

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG BẢNG

**TĂNG CƯỜNG
CÔNG TÁC
XÂY DỰNG ĐẢNG**

TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. PHẠM MINH TUẤN
Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. NGUYỄN HOÀI ANH

Biên tập nội dung: ThS. NGUYỄN HÀ GIANG
ThS. NGUYỄN THỊ HẢI BÌNH
NGUYỄN HẢI ANH
NGUYỄN MINH HIỀN
ThS. NGUYỄN VIỆT HÀ
Trình bày bìa: ĐẶNG THU CHỈNH
Chế bản vi tính: LÊ MINH ĐỨC
Đọc sách mẫu: HẢI ANH - MINH HIỀN
BÍCH LIỄU

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 1459-2021/CXBIPH/8-12/CTQG.
Số quyết định xuất bản: 304-QĐ/NXBCTQG, ngày 11/5/2021.
Nộp lưu chiểu: tháng 5 năm 2021.
Mã ISBN: 978-604-57-6781-8.

TĂNG CƯỜNG
CÔNG TÁC
XÂY DỰNG ĐẢNG

TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG ĐẢNG

**TĂNG CƯỜNG
CÔNG TÁC
XÂY DỰNG ĐẢNG
TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2020

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO

VÕ VĂN THUỞNG	Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng
SƠN MINH THẮNG	Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương
THUẬN HỮU	Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng biên tập Báo Nhân Dân, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam
LÊ MẠNH HÙNG	Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Đảng

BAN BIÊN SOẠN

LÊ MẠNH HÙNG	Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Đảng - <i>Trưởng ban</i>
TRẦN THANH LÂM	Vụ trưởng Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng - <i>Phó Trưởng ban</i>
PHƯƠNG QUYÊN	Vụ trưởng, Trưởng Ban Xây dựng Đảng, Báo Nhân Dân
NGUYỄN DIỆU THÚY	Chánh Văn phòng Báo Nhân Dân
PHẠM ANH THIÊN	Giám đốc Trung tâm Bồi dưỡng chính trị Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương
NGUYỄN HOÀI ANH	Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật
NGUYỄN THỊ MỸ LINH	Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng
NGUYỄN GIA HÙNG	Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng
VŨ QUÝ CƯỜNG	Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng
VƯƠNG THÙY NINH	Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Với vai trò là vũ khí tư tưởng sắc bén của Đảng và Nhà nước, báo chí cách mạng Việt Nam luôn gắn bó, đồng hành với sự nghiệp của Đảng và dân tộc; là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, là phương tiện quan trọng tuyên truyền phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; là diễn đàn để nhân dân tham gia xây dựng Đảng, quản lý xã hội. Sau hơn 30 năm tiến hành công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo, đất nước ta đã giành được những thắng lợi to lớn, có ý nghĩa lịch sử, nhiều lĩnh vực có dấu ấn nổi bật. Kinh tế tăng trưởng nhanh, sức cạnh tranh, tiềm lực và quy mô của nền kinh tế được nâng cao; công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực có chuyển biến mạnh mẽ, có bước đột phá và đạt nhiều kết quả. An ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội được bảo đảm, độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ được giữ vững, uy tín và vị thế trên trường quốc tế ngày càng được nâng cao, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng. Bên cạnh đó, chúng ta cũng đang phải đối mặt với nhiều nguy cơ và thách thức như: nguy cơ tụt hậu xa hơn về kinh tế so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới; nguy cơ “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch; tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên; sự tồn tại và diễn biến phức tạp của tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, v.v.. Những thời cơ, thuận lợi và khó khăn, thách thức trong giai đoạn hiện nay đòi hỏi người làm báo phải giữ vững bản lĩnh

chính trị, thực hiện nghiêm trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, trau dồi đạo đức nghề nghiệp để hoàn thành nhiệm vụ chính trị, đóng góp xứng đáng vào công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Dù kết quả đạt được là đáng ghi nhận song hoạt động của các cơ quan báo chí vẫn còn có những hạn chế, khuyết điểm. Có lúc, có nơi, sự chỉ đạo của cấp ủy đảng, sự quản lý của cơ quan nhà nước chưa theo kịp quy mô, tốc độ phát triển và tình hình thực tế của hoạt động báo chí. Không ít cơ quan báo chí thiếu nhạy bén chính trị, chưa thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích và chưa làm tốt chức năng định hướng dư luận, thậm chí còn có sản phẩm báo chí sai định hướng chính trị, tư tưởng, gây tác hại cho đời sống xã hội, vi phạm chỉ đạo, định hướng của Đảng, pháp luật của Nhà nước, làm suy giảm uy tín, niềm tin của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với báo chí. Một số cơ quan báo chí đưa thông tin thiếu chân thực, khách quan, làm dư luận hiểu chưa đúng, thậm chí có cái nhìn phiến diện, sai lệch vấn đề. Một số cơ quan báo chí chưa quan tâm đến việc đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, chống phá Đảng và Nhà nước; các thông tin xấu độc. Có cơ quan báo chí còn nặng về khai thác các vụ việc tiêu cực mà chưa quan tâm đúng mức đến tuyên truyền, biểu dương các điển hình tiên tiến, cổ vũ các phong trào thi đua yêu nước, thiếu hài hòa giữa “xây” và “chống”. Khuynh hướng “thương mại hóa” hoặc để tư nhân đứng sau thao túng có xu hướng gia tăng cần phải được nhận diện, cảnh báo và có giải pháp ngăn chặn. Cá biệt còn có cơ quan báo chí, nhà báo thiếu trách nhiệm chính trị, vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Người đứng đầu một số cơ quan báo chí buông lỏng quản lý nội dung thông tin, quản lý đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên, chỉ coi trọng chức năng giải trí, thị hiếu tầm thường mà xem nhẹ chức năng chính trị, tư tưởng, định hướng văn hóa, thẩm mỹ, thậm chí lợi dụng báo chí để mưu lợi cá nhân. Việc tiếp cận công nghệ làm báo hiện đại còn có những bất cập...

Những khuyết điểm, yếu kém của các cơ quan báo chí nêu trên có một phần nguyên nhân là chưa coi trọng đúng mức công tác xây dựng Đảng. Vai trò của tổ chức đảng trong một số cơ quan báo chí mờ nhạt, cán bộ, đảng viên chưa thật sự giữ vai trò tiên phong, gương mẫu. Trách nhiệm chính trị, tính chiến đấu của một số đảng viên và người đứng đầu cơ quan báo chí chưa được đề cao. Nhiều cơ quan báo chí chỉ quan tâm công việc chuyên môn, không thực hiện nghiêm túc công tác xây dựng Đảng, coi nhẹ sinh hoạt chính trị, tư tưởng, chưa chấp hành tốt chế độ sinh hoạt đảng bộ, chi bộ. Sinh hoạt chi bộ còn hình thức, đơn điệu, lỏng lẻo, thiếu chiều sâu, chưa giải quyết triệt để các vấn đề về tư tưởng phát sinh ngay tại đảng bộ, chi bộ. Cần phải khẳng định, để đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ chính trị, việc quan tâm, tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí là yêu cầu khách quan, cấp thiết, có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Tổ chức đảng tại các cơ quan báo chí phải thật sự là hạt nhân chính trị, bảo đảm giữ vững định hướng tư tưởng của mỗi tờ báo, làm cho báo chí phát triển đúng hướng; đồng thời bảo đảm quyền tự do sáng tạo của báo chí, giúp báo chí hoàn thành tốt trách nhiệm của mình.

Kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2/1930 - 3/2/2020) và chuẩn bị Đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, từ thực tiễn công tác lãnh đạo, chỉ đạo báo chí ở Việt Nam, trước những đổi thay, thách thức lớn đối với báo chí hiện nay, việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác báo chí, tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí là một đòi hỏi cấp thiết, một nhiệm vụ quan trọng, cần được các cơ quan, đơn vị thực hiện nghiêm túc, hiệu quả, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của mỗi cơ quan báo chí trong tình hình mới.

Đáp ứng đòi hỏi và yêu cầu đó, Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng chủ trì, phối hợp với Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, Báo Nhân Dân, Đài Truyền hình Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học: “*Tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí*”. Ban Tuyên giáo

Trung ương Đảng và Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã tổng hợp, sắp xếp các bài tham luận trong Hội thảo thành cuốn sách ***Tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí***. Cuốn sách phản ánh khá đầy đủ, chân thực về công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, đề xuất những giải pháp thiết thực nhằm đáp ứng yêu cầu lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động báo chí trong tình hình hiện nay.

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 10 năm 2020

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Phần thứ nhất

**XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ
LÀ YẾU TỐ CÓ Ý NGHĨA QUYẾT ĐỊNH VÀ BẢO ĐẢM
BÁO CHÍ VIỆT NAM XÚNG ĐÁNG VỚI VAI TRÒ
LÀ TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC, TỔ CHỨC
CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI, LÀ DIỄN ĐÀN CỦA NHÂN DÂN**

**XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ
LÀ NHIỆM VỤ THƯỜNG XUYÊN, QUAN TRỌNG,
CÓ Ý NGHĨA THEN CHỐT ĐỐI VỚI CÔNG TÁC LÃNH ĐẠO,
CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG BÁO CHÍ VÀ SỰ PHÁT TRIỂN
CỦA HỆ THỐNG BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM***

Võ Văn Thưởng**

Trong những năm qua, báo chí cách mạng Việt Nam tiếp tục khẳng định vai trò tiên phong trên mặt trận văn hóa tư tưởng; là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, là diễn đàn của nhân dân. Báo chí đã phản ánh kịp thời, toàn diện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; các thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử mà đất nước đạt được sau hơn 30 năm đổi mới; thực tiễn sinh động của đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh của đất nước; tích cực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm, thông tin sai trái, thù địch... Những thành tựu mà báo chí đạt được là rất lớn và có vai trò quan trọng của các cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí.

* Phát biểu Kết luận tại Hội thảo “Tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí”, ngày 06/12/2019. Đề do Ban Biên tập đặt.

** Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng.

Nói cách khác, công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí là yếu tố quan trọng bảo đảm để cơ quan báo chí hoạt động ổn định và phát triển. Nghị quyết Trung ương 5 khóa X (Nghị quyết số 16-NQ/TW ngày 01/8/2007) về công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới yêu cầu các cấp ủy, tổ chức đảng: “Coi trọng, chăm lo công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí. Đề cao trách nhiệm đảng viên của người làm báo, nhất là người giữ cương vị lãnh đạo. Thường xuyên kiểm tra, giám sát các tổ chức đảng, đảng viên ở các cơ quan báo chí, cơ quan chủ quản, cơ quan quản lý báo chí về thi hành Điều lệ Đảng, các quy định của Đảng, Nhà nước đối với hoạt động báo chí”. Quy định số 165-QĐ/TW, ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí cũng nêu rõ: “Đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí là hạt nhân chính trị, lãnh đạo cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên và những người lao động khác trong cơ quan thực hiện đúng quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tôn chỉ, mục đích của báo, đài, tạp chí; lãnh đạo thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của cơ quan, xây dựng đảng bộ, chi bộ trong sạch, vững mạnh; xây dựng, rèn luyện đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”.

Thực tiễn hoạt động báo chí cho thấy, cơ quan báo chí nào quan tâm, chăm lo đến công tác xây dựng Đảng thì cơ quan báo chí đó hoạt động ổn định, ít có sai phạm; cơ quan báo chí nào buông lỏng, không quan tâm đúng mức đến công tác xây dựng Đảng thì cơ quan báo chí đó mắc nhiều sai phạm trong cả công tác cán bộ, nội dung thông tin cũng như thực thi đạo đức nghề nghiệp.

Thời gian qua, nhìn chung các cơ quan chỉ đạo, quản lý, cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí đã coi trọng công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí. Nhờ đó báo chí có sự phát triển về số lượng, chất lượng và đội ngũ những người làm báo. Các cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí đã có cố gắng thực hiện nhiệm vụ lãnh đạo, chỉ đạo, khẳng định rõ vai trò là hạt nhân chính trị, là trung tâm đoàn kết trong cơ quan báo chí. Sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt cấp ủy trong các cơ quan báo chí về cơ bản được thực hiện nghiêm túc. Công tác quản lý, giáo dục cán bộ, đảng viên, quần chúng được chăm lo. Công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị và phát triển đảng viên được chú trọng. Công tác kiểm tra, giám sát đảng viên có tiến bộ.

Tuy nhiên, công tác xây dựng Đảng trong cơ quan báo chí còn nhiều khuyết điểm, hạn chế chậm được khắc phục. Một số cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cấp ủy cơ quan báo chí chưa coi trọng đúng mức công tác xây dựng Đảng. Sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt cấp ủy chậm đổi mới về nội dung, phương pháp tiến hành, còn hình thức, lỏng ghép với sinh hoạt chuyên môn; chưa quan tâm đúng mức công tác tư tưởng, chưa dành thời gian thỏa đáng để giải quyết vấn đề tư tưởng đối với cán bộ, đảng viên; việc phổ biến, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị... của Đảng còn chậm, chưa gắn với nhiệm vụ chính trị của từng cơ quan báo chí để xây dựng và tổ chức thực hiện chương trình hành động của cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy. Hiện tượng phóng viên, biên tập viên, người làm báo thiếu tu dưỡng rèn luyện, bị cám dỗ, sa ngã, đánh mất dũng khí, quên đi sứ mệnh, không dám đấu tranh với cái xấu, cái ác, thậm chí còn cố ý bẻ cong ngòi bút tiếp tay cho các hiện tượng tiêu cực trong xã hội.

Những hạn chế, yếu kém nêu trên nếu không sớm được thẳng thắn nhìn nhận để khắc phục một cách triệt để, sẽ làm

giảm sút vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí, ảnh hưởng đến hoạt động của cơ quan báo chí.

Tăng cường xây dựng Đảng trong cơ quan báo chí thời gian tới cần đặc biệt quan tâm:

Thứ nhất, phải nhận thức đúng đắn, sâu sắc vai trò, tầm quan trọng của công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí đối với hoạt động báo chí. Xác định đây là nhiệm vụ thường xuyên, quan trọng, có ý nghĩa then chốt đối với công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động báo chí và sự phát triển của hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam. Xây dựng Đảng trong cơ quan báo chí nhằm bảo đảm nguyên tắc giữ vững sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí, có ý nghĩa quyết định đến “tính tư tưởng, tính chân thật, tính nhân dân, tính chiến đấu và tính đa dạng” trong hoạt động báo chí. Cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí phải thực sự là hạt nhân chính trị lãnh đạo; tổ chức cho cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên quán triệt và thực hiện nghiêm các quan điểm, chủ trương, đường lối, điều lệ, quy chế, quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bảo đảm mỗi cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên trong cơ quan báo chí là những người có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, giỏi về chuyên môn, luôn khắc ghi sứ mệnh của người làm báo, góp phần tích cực xây dựng và phát triển nền báo chí cách mạng Việt Nam.

Thứ hai, phải coi trọng công tác tư tưởng, lý luận trong cơ quan báo chí. Làm tốt công tác tư tưởng, lý luận trong cơ quan báo chí sẽ góp phần nâng cao chất lượng thông tin, tuyên truyền, nâng cao tính tư tưởng của các tác phẩm báo chí. Làm tốt công tác tư tưởng, lý luận cũng chính là thể hiện rõ vai trò tiên phong, chủ lực trong thông tin tuyên truyền về công tác

xây dựng Đảng, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch. Để làm tốt công tác này, cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí phải nắm chắc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các vấn đề thời cuộc, sự vận động của xã hội; thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng cán bộ, đảng viên, quan tâm ngăn ngừa những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ những người làm báo; tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng để nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên.

Thứ ba, các cơ quan chỉ đạo, quản lý, chủ quản báo chí cần chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo công tác cán bộ, xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trong các cơ quan báo chí; tăng cường rà soát, kiện toàn tổ chức hoạt động của cơ quan báo chí cho phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và tình hình thực tiễn; đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát mọi mặt hoạt động (học nghị quyết, sinh hoạt chi bộ, đóng đảng phí, thực hiện các quy định của Đảng...) của các cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí; khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân làm tốt, đồng thời xử lý nghiêm minh các tổ chức đảng, đảng viên có vi phạm.

Báo chí đã và đang đứng trước nhiều thời cơ và thách thức. Những thời cơ và thách thức này đòi hỏi các cơ quan báo chí, một mặt không ngừng nỗ lực, dám dưng cảm thay đổi những cách làm không còn phù hợp, để đổi mới phương pháp, giúp thông tin luôn theo kịp những diễn biến mới của thời cuộc, đồng thời, tiếp tục giữ vững bản chất của báo chí cách mạng: thông tin nhanh nhạy, chính xác, khách quan, trung thực...

Để làm được điều này, tôi cho rằng vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí là điều kiện then chốt. Để tăng cường vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí, tôi đề nghị các cơ quan chỉ đạo, quản lý, chủ quản và cơ quan báo chí quán triệt các nội dung sau:

- *Đối với cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí, cụ thể là Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông và Hội Nhà báo Việt Nam:*

Một là, phối hợp chặt chẽ hơn nữa trên cơ sở thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan để tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước; nâng cao chất lượng, hiệu quả, hiệu lực của công tác chỉ đạo, định hướng báo chí; nâng cao chất lượng hoạt động nghiệp vụ và đạo đức của Hội Nhà báo. Coi việc tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí là điều kiện bảo đảm cho các cơ quan báo chí hoạt động ổn định và phát triển đúng định hướng; thực hiện tốt chức năng thông tin, tuyên truyền, góp phần vào sự phát triển chung của đất nước.

Hai là, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Việt Nam chủ động định hướng, hỗ trợ các cơ quan chủ quản, các cơ quan báo chí triển khai thực hiện Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025, trong đó chú trọng công tác tổ chức, công tác tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, người làm báo.

Ba là, phối hợp với Ban Tổ chức Trung ương tiếp tục nghiên cứu, rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy định của Đảng, văn bản quy phạm pháp luật liên quan công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí cho phù hợp với tình hình thực tiễn; chủ động đề xuất các giải pháp tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động của cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí...

Bốn là, quan tâm, chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn: nâng cao nhận thức chính trị, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho lãnh đạo cơ quan báo chí, cơ quan chủ quản báo chí; tăng cường bồi dưỡng chính trị, chuyên môn, ý thức trách nhiệm xã hội và đạo đức người làm báo; có các lớp bồi dưỡng, tập huấn về công tác đảng chuyên sâu cho các cán bộ chuyên trách về công tác đảng trong các cơ quan báo chí.

Năm là, phối hợp với các tỉnh ủy, thành ủy, ban cán sự đảng, đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương đẩy mạnh kiểm tra, giám sát công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, trong đó tập trung vào một số nội dung: vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong các công tác báo chí; việc thực hiện các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng trong các cơ quan báo chí; phát triển đảng viên từ đội ngũ biên tập viên, phóng viên; vấn đề quản lý đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động trong các cơ quan báo chí, đặc biệt là tại các văn phòng đại diện, thường trú; công tác tạo nguồn và phát triển đảng viên trong cơ quan báo chí...

- *Đối với các cơ quan chủ quản báo chí:*

Một là, tăng cường hơn nữa sự phối hợp với cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí, Hội Nhà báo; chủ động phân công lãnh đạo am hiểu báo chí, có kinh nghiệm trong công tác đảng theo dõi, phụ trách hoạt động báo chí; phối hợp với cấp ủy đảng cơ quan chủ quản thực hiện tốt cơ chế kiểm tra, giám sát công tác đảng trong cơ quan báo chí, ngăn ngừa kịp thời, hiệu quả các xu hướng không lành mạnh, tiêu cực trong hoạt động báo chí; chủ động xử lý nghiêm các cơ quan báo chí khi có vi phạm.

Hai là, cấp ủy cơ quan chủ quản chú trọng quán triệt, phổ biến các văn bản của Đảng; quan tâm đến việc nâng cao nội dung, chất lượng sinh hoạt đảng trong các cơ quan báo chí;

phân công cán bộ có kinh nghiệm về công tác đảng theo dõi, hỗ trợ hoạt động đảng của cơ quan báo chí trực thuộc; tăng cường bồi dưỡng, nâng cao nhận thức chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, đạo đức người làm báo cho các cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên trong cơ quan báo chí; chú trọng, quan tâm, thực hiện tốt công tác tạo nguồn và phát triển đảng viên trong các cơ quan báo chí; chỉ đạo cấp ủy đảng trong cơ quan báo chí thực hiện đúng quy định về công tác cán bộ, bổ nhiệm, miễn nhiệm lãnh đạo cơ quan báo chí.

- *Đối với các cơ quan báo chí:*

Một là, thực hiện đúng, nghiêm các quy định về công tác xây dựng Đảng. Phát huy vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đảng trong cơ quan báo chí để giúp cơ quan báo chí bám sát định hướng; hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích, thực hiện tốt nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền. Chú trọng công tác bồi dưỡng, phát triển đảng viên mới, nâng cao chất lượng đảng viên, người làm báo, nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp. Chăm lo hoạt động đoàn thể, tạo nguồn cán bộ...

Hai là, quản lý tốt hoạt động của đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên; đặc biệt là các phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên tại các văn phòng đại diện, thường trú. Người đứng đầu cơ quan báo chí, cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí cần nâng cao vai trò và trách nhiệm của mình; chịu trách nhiệm cá nhân, gắn trách nhiệm của người đứng đầu, bí thư cấp ủy về những sai phạm của cán bộ, phóng viên báo chí ở đơn vị mình; có biện pháp kỷ luật nghiêm khắc đối với các tổ chức, cá nhân để xảy ra vi phạm.

**TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG
TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ NHẪM NÂNG CAO
CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ,
ĐÁP ỨNG YÊU CẦU, NHIỆM VỤ CÔNG TÁC THÔNG TIN,
TUYÊN TRUYỀN TRONG TÌNH HÌNH MỚI***

Lê Mạnh Hùng**

Cách đây 94 năm, ngày 21/6/1925, Báo Thanh niên do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập, ra mắt số đầu tiên, đánh dấu sự ra đời của nền báo chí cách mạng Việt Nam nhằm tuyên truyền đường lối của Đảng tới các tầng lớp nhân dân, chỉ rõ phương hướng đấu tranh của nhân dân ta vì độc lập, tự do cho dân tộc và đi lên chủ nghĩa xã hội.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, báo chí đã luôn đồng hành với sự nghiệp cách mạng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, góp phần xây dựng Đảng, xây dựng và phát triển đất nước, giới thiệu hình ảnh đất nước, con người Việt Nam với bạn bè thế giới. Để tăng cường sự lãnh đạo và tạo điều kiện để báo chí phát triển, Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành nhiều văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo, định hướng

* Báo cáo đề dẫn Hội thảo “Tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí”, ngày 06/12/2019. Đề do Ban Biên tập đặt.

** Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Đảng.

hoạt động báo chí, trong đó xác định công tác xây dựng Đảng trong cơ quan báo chí giữ vai trò quan trọng. Thực tiễn đã cho thấy, cơ quan báo chí nào có tổ chức đảng thực sự trong sạch, vững mạnh thì sẽ hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích, có những đóng góp tích cực cho phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh, xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể nhân dân vững mạnh.

Nhiệm vụ của công tác xây dựng Đảng trong cơ quan báo chí là xây dựng “Đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí là hạt nhân chính trị, lãnh đạo cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên và những người lao động khác trong cơ quan thực hiện đúng quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tôn chỉ, mục đích của báo chí; lãnh đạo thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của cơ quan, xây dựng đảng bộ, chi bộ trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức; xây dựng, rèn luyện đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”¹.

Tuy nhiên, những năm gần đây, bên cạnh kết quả đạt được tương đối toàn diện, công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí vẫn còn tồn tại những hạn chế, yếu kém, khuyết điểm như tình trạng mất dân chủ, buông lỏng công tác lãnh đạo, chỉ đạo; công tác kiểm tra, giám sát chưa thường xuyên; công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên chưa được chú trọng, thiếu chiều sâu, chưa đáp ứng yêu cầu, đòi hỏi của thực tiễn. Còn hiện tượng một số cơ

1. Quy định số 165-QĐ/TW, ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí.

quan báo chí thiếu nhạy bén chính trị, chưa làm tốt chức năng về công tác tư tưởng, văn hoá; thậm chí có biểu hiện xa rời sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, xa rời tôn chỉ, mục đích; một số bài báo có thông tin không trung thực, thiếu chính xác; một số cơ quan báo chí phản ánh nhiều về tiêu cực và tệ nạn xã hội, ít tuyên truyền các điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt... Việc lợi dụng danh nghĩa báo chí để trục lợi, vi phạm pháp luật vẫn xảy ra, đã tác động tiêu cực, gây bức xúc trong xã hội...

Cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa diễn ra ngày càng phức tạp, gay gắt cùng sự phát triển mạnh mẽ của các loại hình truyền thông trên internet đã đặt ra yêu cầu nâng cao chất lượng, đổi mới phương thức hoạt động báo chí để đáp ứng những đòi hỏi của công tác thông tin, tuyên truyền trong tình hình mới. Để thực sự là vũ khí sắc bén trong công tác tư tưởng, phát huy vai trò trong việc ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, mỗi cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí cần nhận thức đầy đủ về vai trò, vị trí, tầm quan trọng của mình, về những vấn đề mới, phát sinh từ thực tiễn để đề xuất nội dung, giải pháp tăng cường công tác xây dựng Đảng. Từng cấp ủy, tổ chức đảng phải thật sự “Coi trọng, chăm lo công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí. Đề cao trách nhiệm đảng viên của người làm báo, nhất là người giữ cương vị lãnh đạo. Thường xuyên kiểm tra, giám sát các tổ chức đảng, đảng viên ở các cơ quan báo chí, cơ quan chủ quản, cơ quan quản lý báo chí về thi hành Điều lệ Đảng, các quy định của Đảng, Nhà nước đối với hoạt động báo chí”¹.

1. Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khoá X Về công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trước yêu cầu mới.

Hơn bao giờ hết, việc xây dựng Đảng về đạo đức trong các cơ quan báo chí cần được quan tâm thực hiện; cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí không chỉ chấp hành đúng các quy định của Nhà nước trong lĩnh vực báo chí, hơn thế nữa, cần phát huy chuẩn mực đạo đức của người làm báo cách mạng theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; thực hiện tốt quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị để phát huy văn hóa báo chí cách mạng, thích ứng với xu hướng báo chí đa phương tiện, sử dụng “trí tuệ nhân tạo” và cung cấp định hướng nội dung trong “thế giới phẳng”; vững vàng vượt qua thách thức của truyền thông xã hội đang có xu hướng chi phối, lấn át, thậm chí có hiện tượng bị mạng xã hội dẫn dắt bởi các tin tức không kiểm chứng và giả mạo; đủ bản lĩnh và năng lực đấu tranh với luận điệu chống phá của các thế lực thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng.

Trước yêu cầu mới, công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, cần tập trung thực hiện tốt một số nội dung sau:

Thứ nhất, phải quán triệt đầy đủ vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí. Đối với các cơ quan báo chí, công tác xây dựng Đảng góp phần bảo đảm nguyên tắc là luôn luôn giữ vững sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí, truyền thông. Sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí chính là yêu cầu có ý nghĩa quyết định để hoạt động báo chí bảo đảm tính cách mạng, dân chủ, khoa học, nhân văn, phục vụ đất nước, phục vụ nhân dân.

Thứ hai, với vai trò là vũ khí tư tưởng sắc bén của Đảng, các cơ quan báo chí phải coi trọng công tác tư tưởng. Các cơ quan báo chí phải thể hiện rõ vai trò tiên phong, chủ lực trong công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, trong cuộc đấu

tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa.

Thứ ba, tăng cường kỷ luật, giữ vững sự đoàn kết, nâng cao sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng trong các cơ quan báo chí. Quan tâm, nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đảng, xây dựng các mô hình tổ chức đảng phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ của các loại hình cơ quan báo chí, đổi mới và tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng.

Thứ tư, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí; xử lý kịp thời, nghiêm minh các tổ chức đảng, đảng viên có vi phạm. Tăng cường kỷ luật thông tin, phát ngôn, phát huy vai trò tổ chức đảng trong cơ quan báo chí đối với cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Thứ năm, thường xuyên chăm lo xây dựng, quy hoạch, đào tạo đội ngũ cán bộ phóng viên, biên tập viên có bản lĩnh chính trị vững vàng; có nghiệp vụ tinh thông; có tấm lòng trung thực, nhân ái; có trách nhiệm xã hội công dân bảo vệ, cổ vũ cái đúng, cái tốt; dũng cảm đấu tranh chống cái xấu, cái ác; góp phần xây dựng xã hội văn minh.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN LÀ PHÓNG VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN, KỸ THUẬT VIÊN CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

PGS. TS. Hoàng Phúc Lâm*

Giáo dục lý luận chính trị luôn là nhiệm vụ quan trọng của công tác xây dựng Đảng. V.I. Lênin đã khẳng định: “Không có lý luận cách mạng thì cũng không thể có phong trào cách mạng”¹. Chủ tịch Hồ Chí Minh rất coi trọng và thường xuyên quan tâm tới công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên. Ngay mở đầu tác phẩm *Đường cách mệnh* (1927), Người đã trích dẫn câu nói của V.I. Lênin: “Không có lý luận cách mệnh, thì không có cách mệnh vận động... Chỉ có theo lý luận cách mệnh tiên phong, đảng cách mệnh mới làm nổi trách nhiệm cách mệnh tiên phong”². Trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* (1947), Người viết: “Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”³. Giáo dục

* Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

1. V.I. Lênin: *Toàn tập*, Nxb. Tiến bộ, Mátxcova, 1975, t.6, tr.30.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, t.2, tr.279.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.5, tr.233.

lý luận chính trị là khâu không thể thiếu trong toàn bộ quy trình xây dựng và thực hiện quy hoạch cán bộ, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Giáo dục lý luận chính trị là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp cách mạng; phục vụ công tác xây dựng Đảng vững mạnh về tư tưởng, chính trị, làm cho Đảng thống nhất về ý chí và hành động.

Các cơ quan báo chí cách mạng¹ có vai trò rất quan trọng trong việc tuyên truyền những chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước đến với các tầng lớp nhân dân. Báo chí cách mạng là một mặt trận chiến đấu của cách mạng. Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút và trang giấy là vũ khí sắc bén của họ. Nhiệm vụ của báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng, vì thế năm 2000, Bộ Chính trị đồng ý lấy ngày 21 tháng 6 hằng năm (ngày Báo Thanh niên do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập ra số đầu tiên - 21/6/1925) làm **Ngày báo chí cách mạng Việt Nam** nhằm nâng cao vai trò và trách nhiệm xã hội của báo chí, thắt chặt mối quan hệ giữa báo chí với công chúng, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí. Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình, người làm báo cần phải tu dưỡng đạo đức cách mạng, dùng cây bút làm vũ khí sắc bén chiến đấu cho mục đích vẻ vang của cách mạng.

1. Vai trò của giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên các cơ quan báo chí

Một là, giáo dục lý luận chính trị trực tiếp bồi dưỡng, nâng

1. Hiện cả nước có 844 cơ quan báo chí in với 184 báo in, 660 tạp chí và 24 cơ quan báo chí điện tử độc lập với khoảng 19.000 nhà báo được cấp Thẻ Nhà báo; số lượng Hội viên Hội Nhà báo là 23.893 người.

cao kiến thức mọi mặt, trước hết là nâng cao nhận thức, giác ngộ chính trị cho cán bộ, đảng viên.

Giáo dục lý luận chính trị là giáo dục, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng và pháp luật của Nhà nước, những tri thức khoa học xã hội và nhân văn, những vấn đề về kinh tế, chính trị, tình hình trong nước và quốc tế...; góp phần xây dựng thế giới quan, phương pháp luận đúng đắn để cán bộ, đảng viên xem xét và giải quyết, lý giải khoa học các sự kiện, các hiện tượng trong đời sống xã hội, trên cơ sở đó vận dụng vào công việc của mình.

Giai đoạn cách mạng hiện nay đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên phải thực sự là người chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng, văn hóa; có trình độ giác ngộ chính trị cao, có bản lĩnh chính trị vững vàng, trung thành vô hạn với sự nghiệp cách mạng của Đảng; ra sức cống hiến để bảo vệ và phát triển nền báo chí cách mạng. Vì vậy, giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí càng có vai trò quan trọng, góp phần giáo dục, bồi dưỡng tình cảm cách mạng; cổ vũ động viên mọi cán bộ, đảng viên phấn đấu trưởng thành, sống có văn hóa, có lý tưởng cao đẹp, có tri thức, có sức khỏe, nhiệt tình cách mạng.

Hai là, giáo dục lý luận chính trị trực tiếp định hướng nhận thức và hướng dẫn hành động cách mạng cho cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí, góp phần xây dựng, phát triển phẩm chất, nhân cách người làm báo.

Nâng cao nhận thức, định hướng tư tưởng và hướng dẫn hành động cách mạng cho cán bộ, đảng viên là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của giáo dục lý luận chính trị; giúp cán bộ, đảng viên xác định rõ mục tiêu, lý tưởng, có định

hướng tư tưởng chính trị đúng đắn, đồng thời tạo cho họ khả năng lựa chọn phương hướng và biện pháp để thực hiện mục tiêu, lý tưởng đó. Không xác định rõ hoặc mất phương hướng chính trị thì cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí sẽ không có khả năng phân biệt đúng sai, dễ dao động trước những biến cố chính trị, trước những khó khăn, thử thách, dễ dẫn đến lệch lạc trong viết bài, biên tập bài, tin. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Học để tin tưởng: Tin tưởng vào Đoàn thể. Tin tưởng vào nhân dân. Tin tưởng vào tương lai của dân tộc. Tin tưởng vào tương lai cách mạng. Có tin tưởng thì lúc ra thực hành mới vững chắc, hăng hái, lúc gặp khó khăn mới kiên quyết, hy sinh”¹.

Thông qua các hình thức, phương pháp tác động tư tưởng phong phú, sinh động, hấp dẫn và có tính thuyết phục cao, giáo dục lý luận chính trị vừa thực hiện được chức năng định hướng rộng (giác ngộ về mục tiêu, lý tưởng, lẽ sống, lối sống,...), vừa thực hiện chức năng định hướng hẹp (định hướng thái độ, hành vi của nhà báo trước một sự kiện, một hoạt động cụ thể nào đó...). Định hướng chính trị tư tưởng là việc làm thường xuyên của giáo dục lý luận chính trị, đặc biệt trước những biến động phức tạp của tình hình thế giới và khu vực hiện nay, mà trực tiếp là những khó khăn ngay trong quá trình làm việc, học tập, công tác cũng như trong cuộc sống thường ngày của mỗi cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí.

Ba là, giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong đấu tranh chống các khuynh hướng, quan điểm sai trái, tư tưởng phản động, nhận thức lệch lạc và biểu hiện hữu khuynh, tiêu cực.

Hiện nay, trước sự tác động mạnh từ mặt trái của nền kinh tế thị trường, của lối sống thực dụng, hưởng thụ, một số cán bộ,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.6, tr.360-361.

đảng viên trở nên thờ ơ với chính trị, cầm chừng trong công việc và tu dưỡng, rèn luyện. Đặc biệt là âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch đang tác động hằng ngày, hằng giờ đến cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí. Vì vậy, giáo dục lý luận chính trị ngày càng có vai trò quan trọng trong đấu tranh chống khuynh hướng, quan điểm sai trái, phản động; phê phán những nhận thức và hành vi không đúng của cán bộ, đảng viên, quân chúng; góp phần bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước.

2. Đặc điểm của giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí

Một là, giáo dục chính trị được tổ chức, triển khai tiến hành trong quá trình học tập, rèn luyện, phấn đấu và tìm tòi nghiên cứu.

Giáo dục chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí được tổ chức, triển khai thực hiện cùng với quá trình tổ chức, triển khai thực hiện nhiệm vụ chính trị trọng tâm và các nhiệm vụ khác, đây là một quá trình phức tạp, có sự đan xen, liên hệ, tác động qua lại của cả yếu tố chủ quan và khách quan với những nét đặc thù riêng của đội ngũ cán bộ, đảng viên làm công tác báo chí.

Tình hình kinh tế, chính trị - xã hội trên thế giới và trong nước, môi trường chính trị của các cơ quan báo chí và tính chất riêng có của hoạt động báo chí là những yếu tố khách quan, là hoàn cảnh trực tiếp, thường xuyên tác động, chi phối và quyết định đến tình cảm, tư tưởng chính trị và suy nghĩ của cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí. Cùng với nhân tố khách

quan, hoạt động của bản thân mỗi cán bộ, đảng viên trong quá trình học tập, rèn luyện, phấn đấu và tìm tòi nghiên cứu khoa học là yếu tố chủ quan có quan hệ biện chứng với yếu tố khách quan tạo nên một chỉnh thể các yếu tố thống nhất liên quan trực tiếp đến sự phát triển nhân cách, ý thức, tư tưởng chính trị của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí. Đây là những yếu tố có tính quyết định đến việc tiếp tục phát triển, nâng cao nhân cách của người làm báo.

Hai là, giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí hiện nay được phát triển qua quá trình tự học tập, nghiên cứu, rèn luyện, đúc rút kinh nghiệm và giác ngộ của bản thân mỗi cán bộ, đảng viên trong đó có cả người dạy và người học. Đây được coi là một quá trình tự thân vừa trực tiếp, vừa gián tiếp tạo nên sự phát triển của giáo dục lý luận chính trị, chính vì vậy, nó phụ thuộc rất lớn vào trình độ tư duy lý luận, khả năng truyền đạt, trình độ giác ngộ chính trị, nhận thức, tình cảm, ý chí và niềm tin của từng cán bộ, đảng viên trong điều kiện và hoàn cảnh cụ thể của các cơ quan báo chí. Giáo dục lý luận chính trị không phát triển nếu không có sự tác động, đóng góp của con người. Đội ngũ cán bộ, đảng viên trong đó có cả người dạy và người học ở cơ quan báo chí là những người tác động và đóng góp tạo ra sự phát triển của công tác giáo dục lý luận chính trị, bởi họ là những cán bộ được đào tạo cơ bản, chính quy trong các cơ sở đào tạo, khi ra trường công tác trong môi trường luôn có sự vận động thay đổi và đòi hỏi ngày một cao hơn về mọi mặt; để thích nghi và có sự phát triển họ phải tự học tập, rèn luyện, nghiên cứu và đúc rút kinh nghiệm để nâng cao trình độ. Khi trình độ của họ được nâng cao, tức có sự phát triển, đặc biệt là sự phát triển về trình độ tư duy lý luận, khả năng truyền đạt, trình độ giác ngộ chính trị,

nhận thức, ý chí và niềm tin, thì đồng thời kéo theo sự phát triển của các hình thức tổ chức hoạt động trong đó có công tác giáo dục lý luận chính trị nhằm đáp ứng và phục vụ ngày càng tốt hơn nhu cầu phát triển toàn diện người cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí.

3. Nội dung giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí

Nội dung giáo dục chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí gồm: giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, tình hình nhiệm vụ cách mạng; giáo dục làm rõ đối tượng, đối tác, bản chất, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, tinh thần cảnh giác cách mạng; giáo dục chủ nghĩa yêu nước xã hội chủ nghĩa, lịch sử, truyền thống, bản sắc văn hóa của dân tộc, của Đảng, của giai cấp; giáo dục pháp luật của Nhà nước; giáo dục chuẩn mực về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống; giáo dục về đạo đức người làm báo; đồng thời trang bị những kiến thức cần thiết về kinh tế, khoa học, văn hóa, xã hội...

4. Thực trạng giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí

Thực tiễn giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí những năm qua cho thấy, cấp ủy, tổ chức đảng ngày càng nhận thức sâu sắc, đầy đủ hơn về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của giáo dục lý luận chính trị; coi đây là nhiệm vụ thường xuyên

quan trọng, là khâu căn bản, trung tâm, có ý nghĩa quyết định đến việc hình thành phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực hoạt động thực tiễn của người cán bộ, đảng viên, người làm báo. Chất lượng giáo dục lý luận chính trị trực tiếp quyết định đến chất lượng thực hiện nhiệm vụ chính trị.

Giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí đã được thực hiện khoa học, chặt chẽ và nghiêm túc từ việc xây dựng kế hoạch đến đổi mới nội dung, phương thức giáo dục. Việc giáo dục lý luận chính trị đã thực hiện đúng chương trình, nội dung được quy định; coi trọng giáo dục nâng cao trình độ giác ngộ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước, giáo dục lịch sử, truyền thống của dân tộc, truyền thống báo chí cách mạng, giáo dục đạo đức cách mạng, tinh thần cảnh giác cách mạng; trang bị những kiến thức khoa học xã hội và nhân văn cần thiết khác; chủ động phòng, chống “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ, nâng cao năng lực đấu tranh trên mặt trận văn hóa - tư tưởng.

Ngoài ra, nội dung giáo dục đã được xác định sát với chức trách, nhiệm vụ của từng cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên hoạt động trong từng mảng công việc khác nhau. Các cơ quan báo chí đã chủ động xây dựng chuyên đề tuyên truyền các sự kiện chính trị, các ngày lễ lớn của Đảng, đất nước,... nhằm giáo dục, động viên cán bộ, đảng viên tích cực, hăng hái phấn đấu, nâng cao trách nhiệm chính trị trong thực hiện nhiệm vụ, chức trách được giao. Các cơ quan báo chí đã thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả theo yêu cầu của từng nội dung, kịp thời phát hiện những vấn đề chưa hợp lý để bổ sung, điều chỉnh kế hoạch giáo dục.

Do việc tích cực nâng cao nhận thức, tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo giáo dục lý luận chính trị nên cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí đều có bản lĩnh chính trị vững vàng, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vào sự nghiệp đổi mới; nêu cao tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội; có trách nhiệm cao đối với nhiệm vụ chính trị của đơn vị. Đại đa số cán bộ, đảng viên nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng; giữ vững định hướng chính trị trong thực thi nhiệm vụ; tích cực phấn đấu, học tập nâng cao trình độ chính trị, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; vững vàng trước những biến động của tình hình thế giới và khu vực; xác định tốt nhiệm vụ theo cương vị, chức trách được giao. Ý thức chấp hành nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước được nâng lên; xây dựng được bầu không khí dân chủ, đoàn kết trong đơn vị. Hầu hết cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí đều an tâm, phấn khởi trong thực hiện nhiệm vụ. Nhiều nhà báo đã trở thành những tấm gương sáng, nỗ lực quên mình vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tuy nhiên, việc thực hiện nội dung, phương thức, hình thức giáo dục lý luận chính trị ở các cơ quan báo chí phần lớn còn phụ thuộc vào nội dung theo quy định, những phương thức, hình thức cơ bản, truyền thống, chưa phát huy hết tính chủ động, sáng tạo của người học và những hình thức bổ trợ khác. Trong quá trình giáo dục, người học ít được bày tỏ ý kiến cá nhân, việc định hướng nhận thức có nội dung chưa thật sâu và sát với chức trách, nhiệm vụ của đối tượng giáo dục. Tuy nội dung giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên đã được đổi mới và phát huy hiệu quả, song chất lượng, kết quả đạt được chưa toàn diện. Tính thực tiễn trong giáo dục chưa cao;

việc liên hệ, vận dụng, thực hành chưa sát với thực tế đời sống; việc đi sâu nghiên cứu, giải quyết những nội dung quan trọng, cấp thiết chưa được chú trọng thường xuyên. Nội dung các chuyên đề giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên chưa được làm phong phú, sâu sắc thêm. Bên cạnh đó, tính thuyết phục, hấp dẫn của nội dung giáo dục lý luận chính trị còn chưa cao; việc phê phán những quan điểm sai trái, những hiện tượng tiêu cực trong đơn vị còn thiếu sắc bén, những biểu hiện hình thức hóa, coi nhẹ công tác giáo dục lý luận chính trị vẫn còn tồn tại ở một số ít cấp ủy, chi bộ, cán bộ, đảng viên. Nội dung giáo dục đạo đức, pháp luật có thời điểm chưa được chú trọng. Việc cập nhật những thông tin mới, những kiến thức về kinh tế, văn hóa, xã hội, pháp luật, khoa học còn có những hạn chế nhất định. Phương thức, hình thức, phương pháp giáo dục lý luận chính trị có nhiều cải tiến, vận dụng tương đối đa dạng nhưng triển khai chưa đều. Một số đơn vị chậm đổi mới phương thức, hình thức, phương pháp giáo dục; chưa khai thác hết các loại hình hoạt động thực tiễn của đơn vị. Kết quả là hiện nay không ít nhà báo chưa quan tâm đúng mức việc nâng cao kiến thức, tầm nhìn, trình độ, bản lĩnh chính trị, xem nhẹ việc đi thực tế, lấy thông tin có sẵn hoặc bị cám dỗ, tiêu cực, đưa tin sai sự thật, thiếu khách quan, trung thực... Thực tế, nhiều ấn phẩm báo chí còn nặng việc “phanh phui” hơn là khắc họa đậm nét những mô hình, điển hình tốt và đưa ra giải pháp xây dựng. Một số phóng viên viết về kinh tế giàu lên rất nhanh bằng việc đứng ra “bảo kê” cho các doanh nghiệp địa ốc, hoặc khai thác thông tin bất lợi từ doanh nghiệp để nhằm “kéo” lợi ích cho bản thân. Việc một số cơ quan báo chí, nhà báo bị phạt, bị bắt vì đưa tin không chính xác, tống tiền doanh nghiệp càng

cho thấy thực trạng một bộ phận phóng viên không giữ được “lòng trong”, dẫn đến vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Sự suy thoái về đạo đức nghề nghiệp và yếu kém về bản lĩnh chính trị của một bộ phận người làm báo chính là những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong hoạt động báo chí. Điều này là do sự yếu kém trong rèn luyện, tu dưỡng bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp của phóng viên và sự giám sát lỏng lẻo của các ban biên tập, nhất là các tổng biên tập về hành vi, đạo đức của những người làm báo¹. Về vấn đề này, trong phát biểu chỉ đạo của đồng chí Võ Văn Thưởng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương tại Hội nghị toàn quốc tổng kết hoạt động công tác Hội năm 2017, bàn phương hướng, nhiệm vụ năm 2018 của Hội Nhà báo Việt Nam đã thẳng thắn chỉ ra những hạn chế, yếu kém: “Đó là một số cơ quan báo chí thông tin không đúng tôn chỉ, mục đích, không đúng đối tượng phục vụ; thông tin thiếu nhạy cảm về chính trị, không phù hợp với lợi ích của đất nước, của nhân dân, thậm chí thông tin sai sự thật, gây phương hại đến lợi ích quốc gia, xúc phạm uy tín của tổ chức, danh dự, nhân phẩm của công dân. Vẫn còn tình trạng hội viên, nhà báo vi phạm pháp luật, vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Một bộ phận người cầm bút kiến thức còn mỏng, thậm chí không theo kịp sự phát triển mặt bằng kiến thức của xã hội nên vẫn còn có những bài báo không mang được tính định hướng, dẫn dắt dư luận mà đôi khi có tác dụng không tốt”².

1. Xem <https://www.nhandan.com.vn/tphcm/chuyen-xua-chuyen-nay/item/34517902-khong-ngung-tu-duong-dao-duc-nghe-nghiep-nguoi-lam-bao.html>

2. Xem <http://dangcongsan.vn/thoi-su/doi-ngu-lam-bao-phai-thuong-xuyen-ren-luyen-tu-tuong-chinh-tri-dao-duc-cach-mang-480732.html>

5. Giải pháp tăng cường giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí hiện nay

Một là, thường xuyên giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí về vai trò của việc học tập lý luận chính trị. Nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, của đội ngũ cán bộ, đảng viên là cơ sở hàng đầu có ý nghĩa quyết định đến chất lượng học tập lý luận chính trị, khắc phục tình trạng lười học tập lý luận chính trị của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Vì vậy, mỗi cấp ủy, tổ chức đảng cần tiếp tục giáo dục, quán triệt và tổ chức thực hiện nghiêm túc các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nhất là Kết luận số 69-KL/TW ngày 14/4/2010 của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Quy định số 54-QĐ/TW ngày 12/5/1999 của Bộ Chính trị khóa VIII về chế độ học tập lý luận chính trị trong Đảng; Kết luận số 57-KL/TW ngày 08/3/2013 của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp; Nghị quyết số 32-NQ/TW ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý... bảo đảm chặt chẽ, nghiêm túc, tránh tình trạng quán triệt, triển khai qua loa, hình thức, chiếu lệ, xem nhẹ việc học tập lý luận chính trị.

Hai là, thực hiện nghiêm quy định, chế độ học tập lý luận chính trị gắn với việc cung cấp thông tin, cập nhật kiến thức mới cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí. Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng yêu cầu: “Có kế hoạch học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận bắt buộc hàng năm đối với cán bộ,

đảng viên gắn với việc cung cấp thông tin, cập nhật kiến thức mới phù hợp từng đối tượng, từng cấp, từng ngành, từng địa phương”¹. Phát huy vai trò nêu gương của người đứng đầu, của cán bộ lãnh đạo chủ chốt của cơ quan báo chí, phải coi việc học tập lý luận chính trị là nghĩa vụ bắt buộc đối với mọi cán bộ, đảng viên và phải được quy định thành chế độ để mọi người tự giác thực hiện nghiêm túc. Đưa chế độ tự học tập, nghiên cứu lý luận chính trị thành tiêu chí bắt buộc trong hoạt động của cán bộ, đảng viên. Thường xuyên cung cấp thông tin về những quan điểm, chủ trương mới của Đảng, Nhà nước đến cán bộ, đảng viên một cách kịp thời bảo đảm tính trung thực, đầy đủ, chính xác, khách quan, khoa học. Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII đã chỉ rõ: “Chủ động định hướng, cung cấp thông tin thường xuyên hoặc đột xuất; chú trọng tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những thành quả trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, những nhân tố tích cực, điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt”². Kịp thời ngăn chặn không để cán bộ, đảng viên hoang mang, dao động trước những thông tin thất thiệt, xuyên tạc, bịa đặt sai sự thật của các thế lực thù địch trên các trang mạng xã hội.

Ba là, không ngừng đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy lý luận chính trị theo hướng lý luận phải gắn với thực tiễn, phục vụ nhu cầu của người học sao cho giờ học nghị quyết trở nên sinh động, hấp dẫn. Không chỉ truyền dạy nghị quyết

1, 2. Xem Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ (Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 30/10/2016).

một chiều mà cần phải biết vận dụng tri thức lý luận vào thực tiễn; biết khai thác những tư liệu từ kinh nghiệm thực tiễn của cả người dạy lẫn người học để làm giàu tri thức. Trong quá trình giảng dạy, phải lựa chọn nội dung cốt lõi nhất để giảng dạy, truyền thụ, nội dung cần ngắn gọn, súc tích, cô đọng, dễ nhớ, dễ hiểu và dễ tổ chức thực hiện; bám sát nghị quyết các cấp, xác định thật cụ thể, rõ ràng khâu đột phá để giải quyết nhiệm vụ then chốt, khâu yếu, mặt yếu, tạo bước phát triển. Kiên quyết khắc phục tình trạng giảng dạy nghị quyết chung chung, dàn trải, kinh viện, xa rời thực tiễn; cần coi trọng đổi mới, đa dạng hóa hình thức, phương pháp truyền đạt, quán triệt nghị quyết vừa bảo đảm tính hấp dẫn, tính khoa học, vừa bảo đảm tính thực tiễn; kết hợp tuyên truyền miệng với sử dụng hiệu quả các phương tiện thông tin đại chúng; đội ngũ báo cáo viên phải được lựa chọn kỹ, thực sự là những người có phẩm chất tốt, có kỹ năng và năng lực truyền đạt nghị quyết.

Bốn là, làm tốt công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng, lấy kết quả học tập lý luận chính trị làm thước đo phẩm chất, năng lực, phân loại của cán bộ, đảng viên. Sau mỗi đợt học tập nghị quyết, cần tiến hành chặt chẽ, nghiêm túc việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, gắn với nhận xét, đánh giá cán bộ, đảng viên; đề cao trách nhiệm chính trị và tính tự giác, gương mẫu của cán bộ, đảng viên trong học tập và tổ chức thực hiện nghị quyết của Đảng. Cán bộ, đảng viên giữ cương vị càng cao, càng phải gương mẫu học tập, nói và làm theo đúng nghị quyết của Đảng. Liên quan đến vấn đề này, cần nghiêm túc làm tốt công tác đánh giá theo hướng thực chất.

Năm là, phát huy tính tích cực, chủ động của mỗi cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên ở các cơ quan báo chí trong tự học tập, tự nghiên cứu để nâng cao trình

độ lý luận chính trị theo phương châm “học đi đôi với hành”. Với mỗi cán bộ, đảng viên cần thấm nhuần sâu sắc lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về mục đích của việc học: “Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự Đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ quốc và nhân loại”¹. Phải thường xuyên học tập, trau dồi phẩm chất chính trị, gắn việc học lý luận với thực tiễn công việc hằng ngày: “Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình đã biết đủ rồi, biết hết rồi. Thế giới ngày ngày đổi mới, nhân dân ta ngày càng tiến bộ, cho nên chúng ta phải tiếp tục học và hành để tiến bộ kịp nhân dân”². Do đó, phòng, chống tình trạng lười học tập lý luận chính trị, xem thường vai trò của lý luận của cán bộ, đảng viên là vấn đề cấp thiết, quan trọng hàng đầu đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay. Đây là biện pháp tốt nhất, tích cực nhất để giúp cho đội ngũ cán bộ, đảng viên nâng cao trình độ lý luận chính trị, có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng, thấm nhuần lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tình hình thực tiễn của địa phương và đất nước; kịp thời nhận diện, phòng ngừa và ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng, nhân dân hiện nay.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.208.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.377.

VI PHẠM QUY TẮC ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP, BIỂU HIỆN CỦA SUY THOÁI VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG, “TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HÓA” - LIÊN HỆ VỚI HOẠT ĐỘNG BÁO CHÍ HIỆN NAY

Cao Văn Thống*

1. Về đạo đức nghề nghiệp

Đạo đức là phạm trù thuộc ý thức xã hội, do tồn tại xã hội quyết định, nhưng nó lại có tác động rất lớn đến tồn tại xã hội. Theo nghĩa rộng, đạo đức là những tiêu chuẩn, nguyên tắc được dư luận xã hội thừa nhận, quy định hành vi, quan hệ của con người đối với nhau và đối với xã hội. Theo nghĩa hẹp, đạo đức là những phẩm chất tốt đẹp của con người do tu dưỡng, rèn luyện theo những tiêu chuẩn đạo đức mà có.

Đạo đức tốt đẹp có thể thúc đẩy xã hội phát triển ổn định và tiến bộ, ngược lại đạo đức xuống cấp, suy đồi sẽ làm mục ruỗng từng cá nhân, gia đình, tập thể và cả xã hội. Vì vậy, đạo đức luôn được các xã hội và mọi người quan tâm xây dựng, tu dưỡng, rèn luyện. Đạo đức học cũng là môn khoa học xã hội nhân văn ra đời rất sớm để nghiên cứu nội dung và quá trình phát sinh, phát triển của đạo đức. Các trường phái triết học

* Ủy viên Ủy ban Kiểm tra Trung ương.

cổ đại phương Tây và phương Đông đã đề cập nhiều đến phạm trù đạo đức. Vào thời Xuân thu - Chiến quốc, trong lúc các nước thuộc Trung Hoa cổ đại tranh giành quyền lực liên miên thì Khổng Tử đã dành nhiều công sức nghiên cứu về đạo đức và đã hình thành, thực hiện tư tưởng Đức trị.

Cha ông ta cũng luôn coi trọng đạo đức, đặt đạo đức là phẩm chất hàng đầu của bậc quân tử “nhân - trí - dũng”. Vào thế kỷ XV, trên văn bia ở Văn Miếu - Quốc Tử Giám, Hà Nội đã ghi: “Hiên tài là nguyên khí quốc gia. Nguyên khí thịnh thì thế nước mạnh và hưng thịnh. Nguyên khí suy thì thế nước yếu và thấp kém”. Hiên tài là những người có cả đức và tài của đất nước. Như vậy cha ông ta đã dùng “hiên” để chỉ các hành vi đạo đức của con người và “hiên” được đặt trước “tài”.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn quan tâm đến vấn đề đạo đức. Người đã nói, viết nhiều về vấn đề đạo đức. Người đã đưa ra các tiêu chuẩn đạo đức mới và phân tích rõ mối quan hệ biện chứng giữa đức với tài. Người cho rằng đức là gốc, có đức mà không có tài làm việc gì cũng khó và có tài mà không có đức là người vô dụng. Người đã chỉ rõ: “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”¹ và “Người cách mạng phải có *đạo đức cách mạng* làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang”². Người đã khẳng định: “Đảng ta là đạo đức, là văn minh”³.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.601.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.403.

Tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại, dân tộc và thấm nhuần tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh, Nghị quyết Đại hội lần thứ VIII của Đảng đã khẳng định “đức là gốc”¹ trong mối quan hệ giữa đức và tài của con người.

Đạo đức nghề nghiệp là một bộ phận cấu thành quan trọng của đạo đức, có tầm quan trọng đặc biệt vì nó là yêu cầu phải có đối với cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị và cả những người đang hành nghề về chuyên môn, nghiệp vụ. Đạo đức nghề nghiệp gắn liền với việc hành nghề nào đó, thể hiện tập trung qua thực hiện trách nhiệm chuyên môn nghề nghiệp. Làm nghề gì cũng cần có đạo đức nghề nghiệp của nghề ấy. Khi phân công lao động xã hội ngày càng hợp lý, hoàn thiện, tất yếu sẽ hình thành và phát triển các ngành nghề mới dẫn đến hình thành, phát triển đa dạng đạo đức nghề nghiệp. Đạo đức nghề nghiệp có lịch sử hình thành và phát triển lâu đời, thể hiện sự thành đạt, vị thế và nhân cách của mỗi con người trong hoạt động nghề nghiệp. Hầu hết các ngành, tổ chức, cơ quan, cá nhân đều quan tâm đến việc xây dựng và thực hiện đạo đức nghề nghiệp của mình.

Đạo đức nghề nghiệp là chuẩn mực xử sự phù hợp với đặc thù của từng nghề bảo đảm sự liêm chính, trung thực trong thực hiện trách nhiệm, quyền hạn trong việc hành nghề và được xã hội chấp nhận. Không có đạo đức nghề nghiệp chung cho tất cả các ngành nghề. Mỗi ngành nghề có tiêu chuẩn (quy tắc, nội quy) đạo đức nghề nghiệp của mình, do tổ chức xã hội nghề nghiệp phối hợp với cơ quan nhà nước có thẩm quyền xây dựng và ban hành đối với các thành viên hành nghề thuộc

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996, tr. 146.

phạm vi lãnh đạo và quản lý. Thậm chí một cá nhân hành nghề cũng tự đặt ra những chuẩn mực đạo đức cho việc hành nghề của mình.

Nét đặc trưng của đạo đức nghề nghiệp là mỗi ngành nghề có tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp riêng và thường được khái quát cao. Ví dụ đạo đức nghề nghiệp cao nhất của nhà giáo (nghề giáo dục) được khái quát là “nhân cách”; của y, bác sĩ (nghề y) được khái quát là “lương tâm, lương y như từ mẫu”; của người kinh doanh là “tín” (xương sống trong kinh doanh); của người làm công tác luật pháp là “lương tri”; của người làm tham mưu là “trung thành, trung thực”; của nhà báo là “tâm vững, lòng trong, bút sắc”,...

Như vậy, đạo đức nghề nghiệp được thể hiện ở tinh thần trách nhiệm; tình yêu thương; tinh thần học hỏi; niềm tin, thành thực và sự lạc quan với nghề nghiệp... Nhưng nhìn chung, để xác định tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp, người ta thường dựa vào các yếu tố sau:

- Pháp luật của Nhà nước và các quy định của Đảng;
- Áp lực xã hội;
- Ngành nghề đang làm;
- Sự lãnh đạo, quản lý của thủ trưởng cơ quan;
- Đạo đức cá nhân, đồng nghiệp và cơ quan;
- Thói quen và xu hướng đạo đức chung.

Thực tế cho thấy, căn cứ tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp của từng ngành nghề, tổ chức, cơ quan trong hệ thống chính trị đã chú trọng cụ thể hóa đạo đức nghề nghiệp để cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong ngành nghề, tổ chức, cơ quan đó thực hiện. Nhiều cơ quan đã ban hành và niêm yết công khai các tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp ở hội trường và các phòng làm việc. Hầu hết cán bộ, công chức các

tổ chức, cơ quan trong hệ thống chính trị đã yêu ngành, yêu nghề, làm việc với tinh thần trách nhiệm cao, công tâm, khách quan, trung thực, đoàn kết, cộng tác, phối hợp tốt với đồng nghiệp trong thực hiện nhiệm vụ được giao; có tinh thần học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; lạc quan và tự tin trong thực hiện ngành nghề của mình. Hầu hết mọi người đã tuân thủ và thực hiện nghiêm túc các tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp, tạo sự đồng thuận, nâng cao uy tín, vị thế và củng cố lòng tin của nhân dân đối với từng ngành nghề trong xã hội. Nhận thức rõ tầm quan trọng của đạo đức nghề nghiệp, Đảng ta và toàn bộ hệ thống chính trị, các đoàn thể chính trị - xã hội, các hiệp hội nghề nghiệp, nhà trường không ngừng nâng cao giáo dục đạo đức nói chung, đạo đức nghề nghiệp nói riêng; từng cá nhân và tập thể, từng dòng họ và từng gia đình đã phấn đấu tu dưỡng, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức mới. Nhờ đó, việc thực hiện đạo đức nói chung và đạo đức nghề nghiệp nói riêng đã đạt được những kết quả khả quan. Đại bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức và nhân dân có đạo đức trong sáng, lành mạnh, trách nhiệm cao trong hoạt động nghề nghiệp, được xã hội thừa nhận, phát huy truyền thống yêu nước, trung với nước, hiếu với dân; yêu thương, giúp đỡ lẫn nhau; cần cù làm việc, cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư và có tinh thần quốc tế trong sáng, cao cả; giữ và phát huy truyền thống tốt đẹp của quê hương, gia đình; gương người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến trên mọi lĩnh vực, trong mọi ngành nghề xuất hiện ngày càng nhiều; hầu hết mọi người tự tin, hăng say làm việc và sống với nhau có tình, có nghĩa.

Tuy nhiên, một số tổ chức, cơ quan trong hệ thống chính trị và một số hiệp hội ngành nghề chưa quan tâm đúng mức đến việc cụ thể hóa tiêu chuẩn đạo đức nghề nghiệp; chủ yếu

tập trung thể hiện yếu tố chấp hành pháp luật của Nhà nước và các quy định của Đảng, của cơ quan và trách nhiệm phải thực hiện, còn tình thương yêu, sự hợp tác với đồng nghiệp, sự say mê học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, niềm tin và sự lạc quan yêu nghề chưa thể hiện rõ. Có nơi còn biểu hiện vô cảm khiến nhân dân, dư luận xã hội bức xúc; có lúc lại chưa khẳng định được bản lĩnh nghề nghiệp trong hoạt động nghề chuyên môn của mình... ở một số ngành nghề, đạo đức nghề nghiệp của người đứng đầu cơ quan chưa thật sự là tấm gương sáng để mọi thành viên trong cơ quan noi theo. Một số nơi chưa có tiêu chí đánh giá về đạo đức nghề nghiệp...

Phải thẳng thắn thừa nhận do mặt trái của cơ chế thị trường và sự thiếu tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đảng viên mà hiện nay đạo đức nói chung và đạo đức nghề nghiệp nói riêng đang có tình trạng xuống cấp, suy thoái nhưng chưa được ngăn chặn, đẩy lùi và có mặt, có lúc còn trầm trọng: “Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên chưa bị đẩy lùi, có mặt, có bộ phận còn diễn biến tinh vi, phức tạp hơn; tham nhũng, lãng phí, tiêu cực vẫn còn nghiêm trọng, tập trung vào số đảng viên có chức vụ trong bộ máy nhà nước”¹. Còn không ít trường hợp thiếu lương tâm, vô cảm như một số việc báo chí đã nêu; tình thương yêu đồng chí, đồng nghiệp sa sút, đố kỵ, ích kỷ, bon chen, nịnh trên, chèn dưới diễn ra khá phổ biến ở nhiều cơ quan, đơn vị. *Thậm chí còn có ý kiến cho rằng cái thiếu nhất của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên hiện*

1. Xem Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ (Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 30/10/2016).

nay là lương tâm và cái thừa nhất là nói dối và vô cảm (báo cáo sai sự thật, giấu giếm và bao che khuyết điểm vi phạm, bùng bít và gây nhiễu thông tin; bạn bè, đồng nghiệp dối nhau, vô cảm với nhau...) và hội chúng nói dối đã dẫn đến xã hội nói dối... Nhiều vấn đề liên quan đến đạo đức nghề nghiệp chưa được giải quyết dứt điểm thì tiếp tục nảy sinh những vụ việc gay gắt, phức tạp, vô cảm hơn... Thậm chí vẫn còn những cán bộ, đảng viên luôn miệng nói trung với Đảng, với nước, luôn phụng sự nhân dân, nhưng lại đối xử tệ bạc đối với ngay người thân của mình.

Tình trạng trên đòi hỏi chúng ta phải xem xét một cách thật sự nghiêm túc vấn đề đạo đức nói chung và đạo đức nghề nghiệp nói riêng để đề ra giải pháp đồng bộ nhằm nâng cao đạo đức cách mạng, nhất là đạo đức nghề nghiệp.

2. Về suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

Thực hiện công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo, đất nước ta đã đạt được những thành tựu quan trọng, có ý nghĩa lịch sử. Bên cạnh những thành tựu đó, vẫn còn: “Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trong đó có những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý, kể cả một số cán bộ cao cấp, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống với những biểu hiện khác nhau về sự phai nhạt lý tưởng, sa vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, cơ hội, thực dụng, chạy theo danh lợi, tiền tài, kèn cựa địa vị, cục bộ, tham nhũng, lãng phí, tùy tiện, vô nguyên tắc...”¹ cộng với những phần tử cơ hội lén lút chui vào Đảng và

1. Xem Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay (Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/01/2012).

tác động của bối cảnh bên ngoài, hệ thống xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản trên thế giới tạm thời thoái trào; tình hình quốc tế còn phức tạp và tiềm ẩn nhiều nguy cơ khó lường, sự tác động tiêu cực của mặt trái cơ chế thị trường, hội nhập quốc tế, dẫn đến có những cán bộ, đảng viên cơ hội về chính trị, mưu cầu lợi ích cá nhân, do bất đồng ý kiến với Đảng và Nhà nước, do ảnh hưởng của những quan điểm, khuynh hướng sai lệch của nước ngoài dẫn đến suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” hoặc bị các phần tử xấu mua chuộc, lôi kéo dẫn đến xa rời mục tiêu lý tưởng của Đảng, có hành động chống lại Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, pháp luật của Nhà nước nhưng chưa được ngăn chặn, đẩy lùi, có mặt còn diễn biến phức tạp, nghiêm trọng. Đặc biệt, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biến chất, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” không chỉ diễn ra ở những cán bộ, đảng viên, công chức có nhận thức thấp, mà diễn ra ngay cả ở một số cán bộ, đảng viên có nhận thức, trình độ kiến thức, năng lực cao, thậm chí cả một số cán bộ đã từng vào sinh ra tử, đã có đóng góp lớn và nêu gương sáng trong các cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, nhưng đến nay lại bị gục ngã trước sự cám dỗ của vật chất, danh vọng, cá biệt còn từ bỏ lý tưởng của Đảng, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng... Mặt khác, sự sụp đổ của các Đảng Cộng sản ở một số nước Đông Âu và của Đảng Cộng sản Liên Xô vào thập niên cuối của thế kỷ XX đã để lại cho chúng ta một bài học sâu sắc: Nếu để “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” xảy ra ở đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, nhất là ở một số cán bộ chiến lược cấp cao thì nguy cơ mất Đảng và thay đổi chế độ chính trị là tất yếu.

Từ thực tế trên, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã chỉ rõ 27 biểu hiện suy thoái, trong đó có: 9 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị; 9 biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống và 9 biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; đồng thời đã đề ra yêu cầu, mục tiêu, giải pháp ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái này. Để ngăn chặn, đẩy lùi hiệu quả các biểu hiện suy thoái mà Nghị quyết đã chỉ rõ, cần tập trung tiến hành một số giải pháp sau:

Một là, chú trọng xây dựng và tổ chức thực hiện nghiêm túc các tiêu chuẩn đạo đức nói chung và đạo đức nghề nghiệp nói riêng phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Bởi vì, xét cho cùng đạo đức là sản phẩm của các điều kiện sống thực tại tạo nên. Tuy đạo đức luôn tiếp thu, kế thừa các giá trị truyền thống, tinh hoa của dân tộc và thời đại nhưng quan niệm đạo đức, chuẩn mực, thang giá trị đạo đức trong mỗi giai đoạn lịch sử đều có những tiếp biến, thay đổi, có sự xâm nhập các giá trị văn hóa mới. Hiện nay, trong điều kiện nền kinh tế thị trường và toàn cầu hóa trở thành xu thế tất yếu, phát triển ngày càng sâu rộng... với tư cách là cơ sở vật chất của đạo đức và mặt trái của nó là chủ nghĩa cá nhân mà chúng ta chưa đưa ra được các tiêu chuẩn đạo đức cụ thể trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa đã dẫn đến xuất hiện mâu thuẫn giữa thực trạng đạo đức với hiệu quả của giáo dục đạo đức, giữa thang giá trị, chuẩn mực đạo đức truyền thống với thang giá trị, chuẩn mực đạo đức được hình thành trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, chủ động và tích cực hội

nhập quốc tế, mâu thuẫn giữa lời nói với việc làm; do vậy, cần quan tâm đầu tư cho đạo đức học để nghiên cứu nội dung và quá trình phát sinh, phát triển của đạo đức nói chung, đạo đức nghề nghiệp nói riêng trong thời đại cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Hai là, phải nhận thức đúng, đầy đủ tác hại của sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” để từ đó xác định quyết tâm chính trị cao trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện việc ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái này trong nội bộ. Tuyên truyền, giáo dục cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân các quy định của Đảng và Nhà nước, nhất là Nghị quyết Trung ương 4 khoá XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng để cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, trước hết là người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý nhận thức rõ các biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, qua đó tự giác rèn luyện để không mắc vào suy thoái, tạo sự đồng thuận xã hội lên án những người có biểu hiện suy thoái. Đồng thời, triển khai có chất lượng, hiệu quả cuộc vận động “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Đấu tranh có hiệu quả trên mặt trận tư tưởng lý luận về phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” để khẳng định trên thực tế sự ưu việt của chế độ chính trị của nước ta, qua đó phản bác các quan điểm sai trái, thù địch cho rằng Đảng và Nhà nước ta không thể phòng, chống được suy thoái, tham nhũng...

Ba là, hoàn thiện các quy định của Đảng và chỉ đạo các tổ chức trong hệ thống chính trị ban hành, sửa đổi, bổ sung, hoàn chỉnh chính sách, pháp luật, tạo khung khổ pháp lý cho công tác kiểm tra, giám sát nói chung, công tác kiểm tra, giám sát

việc phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nói riêng. Các tổ chức đảng cần cụ thể hóa hơn nữa 27 biểu hiện suy thoái mà Nghị quyết Trung ương 4 khoá XII đã chỉ ra cho sát hợp với thực tiễn từng tổ chức mình đồng thời tuyên truyền cho cán bộ, đảng viên nhận thức đúng và đối chiếu để tự phòng, tự rèn, tự tu, không phạm phải trong công tác và sinh hoạt.

Bốn là, tăng cường trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy trong thực hiện công tác kiểm tra, giám sát các nội dung suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch hành động, kiểm tra, giám sát và chỉ đạo các tổ chức đảng, các cơ quan, đơn vị trực thuộc xây dựng và thực hiện chương trình, kế hoạch hành động, kế hoạch kiểm tra, giám sát phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Thường xuyên coi trọng kiểm tra, giám sát công tác cán bộ và cán bộ để trước hết kiểm soát được quyền lực trong công tác cán bộ, chống chạy chức, chạy quyền.

Tăng cường và đổi mới công tác kiểm tra, giám sát trong việc phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Bảo đảm công tác kiểm tra, giám sát phải góp phần quan trọng ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, quan liêu, tham nhũng, lãng phí và giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong nội bộ Đảng; đồng thời, công tác kiểm tra, giám sát của Đảng phải giữ vai trò quyết định ngăn chặn không để những người suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, quan liêu,

tham nhũng; cơ hội về chính trị, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” chui vào đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý. Tập trung thực hiện tốt việc giám sát các tổ chức đảng cấp dưới và đảng viên, trước hết là cấp ủy viên cùng cấp, cán bộ thuộc diện cấp ủy cùng cấp quản lý để nắm chắc tình hình, phát hiện sớm các dấu hiệu vi phạm nói chung, dấu hiệu suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nói riêng để phục vụ tốt cho việc kiểm tra đạt chất lượng, hiệu quả khi có dấu hiệu vi phạm.

Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Quy định số 08-QĐ/TW ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; Quy định số 205-QĐ/TW ngày 23/9/2019 của Bộ Chính trị về việc kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ và chống chạy chức, chạy quyền. Đồng thời, tổ chức thực hiện tốt quy chế phối hợp giữa ủy ban kiểm tra với các tổ chức đảng, cơ quan có liên quan trong công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật, nhất là trong việc phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Năm là, khuyến khích sự tham gia và phát huy vai trò của nhân dân, các tổ chức xã hội và các phương tiện thông tin đại chúng trong phát hiện dấu hiệu suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức để tiến hành công tác kiểm

tra, giám sát. Quy định rõ trách nhiệm của người dân, của các đoàn thể chính trị - xã hội và các phương tiện thông tin đại chúng trong phát hiện, phản ánh, ngăn ngừa, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức.

Sáu là, xử lý nghiêm minh các hành vi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức; đồng thời nâng cao chất lượng nghiên cứu, tham mưu về công tác kiểm tra, giám sát trong việc ngăn ngừa, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Bảo đảm người có hành vi suy thoái đều phải bị xử lý kiên quyết, kịp thời, nghiêm minh, bất kể người đó là ai và ở cương vị nào. Những đảng viên qua kiểm tra, giám sát kết luận có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” mà chưa đến mức phải xử lý kỷ luật thì phải chuyển vị trí công tác và phải công khai để góp phần cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe...

Chú trọng nghiên cứu, tổng kết công tác lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nhiệm vụ phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trong quá trình thực hiện cần nắm vững quan điểm, kiên trì mục tiêu, vận dụng linh hoạt các giải pháp, xác định nội dung, đối tượng, cách làm cụ thể phù hợp với từng đối tượng.

Các cơ quan tham mưu, nhất là ủy ban kiểm tra cần quán triệt sâu sắc sự chỉ đạo của các cấp ủy, theo sát tình hình, nắm chắc diễn biến, kết quả đạt được cũng như những khó khăn, vướng mắc để tham mưu với cấp có thẩm quyền nghiên cứu, xây dựng, bổ sung, sửa đổi những chuẩn mực tư tưởng chính trị,

đạo đức, lối sống đối với từng đối tượng, từng loại cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức trong từng lĩnh vực công tác của hệ thống chính trị. Coi trọng, phổ biến những cách làm hay, những sáng kiến có hiệu quả để nhân rộng. Biểu dương khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân tiên tiến trong tu dưỡng, rèn luyện tư tưởng chính trị, có đạo đức, lối sống lành mạnh, trong sáng, phù hợp thuần phong, mỹ tục, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc và ngăn chặn, đẩy lùi được những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

3. Liên hệ với hoạt động báo chí hiện nay

Báo chí được coi là quyền lực thứ tư trong xã hội hiện đại. Do đó, đạo đức nghề nghiệp báo chí vô cùng quan trọng. Đạo đức nghề nghiệp báo chí hay đạo đức người làm báo là việc ứng xử trên cơ sở đạo đức của xã hội, là lương tâm, trách nhiệm xã hội, thể hiện “tâm vững, lòng trong, bút sắc” của người làm báo. Đạo đức nghề nghiệp được khẳng định là một trong những phẩm chất có tính chất nền tảng của hoạt động báo chí, thậm chí trong nhiều trường hợp, đạo đức nghề nghiệp còn được nhấn mạnh hơn nghiệp vụ báo chí. Bởi người làm báo có thể học tập, rèn luyện, đúc rút kinh nghiệm về nghiệp vụ, nhưng đạo đức nghề nghiệp là yếu tố thuộc tư chất của con người, mà nổi lên là tinh thần trách nhiệm, thái độ trung thực, khách quan, nghiêm túc đối với mọi thông tin và trong công việc. Vì thế, để phát triển lành mạnh, tạo dựng uy tín với xã hội và bạn đọc, người làm báo cần luôn coi trọng, đề cao đạo đức nghề nghiệp. Ở Việt Nam, đạo đức nghề nghiệp của người làm báo đã được luật hóa trong Luật Báo chí năm 2016 gắn liền với vai trò của Hội Nhà báo Việt Nam. Điểm b khoản 2 Điều 8 Luật Báo chí năm 2016 quy định Hội Nhà báo

Việt Nam có nhiệm vụ, quyền hạn trong việc “Ban hành và tổ chức thực hiện quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo”. Tháng 12/2016, Hội Nhà báo Việt Nam đã ban hành “10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam”. Đây là các chuẩn mực rất cụ thể và thiết thực nhằm xác định trách nhiệm đạo đức người làm báo trong hoạt động nghề nghiệp. Quy định này không chỉ khẳng định đạo đức nghề nghiệp là yếu tố hết sức quan trọng đối với mỗi người làm báo, tạo ra hành lang pháp lý đối với người làm báo trong quá trình tác nghiệp mà còn khẳng định yếu tố đạo đức nghề nghiệp trong hoạt động báo chí của mọi hội viên Hội Nhà báo Việt Nam, không phân biệt giữa người làm báo có Thẻ Nhà báo và người làm báo không có Thẻ Nhà báo.

Trong quá trình phát triển, báo chí Việt Nam đã đạt được nhiều thành công, tạo được hiệu ứng tích cực, góp phần vào sự phát triển của đất nước và đời sống xã hội. Báo chí đã trung thành tuyệt đối với hệ thống chính trị do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo và lợi ích của nhân dân, dân tộc. Báo chí đã thực sự là cơ quan ngôn luận của Đảng, chính quyền và tiếng nói của nhân dân, của các ngành nghề. Qua báo chí, nhiều tấm gương tốt được biểu dương, nhiều vụ việc tiêu cực được phơi bày, nhiều vấn đề bức xúc được giải quyết. Đồng thời, báo chí đã tuyên truyền, quảng bá, giải thích, vận động, cổ vũ và biểu dương những cá nhân và tổ chức thực hiện tốt quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; chống lại những quan điểm, hành động sai trái, tiêu cực hoặc chống đối Đảng và hệ thống chính trị.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tích, ưu điểm, hoạt động báo chí vẫn còn một số hạn chế, sai phạm với biểu hiện, dạng thức khác nhau. Đó là các biểu hiện sau:

- (1) Thông tin sai sự thật hoặc thông tin méo mó (sai một phần);
- (2) Không quan tâm đến hậu quả của thông tin;
- (3) Ứng xử nhẫn tâm;
- (4) Đưa thông tin không khách quan vì mục đích vụ lợi hay vì năng lực chuyên môn kém;
- (5) Thương mại hóa báo chí;
- (6) Khủng hoảng đạo đức báo chí.

Thực tế cho thấy những biểu hiện vi phạm đạo đức nghề nghiệp, suy thoái trên được thể hiện qua một số hành vi sau:

Một là, lạm quyền, sự tùy tiện và vô trách nhiệm trong cung cấp thông tin và đưa tin. Theo Bộ Thông tin và Truyền thông, trong 5 năm (2011-2015) đã có: 242 lượt cơ quan báo chí bị xử lý vi phạm, phạt tiền 231 lượt cơ quan báo chí với hơn 4,6 tỷ đồng; thu hồi 121 thẻ nhà báo. Năm 2016, Bộ Thông tin và Truyền thông đã xử phạt vi phạm hành chính 32 lượt cơ quan báo chí với tổng số tiền hơn 343 triệu đồng; Cục Báo chí đã xử phạt 80 lượt cơ quan báo chí với tổng số tiền hơn 1,7 tỷ đồng. Năm 2017, Bộ Thông tin và Truyền thông đã tiến hành xử phạt vi phạm hành chính 27 trường hợp với tổng số tiền xử phạt vi phạm hành chính là 714 triệu đồng, thu hồi 1 giấy phép hoạt động báo chí và 10 thẻ nhà báo... Đáng chú ý, các sai phạm chủ yếu là thông tin sai sự thật. Ngoài ra còn phải kể đến hiện tượng một số báo, trang tin điện tử đăng thông tin giật gân, câu khách, không đúng sự thật qua cách rút tit theo lối “treo đầu dê bán thịt chó” hoặc mô tả những vấn đề nhạy cảm quá chi tiết mà không tính đến hậu quả và sự vô cảm, nhẫn tâm... Thậm chí, một số bài báo còn cố tình đăng tải thông tin mê tín dị đoan, lẫn lộn hư thực gây hoang mang cho người đọc, tạo hiệu ứng không tốt trong dư luận xã hội.

Hai là, lạm dụng, lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong hoạt động báo chí, như một số nhà báo cố tình vi phạm tính chân thực, khách quan để thực hiện hành vi trục lợi. Trên thực tế, không ít nhà báo lợi dụng quyền hạn để làm những việc trái pháp luật như lợi dụng danh nghĩa nhà báo để tống tiền các doanh nghiệp; đe dọa các cá nhân có vị trí công tác có những việc làm không minh bạch, hay có hành vi lừa đảo người dân và các tổ chức...; viết bài tâng bốc, quảng cáo không đúng sự thật... gây dư luận không tốt, bị kẻ xấu lợi dụng để xuyên tạc, thực hiện những hành vi này, đã có những nhà báo bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Việc lợi dụng nhà báo hoặc giả danh làm nhà báo để trục lợi không phải là hiếm. Báo chí hiện nay còn tình trạng thông tin sai sự thật quá nhiều, thậm chí bịa đặt, suy diễn, gây bức xúc xã hội. Hiện tượng này đã bị phê phán, nhắc nhở, nhưng hiệu lực không cao, những sai phạm vẫn tiếp diễn. Sự xói mòn của đạo đức nghề nghiệp báo chí và suy thoái của người làm báo đi liền với quá trình thương mại hóa đã và đang diễn ra trong ngành công nghiệp truyền thông. Áp lực lợi nhuận kinh doanh, thời gian hoàn thành công việc đặt một bộ phận không nhỏ người làm báo vào tình thế sẵn sàng vi phạm các nguyên tắc đạo đức để kịp thời tạo ra những ấn phẩm truyền thông có thể tiêu thụ nhanh với giá rẻ. Hệ quả tất yếu của quá trình này là sự xuất hiện tràn lan, không thể kiểm soát được các thông tin mang nặng tính giải trí, nội dung nghèo nàn, “câu khách” mà lỗi phổ biến là lấy thông tin từ mạng xã hội nhưng không kiểm chứng lại. Trong thời đại truyền thông kỹ thuật số, phương tiện để lan truyền những thông tin sai lệch rất nhanh, mạnh mẽ, tác động tiêu cực đến tâm lý xã hội, làm cho người dân tiếp cận thông tin không chuẩn mực, bị phân tâm, hoang mang hay hiểu sai về chủ

trương, quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Điều đáng lưu tâm là có một số nhà báo đương chức hay có chức vụ trong một số tờ báo, tạp chí nhưng đã nghỉ hưu đã suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nên có những bài viết, cuốn sách xuyên tạc lịch sử, nói xấu lãnh tụ, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng... Những vi phạm trong hoạt động báo chí của các cơ quan quản lý và của các phóng viên đã để lại nhiều hậu quả đối với sự phát triển của xã hội trên các lĩnh vực, thiệt hại về kinh tế, làm suy giảm niềm tin của người tiêu dùng, ảnh hưởng đến văn hóa, đạo đức...

Ba là, thực tế cho thấy mỗi sai phạm của một cá nhân người làm báo đều liên đới đến cơ quan báo chí mà trực tiếp là những người chịu trách nhiệm quản lý, điều hành tờ báo đó. Khi xử lý một sai phạm trên báo chí, người chịu trách nhiệm trực tiếp, đầu tiên trước pháp luật, trước xã hội là người đứng đầu, quản lý đơn vị báo chí; sau đó là những người liên quan, người trực tiếp gây ra sai phạm. Vì vậy, xây dựng đạo đức nghề nghiệp báo chí và phòng, chống, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong hoạt động báo chí là xây dựng đạo đức nghề nghiệp trong cả dây chuyền hoạt động báo chí để bảo đảm từ khâu đầu đến khâu cuối luôn đúng tôn chỉ, mục đích.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, sự vào cuộc của hệ thống chính trị và sự đóng góp của các hiệp hội ngành nghề, đạo đức nói chung, đạo đức nghề nghiệp nói riêng sẽ luôn được quan tâm, góp phần ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và xây dựng nền báo chí cách mạng theo đúng tôn chỉ, mục đích đã đề ra.

CHUẨN MỰC ĐẠO ĐỨC CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ CỦA VIỆT NAM HIỆN NAY

PGS. TS. Mai Đức Ngọc*

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đặc biệt quan tâm, chăm lo giáo dục, rèn luyện, đề cao tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên. Trong 10 năm trở lại đây, nhiều chủ trương, quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên đã được ban hành, như: Quy định số 47-QĐ/TW, ngày 01/11/2011 của Ban Chấp hành Trung ương về những điều đảng viên không được làm; Quy định số 101-QĐ/TW, ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp; Quy định số 55-QĐ/TW, ngày 19/12/2016 của Bộ Chính trị về “Một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên”; Quy định số 08-QĐi/TW, ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương.

Đặc biệt, từ năm 2016 đến nay, các cấp ủy đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện tốt Chỉ thị số 05-CT/TW,

* Phó Giám đốc Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” gắn với triển khai thực hiện nghiêm túc Nghị quyết Trung ương 4 (khoá XI, XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Theo đó, việc đề cao tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu luôn được chú trọng.

Báo chí là một lĩnh vực quan trọng, do khả năng tác động mạnh mẽ, rộng lớn và nhanh chóng vào toàn bộ xã hội nên báo chí có sức ảnh hưởng lớn đến tư tưởng, tinh thần và đạo đức của quần chúng. Vì vậy, cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí phải đi đầu, nêu gương trong việc rèn luyện, tu dưỡng đạo đức của bản thân. Nhà báo là chủ thể của hoạt động báo chí. Đảng và Nhà nước ta đã xác định rằng: người làm báo là một chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, nghĩa là phải tạo nên những thông tin có khả năng thuyết phục, phải trao đổi với công chúng về những vấn đề chính trị, tư tưởng, kinh tế - xã hội, văn hóa và đạo đức... Để thực hiện được những công việc đó, đòi hỏi nhà báo không chỉ có kiến thức sâu rộng, giỏi nghiệp vụ mà còn phải có một cái tâm trong sáng. Một nhà báo vì vô trách nhiệm đưa một thông tin không có thật hoặc bóp méo sự thật sẽ có tác hại đến hàng triệu người. So với yêu cầu, nhiệm vụ mới hiện nay, kiến thức, trình độ, năng lực của nhà báo đang là thách thức thì lương tâm, đạo đức cũng đang trở thành vấn đề đáng báo động trước sự chuyển động hàng ngày của cơ chế thị trường.

Báo chí nước ta trong những năm qua đã có sự phát triển rất nhanh chóng. Tính đến ngày 30/11/2019, cả nước có 850 cơ quan báo chí, trong đó có 179 cơ quan báo in, 648 tạp chí, 23 cơ quan báo chí điện tử độc lập; có 72 cơ quan có giấy phép hoạt động phát thanh - truyền hình với 2 đài quốc gia, 64 đài

địa phương, 5 kênh truyền hình. Cả nước hiện có trên 41.000 người đang công tác tại các cơ quan báo chí (cả 4 loại hình), trong đó có 20.407 trường hợp đã được cấp thẻ nhà báo¹.

Cùng với sự phát triển của các cơ quan báo chí, đội ngũ cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí cũng phát triển nhanh về số lượng, bên cạnh 20.407 nhà báo được cấp thẻ, còn hàng nghìn phóng viên đang hoạt động báo chí trong các cơ quan báo chí nhưng chưa được cấp thẻ, và hàng nghìn cán bộ làm công việc văn phòng, hành chính, phát hành... ngày đêm góp sức cho sự phát triển của báo chí nước nhà. Nhìn chung, đội ngũ cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí đều hoạt động đúng định hướng chính trị, đúng pháp luật, thực hiện tốt nhiệm vụ của mình.

Tuy nhiên, trong xu thế toàn cầu hoá, không gian mở và biên giới “mềm” như hiện nay, cùng với tình hình thế giới, khu vực và trong nước diễn biến phức tạp, khó lường tác động không nhỏ đến tâm tư, tình cảm của cán bộ, đảng viên nói chung, đội ngũ cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí nói riêng thì một bộ phận cán bộ, đảng viên hoạt động trong lĩnh vực báo chí “đức không trong, tâm không sáng”, quên mất vị trí tiên phong của mình, họ cũng quên mất trách nhiệm khách quan, tôn trọng sự thật, tự cho phép mình bẻ cong ngòi bút... Họ trở thành người cầm bút thiếu nhân cách, vào hùa với thế lực xấu để biến trắng thành đen, biến phải thành trái, làm đảo lộn sự thật, gây hoang mang dư luận và đặc biệt những bài viết không trung thực của họ đã làm tấm bình phong che chắn bằng công luận hết sức hữu hiệu cho hàng loạt những hành

1. <https://www.hcmcpv.org.vn/tin-tuc/nam-2019-ca-nuoc-da-giam-18-co-quan-bao-chi-1491860900>.

vi sai trái, tội lỗi. Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí ngày càng nghiêm trọng.

Nguyên nhân chủ quan, sâu xa của tình trạng trên là: “Do bản thân những cán bộ, đảng viên đó thiếu tu dưỡng, rèn luyện; lập trường tư tưởng không vững vàng, hoang mang, dao động trước những tác động từ bên ngoài; sa vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, hẹp hòi, bị cám dỗ bởi các lợi ích vật chất, không làm tròn trách nhiệm, bổn phận của mình trước Đảng, trước dân. Công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, đảng viên về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giảng dạy và học tập Nghị quyết của Đảng chưa được coi trọng đúng mức, kém hiệu quả, nội dung và phương thức giáo dục, truyền đạt chậm đổi mới; chưa tạo được sự thống nhất cao trong nhận thức về tình trạng suy thoái, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” và những hậu quả gây ra”¹.

Trước thực trạng đáng báo động đó, ngày 16/12/2016, Hội Nhà báo Việt Nam đã công bố 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam (ban hành kèm theo Quyết định số 483/QĐ-HNBNV quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam): *Điều 1:* Trung thành với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; vì lợi ích của đất nước, vì hạnh phúc của nhân dân; góp phần nâng cao uy tín, vị thế Việt Nam trên trường quốc tế. *Điều 2:* Nghiêm chỉnh thực hiện Hiến pháp, Luật Báo chí, luật bản quyền và các quy định của pháp luật; Thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích; nội

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr.24-25.

quy, quy chế của cơ quan báo chí nơi công tác. *Điều 3:* Hành nghề trung thực, khách quan, công tâm, không vụ lợi; Bảo vệ công lý và lẽ phải. Không làm sai lệch, xuyên tạc, che giấu sự thật, gây chia rẽ, kích động xã hội, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc và tình đoàn kết, hữu nghị giữa các quốc gia, dân tộc. *Điều 4:* Nêu cao tinh thần nhân văn, tôn trọng quyền con người. Không xâm phạm đời tư, làm tổn hại danh dự, nhân phẩm, lợi ích hợp pháp của tổ chức và cá nhân. *Điều 5:* Chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội và các phương tiện truyền thông khác. *Điều 6:* Bảo vệ bí mật quốc gia, bí mật nguồn tin theo quy định của pháp luật. *Điều 7:* Đoàn kết, giúp đỡ đồng nghiệp. *Điều 8:* Tích cực học tập, nâng cao trình độ chính trị, nghiệp vụ, ngoại ngữ, phấn đấu vì một nền báo chí dân chủ, chuyên nghiệp và hiện đại. *Điều 9:* Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt; Bảo vệ và phát huy các giá trị văn hóa Việt Nam, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại. *Điều 10:* Những người làm báo Việt Nam cam kết thực hiện những quy định trên, đó là bổn phận và nguyên tắc hành nghề, là lương tâm và trách nhiệm của người làm báo¹.

Mười điều quy định nêu trên là những tiêu chí phổ quát nhất, cơ bản nhất, tương ứng với ý thức công dân, nền tảng đạo đức nghề nghiệp người làm báo. Cũng tại buổi họp báo này, Hội Nhà báo Việt Nam đã thông báo về Chương trình hành động của Hội Nhà báo Việt Nam thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, trong đó nhấn mạnh nội dung giữ vững tôn chỉ,

1. http://hoinhabaovietnam.vn/Cong-bo-10-dieu-Quy-dinh-dao-duc-nghe-nghiep-nguoi-lam-bao-Viet-Nam_n14748.html

mục đích của từng cơ quan báo chí, kiên quyết không để chệch hướng trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ của báo chí trong tuyên truyền các chủ trương, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và phản ánh mọi mặt đời sống xã hội.

Sau khi Hội Nhà báo Việt Nam ban hành Mười điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, nhiều ý kiến đặc biệt quan tâm đến Điều 5 của Quy định: *“Chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội và các phương tiện truyền thông khác”*. Đây là một vấn đề đang được sự quan tâm sâu sắc của toàn xã hội. Bởi lẽ, trong thời kỳ cách mạng công nghiệp lần thứ tư, sự phát triển của truyền thông xã hội và phổ biến như mạng xã hội Facebook, hàng triệu người tự do cập nhật, phát tán thông tin. Tuy nhiên, mạng xã hội cũng ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống báo chí ở nhiều góc độ. Đối với góc độ nghề nghiệp, nhiều cán bộ, đảng viên các cơ quan báo chí bị chi phối bởi áp lực tin bài, áp lực thời gian đã bỏ qua khâu quan trọng nhất là kiểm chứng độ xác thực của thông tin. Điều đó đã gây hệ lụy không nhỏ tới sự ổn định của xã hội, làm suy giảm lòng tin của công chúng đối với đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam.

Trước các hạn chế về đạo đức nghề nghiệp của một số nhà báo khi tham gia mạng xã hội, và từ yêu cầu trực tiếp, cụ thể đối với đạo đức nghề nghiệp của người làm báo, ngày 24/12/2018, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam đã ban hành Quyết định số 1131/QĐ-HNBNV về Quy tắc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2019 với phạm vi áp dụng là các cấp Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với các cơ quan báo chí và quản lý báo chí. Đối tượng áp dụng là người làm báo Việt Nam (bao gồm: Hội viên Hội Nhà báo

Việt Nam, người đã được cấp thẻ nhà báo; người chưa được cấp thẻ nhà báo đang làm việc tại các cơ quan báo chí; người hoạt động trong lĩnh vực báo chí nói chung)¹.

Quy tắc bao gồm 3 chương với 7 điều quy định một số nguyên tắc, chuẩn mực cụ thể có 4 việc/điều cần làm gồm: (1) Sử dụng tài khoản mạng xã hội của cá nhân mình để tương tác, chia sẻ, đăng tải, cung cấp, định hướng thông tin có ích cho xã hội và đất nước; (2) Đăng tải bình luận, ý kiến nhận xét đúng mực, có văn hóa, có trách nhiệm về những vấn đề mà dư luận xã hội quan tâm; (3) Thông báo cho cơ quan có thẩm quyền những thông tin sai sự thật bị phát tán trên mạng xã hội có ảnh hưởng xấu, gây tổn hại đến lợi ích của cộng đồng, đất nước, uy tín của tổ chức, cá nhân; (4) Phát hiện, khai thác có kiểm chứng, có chọn lọc thông tin về những vấn đề mới của xã hội để phục vụ tác nghiệp báo chí. Tám việc/điều không được làm trong việc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam gồm: (1) Vi phạm các quy định về quản lý, cung cấp, sử dụng thông tin trên mạng; các quy định về bảo mật dữ liệu, tài liệu; quy định về bảo vệ bí mật thông tin riêng, thông tin cá nhân của công dân và các quy định khác của pháp luật; (2) Đăng tải, gõ bài viết, hình ảnh, âm thanh trên mạng xã hội vì mục đích tống tiền hoặc các mục đích không trong sáng khác; (3) Đăng tải các tin, bài, hình ảnh, âm thanh trên mạng xã hội, đưa ra các bình luận, chia sẻ quan điểm cá nhân hoặc trích đăng lại các bài phát biểu, ý kiến trái với đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; trái với nội dung, quan điểm của tác phẩm báo chí mà bản thân người làm báo đó đã viết và đăng tải, trái với quan điểm của cơ quan

1. Báo cáo của Hội Nhà báo Việt Nam tại Hội nghị báo chí toàn quốc năm 2018.

báo chí nơi mình công tác; (4) Bình luận, nhận xét, chia sẻ các thông tin có mục đích kích động, lôi kéo người khác phản ứng tiêu cực về các vấn đề chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, đối ngoại... có yếu tố phức tạp, nhạy cảm đang cần tạo cách nhìn, thái độ tích cực mang tính xây dựng của cộng đồng và sự đồng thuận xã hội; (5) Sao chép, chia sẻ, phát tán tin, bài, tác phẩm, âm thanh, hình ảnh có được bằng những cách thức không hợp pháp, vi phạm bản quyền; (6) Thông tin vụ việc chưa được kiểm chứng, gây hoang mang trong nhân dân, gây thiệt hại cho các hoạt động kinh tế - xã hội, gây khó khăn cho hoạt động của cơ quan nhà nước hoặc người thi hành công vụ; gây tổn hại về thể chất, danh dự, nhân phẩm của công dân; tuyên truyền, kích động bạo lực, cổ súy lối sống đồi trụy, hủ tục mê tín dị đoan, các hành vi tiêu cực, phân biệt đối xử về giới, vùng miền, dân tộc, chủng tộc; (7) Miêu tả thô thiển, phản cảm những hành động dâm ô, tội ác, thông tin không phù hợp với thuần phong mỹ tục, truyền thống văn hóa của dân tộc và đạo đức xã hội; (8) Sử dụng logo, hình ảnh, thông tin dữ liệu của tổ chức Hội Nhà báo Việt Nam; sử dụng danh nghĩa Hội Nhà báo Việt Nam khi tham gia các diễn đàn, trang mạng xã hội khi chưa được phép.

Quy tắc này cũng xác định rõ trách nhiệm người đứng đầu các cấp Hội Nhà báo, các cơ quan báo chí trong việc tổ chức quán triệt và thực hiện Quy tắc; tổ chức kiểm tra, giám sát, đánh giá và kiểm điểm việc thực hiện; đưa vào tiêu chí để xếp loại thi đua hằng năm, bảo đảm phù hợp với các quy định của pháp luật và đạo đức nghề nghiệp người làm báo.

Dựa trên những quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên của Đảng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và những quy định đạo đức nghề

nghiệp, những chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội của Hội Nhà báo Việt Nam, có thể rút ra những chuẩn mực đạo đức chính đối với cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí¹ như sau:

- **Tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc**; có lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; chấp hành nghiêm mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; nói và viết theo định hướng của Đảng; gương mẫu đi đầu và kiên quyết đấu tranh chống quan điểm sai trái, phản động hay những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

- **Có tác phong dân chủ, quần chúng, thân thiện**: Cán bộ, đảng viên báo chí phải biết cách lắng nghe: Nghe xa, nghe gần, nghe nhiều người, nghe từ nhiều phía; phải biết cách hỏi: Hỏi người bên cạnh, hỏi người xung quanh, hỏi nhân dân, hỏi cán bộ, hỏi nhiều chiều...; phải đến tận nơi để tận mắt trông thấy “*trăm nghe không bằng một thấy*”; rồi phải đọc báo, xem sách trong và ngoài nước; chưa hết còn phải tích cực ghi chép, ghi tất cả những gì mình nghe và thấy. Trong mọi hoạt động, công tác của mình, người cán bộ, đảng viên báo chí phải có tác phong dân chủ, gần gũi, thân thiện với mọi người.

- **Mẫn cán, tận tâm, thực hiện tốt nhiệm vụ được giao**, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; chủ động, sáng tạo, ra sức phấn đấu vì sự nghiệp phát triển của nền báo chí nước nhà; không lợi dụng nghề nghiệp để mưu cầu lợi ích cá nhân; chống mọi biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị,

1. Xem Nguyễn Thị Trường Giang: *Đạo đức nghề nghiệp của người làm báo*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội, 2011; Nguyễn Thị Trường Giang: *100 bản quy tắc đạo đức nghề báo trên thế giới*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2014.

đạo đức, lối sống và các hình thức tham nhũng, lãng phí, phô trương hình thức.

- **Có trách nhiệm xã hội** trong việc truyền đi những vấn đề ảnh hưởng đến công chúng và môi trường xung quanh. Trong mọi trường hợp, chỉ đưa những thông tin phù hợp, tránh khẳng định hoặc đưa ra những thông tin không cụ thể và thiếu cơ sở. Không được đăng hoặc công bố bất kỳ vấn đề nào có thể ảnh hưởng đến lợi ích của nhân dân, đất nước, xúc phạm đạo đức xã hội trên báo chí, mạng xã hội, hay các phương tiện truyền thông khác.

- **Bảo vệ giá trị và tính liêm chính của nghề báo:** Trong quá trình thực hiện công việc, điều trước tiên cán bộ, đảng viên báo chí phải nghĩ đến là vì lợi ích của nhân dân, đất nước và danh dự của nghề báo. Chỉ chấp nhận những công việc phù hợp với phẩm giá nghề nghiệp của mình và cam kết đấu tranh bảo vệ những giá trị cao cả của nghề báo. Cán bộ, đảng viên báo chí có phận sự thấu hiểu các chủ trương, chính sách của đất nước và nghề báo, phải luôn tuân thủ pháp luật, có quyền từ chối các yêu cầu, nhiệm vụ, lợi ích trái pháp luật, trái đạo đức nghề nghiệp. Nhận hối lộ, tham nhũng, tống tiền là những hành vi vi phạm nghiêm trọng đạo đức nghề nghiệp, ảnh hưởng đến sự độc lập, công bằng, tính liêm chính của nghề nghiệp và danh dự của nghề báo.

- **Cầu thị, sáng tạo, học tập suốt đời:** Hoạt động báo chí là một hoạt động đặc biệt, đòi hỏi phải có tầm cao trí tuệ, có hiểu biết rộng, kinh nghiệm cuộc sống phong phú và tinh thông chuyên môn nghiệp vụ. Vì vậy, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, để xứng đáng là “người tiên phong trên mặt trận báo chí”, cán bộ, đảng viên báo chí phải luôn cố gắng học hỏi, cầu tiến bộ. Ngày 21/7/1956, nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính

trị khóa I, Trường Đại học Nhân dân Việt Nam (tiên thân của Học viện Báo chí và Tuyên truyền hiện nay), Bác căn dặn: “Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình đã biết đủ rồi, biết hết rồi. Thế giới ngày ngày đổi mới, nhân dân ta ngày càng tiến bộ cho nên chúng ta phải tiếp tục học và hành để tiến bộ kịp nhân dân”¹.

- **Tôn trọng bản quyền, không đạo văn:** Đạo văn (bao gồm cả việc sử dụng từ ngữ hay ý tưởng của người khác mà không thừa nhận và không được sự đồng ý của tác giả) là một hành vi vi phạm nghiêm trọng đạo đức nghề báo. Cán bộ, đảng viên báo chí cần tôn trọng và kiên trì bảo vệ quyền tác giả, sở hữu trí tuệ, không ăn cắp, chiếm đoạt thông tin, tác phẩm của người khác hoặc trả tiền cho thông tin bị đánh cắp dưới mọi hình thức; khi sử dụng nội dung hoặc đoạn trích, nhà báo phải xin phép và luôn nêu tên tác giả.

- **Đoàn kết, tôn trọng đồng nghiệp:** Đoàn kết và tôn trọng, lắng nghe lẫn nhau giữa các cán bộ, đảng viên báo chí sẽ góp phần tích cực vào mục tiêu nghề nghiệp và hình ảnh chung của nghề báo. Cán bộ, đảng viên báo chí có nghĩa vụ tôn trọng cá tính của đồng nghiệp, tránh mọi hành động xung đột, tố cáo không trong sáng lẫn nhau hoặc đưa ra những cáo buộc vô căn cứ ở nơi công cộng cũng như nơi làm việc. Mối quan hệ giữa các đồng nghiệp là bình đẳng, không chấp nhận những hành vi lợi dụng đồng nghiệp và cạnh tranh không lành mạnh, chiếm đoạt tác phẩm hoặc ý tưởng của người khác; không được chiếm vị trí của đồng nghiệp hoặc làm cho đồng nghiệp đó bị sa thải bằng cách cạnh tranh không lành mạnh.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.377.

Một nền báo chí phát triển lành mạnh, trung thực, có uy tín, nhận được sự tin cậy của người đọc luôn là mục tiêu hướng tới của những người làm báo, của các cơ quan báo chí. Nếu lãnh đạo cơ quan chủ quản báo chí nêu cao trách nhiệm trong tổ chức, quản lý để bảo đảm cơ quan báo chí hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích và chịu trách nhiệm trước sai phạm, thì mỗi người làm báo cũng cần tự giác xác định rõ việc thực hiện tốt trách nhiệm của mình. Bởi lẽ, không một quy định pháp luật, hay chuẩn mực đạo đức nào có thể điều chỉnh hết tất cả mọi hành vi trong xã hội. Hiệu quả của công việc và uy tín, danh dự của mỗi cán bộ, đảng viên báo chí luôn luôn phụ thuộc vào sự kết hợp hài hòa giữa trình độ, đạo đức và sự đam mê nghề nghiệp. Việc luôn tự rèn luyện, tu dưỡng là đặc biệt quan trọng, giúp cho cán bộ, đảng viên báo chí đủ bản lĩnh, tự tin vượt qua mọi thử thách cám dỗ của đời sống xã hội, giữ vững đạo đức nghề nghiệp và bảo vệ uy tín danh dự của nghề báo, hoàn thành xuất sắc trọng trách của người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa mà Đảng, nhân dân tin cậy, giao phó.

TÍNH ĐẢNG CỦA NỀN BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM: VẤN ĐỀ, HIỆN THỜI VÀ PHÁT TRIỂN

TS. Nhị Lê*

Tính đảng và bảo đảm tính đảng của nền báo chí nước nhà là một đại sự căn bản và tất yếu, đặc biệt là rất phức tạp và vô cùng tinh tế. Báo chí nước nhà muốn phát triển một cách xứng đáng với sự nghiệp cách mạng hiện nay thì vấn đề này cần được nghiên cứu thấu đáo.

1. Vì sao báo chí nước nhà cần có tính Đảng?

Không có một nền báo chí nào, dù của bất cứ một quốc gia, dân tộc nào chung chung, phi dân tộc, phi chính trị, phi xã hội...; và càng không có một nền báo chí nào dù của bất cứ tổ chức quốc tế mang tầm toàn cầu nào trừu tượng, không có tính từ, dấu xét trên bất cứ phương diện hay góc nhìn nào, từ chính trị, kinh tế tới đạo đức hay pháp quyền. Đó là sự phát triển thống nhất trong đa dạng của báo chí, dù xét dưới bất kỳ quy mô hay tính chất nào.

Nền báo chí Việt Nam hiện đại không nằm ngoài tính quy luật đó.

Nhớ lại hơn 94 năm trước, ngày 21/6/1925, bằng kỳ công của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, tờ *Thanh Niên*, “đứa con nòi”

* Nguyên Phó Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản.

của nền báo chí cách mạng Việt Nam ra đời, khai sinh nền báo chí cách mạng nước nhà. Và cách đây hơn 79 năm, tại Hội nghị thành lập Đảng ta (họp từ ngày 03 đến ngày 07/02/1930), dưới sự chủ trì của Nguyễn Ái Quốc, cùng với việc thông qua các văn kiện quan trọng của Đảng, Hội nghị quyết định: “Ban Trung ương có thể xuất bản một tạp chí lý luận và ba tờ báo tuyên truyền”¹. Như vậy, ngay từ thuở cách mạng còn trứng nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh ý thức rõ, báo chí là một mặt trận để “tuyên truyền, cổ động, tổ chức và lãnh đạo cách mạng”. Vừa khai sinh, Đảng ta bắt tay ngay vào việc xây dựng và phát triển một nền báo chí cách mạng Việt Nam - nền báo chí phụng sự Nhân dân, phụng sự dân tộc, phụng sự Tổ quốc, phục vụ Đảng. Nói cách khác, báo chí “... *phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng*”², như Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ dẫn. Nghĩa là, báo chí phải phục vụ tự giác trên cơ sở khoa học và sáng tạo sự nghiệp cách mạng của dân tộc, dưới ngọn cờ của Đảng. Đó cũng chính là nguyên tắc sáng tạo, là phẩm chất và ý thức tự nguyện xã hội chủ nghĩa của hệ thống báo chí và đội ngũ nhà báo nước ta. Nhận thức và hành động trái điều đó, có nghĩa là chệch hướng chính trị. Đó chính là *tính đảng* của nền báo chí cách mạng nước ta vậy.

Tính đảng là một thuộc tính căn bản, tiên quyết (cùng các thuộc tính quan trọng khác: tính dân tộc, tính nhân dân, tính quốc tế...) làm nên lý tưởng, sinh khí, vị thế và sức mạnh của

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1998, t.2, tr.12.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.166.

nền báo chí cách mạng nước nhà, vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, hội nhập nền báo chí thế giới.

Dưới ngọn cờ của Đảng, báo chí Việt Nam phản ánh, cổ vũ quá trình Đảng trở thành dân tộc, người dẫn dắt dân tộc, tức là đời sống thứ hai của chính báo chí song hành trên con đường Đảng trở thành dân tộc một cách toàn vẹn và sinh động, từ chính trị tới đạo đức, từ cầm quyền tới ngoại giao. Và, đến lượt mình, một phương diện chính trị và xã hội mà Đảng dứt khoát phải nắm lấy và đồng hành, cổ vũ báo chí - một thứ khí giới “thanh cao mà đặc lực”, “có sức mạnh hơn mười vạn quân” - trong từng hơi thở, ở mỗi bước đi để thai nghén, vượt lên và tự mình trở thành dân tộc một cách xứng đáng và vẻ vang. Đó chính là tính chính trị của báo chí. Ngay từ năm 1942, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: “Hiện đại thi trung ưng hữu thiết. Thi gia dã yếu hội xung phong”¹ (nghĩa là: Nay ở trong thơ nên có thép. Nhà thơ cũng phải biết xung phong). Và, cũng chính lúc bấy giờ, năm 1941, nhà thơ Sóng Hồng (tức Tổng Bí thư Trường Chinh) viết: Dùng ngòi bút làm đòn xoay chế độ. Mỗi vần thơ bom đạn phá cường quyền. Đồng chí nói tiếp: Làm sao có thể quan niệm thơ không có tính đảng, tính giai cấp được? Thơ và cách mạng không thể tách rời. Đương nhiên, không thể thơ nào cũng có cách mạng, nhưng có cách mạng thì có thơ. Mỗi bước trưởng thành của Đảng, của Nhà nước ta là mỗi bước nâng nền báo chí lên một vị thế và tầm cao mới; và, đến lượt mình, mỗi bước phát triển của báo chí lại là tấm gương phản chiếu sự trưởng thành của Đảng, của chế độ; là động lực mạnh mẽ và quan trọng thúc đẩy sự phát triển, nâng cao trình độ dân chủ của xã hội, góp phần nâng Đảng và Nhà nước ta

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.3, tr.451.

ngang tầm nhiệm vụ cách mạng, củng cố vững chắc chế độ xã hội ta. Đó chính là tính đảng của nền báo chí chúng ta vậy.

Một cách tự nhiên, tính đảng là sự phát triển và kết tinh cao độ và sinh động của tính dân tộc, không ngừng trở thành và hoàn thiện tính dân tộc, mà báo chí dù muốn hay không, không thể không thể hiện một cách tự nhiên nhi nhiên, như là máu thịt, là hồn cốt, là dòng chủ lưu quán xuyên và xuyên thấm mọi hoạt động sống của mình. Có thể nói, theo nghĩa nào đó, hiện nay, tính đảng chính là kết tinh tính dân tộc Việt Nam hiện nay, Đảng ta “là con nòi, xuất thân từ giai cấp lao động”¹. Lịch sử nhân loại xác tín rằng dù quốc gia biến đổi nhưng dân tộc trường tồn! Nhân dân là chủ giang san xã tắc, là vốn quý nhất trong tài sản dân tộc, là khí phách, bản lĩnh quốc gia dân tộc. Vị thế, lợi ích và uy tín quốc gia dân tộc vô song! Khi báo chí lĩnh nhiệm sứ mệnh bảo vệ và phát triển vô điều kiện tất cả những lẽ đó thuộc về quốc gia dân tộc, thuộc về nhân dân, thì đó chính là khi tính đảng phát triển cao nhất, rạch rỡ nhất và vô cùng thiêng liêng. Đó chính là tính đảng của nền báo chí chúng ta vậy.

Một thuộc tính căn bản của báo chí thường bị lợi dụng là tính tự do dân chủ. Nhân danh dân chủ, không ít người, bằng mọi thiên kiến và thủ đoạn, đã và đang cố tình hoặc chối bỏ hoặc nhân danh hoặc thổi phồng hoặc xóa nhòa đánh lộn các thuộc tính của dân chủ... nhằm cố xúy một nền dân chủ không có tính từ, phi chính trị hoặc một nền dân chủ với mọi biến thể chết người của nó (dân chủ vô chính phủ, dân chủ giả hiệu, dân chủ cưỡng bức)... và thổi chúng vào báo chí, thậm chí “mượn tay” báo chí chĩa mũi nhọn công phá Nhà nước ta, Đảng ta. Người ta không ngớt cổ vũ cho một kiểu báo chí

1. Hồ Chí Minh: *Tòan tập, Sđd*, t.12, tr.400.

“không biên giới”, báo chí tùy thời, thực dụng, phi quốc gia, dân tộc, phi chính trị... bằng cách cố tình tuyệt đối hóa mặt này của dân chủ hay tô vẽ, thổi phồng sự tự do của báo chí nhằm cổ xúy một kiểu báo chí tự do không giới hạn; đồng thời khuếch trương một thứ dân chủ vô hạn độ và thổi phồng mù quáng cái gọi “cá tính sáng tạo” người làm báo một cách dân túy..., ngấm ngấm áp đặt thứ triết lý “tiếng nói thuộc về kẻ trả tiền”, “tiền trao cháo múc” thực dụng, kích động sự vô pháp vô cương của báo chí, mưu toan xâm hại lợi ích của dân tộc, của nhân dân ta...

Thực tiễn không ai có thể chối bỏ hoặc bôi nhọ được, rằng “Chế độ ta là chế độ dân chủ, tư tưởng phải được tự do. Tự do là thế nào? Đối với mọi vấn đề, mọi người tự do bày tỏ ý kiến của mình, góp phần tìm ra chân lý... Khi mọi người đã phát biểu ý kiến, đã tìm thấy chân lý... lúc đó, quyền tự do tư tưởng hoá ra quyền tự do phục tùng chân lý. *Chân lý* là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không phải chân lý”¹. Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là chân lý ở Việt Nam. Lật ngược chân lý ấy là phi dân chủ. Lại rõ ràng, tính đảng của nền báo chí cách mạng nước nhà, cũng một cách tự nhiên, không thể không đối diện và góp phần giải quyết những vấn đề chính trị, kinh tế hay xã hội và môi trường, trong quá trình phát triển của mình, đi tiên phong công phá những âm mưu và hành động nhân danh dân chủ, tự do báo chí phá hoại lợi ích tối cao của đất nước, của dân tộc và nhân dân, từ bên trong hay từ bên ngoài bằng và thông qua báo chí, dù xét từ góc độ quốc gia hay trên tầm vóc toàn cầu. Đó chính là tính đảng của nền báo chí chúng ta vậy.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.378.

Đảng ta mang bản chất quốc tế. Một cách tự nhiên, dưới ngọn cờ của Đảng, nền báo chí Việt Nam tự nó mang tính quốc tế, ngay trong mỗi bước phát triển và hội nhập quốc tế. Đó là sự phát triển tất yếu thống nhất trong đa dạng từ trong nội tại và của nền báo chí chúng ta trong đời sống báo chí thế giới. Báo chí Việt Nam không thể không tham gia, thậm chí can dự đời sống quốc tế, nhưng tính đảng kiên quyết tẩy trừ mọi biểu hiện xa lánh, dùng báo chí chống báo chí, dùng báo chí xâm hại chính trị quốc tế, nhất là kỳ thị và chống lại các quốc gia dân tộc khác bằng báo chí, thông qua báo chí. Chỉ có như thế báo chí chúng ta mới nắm lấy chân lý và sáng tạo không ngừng, khẳng định vị thế, bản lĩnh của mình trên trường quốc tế. Đó cũng chính là tính đảng của nền báo chí chúng ta vậy.

Tính đảng là nhân tố căn bản làm nên sứ mệnh, tôn vinh vị trí và vai trò lịch sử của báo chí; là nguyên tắc bất biến tạo nên diện mạo, khí chất, sức mạnh và uy tín của nền báo chí nước nhà trong công cuộc kiến thiết quốc gia dân tộc xã hội chủ nghĩa Việt Nam và hội nhập quốc tế, dưới ngọn cờ của Đảng.

Đó chính là cương lĩnh hành động, là phương hướng căn bản của sự tự do và sáng tạo của nền báo chí chúng ta. Đó là mục tiêu hoạt động, là tiêu chí quy định chức năng, nhiệm vụ, đồng thời, là sự nghiệp trọng đại thử thách bản lĩnh, là môi trường phát triển, là thước đo phẩm giá và hiệu quả của nền báo chí nước nhà.

2. Chúng ta làm gì? Làm như thế nào để phát triển tính đảng, vì một nền báo chí cách mạng tự do và sáng tạo?

Nếu báo chí không có triết học, ở đây là triết học chính trị - xã hội thì nguyên vẹn là báo chí mù quáng; và tới lượt nó, triết

học, theo nghĩa đó, không có báo chí thì nguyên vẹn chỉ là thứ triết học chính trị - xã hội khiếm khuyết và trống rỗng.

Do vậy, nhìn lịch sử, thẩm xét tính đảng trong báo chí cách mạng Việt Nam là chuẩn tối thiểu, ngõ hầu nhận diện và giải quyết mối quan hệ căn bản, biện chứng và thống nhất những nhân tố tạo nên một cách tự nhiên chỉnh thể dung mạo, sức sống, vị thế, sức mạnh và uy tín của nền báo chí nước nhà: Nhà báo - Tờ báo - Nền báo chí - Công chúng báo chí trong nước và quốc tế - và Mạng xã hội toàn cầu. Sứ mệnh và sức mạnh của nền báo chí nước nhà nằm ở chính tầm nhìn và phương lược giải quyết mối quan hệ cốt tử này.

Về nhà báo và đội ngũ nhà báo - tế bào của nền báo chí.
Nếu báo chí là bộ biên niên của lịch sử thì nhà báo là sử gia. Chúng ta có một đội ngũ hùng hậu 19.000 nhà báo. Báo chí vẻ vang đồng hành cùng dân tộc, dưới ngọn cờ của Đảng, góp phần tạc nên gương mặt và hồn phách đất nước ta, nhân dân ta; đồng thời góp phần làm trọn vai trò là người dẫn dắt và cổ vũ dư luận sáng suốt, người phản biện và kiến tạo xã hội một cách hăng hái. Lịch sử dân tộc không thể tách rời và soi mình qua lịch sử và cuộc sống báo chí.

Nhưng trước đòi hỏi của dân tộc, câu hỏi liệu chúng ta đã đáp lại một cách xứng đáng và ngang tầm với vị thế và sứ mệnh mà Đảng và nhân dân giao phó chưa, vẫn đang cần lời đáp. Cùng với đông đảo những nhà báo tiên phong và xứng đáng, dư luận đang đòi hỏi làm rõ trong đội ngũ còn bao nhiêu những người cầm bút chưa xứng đáng? Bao nhiêu cây bút như những “con kỳ nhông” lạm quyền tự do thông tin, thậm chí là những “bút nô”, những “con kền kền”; bao nhiêu nhóm cơ hội, những “liên danh” manh tâm bẻ cong ngòi bút một cách vụ lợi và táng tận lương tâm một cách tăm tối... khiến dư luận phẫn nộ?

Câu trả lời xin dành cho các cơ quan quản lý, các cấp hội, cấp ủy và những nhà báo - đảng viên tại các tòa soạn, trong công cuộc chỉnh đốn đội ngũ một cách tổng thể, phù hợp, chứ không nhất thời, cắt khúc khép kín hay các kiểu “bắt cóc bỏ đĩa”, “mang thúng úp voi”.

Với tư cách là người đọc, người xem, tôi không đòi hỏi phải làm báo bằng mọi giá, mà tôi đòi hỏi những người cầm bút nhất định phải trung thực, quang minh, chính nghĩa và có liêm sỉ, dù là nhà báo - đảng viên hay chưa là đảng viên. Cụ Hồ nói: “Mỗi người trong Đảng phải hiểu rằng: lợi ích của cá nhân nhất định phải phục tùng lợi ích của Đảng..., phải đặt lợi ích của Đảng lên trên hết, lên trước hết... Vô luận lúc nào, vô luận việc gì, đảng viên và cán bộ phải đặt lợi ích của Đảng ra trước, lợi ích của cá nhân lại sau. Đó là nguyên tắc cao nhất của Đảng. Đó là “tính Đảng”¹. Nghĩa là, mỗi người cầm bút, với tư cách là người biên niên lịch sử, người dẫn dắt dư luận, trước hết và sau cùng xứng đáng là một nhà chính trị, một công dân trọn vẹn, một cá nhân sáng tạo thắm đẫm liêm sỉ và nhân văn. Ở đây, danh dự cá nhân và uy tín ngòi bút vì Tổ quốc chính là thước đo tính đảng. Nhất định phải kiến tạo một đội ngũ nhà báo bảo đảm chuyên nghiệp hóa - hiện đại hóa - văn hóa hóa.

Về cơ quan báo chí và tổ chức hệ thống báo chí. Chúng ta đã và đang bảo đảm vô điều kiện nỗ lực xây dựng một nền báo chí tự do và bảo đảm tự do phát triển một cách sáng tạo cho tất cả các cơ quan báo chí. Ngày 03/4/2019, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 362-QĐ/TTg phê duyệt *Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025*. Đây là định hướng, khung pháp lý rất quan trọng để cơ cấu lại 982 cơ quan báo chí, với gần 1.500 ấn phẩm báo chí hiện nay.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.290-291.

Có nhất thiết bộ nào, ngành nào, địa phương nào, rồi các cơ quan dưới bộ, dưới ngành, trực thuộc địa phương cũng đủ các loại hình báo chí không? Tình trạng đặt cho kỳ đủ theo kiểu đa dạng “thị trường hóa”, nhưng sự thực không ít tờ bị “buông trôi”, “đánh tráo loại hình”, thậm chí cả tờ mượn báo chí “đánh bóng mình”, “tiền tệ hóa” báo chí và để ra những ấn phẩm vô hồn, vô bổ, giạt gân, câu khách, kể cả tờ “đạo báo” ô nhục, gây tổn kém quốc khố, bào mòn tiền thuế của nhân dân... cần được loại bỏ.

Kinh nghiệm cho thấy, một kế hoạch nếu càng sa vào tỉ mỉ bao nhiêu thì càng có nguy cơ rơi vào ảo tưởng bấy nhiêu. Trước đòi hỏi một cách nghiêm khắc của đất nước và nhân dân, thì sự ngang tầm về sứ mệnh và xứng đáng về vị thế của báo chí, ở đây là kiến tạo hệ thống báo chí phù hợp với nhiệm vụ cách mạng, chính là đòi hỏi một cách nghiêm ngặt và biểu hiện tập trung về tính đảng. Phải vượt qua tất cả rào cản tâm lý, những chướng ngại thậm chí cả những “cục nghẽn mạch” về lợi ích riêng, lợi ích nhóm, để thực thi dứt khoát. Không thể bàn lùi, không thể hoãn binh, càng không được “án binh bất động”.

Không thể duy trì sự tồn tại tình trạng “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược”. Phát triển kinh tế báo chí nhưng dứt khoát không thể chấp nhận các tờ báo làm kinh tế bằng mọi giá, thậm chí bị “dắt mũi”, bị “nuôi và bị sai khiến”(!). Như thế là đánh mất chính trị, phá vỡ sự thống nhất của báo chí và nền báo chí thống nhất. Lúc này, giữ vững chính trị thì chính là kinh tế nhất. Sức mạnh báo chí nằm ở sự tập trung có tổ chức nghiêm ngặt và phù hợp một cách dân chủ và thống nhất. Đó là thước đo về sức mạnh của công việc quản lý nhà nước. Trái với điều này, báo chí tự làm suy yếu mình, tự hạ thấp mình,

rốt cuộc tự đánh mất lòng tin của xã hội. Và, sẽ thất bại trong việc quản lý nhà nước về báo chí, thất bại về chính trị.

Vì thế, sự trở lại nghiêm khắc tôn chỉ, mục đích của mỗi cơ quan báo chí, từ đó tổ chức lại hệ thống cơ quan báo chí thống nhất trong đa dạng thật sự phù hợp, gọn nhẹ và tinh nhuệ của nền báo chí; tôn trọng tính độc lập trong hệ thống và hiệu quả của mỗi cơ quan báo chí; bảo đảm các điều kiện cần và đủ, trước hết về vật chất, kỹ thuật để các cơ quan báo chí chủ động hoạt động và nâng cao tính chuyên nghiệp, sự thành thạo chính trị và sửa sang đạo đức của các nhà báo; phòng ngừa, ngăn chặn và xử lý nghiêm khắc những biến tướng phi chính trị hóa, tổn hại thể chế, làm băng hoại đạo đức xã hội... phải là nhóm biện pháp cần kíp và nhân văn, để tính kế lâu dài và bền vững.

Đồng thời, sửa đổi tầm nhìn ngắn hạn, chấm dứt thảm trạng “khoán trắng”, “tự lo” vô lối cho các cơ quan báo chí. Chúng vừa làm thoái hóa những người cầm bút vừa làm rối ren đời sống báo chí. Mỗi tờ báo luôn là ngôi nhà của những người làm báo, trước hết là phẩm hạnh tốt nhất, tử tế nhất và sau cùng mới là thạo nghề tốt nhất; và tất cả làm đúng công việc của mình một cách sáng tạo và đúng luật. Các nhà báo - đảng viên làm gương trên phương diện này. Bản lĩnh, sự ảnh hưởng và uy tín vì dân tộc của mỗi tờ báo, của nền báo chí là thước đo sức mạnh của tính đảng!

Việc cấu trúc lại hệ thống báo chí thành hay bại một phần quan trọng tùy thuộc vào việc cấu trúc lại các ban biên tập, trước hết là đội ngũ tổng biên tập, bí thư cấp ủy các cơ quan báo chí. Nói như Chủ tịch Hồ Chí Minh, ở họ không chỉ thạo về chính trị mà phải giỏi về chuyên môn, không thể lãnh đạo chung chung. Sự thành bại nằm ở chính khâu cốt tử này. Đồng thời,

phải xây dựng và phát huy vai trò của Hội Nhà báo Việt Nam - tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp của những người làm báo trong lộ trình cơ cấu lại hệ thống báo chí, bảo vệ và phát triển đội ngũ người làm báo.

Về công chúng báo chí trong nước và quốc tế. Không có công chúng báo chí sẽ không có bất cứ một sự phát triển nào, dù nhỏ, của báo chí. Phục vụ bạn đọc là mục tiêu cao nhất của báo chí. Vì, báo chí của chúng ta không tự thân. Cụ Hồ nói: “Một tờ báo không được đại đa số dân chúng ham chuộng, thì không xứng đáng là một tờ báo”¹. Nguồn nuôi sống của báo chí nằm ở đây. Đó không chỉ là nơi nhân dân nói mà còn phải là nơi nói tiếng nói phụng sự nhân dân, phục vụ cách mạng, vì mục đích cuộc cách mạng, nền báo chí do Đảng lãnh đạo cũng là “vì Dân”.

Hơn nữa, bạn đọc là một trong những chủ thể của báo chí, vì báo chí đồng thời là diễn đàn của nhân dân. Được nhân dân giao cho trọng trách là người tổ chức diễn đàn, báo chí luôn xứng đáng là người giữ lửa dư luận, dẫn dắt và cổ vũ dư luận, phụng sự và bảo vệ nhân dân, phục vụ bạn đọc dù trong nước hay quốc tế. Mạt bút nhất định dẫn tới ố nhân và mạt báo! Tới lượt mình, nhân dân và bạn đọc góp phần giám sát, bảo vệ báo chí và những người làm báo; vì họ có toàn quyền ủng hộ hoặc ngoảnh mặt với một tờ báo nào đó. Do đó, tôn trọng bạn đọc là tôn trọng chính mình, là tôn chỉ, là con đường phát triển tự nhiên và lành mạnh của báo chí.

Về báo chí với mạng xã hội toàn cầu. Rõ ràng, chưa bao giờ sự tương đồng và thách thức giữa báo chí và mạng xã hội lại sâu rộng không chỉ về quy mô mà còn về tính chất và mức

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.102.

độ như hiện nay. Nhiều lúc, nhiều tờ báo “lẻo đẻo” đi theo sau mạng xã hội, thậm chí ở không ít phương diện, tại không ít nơi, mượn sự đồn thổi và phúng dụ của mạng để làm báo. Không ít nhà báo, tờ báo bị mạng xã hội chi phối, dẫn dắt, thậm chí tự buộc mình vào đó. Trong “thế giới phẳng” và không phẳng, *thông tin là sức mạnh, là lực lượng*; báo chí có thể *tạo nên thời cơ nhưng lại có thể tạo ra nguy cơ*. Chúng ta tiên lượng và đi tiên phong nắm lấy, cổ vũ hoặc khắc chế chúng. Nếu báo chí “lẻo đẻo” đi sau sẽ rơi vào tụt hậu, khủng hoảng và nguy cơ biến mất đủ mức độ của tờ báo này hay kia, thậm chí là vai trò của báo chí, chỉ còn là thời gian. Nhớ lại trong bức điện gửi Hội Nhà báo Á Phi, ngày 24/4/1965, Hồ Chí Minh viết: “Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ lịch cách mạng...”¹. Khi tâm sự với các nhà báo nước ta, Người dặn dò: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén...”², “ngòi bút của các bạn cũng là những vũ khí sắc bén trong sự nghiệp phò chính trừ tà”³, “cho nên phải có *tính chất quân chúng và tinh thần chiến đấu*”⁴. Làm trái đi, chúng ta sẽ tha hóa, làm thoái hóa báo chí, thậm chí là nguy báo chí.

Lúc này hơn hết bao giờ, báo chí thực sự làm chủ thời cuộc và công nghệ, chủ động tiên phong cảnh giới và gìn giữ không chỉ không gian chính trị, không gian xã hội, đặc biệt quan trọng là không gian mạng, mà quan trọng bậc nhất ở đây là không gian tinh thần, với trụ cột là Lòng Người, chủ động dẫn dắt, chi phối dư luận xã hội, nhân lên giá trị và cổ vũ uy tín Việt Nam, hội nhập và góp phần phát triển đời sống báo chí

1, 2, 3, 4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.540; t.13, tr.466; t.5, tr.157; t.12, tr.167.

quốc tế. Lòng tin của bạn đọc quyết định sự thành công của báo chí, sự ủng hộ của quốc tế, là động lực làm nên vị thế của những người làm báo nước nhà; và ngược lại.

Mọi thể chế lãnh đạo, quản lý sẽ không hoàn bị, nếu thiếu chế tài: *Thưởng phạt phải kịp thời, nghiêm minh dựa trên kỷ cương, luật pháp.*

*

* *

Lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam ghi nhận nhiều đồng chí đứng đầu Đảng là người sáng lập, trực tiếp làm Chủ nhiệm hoặc Tổng Biên tập các tờ báo và tạp chí. Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và làm Chủ bút các tờ *Người cùng khổ*, *Thanh niên* và *Tạp chí Đỏ* - tiền thân của Tạp chí Cộng sản hiện nay. Tổng Bí thư Lê Hồng Phong làm Tổng Biên tập tạp chí *Bôn-sơ-vích* những năm 1934. Tổng Bí thư Hà Huy Tập làm Tổng Biên tập *Tạp chí Cộng sản* năm 1935, trực tiếp chỉ đạo các báo *L'Avant garde* (Tiền phong, 1937), *Dân chúng* (1938) của Đảng dưới danh nghĩa “Cơ quan Lao động và Dân chúng” ở Nam Kỳ. Tổng Bí thư Trường Chinh làm Chủ bút tờ *Cờ giải phóng*, *Sự thật*, *Nhân Dân*, rồi Chủ nhiệm *Tạp chí Cộng sản* qua nhiều thời kỳ. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng làm Tổng Biên tập *Tạp chí Cộng sản* giai đoạn 1991-1996.

Và nữa, trong các cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, chiến tranh bảo vệ biên giới Tây Nam và phía Bắc, có 505 nhà báo hy sinh khắp các chiến trường. Đó là những cây bút ưu tú, những nhà báo dũng cảm tuyệt vời của các cơ quan: Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Báo Quân đội nhân dân, Điện ảnh Quân đội nhân dân... Còn gì thuyết phục và vinh quang hơn, hiện thân tính đảng từ các đồng chí lãnh đạo, các nhà báo - liệt sĩ của nền báo chí

cách mạng Việt Nam đang lấp lánh và tỏa sáng dọc khắp Bắc - Trung - Nam.

Nhận diện và giải quyết mối quan hệ chính thể các nhân tố trên chính là tầm nhìn chính trị, mục tiêu phát triển, phương lược nhân văn giữ vững và nâng cao tính đảng của nền báo chí chúng ta hiện nay, vì sự hùng mạnh của quốc gia xã hội chủ nghĩa Việt Nam, dưới ngọn cờ của Đảng.

NHỮNG NÉT ĐẶC SẮC TRONG TƯ TƯỞNG, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH VÀ Ý NGHĨA ĐỐI VỚI LÃNH ĐẠO, CHỈ ĐẠO, QUẢN LÝ BÁO CHÍ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

GS.TS. Hoàng Chí Bảo*

1. Tư tưởng - Đạo đức - Phong cách Hồ Chí Minh và báo chí trong sự nghiệp hoạt động cách mạng của Người

Hồ Chí Minh, trong sự nghiệp hoạt động cách mạng của mình, không chỉ là nhà tư tưởng kiệt xuất, nhà mácxít sáng tạo mà còn là nhà báo lỗi lạc. Người còn là nhà văn, nhà thơ nổi tiếng cả trong và ngoài nước. “Nhật ký trong tù” (“Ngục trung nhật ký” với hơn 100 bài thơ chữ Hán) - một tác phẩm thơ đặc sắc của Người đã trở thành Bảo vật Quốc gia (Quốc Bảo)¹. Người đồng thời còn là dịch giả. Nghiên cứu cuộc đời và sự nghiệp của Người, chúng ta biết rằng, Người đã từng dịch “Lịch sử Đảng Cộng sản Liên Xô” và “Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản” của Mác - Ăngghen ra tiếng Việt, làm tài liệu giáo dục, tuyên truyền, huấn luyện cán bộ trong những ngày đầu của sự nghiệp dựng Đảng, dựng Nước.

* Chuyên gia cao cấp, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương.

1. Ngoài “Nhật ký trong tù”, Người còn viết “Đường cách mệnh” (1927); “Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến” (19/12/1946); “Lời kêu gọi đồng bào, chiến sĩ cả nước chống Mỹ, cứu nước” (17/7/1966) và “Di chúc” (1969). Đây là năm tác phẩm tiêu biểu của Hồ Chí Minh đã được xếp hạng “Bảo vật Quốc gia”.

Có năng khiếu đặc biệt về ngoại ngữ cùng với đức cần mẫn lao động (cả lao động chân tay và lao động trí óc) suốt đời, với nghị lực phi thường trong lao động, học tập và tranh đấu..., Người đã tích lũy một khối lượng khổng lồ về tri thức, kinh nghiệm và vốn sống, sử dụng nó một cách thiết thực và hiệu quả trong sự nghiệp cách mạng vì Nước vì Dân, vì lý tưởng, mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Báo chí là một trong những phương tiện hữu hiệu đã được Người quan tâm đặc biệt từ rất sớm. Viết báo, làm báo là một hoạt động rất nổi bật trong cuộc đời của Người. Những chỉ dẫn của Người về công tác báo chí, đạo đức và trách nhiệm của nhà báo mãi mãi còn giá trị. Thế giới tôn vinh Người là Anh hùng giải phóng dân tộc và Danh nhân văn hóa bởi Người là biểu tượng kiệt xuất cho khát vọng tự do, cho ý chí mãnh liệt của dân tộc Việt Nam trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân, quyết giành lấy độc lập cho dân tộc mình, đưa dân tộc từ tình cảnh nô lệ tới tự do và làm chủ. Hồ Chí Minh, trong đánh giá của bạn bè quốc tế, còn là người chiến sĩ kiên cường đấu tranh chống lại tình trạng bóc lột, áp bức bất công mà chủ nghĩa tư bản, chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân đã đọa đày các dân tộc dưới ách thống trị của chúng.

Đi tiên phong trong cuộc chiến đấu giải phóng dân tộc và giải phóng xã hội loài người, Hồ Chí Minh đã trở thành người bạn lớn của nhân dân các dân tộc trên thế giới; đã trải qua một cuộc đời chiến đấu gian lao, anh dũng, vô cùng phong phú, cao thượng và đẹp đẽ.

Con người ấy chẳng những “có tầm mắt đại dương”¹, mà còn có “tâm hồn rộng lớn gió thời đại”². Con người ấy, suốt đời phấn

1. Chế Lan Viên: *Sen của loài người* (trong sách *Suy nghĩ và bình luận*, Nxb. Văn học, Hà Nội, 1970).

2. Lời nhận xét của Thủ tướng Phạm Văn Đồng về Bác Hồ.

đấu hy sinh *trọn vẹn* và *toàn vẹn* cho lý tưởng, thực hiện điều ham muốn, ham muốn tột bậc là làm sao cho nước nhà được độc lập, dân ta được tự do, ai cũng có cơm ăn, áo mặc, được học hành, được sống trong tự do, ấm no và hạnh phúc. Làm cách mạng, dấn thân và dâng hiến cả đời mình cho sự nghiệp cách mạng ấy - từ buổi đầu ra đi tìm đường cứu nước, cứu dân cho đến lúc trở về với thế giới Người Hiền, Người vẫn khôn nguôi một nỗi niềm, “chỉ tiếc là tiếc rằng, không được phục vụ Tổ quốc và đồng bào lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa” (*Di chúc*, 1969), bởi Người hằng tâm niệm “phục vụ nhân dân là phục tùng chân lý cao nhất”, “làm đầy tớ trung thành và công bộc tận tụy của dân là lựa chọn một lẽ sống cao thượng nhất”. Hồ Chí Minh - tên gọi của Người chính là biểu trưng cho những gì cao quý, tốt đẹp nhất. Và điều ấy đã trở thành thực tế lịch sử chân thật nhất, cảm động nhất qua cuộc đời và sự nghiệp, tư tưởng và đạo đức, phương pháp và phong cách của Người¹.

Nhà ngoại giao Võ Văn Sung kể lại, năm 1972, khi cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta đang ở vào giai đoạn quyết định, một vị đại sứ Nhật Bản là cụ Onishi, trụ trì Thanh Thủy Tự, một ngôi chùa nổi tiếng ở Kyoto, đã sang tận Pari tìm gặp ông (Võ Văn Sung). Vị đại sứ rất ngưỡng mộ Hồ Chí Minh và bày tỏ lòng tiếc thương Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ của nhân dân Việt Nam lúc Người từ trần, thể hiện qua một bài diếu thi. Điều rất độc đáo mà đại sứ Onishi giải thích là: tên của Chủ tịch Hồ Chí Minh được viết theo cách phát âm của người Nhật trùng hợp với ba từ: “Bồ Tát - Tri - Dân”² (có nghĩa là Hồ Chí Minh như Đức Phật gần gũi và hiểu lòng dân)³. Hồ Chí Minh có tấm lòng của các bậc Thánh Hiền⁴.

1. Hoàng Chí Bảo: *Tìm hiểu phương pháp Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội, 2011.

2, 3, 4. Võ Văn Sung: *Suy ngẫm về trường phái ngoại giao Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2010, tr.69, 70-71, 70-71.

Theo minh triết phương Đông, từ xa xưa, người ta đã nói đến “Tam lập”: *lập đức, lập công và lập ngôn*. Những người “lập” được một trong ba thứ ấy thì danh tiếng còn lại mãi với thời gian.

Hồ Chí Minh, xét trên các bình diện Tư tưởng - Đạo đức và Phong cách, vĩ đại và cao thượng nhưng Người không hề có ý định “lập” gì hết. *Người là con người hành động*, “nói ít làm nhiều”, “lời nói và việc làm đi đôi với nhau”, “đã nói thì phải làm” và thường rất kiệm lời, luôn nói ngắn, viết ngắn, giản dị, rõ ràng, dễ hiểu để ai cũng hiểu, đã hiểu rồi thì làm và chỉ làm những việc có lợi cho dân, tránh những điều có hại tới dân. Người còn căn dặn chúng ta, trong đó có các nhà báo: nhiều khi chỉ cần làm mà không nói. Tự việc làm sẽ thấy tư tưởng và thái độ. Là nhà tư tưởng và triết gia, Hồ Chí Minh qua việc làm và ứng xử, qua “*nói*” và “*viết*” tỏ rõ một phong cách “triết học vô ngôn”, “tư tưởng ở giữa hai dòng chữ”.

Người chỉ suốt đời theo đuổi sự nghiệp làm cho dân - dân tộc mình và nhân dân các dân tộc trên thế giới - được hưởng Độc lập - Tự do - Hạnh phúc. Đó là những giá trị cốt lõi của phát triển. Để thực hiện được những giá trị ấy, Người chủ trương “làm cách mạng đến nơi”, tức là triệt để theo gương cách mạng Tháng Mười Nga, theo chủ nghĩa Lênin và Mác - Lênin, lòng dạ lòng phải “giữ chủ nghĩa cho vững”, lại phải “ít lòng ham muốn về vật chất” (*Đường Kách mệnh*, 1927). Có như thế cách mạng mới thành công, nhân dân mới được hưởng quyền tự do, dân chủ, được hưởng ấm no, hạnh phúc. Phải suốt đời đấu tranh, không chỉ với giặc ngoại xâm mà còn với “giặc nội xâm” - “thứ giặc ở trong lòng”, cho nên phải suốt đời trau dồi đạo đức cách mạng cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, suốt đời chống chủ nghĩa cá nhân. Tuyệt đối không màng

danh lợi, suốt đời ở ngoài vòng danh lợi, chỉ có một điều ham muốn: ham học, ham làm, ham tiến bộ để làm việc, phục vụ nhân dân, để sống vì dân.

Một Hồ Chí Minh như thế, đã “hội” đủ cả lập đức, lập công, lập ngôn bằng hành động, không lập thuyết, không triết thuyết, không vì mình, đã dâng hiến cho đời, cho nhân dân mà Người hết lòng thương yêu, tin cậy, tôn trọng và đề cao. Người từng nói: “Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng sức mạnh đoàn kết của nhân dân”¹. Trong lịch sử Việt Nam hiện đại, Chủ tịch Hồ Chí Minh là người “lập công” vĩ đại nhất, và Người cũng là người “lập ngôn”. Chỉ cần ngắn gọn chín chữ, Người đã nói lên chân lý của thời đại: “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”... Tuy nhiên, cao hơn hết, Người là một tấm gương đạo đức sáng ngời, một mẫu mực tuyệt vời về lòng nhân ái, khoan dung²...

Trên đây là một vài điểm xuyết về sự nghiệp Hồ Chí Minh - một sự nghiệp vĩ đại, về con người Hồ Chí Minh - Con Người viết hoa, Chân - Thiện - Mỹ mà cuối cùng thì lịch sử cũng đã tìm thấy, đã tạo ra, về Tư tưởng - Đạo đức - Phong cách của một bậc vĩ nhân trong thế kỷ XX.

Trong cuộc đời hoạt động cách mạng hơn 6 thập kỷ, Hồ Chí Minh đã để lại cho dân tộc, cho Đảng ta và cho nhân loại một di sản tinh thần quý báu, trong di sản đó, sự nghiệp báo chí cách mạng của Người với tư cách một nhà báo là một phương diện nổi bật, một điểm nhấn quan trọng, thể hiện đậm nét và đặc sắc Tư tưởng - Đạo đức - Phong cách Hồ Chí Minh.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

2. Hàm Châu: *Sức cảm hóa của đức độ Hồ Chí Minh, bậc danh nhân tam lập*, báo *Sài Gòn giải phóng*, ngày 02/9/2015.

Hồ Chí Minh là nhà báo cách mạng đã khai sinh ra nền báo chí cách mạng Việt Nam, là người thầy vĩ đại của báo chí cách mạng nước ta.

Nếu tính từ tác phẩm đầu tiên, *Quyền của các dân tộc thuộc địa* đăng trên báo *Nhân đạo* (Pháp) ngày 18/6/1919 đến tác phẩm cuối cùng, *Thư trả lời tổng thống Mỹ* đăng trên báo *Nhân Dân* ngày 25/8/1969, thì Hồ Chí Minh đã làm báo cả cuộc đời, để lại hơn 2.000 bài báo gồm các thể loại khác nhau, gần 300 bài thơ, gần 500 trang truyện và ký¹. Người cũng sáng lập ra chín tờ báo: *Người cùng khổ* (*Le Paria*, 1922); *Quốc tế nông dân* (1924); *Thanh niên* (1925); *Công nông* (1925); *Lính Kách mệnh* (1925); *Thân ái* (1928); *Đỏ* (1929); *Việt Nam độc lập* (1941); *Cứu quốc* (1942). Hồ Chí Minh đã sử dụng khoảng 150 bút danh khác nhau để viết nên những tác phẩm báo chí xuất sắc².

Người đã viết báo bằng nhiều thứ tiếng: Anh, Pháp, Nga, Hán, Việt. Với tờ *Le Paria*, Người đã viết 28 bài bằng tiếng Pháp đăng trên 30 số báo. Năm 1924, trên Tạp chí *Quốc tế nông dân*, số 1, với tư cách Ủy viên Ban Chấp hành Quốc tế Nông dân, trực tiếp phụ trách tạp chí, Người đã đăng ba bài. Từ tháng 12/1928 đến tháng 7/1939, Người đã viết tám bài bằng tiếng Pháp trong chuyên mục “Thư từ Trung Quốc” với bút danh “Lin” đăng trên báo *Notre Voix* (Tiếng nói của chúng ta) của Đảng Cộng sản Đông Dương xuất bản bằng tiếng Pháp tại Việt Nam. Từ tháng 11 đến tháng 12/1940, với bút danh “Bình Sơn”, Người đã viết 28 bài báo bằng tiếng Trung Quốc.

1. Xem Hồ Chí Minh: *Tuyển tập văn học, truyện và ký*, Nxb. Văn hóa thông tin, Hà Nội, 1999, t.1.

2. Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương - Hội Nhà báo Việt Nam: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2004, tr.9-12.

Các bài báo, các bài trả lời phỏng vấn của Người còn xuất hiện trên nhiều tờ báo khác như *Thiên Tân* (báo Mỹ xuất bản ở Bắc Kinh - Trung Quốc, 1919); *YichiPao* (Triều Tiên, 1919); *Dân chúng* (Pari); *Tạp chí Cộng sản* (Pháp, 1921); *Tiếng kèn, Ngọn lửa nhỏ* (1923); *Sự thật, Tin tức* (Liên Xô). Người đã khai sinh ra tờ báo *Thanh Niên*, số đầu ra ngày 21/6/1925. Ngày 21/6 đã trở thành ngày truyền thống của báo chí cách mạng Việt Nam.

Đầu năm 1941, trở về nước, Người đã sáng lập và tổ chức hoạt động tờ *Việt Nam độc lập* và sau đó, năm 1942, Người tổ chức thành lập báo *Cứu quốc*... Đặc biệt, trong suốt hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, trong công cuộc kháng chiến kiến quốc, trong xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam, Người đã viết rất nhiều bài báo đăng trên báo *Đảng* (báo *Nhân Dân*) vừa bám sát tình hình thời sự trong nước và quốc tế, vừa thể hiện quan điểm chỉ đạo ở tầm chiến lược, tuyên truyền đường lối của Đảng và chính sách của Nhà nước, chú trọng phương châm kết hợp xây và chống, phê phán những khuyết điểm sai lầm mà cán bộ, đảng viên thường mắc phải, tuyên dương những gương điển hình người tốt việc tốt, nhất là ở cơ sở, đẩy mạnh thi đua yêu nước, giáo dục chính trị tư tưởng, rèn luyện đạo đức cách mạng, xây dựng nền văn hóa mới, con người mới.

Cho đến cuối đời, Người vẫn đặc biệt chú ý tới chủ đề quan trọng: xây dựng và thực hành đạo đức cách mạng cần kiệm liêm chính, kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân. Người đã chỉ đạo viết bài báo quan trọng này và cho đăng trên báo *Đảng* đúng vào dịp kỷ niệm sinh nhật Đảng lần thứ 39 (03/02/1969) làm tài liệu giáo dục cán bộ đảng viên trong toàn Đảng. Người đã đọc duyệt, sửa chữa rất công phu, khi đăng lên, bài báo ngắn gọn 700 từ này được coi là tác phẩm lý luận cuối cùng của

Người với thể loại báo chí¹. Vào lúc đó, Người đã 79 tuổi. Trong dịp sinh nhật năm đó, Người chữa *Di chúc* lần cuối cùng, từ ngày 10/5 đến ngày 19/5/1969. Bốn tháng sau, Người vĩnh biệt chúng ta, đúng vào ngày Quốc khánh, 02/9/1969.

Là một nhà báo cách mạng lỗi lạc, sự nghiệp và di sản báo chí của Người đồ sộ, phong phú và vô cùng đặc sắc. Ta hãy nhớ lại một sự kiện vào năm 1957, khi tiếp một đoàn nhà văn Liên Xô, Người nói: “Tôi là cây bút tiểu phẩm, nhà chính luận. Gọi là nhà tuyên truyền, tôi cũng không tranh cãi, *nhà cách mạng là đúng nhất*”². Tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam, 06/4/1959, Hồ Chí Minh nói với các nhà báo dự Đại hội: “Về nội dung viết, mà các cô các chú gọi là “đề tài”, thì tất cả những bài Bác viết chỉ có một “*đề tài*” là: chống thực dân đế quốc, chống phong kiến địa chủ, tuyên truyền độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Duyên nợ của Bác đối với báo chí là như vậy đó”³. Lời tâm sự ấy của Người chân thành, giản dị, là một tổng kết từ thực tiễn hoạt động báo chí của Người, chứa đựng tư tưởng lớn về báo chí cách mạng.

Có thể rút ra một nhận xét: cứu nước, cứu dân, nặng lòng yêu nước thương dân, một đời vì nước vì dân, giải phóng dân tộc để phát triển dân tộc trên con đường lớn của lịch sử: độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội - đó là mục đích, là lý tưởng cao cả của Người. Phấn đấu không mệt mỏi trong suốt

1. Khi dự thảo, Người đặt tiêu đề là “Quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng”. Sau đó, khi thảo luận với các đồng chí của mình, Người đồng ý cho sửa lại thành “Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân”. Dù vậy, Người vẫn căn dặn phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân như quét sạch rác bẩn trong nhà mình. Trừ tính này của Người, vào lúc này còn nguyên tính thời sự.

2. Ruf Bersarxki: *Một lần gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Báo Văn nghệ, 1980.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.171.

cuộc đời nhằm đem lại Độc lập - Tự do - Hạnh phúc cho dân tộc, nhân dân mình và cho nhân loại - đó là lẽ sống cao cả của Người. Vì lẽ sống đã lựa chọn ấy, Người đã nói: “Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi”¹.

Để thực hiện mục đích, lý tưởng và lẽ sống ấy, Người đã dẫn thân vào con đường cách mạng, suốt đời phục vụ cách mạng, Tổ quốc và nhân dân. Và trong sự nghiệp cách mạng ấy, người chiến sĩ cách mạng, nhà cách mạng chuyên nghiệp Hồ Chí Minh đã làm báo, viết báo, đọc báo, tổ chức hoạt động báo chí, chăm lo giáo dục, rèn luyện đội ngũ các nhà báo cách mạng. Nhà báo lỗi lạc Hồ Chí Minh là hiện thân sinh động của việc sử dụng báo chí như một công cụ, một phương tiện hữu hiệu để phục vụ cách mạng, phụng sự Tổ quốc và nhân dân.

2. Những nét đặc sắc trong tư tưởng và phong cách báo chí Hồ Chí Minh - Giá trị lý luận và ý nghĩa thực tiễn

Nhà báo cách mạng Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh nổi bật qua các tác phẩm báo chí của Người là nhà chính luận, là một cây bút tiểu phẩm và còn là cây bút lớn về truyện và ký (thể loại và phong cách).

Trong hoạt động báo chí, sử dụng báo chí để phục vụ sự nghiệp cách mạng, Người không chỉ là tác giả của trên 2.000 tác phẩm báo chí mà còn thường xuyên đọc báo, coi đó như một nhu cầu văn hóa tinh thần, nêu gương mẫu mực về tự học và văn hóa đọc. Người đồng thời còn là người lãnh đạo công tác báo chí về đường lối chính trị, tư tưởng và tổ chức quản lý các cơ quan báo chí. Trên phương diện nghề nghiệp, Hồ Chí Minh có mối quan hệ mật thiết, thân tình, ứng xử tinh tế với

1. Trả lời phóng viên báo Granma (Cuba), ngày 14/7/1969. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.674.

các nhà báo (cả trong nước và quốc tế). Người đặc biệt chăm lo giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ những người làm báo, viết báo cả về chính trị, đạo đức, chuyên môn, nghiệp vụ một cách thiết thực, cụ thể, am hiểu sâu sắc lao động nghề nghiệp, cảm thông và chia sẻ với các nhà báo những khó khăn, thử thách trong công việc, trong các tác nghiệp báo chí, chỉ dẫn thấu đáo cả những chuyện “bếp núc” của nghề báo.

Tìm hiểu những nét đặc sắc trong tư tưởng, phong cách báo chí Hồ Chí Minh cần xuất phát từ quan niệm toàn diện đó của Người về báo chí cách mạng.

a) Những nét đặc sắc trong tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng

Tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng Việt Nam là một bộ phận hữu cơ hợp thành tư tưởng Hồ Chí Minh. Nội dung tư tưởng báo chí cách mạng Việt Nam của Hồ Chí Minh bao gồm những quan điểm toàn diện và sâu sắc của Người về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của báo chí trong sự nghiệp cách mạng. Người cũng đề cập đến tính chất cơ bản của báo chí cách mạng. Đó là tính chính trị, tính tư tưởng, tính chiến đấu, tính đảng, tính nhân dân (quần chúng), tính chân thật, tính khoa học. Trách nhiệm, nghĩa vụ và đạo đức nhà báo trên tư cách công dân và thiên chức cao quý của người cầm bút - người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng văn hóa cũng là một trong những nét đặc sắc trong tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng. Những chỉ dẫn đó của Người đã thực sự là kim chỉ nam cho chúng ta trong hoạt động báo chí.

- Về vai trò và tầm quan trọng của báo chí cách mạng, Nguyễn Ái Quốc đã đề cập từ rất sớm, từ tác phẩm *Đông Dương* (1921), Người đã vạch trần sự thật về chủ nghĩa thực dân thống trị, bóp nghẹt tự do tư tưởng, “người Đông Dương

không có một phương tiện hành động và học tập nào hết...”¹, “một nước có đến 20 triệu dân mà không có lấy một tờ báo bằng tiếng mẹ đẻ của chúng tôi”².

Trong thư gửi Trung ương Đảng Cộng sản Pháp, năm 1923, Người phê phán mạnh mẽ việc báo *L’Humanité* (*Nhân đạo*) đã tự ý bỏ diễn đàn tố cáo chế độ thuộc địa³. Phát biểu tại phiên họp thứ 22 Đại hội V Quốc tế Cộng sản, năm 1924, Nguyễn Ái Quốc đã nhấn mạnh: “Báo chí cộng sản chủ nghĩa có nhiệm vụ làm cho các chiến sĩ của chúng ta hiểu rõ vấn đề thuộc địa, làm thức tỉnh sự đồng tình hưởng ứng của quần chúng lao động ở các nước thuộc địa, tranh thủ họ tham gia sự nghiệp của chủ nghĩa cộng sản”⁴.

Năm 1923, trong tờ truyền đơn cổ động mua báo *Le Paria*, Người viết: “Tờ báo này là tờ báo của bạn, giúp bạn thoát khỏi cảnh nô lệ và sẽ phát hành rộng rãi trong tất cả các thuộc địa, nhằm dẫn dắt mọi người bị bóc lột thuộc mọi màu da đoàn kết lại dưới lá cờ đỏ búa liềm... để quét sạch mọi kẻ bóc lột mà chúng ta là những người cùng khổ”⁵.

Vai trò của báo chí cách mạng được Người đề cập trực tiếp khi sáng lập báo *Thanh niên*, cơ quan ngôn luận tiên thân của Đảng (1925), trong Chính cương, sách lược và chương trình hành động của Đảng (1930). Tại Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết đầu tiên của Đảng đã ghi “Ban Trung ương có thể xuất bản một tạp chí lý luận và ba tờ báo tuyên truyền”⁶.

Trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến, Người xác định, báo chí là một mặt trận và cán bộ báo chí là chiến sĩ trên mặt

1, 2, 4, 5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.39, 428, 300, 496.

3. Xem Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.212.

6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.10.

trận ấy. Năm 1941, trong xã luận báo *Việt Nam độc lập*, Người viết về mục đích của báo *Việt Nam độc lập*: “cốt làm cho dân ta biết, biết các việc, biết đoàn kết, đặng đánh Tây, đánh Nhật, làm cho Việt Nam độc lập, bình đẳng, tự do”¹.

- Về chức năng và nhiệm vụ báo chí cách mạng:

Theo Lênin, báo Đảng có chức năng là người tuyên truyền tập thể, người cổ động tập thể và người tổ chức tập thể. Tháng 6/1949, trong thư gửi lớp học viết báo Huỳnh Thúc Kháng, Người viết: “Nhiệm vụ của tờ báo là tuyên truyền, cổ động, huấn luyện, giáo dục và tổ chức dân chúng để đưa dân chúng đến mục đích chung”².

Trong bài “Cần phải xem báo Đảng” đăng trên báo *Nhân Dân*, ngày 24/6/1954, Người viết: “Tờ báo Đảng là như những lớp huấn luyện giản đơn, thiết thực và rộng khắp. Nó dạy bảo chúng ta những điều cần biết làm về tuyên truyền, tổ chức, lãnh đạo và công tác. Hàng ngày, nó giúp nâng cao trình độ chính trị và năng suất công tác của chúng ta”³.

Người có một chỉ dẫn quan trọng và thiết thực về *tuyên truyền*: “Tuyên truyền là đem một việc gì nói cho *dân hiểu, dân nhớ, dân theo, dân làm*. Nếu không đạt được mục đích đó, là tuyên truyền thất bại”⁴.

Sau khi kháng chiến toàn quốc bùng nổ, trong Thư gửi Đại hội Nhà báo nước ta, Người nói rõ nhiệm vụ của các nhà báo: vạch rõ âm mưu, chính sách và những hoạt động tàn bạo của địch; giải thích cho dân chúng hiểu rõ *mục đích* kháng chiến, *chính sách* của Chính phủ, lại bày tỏ *nguyện vọng của dân chúng* cho Chính phủ biết; *cổ động* dân chúng, *huấn luyện*

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.661.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.102.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.514.

4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.191.

dân chúng, *bày cho dân chúng tổ chức lực lượng của mình; kêu gọi đoàn kết*¹...

Người còn nhấn mạnh về *lãnh đạo báo chí*, đòi hỏi báo chí phải lãnh đạo dư luận: “Không biết lãnh đạo dư luận: không biết thúc đẩy và nâng cao tinh thần tranh đấu của nhân dân”² là một trong những khuyết điểm của báo chí.

Người chú trọng đặc biệt tới chức năng, trọng trách của báo chí và nhà báo trong xây dựng cái tốt, phê phán cái xấu, hướng dẫn, cổ vũ, khích lệ cái thiện, đấu tranh, gây công phần với cái ác, tội ác, không chỉ để quốc thực dân xâm lược mà ngay với “giặc nội xâm”, quan liêu, tham nhũng, lãng phí, hại dân hại nước. Báo chí phải góp sức, giúp sức vào sự nghiệp đấu tranh và xây dựng của nhân dân - đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chủ đề “Người tốt việc tốt” được Người quan tâm rất mực, cho đến những năm cuối đời, gắn liền thi đua yêu nước với thực hành đạo đức cách mạng. Báo chí cũng như luật pháp, nhà báo cũng như cán bộ tư pháp, phải tham gia vào công cuộc “phò chính trừ tà”, đưa chính trị vào sâu trong đời sống dân gian và đem văn hóa soi đường cho quốc dân đi.

- *Về trách nhiệm chính trị và đạo đức nhà báo:*

Người nói về nhà báo trong mối quan hệ với trí thức, văn nghệ sĩ cách mạng: “Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy”. “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”³. Đây là chỉ dẫn của Người tại Đại hội lần thứ III Hội Nhà báo Việt Nam (08/9/1962). Trong điện mừng

1. Xem Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.210.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.481.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.466.

Hội Nhà báo Á - Phi ngày 24/4/1965, Người viết: “Đối với những người viết báo chúng ta, cây bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ lịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới”¹.

Để làm tròn sứ mệnh vẻ vang đó, báo chí và nhà báo cách mạng phải có lập trường chính trị vững chắc, phải thấm nhuần quan điểm quần chúng và đi đúng đường lối quần chúng, phục vụ cách mạng, Tổ quốc và nhân dân bằng các tác phẩm báo chí của mình. Phải có tinh thần khách quan, khoa học, bảo vệ sự thật chính nghĩa, chân lý cách mạng, phải có dũng khí phê phán và tự phê phán. Muốn vậy phải trung thực, chân thành, khiêm tốn, ra sức nâng cao tư tưởng, lập trường, quan điểm và đạo đức, đạo đức nghề nghiệp và phẩm chất, nhân cách cá nhân. Trọng chân lý, trọng đạo lý, trọng pháp luật, giữ gìn danh dự, lương tâm trong sáng của người cách mạng. Cũng như mọi cán bộ chiến sĩ cách mạng khác, nhà báo phải ra sức rèn luyện đạo đức, năng lực, bản lĩnh, mà đức là gốc.

b) Những nét đặc sắc trong phong cách báo chí Hồ Chí Minh

Với Hồ Chí Minh, tư tưởng gắn liền với đạo đức và kết tinh ở phong cách. “*Phong cách chính là con người*” (Buy Phong). Nói về nét đặc sắc của Hồ Chí Minh trong *Nhật ký trong tù*, khi đọc từ nguyên bản chữ Hán, đại thi hào Trung Quốc Quách Mạt Nhược đã nhấn mạnh: “Người làm sao thì thơ làm vậy”. Ở Việt Nam, giáo sư Phong Lê đánh giá: “con người Bác là bảo đảm bằng vàng cho thơ của Bác”².

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.540.

2. Hội thảo kỷ niệm 70 năm tác phẩm *Ngục trung nhật ký* (Nhật ký trong tù) của Chủ tịch Hồ Chí Minh, ngày 06/9/2013.

Phong cách Hồ Chí Minh là nơi thể hiện và kết tinh những giá trị đặc sắc, độc đáo, vĩ đại mà vô cùng giản dị, về trí tuệ, tâm hồn, đạo đức, lối sống của Người - một đời “Ái Quốc” để trọn đời “Ái Dân” như chính tên gọi của Người.

Phong cách Hồ Chí Minh là một hệ thống chỉnh thể: Phong cách tư duy khoa học, phong cách làm việc, công tác của một lãnh tụ, linh hồn của cả dân tộc, của đại đoàn kết dân tộc, phong cách ứng xử, suốt đời gần dân, tin dân, hiểu dân, thương dân, ứng xử linh hoạt với mọi tình huống, hoàn cảnh, mọi đối tượng, lại rất mực bao dung và tinh tế, có sức cảm hóa, thuyết phục, thu phục nhân tâm, phù hợp với từng đối tượng.

Giản dị - chân thành - tự nhiên - khiêm nhường, đó không chỉ là phẩm chất đạo đức cao quý của Người mà còn là phong cách Hồ Chí Minh, thực sự là một phong cách văn hóa - không chỉ uyên bác về trí tuệ mà còn cao quý trong sáng về đạo đức, lịch thiệp trong ứng xử, tao nhã, thanh cao trong lối sống, sinh hoạt đời thường. Đó là bậc vĩ nhân mà vẫn vô cùng gần gũi với mọi người, không cao đạo, không đại ngôn, không định kiến mà luôn hòa đồng, khoáng đạt, có sức hấp dẫn tự nhiên của một con người mà ngay đối thủ, kẻ thù cũng phải kính trọng, khâm phục.

Từ những đặc trưng đó của phong cách Hồ Chí Minh, có thể cảm nhận, đánh giá về phong cách báo chí của Người trên hai bình diện chủ thể và tác phẩm. Nét đặc sắc trong phong cách báo chí Hồ Chí Minh còn thể hiện qua tác động, ảnh hưởng, hiệu ứng rộng lớn mà sâu xa của Người đối với mọi người xung quanh từ cách nghĩ, cách nói, cách viết, cách làm của Người với tư cách là một nhà báo.

Cần phải nhận biết những nét đặc sắc trong phong cách báo chí Hồ Chí Minh như thế để từ đó học tập và vận dụng sáng tạo phong cách ấy trong thực tiễn công tác báo chí hiện nay của đội ngũ các nhà báo chúng ta.

Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã khắc họa bằng ngôn ngữ chân dung nhân cách Hồ Chí Minh, trong đó nổi bật phong cách của Người: Hồ Chí Minh cao mà không xa, mới mà không lạ, to lớn mà không làm ra vĩ đại, chói sáng mà không làm ai choáng ngợp, mới gặp lần đầu, ta đã cảm thấy gần gũi, thân thiết từ lâu.

Ông cũng khái quát phong cách Hồ Chí Minh, kết tinh Tư tưởng - Đạo đức - Phong cách - Lối sống của Người vào một mệnh đề: “Giản dị - Lão thực - Hiền minh”.

Vậy, phong cách Hồ Chí Minh từ con người nhà báo Hồ Chí Minh đến các tác phẩm báo chí của Người (nói và viết) nổi bật ở những gì?

Thứ nhất, hiện thân của một tổng kết lớn về báo chí, về việc làm báo, về cách viết báo mà lại khiêm nhường chỉ gọi là “một điều mách nhỏ”.

Khi hỏi Người có kinh nghiệm gì mà nói ngắn, viết ngắn nhưng lại hay, lại hấp dẫn đến thế? Người trả lời: Các chú cứ chịu khó làm rồi tự khắc sẽ rút ra kinh nghiệm. Bác chẳng có kinh nghiệm to tát gì đâu, Bác “mách nhỏ” các chú mấy điều thôi.

Trước khi viết hay nói, phải cân nhắc, suy ngẫm rồi trả lời bốn điều, có thật rõ rồi hãy làm. Đó là: Viết và nói *về cái gì?* (đề tài). Viết và nói *để làm gì?* (mục đích). Viết và nói *cho ai?* (đối tượng). Viết và nói *như thế nào?* (phương pháp).

Đó là sự nhuần nhuyễn lý luận với thực tiễn mà Người đã thể hiện, đã thực hiện bền bỉ, nhất quán suốt đời:

“Thực hành sinh ra *hiểu biết*
Hiểu biết tiến lên *lý luận*
Lý luận lãnh đạo *thực hành*”¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.120.

Di chúc cũng có thể coi là một tác phẩm báo chí đặc biệt của Người, chỉ với 1.000 từ mà Người đã làm nên “một đại tổng kết” về cách mạng Việt Nam, về cả cuộc đời Người nằm trọn trong sự nghiệp ấy. Người viết, “*trước hết nói về Đảng*” và “*Đầu tiên là công việc với con người*”. Người trù tính, sau khi giải phóng hoàn toàn miền Nam, cách mạng toàn thắng, “việc đầu tiên phải làm là *tập trung chỉnh đốn lại Đảng*”.

Trong *Di chúc*, Người đã tinh tế nêu lên quan niệm về chủ nghĩa xã hội Việt Nam và quan niệm về đổi mới, đó là những điểm lấp lánh trong tư duy lý luận, ở tầm viễn kiến của Người. Phong cách Hồ Chí Minh trong *Di chúc* còn thấm đẫm chất nhân văn, tình thương yêu vô hạn của Người với đồng bào, đồng chí và với cả nhân loại...

Thứ hai, phong cách báo chí (và cả văn chương) của Hồ Chí Minh là *chữ ít nhất, nghĩa nhiều nhất*, đem một cái *tối thiểu* (hình thức, dung lượng) để tải một cái *tối đa* (tư tưởng, chính kiến, chủ thuyết, triết lý, minh triết).

Đây là một trong những điểm đặc sắc của tư duy, tư tưởng, phương pháp, bản lĩnh... trở thành phong cách Hồ Chí Minh - một bậc hiền triết Á Đông, đậm bản sắc Việt Nam “*ý tại ngôn ngoại, hàm súc dư ba*”.

Thứ ba, đa dạng, phong phú về thể loại, bao quát mọi đối tượng, bao trùm mọi nội dung, thời sự mà hiện đại, dân tộc và nhân loại, truyền thống và hiện đại, dân gian và bác học. Đó là sự gặp gỡ, thống nhất, hòa quyện giữa Tâm và Trí, Tâm và Tài, Lý và Tình, Nhân bản - Nhân đạo và Nhân văn, là giá trị văn hóa và trở thành một hiện tượng độc đáo: Văn hóa Hồ Chí Minh.

Mỗi tác phẩm báo chí và các tác phẩm thể loại khác của Người đều có ý nghĩa như một thông điệp, một giao tiếp tinh

thần, một sự nhuần nhuyễn giữa Văn hóa - Văn học và Văn chương của Người. Đây là một mối quan hệ lớn mà Người đã thể hiện sinh động trong hoạt động lý luận, hoạt động báo chí cũng như trong đời sống thực tiễn, rất đáng được các học giả nghiên cứu, khám phá, phát hiện.

Thứ tư, trong phong cách báo chí của Người, ta thấy rõ sự am hiểu sâu sắc nghề và nghiệp, truyền cảm hứng cho đội ngũ các nhà báo cách mạng. Người căn dặn, muốn viết bài báo khá thì cần:

“1. Gần gũi dân chúng, cứ ngồi trong phòng giấy mà viết thì không thể viết thiết thực.

2. Ít nhất cũng phải biết một thứ tiếng nước ngoài, để xem báo nước ngoài và học kinh nghiệm của người.

3. Khi viết xong một bài, tự mình phải xem lại ba, bốn lần, sửa chữa lại cho cẩn thận. Tốt hơn nữa, là đưa nhờ một vài người ít văn hóa xem và hỏi họ những câu nào, chữ nào không hiểu thì sửa lại cho dễ hiểu”¹.

Người còn chỉ dẫn cách tìm tài liệu (tư liệu):

“Muốn có tài liệu thì phải tìm, tức là:

1. *Nghe*: lắng tai nghe các cán bộ, nghe các chiến sĩ, nghe đồng bào để lấy tài liệu mà viết.

2. *Hỏi*: hỏi những người đi xa về, hỏi nhân dân, hỏi bộ đội những việc, những tình hình ở các nơi.

3. *Thấy*: mình phải đi đến, xem xét mà thấy.

4. *Xem*: xem báo chí, xem sách vở. Xem báo chí trong nước, xem báo chí nước ngoài.

5. *Ghi*: những cái gì đã nghe, đã thấy, đã hỏi được, đã đọc được thì *chép* lấy để dùng mà viết.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.103.

Có khi xem mấy tờ báo mà chỉ được một tài liệu thôi. Tìm tài liệu cũng như công tác khác, phải *chịu khó*.

Có khi xem tờ báo này có vấn đề này, xem tờ báo khác có vấn đề khác, rồi gộp 2, 3 vấn đề, 2, 3 con số làm thành một tài liệu mà viết.

Muốn có nhiều tài liệu thì phải xem cho rộng”¹.

Nhà báo phải chịu khó học hỏi, học trong nhà trường, trong sách vở, ngoài xã hội, trong trường đời và quan trọng là học ở nhân dân. Học lời ăn tiếng nói của dân.

“Học để làm việc, làm người, làm cán bộ,

Học để phụng sự đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ quốc và nhân loại,

Muốn đạt mục đích, thì phải cần kiệm liêm chính, chí công vô tư”².

Thứ năm, phong cách ứng xử của Hồ Chí Minh với các nhà báo là một kiểu mẫu của khoa học, cách mạng và nhân văn. Đó là phong cách tôn trọng và tin cậy con người, khích lệ cổ vũ mọi người trong công việc. Nghiêm khắc mà bao dung, nhân ái, vị tha. Tinh tế, hồn nhiên, tự nhiên như một bản lĩnh văn hóa. Khen có chừng mực, không quá lời dễ sinh ra chủ quan. Chê cũng vậy, nghiêm khắc, thẳng thắn nhưng vẫn cảm thông, bao dung, rộng lượng, không làm nhục chí, không gây nản lòng, không làm tổn thương, không chạm vào nỗi đau của ai.

Người nói, “phê bình việc chứ không phê bình người”. Ý nói, tôn trọng nhân cách, không làm gì xúc phạm đến nhân cách, tính tự ái của nhau. Phải biết cảm thông, độ lượng, rộng lòng khoan thứ. Trong đối xử, nhiều khi phải kiềm chế, biết chờ đợi.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.206-207.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.208.

Ứng xử Hồ Chí Minh là sự *thấu hiểu* và *thấu cảm* của Người với người khác, trong đó, các nhà báo nhận được từ Người những tình cảm đặc biệt, thu hoạch được những bài học sâu sắc neo giữ trong ký ức suốt đời.

Đó là những điểm chủ yếu, đặc sắc, có giá trị lý luận và ý nghĩa thực tiễn trong tư tưởng, phong cách báo chí Hồ Chí Minh.

3. Báo chí Việt Nam và đội ngũ các nhà báo Việt Nam học tập và làm theo Tư tưởng - Đạo đức - Phong cách Hồ Chí Minh trong tình hình hiện nay

Lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam gắn liền với lịch sử vẻ vang của cách mạng, của Đảng và dân tộc, gắn liền với sự nghiệp của nhà tư tưởng, nhà văn hóa và nhà báo lỗi lạc Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh. Báo chí là mặt trận tư tưởng quan trọng của Đảng ta, trước đây cũng như hiện nay và mai sau. Báo chí cách mạng nước ta đã có những đóng góp và cống hiến quan trọng làm nên thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Ngày nay, khi đổi mới diễn ra trên quy mô rộng lớn, toàn diện và nước ta đang chủ động tích cực hội nhập quốc tế, đang phấn đấu trở thành một nước công nghiệp hiện đại, báo chí và đội ngũ nhà báo nước ta đang đứng trước những thời cơ lớn để phát triển, nhất là trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang tác động mạnh mẽ tới báo chí, hoạt động báo chí và xây dựng đội ngũ các nhà báo có đủ phẩm chất, năng lực và bản lĩnh, vươn lên ngang tầm nhiệm vụ. Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách báo chí Hồ Chí Minh, báo chí và đội ngũ nhà báo các thế hệ của nước ta cần đặc biệt chú trọng làm tốt vai trò, chức năng, nhiệm vụ của báo chí theo chỉ dẫn của Người, chủ động, tích cực trong công tác tư tưởng

chính trị, đấu tranh phản bác những quan điểm sai trái, thù địch để khẳng định lý tưởng, mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, thúc đẩy đổi mới theo định hướng xã hội chủ nghĩa, bảo vệ Đảng, chế độ và nhân dân.

Phấn đấu xây dựng môi trường xã hội tích cực, lành mạnh để chấn hưng đạo đức, văn hóa dân tộc, phát huy các động lực của phát triển đất nước nhanh và bền vững, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ, tích cực đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, xây dựng và chỉnh đốn Đảng, làm cho Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh, phát huy dân chủ và quyền làm chủ của người dân. Báo chí là một bộ phận hữu cơ của văn hóa, tham gia có hiệu quả vào hội nhập quốc tế về văn hóa, quảng bá văn hóa Việt Nam ra thế giới và đưa tinh hoa văn hóa thế giới tới Việt Nam.

Vào lúc này, mỗi nhà báo trong đội ngũ báo chí cách mạng Việt Nam phải ra sức rèn luyện đạo đức, tài năng và bản lĩnh, hiện đại hóa báo chí và phong cách nhà báo, gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân và sứ mệnh của người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, xứng đáng với truyền thống vẻ vang của báo chí cách mạng và sự tin cậy của Đảng, của nhân dân.

NÂNG CAO HIỆU QUẢ LÃNH ĐẠO CỦA TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ

Ngô Minh Tuấn*

1. Công tác lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí

Trong quá trình thực hiện sự nghiệp đổi mới, báo chí nước ta phát triển nhanh về số lượng và chất lượng. Sự phát triển của các loại hình báo chí tạo ra những thay đổi cơ bản trong hoạt động của cơ quan báo chí, của tổ chức đảng và của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí. Xu hướng phát triển của báo chí trong điều kiện thích ứng với cơ chế thị trường, tự chủ về tài chính đã làm cho nội dung lãnh đạo của các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí trở nên đa dạng và cũng không kém phần phức tạp.

Thời gian qua, các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí đã không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Hoạt động của các tổ chức đảng đã góp phần quyết định chất lượng hoạt động của báo chí. Hệ thống báo chí phát triển từ Trung ương đến địa phương và hầu hết các bộ, ngành đều có cơ quan báo chí riêng, tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội đều được đề cập, phản ánh trên báo chí. Thông qua đó, các

* Tổng Biên tập Tạp chí Xây dựng Đảng.

chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nhanh chóng được chuyển tải đến các tầng lớp nhân dân. Báo chí đã góp phần nâng cao dân trí, đáp ứng nhu cầu thông tin đa dạng của nhân dân, giới thiệu với các dân tộc và bạn bè trên thế giới về đất nước, con người Việt Nam, về thành tựu của công cuộc đổi mới. Báo chí phát hiện, giới thiệu những điển hình tiên tiến, nhân tố mới, người tốt, việc tốt, đấu tranh, phê phán hiện tượng tiêu cực, tham nhũng, quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Các cơ quan báo chí luôn phấn đấu theo tinh thần *“Báo chí Việt Nam trung thành, đoàn kết, trí tuệ, đổi mới, vì sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”*.

Qua hơn 30 năm đổi mới, báo chí cách mạng Việt Nam đã vượt qua thử thách, từng bước thích ứng với cơ chế mới, không còn hoạt động trong điều kiện Nhà nước bao cấp về tài chính, phát hành theo các địa chỉ ổn định. Sự chuyển đổi này đòi hỏi và cũng tạo điều kiện cho báo chí đổi mới nội dung và hình thức để hấp dẫn, thu hút bạn đọc - người mua. Cơ chế mới đòi hỏi cán bộ, phóng viên các cơ quan báo chí phải đổi mới tư duy và phong cách làm báo. Ấn phẩm báo chí không chỉ phải đúng, trúng mà còn phải hay, hấp dẫn. Bên cạnh số báo chí hoạt động hoàn toàn bằng nguồn tài chính do ngân sách nhà nước cấp, dần dần xuất hiện một số báo ngành, đoàn thể tự hạch toán một phần tiến tới hạch toán toàn bộ. Trong “làng báo” đã xuất hiện khái niệm “lãi, lỗ”. Nhiều báo, tạp chí sau một thời gian trải nghiệm đã tìm được hướng đi trong điều kiện mới, bước đầu tạo dựng bản sắc riêng.

Bên cạnh những đóng góp tích cực, ưu điểm, báo chí nước ta thời gian qua cũng bộc lộ nhiều hạn chế: Một số báo thông

tin thiếu nhạy cảm về chính trị, chưa phù hợp với lợi ích của đất nước, của nhân dân, chưa đúng định hướng thông tin của cơ quan chỉ đạo, quản lý nhà nước về báo chí - xuất bản, gây tác động xấu đến dư luận xã hội, ảnh hưởng đến lợi ích chính đáng của tổ chức, doanh nghiệp và người dân. Một số chạy theo lợi nhuận, “thương mại hóa” đơn thuần, thậm chí có khi hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích. Một số tờ báo chưa làm tốt chức năng tư tưởng - văn hóa và nhiệm vụ chính trị - tư tưởng của báo chí cách mạng, chạy theo thị hiếu tầm thường, thông tin nặng về những mặt tiêu cực, khuyết điểm, mặt trái của xã hội, chưa chú trọng thông tin những mặt tích cực, người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến, nhân tố mới trong các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Có báo còn thông tin sai sự thật, suy diễn, thổi phồng khuyết điểm, thậm chí cho đăng cả những thông tin bí mật của Đảng, Nhà nước, gây khó khăn cho việc chỉ đạo, điều hành của Nhà nước, ảnh hưởng xấu đến sản xuất - kinh doanh, danh dự cá nhân, bị các thế lực thù địch lợi dụng bôi nhọ, đả kích, chống phá ta. Nhiều báo chưa quan tâm đến việc đấu tranh phản bác lại các quan điểm sai trái, thù địch, chưa tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và khẳng định tính ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa. Trong khi đó, một số báo lại khai thác và sử dụng thông tin của báo chí phương Tây thiếu chọn lọc, có khi trái với quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước. Một số văn phòng đại diện, phóng viên thường trú của cơ quan báo chí tại các địa phương và đội ngũ cộng tác viên hoạt động không đúng chức năng, nhiệm vụ, tôn chỉ mục đích, thậm chí có một số trường hợp lợi dụng danh nghĩa nhà báo và cơ quan báo chí dọa dẫm, sách nhiễu, thậm chí tống tiền cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp để trục lợi. Một số cán bộ, phóng viên thiếu rèn

luyện về phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, có trường hợp còn tiếp tay cho những hành động tiêu cực hoặc trực tiếp vi phạm pháp luật. Một số báo điện tử mới ra đời còn non yếu về nhân quan chính trị; tính tư tưởng, tính chiến đấu, tính khoa học, tính chuyên nghiệp chưa cao, thiếu kinh nghiệm về quản lý. Việc chấp hành Luật Báo chí và Luật Xuất bản chưa nghiêm.

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên, trong đó có nguyên nhân do công tác xây dựng Đảng chưa được quan tâm đúng mức, nhiều nơi chưa đạt yêu cầu. Ở một số cơ quan báo chí, tổ chức đảng không có hoặc có nhưng hoạt động mờ nhạt, năng lực lãnh đạo, chỉ đạo còn nhiều hạn chế. Một số đảng viên trong cơ quan báo chí chưa phát huy vai trò tiên phong gương mẫu, tính chiến đấu giảm sút. Do vậy, ngoài việc tăng cường sự quản lý nhà nước về báo chí, vấn đề có tính cấp bách đặt ra là *nâng cao hiệu quả lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí*; cần tăng cường công tác xây dựng Đảng, củng cố, nâng cao vai trò của các tổ chức đảng, đảng viên trong việc lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của từng cơ quan báo chí.

Theo báo cáo của các ban tổ chức tỉnh, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương và các vụ tổ chức bộ, ban, ngành, đoàn thể ở Trung ương thì 100% số cơ quan báo chí có đảng viên và hầu hết có tổ chức đảng.

Nếu như trước đây đa số tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí là chi bộ, số ít là đảng bộ cơ sở, thì nay tổ chức đảng có quy mô khác nhau với loại hình và cơ cấu đa dạng. Kết quả khảo sát cho thấy: Một số cơ quan báo chí có tổ chức đảng là đảng bộ cấp trên trực tiếp của cơ sở, như các Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam... Mỗi đảng bộ bao gồm trong đó nhiều tổ chức cơ sở đảng.

Đa số cơ quan báo chí có tổ chức đảng là đảng bộ, chi bộ cơ sở, như Đảng bộ cơ quan Tạp chí Cộng sản, Báo Nhân Dân, Báo Quân đội nhân dân, Báo Sài Gòn Giải phóng, Báo Tiền phong, Báo Lao động, các báo ngành ở Trung ương và hầu hết báo Đảng địa phương... Trong số này có một vài đảng bộ có tổ chức đảng trực thuộc bao gồm cả đảng bộ bộ phận và chi bộ (Báo Quân đội nhân dân,...). Một số là đảng bộ bộ phận (Báo Tuổi trẻ, Báo Người lao động Thành phố Hồ Chí Minh...), chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở hoặc là chi bộ ghép (chi bộ ở một số tạp chí ngành văn hóa - nghệ thuật, đảng viên làm việc ở tạp chí sinh hoạt ghép với đảng viên trong hội nghề nghiệp). Một số cơ quan báo chí, ngoài trụ sở chính còn có một số cơ quan đại diện nên trong một cơ quan vừa có tổ chức đảng trực thuộc đảng bộ cơ quan Trung ương lại có cả tổ chức đảng trực thuộc đảng bộ địa phương (Tạp chí Cộng sản, Báo Nhân Dân...). Có cơ quan báo (Báo Thanh niên) có số đảng viên đủ thành lập đảng bộ, nhưng do phân tán nên hình thành 2 chi bộ ở Hà Nội, Đà Nẵng và 1 đảng bộ bộ phận ở Thành phố Hồ Chí Minh, trực thuộc Đảng ủy cơ quan Trung ương Đoàn và Đảng ủy Văn phòng đại diện phía Nam của Trung ương Đoàn. Một số tổ chức đảng ở cơ quan báo chí Trung ương trực thuộc Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương. Một số trực thuộc đảng ủy cơ quan chủ quản cấp trên của cơ quan báo chí. Hầu hết tổ chức đảng của các cơ quan báo Đảng và đài phát thanh truyền hình địa phương trực thuộc đảng ủy khối cơ quan tỉnh, thành ủy, có sự chỉ đạo chặt chẽ của cấp ủy và ban tuyên giáo tỉnh, thành ủy. Ở một số đảng bộ cơ quan báo chí (Tuổi trẻ, Sài Gòn Giải phóng, Quân đội nhân dân...), bên cạnh tổ chức đảng bao gồm những đảng viên thường xuyên làm việc tại tòa soạn, trực tiếp làm ra tờ báo, cuốn tạp chí thì cũng có những chi bộ trong công ty,

trung tâm phát hành, xí nghiệp in, cơ sở dịch vụ, khách sạn, nhà hàng... tuy là cơ sở thuộc cơ quan báo chí nhưng lại hoạt động như một doanh nghiệp, tổ chức đảng ở đây vận dụng thực hiện quy định của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của tổ chức đảng trong doanh nghiệp nhà nước.

Ở các báo, tạp chí của Đảng, nhất là các báo đảng địa phương, tỷ lệ đảng viên trong số cán bộ, phóng viên khá cao. Song, trong các cơ quan báo và tạp chí chuyên ngành thì tỷ lệ đảng viên thấp, nhất là các báo, tạp chí thuộc sở, ngành địa phương. Các tạp chí và báo của các cơ quan Hội mà tổ chức đảng trực thuộc Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương thường chỉ có 1-2 đảng viên sinh hoạt ghép trong chi bộ văn phòng cơ quan Hội, số còn lại sinh hoạt tại nơi cư trú hoặc tổ chức đảng khác không thuộc đảng số của Đảng ủy Khối. Một số cơ quan báo chí ở Thành phố Hồ Chí Minh có tỷ lệ đảng viên rất thấp.

Nhận thức được việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và hoạt động chuyên môn liên quan mật thiết và trực tiếp đến những nội dung chính trị, tư tưởng, các cấp ủy trong các cơ quan báo chí luôn luôn coi trọng phải làm tốt công tác này. Nhiều tổ chức đảng trong cơ quan báo chí đã chăm lo giáo dục, bồi dưỡng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng, đạo đức, tác phong Hồ Chí Minh; kịp thời phổ biến đường lối của Đảng và chính sách của Nhà nước; lãnh đạo cán bộ, đảng viên và quần chúng đấu tranh bảo vệ quan điểm của Đảng, chống các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội và các tiêu cực khác trong hoạt động báo chí; chống các hành vi nói, viết và làm trái đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, xa rời định hướng xã hội chủ nghĩa, thực hành *Quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam...*

Nhiều nơi coi trọng tạo điều kiện không chỉ cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, biên tập viên, phóng viên mà còn cho cả những người lao động khác trong cơ quan báo chí được thường xuyên học tập, nâng cao trình độ chính trị, chuyên môn. Nhìn chung, các cấp ủy trong các cơ quan báo chí phối hợp với lãnh đạo chuyên môn thường xuyên tổ chức sinh hoạt tư tưởng, giao ban định kỳ, thông tin kịp thời, mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng cho cấp ủy viên, đảng viên để gắn công tác giáo dục chính trị tư tưởng với công tác chuyên môn, giúp từng người có động cơ phấn đấu học tập, rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị, xác định rõ nhiệm vụ và trách nhiệm của người cầm bút trong lực lượng báo chí cách mạng, bám sát cuộc sống, phản ánh kịp thời cái mới, gương điển hình tiên tiến, những vấn đề bức xúc trong nhân dân, chống tham nhũng, tiêu cực.

Tuy nhiên, công tác bồi dưỡng lý luận chính trị nhìn chung vẫn đạt kết quả thấp và chưa đồng đều. Trong khi 100% tổng biên tập, phó tổng biên tập được đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị thì còn nhiều cán bộ, phóng viên trong cơ quan báo chí chưa được đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị. Không chỉ ở các báo ngành mà ngay ở các báo Đảng địa phương cũng còn nhiều cán bộ, phóng viên chưa được đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị.

Công tác chính trị, tư tưởng còn chưa sâu, thiếu sắc bén và tính thuyết phục chưa cao. Việc góp phần làm sáng tỏ về lý luận những vấn đề do thực tiễn đặt ra chưa kịp thời; đấu tranh chống những quan điểm sai trái chưa sắc bén, thiếu sức thuyết phục; đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí chưa quyết liệt; biểu dương người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến chưa mạnh mẽ và sinh động. Một số báo chưa nghiêm túc chấp hành sự chỉ đạo của Đảng trong định hướng tuyên

truyền, thậm chí còn tìm cách né tránh. Những biểu hiện đó phản ánh sự bất cập trong lãnh đạo của tổ chức đảng nói chung và công tác chính trị tư tưởng của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí nói riêng.

Qua khảo sát cho thấy, nhiều cấp ủy đã làm tốt việc tổ chức sinh hoạt chi bộ hằng tháng bàn sâu về các giải pháp lãnh đạo thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, phân công cá nhân phụ trách; phối hợp với ban biên tập tổ chức phiên họp toàn thể đảng bộ để ban biên tập báo cáo tình hình thực hiện nhiệm vụ, mục tiêu, dự kiến kế hoạch công tác để đảng viên nắm chủ trương, tham gia xây dựng kế hoạch và gương mẫu, vận động cán bộ, nhân viên thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị. Đa số đảng viên trong cơ quan báo chí giữ vị trí chủ chốt, quan trọng ở các khâu trong quy trình xuất bản báo chí (thư ký tòa soạn, phòng, ban biên tập, phóng viên...) bảo đảm chất lượng thông tin, tuyên truyền đúng định hướng, nâng cao tính đảng, tính nhân dân, giáo dục truyền thống và nhân cách, đấu tranh với tiêu cực, tham nhũng, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch...

Tuy nhiên, vừa qua, báo chí cũng có nhiều thiếu sót, có những thiếu sót nghiêm trọng, kéo dài. Điều đó phản ánh tính kém hiệu quả trong lãnh đạo của các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí. Tổ chức đảng, cấp ủy ở đó đã không lãnh đạo khắc phục khuynh hướng thương mại hóa đơn thuần, còn bất cập trước vấn đề kinh tế báo chí, đồng thời xử lý chưa tốt yêu cầu về tính chính trị, tính khoa học, tính văn hóa của sản phẩm báo chí khi báo chí đóng vai trò hàng hóa đặc biệt trong nền kinh tế thị trường. Thậm chí một số tờ báo không thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, đối tượng phục vụ được quy định trong giấy phép, có nội dung lệch lạc. Tình trạng để tư nhân

chi phối, thậm chí lấy danh nghĩa cơ quan báo chí để xuất bản các ấn phẩm báo chí, nhất là phụ san, số chuyên đề gây nên tình trạng phức tạp, lộn xộn trong hoạt động báo chí chưa được ngăn chặn và xử lý kịp thời. Trong mấy năm gần đây, Bộ Thông tin và Truyền thông đã phải xử lý hành chính một số cơ quan báo chí, từ thu hồi ấn phẩm đến đình bản, phạt tiền ở khung cao vì những vi phạm. Tất cả những điều đó không nằm ngoài trách nhiệm và hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí.

Về công tác cán bộ trong các cơ quan báo chí: Các cấp ủy đều chú ý lãnh đạo việc tuyển chọn cán bộ, phóng viên phù hợp với yêu cầu của từng tờ báo, đảm bảo công bằng, công khai. Nhìn chung đội ngũ phóng viên phát triển về số lượng và được nâng lên về chất lượng. Tuyệt đại bộ phận những người làm báo có lập trường chính trị, tư tưởng vững vàng, nhiều nhà báo tiến bộ nhanh về nghiệp vụ, tiếp cận nhanh phong cách làm báo hiện đại, trưởng thành từ thực tiễn đổi mới. Nhiều cơ quan báo chí có số cán bộ, phóng viên có trình độ đại học, cao đẳng chiếm tỷ lệ cao, tập trung ở các cơ quan báo chí Trung ương. Trong phạm vi trách nhiệm và quyền hạn của mình, nhiều cấp ủy, tổ chức đảng đã tham gia tích cực vào quy trình giới thiệu quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, lựa chọn bổ nhiệm, đề bạt cán bộ trong cơ quan, nhất là các chức danh chủ chốt: tổng biên tập, phó tổng biên tập, giám đốc, phó giám đốc, trưởng, phó các phòng, ban trong các cơ quan báo chí, bảo đảm đúng quy trình và góp phần nâng cao chất lượng công tác cán bộ. Nhiều cấp ủy, tổ chức đảng đã lãnh đạo xây dựng tiêu chuẩn chức danh cán bộ, phóng viên, biên tập viên, quy chế công tác cán bộ, có nơi đã thực hiện luân chuyển cán bộ từ bộ phận này sang bộ phận khác trong nội bộ cơ quan.

Do nhiều nguyên nhân, công tác cán bộ chưa đáp ứng yêu cầu: trình độ, năng lực đội ngũ cán bộ quản lý và đội ngũ phóng viên, biên tập viên vẫn còn những hạn chế. Trong khi cán bộ, phóng viên, biên tập viên các báo, tạp chí ở Trung ương có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ khá cao, thì các cơ quan báo chí địa phương còn nhiều cán bộ, phóng viên, nhân viên chưa có bằng cấp chuyên môn. Một số tờ báo, tạp chí, người đứng đầu là phó thủ trưởng cơ quan chủ quản kiêm nhiệm, trong khi thiếu kiến thức cần thiết về chuyên môn báo chí lại không chuẩn bị tốt về đội ngũ phóng viên, biên tập viên, về cơ sở vật chất, điều kiện làm việc, buông lỏng quản lý phóng viên. Ở những cơ quan báo chí mà đồng chí bí thư cấp ủy là tổng biên tập hoặc phó tổng biên tập thì vai trò của cấp ủy, tổ chức đảng thực sự được phát huy trong công tác cán bộ. Trong trường hợp bí thư cấp ủy không phải là người trong ban biên tập thì vai trò của cấp ủy, tổ chức đảng thường là mờ nhạt trong công tác này.

Trong đội ngũ cán bộ báo chí có một số do đặc điểm nghề nghiệp có điều kiện giao lưu rộng rãi cả trong và ngoài nước, tiếp cận nhiều nguồn thông tin, nhiều chiều hướng tư tưởng chính trị khác nhau, song thiếu vững vàng đã sinh ra dao động về chính trị tư tưởng, lo lắng, bi quan, dẫn đến mắc sai lầm, khuyết điểm nghiêm trọng, phạm pháp. Có những cơ quan chủ quản không xử lý nghiêm minh và kịp thời những cán bộ, phóng viên có sai phạm dù đã có kết luận của các cơ quan chức năng. Một bộ phận thiếu rèn luyện, sa sút đạo đức nghề nghiệp, không ý thức đầy đủ về trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân, chạy theo chủ nghĩa thực dụng, lợi dụng uy tín, mối quan hệ của người làm báo phục vụ cho lợi ích cá nhân.

Trong khi đó, nhiều cấp ủy, tổ chức đảng và lãnh đạo chuyên môn cơ quan báo chí thiếu nhạy bén trong công tác tư tưởng,

quản lý cán bộ thiếu chặt chẽ, lúng túng, thiếu chủ động trong xây dựng và thực hiện quy hoạch cán bộ, đội ngũ phóng viên... Hầu hết cơ quan báo chí vấp phải lúng túng khi có yêu cầu bố trí, thay thế cán bộ, nhất là chức danh tổng biên tập.

Nhìn chung, các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí coi trọng xây dựng chi bộ trong sạch vững mạnh, quan tâm lãnh đạo xây dựng và thực hiện quy chế làm việc của cấp ủy, quy chế phối hợp giữa cấp ủy với ban biên tập. Trong sinh hoạt đảng coi trọng công tác chính trị tư tưởng, gắn công tác đảng với công tác chuyên môn. Các cấp ủy cũng chú trọng lãnh đạo xây dựng và kiểm tra việc thực hiện các quy chế hoạt động trong tòa soạn, theo hướng mở rộng dân chủ, công khai. Điều này đảm bảo phát huy tính tích cực trong hoạt động của các thành viên làm việc trong cơ quan báo chí, đảm bảo sự chặt chẽ trong quản lý, đánh giá chất lượng lao động một cách khách quan, có căn cứ khen chê, thưởng phạt rõ ràng, đảm bảo đoàn kết nội bộ.

Tuy nhiên, có không ít tổ chức đảng không có quy chế hoạt động, sinh hoạt không đều, có nơi không có sổ riêng ghi nội dung hoặc nghị quyết cuộc họp. Sinh hoạt chi bộ ở các cơ quan báo chí nhìn chung bảo đảm 9-10 kỳ/năm, một số nơi do bận rộn công việc chỉ đạt 6-7 kỳ/năm. Nói chung, sinh hoạt chi bộ còn nghèo nàn, nhiều cuộc sinh hoạt chủ yếu đề cập đến công việc chuyên môn.

2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí

2.1. Xây dựng, củng cố, kiện toàn tổ chức đảng

- Đối với những cơ quan báo chí có đủ số lượng đảng viên

để thành lập chi bộ hoặc tổ đảng thì khẩn trương thành lập, kiện toàn tổ chức.

Đối với những nơi không đủ số lượng đảng viên để thành lập tổ chức đảng: Trước mắt đảng viên sinh hoạt ghép ở những chi bộ có tính chất công việc gần nhau. Về lâu dài đẩy mạnh phát triển đảng viên để có đủ số lượng đảng viên thành lập chi bộ hoặc tổ đảng.

Đối với số phóng viên các báo, đài trung ương thường trú tại các tỉnh, thành nên giới thiệu về sinh hoạt đảng, đoàn với tổ chức cơ sở đảng, tổ chức đoàn của báo địa phương.

- Bố trí tổng biên tập kiêm bí thư chi bộ, đảng ủy cơ sở. Mô hình này sẽ kết hợp chặt chẽ lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chuyên môn và công tác xây dựng Đảng. Tuy nhiên, mô hình này chỉ nên áp dụng đối với những tổng biên tập có phong cách dân chủ, tính đảng cao. Nếu không, dễ dẫn đến mất dân chủ, không phát huy được tinh thần chủ động, sáng tạo của đội ngũ phóng viên, biên tập viên.

- Đối với hệ thống đài truyền thanh huyện, thị cần quy định rõ biên chế, chính sách đãi ngộ đồng thời có trang thiết bị làm việc hiện đại, nhất là những cơ sở miền núi, vùng sâu, vùng xa.

Làm tốt công tác tuyển dụng cán bộ, phóng viên, biên tập viên, coi trọng tiêu chuẩn phẩm chất đạo đức, trình độ lý luận chính trị và trình độ chuyên môn, tránh tư tưởng chỉ chú ý đến nghiệp vụ đơn thuần.

- Thực hiện tốt Quy định số 176-QĐ/TW của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí: Đây là điều kiện cơ bản nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí, khắc phục tình trạng mỗi nơi vận dụng thực hiện theo các quy định khác nhau

không phù hợp với thực tiễn hoạt động của tổ chức đảng trong mỗi cơ quan báo chí. Không những các đảng bộ, chi bộ cơ sở mà cả các chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở cũng vận dụng nhằm:

+ Thực hiện tốt chức năng là hạt nhân chính trị, lãnh đạo cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên và những người lao động khác trong cơ quan thực hiện đúng quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tôn chỉ, mục đích của báo, đài, tạp chí; lãnh đạo thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của cơ quan, xây dựng đảng bộ, chi bộ trong sạch, vững mạnh; xây dựng, rèn luyện đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

+ Quán triệt và thực hiện nghiêm túc các nội dung: lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị, lãnh đạo công tác chính trị tư tưởng, lãnh đạo công tác tổ chức, cán bộ, lãnh đạo các đoàn thể chính trị - xã hội và Hội Nhà báo, xây dựng tổ chức đảng... theo Quy định số 176-QĐ/TW.

2.2. Xác định mối quan hệ chặt chẽ giữa đảng bộ, chi bộ với tổng biên tập (giám đốc) và các tổ chức liên quan

Xây dựng quy chế phối hợp hoạt động giữa đảng bộ, chi bộ với tổng biên tập (giám đốc) và các tổ chức đoàn thể trong cơ quan báo chí, đặc biệt phối hợp trong lãnh đạo xây dựng và thực hiện chủ trương về kiện toàn tổ chức, sắp xếp bộ máy và quy chế hoạt động của cơ quan; đánh giá, nhận xét cán bộ, lãnh đạo xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trong cơ quan. Tổng biên tập (giám đốc) quyết định việc bổ nhiệm, miễn nhiệm, điều động, luân chuyển đối với cán bộ thuộc thẩm quyền trên cơ sở thống nhất với cấp ủy đảng...

2.3. Đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ

Để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các chi bộ, đảng bộ trong các cơ quan báo chí, một giải pháp quan trọng là nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ. Đây là vấn đề quan trọng nhằm nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của các cấp ủy, đảng viên trong việc thực hiện nền nếp chế độ sinh hoạt chi bộ theo quy định của Điều lệ Đảng. Thực hiện đúng các nguyên tắc về tổ chức và sinh hoạt đảng, thực sự phát huy dân chủ, nhất là việc thảo luận và quyết định các công việc của chi bộ, những vấn đề liên quan đến trách nhiệm, nghĩa vụ, quyền lợi của đảng viên; nâng cao ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần tự phê bình và phê bình, tăng cường sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của đảng viên. Tùy theo tình hình, đặc điểm của mỗi chi bộ, đảng bộ, nên quy định thời gian sinh hoạt thống nhất vào một ngày trong tháng. Nội dung sinh hoạt cần tập trung vào những vấn đề cụ thể, thiết thực, bảo đảm tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu.

2.4. Xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo trong các cơ quan báo chí

“Cán bộ là cái gốc của mọi công việc, công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay xấu”¹. Muốn nâng cao năng lực lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí, vấn đề quan trọng nhất là phải nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý của đội ngũ cán bộ báo chí. Tuy nhiên, để có đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý báo chí đủ tâm và tầm cần có chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ. Chiến lược cán bộ lãnh đạo, quản lý báo chí phải nằm trong tổng thể chiến lược cán bộ chung của Đảng nhưng cần chú ý một số vấn đề sau đây:

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.309.

Cần có quy định về các khâu của công tác cán bộ như đánh giá, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, điều động, luân chuyển, bố trí, sử dụng, quản lý, bảo đảm lợi ích vật chất động viên tinh thần đội ngũ cán bộ trong các cơ quan báo chí, nhất là đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt như bí thư, phó bí thư, tổng biên tập, phó tổng biên tập. Cán bộ chủ chốt của cơ quan báo chí nhất thiết phải có trình độ, kiến thức về lĩnh vực báo chí và tổng biên tập nhất thiết phải là đảng viên.

Trong các khâu của công tác cán bộ hiện nay thì hai khâu khó và yếu nhất là đánh giá cán bộ và quản lý cán bộ. Những yếu kém trong đánh giá cán bộ thường là do: Quan niệm về tiêu chuẩn đánh giá cán bộ chưa rõ; phương pháp trong đánh giá cán bộ chưa khoa học; việc đánh giá cán bộ chưa khách quan; người đứng đầu thiếu gương mẫu, công tâm; cán bộ tổ chức yếu kém.

Để việc nhận xét, đánh giá cán bộ được chính xác, từ đó phát hiện, sử dụng được những nhà báo có đức, có tài, phát huy được mọi tiềm năng của người làm báo (nhân tố quan trọng nâng cao năng lực lãnh đạo của các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí), đồng thời ngăn ngừa sử dụng, đề bạt những phần tử cơ hội, bất tài có thể là mầm mống gây sa sút đối với một tổ chức đảng, trước hết cần nắm vững tiêu chuẩn cán bộ. Tiêu chuẩn cán bộ lãnh đạo, quản lý của báo chí theo tiêu chuẩn chung của cán bộ lãnh đạo, quản lý của Đảng và Nhà nước song cần chú trọng những tiêu chuẩn sau: nhạy bén, sắc sảo về chính trị, có tính đảng cao. Có trình độ nghiệp vụ báo chí, tin học và ngoại ngữ. Có đạo đức nghề nghiệp.

2.5. Nâng cao chất lượng kết nạp, rèn luyện, sàng lọc đảng viên

Hiện nay, đảng viên - nhà báo chiếm tỷ lệ không cao trong

các cơ quan báo chí, đặc biệt trong các cơ quan báo chí khối các tổ chức chính trị - xã hội. Báo chí khối này lại có tác động sâu rộng trong mọi tầng lớp nhân dân. Việc kết nạp đảng viên khó khăn do nhiều nguyên nhân. Do đó, việc nâng cao chất lượng đảng viên, để đảng viên thực sự là tấm gương trong các cơ quan báo chí, tác động tích cực đến chất lượng hoạt động báo chí ngày càng trở nên cấp thiết. Nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên theo hai hướng: Một mặt tạo nguồn, bồi dưỡng kết nạp vào Đảng những quần chúng tiêu biểu, có đủ tiêu chuẩn theo Điều lệ Đảng, đồng thời rèn luyện đội ngũ đảng viên đáp ứng yêu cầu trong thời kỳ mới. Mặt khác, thường xuyên sàng lọc, kiên quyết đưa những đảng viên không còn đủ tiêu chuẩn ra khỏi Đảng. Bằng các hình thức:

- Khai trừ những đảng viên thoái hoá về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng, lãng phí, vi phạm Luật Báo chí, Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam.

- Vận động ra khỏi Đảng hoặc xoá tên trong danh sách đảng viên đối với đảng viên phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí phấn đấu, không làm tròn nhiệm vụ đảng viên, đã được tổ chức đảng giúp đỡ mà không tiến bộ.

Trong nhiều nội dung nâng cao chất lượng đảng viên, cần đẩy mạnh công tác phát triển đảng viên, bởi đây là vấn đề đang có nhiều khó khăn đối với các tổ chức đảng.

Tạo môi trường cho cán bộ, phóng viên rèn luyện, thử thách, phấn đấu trở thành đảng viên thông qua công tác chuyên môn, hoạt động đoàn thể, các phong trào thi đua...

Đối với các trường hợp khó khăn xác minh lý lịch, cần kết hợp nhiều biện pháp, trong đó có biện pháp gửi xác minh qua đường bưu điện; liên hệ, phối hợp với tổ chức hội nhà báo hỗ trợ, giúp đỡ thẩm tra lý lịch.

Báo chí là tiếng nói của Đảng, của Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội và là diễn đàn của nhân dân. Đảng lãnh đạo báo chí cách mạng là vấn đề có tính nguyên tắc. Những thành công cũng như hạn chế trong hoạt động của mỗi cơ quan báo chí gắn liền với những ưu, khuyết điểm trong lãnh đạo, chỉ đạo của từng tổ chức đảng. Nâng cao hiệu quả lãnh đạo của các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí là đòi hỏi khách quan của sự nghiệp cách mạng nước ta đồng thời cũng là yêu cầu đổi mới sự lãnh đạo của Đảng và nhu cầu phát triển của chính báo chí.

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM - NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP CỦA CẤP ỦY, LÃNH ĐẠO CƠ QUAN BÁO CHÍ

Vũ Đức Nam*

Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam (được Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng thông qua ngày 19/01/2011) quy định: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động, phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa trí tuệ của nhân loại, nắm vững quy luật khách quan, xu thế thời đại và thực tiễn của đất nước để đề ra Cương lĩnh chính trị, đường lối cách mạng đúng đắn, phù hợp với nguyện vọng của nhân dân”. Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) cũng nêu rõ: “Đảng Cộng sản Việt Nam là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam; đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc. Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm

* Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động, lấy tập trung dân chủ làm nguyên tắc tổ chức cơ bản”¹.

Thời gian gần đây, sự phát triển của mạng xã hội như Facebook, Twitter, YouTube, Zalo... đã trở lên thông dụng với sự tham gia của hàng chục triệu người, với mọi thành phần tạo ra một cộng đồng đông đảo. Năm 2019, không gian mạng xã hội vẫn tiếp tục phát triển với 62 triệu người dùng (chiếm 64% dân số Việt Nam, tăng 7% so với năm 2018). Số tài khoản sử dụng mạng xã hội trên di động cũng tăng thêm 16% so với năm 2018. Mạng xã hội có sức ảnh hưởng to lớn, đang là công cụ truyền thông phổ biến của hầu hết các pháp nhân và cá nhân Việt Nam. YouTube đã vượt qua Facebook để trở thành mạng xã hội hoạt động mạnh nhất tại Việt Nam. Việt Nam đứng trong top 5 nước xem video trên YouTube nhiều nhất trên thế giới, đứng trên cả các nước và vùng lãnh thổ có công nghệ phát triển như Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan (Trung Quốc)... Trong năm 2018 có 65% công ty Việt Nam đã tăng ngân sách trong lĩnh vực video marketing, chi phí quảng cáo trên video chiếm đến 16% tổng chi phí quảng cáo trung bình của thương hiệu, video marketing đang là xu hướng tiếp thị nội dung đứng đầu, tiếp đó là live video marketing (quay video trực tiếp). Với 64 triệu người dùng internet tại Việt Nam hiện nay thì số lượng người dùng truy cập bằng thiết bị di động là 61,73 triệu (chiếm 96% số người sử dụng internet và chiếm 64% dân số Việt Nam); trong số 143,3 triệu số thuê bao được đăng ký có 45% đã đăng ký 3G và 4G; hơn 2,7 tỷ lượt tải về các ứng dụng trên điện thoại và số tiền người tiêu dùng chi ra cho

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.88.

những ứng dụng này là 161,6 triệu USD; trung bình một ngày mỗi người chạm vào điện thoại hơn 150 lần.

Trong một cộng đồng có số lượng người dùng lớn, mạng xã hội dễ dàng kết nối hàng triệu người khiến thông tin lan truyền với tốc độ chóng mặt mà nhiều khi ngay cả những trang báo điện tử cũng khó có thể làm được. Trong khi đó, cũng với thông tin, sự việc như vậy, các loại hình báo chí truyền thống sẽ phải mất từ vài giờ đến vài ngày mới truyền tải được. Trong thời kỳ công nghệ phát triển mạnh mẽ này, độ trễ như vậy là quá lớn, khó cạnh tranh.

Cùng với sự bùng nổ của các mạng xã hội toàn cầu và những vấn đề nảy sinh từ mặt trái của kinh tế thị trường, các lực lượng thù địch tăng cường nhiều phương thức, thủ đoạn mới để chống phá Đảng, Nhà nước ta. Có thể nói, chưa bao giờ các phương tiện thông tin kỹ thuật số, mạng internet lại được các thế lực thù địch huy động, sử dụng triệt để, ráo riết, tinh vi như hiện nay. Bên cạnh việc xuyên tạc lịch sử, đòi xét lại lịch sử, phủ nhận những thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử mà đất nước ta đã đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng, chúng còn lợi dụng những hạn chế, sai sót trong lãnh đạo, quản lý để thổi phồng, xuyên tạc, chống phá. Chúng dồn dập tung ra các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc, hòng phá hoại nền tảng tư tưởng, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân ta mất phương hướng về chính trị tư tưởng để chúng dễ dàng thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ ta.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là bảo vệ Đảng, Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng; bảo vệ nhân dân, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam; bảo vệ công cuộc đổi

mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Xây là nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân; là vấn đề mang tính quy luật, đồng thời là đòi hỏi khách quan, là nhiệm vụ vừa cấp bách trước mắt, vừa thường xuyên, cơ bản, lâu dài; là công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp, trong đó có cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan báo chí.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng phải dựa trên cơ sở quán triệt sâu sắc, vận dụng đúng đắn, sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn Việt Nam, trước hết là trong xây dựng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và thể chế, nguyên tắc tổ chức hoạt động của toàn hệ thống chính trị,...

Nhiệm vụ, giải pháp của cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay là phải đối diện với sự cạnh tranh từ mạng xã hội, đặc biệt là về hiệu ứng lan truyền thông tin. Công chúng sở hữu những phương tiện nghe, nhìn hiện đại, nhiều tính năng, đòi hỏi báo chí phải tìm cách thích ứng với thời cuộc để không bị bỏ lại phía sau. Nếu không tìm ra giải pháp đối mặt với thách thức, báo chí (kể cả báo điện tử) sẽ chỉ là sự lựa chọn thứ yếu so với những mạng xã hội có số lượng người sử dụng khổng lồ và có sức lan tỏa mạnh mẽ nhờ hoạt động liên tục, cập nhật thông tin 24/24 giờ. Trong tình hình hiện nay, nhiệm vụ trọng tâm của các cơ quan báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là:

- Cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan báo chí phải tận dụng lợi thế của mạng xã hội để thông tin tuyên truyền, định hướng dư luận, tạo đồng thuận xã hội. Báo chí không được bỏ trống trận địa này, phải sử dụng công nghệ để cạnh tranh với mạng xã hội, thay vì đưa nội dung báo mình lên mạng xã hội của người khác thì mỗi báo phải là một mạng xã hội thu nhỏ của mình. Muốn làm được điều này, mỗi nhà báo không chỉ cần trau rèn kỹ năng khai thác, sử dụng thành tựu khoa học - công nghệ, mà còn cần tu dưỡng đạo đức nghề nghiệp, nâng cao vốn sống, hiểu biết, vốn nghề, xác định tâm thế dẫn thân. Đó là giá trị cốt lõi mà không máy móc hay công nghệ nào thay thế được. Nhà báo phải thấy được trách nhiệm với xã hội để không dễ dãi với các bài viết của mình. Và cũng phải thấy tự hào, cao quý khi mình mang một sứ mạng cao cả là tác động đến nhận thức của hàng trăm triệu người. Cần giữ lấy danh dự người làm báo, giữ lấy niềm tin của xã hội vào báo chí. Trong công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức của xã hội về ứng xử trên mạng xã hội phải lấy đội ngũ làm công tác báo chí và truyền thông làm đối tượng trọng tâm, có ý nghĩa then chốt. Báo chí truyền thông ứng xử đúng, có văn hóa sẽ là “cánh chim báo bão” để những thông tin xấu độc trên mạng xã hội không thể lan truyền.

Cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan báo chí phải không ngừng giáo dục, nâng cao trình độ lý luận chính trị sắc bén, rèn luyện đạo đức, tác phong cho cán bộ, đảng viên; phát huy vai trò gương mẫu tiên phong, tính tích cực thực hiện mục đích, tôn chỉ phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng, phục vụ Tổ quốc, cách mạng. Tăng cường công tác quản lý đội ngũ phóng viên, nhà báo sẵn sàng vượt khó vươn lên, gắn bó với đời sống nhân dân, phản ánh đúng những điểm sáng trong quần chúng để

nhân rộng điển hình, ca ngợi những hoạt động sáng tạo, phù hợp chân - thiện - mỹ, có lợi cho nhân dân, cho Tổ quốc, đẩy lùi cái xấu.

- Nghiên cứu lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Thời gian gần đây, các nhà nghiên cứu lý luận, khoa học của chúng ta đã xây dựng những luận cứ khoa học vững chắc hơn nhưng vẫn chưa đủ mức và đúng tâm khiến đối tượng thù địch lợi dụng để xuyên tạc nền tảng tư tưởng, đường lối phát triển của Đảng ta. Chúng ta đã tạo nên một thực tiễn đất nước phát triển, vươn lên mạnh mẽ, bây giờ cần nhất là tổng kết, đúc rút những giá trị khoa học về tư tưởng, con đường đó. Làm được như vậy, chúng ta sẽ chủ động bảo vệ những giá trị cốt lõi, nền tảng tư tưởng của Đảng. Khi đã là chân lý khoa học thì không ai có thể phủ nhận được.

- Cấp ủy, lãnh đạo ở các cơ quan báo chí cách mạng phải chỉ đạo tuyên truyền những cách làm mới, những gương điển hình sản xuất, lao động giỏi, những tấm gương nhân hậu, vị tha sẵn lòng giúp đỡ người khác, v.v. để mọi người dân đều biết mà học tập làm theo, nhân rộng; khơi dậy niềm tự hào dân tộc, khát vọng, tầm nhìn, hệ giá trị văn hóa con người Việt Nam; “Khẳng định, tôn vinh cái đúng, cái tốt đẹp, tích cực, cao thượng; nhân rộng các giá trị cao đẹp, nhân văn. Đấu tranh phê phán, đẩy lùi cái xấu, cái ác, thấp hèn, lạc hậu; chống các quan điểm, hành vi sai trái, tiêu cực ảnh hưởng xấu đến xây dựng nền văn hóa, làm tha hóa con người”¹.

Chỉ thị số 35-CT/TW ngày 30/5/2019 của Bộ Chính trị “Về đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng” nêu rõ: “Kiên quyết sàng lọc, không

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr.127.

để lọt vào cấp ủy khóa mới những người bản lĩnh chính trị không vững vàng, bè phái, cơ hội, thấy đúng không dám bảo vệ, thấy sai không dám đấu tranh”. Kết luận số 55-KL/TW ngày 15/8/2019 của Ban Bí thư “Về việc tiếp tục chấn chỉnh công tác cán bộ để chuẩn bị tốt nhân sự đại hội đảng bộ các cấp và Đại hội XIII của Đảng” cảnh báo một số nơi cấp ủy viên, ủy viên thường vụ, người đứng đầu cấp ủy còn đủ điều kiện tái cử có hiện tượng giữ mình, né tránh, ngại va chạm; đồng thời yêu cầu không đưa vào cấp ủy khóa mới những người có biểu hiện “thiếu tích cực trong công tác, sợ trách nhiệm, dĩ hòa vi quý”. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: “Dứt khoát không đưa vào quy hoạch nhiệm kỳ mới những người có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, mất đoàn kết, gây rối nội bộ, tham nhũng tiêu cực, cơ hội chính trị như “con lươn, con chạch””¹.

- Cấp ủy, lãnh đạo ở các cơ quan quản lý báo chí, truyền thông, xuất bản phải xuất phát từ mục đích phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng, phục vụ Tổ quốc; tuyệt đối tránh thương mại hóa báo chí cách mạng; “chú trọng công tác quản lý các loại hình thông tin trên internet để định hướng tư tưởng và thẩm mỹ cho nhân dân”², quán triệt tính nhân dân của báo chí cách mạng, nghĩa là mọi hoạt động của báo chí cách mạng đều phải vì nhân dân phục vụ.

Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh

1. Phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tại cuộc họp Ban Chỉ đạo xây dựng Quy hoạch cán bộ cấp chiến lược nhiệm kỳ 2021-2026, ngày 04/11/2018.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Sđd, tr.129.

phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới nêu rõ bảy nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu; trọng tâm là tiếp tục làm cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân nhận thức ngày càng đầy đủ hơn, sâu sắc hơn những nội dung cơ bản và giá trị to lớn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; làm cho chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của đời sống xã hội, xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh; đổi mới nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ, nhằm nâng cao sức đề kháng, khả năng chủ động đấu tranh, phản bác những quan điểm sai trái, thù địch.

- Cấp ủy, lãnh đạo ở các cơ quan báo chí hiện nay cần hiểu sâu sắc, thấu đáo về sự chuyển động của thời thế để có lập trường vững vàng và tư duy sáng tạo nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới: (1) phải tiếp tục giữ bản lĩnh chính trị vững vàng; (2) cần có kiến thức sâu rộng và không ngừng trau dồi từ thực tiễn sinh động của cuộc sống; (3) cần phải tinh thông nghiệp vụ; (4) nhà báo hiện đại nhất thiết phải trang bị các kỹ năng mềm; (5) nhận thức đầy đủ, sâu sắc và tuân thủ nghiêm túc các chuẩn mực về đạo đức nói chung, đạo đức nghề báo nói riêng. Đảng viên làm báo phải có đạo đức trong sáng, phải thực hiện đầy đủ trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân của mình; tuân thủ pháp luật, trong đó có Luật Báo chí, tự giác làm theo “Quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo”; tuyên truyền cổ vũ và bảo vệ cái tốt, cái đẹp; phản bác và diệt trừ cái xấu, cái ác; góp phần làm

cho quan hệ giữa người với người trong xã hội ngày càng tốt đẹp, nhân văn; phải luôn suy nghĩ và hành động trước hết vì lợi ích của nhân dân và đất nước, phải đặt “cái ta cộng đồng” trên “cái tôi cá nhân”.

Có thể nói, việc bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng và đấu tranh phản bác có hiệu quả các quan điểm sai trái, thù địch là một nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn và là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân; trong đó, lực lượng làm công tác tư tưởng, lý luận, báo chí là nòng cốt, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của các cấp ủy đảng, lãnh đạo các cơ quan báo chí.

Việc đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch đòi hỏi phải kịp thời, thường xuyên, liên tục; kiên quyết, kiên trì, sắc bén; có phương pháp khoa học, có sức thuyết phục cao; đồng thời, phải được triển khai sâu rộng với nội dung phong phú, phù hợp với từng đối tượng. Trong thực hiện cần gắn kết chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, trong đó “xây” là cơ bản, “chống” phải quyết liệt, hiệu quả. Phải nâng cao khả năng tự phòng, chống của cán bộ, đảng viên và nhân dân trước âm mưu, thủ đoạn và hoạt động của các thế lực thù địch, đối tượng phản động, cơ hội chính trị; song song đó, phát huy dân chủ đi đôi với tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và xã hội. Vấn đề quan trọng là cần tăng cường đổi mới nội dung, phương pháp, đa dạng hoá hình thức, coi trọng hiệu quả, trên tinh thần chủ động, cảnh giác; đồng thời, kết hợp chặt chẽ giữa vận động, giáo dục, thuyết phục với kiên quyết xử lý nghiêm theo quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước các đối tượng vi phạm.

Đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao chất lượng và hiệu quả tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng

Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch theo hướng chủ động, có tính thuyết phục cao, hấp dẫn. Khẩn trương thực hiện nghiêm quy hoạch báo chí đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Chủ động tăng cường thông tin tích cực đi đôi với ngăn chặn có hiệu quả, xử lý, xóa bỏ thông tin xấu độc trên internet, mạng xã hội.

Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác kiểm tra, giám sát tổ chức thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát và kiên quyết xử lý kịp thời, nghiêm minh các tổ chức đảng, đảng viên vi phạm Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng. Siết chặt kỷ cương, kỷ luật trong Đảng. Các cấp ủy và tổ chức đảng, mọi cán bộ, đảng viên phải chấp hành nghiêm kỷ luật phát ngôn; nghiêm cấm để lộ bí mật của Đảng, Nhà nước, lan truyền những thông tin sai lệch hoặc tán phát những đơn thư nặc danh, mạo danh hoặc thư có danh nhưng có nội dung xấu, xuyên tạc, vu khống, kích động.

XÂY DỰNG ĐẢNG VỀ ĐẠO ĐỨC TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ

Phạm Anh Thiện*

Xuyên suốt lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam từ năm 1925, nhất là trong giai đoạn 1925-1945, báo chí luôn là cơ quan ngôn luận của tổ chức cách mạng và đấu tranh mạnh mẽ với những xu hướng, tư tưởng đối lập: Đấu tranh với các tư tưởng, quan điểm chính trị, chính sách của thực dân Pháp và tay sai; chống chủ nghĩa quốc gia cải lương, những xu hướng thỏa hiệp, đầu hàng; những sai lầm tả khuynh và hữu khuynh trong nội bộ Đảng và trong các tổ chức quần chúng cách mạng... Và chính qua đó đã tuyên truyền chủ nghĩa Mác-Lênin, truyền bá tư tưởng cộng sản vào Việt Nam, nâng cao nhận thức chính trị của quần chúng.

Ngay từ số 1 ngày 11/02/1931, Tạp chí Cộng sản - cơ quan lý luận và chính trị của Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương, đã ghi ở Lời nói đầu rằng: “Mục đích chính của Tạp chí Cộng sản là cốt để giải thích chính sách của Quốc tế Cộng sản và của Đảng chúng ta, kịch liệt công kích những tư tưởng sai lầm, những xu hướng hoạt đầu và biệt phái, để làm cho nền tư tưởng và cách hành động trong Đảng được nhứt thống”¹.

* Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

1. Xem Tạp chí Cộng sản: *Những chặng đường phát triển (Chương I: Tạp chí Đảng từ 1930 đến 1945)*, tapchicongsan.org.vn.

Chính cuộc đấu tranh tư tưởng, lý luận trên báo chí cách mạng, trong đó có báo chí cách mạng trong tù những năm 30 của thế kỷ XX đã góp phần quan trọng vào việc xây dựng và củng cố tư tưởng, chính trị cho đảng viên và quần chúng. Qua những cuộc khẩu chiến, bút chiến, tuyên truyền và thuyết phục của những người cộng sản, khuynh hướng báo chí trong xã hội đã ngã hẳn sang chủ nghĩa Mác và Đảng Cộng sản. Báo chí cách mạng đồng thời phải trải qua những mâu thuẫn gay gắt, cái cũ xung đột với cái mới, và cuối cùng cái mới dần dần lấn át cái cũ. Cho dù báo chí cách mạng có những lúc cực đoan nhưng những tiếng nói đấu tranh mạnh mẽ như vậy đã giúp Đảng giữ vững lập trường, quan điểm, tác động và định hướng dư luận xã hội, giúp quần chúng nhân dân hiểu thêm về đường lối của Đảng Cộng sản Đông Dương, cũng như tẩy chay những tư tưởng phản động, sai lầm.

Lịch sử báo chí cách mạng gắn với những mốc son sáng chói của lịch sử cách mạng dân tộc: Vận động thành lập Đảng; huấn luyện cán bộ; chuẩn bị cơ sở lý luận, chính trị, tư tưởng, tổ chức cho việc thành lập Đảng ngày 03/02/1930; cổ vũ nhân dân làm cao trào cách mạng 1930-1931, phong trào vận động dân chủ 1936-1939, tiến tới tổng khởi nghĩa giành chính quyền năm 1945; đấu tranh sắc bén trên mặt trận chính trị - tư tưởng trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước; tiếp tục thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới của đất nước.

Trong thời kỳ phát triển bùng nổ của công nghệ thông tin và truyền thông, với tính chất “đại nhảy vọt” ở thế hệ thứ tư (cách mạng công nghiệp lần thứ tư) của cuộc cách mạng số, thông qua các công nghệ như internet kết nối vạn vật (IoT),

trí tuệ nhân tạo (AI), thực tế ảo (VR), tương tác thực tại ảo (AR), mạng xã hội, điện toán đám mây, thiết bị di động thông minh... thì dường như ranh giới giữa thực và ảo không còn tồn tại, không gian ảo nhưng hậu quả thực, báo chí cách mạng Việt Nam đứng trước nhiều cơ hội, đồng thời đối mặt với nhiều thách thức lớn chưa từng có tiền lệ. Thực tiễn cho thấy, nhu cầu tiếp nhận thông tin và phản ánh thông tin của các tổ chức và cá nhân trong xã hội hiện đại ngày càng có xu hướng phát triển rộng lớn, thể hiện tính dân chủ, văn minh của xã hội, là xu thế không thể đảo ngược trong thời kỳ phát triển thịnh vượng của kỷ nguyên số, của cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Tuy nhiên, mặt trái của truyền thông số, báo chí dạng số hiện nay đang đặt ra những thách thức không nhỏ trong công tác lãnh đạo của Đảng, quản lý, điều hành của Nhà nước ta. Dưới những biểu hiện khác nhau của cái gọi là “phản biện chính sách”, “mở rộng dân chủ”, truyền thông, báo chí, đặc biệt là mạng xã hội hiện nay thường được “thiết kế” theo xu hướng đối đầu, xung đột giữa người dân, doanh nghiệp, xã hội với Đảng và chính quyền. Vô hình trung đây là “miếng mồi béo bở” để các thế lực thù địch, phần tử cơ hội thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ ta.

Về vai trò của báo chí và đội ngũ nhà báo, những năm qua, đặc biệt trong thời gian gần đây, Đảng và Nhà nước ta luôn coi báo chí, truyền thông là vũ khí tư tưởng sắc bén của Đảng và Nhà nước, là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, là phương tiện quan trọng tuyên truyền phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, là diễn đàn để nhân dân tham gia quản lý xã hội, giám sát quyền lực. Là một trong những lực lượng nòng cốt tham gia công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, nâng cao năng

lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên; nâng cao chất lượng quản lý, điều hành của Nhà nước; thông qua báo chí để xây dựng Nhà nước thực sự của dân, do dân, vì dân, vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, suy thoái đạo đức xã hội... Trên thực tế, báo chí đã đóng góp rất quan trọng vào việc đẩy lùi cái xấu, cái ác, cái lạc hậu trong tiến trình phát triển; những hạn chế, yếu kém trong lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành phát triển kinh tế - xã hội; xây dựng Đảng và chính quyền nhà nước; nhiều vụ án tham nhũng lớn với những “cánh hầu”, “sân sau”, “lợi ích nhóm” trong các cơ quan Đảng, Nhà nước được báo chí phanh phui, một số cán bộ, đảng viên cao cấp cả đương chức và nguyên chức bị xử lý kỷ luật thích đáng... Điều đó cho thấy báo chí có vai trò quan trọng thúc đẩy dân chủ, văn minh, tiến bộ trong Đảng, Nhà nước và xã hội ta. Nhiều nhà báo đã không quản ngại khó khăn, gian khổ, dám đương đầu với thách thức, hiểm nguy, thậm chí bị đe dọa đến tính mạng để tìm ra chân lý, sự thật, đã chứng tỏ bản lĩnh chính trị, lòng yêu nghề, và hơn hết thấy là họ là hiện thân của những cái mới, cái tốt đẹp mà chúng ta kỳ vọng.

Tuy nhiên, bên cạnh các cơ quan báo chí và đội ngũ nhà báo chân chính, cũng có một số tổ chức truyền thông, báo chí, những người muốn nhân danh “nhà báo” đứng ngoài công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, lợi dụng phản biện xã hội để nói lên tiếng nói lạc lõng, xa rời tôn chỉ mục đích của báo chí, thiếu trách nhiệm xã hội và đạo đức nghề nghiệp. Những yếu kém của báo chí hiện nay, trước hết là do một bộ phận người làm báo còn non kém về chính trị, nghiệp vụ, đặc biệt là thiếu trách nhiệm xã hội và vi phạm đạo đức nghề nghiệp.

Người đứng đầu một số cơ quan báo chí buông lỏng quản lý nội dung thông tin, quản lý đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên, quá nhấn mạnh chức năng giải trí, chạy theo lợi nhuận đơn thuần mà xem nhẹ các chức năng định hướng, giáo dục và thẩm mỹ của báo chí; thậm chí còn lợi dụng báo chí để mưu lợi cá nhân, lợi ích nhóm.

Do sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ, các cơ quan báo chí và người làm báo hiện nay có nhiều lợi thế, nhất là trong khai thác thông tin, chỉ cần một cú click chuột, chúng ta có thể lựa chọn sử dụng bất kỳ một sản phẩm báo chí nào. Tuy nhiên, bên cạnh sự phát triển về quy mô, tính chất, mang nhiều tiện ích đến cho người đọc, người xem, người nghe, thì lòng tin vào báo chí cũng có mặt đang bị giảm sút đáng lo ngại. Đó là do không ít thông tin trên các phương tiện thông tin đại chúng hiện nay thiếu trung thực, phiến diện một chiều, thậm chí là xuyên tạc, sai sự thật. Một số cơ quan báo chí, một bộ phận người làm báo và hoạt động văn học, nghệ thuật đã quên đi bốn phận, trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp với những biểu hiện suy thoái khác nhau, nhẹ thì giật gân câu “view”, nhân danh báo chí đe dọa nhằm trục lợi doanh nghiệp; nặng hơn thì chuyên khai thác mặt trái để thổi phồng, hư cấu sự việc nhưng mang danh phản biện chính sách. Nguy hiểm nhất là xuyên tạc, bôi đen chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đi ngược lại với lợi ích của Đảng, Nhà nước và nhân dân...

Công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, định hướng tư tưởng và dư luận xã hội của các cơ quan chức năng còn lạc hậu, thiếu nhạy bén. Đó là một trong những “lỗ hổng” thông tin để các thế lực thù địch lợi dụng. Trong công tác tuyên truyền, định

hướng dư luận xã hội, các cơ quan chức năng mới chỉ thực hiện được một nửa chức năng là tuyên truyền những gì mình có mà chưa nói, viết, truyền tải được những gì người nghe, người xem cần. Nội dung tuyên truyền thường lạc hậu, nghèo nàn so với mạng xã hội. Trước mỗi sự việc có tính chất điểm nóng, báo chí thường đi sau, thậm chí bị mạng xã hội dẫn dắt, thiếu kiểm chứng, làm chệch hướng dư luận; có lúc, có việc vô tình gây “khủng hoảng truyền thông” làm bất ổn thêm tình hình.

Công tác quản lý nhà nước chưa bắt kịp với tình hình thực tiễn và sự phát triển, biến đổi nhanh chóng của mạng xã hội. Việc xử lý vi phạm đối với các nhà mạng, các doanh nghiệp, tổ chức truyền thông, nhất là những doanh nghiệp có yếu tố nước ngoài vi phạm luật pháp của Việt Nam chưa thực sự kịp thời, chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ mới. Nhìn sang nhiều nước phát triển, một số nước đã xây dựng và ban hành các đạo luật nhằm ngăn chặn thông tin giả, thông tin xấu độc trên mạng xã hội, thậm chí yêu cầu giải trình, cấm kinh doanh nếu xảy ra vi phạm như ở Cộng hòa Liên bang Đức, Xingapo, Philíppin, Trung Quốc...

Sự bùng nổ thông tin, phát triển kinh tế thị trường đòi hỏi các báo phải cạnh tranh. Cạnh tranh để phát triển, để thu hút bạn đọc; nhưng đó phải là sự cạnh tranh lành mạnh bằng việc đưa tin nhanh nhất, chính xác, trung thực, khách quan và hấp dẫn nhất, chứ không phải bằng những thủ thuật giật gân, câu khách rẻ tiền. Báo chí không chỉ thuần túy đưa thông tin mà phải có phân tích, bình luận, có định hướng để giúp người đọc, người xem, người nghe hiểu rõ cái đúng, cái sai, qua đó giúp mọi người biết bảo vệ lẽ phải, bảo vệ cái đúng, làm theo cái tốt, cái đẹp, biết ghét thói hư tật xấu và hướng tới những giá trị nhân văn cao cả, vì cuộc sống bình yên, tốt đẹp của mọi

người, mọi nhà và cả xã hội. Nhân đây, cũng cần nhắc lại rằng, báo chí là công cụ đấu tranh xã hội, đấu tranh dân tộc, đấu tranh giai cấp. Báo chí cách mạng không chỉ là phương tiện thông tin thuần túy, càng không phải là công cụ giải trí đơn thuần, mà nó có chức năng tuyên truyền, cổ động, tập hợp và tổ chức quần chúng đấu tranh cách mạng, giáo dục và hướng dẫn hành động của các tầng lớp trong xã hội. Báo chí trong xu thế hiện nay nếu không có sự cảnh giác cao độ sẽ rơi vào “tự chuyển hóa”, và như đã nói, đây sẽ là “miếng mồi béo bở” để các thế lực thù địch, phần tử cơ hội lợi dụng, gây bất ổn.

Nhìn sang các nước phương Tây, dù nói ra hay không, các thế lực chính trị, các tổ chức kinh tế, xã hội,... đều sử dụng báo chí như những công cụ phục vụ cho lợi ích riêng. Gần đây, một số báo chí tiếng Việt ở hải ngoại làm báo theo xu hướng thông tin một chiều, sai sự thật, thổi phồng, bóp méo chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, lấy hiện tượng để quy kết thành bản chất. Từ đó, có thể thấy, dù có nói nhiều đến tính “khách quan”, “dân chủ”, “tự do”, “sự thật”, “giải trí”... của báo chí thì thực tế họ vẫn sử dụng báo chí vào mục đích chính trị, coi đây là một vũ khí lợi hại. Và rằng, có thật là họ không chịu sự quản lý, chi phối, tác động của ông chủ họ không? Cho nên chúng ta không thể mơ hồ. Không mơ hồ trước hết về bản chất, chức năng của báo chí, để từ đó xác định rõ chỗ đứng, góc nhìn và cách nhìn của mình trong việc thu nhận thông tin, phân tích thông tin và công bố thông tin. Ai cũng nói là báo chí phải thông tin đúng sự thật, phải khách quan. Nhưng sự thật đó là gì? Nhìn dưới góc độ nào? Động cơ dụng ý ra sao và để làm gì? Có lợi cho ai và có hại cho ai? Nói ra để xây dựng hay để phá hoại?... Đây là vấn đề mấu chốt, cực kỳ quan trọng và quyết định.

Nhìn vào một số hạn chế, yếu kém của báo chí chúng ta hiện nay, nổi lên một trong những vấn đề cần phải có những giải pháp căn cơ để cải tổ, đó là phải thực hiện cho được nhiệm vụ xây dựng Đảng về đạo đức ngay trong các cơ quan báo chí. Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ kính yêu của Đảng ta, dân tộc ta, người thầy của báo chí cách mạng Việt Nam, đã nhiều lần khẳng định báo chí là lực lượng xung kích trên mặt trận tư tưởng văn hóa; “cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”¹. Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đặc biệt là phong cách làm báo của Người để lại cho chúng ta nhiều bài học sâu sắc.

Toàn bộ hệ thống báo chí, truyền thông ở Việt Nam đều là cơ quan của các tổ chức đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước. Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo báo chí, truyền thông bằng việc định hướng quy hoạch phát triển và quản lý hệ thống báo chí, truyền thông; định hướng tư tưởng, chính trị trong nội dung thông tin. Đảng và Nhà nước ta tôn trọng và bảo vệ quyền tự do báo chí, tự do ngôn luận như một giá trị quan trọng của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa. Qua đây, có thể thấy, trách nhiệm của báo chí tuy nặng nề nhưng rất vẻ vang. Điều này đòi hỏi các cấp ủy đảng của các cơ quan báo chí phải xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhà báo có đạo đức trong sáng, tâm huyết, trách nhiệm, thực sự vì nước, vì dân như Đảng ta mong muốn.

Muốn vậy, cần chú trọng nghiên cứu và tổ chức thực hiện một số nhiệm vụ như:

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.466.

Một là, các cấp ủy, tổ chức đảng, trực tiếp là đồng chí bí thư cấp ủy có kế hoạch cụ thể để giáo dục chính trị tư tưởng cho chính đội ngũ cấp ủy viên, đặc biệt là cán bộ, đảng viên, phóng viên trực tiếp tác nghiệp trên hiện trường. Định kỳ, đột xuất tổ chức học tập, quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để cán bộ, đảng viên, phóng viên hiểu sâu, nắm vững đường lối, quan điểm của Đảng.

Càng đi vào phát triển kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế, nhà báo càng phải nêu cao tính tiên phong trên mặt trận tư tưởng, tiếp thu các giá trị văn hóa tiên tiến của nhân loại, chống lại thứ “văn hóa” lai căng, đồi bại, xa lạ với thuần phong mỹ tục của dân tộc, giữ gìn và phát huy những giá trị đạo đức, bản sắc văn hóa Việt Nam, làm cho mọi người, nhất là thế hệ trẻ, hình thành và phát triển nhân cách, lối sống, đạo đức, tâm hồn của con người Việt Nam. Trong thời đại bùng nổ thông tin, nhà báo cách mạng lại càng phải có bản lĩnh cách mạng, giữ vững vai trò định hướng thông tin, đồng thời đáp ứng tốt nhất quyền thông tin của các tầng lớp nhân dân. Nói cách khác, nhà báo cách mạng phải có tinh thần cách mạng, đó là tinh thần tiến công, đấu tranh loại bỏ cái xấu, bảo vệ cái tốt, vì sự nghiệp chung của đất nước, của nhân dân; là tinh thần tự đổi mới, tự hoàn thiện chính bản thân mình.

Hai là, việc kết nạp đảng viên cần chú trọng lịch sử chính trị, tăng cường kiểm tra nhận thức và bản lĩnh chính trị, có cam kết không suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Mỗi chi bộ đảng phải có kế hoạch kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Cấp ủy các cấp lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức sinh hoạt cấp ủy, sinh hoạt chi bộ theo đúng quy định của Điều lệ Đảng. Trong sinh hoạt đảng cần chú trọng sinh

hoạt tư tưởng; nắm bắt diễn biến tư tưởng, giải quyết kịp thời tâm tư, nguyện vọng của đảng viên gắn với thực hiện nhiệm vụ chuyên môn. Định kỳ tổ chức sinh hoạt chi bộ chuyên đề về các nội dung công tác. Phân công cấp ủy viên, đảng viên chuẩn bị nội dung chuyên đề trình bày trước chi bộ, lấy đó làm một trong những tiêu chí để đánh giá chất lượng tổ chức đảng và đảng viên hàng năm.

Tăng cường quản lý đảng viên khi đi cơ sở. Cấp ủy, bí thư cấp ủy chịu trách nhiệm khi đề cán bộ, đảng viên, phóng viên vi phạm kỷ luật Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và đạo đức nghề báo. Đối với phóng viên chưa phải là đảng viên cần có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cụ thể, rõ lộ trình. Ngoài thực hiện những quy định chung, cán bộ, đảng viên, phóng viên phải có cam kết bằng văn bản với cơ quan, tổ chức thực hiện đạo đức nghề báo, quy định rõ thời gian tập sự ở cơ sở để phóng viên đi sâu vào cuộc sống, lăn lộn trong thực tiễn để tìm hiểu tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của nhân dân, phản ánh hiện thực cuộc sống bằng tất cả tâm huyết và trách nhiệm của mình.

Ba là, các tổ chức đảng, các cơ quan, đơn vị, cơ quan chủ quản vừa phải tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý, ngăn chặn tình trạng “thương mại hóa báo chí”, vừa phải thường xuyên phối hợp chặt chẽ, đồng bộ trong việc trao đổi, định hướng thông tin, đặc biệt là đối với các sự kiện lớn, hoặc những vấn đề còn nhiều ý kiến khác nhau, để kịp thời thông tin chính xác đến các tầng lớp nhân dân. Tăng cường công tác quản lý, nhưng cũng cần cởi mở hơn trong việc cung cấp thông tin, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho hoạt động báo chí, tạo tiếng nói chung, sự thống nhất cao giữa cơ quan chỉ đạo,

quản lý báo chí với báo chí; khắc phục tình trạng “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược”.

Đầu tư cho phát triển báo chí theo hướng hiện đại, đồng thời thực hiện tốt quy hoạch mạng lưới báo chí. Đổi mới, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước để bảo đảm báo chí hoạt động đúng hướng, hiệu quả trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế và sự bùng nổ của công nghệ thông tin, truyền thông. Đẩy nhanh việc thể chế hóa các quan điểm, đường lối của Đảng về báo chí và có chế tài đủ mạnh để ngăn ngừa những vi phạm trong lĩnh vực này. Quản lý tốt hơn việc sử dụng dịch vụ internet và thông tin điện tử trên internet. Ngăn chặn có hiệu quả tình trạng một bộ phận báo chí, xuất bản hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích, sa vào những thông tin, sản phẩm lệch lạc, thị hiếu tầm thường. Các cơ quan chủ quản có trách nhiệm rất lớn trong lãnh đạo và quản lý báo chí. Do vậy, cần nâng cao chất lượng công tác tham mưu, xây dựng chủ trương, đường lối phát triển và quản lý báo chí, bảo đảm nguyên tắc: Báo chí luôn được đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, phù hợp với thực tiễn đất nước và xu thế phát triển chung hiện nay. Báo chí phải là vũ khí sắc bén, công cụ đắc lực của Đảng trên mặt trận tư tưởng.

Bốn là, các cơ quan báo chí tăng cường cập nhật, học hỏi phương thức hoạt động của báo chí thời kỳ Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, phù hợp với thông lệ quốc tế. Nâng cấp trang thiết bị khoa học kỹ thuật phục vụ việc tác nghiệp trong hoạt động chuyên môn của đội ngũ nhà báo. Tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực báo chí. Thực hiện quy hoạch và tái cơ cấu các cơ quan báo chí từ Trung ương đến địa phương theo hướng mỗi địa phương, đơn vị xây dựng một tổ chức đa phương tiện

phục vụ hoạt động điều hành chung theo đúng tinh thần Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025. Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng về nghiệp vụ chuyên môn cho đội ngũ nhà báo. Tập trung đào tạo về kiến thức, kỹ năng dự báo, phân tích, tổng hợp nguồn thông tin; sử dụng thành thạo các phương thức, kỹ thuật thông tin để truyền tải trên tác phẩm báo chí; bồi dưỡng trình độ ngoại ngữ và những hiểu biết cơ bản khác.

Năm là, các cơ quan chức năng của Đảng, Nhà nước và cả hệ thống chính trị phải coi mạng xã hội là một thực thể tồn tại khách quan trong xã hội hiện đại, phải sử dụng, tận dụng triệt để và công khai mạng xã hội để truyền tải thông tin chính thống của Đảng và Nhà nước. Ở nhiều nước trên thế giới, mạng xã hội là phương tiện truyền thông chính thống được chính phủ sử dụng. Đối với nước ta, việc đưa các bài báo chính thống lên mạng xã hội để định hướng dư luận là việc rất cần thiết. Tính lan truyền của mạng xã hội rất mạnh, người làm báo nếu tuyên truyền thông tin một cách đúng đắn thì bài báo đó, tờ báo đó ngày càng có uy tín, được bạn đọc tin tưởng và ngày càng lan tỏa mạnh mẽ. Đã đến lúc chúng ta phải hiện thực hóa việc sử dụng mạng xã hội vừa để truyền tải thông điệp, vừa tiếp nhận góp ý xây dựng Đảng, Nhà nước của nhân dân.

Sáu là, xung kích trên mặt trận tư tưởng là nhiệm vụ trên hết và trước hết đối với các cơ quan báo chí và đội ngũ nhà báo của báo chí cách mạng Việt Nam. Điều này đòi hỏi sự không ngừng học tập, rèn luyện, tu dưỡng của đội ngũ nhà báo. Mỗi nhà báo cần có tác phẩm hay, đúng và trúng để dẫn dắt dư luận, đây là nghĩa vụ, trách nhiệm và bổn phận. Và với mạng xã hội bùng nổ như hiện nay, người làm báo phải trung thực,

cho dù làm báo ở cơ quan hay tham gia thông tin trên mạng xã hội. Mỗi người làm báo chân chính phải là hạt nhân chính trị của Đảng, Nhà nước và nhân dân; có quyết tâm cao để thực hiện cho được mục tiêu xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức.

Toàn Đảng, toàn dân ta đang chuẩn bị tiến hành đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Để góp phần vào thành công của Đại hội, các cơ quan báo chí cần nắm vững nội dung Chỉ thị số 35-CT/TW ngày 30/5/2019 của Bộ Chính trị; có kế hoạch tổ chức tuyên truyền sâu đậm sự kiện chính trị quan trọng này; vừa tập trung tuyên truyền cổ vũ các phong trào thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và các nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII, vừa tổ chức để các tầng lớp nhân dân đóng góp ý kiến vào các dự thảo văn kiện Đại hội. Đây là kênh thông tin quan trọng nhằm phát huy trí tuệ, tinh thần dân chủ, tâm huyết, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân tham gia xây dựng chủ trương, đường lối của Đảng. Đây cũng là dịp để chúng ta khẳng định nhất quán quan điểm, đường lối đổi mới của Đảng, kiên quyết đấu tranh chống các luận điệu xuyên tạc, bịa đặt của các thế lực thù địch, lợi dụng tự do, dân chủ, đòi đa nguyên, đa đảng; lợi dụng chống tham nhũng, tiêu cực, thổi phồng những yếu kém, khuyết điểm của một bộ phận cán bộ, đảng viên để quy kết, bôi xấu chế độ, kích động, làm giảm uy tín của Đảng, Nhà nước ta, gây nghi ngờ, chia rẽ nội bộ. Báo chí phải đi tiên phong trên mặt trận tư tưởng; tỉnh táo, cảnh giác, lấy thực tiễn sinh động của đất nước đổi mới để tấn công, vạch trần âm mưu thâm độc của các thế lực xấu, thù địch, củng cố lòng tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

BÁO CHÍ VỚI NHIỆM VỤ ĐẤU TRANH PHẢN BÁC NHỮNG LUẬN ĐIỀU SAI TRÁI, XUYÊN TẠC CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH

Đoàn Tuyết Nhung*

I. TÌNH HÌNH BÁO CHÍ THAM GIA ĐẤU TRANH CHỐNG CÁC LUẬN ĐIỀU XUYÊN TẠC CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH HIỆN NAY

Đấu tranh chống các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thể lực thù địch là một nhiệm vụ quan trọng trong công tác tư tưởng hiện nay của Đảng, là nội dung cơ bản của công tác xây dựng Đảng, góp phần ngăn chặn những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ cán bộ, đảng viên.

Đảng ta xác định việc đấu tranh, phản bác có hiệu quả đối với các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thể lực thù địch; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ là nhiệm vụ cấp bách, thường xuyên của toàn bộ hệ thống chính trị, của mỗi cán bộ, đảng viên, của mọi công dân. Trên mặt trận đấu tranh tư tưởng đó, báo chí đóng vai trò hết sức quan trọng.

* Bí thư Đảng ủy, Trưởng Ban Biên tập Tin thế giới, Thông tấn xã Việt Nam.

1. Những kết quả đạt được

Báo chí luôn quán triệt quan điểm kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, lấy “xây” là chính; kết hợp giữa đấu tranh phản bác cái sai, cái lệch lạc với bênh vực, bảo vệ cái đúng, cái tốt, cái tiến bộ, nhân rộng các điển hình tiên tiến.

Báo chí đã chủ động tham gia tích cực, hiệu quả trong công tác tuyên truyền bảo vệ quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; định hướng dư luận, đấu tranh phản bác kịp thời các quan điểm sai trái, thù địch, góp phần phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Báo chí đã tích cực tham gia công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; lên án những hành vi coi thường kỷ cương, phép nước; bài trừ tệ nạn xã hội; lên án các quan điểm sai trái về các vấn đề dân chủ, nhân quyền, tự do tôn giáo, chủ quyền biển, đảo,... Qua đó, báo chí không chỉ góp phần ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, mà còn góp phần giữ vững sự ổn định về chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Ngày càng có nhiều chuyên mục, chuyên trang với những bài viết, chương trình phát sóng mang nội dung chuyên biệt phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, được các cơ quan báo chí tổ chức. Trung bình mỗi năm trên các chuyên mục đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch của báo chí cả nước có hàng nghìn tác phẩm được đăng tải, phát sóng. Nhiều tác phẩm được các nhà báo thực hiện công phu, lập luận chặt chẽ, đưa ra được những luận cứ, luận điểm sắc bén, bảo vệ tính đúng đắn, khoa học trong đường lối, chủ trương của Đảng, phản bác kịp thời những luận điệu sai trái, góp phần đáng

kể vào cuộc đấu tranh ngăn chặn sự phá hoại tư tưởng nhằm thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Trong đấu tranh, các cơ quan báo chí luôn đề cao tính thuyết phục, kết hợp nhuần nhuyễn giữa lý luận và thực tiễn. Thông tấn xã Việt Nam có các chuyên trang, chuyên mục như “Xây dựng Đảng”, “Ý Đảng, lòng dân”, “Xây và chống”; VTV có chuyên mục “Đảng trong cuộc sống hôm nay”; Báo *Nhân Dân* có chuyên trang “Xây dựng Đảng”, các chuyên mục: “Bình luận - Phê phán”, “Thực hiện Nghị quyết Trung ương 4, khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng”; Báo *Quân đội nhân dân* có chuyên mục “Phòng, chống diễn biến hòa bình”; các báo, tạp chí và truyền hình *Công an nhân dân* có các chuyên mục “Thời luận”, “Đấu tranh chống âm mưu, hoạt động diễn biến hòa bình”, “Phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa””, “Đấu tranh chống phản động và xâm phạm an ninh quốc gia”, v.v..

2. Những hạn chế

Tuy nhiên, trong thực hiện nhiệm vụ đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch của báo chí thời gian qua vẫn còn một số hạn chế:

- Báo chí còn thiếu chủ động, chưa kịp thời trong đấu tranh phản bác. Không ít trường hợp, dù biết trước thông tin, nhưng do sự thiếu kịp thời trong tuyên truyền nên đã vô tình tạo khoảng trống thông tin cho các thế lực thù địch, phản động lợi dụng mạng xã hội để tạo thông tin giả, bóp méo, xuyên tạc sự thật, suy diễn ác ý, tác động tiêu cực đến xã hội.

- Tính “bút chiến”, độ sắc sảo, tính thuyết phục của nhiều tác phẩm báo chí còn hạn chế, nặng về lý luận, chưa gắn sát với thực tiễn; chậm đổi mới cách tiếp cận và hình thức thể hiện.

Số lượng các tác phẩm đấu tranh phản bác trực diện, vạch mặt chỉ tên với từng quan điểm sai trái, thù địch chưa nhiều; do nặng về lý luận nên hiệu quả đấu tranh và khả năng tạo hiệu ứng tích cực trong xã hội chưa cao.

- Sự phối hợp giữa các cơ quan báo chí với các cơ quan nghiên cứu chưa chặt chẽ, nhất là nghiên cứu chiến lược trong nhận định đánh giá, dự báo tình hình, phát hiện sớm những âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch để chủ động phản bác. Trước các sự kiện, vấn đề, tình huống nhạy cảm, phức tạp, do chưa được dự báo, phát hiện sớm và phân tích, xử lý, định hướng, thông tin kịp thời, nên tính chủ động tác chiến của báo chí bị ảnh hưởng.

- Việc tham gia đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch thời gian qua mới chỉ tập trung vào một số cơ quan báo chí. Nhiều cơ quan báo chí còn đứng ngoài cuộc. Trách nhiệm này trước hết thuộc về người đứng đầu từng cơ quan báo chí. Do đó, chúng ta cần tăng cường giáo dục cho các nhà báo, trước hết là lãnh đạo các cơ quan báo chí nhận thức sâu sắc về vai trò, vị trí, ý nghĩa vô cùng quan trọng của báo chí với nhiệm vụ đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

- Một số nhà báo không có bản lĩnh chính trị vững vàng nên bị các thế lực thù địch, phản động tìm cách lợi dụng để thúc đẩy chiến lược “diễn biến hòa bình” chống phá cách mạng Việt Nam. Một trong những chiêu trò mà chúng thực hiện là tác động thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ngay trong nội bộ báo chí. Thực tiễn báo chí những năm qua cho thấy đã có không ít nhà báo vấp ngã trước những cám dỗ, bị kẻ xấu lợi dụng vào những mục đích không trong sáng.

II. NHỮNG KHÓ KHĂN, THÁCH THỨC KHI ĐẤU TRANH VỚI LUẬN ĐIỀU CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH

1. Phương thức, thủ đoạn chống phá của các thể lực thù địch ngày càng tinh vi và nguy hiểm

Trong tình hình mới, hoạt động chống phá của các thể lực thù địch, đặc biệt trong lĩnh vực tư tưởng, ngày càng quyết liệt với những thủ đoạn ngày càng tinh vi và khó dự đoán. Điều đó khiến cuộc đấu tranh chống lại những luận điệu xuyên tạc của các thể lực thù địch ngày càng khó khăn và phức tạp.

Có thể thấy, mặc dù nội dung chống phá của các thể lực thù địch đối với cách mạng nước ta trên lĩnh vực tư tưởng, chính trị vẫn không thay đổi (tấn công vào chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước nhằm xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng, xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta), nhưng hình thức, thủ đoạn chống phá đã có sự thay đổi với những chiêu trò mới, nguy hiểm hơn. Chúng triệt để lợi dụng sự phát triển của internet và mạng xã hội để lan truyền những thông tin sai trái, bịa đặt, bóp méo, xuyên tạc sự thật, lẫn lộn đúng - sai, thật - giả, hoặc có một phần sự thật nhưng được đưa tin với dụng ý xấu; nội dung phản cảm, xúc phạm danh dự, nhân phẩm cá nhân, vi phạm chuẩn mực đạo đức, văn hóa, thuần phong mỹ tục của dân tộc... Chúng lợi dụng “các khoảng trống thông tin” để tấn công vào sự hiếu kỳ của công chúng, phát tán các tin, bài không đúng bản chất sự việc, gây hoang mang dư luận, làm giảm sút niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước.

Thủ đoạn của chúng là triệt để lợi dụng một số cá nhân cơ hội chính trị, thoái hóa, biến chất về phẩm chất, đạo đức, lối sống, thành lập các hội, nhóm “xã hội dân sự”, “diễn đàn dân

chủ”,... sử dụng các website, dịch vụ thư điện tử (e-mail) và các trang mạng xã hội như Facebook, Zalo, Twitter, YouTube, MySpace... để đăng tải, phát tán thông tin xấu độc, phản động.

Cách thức tiến hành của chúng thường là tổng hợp tin tức từ các báo chính thống, các thông tin chưa được kiểm chứng để tạo ra sự “khách quan”, sau đó cài đặt các thông tin bịa đặt, xuyên tạc, tăng dần cả về số lượng và cường độ bịa đặt, bóp méo sự thật, luận điệu sai trái.

Một thủ đoạn khác của các thế lực thù địch là kích động trào lưu “xét lại lịch sử”, “viết lại lịch sử”, phủ nhận lịch sử dân tộc, lịch sử cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, các cuộc kháng chiến chống quân xâm lược của Đảng và nhân dân ta; cổ súy, tung hô các “giá trị” dân chủ phương Tây, phi chính trị hóa lực lượng vũ trang, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; kích động biểu tình, gây rối, thực hiện các cuộc “cách mạng màu”, “cách mạng đường phố” hòng lật đổ chính quyền, tạo cơ hội gọi các thế lực bên ngoài can thiệp vào nội bộ nước ta.

Bằng cách “nhào nặn”, “xào xáo” thông tin, các đối tượng thù địch còn thiết lập trang mạng mạo danh các tổ chức, cá nhân, các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước đăng tải những thông tin méo mó về đất nước và con người Việt Nam, về các tổ chức và cá nhân. Các đối tượng xấu cũng lợi dụng những yếu kém trong công tác quản lý, công tác cán bộ, những sai phạm của một số tổ chức, cá nhân để nói xấu, bôi nhọ, vu cáo, bịa đặt đối với Đảng, Nhà nước, gây tác động tiêu cực đến dư luận xã hội.

Chúng tận dụng tối đa tiềm lực và sức mạnh của báo chí, truyền thông bên ngoài, mạng xã hội để “lấn át” báo chí, truyền thông trong nước; tiếp cận, mời chào, lôi kéo giới báo

chí truyền thông Việt Nam, tác động “chuyển hóa” họ xa dần tôn chỉ, mục đích và định hướng báo chí của Đảng, chạy theo xu hướng thương mại hóa.

2. Xuất hiện những quan điểm sai trái, thù địch với nhiều cấp độ, trình độ và hình thức biểu hiện từ nhiều đối tượng khác nhau

Các phần tử phản động, thoái hóa, cơ hội chính trị, bất mãn và có cả những cá nhân trong nội bộ chúng ta do trình độ lý luận, trình độ nhận thức chính trị yếu kém mà nảy sinh những quan điểm sai trái đang tấn công toàn diện, vừa trực tiếp vừa gián tiếp vào những vấn đề về tư tưởng, chính trị, xã hội, văn hóa, quốc phòng, an ninh: từ những vấn đề về đối nội đến các vấn đề đối ngoại; từ những vấn đề về chủ trương, chính sách đến các vấn đề thuộc tổ chức thực hiện; từ con người đến tổ chức, đặc biệt là tổ chức Đảng; từ quá khứ, lịch sử đến hiện tại và cả tương lai phát triển của dân tộc; từ cả những thành tựu, ưu điểm đến những hạn chế, nhược điểm, khó khăn, thách thức của chúng ta... Điều đó đã và đang gây nên nhiều nguy hại đối với sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta, đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa.

Mặt khác, nhiều người trong số đối tượng nói trên có trình độ học vấn, trình độ lý luận khá cao. Đây thực sự là một khó khăn, một thách thức trong việc làm thế nào để đấu tranh, phản bác những quan điểm sai trái, thù địch một cách có hiệu quả.

3. Tin giả, xấu, độc, thông tin thiếu kiểm chứng gia tăng

Sự phát triển với tốc độ “chóng mặt” của mạng xã hội trong kỷ nguyên kỹ thuật số khiến thông tin được chia sẻ, lan truyền một cách nhanh chóng. Tuy nhiên, bên cạnh dòng chảy tích

cực, không gian mạng xã hội cũng ẩn chứa nhiều rủi ro do tính thiếu xác thực của thông tin.

Tại Việt Nam, cùng với sự gia tăng số lượng người tham gia mạng xã hội, tin tức giả, thông tin chưa được kiểm chứng cũng xuất hiện ngày càng nhiều. Không chỉ thông tin, các hình ảnh hay clip còn được dàn dựng, cắt xén với ý đồ bôi xấu, hạ uy tín,... làm sai lệch bản chất thực của thông tin gốc, thông tin ban đầu. Đáng chú ý, hàng loạt vụ việc đăng tải thông tin giả mạo, thông tin thất thiệt thời gian qua đã ảnh hưởng xấu tới dư luận xã hội, gây tâm lý hoang mang, bức xúc.

Động cơ của các đối tượng sản xuất loại tin tức giả, tin thất thiệt, chưa được kiểm chứng có thể vì mục đích tài chính, chính trị hay hạ uy tín của cá nhân, tổ chức một cách có chủ đích. Tuy nhiên, có những trường hợp, các đối tượng tạo ra tin tức giả chỉ đơn giản để được nổi bật, thu hút sự chú ý, thu hút được nhiều “like” để phục vụ mục đích cá nhân như bán hàng online...

Theo số liệu thống kê từ chương trình đánh giá an ninh mạng của Bkav, 63% người dùng thường xuyên đọc được tin tức giả mạo trên Facebook, trong đó 40% là nạn nhân hàng ngày¹. Không chỉ khiến người đọc hoang mang, tin tức giả mạo còn tiềm ẩn nguy cơ gây bất ổn xã hội khi kẻ xấu cố tình đưa tin sai sự thật liên quan đến tình hình kinh tế, chính trị của đất nước.

4. Sự chậm trễ trong việc cung cấp thông tin chính thức, chính thống

Trong bối cảnh các nguồn thông tin nhiễu loạn, đa chiều

1. <http://www.Hanoimoi.com.vn/Tin-tuc/cong-nghe/887088/tin-tuc-gia-mao-tran-lan-tren-facebook-va-google-lua-dao-nhieu-nguoi-ca-tin>.

và khó kiểm chứng như hiện nay, để đấu tranh hiệu quả với những thông tin xuyên tạc, cần sự vào cuộc kịp thời, nhanh chóng của các cơ quan quản lý hoặc cơ quan chức năng. Tuy nhiên, một số cơ quan chức năng khá chậm trễ trong việc cung cấp những thông tin chính thức, chính thống. Điều này khiến các cơ quan báo chí không giữ được thế chủ động khi cần đấu tranh với những thông tin xuyên tạc, dẫn tới đi sau và khó định hướng dư luận. Sự chậm trễ đó sẽ tạo ra “khoảng trống thông tin” để các thế lực thù địch lợi dụng xuyên tạc, bóp méo, kích động dư luận.

5. Sự phối hợp, chỉ đạo thông tin đôi khi còn chậm

Sự phối hợp giữa cơ quan báo chí với các cơ quan khác nhiều khi chưa chặt chẽ. Trước các sự kiện, vấn đề, tình huống nhạy cảm, phức tạp, do không được thông tin sớm hoặc thiếu sự chỉ đạo, định hướng kịp thời, nên tính chủ động tác chiến của các cơ quan báo chí cũng bị ảnh hưởng, vì thế hiệu quả của công tác đấu tranh phản bác chưa cao.

6. Trình độ lý luận chính trị của đội ngũ nhà báo còn hạn chế

Nhìn chung, số lượng nhà báo có trình độ lý luận sắc sảo còn hạn chế. Thực tế cho thấy nhiều bài viết đấu tranh mới chủ yếu nhấn mạnh tính chất phản động, chống Đảng, chống chế độ mà chưa vạch rõ được tính chất sai trái, phản khoa học của các quan điểm sai trái, thù địch. Ở không ít bài viết, việc luận giải tính chất sai trái, phản khoa học của các quan điểm sai trái, thù địch còn có biểu hiện “gượng ép”, phê phán, phản bác lắt léo, chưa có tính thuyết phục, thậm chí có thể gây tác dụng ngược.

III. MỘT SỐ GIẢI PHÁP, KIẾN NGHỊ

1. Giải pháp

Để báo chí phát huy tối đa vai trò là lực lượng nòng cốt trong công cuộc đấu tranh phản bác các quan điểm thù địch, sai trái, cần thực hiện những giải pháp sau:

1.1. Các cơ quan báo chí cần thường xuyên củng cố và nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị cho các nhà báo, trước hết là lãnh đạo các cơ quan báo chí

Cần tăng cường giáo dục làm cho các nhà báo, trước hết là lãnh đạo các cơ quan báo chí nhận thức sâu sắc về vai trò, vị trí, ý nghĩa vô cùng quan trọng của báo chí với nhiệm vụ đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Trong phát triển nguồn nhân lực, các cơ quan báo chí cần đặc biệt chú trọng xây dựng bản lĩnh chính trị cho các nhà báo. Yêu cầu đặt ra với đội ngũ những người làm báo là phải luôn giữ vững lập trường giai cấp, đứng vững trên nền tảng tư tưởng, lý luận của Đảng để xử lý các vấn đề mà dư luận quan tâm. Kiên quyết không để xảy ra tình trạng nhà báo nói và viết trái quan điểm, đường lối của Đảng; trong cơ quan nói khác, ngoài cơ quan nói khác; trên báo nói khác, tham gia mạng xã hội nói khác.

Bản thân mỗi nhà báo cũng là những chiến sĩ trên mặt trận thông tin tuyên truyền, bởi vậy không chỉ đấu tranh bằng những bài viết trên báo chí chính thức, mà với uy tín nghề nghiệp của mình, các phát ngôn, bình luận hàng ngày hay chia sẻ trên mạng xã hội của mỗi nhà báo cũng có thể là “mũi tiến công” vào những luận điệu sai trái, thù địch, nhất là những thông tin bịa đặt, bôi nhọ.

Vì vậy, mỗi nhà báo, mỗi cán bộ, đảng viên khi tham gia mạng xã hội cần tự trang bị cho mình kiến thức an ninh mạng cơ bản, biết nhận diện những trang thông tin, những diễn đàn trên mạng xã hội hay đăng tải những thông tin xấu độc, phản động; cảnh giác, thận trọng, sàng lọc, tiếp nhận thông tin hữu ích, chính thống, đồng thời có khả năng “miễn dịch” với những thông tin xấu, độc, phản động; có ý thức ngăn chặn, phản bác cái xấu một cách có lý, có tình, thuyết phục. Đối với những bài viết, video có nội dung xấu, độc, phản động được phát tán trên mạng xã hội, mỗi cá nhân cần lên tiếng phản bác hoặc hạn chế sự lan truyền của chúng; đồng thời phải chủ động nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trong cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân tại địa phương, cơ quan, đơn vị nơi mình sinh sống, công tác.

Chú trọng công tác bồi dưỡng cho các nhà báo năng lực đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch, cả về tinh thần, thái độ kiên quyết đấu tranh, khả năng nhận diện đầy đủ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, trang bị lý luận, kỹ năng đấu tranh phản bác, kiến thức nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ như kỹ năng thu thập thông tin tư liệu; phương pháp tổng hợp, xử lý thông tin, v.v..

Thường xuyên cập nhật kiến thức cho các nhà báo về phương pháp luận và phương pháp đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận trong tình hình mới; không ngừng nâng cao trình độ lý luận chính trị cho các nhà báo để từ đó có được những bài phản bác với những lập luận sắc sảo, thuyết phục và có tính khoa học.

1.2. Cần giữ thế chủ động về thông tin

Trong đấu tranh phản bác, báo chí phải luôn giữ thế chủ động về thông tin, chủ động dẫn dắt dư luận, nhất là trên

không gian mạng. Một khi thông tin chính thống được đăng tải minh bạch, chính xác, kịp thời, phân tích, lập luận thuyết phục thì những thông tin sai trái, bịa đặt, chống phá trên mạng xã hội sẽ bị vô hiệu hóa.

Trong bối cảnh công nghệ truyền thông hiện đại phát triển mạnh mẽ, sự lan tỏa thông tin nhanh chóng, đa chiều, khó kiểm soát, thêm vào đó là sự chống phá ngày càng quyết liệt của các thế lực thù địch, nếu không giữ được thế chủ động thì báo chí luôn đi sau, nói sau và sẽ rất khó để định hướng dư luận.

Thực tiễn đã chứng minh, trước những vấn đề bức xúc về tư tưởng, dù độ phức tạp của sự việc đến đâu, nếu thực hiện công tác thông tin kịp thời, đúng đắn, làm tốt định hướng thông tin thì sự việc sẽ được giải quyết một cách ổn thỏa, bức xúc trong xã hội sẽ được giải tỏa, nhất là không còn cơ hội để các thế lực thù địch, phản động lợi dụng xuyên tạc, bịa đặt chống phá.

Báo chí cần chủ động nhanh chóng cung cấp thông tin chính thống để định hướng dư luận, giúp người dân nâng cao nhận thức và sàng lọc thông tin; tuyên truyền, giáo dục để mỗi người dân nâng cao lòng yêu nước, bản lĩnh chính trị, biết cách lựa chọn và tiếp nhận thông tin thiết thực, bổ ích.

1.3. Nâng cao chất lượng thông tin, đa dạng hình thức thể hiện

Trong kỷ nguyên mạng xã hội, báo chí chính thống không thể bắt kịp mạng xã hội về tốc độ truyền tin. Để đủ sức chiếm lĩnh mặt trận thông tin, góp phần định hướng dư luận, đòi hỏi báo chí chính thống phải chiến thắng mạng xã hội ở chất lượng thông tin. Trách nhiệm của các nhà báo là phải bằng cái tâm và cái tầm, bằng trình độ, kỹ năng của mình cung cấp cho bạn đọc những thông tin khách quan, trung thực, giàu tính thuyết phục.

Triệt để khai thác thế mạnh của từng loại hình báo chí, nhất là khai thác triệt để tính kịp thời, đấu tranh có hiệu quả trên báo điện tử và trang mạng xã hội; nâng cao hiệu quả công tác quản lý, siết chặt quy trình làm báo không để xảy ra sai sót về chính trị, nhất là những tin, bài liên quan những vấn đề nhạy cảm, phức tạp, các sự kiện chính trị của đất nước, của các địa phương, đơn vị mà các thế lực thù địch có thể lợi dụng để thổi phồng, vu cáo, chống phá. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh tuyên truyền sâu rộng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; những thành tựu kinh tế, xã hội của đất nước; sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, sự điều hành của chính quyền góp phần cung cấp cái nhìn toàn diện cho công chúng, gián tiếp phê phán, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, lấy “cái tốt” đẩy lùi “cái xấu”.

Ngoài ra, cần thường xuyên đổi mới hình thức thể hiện sao cho đa dạng, hấp dẫn, tạo sức lan tỏa và hiệu quả cao. Chẳng hạn: cách viết bài đấu tranh phản bác trên báo chí chính thống phải khác với cách viết bài đấu tranh phản bác trên mạng xã hội bởi đối tượng tiếp nhận khác nhau với trình độ khác nhau, ngôn ngữ thể hiện khác nhau,...

Bên cạnh đó, các cơ quan cần mở thêm các chuyên trang, chuyên mục về đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch và tập trung nguồn lực để thực hiện tốt các chuyên trang, chuyên mục đó với những tin, bài chất lượng, hiệu quả.

1.4. Cần quan tâm xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ cộng tác viên, nhất là các chuyên gia, nhà khoa học ở từng lĩnh vực

Cần chú trọng xây dựng đội ngũ chuyên gia giỏi thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau bởi họ là những người có trình độ lý

luận cao, am hiểu sâu về các lĩnh vực để có thể đưa ra những lý lẽ, lập luận chặt chẽ và những căn cứ khoa học có tính thuyết phục cao mà các lực lượng chống đối không thể xuyên tạc. Đặc biệt, cần có các cộng tác viên có khả năng phản ứng nhanh trước các sự kiện thời sự “nóng”. Cùng với việc xây dựng mạng lưới cộng tác viên viết bài, cần có các cộng tác viên trả lời phỏng vấn, sưu tầm tài liệu, cung cấp thông tin phục vụ cho việc sáng tạo tác phẩm báo chí.

1.5. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác đấu tranh phản bác

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tác động mạnh mẽ đến mọi ngành, mọi lĩnh vực, đặc biệt đối với báo chí. Nó mở ra nhiều cơ hội nhưng cũng đặt ra không ít thách thức. Trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, khi mà các thế lực thù địch triệt để khai thác ưu thế của công nghệ thông tin thì các cơ quan báo chí cần có hạ tầng công nghệ thông tin hiện đại, tốc độ làm báo nhanh hơn, kỹ năng tác nghiệp của phóng viên trên môi trường mạng linh hoạt hơn... Việc ứng dụng phần mềm phát hiện tin giả, tin sai sự thật cũng là một công cụ góp phần quan trọng vào việc đấu tranh phản bác. Do đó, việc đầu tư, trang bị phương tiện kỹ thuật, công nghệ phục vụ cho việc đấu tranh trên không gian mạng của các nhà báo cần được các cơ quan quản lý và lãnh đạo cơ quan báo chí quan tâm.

Các cơ quan báo chí cần xây dựng lực lượng làm nhiệm vụ đấu tranh trên internet và mạng xã hội; thành lập một số website với tư cách là cổng thông tin, diễn đàn mở để trao đổi, thảo luận, làm rõ đúng - sai, thật - giả các ý kiến, quan điểm khác biệt,...

2. Đề xuất, kiến nghị

Đấu tranh phản bác những luận điệu sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là cuộc chiến đấu lâu dài, khó khăn, phức tạp, đòi hỏi các cơ quan báo chí phải chủ động, vào cuộc quyết liệt, kiên trì và bền bỉ. Trong cuộc chiến này, các nhà báo và cơ quan báo chí không thể hoạt động tự thân và đơn phương, mà cần có sự phối hợp chặt chẽ của các bộ, ban, ngành mới có thể đủ sức đấu tranh ngăn chặn và làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, phản động, cơ hội, bảo vệ vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong đời sống xã hội.

- Đề nghị các bộ, ban, ngành, các cơ quan chức năng thực hiện tốt Nghị định số 09/2017/NĐ-CP ngày 09/02/2017 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước; chủ động phối hợp với các cơ quan báo chí trong việc cung cấp thông tin nhằm bảo đảm tính thời sự và thông tin chính thức, chính thống để nâng cao tính chủ động và hiệu quả của báo chí trong cuộc đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch. Khi có sự việc xảy ra, nhất là những vấn đề nhạy cảm, các cơ quan chức năng cần nhanh chóng cung cấp thông tin cho các cơ quan báo chí để sớm định hướng dư luận, không tạo ra “khoảng trống thông tin” để các thế lực thù địch lợi dụng phát tán thông tin sai sự thật.

- Ban Tuyên giáo Trung ương sớm có sự chỉ đạo và định hướng kịp thời trước những vấn đề, sự việc phức tạp ở trong và ngoài nước để báo chí có thể chủ động trong công tác thông tin, hoặc đồng loạt vào cuộc trong công tác đấu tranh phản bác, tạo hiệu ứng và hiệu quả cao.

- Ban Chỉ đạo 35 ở các cấp cần có sự phối hợp đồng bộ, chỉ đạo định kỳ, kịp thời để các bộ, ngành và các cơ quan báo chí triển khai thực hiện đồng loạt, có trọng tâm, trọng điểm, tạo sức mạnh tổng thể trong hoạt động đấu tranh phản bác.

- Bộ Thông tin và Truyền thông phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các cơ quan, doanh nghiệp liên quan nghiên cứu, tổ chức triển khai hệ thống giải pháp kỹ thuật phù hợp với thông lệ, kinh nghiệm quốc tế để phục vụ việc đấu tranh ngăn chặn, xử lý các nguồn phát tán thông tin tiêu cực, xấu độc, nhất là các quan điểm sai trái, thù địch vi phạm pháp luật Việt Nam trên internet, mạng xã hội.

**ĐỔI MỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ
TRONG TỔ CHỨC ĐẢNG Ở CƠ QUAN BÁO CHÍ, GÓP PHẦN
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐẤU TRANH PHẢN BÁC
CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH,
BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG**

Đại tá Phùng Kim Lân*

Nhìn vào thực tế phức tạp của đời sống chính trị thế giới trong hai thập kỷ đầu thế kỷ XXI, có thể đi đến nhận định: Đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của đảng cầm quyền là vấn đề có tính quy luật của tất cả các chế độ chính trị; đây là một hình thức đấu tranh quan trọng hàng đầu, rất gay go, quyết liệt của đấu tranh giai cấp.

Nhận thức đúng quy luật và tầm quan trọng của đấu tranh tư tưởng, trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, đặc biệt là trong thời kỳ Đổi mới, Đảng ta đã luôn chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo toàn Đảng, toàn dân và toàn quân tích cực, chủ động đấu tranh tư tưởng nhằm ngăn chặn có hiệu quả mọi âm mưu và hành động chống phá của các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị; khắc phục những nhận thức mơ hồ, lệch lạc, sai lầm, suy thoái tư tưởng chính trị, “tự diễn biến”, “tự chuyển

* Phó Tổng Biên tập Báo Quân đội nhân dân.

hóa” trong nội bộ. Nhờ đó, nền tảng tư tưởng của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa luôn được giữ vững; công cuộc đổi mới đất nước tiếp tục tiến lên và đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử.

Cùng với đó chúng ta cũng cần phải thấy rõ, trong hai thập kỷ qua, chiến lược “diễn biến hòa bình” do các thế lực thù địch nhằm vào Việt Nam không thay đổi mà còn được tăng cường với mức độ đầu tư tài chính, phương tiện, nhân lực ngày càng nhiều hơn. Chúng ta không bao giờ quên chiến lược diễn biến hòa bình do Dales - Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Mỹ đề xuất vào cuối thập kỷ 1940 đầu thập kỷ 1950 sau khi thấy không dễ đánh bại Liên Xô bằng con đường quân sự. Tổng thống Mỹ Eisenhower đã nói: “Bỏ 1 USD cho tuyên truyền bằng 5 USD cho quân sự”. Còn Henry Kissinger - Quốc vụ khanh Mỹ, đánh giá: “Uy lực một đài phát thanh tự do bằng 20 sư đoàn... Dùng máy tính hủy bỏ một quốc gia sẽ nhanh hơn bom đạn. Ai nắm được tin tức, khống chế được mạng internet thì sẽ cai trị cả thế giới”. Cựu Tổng thống Mỹ Bill Clinton thì cho rằng: “Từ nay về sau, nước khống chế thế giới không phải dựa vào quân đội mà dựa vào năng lực đi trước về thông tin”.

1. Công tác lãnh đạo báo chí đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở các cơ quan báo chí tuy đạt được nhiều kết quả quan trọng nhưng còn không ít hạn chế, bất cập

Nhắc lại vài nét về chiến lược diễn biến hòa bình để chúng ta thấy rằng: Tham gia đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng là trách nhiệm chính trị của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân, trực tiếp là cơ quan chức năng và đội ngũ những người làm công tác tư tưởng của Đảng, trong đó có tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí.

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn các nhà báo: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”¹.

Hiện nay, các thế lực thù địch đang đặt mục tiêu tấn công các nước không theo quỹ đạo của phương Tây, nhất là các nước xã hội chủ nghĩa về tư tưởng, lý luận, là chiến lược hàng đầu với nhiều âm mưu, thủ đoạn cực kỳ thâm độc, xảo quyệt và ngày càng tinh vi. Đấu tranh tư tưởng, lý luận của Đảng hiện nay là cuộc đấu tranh giữa hệ tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin, chống hệ tư tưởng tư sản và những quan điểm lạc hậu, phản khoa học, phản động... nhằm bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, giữ vững hệ tư tưởng của giai cấp vô sản.

Trong hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam, mỗi cơ quan báo chí đều đặt dưới sự lãnh đạo của một tổ chức đảng cụ thể, điều này bảo đảm cho mỗi cơ quan báo chí là vũ khí sắc bén của Đảng trên lĩnh vực tư tưởng.

Những năm qua, tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí đã lãnh đạo công tác đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giành được nhiều thành tựu; góp phần củng cố khối đại đoàn kết dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng. Công tác giáo dục chính trị tư tưởng được đẩy mạnh và từng bước đổi mới góp phần tăng cường bản lĩnh chính trị cho đa số cán bộ, đảng viên, phóng viên trong các cơ quan báo chí. Tổ chức đảng nhiều cơ quan báo chí như: Báo Nhân Dân, Báo Quân đội nhân dân, Tạp chí Cộng sản, Báo Công an nhân dân, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam; Truyền hình Quốc phòng Việt Nam; Báo Hà Nội mới, Báo Đại đoàn kết... đã lãnh đạo

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.13, tr.466.

tòa soạn xung kích đi đầu trong việc tổ chức các chuyên trang, chuyên mục đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, thực sự là những cơ quan báo chí định hướng dư luận.

Tuy nhiên, sự lãnh đạo báo chí đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở các cơ quan báo chí còn không ít hạn chế, bất cập, đáng chú ý là: nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy đảng và từng đảng viên, nhà báo chưa cao; việc quán triệt nghị quyết, chỉ thị của Đảng và cấp ủy cấp trên chưa sâu kỹ; khả năng phân tích, nắm bắt tình hình thực tiễn chưa kịp thời, thiếu toàn diện, nên năng lực lãnh đạo báo chí tham gia đấu tranh tư tưởng của một số tổ chức đảng đối với tòa soạn có thời điểm chưa sát và thiếu thiết thực; năng lực triển khai tổ chức thực hiện nghị quyết chưa cao, công tác kiểm tra của cấp ủy chưa thành nền nếp, vai trò tiên phong gương mẫu, phương pháp, tác phong công tác của một số cán bộ, đảng viên, phóng viên chưa thực sự tiêu biểu...

2. Lãnh đạo công tác đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các thông tin, quan điểm, sai trái thù địch là trách nhiệm của tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí

Hiện nay và những năm tới, bên cạnh những thuận lợi là cơ bản, việc lãnh đạo các cơ quan báo chí đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác những thông tin, quan điểm sai trái, thù địch đứng trước nhiều thách thức, đáng chú ý là: dưới tác động của cuộc cách mạng khoa học công nghệ, chủ nghĩa tư bản kịp thời ứng dụng nhanh, tạo ra sự thích nghi, có sự điều chỉnh về quan hệ sản xuất và một số quan hệ khác trong xã hội nên ở một khía cạnh nào đó, hệ tư tưởng tư

sản được củng cố. Ở Việt Nam, mặt trái của cơ chế thị trường, của hội nhập kinh tế quốc tế, của chính sách đa phương hoá, đa dạng hoá quan hệ đối ngoại tiềm ẩn nhiều yếu tố mất ổn định; chủ nghĩa đế quốc và các thế lực thù địch ra sức chống phá cách mạng nước ta bằng chiến lược diễn biến hòa bình, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ ta... đặt ra nhiều vấn đề mới trong lãnh đạo báo chí đấu tranh tư tưởng của tổ chức đảng.

Từ khi có mạng xã hội, tốc độ thông tin đã nhanh như vũ bão, xa lộ thông tin phát triển ở mức không còn biên giới. Có người cho rằng, đây là thời điểm mà nếu ngồi yên với tư duy ứ đọng thì các chính trị gia sẽ bị mất định hướng, các nhà báo sẽ mất bạn đọc, các nhà kinh doanh sẽ bị mất thị trường...

Vì thế, muốn lãnh đạo công tác đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác những thông tin, quan điểm sai trái, thù địch có hiệu quả, tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí phải tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp; nhưng giải pháp then chốt nhất là: Tăng cường xây dựng tổ chức đảng của tòa soạn thực sự trong sạch, vững mạnh. Trong các giải pháp về xây dựng tổ chức đảng ở các tòa soạn thì giải pháp đổi mới giáo dục lý luận chính trị, nâng cao trình độ lý luận cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên là giải pháp có tầm quan trọng hàng đầu.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra rằng: “Làm mà không có lý luận thì không khác gì đi mò trong đêm tối, vừa chậm chạp vừa hay vấp vấp”¹. Đề cập vai trò của công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nói: “Vì không học lý luận thì chí khí kém kiên quyết, không trông xa thấy

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.6, tr.357.

rộng, trong lúc đấu tranh dễ lạc phương hướng, kết quả là “mù chính trị”, thậm chí hủ hóa, xa rời cách mạng”¹. Nói một cách đơn giản nhất, nếu không nâng cao trình độ lý luận cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên thì chính cơ quan báo chí đó sẽ mất phương hướng chính trị, mà từ mất phương hướng chính trị đến suy thoái tư tưởng chính trị, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” chỉ là một bước ngắn, thậm chí rất ngắn.

Giải pháp đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị ở tổ chức đảng trực tiếp lãnh đạo các cơ quan báo chí là cấp thiết vì sự nghiệp Đổi mới đã được tiến hành hơn 30 năm, nhưng có một mảng công tác đặc biệt quan trọng của Đảng - công tác giáo dục chính trị, lại tỏ ra chậm chạp trong việc đổi mới phương pháp. Nói như vậy để thấy rằng, bản thân việc đổi mới công tác giáo dục chính trị của Đảng đang là yêu cầu cấp thiết, cho nên tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí càng cần phải gương mẫu, đi đầu trong đổi mới công tác giáo dục chính trị cho cán bộ, đảng viên, phóng viên.

Đánh giá về nguyên nhân dẫn đến tình trạng một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên rơi vào suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cùng những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII) đề cập: “Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giảng dạy và học tập nghị quyết của Đảng chưa được coi trọng đúng mức, kém hiệu quả, nội dung và phương pháp giáo dục, truyền đạt chậm đổi mới; chưa tạo được sự thống nhất cao trong nhận thức về tình trạng suy thoái, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và những hậu quả gây ra”. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trong bài phát biểu tại Hội nghị

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.8, tr.280.

cán bộ toàn quốc triển khai Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI) một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay đã nhấn mạnh: “Tình trạng lười học tập hoặc học qua loa, đại khái, học đối phó, học cốt để lấy bằng còn xảy ra phổ biến”. Từ tình trạng chung ấy của Đảng, có thể thẳng thắn nhận thấy đó cũng là thực tế đang diễn ra ở các cơ quan báo chí.

Giáo dục chính trị về bản chất là quá trình giáo dục, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhằm nâng cao nhận thức, thống nhất tư tưởng và đồng thuận xã hội; không ngừng nâng cao tính tự giác, chủ động, sáng tạo của quần chúng nhân dân trong công cuộc phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng công tác này, Người luôn luôn tâm niệm: “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”¹. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, giáo dục chính trị là dạy cho mỗi người có trí khôn, Đảng ta là đảng cộng sản của một dân tộc mà trình độ dân trí thấp, trình độ nền sản xuất lạc hậu, thành phần xuất thân của đảng viên đa dạng, cho nên giáo dục chính trị là phương pháp cơ bản, quan trọng nhất để xây dựng bản lĩnh chính trị, giữ vững bản chất cách mạng cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân.

Thực tế lâu nay ai cũng nhận ra là công tác giáo dục lý luận chính trị, phổ biến nghị quyết của tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí chưa hấp dẫn người học, người nghe. Cán bộ, đảng viên, phóng viên, có cả những nhà báo tên tuổi, không

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.2, tr.289.

say sưa nghiên cứu, học tập để nắm vững nền tảng tư tưởng của Đảng; thậm chí có người coi đó là những kiến thức “khô, khô, khô”. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng từng nhiều lần cảnh báo hiện tượng “nhạt Đảng, khô Đoàn, xa rời chính trị”. Còn đối với một bộ phận không nhỏ người làm báo, thậm chí còn “sợ” học tập chính trị, coi đó là môn học áp đặt, không thiết thực, xa rời thực tế. Trên mạng xã hội, tài khoản của một số nhà báo có hiện tượng xem nhẹ nội dung giáo dục chính trị, thậm chí có người làm báo cho rằng học chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là giáo điều, lạc hậu, lãng phí thời giờ.

Thực tế đó đáng để chúng ta gióng lên những hồi chuông báo động. Nguyên nhân của tình trạng này có nhiều, bao gồm cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan; từ trách nhiệm của cấp ủy, cơ quan báo chí đến nội dung, chương trình, phương tiện, điều kiện học tập; từ người dạy đến người học. Để khắc phục tình trạng ấy đòi hỏi phải có sự đổi mới đồng bộ từ nhiều phía, nhưng trước hết thuộc về cấp ủy, cấp ủy viên phụ trách công tác tuyên giáo trong các tổ chức đảng ở cơ quan báo chí với nghĩa vụ và trách nhiệm của một chủ thể giáo dục. Đổi mới công tác giáo dục chính trị ở các cơ quan báo chí hiện nay, trước hết phải đổi mới phương pháp quán triệt nghị quyết.

Báo cáo viên khi báo cáo, quán triệt nghị quyết đích thực là người chiến sĩ của Đảng trên mặt trận tư tưởng. Yêu cầu đặt ra với họ rất cao, không chỉ là trí tuệ khoa học mà còn phải biết tuyên truyền, vận động, thuyết phục, cảm hóa cán bộ, đảng viên, phóng viên (một đối tượng học viên rất đặc thù, đặc biệt, cá tính và “khó tính”), không chỉ phổ biến tri thức mà phải xây dựng tình cảm, niềm tin cho người làm báo vào Đảng. Khác

với các bộ môn khoa học khác, giáo dục chính trị lấy niềm tin là mục đích cao nhất của toàn bộ hoạt động giáo dục. Niềm tin ở đây là niềm tin khoa học, chứ tuyệt nhiên không phải thứ niềm tin chủ quan, phiến diện, thiếu vững chắc. Hơn 30 năm đổi mới vừa qua, trong khi mọi mặt xã hội phát triển đi lên thì chúng ta lại chứng kiến một sự thật là tình trạng suy giảm niềm tin của quần chúng nhân dân, của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên vào Đảng. Vì lẽ đó, người báo cáo viên hiện nay đứng trước những thử thách to lớn khi làm nhiệm vụ trên mặt trận giáo dục chính trị - tư tưởng, họ chỉ có thể thu phục người học bằng niềm tin vững chắc không thể chuyển lay, bằng sức mạnh của luận cứ khoa học và căn cứ thực tiễn sinh động chứ không thể áp đặt bằng cách truyền thụ kiến thức một chiều, gò ép một cách khiên cưỡng trong giảng dạy, tuyên truyền. Đúng như nhà báo Hữu Thọ từng nói: “Nghề của ta là nghề đi thuyết phục, không phải nghề răn dạy hay ra lệnh”. Do đó, đổi mới công tác giáo dục chính trị ở các cơ quan báo chí hiện nay trước hết phải nâng trình độ cấp ủy viên ở các cơ quan báo chí lên tầm cao mới.

Thế giới ngày nay đang vận động và biến đổi khó lường, tư duy lý luận của Đảng cũng được bổ sung và phát triển không ngừng cùng thực tiễn khách quan. Do đó, người giảng viên, báo cáo viên giáo dục chính trị ở các cơ quan báo chí cần thường xuyên tự học, tự cập nhật những tư duy, quan điểm mới của Đảng. Hiện nay, không một lớp tập huấn hay chương trình đào tạo cơ hữu nào có thể theo kịp thực tiễn, theo kịp những biến động của tình hình thế giới, khu vực cũng như trong nước. Ngược lại, mọi biến động của thời cuộc dù khó lường đến đâu cũng không đi trật những quy luật vận động của tự nhiên và xã hội. Nắm vững thế giới quan và phương pháp luận mácxít,

biết tự học và tự cập nhật tình hình thời sự, người giảng viên, báo cáo viên sẽ luôn biết điều chỉnh nội dung bài giảng nhằm lý giải những vấn đề sinh động của thực tiễn. Đặc biệt, phải nâng cao tính phê phán của bài giảng chính trị, chủ động và tích cực đấu tranh, phản bác những thông tin, quan điểm sai trái, luận điệu phản động, chống phá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong mỗi bài giảng.

Sự phát triển của công nghệ thông tin ở nước ta hiện nay khiến cho cán bộ, đảng viên, phóng viên và mọi tầng lớp trong xã hội hàng ngày, hàng giờ chịu tác động của các luồng thông tin nhiều chiều với tốc độ rất nhanh, rất khó kiểm soát. Việc sử dụng phương pháp truyền thống “thầy đọc - trò ghi” tỏ ra không còn hấp dẫn và hiệu quả như trước, nhưng truyền thụ kiến thức bằng cách thuyết trình vẫn là phương pháp cơ bản nhất của quá trình chuyển giao tri thức khoa học Mác - Lênin. Vì vậy, đổi mới giáo dục chính trị ở các cơ quan báo chí nhất thiết phải đổi mới phương pháp thuyết trình, lấy người học làm trung tâm, tạo điều kiện để người học tham gia nhiều nhất vào quá trình tự lĩnh hội tri thức. Trong bối cảnh trình độ dân trí nước ta ngày càng cao, người làm báo lại là những người thạo tin, thông minh và trí tuệ, có khả năng tiếp cận thông tin nhiều chiều, đòi hỏi giảng viên, báo cáo viên chính trị phải dứt khoát thoát ly phương pháp giáo dục áp đặt, truyền thụ một chiều; thực sự là chuyên gia lý luận có phương pháp giáo dục sáng tạo, phù hợp với đối tượng là người làm báo.

Có người cho rằng, ở các cơ quan báo chí, trình độ thạo tin của người học sẽ làm lu mờ vai trò chủ thể giáo dục và điều đó càng dễ xảy ra trong trường hợp học tập nghị quyết của Đảng, một nội dung cơ bản, thường xuyên của giáo dục chính trị hiện

nay. Cùng với đó, người giảng bài nghị quyết thường là lãnh đạo tòa soạn (tổng biên tập, phó tổng biên tập), cán bộ chủ chốt trong cấp ủy, vốn không phải là chuyên gia sư phạm nên phương pháp giáo dục sáng tạo rất khó thực hiện. Chính quan điểm này đã làm thui chột mọi sự tìm tòi, sáng tạo của giảng viên, báo cáo viên; dẫn đến việc xác lập một tâm lý chung: Sự an toàn cho người lên lớp. Và vì thế dẫn đến việc chậm đổi mới phương pháp giáo dục chính trị. Hy vọng rằng, với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về nêu gương trong khắc phục những “khâu khó, việc yếu”, đội ngũ lãnh đạo các tòa soạn (tổng biên tập, phó tổng biên tập) sẽ đổi mới phương pháp giảng bài, truyền lửa đam mê vào từng lớp học.

“Học đi đôi với hành”¹, “lý luận phải liên hệ với thực tiễn”², “một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”³ - những đúc kết trên của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở Đảng ta phải rèn luyện đội ngũ giảng viên, báo cáo viên thành những người có tài nhưng phải có đức. Sẽ thật phản tác dụng nếu ở các tòa soạn, những người tuyên truyền, giáo dục nền tảng tư tưởng của Đảng lại thiếu đạo đức cách mạng. Và như vậy, để xây dựng một đội ngũ cán bộ giáo dục vừa “hồng”, vừa “chuyên”, đảm nhiệm một nhiệm vụ rất quan trọng và rất khó ở các cơ quan báo chí, đòi hỏi Đảng, Nhà nước phải có một cơ chế tuyển chọn, đào tạo, sử dụng và đãi ngộ thích đáng; thực sự tạo ra động lực thu hút nhân tài, kích thích tinh thần đổi mới, sáng tạo của những người làm công tác giáo dục, tuyên truyền nói chung và lãnh đạo các cơ quan báo chí nói riêng.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.13, tr.90.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.11, tr.94.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.1, tr.284.

Nhà giáo dục học Maiacốpxki cho rằng: Trong tim, trong óc con người có những chỗ bất cập với hình ảnh nghe nhìn, chỉ có thơ (văn học, nghệ thuật cao cấp) mới len vào được và chỉ có thể len vào được bằng thơ. Điều đó cho thấy, để đổi mới giáo dục chính trị, tổ chức đảng các cơ quan báo chí còn phải biết tận dụng ưu thế của văn học, nghệ thuật vào giáo dục, tuyên truyền. Những nhà giáo dục, tuyên truyền hàng đầu của Đảng ta như Hồ Chí Minh, Trường Chinh, Tố Hữu... luôn luôn vận dụng các ưu thế văn học, nghệ thuật vào giáo dục chính trị. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn phê phán lối học chính trị theo kiểu thuộc lòng. Hầu như mọi chủ trương, đường lối của Đảng ta thời kỳ đầu cách mạng đều được Người chuyển thể thành tác phẩm thơ ca dễ thuộc, dễ hiểu. Riêng Tố Hữu, thơ ông là thơ tuyên truyền chính trị, giáo dục lý tưởng cách mạng, tình yêu Tổ quốc và nhân dân, lòng yêu kính lãnh tụ và tinh thần quốc tế vô sản nhưng luôn mượt mà, đi vào lòng người bởi những cảm hứng chính trị đã được kết hợp khéo léo với cảm hứng trữ tình. Ông là một nhà giáo dục chính trị tài hoa, đầy hiệu quả. Vì vậy, vấn đề đặt ra cho giảng viên, báo cáo viên của tổ chức đảng ở các cơ quan báo chí hiện nay là phải có cách tiếp cận, giải quyết mọi vấn đề của cuộc sống trong chiều sâu văn hóa. Với kiến văn sâu rộng, với những rung cảm và nhiệt huyết của mình, người giảng viên, báo cáo viên sẽ có nội lực lớn hơn, có khả năng nói hay hơn, thuyết trình hấp dẫn hơn. Kiến thức văn học, nghệ thuật sẽ khiến những bài giảng lý luận, nghị quyết không còn là chính trị khô khan mà mang giá trị nhân văn sâu sắc và tầm vóc của người giảng viên, báo cáo viên cũng được nâng lên trong mắt người làm báo. Vận dụng những ưu thế của văn học, nghệ thuật trong tuyên truyền, giáo dục chính trị là xu hướng tất yếu, đáp ứng yêu cầu của đổi mới giáo dục chính trị ở các cơ quan báo chí hiện nay.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ TÍNH NHÂN DÂN CỦA NỀN BÁO CHÍ CÁCH MẠNG

GS.TS. Trần Văn Phòng*

Từ bài báo đầu tiên “*Quyền của các dân tộc thuộc địa*” đăng trên báo *Nhân đạo* ngày 18/6/1919 đến bài báo “*Thư trả lời Tổng thống Mỹ Risorót M. Níchxơn*” đăng trên báo *Nhân Dân* ngày 25/8/1969, có thể coi như bài báo cuối cùng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thì sau 50 năm hoạt động cách mạng kiêm viết báo cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại hơn 2.000 bài báo các loại¹, viết về nhiều đề tài, thể loại khác nhau nhưng với một mục đích duy nhất là phục vụ sự nghiệp cách mạng, phục vụ quần chúng nhân dân lao động. Nói khác đi cuộc đời làm báo của Bác là phục vụ nhân dân, vì nhân dân và cho nhân dân. Tính nhân dân của báo chí cách mạng theo tư tưởng Hồ Chí Minh thể hiện ở những điểm cơ bản sau:

Một là, mục đích của báo chí cách mạng là phục vụ nhân dân. Hồ Chí Minh luôn căn dặn những người làm báo cách mạng Việt Nam: “Báo chí ta không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền giải thích đường lối,

* Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

1. Hồ Chí Minh: *Những bài bút chiến*, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 2006, tr. 5.

chính sách của Đảng và Chính phủ, cho nên phải có *tính chất quần chúng và tinh thần chiến đấu*¹. Với Hồ Chí Minh, báo chí không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền, giải thích đường lối của Đảng và Chính phủ, để phục vụ sự nghiệp cách mạng. Báo chí cách mạng lấy mục đích vì nhân dân phục vụ, do vậy phải viết cho nhân dân đọc. Như vậy, quần chúng nhân dân là mục đích phục vụ chủ yếu của báo chí cách mạng. Điều này cũng có nghĩa những gì có lợi cho nhân dân, phục vụ nhân dân thì báo chí cách mạng cần quan tâm, khai thác đề cập để phục vụ nhân dân. Người làm báo cách mạng trước hết phải tự hỏi:

“- Vì ai mà mình viết?

- Mục đích viết làm gì?

- Phải đặt câu hỏi: *Viết cho ai?*

- *Viết cho đại đa số: công - nông - binh*

- *Viết để làm gì?*

- Để giáo dục, giải thích, cổ động, phê bình. Để phục quần chúng². Nghĩa là mục đích của viết báo, làm báo phải là viết cho quần chúng nhân dân, phục vụ quần chúng nhân dân.

Hai là, đối tượng phục vụ của báo chí cách mạng là quần chúng nhân dân. Điều này thể hiện rõ ràng: “Đối tượng của tờ báo là đại đa số dân chúng”. Vì vậy, mọi hoạt động của báo chí cách mạng phải hướng tới quần chúng nhân dân, lấy quần chúng nhân dân làm trung tâm; viết sao cho quần chúng nhân dân dễ hiểu, dễ đọc và dễ làm theo những việc tốt, xa lánh những cái xấu. Do đó, những người làm báo cách mạng phải biết lắng nghe quần chúng nhân dân và phải học cách nghĩ, cách nói, cách diễn đạt của quần chúng nhân dân: “Mình

1. Hồ Chí Minh: *Tbàn tập, Sđd*, t.12, tr.167.

2. Hồ Chí Minh: *Tbàn tập, Sđd*, t.8, tr.208-206.

viết ra cốt là để giáo dục, cổ động, nếu người xem mà không *nhớ* được, không *hiểu* được, là viết không đúng, nhằm không đúng mục đích. Mà muốn cho người xem *hiểu* được, *nhớ* được, *làm* được, thì phải viết cho đúng trình độ của người xem, viết rõ ràng, gọn gàng, chớ dùng chữ nhiều”¹. Vì nhân dân là đối tượng phục vụ của báo chí cách mạng vậy nên nhà báo cách mạng “Phải học cách nói, tiếng nói của quần chúng”².

Ngôn ngữ của báo chí cách mạng phải trong sáng, dễ hiểu, rõ ràng, hạn chế dùng từ nước ngoài, phải diễn đạt được bằng ngôn ngữ của nhân dân. Từ việc xác định quần chúng nhân dân là đối tượng phục vụ chính của báo chí thì cần xác định, lựa chọn những nội dung gì nên viết, cái gì không nên viết. Đã là phục vụ quần chúng nhân dân thì nhất định phải chọn, ca ngợi, nhân rộng cái gì có lợi cho quần chúng nhân dân đồng thời có lợi cho cách mạng, cho Tổ quốc, dân tộc; xa lánh cái xấu, cái có hại, không tốt cho quần chúng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn những người làm báo cách mạng: “Viết để *nêu* những cái hay, cái tốt của dân ta, của bộ đội ta, của cán bộ ta, của bạn ta. Đồng thời để *phê* bình những khuyết điểm của chúng ta, của cán bộ, của nhân dân, của bộ đội. Không nên chỉ viết cái tốt mà *giấu* cái xấu. Nhưng phê bình phải đúng đắn nêu cái hay, cái tốt, thì phải *có chừng mực*, chớ phóng đại. Có thể nào nói thế ấy. Bộ đội và nhân dân ta cũng đủ nhiều cái hay để nêu lên, không cần phải bịa đặt ra”³.

Ba là, quần chúng nhân dân là nguồn cảm hứng bất tận cho báo chí cách mạng. Nếu coi quần chúng nhân dân là đối tượng chủ yếu, là mục tiêu phục vụ của báo chí cách mạng thì sự cần cù lao động sáng tạo, những sáng kiến, những ước vọng chân chính, những việc làm hay, những gương sống tốt, v.v..

1, 2, 3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.207, 208, 206.

của quần chúng nhân dân luôn là nguồn cảm hứng bất tận cho sự sáng tạo của các nhà báo cách mạng. Các chủ đề của báo chí cách mạng xét đến cùng phải xuất phát từ chính cuộc sống, thực tiễn lao động sản xuất, chiến đấu, học tập của quần chúng nhân dân. Do vậy, báo chí cách mạng phải ca ngợi những cái đẹp, cái chân, cái thiện, cái mỹ trong nhân dân, từ nhân dân, nhân rộng những điển hình đó để nhân dân biết, nhân dân học theo, làm theo. Đồng thời, báo chí cách mạng phải kiên quyết đấu tranh với những cái xấu, cái chưa đẹp, cái không thiện, cái đi ngược lại thuần phong, mỹ tục, văn hóa dân tộc, đi ngược lợi ích của quần chúng nhân dân. Báo chí cách mạng phải hướng dẫn, gợi mở, giới thiệu những cách làm mới, những gương điển hình sản xuất, lao động giỏi, những tấm gương nhân hậu, vị tha sẵn lòng giúp đỡ người khác, v.v. để mọi người dân đều biết mà học hỏi làm theo, nhân rộng. Báo chí cách mạng cũng phải biết khơi dậy niềm tự hào dân tộc, khát vọng, tầm nhìn, hệ giá trị văn hóa Việt Nam, hệ giá trị của người Việt Nam.

Nhân dân còn là kho tư liệu quý, là “thư viện” phong phú, là những nhân chứng “sống” cho phóng viên. Không phải ngẫu nhiên mà Chủ tịch Hồ Chí Minh lại căn dặn rằng “nghe đồng bào để lấy tài liệu mà viết”; “hỏi nhân dân”¹.

Bốn là, quần chúng nhân dân tham gia hoạt động báo chí cách mạng. Chúng ta đều rõ, quần chúng nhân dân không chỉ là nguồn cảm hứng, đề tài bất tận cho các nhà báo sáng tạo, là đối tượng thụ hưởng, mục tiêu phục vụ của báo chí cách mạng mà quần chúng nhân dân còn trực tiếp tham gia hoạt động báo chí, góp phần xây dựng nên báo chí cách mạng Việt Nam. Báo chí cách mạng không thể tồn tại, phát triển nếu không gắn bó với quần chúng nhân dân, không phục vụ quần chúng

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.8, tr.206.

nhân dân, không lấy nguồn cảm hứng từ quần chúng nhân dân, không có những “nhà báo” từ nhân dân mà trưởng thành lên. Giữa quần chúng nhân dân và báo chí cách mạng có mối liên hệ hữu cơ không thể tách rời. Quần chúng nhân dân đã, đang và sẽ tham gia tích cực, thường xuyên vào các hoạt động của báo chí, đồng thời mọi sản phẩm của báo chí phục vụ nhu cầu văn hóa, tinh thần lành mạnh của quần chúng nhân dân. Sự tham gia của đông đảo quần chúng nhân dân đã làm cho báo chí cách mạng thực sự trở thành diễn đàn dân chủ của đông đảo quần chúng nhân dân. Thông qua đó, báo chí cách mạng cũng thu hút được trí tuệ, tài năng, sáng tạo của đông đảo quần chúng nhân dân, để nâng cao tính hấp dẫn, tính trí tuệ, tính văn hóa của báo chí cách mạng.

Hiện nay, trong bối cảnh thế giới, khu vực và đất nước có nhiều thay đổi, internet, mạng xã hội phổ biến toàn cầu, biên giới thông tin truyền thống của mỗi quốc gia không còn nhiều rào cản, báo chí cách mạng Việt Nam về cơ bản đã quán triệt và thực hiện tốt tư tưởng Hồ Chí Minh về tính nhân dân của báo chí cách mạng. Báo chí cách mạng Việt Nam đã vượt lên những khó khăn về phương tiện, kỹ thuật, hết mình, hết sức phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng, góp phần ngăn chặn tình trạng nhiễu, loạn thông tin, định hướng thông tin kịp thời cho quần chúng nhân dân. Tuy nhiên, cũng phải thẳng thắn nhìn nhận rằng, xuất hiện xu hướng thương mại hóa báo chí, nguyên tắc phục vụ nhân dân chưa thực sự được bảo đảm triệt để. Đại hội XII của Đảng đánh giá: “Truyền thông đại chúng phát triển nhanh cả về loại hình, quy mô, lực lượng, phương tiện kỹ thuật và ảnh hưởng xã hội”¹. Tuy nhiên, Đại hội XII

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Sđd*, tr.124.

cũng thẳng thắn nhận định: “Hệ thống thông tin đại chúng phát triển thiếu quy hoạch khoa học, gây lãng phí nguồn lực và quản lý không theo kịp sự phát triển. Một số cơ quan truyền thông có biểu hiện thương mại hóa, xa rời tôn chỉ, mục đích, chưa làm tốt chức năng định hướng dư luận và xây dựng con người”¹. Đứng trước tình hình này, để quán triệt tính nhân dân của báo chí cách mạng theo tư tưởng Hồ Chí Minh, cần thực hiện một số giải pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất, báo chí cách mạng phải quán triệt trên thực tế tư tưởng Hồ Chí Minh về tính nhân dân của báo chí cách mạng. Trong bất kỳ tình huống nào cũng phải tuân thủ sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước. Bởi lẽ, báo chí cách mạng phải là báo chí của Đảng, của quần chúng nhân dân. báo chí cách mạng phải “Khẳng định, tôn vinh cái đúng, cái tốt đẹp, cái tích cực, cao thượng; nhân rộng các giá trị cao đẹp, nhân văn. Đấu tranh phê phán đả kích cái xấu, cái ác, thấp hèn, lạc hậu; chống các quan điểm, hành vi sai trái, tiêu cực ảnh hưởng xấu đến xây dựng nền văn hóa, làm tha hóa con người”². Phải thấm nhuần vào trong trái tim mình những căn dặn vô cùng sâu sắc của Hồ Chí Minh: “Nói tóm lại: Để làm tròn nhiệm vụ *tuyên truyền, tổ chức, hướng dẫn*, thì các báo chí ta cần phải gần gũi quần chúng hơn nữa, đi sâu vào công việc thực tế hơn nữa, cách làm việc của các báo chí phải cải thiện hơn nữa”³. Làm được những điều này là thực hiện tốt trên thực tế tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối báo chí cách mạng của Đảng.

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Sđd*, tr.125, 127.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.465.

Thứ hai, thực hiện tốt nhiệm vụ mà Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đã đề ra với báo chí: “Làm tốt công tác lãnh đạo, quản lý báo chí, xuất bản”. Theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XII, “các cơ quan truyền thông phải thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, đối tượng phục vụ, nâng cao tính tư tưởng nhân văn và khoa học, đề cao trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân... Chú trọng công tác quản lý các loại hình thông tin trên Internet để định hướng tư tưởng và thẩm mỹ cho nhân dân”¹. Ở đây, cần quán triệt tính nhân dân của báo chí cách mạng. Nghĩa là mọi hoạt động của báo chí cách mạng đều phải vì nhân dân phục vụ. Cho nên công tác lãnh đạo, quản lý báo chí, xuất bản cũng phải xuất phát từ mục đích phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng, phục vụ Tổ quốc. Do vậy, phải tuyệt đối tránh thương mại hóa báo chí cách mạng; kiên quyết ngăn ngừa, khắc phục tình trạng một số tờ báo có lúc buông lỏng lãnh đạo, quản lý dẫn tới có biểu hiện xa rời mục đích, tôn chỉ phục vụ nhân dân.

Thứ ba, đội ngũ những người làm báo chí cách mạng phải không ngừng trau dồi nghiệp vụ báo chí và đạo đức cách mạng. Người làm báo không có nghiệp vụ báo chí thì dù thực tiễn đời sống của nhân dân có phong phú, đa dạng, có giàu xúc cảm đến đâu thì nhà báo cũng không thể phản ánh được chính cuộc sống của quần chúng nhân dân. Nếu không có nghiệp vụ chuyên môn báo chí, người làm báo khó mà phát hiện những điểm sáng từ trong quần chúng nhân dân để chất lọc, nhân rộng thành những điển hình trên báo chí. Nếu không có nghiệp vụ chuyên môn cao, người làm báo khó mà phản ánh đúng được sự thật trong vô vàn những mảnh ghép thông tin nhiều, rối loạn. Nếu không có nghiệp vụ chuyên môn vững,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Sđd*, tr.129.

người làm báo khó khăn trong đấu tranh chống những quan điểm sai trái, thù địch, những luận điệu chiết trung, nguy hiểm cho cái xấu, cái ác, cái thấp hèn, v.v.. Do vậy, những người làm báo cách mạng phải không ngừng học tập trau dồi chuyên môn nghiệp vụ báo chí. Đồng thời, họ cũng phải tăng cường trau dồi đạo đức cách mạng.

Thứ tư, phát huy vai trò gương mẫu tiên phong, tính tích cực của chính đội ngũ làm công tác báo chí. Báo chí cách mạng của chúng ta có thực hiện được mục đích, tôn chỉ phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng, phục vụ Tổ quốc, cách mạng hay không phụ thuộc vào chính đội ngũ những người làm công tác báo chí, trong đó có cán bộ lãnh đạo, quản lý và đội ngũ các nhà báo. Do vậy, chúng ta phải tiếp tục động viên, cổ vũ, phát huy vai trò gương mẫu tiên phong, tính tích cực của chính đội ngũ này. Chính họ là những người làm cho báo chí thực hiện tốt lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng. Những cán bộ quản lý phải thực hiện đúng đường lối báo chí của Đảng, chính sách về báo chí của Nhà nước ta. Đội ngũ phóng viên, nhà báo phải sẵn sàng vượt khó vươn lên, gắn bó mật thiết với đời sống nhân dân, phản ánh đúng những điểm sáng trong dân để nhân rộng điển hình, ca ngợi những nhân tố mới, sáng tạo, phù hợp chân - thiện - mỹ, có lợi cho nhân dân, cho Tổ quốc, đẩy lùi cái xấu.

Những giải pháp trên phải được thực hiện đồng bộ mới mang lại hiệu quả thiết thực trong việc quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về tính nhân dân của báo chí cách mạng.

Phần thứ hai

**TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG
TRONG HỆ THỐNG BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM**

CÔNG TÁC LÃNH ĐẠO, CHỈ ĐẠO BÁO CHÍ QUÂN ĐỘI TUYÊN TRUYỀN CHỦ TRƯỞNG, CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ QUÂN ĐỘI TỚI CÁN BỘ, CHIẾN SĨ, ĐẢNG VIÊN HIỆN NAY

Thượng tướng Nguyễn Trọng Nghĩa*

I. Kết quả tiêu biểu trong lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội tới cán bộ, chiến sĩ, đảng viên thời gian qua

Trong những năm qua, với sự quan tâm của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, hệ thống báo chí quân đội đã từng bước được đầu tư, phát triển về quy mô, cơ cấu, nhân lực và trang bị, phương tiện. Hiện tại, hệ thống báo chí quân đội đã có đầy đủ các loại hình báo in, báo nói, báo hình, báo mạng; trong đó, Báo Quân đội nhân dân đang được đầu tư phát triển theo mô hình truyền thông đa phương tiện, truyền hình Quốc phòng Việt Nam được xác định là 1 trong 7 kênh truyền hình thiết yếu của quốc gia; hiện đã có 11 cơ quan báo chí có báo điện tử phiên bản tiếng Việt, tiếng Anh, tiếng Trung Quốc, tiếng Lào và tiếng Khmer; báo chí quân đội đã có hơn 10 trang đăng tải,

* Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Quân ủy Trung ương, Phó Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam.

cập nhật, chia sẻ thông tin, tuyên truyền trên mạng xã hội YouTube với hàng triệu lượt người truy cập, chia sẻ.

Báo chí quân đội luôn bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, trực tiếp là của Ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng cục Chính trị; phát huy tốt vai trò cơ quan ngôn luận của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, tiếng nói của lực lượng vũ trang nhân dân; thực hiện tốt nhiệm vụ tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; hoạt động quân sự, quốc phòng, đối ngoại quốc phòng; góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, nền an ninh nhân dân, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; quảng bá, nâng cao hình ảnh, uy tín, vị thế của đất nước, con người, Quân đội nhân dân Việt Nam trên trường quốc tế; làm cho hình ảnh, uy tín, truyền thống, bản chất tốt đẹp của Bộ đội Cụ Hồ tiếp tục được phát huy, tỏa sáng trong tình hình mới; cán bộ, chiến sĩ toàn quân phấn khởi, tin tưởng, nỗ lực phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó.

Trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo công tác báo chí, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị thường xuyên coi trọng lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội thực hiện tốt vai trò, nhiệm vụ tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội tới cán bộ, chiến sĩ và đảng viên; góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân đối với công tác xây dựng Đảng, Nhà nước, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Kết quả tiêu biểu trong công tác lãnh

đạo, chỉ đạo báo chí quân đội tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội biểu hiện cụ thể trên một số nội dung sau:

Một là, luôn coi trọng chỉ đạo các cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí tổ chức quán triệt cho các lực lượng làm công tác báo chí nắm vững và thực hiện nghiêm các văn bản của Đảng, Nhà nước, quân đội về công tác báo chí¹; qua đó, giúp cho mọi cán bộ, phóng viên, biên tập viên nhận thức rõ vai trò, chức năng, nhiệm vụ của báo chí, trách nhiệm của người làm báo đối với công tác xây dựng Đảng, Nhà nước, quân đội; trên cơ sở đó để mỗi người phát huy tốt ý thức trách nhiệm trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội.

Các cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí quân đội thường xuyên tổ chức tốt các đợt học tập, nghiên cứu nghị quyết của Đảng, học tập chính trị cho cán bộ lãnh đạo, phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên các cơ quan báo chí; giáo dục, động viên, tạo điều kiện để cán bộ, phóng viên, biên tập viên tích cực, tự giác nghiên cứu, học tập nâng cao trình độ lý luận chính trị, hiểu biết về Đảng, Nhà nước, quân đội, chuyên môn nghiệp vụ để không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội tới cán bộ, chiến sĩ và đảng viên.

1. Trọng tâm là Luật Báo chí năm 2016; Chỉ thị số 03-CT/QUTW ngày 02/01/2019 của Quân ủy Trung ương về tăng cường lãnh đạo, quản lý công tác báo chí, xuất bản trong Quân đội nhân dân Việt Nam; Nghị quyết Trung ương 4, khoá XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Kết luận số 23-KL/TW ngày 22/11/2017 của Ban Bí thư về tăng cường chỉ đạo, quản lý, phát huy vai trò của báo chí, xuất bản trong việc ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ.

Hai là, kịp thời chỉ đạo nghiên cứu, ban hành các văn bản mới phục vụ lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới; trong đó, tiêu biểu là: Chỉ thị số 03-CT/QUTW ngày 02/01/2019 của Quân ủy Trung ương về tăng cường lãnh đạo, quản lý công tác báo chí, xuất bản trong Quân đội nhân dân Việt Nam; Thông tư số 183/2017/TT-BQP ngày 04/8/2017 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng quy định việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí trong Bộ Quốc phòng; Thông tư số 03/2019/TT-BQP ngày 10/01/2019 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng quy định công tác quản lý báo chí trong Bộ Quốc phòng; Thông tư số 130/2019/TT-BQP ngày 11/9/2019 của Bộ Quốc phòng quy định tuyên truyền về Quần đảo Trường Sa, Hoàng Sa, Nhà giàn DK1 và các vùng biển, đảo khác của Việt Nam.

Hàng năm, căn cứ hướng dẫn của Ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng cục Chính trị ban hành các văn bản về công tác tuyên truyền báo chí, tuyên truyền đối ngoại, tuyên truyền biển, đảo, tuyên truyền công tác biên giới; đồng thời, trước các sự kiện chính trị lớn của đất nước, chủ động ban hành các văn bản chỉ đạo, định hướng tuyên truyền báo chí trong toàn quân¹. Việc ban hành kịp thời các văn bản đã tạo cơ sở chính trị, cơ sở pháp lý để xác định, phân định rõ trách nhiệm của các cấp, các cơ quan, đơn vị trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý báo chí; giúp cho cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị, cơ

1. Riêng trong năm 2019, Tổng cục Chính trị đã ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn báo chí quân đội tuyên truyền về các sự kiện: Kỷ niệm 40 năm Ngày chiến thắng Chiến tranh biên giới Tây Nam của Tổ quốc và cùng quân, dân Campuchia chiến thắng chế độ diệt chủng; Kỷ niệm 40 năm Cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc của Tổ quốc; hướng dẫn tuyên truyền báo chí trong quân đội trong các tình huống bảo vệ chủ quyền biển, đảo.

quan chủ quản báo chí tăng cường các biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo công tác báo chí nói chung, chỉ đạo báo chí tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và quân đội nói riêng; giúp cho cán bộ, phóng viên, biên tập viên các cơ quan báo chí trong toàn quân tích cực, chủ động, phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội; tiến hành hoạt động thông tin, tuyên truyền có trọng tâm, trọng điểm, chất lượng, hiệu quả.

Ba là, tổ chức duy trì nghiêm nền nếp, chế độ họp báo định kỳ và đột xuất. Căn cứ Nghị định số 09/2017/NĐ-CP ngày 09/02/2017 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước; Thông tư số 183/2017/TT-BQP ngày 04/8/2017 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Cục Tuyên huấn đã tham mưu với Tổng cục Chính trị, Bộ Quốc phòng duy trì nền nếp chế độ họp báo định kỳ hàng quý và họp báo nhân các sự kiện quân sự, quốc phòng, đối ngoại quốc phòng quan trọng. Các cơ quan, đơn vị trực thuộc Bộ Quốc phòng chủ động tổ chức các buổi họp báo, gặp mặt báo chí nhân các sự kiện, lễ kỷ niệm tiêu biểu của cơ quan, đơn vị mình. Thông qua tổ chức họp báo, gặp mặt báo chí đã giúp cho phóng viên các cơ quan báo chí trong và ngoài quân đội sớm tiếp cận, nắm bắt được nguồn thông tin chính thức của Bộ Quốc phòng để chủ động tuyên truyền về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội bảo đảm kịp thời, chính xác, đúng định hướng, không lệch lạc, sai sót.

Các hoạt động liên quan đến quản lý báo chí như giao ban báo chí, tổ chức hội nghị sơ kết, tổng kết, báo cáo kết quả công tác báo chí định kỳ và đột xuất luôn được duy trì nền nếp. Nội dung trọng tâm của các hoạt động này hướng vào kiểm điểm, đánh giá ưu điểm, hạn chế của công tác báo chí trong

từng tháng, quý, năm; kịp thời biểu dương, phát huy ưu điểm, nhắc nhở, rút kinh nghiệm, khắc phục những hạn chế, thiếu sót trong tuyên truyền báo chí nói chung, tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội nói riêng. Điều này đã giúp cho các cơ quan báo chí quân đội tiến hành tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội luôn chủ động, thống nhất, chặt chẽ, hiệu quả.

Bốn là, luôn coi trọng phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí, người đứng đầu cơ quan báo chí trong thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội. Nhận thức rõ vai trò của báo chí, cấp ủy, cán bộ chủ trì cơ quan chủ quản báo chí, cơ quan chính trị các cấp đã thường xuyên phát huy tốt vai trò lãnh đạo, chỉ đạo công tác báo chí nói chung, chỉ đạo báo chí tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội nói riêng; luôn xác định rõ chủ trương, biện pháp chỉ đạo công tác báo chí trong nghị quyết, kế hoạch, chương trình công tác của cơ quan, đơn vị; xác định rõ trách nhiệm của cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị, cơ quan báo chí trong việc tổ chức thực hiện kế hoạch và chịu trách nhiệm về chất lượng, hiệu quả công tác quản lý, tuyên truyền báo chí.

Cấp ủy, ban biên tập các cơ quan báo chí quân đội luôn phát huy tốt vai trò, lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả nhiệm vụ tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội trên các ấn phẩm báo chí. Hằng tháng, hằng quý duy trì nền nếp các phiên họp thảo luận dân chủ, quyết định các giải pháp sát với thực tiễn nhằm tăng cường, đẩy mạnh tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội trên các ấn phẩm báo chí, nhất là những chủ trương, chính sách mới được ban hành, thu hút sự

quan tâm của dư luận; góp phần sớm đưa những quyết sách của Đảng, Nhà nước, quân đội đi vào thực tiễn.

Năm là, các cơ quan báo chí trong toàn quân đều xác định tốt trách nhiệm; luôn chủ động về kế hoạch tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội trên các loại hình, ấn phẩm báo chí; luôn xác định tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội là trách nhiệm chính trị, nhiệm vụ chính trị trung tâm, thường xuyên, quan trọng hàng đầu. Các cơ quan báo chí quân đội duy trì nghiêm túc, nền nếp và không ngừng sáng tạo, đổi mới các chuyên trang, chuyên mục tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội; từng tháng, quý, năm hoặc khi có các sự kiện chính trị quan trọng, đều chủ động về kế hoạch tuyên truyền. Hằng năm, báo chí quân đội đăng tải hàng chục nghìn tin, bài, phóng sự tuyên truyền, giới thiệu, phổ biến những chủ trương, chính sách mới; kết quả sơ kết, tổng kết thực hiện các chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước, quân đội.

Khi có các sự kiện chính trị quan trọng, các dịp tổ chức Đại hội Đảng các cấp, các đợt học tập nghị quyết của Đảng, các cơ quan báo chí quân đội đều tổ chức nghiên cứu, đăng tải các vệt tin, bài, phóng sự chuyên đề có chất lượng, được dư luận đánh giá cao. Các loạt bài, phóng sự chuyên đề không chỉ đi sâu phân tích nội dung, phản ánh kết quả triển khai thực hiện các chủ trương, chính sách mà còn chỉ ra những bất cập, hạn chế của cơ chế, chính sách trong quá trình triển khai trong thực tiễn. Đây chính là nét sáng tạo tiêu biểu của báo chí quân đội trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội.

Sáu là, thường xuyên chỉ đạo các cơ quan báo chí duy trì nền nếp các chuyên mục, tin, bài đấu tranh phòng, chống chiến

lược “diễn biến hoà bình”, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trên các loại hình, ấn phẩm báo chí. Trong những thời điểm nhạy cảm, trước sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch, cơ hội, phản động, báo chí quân đội đã chủ động đăng tải các bài viết chính luận góp phần định hướng dư luận xã hội; kịp thời triển khai các tuyến tin, bài đấu tranh vạch trần mọi âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, cơ hội, phản động; giúp cho cán bộ, chiến sĩ, nhân dân, cộng đồng quốc tế hiểu biết đúng đắn, đầy đủ về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội.

Công tác phối hợp tuyên truyền trên báo chí luôn được các cơ quan, đơn vị, cơ quan báo chí trong toàn quân tiến hành nền nếp, có hiệu quả. Trong toàn quân đã có 47 cơ quan, đơn vị ký kết chương trình phối hợp tuyên truyền với 168 cơ quan báo chí trung ương, địa phương; trong đó hầu hết các quân khu, quân chủng đã tổ chức ký kết chương trình phối hợp tuyên truyền với Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và Thông tấn xã Việt Nam. Điều này đã tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan báo chí trong và ngoài quân đội tiến hành tuyên truyền có hiệu quả chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và quân đội.

II. Một số định hướng tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội trong thời gian tới

Trong thời gian tới, tình hình thế giới, khu vực sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp; các thế lực thù địch sẽ không ngừng gia tăng chống phá Đảng, Nhà nước, quân đội, đòi hỏi báo chí quân đội phải tiếp tục kiên định, gương mẫu, chủ động hơn nữa trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng,

Nhà nước, quân đội. Kế thừa, phát huy những kết quả, kinh nghiệm đã có, Tổng cục Chính trị yêu cầu các cơ quan chủ quản, cơ quan chính trị các cấp, cơ quan báo chí toàn quân tập trung thực hiện tốt một số nội dung sau:

1. Tiếp tục quán triệt, thực hiện nghiêm Chỉ thị số 03-CT/QUTW ngày 02/01/2019 của Quân ủy Trung ương; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, pháp luật của Nhà nước về công tác báo chí, tạo sự thống nhất, hiệu quả cao trong lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý báo chí trong toàn quân.

2. Phát huy tốt hơn nữa vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chủ quản, cơ quan chính trị các cấp trong lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan báo chí đầy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội.

3. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Đề án “Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025” trong quân đội nhằm xây dựng, phát triển các cơ quan báo chí quân đội theo hướng cách mạng, chuyên nghiệp, hiện đại; đổi mới, nâng cao hiệu quả hoạt động, giữ vững tôn chỉ, mục đích và định hướng chính trị; tăng cường công tác xây dựng tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí.

4. Phát huy tinh thần đoàn kết, sáng tạo trong các cơ quan báo chí để nâng cao hiệu quả tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, đối ngoại quốc phòng.

5. Tăng cường các ấn phẩm báo chí đấu tranh phòng, chống chiến lược “diễn biến hòa bình”, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tham nhũng,

lãnh phí, tiêu cực, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; tiếp tục góp phần tuyên truyền, bảo vệ, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng trong tình hình mới.

III. Một số kiến nghị nhằm tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội

Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước là vai trò, trách nhiệm của các cơ quan báo chí đã được xác định rõ trong các nghị quyết của Đảng, trong hệ thống pháp luật của Nhà nước. Để tiếp tục phát huy hơn nữa vai trò, trách nhiệm của báo chí trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội; góp phần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác báo chí và tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí thời gian tới; từ thực tế lãnh đạo, chỉ đạo báo chí, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam kiến nghị một số nội dung sau:

1. Với Chính phủ

- Chỉ đạo các ban, bộ, ngành, địa phương, cơ quan báo chí tiếp tục thực hiện nghiêm Đề án “Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025”; gắn kết chặt chẽ việc thực hiện Đề án với tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác báo chí.

- Chỉ đạo Bộ Thông tin và Truyền thông nghiên cứu, tham mưu cho Chính phủ các giải pháp phát huy vai trò, trách nhiệm của cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí đối với việc tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước.

- Chỉ đạo các bộ, ngành chức năng đẩy mạnh hợp tác quốc tế trong lĩnh vực truyền thông, báo chí; tiếp tục mở rộng hệ

thống báo chí đối ngoại; mở rộng mạng lưới văn phòng thường trú của báo chí Việt Nam tại các nước trên thế giới để tăng cường hơn nữa việc thông tin, tuyên truyền tính ưu việt, minh bạch trong các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, quân đội.

2. Với Ban Tuyên giáo Trung ương

- Chủ động nghiên cứu, tham mưu đề xuất giải pháp tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác báo chí trong tình hình mới.

- Chỉ đạo báo chí trung ương và địa phương thực hiện tốt vai trò, trách nhiệm trong tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước; tích cực phối hợp với Bộ Quốc phòng trong tuyên truyền nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, đối ngoại quốc phòng.

- Chỉ đạo Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam, Báo Nhân Dân, Tạp chí Cộng sản đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền đối ngoại để tăng cường sự quan tâm, ủng hộ của dư luận, cộng đồng quốc tế đối với các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước ta.

- Tăng cường tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn nâng cao kiến thức, năng lực lãnh đạo, quản lý báo chí và chỉ đạo, tiến hành tuyên truyền phục vụ công tác xây dựng Đảng cho đội ngũ lãnh đạo, phóng viên, biên tập viên chuyên trách tuyên truyền về xây dựng Đảng, Nhà nước của các cơ quan báo chí.

3. Với các ban, bộ, ngành, địa phương

- Tổ chức kịp thời các buổi họp báo, gặp mặt báo chí để giới thiệu, cung cấp thông tin, định hướng cho báo chí tuyên

truyền những chủ trương, chính sách mới của Đảng, Nhà nước (thuộc lĩnh vực phụ trách của ban, bộ, ngành, địa phương).

- Tăng cường tổ chức cho phóng viên báo chí tham gia tìm hiểu thực tế về quá trình, kết quả triển khai đưa chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước vào cuộc sống (nhất là những chủ trương, chính sách lớn được toàn dân quan tâm); qua đó để báo chí kịp thời phản ánh những cách làm hay, mô hình hiệu quả, những khó khăn, bất cập trong triển khai thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước.

NÊU CAO ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP VÀ UY TÍN CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN, NGƯỜI LÀM BÁO TRONG THỜI KỲ CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ

Hội Nhà báo Việt Nam

Là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, những chiến sĩ xung kích trên mặt trận tư tưởng - văn hóa của Đảng, Đảng đoàn, Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam qua các thời kỳ đều đặc biệt quan tâm đến công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, các cấp Hội Nhà báo từ Trung ương đến cơ sở. Trong đó, việc tăng cường giáo dục, rèn luyện phẩm chất cách mạng, đạo đức nghề nghiệp của những người làm báo luôn được các cấp hội quan tâm chú trọng.

I. Thực trạng, tình hình và những kết quả đạt được

Kể từ đầu nhiệm kỳ đến nay, hoạt động báo chí nói chung, hoạt động của Hội Nhà báo Việt Nam nói riêng có nhiều chuyển biến tích cực và kịp thời, góp phần không nhỏ vào việc định hướng thông tin cũng như công tác quản lý nhà báo, hội viên, giúp báo chí ngày càng có những đóng góp tích cực cho sự nghiệp phát triển đất nước.

Ngày 15/12/2016, Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam khóa X đã thông qua và Chủ tịch Hội

Nhà báo Việt Nam đã ký Quyết định ban hành 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, có hiệu lực từ ngày 01/01/2017. 10 điều quy định này là những tiêu chí phổ quát nhất, cơ bản nhất, tương ứng với ý thức công dân, nền tảng đạo đức nghề nghiệp người làm báo.

Kể từ khi thực hiện Luật Báo chí năm 2016 và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, báo chí đã có những bước phát triển mạnh mẽ về số lượng, quy mô cũng như đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thông tin, tuyên truyền. Hoạt động báo chí cho thấy nhiều ưu điểm khi tạo được hiệu ứng tích cực, góp phần vào sự phát triển của đời sống xã hội. Báo chí thực sự đồng hành với công cuộc đổi mới đất nước, đổi mới hệ thống chính trị, thực hiện tốt vai trò dẫn dắt, định hướng dư luận xã hội. Đội ngũ những người làm báo trong cả nước đã trưởng thành, vững vàng, tự tin tiếp bước các thế hệ làm báo đi trước làm chủ công nghệ, vận dụng kinh nghiệm thực tiễn cuộc sống và nền tảng lý luận, tạo nên những tác phẩm báo chí xuất sắc, góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước. Đã xuất hiện không ít tấm gương nhà báo, hội viên trong sáng về đạo đức, tinh thông về nghiệp vụ, lao động cần cù, sẵn sàng hy sinh, cống hiến vì lợi ích của nhân dân, của đất nước.

Tuy nhiên, cùng với các kết quả đạt được, hoạt động báo chí vẫn còn tồn tại một số bất cập. Hiện tượng cơ quan báo chí không thực hiện đúng tôn chỉ mục đích, thông tin sai sự thật, thổi phồng, bóp méo sự thật có chiều hướng ngày càng tăng. Đã xuất hiện hiện tượng tiêu cực trong hoạt động báo chí với nhiều cách thức tinh vi, đối phó với các biện pháp quản lý của các cơ quan chức năng nhằm mục đích tống tiền hoặc vì động cơ không trong sáng khác.

Cùng với sự phát triển của kinh tế thị trường, xu hướng thương mại hóa báo chí đang gây ra tác hại nhiều mặt. Không ít sản phẩm báo chí sa vào giật gân, câu khách, miêu tả rùng rợn, ly kỳ, dung tục, kích thích những thị hiếu tầm thường. Báo chí nặng xu hướng “phê phán” hơn là khắc họa những mô hình, điển hình và đưa ra giải pháp xây dựng. Tin, bài trên các báo thường na ná nhau, tập trung đưa nhiều hiện tượng tiêu cực mà thiếu phân tích làm rõ nguyên nhân và hướng khắc phục. Vai trò của người đứng đầu một số cơ quan báo chí và của cả cơ quan chủ quản báo chí chưa phát huy, thiếu sâu sát trong công tác giám sát, buông lỏng quản lý, để xảy ra sai phạm hoặc thiếu kiên quyết trong việc xử lý sai phạm. Hiện tượng “sáng đăng, trưa gập, chiều gỡ” của các báo điện tử, trang thông tin điện tử gây không ít bức xúc cho công chúng. Một số văn phòng đại diện, phóng viên thường trú tại các địa phương hoạt động không đúng chức năng, nhiệm vụ; tình trạng lợi dụng danh nghĩa nhà báo dọa dẫm, sách nhiễu để vụ lợi, vi phạm đạo đức nghề nghiệp vẫn chưa được ngăn chặn triệt để.

Không ít nhà báo chưa quan tâm đến việc nâng cao kiến thức, tầm nhìn, trình độ, bản lĩnh chính trị; xem nhẹ việc đi thực tế, lấy thông tin có sẵn hoặc bị cám dỗ, tiêu cực, đưa tin sai sự thật, thiếu khách quan, trung thực. Không ít người làm báo bị vấp vấp, sa ngã, thậm chí rơi vào vòng lao lý. Trong năm 2019, Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo các cấp đã tiến hành phê bình, nhắc nhở và xử lý kỷ luật bằng các hình thức từ khiển trách đến khai trừ hội viên đối với 7 trường hợp vi phạm Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo, Quy tắc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam ở các mức độ khác nhau.

Những biểu hiện tiêu cực diễn ra do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan. Nguyên nhân khách quan là mặt trái của kinh tế thị trường tác động mạnh đến đạo đức nhà báo trong điều kiện đời sống, thu nhập của nhà báo còn khó khăn. Nhiều tờ báo tự hạch toán đã tạo áp lực về kinh tế lên người làm báo. Bên cạnh đó, hành lang pháp lý cho hoạt động báo chí còn nhiều kẽ hở khiến cho những vi phạm trong đạo đức nghề báo chưa được kiểm soát chặt chẽ. Về nguyên nhân chủ quan, đó là sự thiếu bản lĩnh chính trị, thiếu tu dưỡng và sự rèn luyện đạo đức thường xuyên của một bộ phận nhà báo, trong đó có vai trò của cấp ủy đảng cơ quan báo chí trong việc giáo dục chính trị, cũng như công tác kiểm tra, giám sát chưa được quan tâm đúng mức. Nguyên nhân khác nữa chính là phong kiến thức nói chung và kiến thức cơ bản về nghiệp vụ báo chí của một bộ phận nhà báo còn hạn chế.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, các cấp Hội Nhà báo từ Trung ương đến địa phương đã bám sát và quán triệt đầy đủ các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác báo chí và về hoạt động của Hội; đồng thời, xây dựng Quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam thay cho Quy ước đạo đức nghề nghiệp báo chí Việt Nam. Quy định được quán triệt đến tất cả các hội viên tại các tổ chức cơ sở Hội. Hội đồng xử lý vi phạm Quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam các cấp được thành lập, đã góp phần tích cực, hiệu quả vào việc kịp thời ngăn chặn, xử lý các trường hợp vi phạm.

Đa dạng hoá các hình thức giáo dục, bồi dưỡng về nhận thức chính trị - xã hội, đạo đức nghề nghiệp và kiến thức pháp luật cho hội viên; triển khai sâu rộng tại các cấp Hội Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”

gắn với thực hiện Quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, tạo một bước chuyển mạnh mẽ trong nhận thức của hội viên về trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân và đạo đức nghề nghiệp của người làm báo. Đi đôi với việc giáo dục, Hội nghiêm khắc xử lý các trường hợp hội viên vi phạm đạo đức người làm báo, vi phạm Quy tắc sử dụng mạng xã hội.

Nhằm tăng cường thực hiện Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, từng bước hạn chế, đẩy lùi những tiêu cực trong hoạt động báo chí, Hội Nhà báo Việt Nam đã tập trung triển khai một số giải pháp trọng tâm sau:

1. Tiếp tục học tập, quán triệt Luật Báo chí và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam

Để góp phần khắc phục những tồn tại, tiêu cực trong hoạt động báo chí, thực hiện Điều 8 Luật Báo chí năm 2016; Chương trình hoạt động toàn khóa của Ban Chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam khóa X, Hội Nhà báo Việt Nam đã phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương và Bộ Thông tin và Truyền thông tổ chức triển khai đến tất cả các cấp Hội, các cơ quan báo chí từ Trung ương đến địa phương một đợt học tập, quán triệt Luật Báo chí năm 2016 và góp ý kiến sửa đổi, bổ sung, xây dựng Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam phù hợp với Luật Báo chí năm 2016 và thực tiễn báo chí, truyền thông và đời sống xã hội hiện nay.

Đến nay, gần như toàn bộ hội viên, nhà báo, phóng viên được học tập Luật Báo chí năm 2016 và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo thông qua tổ chức Hội và cơ quan báo chí. Các chương trình giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho các nhà báo được lồng ghép trong các chương trình hội nghị, tập huấn nghiệp vụ. Một số cấp hội như Báo Đầu tư,

Báo Đấu thầu đã lồng ghép việc giám sát thực hiện nhiệm vụ đảng viên với việc thực hiện Quy định đạo đức người làm báo. Có thể khẳng định, thời gian qua, Hội Nhà báo Việt Nam đã tổ chức nghiêm túc, hiệu quả việc quán triệt, học tập Luật Báo chí và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo tới toàn thể hội viên - nhà báo.

2. Tăng cường rà soát, kiện toàn tổ chức Hội và đội ngũ người làm báo, thắt chặt nền nếp, kỷ cương sinh hoạt Hội; nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội Nhà báo Việt Nam

Qua công tác kiểm tra, rà soát hoạt động của các cấp hội nhà báo, sinh hoạt hội viên theo quy định của Điều lệ Hội, Trung ương Hội đã quyết định giải thể 2 chi hội, xóa tên 258 hội viên do nghỉ công tác theo chế độ bảo hiểm hoặc 6 tháng không tham gia sinh hoạt hội.

Hội Nhà báo Việt Nam tập trung tiến hành đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát hoạt động chấp hành Điều lệ Hội, thực hiện 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp. Việc thực hiện Kế hoạch số 18/KH-BKT của Ban Kiểm tra Hội Nhà báo Việt Nam về việc kiểm tra, giám sát các tổ chức Hội Nhà báo năm 2019 đã được Thường trực Thường vụ phê duyệt; kết quả tính đến thời điểm hiện tại đã thực hiện tại 26 đơn vị gồm: 6 hội nhà báo tỉnh (Bình Dương, Bình Phước, Đắk Lắk, Đắk Nông, Khánh Hòa, Bình Thuận); 2 liên chi hội (Liên Chi hội nhà báo Báo Công Thương, Liên Chi hội nhà báo Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội); 18 chi hội báo và tạp chí.

Qua công tác giám sát, Trung ương Hội đã nắm bắt những khó khăn, vướng mắc và đề xuất, kiến nghị của các tổ chức Hội để có những chỉ đạo giải quyết kịp thời về công tác tổ chức bộ

máy, công tác chuẩn bị đại hội, công tác kết nạp hội viên, thi đua khen thưởng cũng như đôn đốc nhắc nhở các cấp hội quan tâm đến công tác quản lý hội viên, phóng viên thường trú, thực hiện Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo, góp phần thắt chặt nền nếp, kỷ cương, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội Nhà báo Việt Nam.

3. Thành lập Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam ở Trung ương và các cấp hội địa phương

Cùng với việc ban hành 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, trước những đòi hỏi cấp thiết của công tác bảo vệ quyền hành nghề hợp pháp của hội viên, để theo dõi, ngăn chặn và xử lý nghiêm những hành vi của hội viên vi phạm Điều lệ Hội và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, ngày 30/3/2017, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam đã ký ban hành Quyết định số 533/QĐ-HNBNV thành lập Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam. Đã có 260 đơn vị hội thành lập hội đồng, trong đó có 63 hội nhà báo tỉnh, thành phố; 16/18 liên chi hội và 176 chi hội trực thuộc Trung ương Hội.

Phát huy vai trò, trách nhiệm của Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo, Hội đồng xử lý nghiêm vi phạm của các địa phương đã xử lý nghiêm các trường hợp nhà báo - hội viên vi phạm pháp luật, Điều lệ Hội và Quy định về đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam và trình lên Hội đồng xử lý cấp Trung ương.

Chỉ tính riêng năm 2018 và 10 tháng đầu năm 2019, Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo ở Trung ương đã xử lý thu hồi thẻ hội viên đối với 15 trường hợp vi phạm quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam.

Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo các cấp còn theo dõi và có kiến nghị kịp thời đối với các trường hợp nhà báo sử dụng mạng xã hội để đăng tải thông tin sai sự thật, ảnh hưởng đến uy tín, danh dự của cơ quan, tổ chức và cá nhân.

4. Đẩy mạnh hoạt động của phần mềm ứng dụng theo dõi gỡ bài, sửa bài của các báo điện tử và trang thông tin điện tử

Trong thời gian gần đây, dư luận công chúng, bạn đọc hết sức bức xúc trước hiện tượng các báo điện tử bóc bài, gỡ bài sau khi đăng với mức độ khá phổ biến. Số lượng tin, bài bóc, gỡ chủ yếu nằm ở các tin bài có nội dung điều tra, phản ánh tiêu cực, bức xúc của dư luận xã hội. Nguyên nhân có thể do sự yếu kém, cầu thả về nghiệp vụ của phóng viên, sự thiếu trách nhiệm trong khâu biên tập, nhưng đáng lo ngại hơn là nguy cơ của những hành vi tiêu cực, động cơ không trong sáng xuất hiện từ việc bóc gỡ tin bài này. Trước thực tế đó, Cổng thông tin điện tử Hội Nhà báo Việt Nam đã đề xuất lãnh đạo Hội xây dựng phần mềm ứng dụng theo dõi gỡ bài, sửa bài của các báo điện tử và trang thông tin điện tử do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp phép. Được sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Thường trực Thường vụ Hội Nhà báo Việt Nam, Cổng thông tin điện tử Hội Nhà báo Việt Nam đã thiết kế, thi công thành công phần mềm ứng dụng nói trên và đã đưa vào sử dụng từ tháng 8/2017 đến nay. Việc quản lý, sử dụng phần mềm ứng dụng này đã giúp Hội Nhà báo Việt Nam thực hiện tốt chức năng giám sát việc thực hiện các quy định pháp luật trong hoạt động báo chí theo Điều 8 Luật Báo chí năm 2016, ngăn chặn có hiệu quả hiện tượng “sáng đăng, trưa gỡ, chiều gỡ”.

Từ khi có ứng dụng phần mềm theo dõi gõ bài, sửa bài, lượng bài gõ giảm đi rất lớn. Nếu tháng 8/2017 có 177 bài bị gõ thì đến cuối năm 2019 số lượng bài có dấu hiệu tiêu cực giảm hẳn, chủ yếu bị gõ là do các yêu cầu bảo đảm thông tin chính xác, khách quan. Những cơ quan báo chí có bài bị gõ đều có báo cáo giải trình lý do gõ bài.

Có thể nói, việc sử dụng phần mềm ứng dụng theo dõi gõ bài, sửa bài của các báo điện tử và trang thông tin điện tử đã phát huy hiệu quả rõ rệt, góp phần tác động để phóng viên tác nghiệp có trách nhiệm hơn, tòa soạn biên tập, kiểm soát chặt chẽ hơn; các báo cũng có lý do từ chối những tác động gõ bài và sửa bài, góp phần nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh, phòng ngừa những hiện tượng tiêu cực, trực lợi trong hoạt động nghiệp vụ báo chí.

5. Ban hành quyết định phóng viên thường trú là hội viên Hội Nhà báo có trách nhiệm tham gia sinh hoạt tại Hội Nhà báo địa phương

Trước đây, việc quản lý phóng viên thường trú của các cơ quan báo chí tại địa phương gặp nhiều khó khăn. Phóng viên tác nghiệp xa tòa soạn, xa cơ quan chủ quản dẫn đến việc sinh hoạt hội viên không bảo đảm theo Điều lệ Hội, kèm theo đó công tác giám sát, quản lý hội viên thực hiện các quy định của Luật Báo chí, Điều lệ Hội Nhà báo Việt Nam và Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam gặp nhiều trở ngại. Đã xuất hiện hiện tượng phóng viên thường trú vi phạm pháp luật, đạo đức nghề nghiệp bị xử lý kỷ luật, khai trừ hội viên, thậm chí bị khởi tố, xét xử. Để góp phần cùng các cơ quan quản lý báo chí khắc phục tình trạng này, ngày 06/4/2018, Ban Thường vụ Hội Nhà báo Việt Nam đã ban hành Quyết định số

979/HNBVN về sinh hoạt của hội viên là phóng viên thường trú của các cơ quan báo chí tại địa phương. Quyết định nêu rõ trách nhiệm của các cấp hội trực thuộc Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp chặt chẽ trong công tác giám sát hoạt động của hội viên là phóng viên thường trú các cơ quan báo chí tại địa phương về thực hiện Luật Báo chí, Điều lệ Hội Nhà báo Việt Nam và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam. Đối với cơ quan thường trú của các cơ quan báo chí lớn như Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam..., việc sinh hoạt hội viên diễn ra bình thường còn đối với các cơ quan báo chí có ít cán bộ phóng viên thường trú thì cơ bản đã tiến hành phổ biến, quán triệt và triển khai nghiêm túc Quyết định số 979/HNBVN, điển hình như Hội Nhà báo thành phố Đà Nẵng, Hội Nhà báo tỉnh Nghệ An, Hội Nhà báo thành phố Cần Thơ... Đã có 55/63 hội nhà báo các tỉnh, thành trong cả nước tiến hành việc tiếp nhận sinh hoạt hội viên cho các phóng viên thường trú, mục tiêu là đến cuối năm 2019 có 100% phóng viên thường trú đăng ký sinh hoạt tại hội nhà báo các tỉnh, thành phố.

Việc ban hành quyết định về sinh hoạt của hội viên là phóng viên thường trú của các cơ quan báo chí tại địa phương đã nhận được sự quan tâm, ủng hộ mạnh mẽ của các cơ quan quản lý báo chí, các cấp hội và lãnh đạo chính quyền, ban, ngành ở các địa phương. Bởi lẽ, việc thực hiện quy định này không chỉ góp phần ngăn chặn các hiện tượng tiêu cực trong hoạt động báo chí mà còn là một giải pháp hữu hiệu giúp các cấp hội nhà báo phối hợp chặt chẽ, can thiệp kịp thời, bảo vệ quyền hành nghề hợp pháp của hội viên, nhà báo khi bị hành hung đe dọa, cản trở việc tác nghiệp.

Nhiều cơ quan báo chí đã thực hiện rất nghiêm túc việc bổ nhiệm trưởng các cơ quan thường trú, văn phòng đại diện với tiêu chuẩn phải là đảng viên. Nhờ đó, vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, đảng viên trong việc quản lý, giáo dục phóng viên thường trú được tăng cường, hạn chế tới mức thấp nhất những trường hợp hội viên, nhà báo tại các văn phòng đại diện, cơ quan thường trú vi phạm pháp luật, vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam.

6. Xây dựng và ban hành Quy tắc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam

Sau khi Hội Nhà báo Việt Nam ban hành 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, nhiều nhà báo đã đánh giá cao những điểm mới trong Quy định. Bên cạnh đó, có những ý kiến đặc biệt quan tâm đến Điều 5 của Quy định: *“Chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội và các phương tiện truyền thông khác”*. Đây là vấn đề đang được xã quan tâm bởi lẽ, trong thời kỳ cách mạng công nghiệp 4.0 - thời kỳ của mạng xã hội - (phổ biến là Facebook), các thông tin được cập nhật đa chiều, toàn diện hơn. Tuy nhiên, mạng xã hội cũng ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống báo chí. Nhiều nhà báo - hội viên bị chi phối bởi áp lực tin bài, áp lực thời gian đã bỏ qua khâu quan trọng nhất là kiểm chứng độ xác thực của thông tin. Điều đó đã gây hệ lụy không nhỏ tới sự ổn định của xã hội, làm suy giảm lòng tin của công chúng đối với đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam. Từ yêu cầu trực tiếp, cụ thể đối với đạo đức nghề nghiệp của người làm báo, ngày 24/12/2018, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam đã ký Quyết định số 1131/QĐ-HNBVN ban hành Quy tắc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam (có hiệu lực thi

hành từ ngày 01/01/2019) với phạm vi áp dụng là các cấp Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với các cơ quan báo chí và quản lý báo chí. Đối tượng áp dụng là người làm báo Việt Nam, bao gồm hội viên Hội Nhà báo Việt Nam, người đã được cấp thẻ nhà báo; người chưa được cấp thẻ nhà báo đang làm việc tại các cơ quan báo chí; người hoạt động trong lĩnh vực báo chí nói chung.

Quy tắc gồm 3 chương và 7 điều, trong đó Điều 1 quy định một số nguyên tắc, chuẩn mực trong việc sử dụng mạng xã hội của người làm báo Việt Nam, cụ thể quy định những việc/điều cần làm và không được làm. Quy tắc này cũng xác định rõ trách nhiệm người đứng đầu các cấp hội nhà báo, các cơ quan báo chí trong việc tổ chức quán triệt và thực hiện Quy tắc; tổ chức kiểm tra, giám sát, đánh giá và kiểm điểm việc thực hiện; đưa vào tiêu chí để xếp loại thi đua hàng năm, bảo đảm phù hợp với các quy định của pháp luật và đạo đức nghề nghiệp người làm báo.

Sau hơn 3 tháng ban hành, Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo các cấp đã tiến hành quán triệt, phổ biến Quy tắc này tới hội viên - nhà báo thuộc đơn vị mình. Các ý kiến của Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo đều được các cấp hội tiếp thu, ghi nhận và xử lý, nhận được sự đồng thuận cao của hội viên - nhà báo.

Có thể nói, việc Hội Nhà báo Việt Nam ban hành Quy tắc sử dụng mạng xã hội của nhà báo - hội viên đã làm thay đổi cơ bản việc sử dụng mạng xã hội của hội viên - nhà báo với số vụ vi phạm liên quan đến mạng xã hội có chiều hướng giảm. Đại đa số các nhà báo - hội viên sau khi được học tập, quán triệt Quy tắc tại các cấp hội đã ý thức được sâu sắc, đầy đủ và thực hiện nghiêm túc trách nhiệm chính trị của người làm báo khi tham gia mạng xã hội, trong xử lý nguồn tin trên mạng xã hội

phục vụ tác nghiệp. Có thể khẳng định, bản Quy tắc đã thực sự đi vào đời sống báo chí, là cơ sở quan trọng để Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp người làm báo ở các cấp hội xem xét việc khen thưởng hội viên, người làm báo thực hiện tốt Quy tắc, xử lý những hành vi vi phạm đạo đức của người làm báo khi tham gia mạng xã hội, vi phạm Quy tắc, góp phần quan trọng vào công tác giữ gìn và bảo vệ đạo đức nghề nghiệp và uy tín của người làm báo Việt Nam trong thời kỳ Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

II. Phương hướng, nhiệm vụ, các giải pháp tăng cường thực hiện nghiêm Luật Báo chí, nêu cao đạo đức nghề nghiệp của cán bộ, đảng viên, người làm báo trong tình hình mới

Trong thời gian tới, tình hình thế giới và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường, tiềm ẩn nhiều nguy cơ, thách thức. Trong bối cảnh ấy, các cấp ủy đảng, các cấp hội nhà báo, các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí và đội ngũ người làm báo cần nghiêm túc khắc phục những tồn tại, hạn chế, phát huy những thành quả đạt được, hoàn thành các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm dưới đây:

1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, sự phối hợp với các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả, hiệu lực của công tác phối hợp chỉ đạo, định hướng báo chí.

2. Các cấp hội nhà báo, các cơ quan báo chí cần tiếp tục làm tốt việc tuyên truyền thực hiện Luật Báo chí và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam; tổ chức tốt hội nghị đánh giá thi hành Luật Báo chí, hội nghị tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị số 37-CT/TW ngày 18/3/2004 của

Ban Bí thư về “Tiếp tục nâng cao vai trò, chất lượng hoạt động của Hội Nhà báo Việt Nam trong thời kỳ mới”.

3. Tiếp tục rà soát, hoàn thiện các văn bản của Nhà nước về tổ chức và hoạt động báo chí.

4. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện công tác quy hoạch báo chí, rà soát các cơ quan báo chí hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích để xử lý nghiêm theo quy định của Luật Báo chí.

5. Đổi mới cơ chế, chính sách để các tổ chức, cơ quan nhà nước tăng cường quản lý và phối hợp hoạt động báo chí.

6. Xây dựng quy định chặt chẽ, rõ ràng về trách nhiệm của các cơ quan nhà nước phải cung cấp thông tin kịp thời cho báo chí và nghiêm túc tiếp nhận, xử lý và phản hồi cho báo chí, đồng thời tạo điều kiện cho nhà báo tác nghiệp.

7. Xây dựng cơ chế, chính sách để báo chí khai thác, sử dụng mặt tích cực của mạng xã hội đi đôi với việc quản lý, xử lý việc lợi dụng mạng xã hội để tuyên truyền chống Đảng, Nhà nước, chế độ; Các cấp hội nhà báo, các cơ quan báo chí thực hiện nghiêm Quy tắc sử dụng mạng xã hội của người làm báo.

8. Đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị, nghiệp vụ báo chí, ý thức trách nhiệm xã hội và đạo đức cho đội ngũ người làm báo.

9. Tăng cường hơn nữa sự phối hợp của Hội Nhà báo Việt Nam với các cơ quan chỉ đạo, quản lý, tiếp tục đẩy mạnh các biện pháp giám sát hoạt động nghiệp vụ, tuân thủ pháp luật, Điều lệ Hội và 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của nhà báo - hội viên.

Một nền báo chí phát triển lành mạnh, trung thực, có uy tín, nhận được sự tin cậy của bạn đọc luôn là mục tiêu hướng tới của những người làm báo. Nếu các cấp ủy Đảng, lãnh đạo cơ quan chủ quản báo chí nêu cao trách nhiệm trong tổ chức,

quản lý để bảo đảm cơ quan báo chí hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích và chịu trách nhiệm với sai phạm thì mỗi người làm báo cũng cần tự giác xác định rõ việc thực hiện tốt trách nhiệm của mình. Việc không ngừng tu dưỡng, rèn luyện thực hiện tốt nhiệm vụ của người đảng viên và việc thực hiện nghiêm túc 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam là đặc biệt quan trọng, giúp nhà báo, hội viên đủ bản lĩnh, tự tin vượt qua mọi thử thách, cám dỗ của đời sống xã hội, giữ vững đạo đức nghề nghiệp và bảo vệ uy tín, danh dự của người làm báo, hoàn thành xuất sắc trọng trách của người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng văn hóa mà Đảng, nhân dân giao phó.

XÂY DỰNG TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH

Đỗ Ngọc An*

Hiện cả nước có 971 tổ chức đảng với hơn 17 nghìn đảng viên đang công tác, sinh hoạt đảng tại 844 cơ quan báo chí in (184 báo in, 660 tạp chí in); 24 cơ quan báo chí điện tử độc lập; 67 đài phát thanh, truyền hình Trung ương và địa phương, 5 đơn vị hoạt động truyền hình (278 kênh phát thanh, truyền hình trong nước được cấp phép); 35 doanh nghiệp cung cấp dịch vụ phát thanh, truyền hình trả tiền (17/35 doanh nghiệp cung cấp dịch vụ phát thanh, truyền hình trên mạng internet)¹.

Trong những năm gần đây, tổ chức cơ sở đảng ở cơ quan báo chí đã thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, xây dựng “Đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí là hạt nhân chính trị, lãnh đạo cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên và những người lao động khác trong cơ quan thực hiện đúng quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và tôn chỉ, mục đích của báo, đài, tạp chí; lãnh đạo thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị của cơ quan, xây

* Phó Bí thư Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

1. Báo cáo đánh giá công tác báo chí năm 2018; phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp năm 2019 của Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam.

dựng đảng bộ, chi bộ trong sạch, vững mạnh; xây dựng, rèn luyện đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”¹.

Thực tế thời gian qua, việc xây dựng, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng và đảng viên ở các cơ quan báo chí đạt được nhiều kết quả quan trọng, trên cả bốn nội dung là tư tưởng, chính trị, tổ chức và đạo đức, từ đó đáp ứng tốt hơn yêu cầu lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động báo chí thực hiện công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân và bạn bè quốc tế; phản ánh phong phú, trung thực tình hình đời sống xã hội; động viên, khích lệ phong trào thi đua yêu nước, gương người tốt, việc tốt, trở thành người bạn gần gũi của nhân dân; là cầu nối giữa nhân dân với Đảng và Nhà nước; góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế; đồng thời là công cụ quan trọng định hướng dư luận; tích cực đấu tranh phòng, chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng, văn hóa, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; phòng, chống tham nhũng và tiêu cực xã hội. Nhiều vụ việc tiêu cực, vi phạm pháp luật được báo chí phát hiện, phản ánh, kiến nghị xử lý kịp thời, được Đảng, Nhà nước và nhân dân đánh giá cao.

Xây dựng tổ chức đảng mạnh về tư tưởng là nội dung xuyên suốt, bao trùm, quyết định tính chiến đấu trên mặt trận báo chí, vì vậy các cấp ủy, tổ chức đảng rất quan tâm công tác giáo dục lý luận, chính trị cho cán bộ, đảng viên, đội ngũ

1. Xem Quy định số 165-QĐ/TW ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí.

phóng viên, cộng tác viên theo phương châm: người làm báo hơn ai hết phải nắm vững được lý luận của Đảng, thấm nhuần chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Cương lĩnh chính trị của Đảng; thực hiện việc nói và viết đúng chủ trương, quan điểm của Đảng; có năng lực để phân tích, phản biện, đấu tranh với tư tưởng xấu, độc, chống phá Đảng và chế độ của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng văn hóa. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Tất cả những người làm báo (người viết, người in, người sửa bài, người phát hành, v.v.) phải có *lập trường chính trị vững chắc*. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được”¹, tránh tình trạng “nắm vấn đề *chính trị* không được chắc chắn”² sẽ dẫn đến nguy cơ chệch hướng, làm giảm sức chiến đấu của người chiến sĩ cộng sản trên mặt trận tư tưởng.

Nhận thức rõ mục đích, yêu cầu của công tác xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan báo chí, các cấp ủy, tổ chức đảng cơ bản thực hiện nghiêm túc việc duy trì có nền nếp, đi đôi với đổi mới nội dung sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt cấp ủy trong các cơ quan báo chí. Thực hiện việc sắp xếp thời gian, lịch công tác hợp lý, khoa học để duy trì nền nếp sinh hoạt chi bộ, cấp ủy, bảo đảm nội dung sinh hoạt theo hướng dẫn của Ban Tổ chức Trung ương và Nghị quyết số 01-NQ/ĐUK ngày 19/8/2016 của Ban Chấp hành Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương về “Nâng cao chất lượng chi bộ trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương”, khắc phục tình trạng chồng chéo, trùng lặp giữa nội dung sinh hoạt chuyên môn với sinh hoạt đảng.

Qua theo dõi, hầu hết các tổ chức đảng cơ sở thực hiện đúng quy định về sinh hoạt chi bộ, cấp ủy, đảng viên thực

1, 2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.166, 164.

hiện nghiêm túc chế độ sinh hoạt đảng và trách nhiệm, nghĩa vụ đảng viên. Nội dung sinh hoạt tư tưởng được chú trọng, những vấn đề mới về lý luận, chính trị, vấn đề về dư luận xã hội thường xuyên được cập nhật, thông tin đầy đủ đến cán bộ, đảng viên. Bên cạnh đó, nhiều cơ sở đảng thực hiện tốt chế độ sinh hoạt chuyên đề hằng quý¹, lựa chọn những vấn đề có tính thời sự, tính định hướng để thông tin, trao đổi, tìm ra giải pháp thực hiện.

Song song với giáo dục chính trị, tư tưởng, cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí coi trọng việc giáo dục, rèn luyện đạo đức người làm báo theo gương Chủ tịch Hồ Chí Minh; xác định xây dựng tổ chức đảng mạnh về đạo đức bắt đầu từ xây dựng và thực hành chuẩn mực của cán bộ, đảng viên; chấp hành đúng các quy định của pháp luật về hoạt động báo chí, quy định đạo đức nghề nghiệp, quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, từ đó hình thành bản lĩnh chính trị của người làm báo cộng sản, vững vàng, kiên định, sắc sảo, đổi mới và hội nhập.

Cấp ủy, tổ chức đảng thực hiện tốt việc kết hợp chặt chẽ công tác quản lý, giáo dục cán bộ, đảng viên, quần chúng với công tác kiểm tra, giám sát đảng viên trong các cơ quan báo chí. Thực hiện nghiêm Quy định số 76-QĐ/TW ngày 15/6/2000 của Bộ Chính trị về việc đảng viên đang công tác ở các cơ quan, doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp thường xuyên giữ mối liên hệ với chi ủy, đảng ủy cơ sở và gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân ở nơi cư trú. Cấp ủy, tổ chức đảng quan tâm, đổi mới phương thức, nội dung lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động của các tổ

1. Đảng bộ Báo Nhân Dân, Đảng bộ Tạp chí Cộng sản, Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam, Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam, Đảng bộ Báo Tiền phong, Đảng bộ Báo Lao động...

chức chính trị - xã hội, phát huy vai trò, chức năng của tổ chức, đoàn thể, nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng cho đoàn viên, hội viên. Đồng thời, cấp ủy, tổ chức đảng lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng kế hoạch giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện và tạo môi trường để phóng viên, biên tập viên trẻ có điều kiện phấn đấu vào Đảng; thực hiện tốt công tác tổ chức cán bộ gắn với chức danh nghề nghiệp, vị trí việc làm; thực hiện tốt công tác bảo vệ chính trị nội bộ; rèn luyện, bồi dưỡng kinh nghiệm, kỹ năng xử lý những vấn đề nhạy cảm, phức tạp, hệ trọng, giữ gìn bí mật quốc gia.

Về công tác tổ chức, 100% tổ chức cơ sở đảng trong các cơ quan báo chí thống nhất theo mô hình lãnh đạo hoặc người đứng đầu cơ quan báo chí trực tiếp làm bí thư cấp ủy¹. Bước đầu triển khai thực hiện Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 và theo tinh thần Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập. Nhiều cơ quan báo chí đã ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin trong hoạt động chuyên môn, vừa nâng cao chất lượng, số lượng thông tin, vừa đáp ứng nhanh nhất yêu cầu được thông tin của độc giả.

Cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí thực hiện tốt quy định về công tác kiểm tra, giám sát, nhất là công tác tự kiểm tra, giám sát gắn với thực hiện tốt việc tự phê bình và phê bình theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI,

1. Xem Báo cáo đánh giá công tác báo chí năm 2018; phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp năm 2019 của Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam.

khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; thực hiện có hiệu quả, thực chất việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị.

Trong thời gian tới, để công tác xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong các cơ quan báo chí trong sạch, vững mạnh cần tiếp tục quan tâm, đổi mới phương thức lãnh đạo, chỉ đạo, thích ứng với yêu cầu, tính chất nhiệm vụ và những vấn đề đặt ra từ thực tiễn. Nhiệm vụ này đòi hỏi mỗi cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy đến từng cán bộ, đảng viên quán triệt sâu sắc lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "... Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình, cán bộ báo chí cần phải tu dưỡng *đạo đức cách mạng*, "cố gắng trau dồi tư tưởng, nghiệp vụ và văn hoá; chú trọng học tập chính trị để nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng và Chính phủ; đi sâu vào thực tế, đi sâu vào quần chúng lao động..."¹. Muốn làm được như thế, mỗi phóng viên, biên tập viên phải nhận thức rằng: "Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ. Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình, cán bộ báo chí cần phải tu dưỡng *đạo đức cách mạng*"².

Thực hiện Quy định số 165-QĐ/TW ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư Trung ương về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí, Chỉ thị số 25-CT/TW ngày 31/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương về tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, cần tiếp tục nghiên cứu, quán triệt sâu sắc một số nội dung, giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, xây dựng tổ chức cơ sở đảng mạnh về đạo đức bắt đầu từ việc quán triệt và thực hiện đầy đủ quan điểm về

1, 2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.466.

đạo đức người làm báo theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vừa là mục tiêu, vừa là nhiệm vụ của mỗi cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí, trọng tâm đi sâu vào 5 nội dung là:

(1) Đạo đức cách mạng, đạo đức nghề báo là “cái gốc” của nhà báo, mỗi cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên phải tự trau dồi đạo đức, phong cách của người chiến sĩ trên mặt trận báo chí, nhận thức đúng đắn về vai trò, sứ mệnh của người làm báo: “Ngòi bút của các bạn cũng là những vũ khí sắc bén trong sự nghiệp phò chính trừ tà”¹. Người làm báo phải có tinh thần nhân văn cao cả, có lòng bao dung, độ lượng đối với con người.

(2) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải có lập trường chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân. Mỗi cán bộ, đảng viên luôn phải tâm niệm “Nhiệm vụ của người làm báo là quan trọng và vẻ vang”², nên “Muốn hoàn thành tốt nhiệm vụ ấy thì phải cố gắng học tập chính trị, nâng cao tư tưởng, đứng vững trên lập trường giai cấp vô sản; phải nâng cao trình độ văn hóa, phải đi sâu vào nghiệp vụ của mình”³

(3) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải luôn gắn bó với nhân dân, hết lòng phục vụ nhân dân vì “Nhiệm vụ của báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng”⁴. Cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí phải thật sự gần dân, sát dân, lắng nghe nhân dân, đem được tâm tư, nguyện vọng, tiếng nói của nhân dân đến với Đảng, Nhà nước và đem chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước đến với nhân dân, làm cho dân hiểu, dân tin, dân làm theo.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.157.

2, 3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.167.

4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.463.

(4) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải trung thực, khách quan, tôn trọng sự thật “Không nên chỉ viết cái tốt mà *giấu cái xấu*. Nhưng phê bình phải đúng đắn. Nêu cái hay, cái tốt, thì phải có *chừng mực*, chớ phóng đại... Phê bình thì phải phê bình một cách *thật thà*, chân thành, đúng đắn”¹. Thực hành tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng và thực hiện công vụ trong mọi trường hợp đều phải có động cơ trong sáng, khách quan, không thể viết vì mục đích vụ lợi, cá nhân, ích kỷ. Mỗi cán bộ, đảng viên, người làm báo phải đem đến cho công chúng niềm tin ở sự thật, tin ở sự nghiêm minh của pháp luật, đặc biệt tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, tin vào truyền thống cách mạng và nhân văn của nhân dân ta.

(5) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải chịu khó rèn luyện, trau dồi kiến thức, học tập suốt đời và luôn nêu cao tinh thần phê bình và tự phê bình. Đây là yêu cầu rất quan trọng, đòi hỏi người làm báo thường xuyên phải thực hiện để không bị tụt hậu, đi sau so với yêu cầu và xu thế hội nhập, nhất là trong điều kiện công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo phát triển vượt bậc hiện nay. Đồng thời, người làm báo chí cách mạng phải vừa học, vừa đề cao tinh thần: “Thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình là thứ vũ khí sắc bén nhất để sửa chữa khuyết điểm và phát triển ưu điểm. Vì vậy, chẳng những chúng ta phải thực hiện mở rộng phê bình và tự phê bình trong Đảng và trong cơ quan chính quyền, mà chúng ta còn phải *hoan nghênh những lời phê bình thành thật của nhân dân*.”

Thứ hai, xây dựng chuẩn mực đạo đức cán bộ, đảng viên, người làm báo gồm trách nhiệm, nghĩa vụ của người làm báo trong việc chấp hành các quy định của pháp luật, nhất là

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.206.

Luật Báo chí, Luật An ninh mạng...; bổ sung quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên theo hướng quy định cụ thể về thái độ, hành vi trong quá trình tác nghiệp; chuẩn mực về văn hóa ứng xử trong công việc, trên báo chí và trên không gian mạng, từ đó góp phần hoàn thiện các quy định của pháp luật trong hoạt động báo chí.

Thứ ba, đổi mới công tác tư tưởng của cấp ủy, chi bộ bắt đầu từ đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt cấp ủy. Bí thư cấp ủy, chi bộ dành thời gian thỏa đáng để nắm bắt diễn biến tư tưởng của cán bộ, đảng viên, những vấn đề nảy sinh trong và ngoài cơ quan, đơn vị tác động đến tâm tư, tình cảm của đảng viên để chọn lọc, chuẩn bị nội dung sinh hoạt tư tưởng, bảo đảm tính thiết thực; đồng thời phát huy dân chủ, tính chiến đấu của đảng viên, dám nghĩ, dám nói, dám đấu tranh với tiêu cực, ngay cả với những vấn đề mới phát sinh cả về phương diện lý luận và thực tiễn để từ đó đạt được sự thống nhất về nhận thức. Cùng với đổi mới công tác tư tưởng, cấp ủy, tổ chức đảng tiếp tục thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 02-NQ/ĐUK ngày 10/10/2012, Nghị quyết số 05-NQ/ĐUK ngày 25/01/2017 của Ban Chấp hành Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác chính trị tư tưởng và đổi mới công tác tư tưởng nhằm đấu tranh, ngăn chặn có hiệu quả biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Việc đổi mới công tác tư tưởng trong sinh hoạt cấp ủy, chi bộ ở cơ quan báo chí lấy nâng cao chất lượng tự phê bình và phê bình là giải pháp hàng đầu, bởi “Mục đích phê bình cốt để giúp nhau sửa chữa, giúp nhau tiến bộ. Cốt để sửa đổi cách làm việc cho tốt hơn, đúng hơn. Cốt đoàn kết và thống nhất

nội bộ”¹, chỉ có tự phê bình và phê bình mới làm cho mỗi cán bộ, đảng viên gột rửa được những thứ còn trì trệ, tiêu cực, khai sáng được yếu tố tích cực, tạo ra được sự thống nhất, đoàn kết trong cấp ủy, chi bộ; lựa chọn những vấn đề mới, phát sinh để đảng viên nêu ý kiến, bày tỏ suy nghĩ, giải pháp giải quyết vấn đề; trong đó, lựa chọn những vấn đề có tính lý luận, trên cơ sở thực tiễn để đánh giá, phê bình một cách khoa học, từ đó nhận diện, thống nhất về nhận thức, củng cố bản lĩnh chính trị, tăng cường sự đoàn kết, cùng nhau hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Thứ tư, thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị theo các quy định của Ban Bí thư, Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương. Nêu gương là một phương thức xây dựng Đảng, chỉ khi cán bộ, đảng viên thực sự nêu gương mới tạo ra được sự gắn kết, thống nhất, tạo ra đột phá mới, tích cực trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn; chỉ có thực sự nêu gương mới đẩy lùi được tiêu cực trong thực hiện nhiệm vụ, giáo dục để loại bỏ thói ba hoa, xa rời thực tiễn, chuộng hình thức, tham lam dẫn đến làm sai tôn chỉ, mục đích của báo chí cách mạng. Việc thực hiện trách nhiệm nêu gương cần gắn chặt với thực hiện việc làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; các cấp ủy, chi bộ trong cơ quan báo chí xây dựng nội dung học tập đạo đức làm báo của Bác Hồ chính là xây dựng chuẩn mực cao nhất, bao trùm, đồng thời cũng là tôn chỉ, mục đích hướng tới của những người làm báo cách mạng.

Thứ năm, thực hiện thật công tâm, khách quan, khoa học công tác kiểm tra, giám sát, đánh giá của cấp ủy, chi bộ đối

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.315; t.5, tr.272.

với đảng viên, đây là nội dung hết sức quan trọng, cần được cụ thể hóa thành các tiêu chí tham chiếu để đánh giá. Trong giai đoạn thực hiện đề án sắp xếp lại tổ chức bộ máy theo đề án quy hoạch báo chí, việc kiểm tra, đánh giá trước một bước không chỉ tạo sự chủ động về bộ máy nhân sự mà là điều kiện để “thay máu” giúp cho tổ chức, bộ máy mới hình thành hoạt động thật sự hiệu quả.

Không phải đến hôm nay công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí mới được đưa ra bàn thảo, mà ngay từ ngày có Đảng, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã rất quan tâm đến vấn đề này, bởi nhiệm vụ của báo chí nước ta là phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân, góp phần làm cho cách mạng thành công. Trong suốt quá trình lịch sử cách mạng của Đảng, báo chí là lực lượng quan trọng, thiết yếu mang hơi thở của cách mạng đến với từng người dân, khơi dậy tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc, vượt qua mọi khó khăn để xây dựng đất nước ta được như ngày hôm nay. Những thành quả ấy là kết quả lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí, là tiền đề quan trọng để báo chí nước ta tiếp tục hội nhập và phát triển.

TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC KIỂM TRA, GIÁM SÁT, THI HÀNH KỶ LUẬT CỦA ĐẢNG ĐỐI VỚI TỔ CHỨC ĐẢNG VÀ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN Ở CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ

TS. Trương Xuân Cừ*

Công tác kiểm tra, giám sát có vị trí quan trọng trong toàn bộ hoạt động lãnh đạo của Đảng, là một trong những phương thức lãnh đạo của Đảng và là nhiệm vụ trực tiếp, thường xuyên của toàn Đảng, trước hết là của các cấp ủy đảng và các tổ chức đảng. Việc nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát là nhiệm vụ quan trọng, có ý nghĩa và tầm quan trọng trong giữ vững, tăng cường và nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước và toàn xã hội. Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương có 61 đảng bộ trực thuộc, trong đó 6 đảng bộ là các cơ quan báo chí (với 127 tổ chức đảng trực thuộc)¹, ngoài ra các cơ quan bộ, ngành, đoàn thể Trung ương đều có tổ chức đảng là cơ quan báo chí như báo ngành, tạp chí, truyền hình, báo điện tử... Thực hiện phương hướng, nhiệm vụ công tác kiểm tra, giám sát do đại hội đảng bộ các cơ quan

* Phó Bí thư Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

1. Đảng bộ: Báo Nhân dân, Thông tấn xã Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Tạp chí Cộng sản và Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam.

báo chí trong Khối đề ra, công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy, tổ chức đảng và ủy ban kiểm tra các cơ quan báo chí có chuyển biến, đạt được nhiều kết quả, có nét đổi mới, mang ý nghĩa sâu sắc.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ 2015-2020, các cấp ủy các cơ quan báo chí đã tích cực lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật trong Đảng và đã đạt được một số kết quả sau:

- Căn cứ sự chỉ đạo của Trung ương, Đảng ủy Khối, cấp ủy các cơ quan báo chí đã làm tốt việc nghiên cứu, quán triệt, tuyên truyền các nghị quyết, quy định, quyết định, chỉ thị, kết luận, kế hoạch, hướng dẫn... của Trung ương và Đảng ủy Khối về công tác kiểm tra, giám sát; sớm ban hành chương trình công tác nhiệm kỳ và hằng năm với nội dung có trọng tâm, trọng điểm, xác định rõ đối tượng, thời gian và cách tiến hành; đồng thời tích cực chỉ đạo các cấp ủy trực thuộc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát theo quy định.

- Cấp ủy các cơ quan báo chí đã tích cực thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát theo Điều 30 Điều lệ Đảng. Từ năm 2016 đến nay, cấp ủy các cơ quan báo chí đã tiến hành kiểm tra, giám sát chuyên đề **85** tổ chức đảng, các cấp ủy trực thuộc các cơ quan báo chí tổ chức kiểm tra, giám sát chuyên đề hơn **100** tổ chức đảng; đồng thời chỉ đạo ủy ban kiểm tra thực hiện nhiệm vụ theo Điều 32 Điều lệ Đảng trong việc tham mưu cho cấp ủy về công tác kiểm tra, giám sát và tiến hành các cuộc kiểm tra, giám sát. Thời gian qua, ủy ban kiểm tra các cơ quan báo chí đã kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật đảng đối với trên **70** tổ chức đảng cấp dưới; tiến hành giám sát **31** tổ chức đảng; tham mưu cho các cấp ủy tiến hành kỷ luật đối với **30** đảng viên vi phạm kỷ luật.

Các cấp ủy và ủy ban kiểm tra các cơ quan báo chí trong Khối đã lựa chọn nội dung về công tác cán bộ, thực hiện việc nêu gương của cán bộ, đảng viên để đưa vào chương trình kiểm tra, giám sát hằng năm như:

+ Kiểm tra việc thực hiện Nghị quyết số 03-NQ/ĐUK ngày 18/3/2013 của Ban Thường vụ Đảng ủy Khối về *“Tăng cường và nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, giám sát của Đảng trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương”*. Trong đó, tập trung kiểm tra việc xây dựng chương trình, quy chế làm việc, phân công của cấp ủy và ủy ban kiểm tra; chương trình kiểm tra, giám sát nhiệm kỳ và hằng năm của cấp ủy và ủy ban kiểm tra các cấp.

+ Việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) về *“Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”*; việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về *“Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”*.

+ Việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về *“Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”* gắn với việc thực hiện Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp; việc thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/ĐUK ngày 25/01/2017 của Ban Chấp hành Đảng bộ Khối về *“Tăng cường tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị trong tình hình hiện nay”*.

- Việc giải quyết đơn, thư tố cáo, khiếu nại được cấp ủy các cơ quan báo chí quan tâm, tập trung giải quyết các vụ việc

phức tạp, đặc biệt những đơn liên quan đến công tác cán bộ, những đơn, thư tố cáo mạo danh, giấu tên nhưng có nội dung cụ thể đã chuyển sang kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm hoặc có biện pháp phòng ngừa vi phạm kịp thời; việc thi hành kỷ luật đảng đối với đảng viên và tổ chức đảng bảo đảm đúng phương châm, nguyên tắc, quy trình, thủ tục và thẩm quyền. Từ năm 2016 đến nay, các cấp ủy cơ quan báo chí đã thi hành kỷ luật đối với **30** đảng viên vi phạm kỷ luật.

Để đạt được kết quả trên, cấp ủy các cơ quan báo chí đã quán triệt sâu sắc Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá X về tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng (Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 30/7/2007) và các văn bản hướng dẫn của Trung ương và Đảng ủy Khối, nhờ đó đã tạo sự chuyển biến mạnh về nhận thức cho các cấp ủy, tổ chức đảng, ủy ban kiểm tra, cán bộ, đảng viên về tầm quan trọng của công tác kiểm tra, giám sát của Đảng.

Tuy nhiên, thời gian qua, công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật đảng ở các cơ quan báo chí còn một số hạn chế:

- Việc quán triệt và tổ chức thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát của một số cấp ủy cơ quan báo chí chưa tốt, ít hiệu quả, chưa làm hết chức năng, nhiệm vụ theo Điều lệ Đảng quy định.

- Cấp ủy các cơ quan báo chí chưa bám sát nhiệm vụ chính trị để xây dựng chương trình kiểm tra, giám sát nên chương trình kiểm tra, giám sát còn chung chung, dàn trải, thiếu tính khả thi, chủ yếu là tập trung kiểm tra, giám sát theo chương trình kiểm tra, giám sát của cấp trên; xây dựng chương trình kiểm tra, giám sát của đảng ủy và ủy ban kiểm tra còn chồng chéo giữa nhiệm vụ kiểm tra của cấp ủy với ủy ban kiểm tra.

- Việc tập huấn nghiệp vụ chưa kịp thời, còn hình thức, nhất là việc hướng dẫn, uốn nắn và kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát cho các cấp ủy, ủy ban kiểm tra chưa thường xuyên.

- Mặc dù các cơ quan báo chí tích cực kiểm tra, giám sát, nhưng chất lượng còn hạn chế, không chỉ ra được các vấn đề yếu kém cần khắc phục; việc giải quyết đơn, thư tố cáo, khiếu nại, phản ánh chưa kịp thời, đúng quy định. Có trường hợp vi phạm chuyên môn nhưng chính quyền không xem xét kỷ luật mà đùn đẩy cho tổ chức đảng xem xét, kỷ luật.

- Cấp ủy các cơ quan báo chí chưa tích cực kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm, đặc biệt khi đối tượng là cán bộ quản lý, những tổ chức thường xảy ra đơn thư tố cáo kéo dài, vượt cấp; ủy ban kiểm tra các cơ quan chưa làm công tác nắm bắt tình hình, phát hiện dấu hiệu vi phạm, lựa chọn nội dung, đối tượng vi phạm để tổ chức kiểm tra và tham mưu cho cấp ủy tổ chức kiểm tra.

Những hạn chế nêu trên có nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân từ việc cấp ủy các cấp chưa thực sự vào cuộc (e ngại, né tránh, có sự nhạy cảm...). Một số cấp ủy, tổ chức đảng thuộc cơ quan báo chí, kể cả người đứng đầu còn nhận thức chưa đúng, chưa đầy đủ, thiếu quan tâm đến công tác kiểm tra, giám sát, còn chưa phân biệt rõ giữa nhiệm vụ kiểm tra của cấp ủy với ủy ban kiểm tra, chưa thực sự quan tâm đúng mức đến công tác kiểm tra, giám sát, chưa coi kiểm tra, giám sát là một trong những chức năng lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng ở cơ sở, cho rằng công tác kiểm tra, giám sát là của ủy ban kiểm tra, nên khoán trắng, phó thác cho ủy ban kiểm tra thực hiện, dẫn đến nhiều cấp ủy chưa xây dựng riêng được chương trình công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy. Cán bộ

làm công tác kiểm tra, giám sát đều kiêm nhiệm¹, chủ yếu tập trung cho công tác chuyên môn nên thời gian, công sức dành cho công tác xây dựng Đảng nói chung và công tác kiểm tra, giám sát nói riêng bị hạn chế. Cán bộ kiểm tra còn nể nang, né tránh, ngại va chạm nên ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát.

Những vấn đề đặt ra hiện nay đối với công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy các cơ quan báo chí trong Khối các cơ quan Trung ương:

- Về thuận lợi:

Trung ương và Đảng ủy Khối đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện công tác kiểm tra, giám sát. Đây là hệ thống cơ sở pháp lý tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan báo chí lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát trong các đảng bộ. Cụ thể:

+ Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá X (Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 30/7/2007) về “Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng”; Thông báo kết luận số 156-TB/TW ngày 01/10/2019 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khoá X về “Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng”.

+ Nghị quyết số 03-NQ/ĐUK ngày 18/3/2013 của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương về tăng cường và nâng chất lượng công tác kiểm tra, giám sát của Đảng trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương; Kết luận số 162-KL/ĐUK ngày

1. Hiện nay chỉ có Đảng ủy Đài Truyền hình, Đài Tiếng nói Việt Nam và Thông tấn xã Việt Nam có cán bộ chuyên trách làm công tác kiểm tra, giám sát của Đảng.

26/12/2017 của Ban Thường vụ Đảng ủy Khối về tiếp tục tăng cường và nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, giám sát trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương.

Các cơ quan báo chí ở Trung ương có thuận lợi trong việc nắm bắt chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước; được tiếp xúc thông tin nhiều chiều, có sự chỉ đạo kịp thời của Trung ương và Đảng ủy Khối trong công tác xây dựng Đảng nói chung và công tác kiểm tra, giám sát nói riêng.

Cấp ủy và cán bộ làm công tác kiểm tra, giám sát ở các cơ quan báo chí có trình độ cao, nhiều đồng chí làm công tác nghiên cứu, tham mưu, quản lý ở cấp vĩ mô, có nhiều kinh nghiệm hoạt động thực tiễn về công tác xây dựng Đảng nói chung và công tác kiểm tra, giám sát nói riêng.

- Về khó khăn:

Địa bàn hoạt động của các cơ quan báo chí rộng, cả trong nước và nước ngoài nên việc tổ chức thực hiện công tác kiểm tra, giám sát gặp nhiều khó khăn; đảng viên thường xuyên phải đi công tác, làm nhiệm vụ chuyên môn dài ngày, xa đơn vị nên việc quản lý đảng viên, việc kiểm tra đảng viên bị hạn chế.

Đội ngũ cán bộ làm công tác Đảng nói chung và công tác kiểm tra, giám sát nói riêng ở các cơ quan báo chí hầu hết là kiêm nhiệm, ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra.

Cơ sở vật chất, trang bị phương tiện, kinh phí đầu tư cho công tác kiểm tra, giám sát của các cơ quan báo chí chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ được giao.

Mặt trái của cơ chế thị trường tác động tiêu cực tới đội ngũ phóng viên, một bộ phận cán bộ, phóng viên có những biểu hiện thoái hóa, biến chất, làm cho công tác kiểm tra, giám sát của Đảng gặp khó khăn.

Một số giải pháp trong thời gian tới:

- Tiếp tục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan báo chí trong công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật của Đảng

+ Cấp ủy các cơ quan báo chí phải tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai toàn diện, cụ thể hóa các nghị quyết, chỉ thị, quy định, kết luận, hướng dẫn của Trung ương, Đảng ủy Khối về công tác kiểm tra, giám sát, đặc biệt là Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 30/7/2007 của Ban Chấp hành Trung ương về “Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng” và Thông báo kết luận số 156-TB/TW ngày 01/10/2019 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về “Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng”; tổ chức nghiên cứu, quán triệt để nâng cao nhận thức cho các cấp ủy, tổ chức đảng, ủy ban kiểm tra và toàn thể cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí về vị trí, vai trò, mục đích, ý nghĩa, tác dụng của công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật của Đảng trong tình hình hiện nay. Việc tổ chức nghiên cứu, quán triệt các nghị quyết, quy định, quyết định, quy chế, hướng dẫn của Đảng, của tổ chức đảng cấp trên phải bằng hình thức phong phú, thiết thực, phù hợp.

+ Cấp ủy các cơ quan báo chí phải có chương trình, kế hoạch, biện pháp, hình thức phù hợp để tổ chức cho các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ chủ chốt thuộc phạm vi lãnh đạo, quản lý của cấp mình nhận thức đầy đủ về vai trò, vị trí của việc kiểm tra, giám sát; phải xác định mỗi một cán bộ, đảng viên là một chiến sĩ trong công tác tư tưởng, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, cho nên phải được trang bị bản lĩnh, đạo đức nghề nghiệp.

+ Ủy ban kiểm tra đảng ủy các cơ quan báo chí chủ động tham mưu, giúp cấp ủy tổ chức các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng cho các cấp ủy, chi ủy viên và cán bộ chủ chốt của các tổ chức đảng ở cấp mình; chủ động tổ chức các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ công tác kiểm tra, giám sát cho cán bộ kiểm tra cấp mình và cấp dưới, bảo đảm cán bộ kiểm tra phải nắm vững, thực hiện tốt công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật đảng, đồng thời thực hiện tốt chức năng tham mưu, giúp cấp ủy về công tác này.

- *Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cơ quan báo chí trong Khối*

+ Cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cơ quan báo chí trong Khối cần ban hành văn bản về công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng theo thẩm quyền; chú ý xây dựng chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với nhiệm vụ của đảng bộ, không xây dựng chương trình, kế hoạch dàn trải, chạy theo thành tích, đề ra nhiều nhưng thực hiện được ít hoặc không thực hiện được. Chú trọng thực hiện toàn diện các nhiệm vụ kiểm tra, giám sát phục vụ thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị, công tác xây dựng Đảng của đảng bộ mình. Trong đó, phải chủ động phát hiện dấu hiệu vi phạm và tiến hành kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm, nhất là những lĩnh vực dễ phát sinh giấu hiệu vi phạm, những nơi có nhiều đơn thư tố cáo giấu tên, mạo tên, nội bộ mất đoàn kết. Tăng cường giám sát thường xuyên và giám sát chuyên đề để chủ động phòng ngừa xảy ra vi phạm; tích cực phát hiện dấu hiệu vi phạm; kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm

+ Việc thực hiện nhiệm vụ công tác kiểm tra, giám sát phải bảo đảm nguyên tắc, phương pháp, quy trình, thủ tục theo quy định của Điều lệ Đảng và các quy định của Đảng, hướng dẫn

của Ủy ban Kiểm tra Trung ương, không nể nang, né tránh, ngại va chạm, tích cực giám sát cấp ủy viên cùng cấp, nhất là bí thư, phó bí thư và đặc biệt là cán bộ thuộc diện cấp ủy cấp trên quản lý công tác, sinh hoạt ở đảng bộ cấp mình, đồng thời kiểm tra cấp ủy viên cùng cấp khi có dấu hiệu vi phạm.

+ Để cụ thể hóa giải pháp trên, cấp ủy các cơ quan báo chí phải coi trọng, đổi mới việc xây dựng phương hướng nhiệm vụ, chương trình kế hoạch kiểm tra hàng năm phù hợp chương trình kiểm tra giám sát của cấp trên và phù hợp với tình hình, điều kiện, hoàn cảnh của cấp mình, bảo đảm thực hiện có tính khả thi trong thực tế. Phải tiến hành công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy đúng chương trình, kế hoạch đề ra, trong đó tập trung hai nội dung:

Thứ nhất là tăng cường giám sát thường xuyên đối với tổ chức đảng, đảng viên, nhất là cấp ủy viên cùng cấp, bí thư, phó bí thư, đặc biệt là cán bộ thuộc diện cấp ủy cấp trên quản lý

- Đối với tổ chức đảng: giám sát việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ và quy chế làm việc; các nguyên tắc, quy chế, quy định, quy trình trong công tác tổ chức, cán bộ, phân cấp quản lý cán bộ, công tác bảo vệ chính trị nội bộ, công tác đảng viên, đánh giá, phân loại tổ chức đảng và đảng viên.

- Giám sát đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo cơ quan, đơn vị trong việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; giám sát việc thực hiện những điều đảng viên không được làm.

Thứ hai là tăng cường kiểm tra, giám sát chuyên đề đối với tổ chức đảng và đảng viên

Tập trung kiểm tra, giám sát chuyên đề trong việc thực hiện các chỉ thị, nghị quyết, kết luận của Đảng, nhất là Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách

Hồ Chí Minh, Quy định số 08-QĐ/TW về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; kiểm tra, giám sát việc thực hiện Nghị quyết số 26-NQ/TW về “Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ”; kiểm tra việc thực hiện Quy định số 179-QĐ/TW về chế độ kiểm tra, giám sát công tác cán bộ; kiểm tra, giám sát chuyên đề các cấp ủy đảng trong việc thực hiện quy trình, chấp hành các nguyên tắc, quy định trong việc thực hiện các khâu, các bước của công tác cán bộ; chú trọng kiểm tra, giám sát người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan, đơn vị.

- Chủ động và tăng cường kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm và xử lý nghiêm minh trong công tác cán bộ

+ Tăng cường khả năng phát hiện vấn đề vi phạm và tiến hành kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm đối với tổ chức đảng và đảng viên liên quan đến công tác cán bộ; giải quyết kịp thời, dứt điểm đơn, thư khiếu nại, tố cáo theo quy định của Đảng; xem xét những vấn đề nổi cộm phát sinh ở cơ quan, đơn vị, có biện pháp xử lý và đề xuất xử lý kỷ luật kịp thời tổ chức đảng và đảng viên vi phạm.

+ Ủy ban kiểm tra các cấp trong Đảng bộ Khối phải giải quyết tố cáo đối với tổ chức đảng và đảng viên trong đảng bộ đúng quy định của Điều lệ Đảng; không để tồn đọng đơn thư tố cáo không được giải quyết kịp thời, gây bức xúc trong dư luận. Đối với những đơn thư tố cáo giấu tên, mạo tên, ủy ban kiểm tra xem xét, phân loại kết hợp với các kênh thông tin khác để quyết định chuyển sang kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm.

- Củng cố tổ chức, bộ máy

Tiếp tục củng cố, kiện toàn hệ thống tổ chức đảng, ủy ban

kiểm tra; xây dựng đội ngũ cán bộ kiểm tra, quan tâm đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cấp ủy viên, cán bộ ủy ban kiểm tra trong các cơ quan báo chí. Tăng cường công tác nghiên cứu, sơ kết, tổng kết thực tiễn về công tác kiểm tra, giám sát kỷ luật đảng.

Một số kiến nghị, đề xuất

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động, những ưu điểm, nhược điểm, khó khăn trong công tác kiểm tra, giám sát của các cơ quan báo chí trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương, để tiếp tục nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát trong tình hình hiện nay, bài tham luận nêu ra một số kiến nghị cơ bản sau:

- Đề nghị Ban Bí thư có hướng dẫn thực hiện Quy định số 215-QĐ/TW ngày 05/12/2013 về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của đảng ủy cấp trên trực tiếp tổ chức cơ sở đảng thuộc Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương. Nghiên cứu, quy định các đảng bộ trực thuộc Đảng bộ Khối đều là đảng bộ cấp trên cơ sở.

- Đề nghị Trung ương nghiên cứu, quy định ủy ban kiểm tra cấp trên lãnh đạo, chỉ đạo cấp ủy cấp dưới trong thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật của Đảng. Đổi mới nội dung sinh hoạt chi bộ định kỳ, nên có quy định xếp loại đảng viên từng quý.

- Trung ương có hướng dẫn cụ thể về biên chế, chế độ, chính sách cán bộ chuyên trách công tác đảng và công tác kiểm tra trong các đảng bộ ở cơ quan Trung ương; chỉ đạo quyết liệt cấp ủy các cấp thực hiện việc kiện toàn ủy ban kiểm tra, cán bộ làm công tác kiểm tra chuyên trách theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 5 khoá X về công tác kiểm tra, giám sát của Đảng trong Đảng bộ Khối.

VAI TRÒ THAM MƯU VỀ ĐỊNH HƯỚNG THÔNG TIN CHO BÁO CHÍ CỦA BAN TUYÊN GIÁO CHO CẤP ỦY TRONG ĐẢNG BỘ KHỐI CÁC CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG

TS. Nguyễn Minh Chung*

Quy định số 04-QĐi/TW ngày 25/7/2018 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy cơ quan chuyên trách tham mưu, giúp việc tỉnh ủy, thành ủy quy định chức năng của ban tuyên giáo cấp ủy là “cơ quan tham mưu... về công tác xây dựng Đảng thuộc các lĩnh vực chính trị tư tưởng, tuyên truyền, lý luận chính trị, báo chí, xuất bản...” (điểm 1.1 khoản 1 Điều 8) và thực hiện nhiệm vụ: “Nghiên cứu, tham mưu tỉnh ủy chỉ đạo, định hướng, hướng dẫn, kiểm tra, giám sát về chính trị, tư tưởng trong hoạt động của các cơ quan báo chí,... hội nhà báo ở địa phương đảm bảo hoạt động đúng đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Khi cần thiết, chủ trì hoặc phối hợp kiểm tra về mặt quan điểm chính trị, tư tưởng các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí, xuất bản... thuộc phạm vi phụ trách” (tiết d điểm 21 khoản 2 Điều 8).

Như vậy, việc tham mưu cho cấp ủy trong chỉ đạo, định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí nhằm thực hiện tôn

* Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ Khối, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

chỉ mục đích là vai trò, trách nhiệm của ban tuyên giáo cấp ủy các cấp.

Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương chưa có quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của cơ quan tham mưu, giúp việc cấp ủy, trong đó có Ban Tuyên giáo. Song, trên cơ sở vận dụng Quy định số 04-QĐi/TW nêu trên, việc tham mưu cho Ban Thường vụ Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương về định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí là nhiệm vụ của Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối.

Thực tiễn cho thấy, Đảng ủy Khối là một cấp ủy không có chính quyền cùng cấp, do đó, không có cơ quan báo chí nào đặt dưới sự quản lý của Đảng ủy Khối mà chỉ có các tổ chức đảng của các cơ quan báo chí là tổ chức đảng trực thuộc Đảng ủy Khối và trực thuộc các tổ chức đảng trực thuộc Đảng ủy Khối.

Các cơ quan báo chí có tổ chức đảng trực thuộc Đảng bộ Khối gồm hai hình thức:

(1) Cơ quan báo chí của Trung ương, gồm: Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Báo Nhân Dân, Tạp chí Cộng sản, Thông tấn xã Việt Nam.

(2) Các cơ quan báo chí thuộc các cơ quan Trung ương, gồm: các báo, tạp chí chuyên ngành (bao gồm cả báo viết và báo hình, phát thanh truyền hình, báo mạng...).

Từ cách phân loại nêu trên cho thấy Đảng ủy Khối có nhiệm vụ định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí nhằm thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích thông qua tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên đang công tác trong các cơ quan báo chí.

Xác định điều đó, trong những năm qua, Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối và ban tuyên giáo cấp ủy các cấp đã tham mưu cho cấp ủy triển khai một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên trong các cơ quan báo chí của Trung ương và của các cơ quan Trung ương.

Thứ nhất, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng và chất lượng đội ngũ đảng viên thông qua việc tập trung nâng cao một cách toàn diện chất lượng chi bộ, tổ chức đảng các cơ quan báo chí.

Xác định việc nâng cao chất lượng chi bộ là một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao vai trò hạt nhân chính trị của tổ chức đảng, Ban Chấp hành Đảng bộ Khối đã ban hành hai nghị quyết về chi bộ để chỉ đạo thực hiện: Nghị quyết số 01-NQ/ĐUK ngày 10/01/2012 “về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương” (khóa XI) và chọn chủ đề công tác năm 2013 là “Năm nâng cao chất lượng chi bộ” và Nghị quyết số 01-NQ/ĐUK ngày 19/8/2016 “về nâng cao chất lượng chi bộ trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương” (khóa XII). Đây là giải pháp cho khâu đột phá mà Đại hội XII của Đảng bộ Khối đề ra và cũng là một giải pháp nhằm cụ thể hóa và triển khai thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI và khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với sáu nhóm nội dung, giải pháp trọng tâm là: (1) Nâng cao nhận thức của cấp ủy các cấp và đảng viên về vị trí, vai trò của chi bộ và yêu cầu cấp thiết của việc nâng cao chất lượng chi bộ; (2) Thực hiện nghiêm nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng, phát huy dân chủ, tăng cường tinh thần tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng; (3) Tập trung đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ, khắc phục được tính hình thức, đơn điệu trong sinh hoạt chi bộ; (4) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát hàng năm làm cho đảng viên tốt hơn; (5) Thường xuyên kiện toàn tổ chức; quan tâm chăm lo, bồi dưỡng nâng cao trình độ năng lực cho đội ngũ bí thư chi bộ và cấp ủy

đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình hiện nay; (6) Đổi mới công tác thi đua, khen thưởng trong Đảng.

Thông qua việc triển khai đồng bộ các giải pháp trọng tâm nêu trên, trong những năm qua, chất lượng sinh hoạt chi bộ và chất lượng công tác đảng trong Đảng bộ Khối nói chung và trong các cơ quan báo chí nói riêng đã có những chuyển biến tích cực, đáp ứng yêu cầu của tình hình mới. Kỷ luật, kỷ cương trong sinh hoạt chi bộ từng bước được xiết lại, nguyên tắc sinh hoạt đảng được giữ vững, do đó, nền nếp sinh hoạt chi bộ được duy trì, bảo đảm chấp hành nghiêm Điều lệ Đảng và phù hợp với thực tiễn của từng tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị. Qua đó đã góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của chi bộ và chất lượng đội ngũ đảng viên trong Đảng bộ Khối nói chung và trong các cơ quan báo chí nói riêng.

Thứ hai, tăng cường công tác đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Triển khai thực hiện nghiêm túc, quyết liệt Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ gắn với việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Thực tiễn cho thấy những năm gần đây, một bộ phận cán bộ, đảng viên, phóng viên có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, nói và làm sai chủ trương, đường lối của Đảng; không ít trường hợp chạy theo lợi ích vật chất tầm thường, đi ngược lại lợi ích quốc gia, dân tộc và nhân dân, coi trọng giá trị đồng tiền, dẫn đến việc đưa tin, tuyên truyền

sai sự thật, có hiện tượng liên kết “đánh hội đồng”...; có phóng viên, tờ báo đã vi phạm pháp luật, hoạt động sai tôn chỉ, mục đích, bị xử lý theo quy định của pháp luật và các quy định về xử lý kỷ luật tổ chức đảng và đảng viên.

Xác định hai văn bản nêu trên là chủ trương quan trọng của Đảng nhằm đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, Đảng ủy Khối quyết tâm chỉ đạo và tổ chức thực hiện nghiêm túc theo phương châm: thực hiện tốt Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) làm tiền đề thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, và ngược lại, thực hiện tốt Chỉ thị số 05-CT/TW để đưa Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) vào cuộc sống.

Kết quả thực hiện Nghị quyết đã góp phần cảnh báo, ngăn chặn các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong một bộ phận cán bộ, đảng viên ở các cơ quan Trung ương, nhất là đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên trong các cơ quan báo chí. Thực tiễn những năm qua cho thấy, số cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên vi phạm pháp luật, vi phạm đạo đức người làm báo giảm nhiều so với khi chưa có nghị quyết và chỉ thị của Trung ương. Chất lượng, hiệu quả các mặt công tác về lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị, xây dựng Đảng có chuyển biến tích cực; sự đoàn kết trong ban chấp hành, ban thường vụ cấp ủy các cấp được đề cao; mối quan hệ công tác được xác định rõ hơn, công tác phối hợp ngày càng chặt chẽ; phương thức hoạt động được đổi mới theo hướng thiết thực và hiệu quả; vai trò của tổ chức đảng ở cơ sở được nâng lên.

Thứ ba, tăng cường xây dựng đạo đức cách mạng của người làm báo thông qua việc triển khai thực hiện nghiêm túc, sáng tạo, có hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Quán triệt sâu sắc lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ. Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình, cán bộ báo chí cần phải tu dưỡng đạo đức cách mạng”¹, Ban Tuyên giáo cấp ủy các cấp đã tham mưu cho các cấp ủy tập trung triển khai Chỉ thị số 05-CT/TW, coi đây là nhiệm vụ quan trọng và là cơ hội để xây dựng đạo đức trong Đảng, do đó, kịp thời cụ thể hóa và ban hành kế hoạch tổ chức thực hiện với bảy nhóm nhiệm vụ cụ thể. Trong đó, xác định bốn nội dung đột phá để toàn Đảng bộ tập trung thực hiện; xây dựng và triển khai có hiệu quả chuyên đề công tác hằng năm, đặc biệt nhấn mạnh việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và các quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chấp hành Trung ương; đồng thời, ban hành chuẩn mực đạo đức của cán bộ, đảng viên Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Quyết định số 1049-QĐ/ĐUK ngày 01/11/2017 của Ban Thường vụ Đảng ủy Khối.

Những hoạt động trên góp phần tích cực trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và đấu tranh phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ Khối; năng lực, sức chiến đấu của tổ chức đảng

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.13, tr.466.

và đảng viên được nâng lên, tạo sự chuyển biến tích cực trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị. Chất lượng, hiệu quả lãnh đạo tổ chức chính trị - xã hội được nâng cao. Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là của bí thư cấp ủy và cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp đã được xác định rõ hơn. Qua triển khai thực hiện, xuất hiện nhiều gương điển hình tiên tiến, những cách làm hay, sáng tạo ở cơ sở trong tổ chức việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh được kịp thời phổ biến, nhân rộng trong toàn Đảng bộ Khối, nhiều tổ chức đảng trong cơ quan báo chí, đảng viên là phóng viên, biên tập viên đã được tuyên dương, khen thưởng và tuyên truyền nhân rộng điển hình.

Thứ tư, tổ chức học tập, quán triệt nghiêm túc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, cấp ủy các cấp nhằm làm cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên trong Đảng bộ nắm vững, hiểu sâu các chỉ thị, nghị quyết của Đảng. Từ đó, góp phần cho các báo tuyên truyền đúng, thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Ngay đầu nhiệm kỳ, Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối đã tham mưu cho Ban Chấp hành Đảng bộ ban hành Nghị quyết số 02-NQ/ĐUK ngày 27/10/2016 về đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương với 5 nhóm giải pháp cụ thể: (1) Nâng cao nhận thức của cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy trong lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng; (2) Đổi mới công tác tổ chức, quản lý các lớp học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng; (3) Xây dựng, kiện toàn, nâng cao chất lượng đội ngũ báo cáo viên trong Đảng bộ Khối; (4) Đổi mới việc xây dựng và tổ chức thực

hiện chương trình hành động thực hiện nghị quyết của cấp ủy; (5) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng.

Thông qua việc thực hiện nghiêm túc các chỉ đạo, hướng dẫn của Trung ương và Nghị quyết số 02-NQ/ĐUK, trong những năm qua, Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối và ban tuyên giáo cấp ủy các cấp đã tham mưu cho cấp ủy thực hiện nghiêm túc việc quán triệt các nghị quyết của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên. Qua theo dõi cho thấy: việc tổ chức học tập, quán triệt nghị quyết, chỉ thị của Đảng đã được 100% các tổ chức đảng thuộc Đảng bộ Khối triển khai thực hiện nghiêm túc; việc đổi mới trong học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng, từng bước nâng cao ý thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên học tập nghị quyết, đưa nghị quyết vào đời sống, nhiều vấn đề tư tưởng ngay từ khi mới phát sinh được tập trung xử lý ngay từ chi bộ, đã góp phần quan trọng trong việc ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có cán bộ, đảng viên các cơ quan báo chí. Thực tiễn cho thấy việc báo chí, đội ngũ phóng viên, biên tập viên nói trái, làm trái, tuyên truyền không đúng chủ trương, đường lối và các chỉ thị, nghị quyết của Đảng được hạn chế ở mức thấp nhất.

Thứ năm, tăng cường định hướng thông tin qua việc tổ chức các hội nghị thông tin chuyên đề, giao ban đội ngũ báo cáo viên các cấp.

Theo chương trình công tác hằng năm, hằng quý, Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối tham mưu cho Đảng ủy Khối tổ chức các hội nghị thông tin chuyên đề (mỗi quý được tổ chức từ 2

đến 3 chuyên đề) nhằm cung cấp thông tin cho đội ngũ báo cáo viên, cộng tác viên dư luận xã hội, cấp ủy viên các cấp trong Đảng bộ Khối và các cơ quan báo chí những vấn đề lớn, nổi cộm đang được xã hội quan tâm nhằm định hướng thông tin dư luận xã hội cũng như định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí kịp thời và chính xác. Bên cạnh đó, ban tuyên giáo các đảng ủy trực thuộc đã tham mưu cho cấp ủy thường xuyên tổ chức các buổi thông tin tình hình thời sự trong nước và quốc tế nhằm định hướng công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong các tổ chức đảng và trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Đồng thời, ban tuyên giáo các cấp tham mưu cho cấp ủy định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí và đội ngũ phóng viên thông qua hoạt động của đội ngũ báo cáo viên các cấp và hoạt động của đội ngũ cộng tác viên dư luận xã hội các cấp trong Đảng bộ Khối. Hiện nay, đội ngũ báo cáo viên trong toàn Đảng bộ là 187 đồng chí, với quy chế hoạt động đối với cấp Đảng ủy Khối với 30 đồng chí thực hiện giao ban 2 tháng/lần/năm; đối với các cấp ủy trực thuộc là 1 tháng/lần/năm và đội ngũ cộng tác viên dư luận xã hội toàn Đảng bộ hiện nay là 120 đồng chí, thực hiện giao ban hằng tháng. Thông qua hoạt động của hai đội ngũ này, nhiều thông tin được kịp thời phản ánh, định hướng và xử lý ngay từ khi mới phát sinh ở cấp chi bộ, khi mới là hiện tượng. Qua đó, đã kịp thời định hướng cho các cơ quan báo chí và đội ngũ những người làm báo.

Hàng năm, nhân dịp đầu xuân và chào mừng kỷ niệm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2) và Ngày truyền thống Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương (07/11), Ban Tuyên giáo tham mưu cho Ban Thường vụ Đảng ủy Khối tổ chức họp báo hoặc gặp mặt các cơ quan báo chí, đội ngũ

phóng viên chuyên theo dõi công tác xây dựng Đảng thường xuyên phối hợp với Đảng ủy Khối để cung cấp thông tin định hướng tuyên truyền về kết quả công tác xây dựng Đảng và phương hướng, nhiệm vụ công tác xây dựng Đảng của Đảng bộ trong thời gian tiếp theo.

Thông qua các hoạt động đó, Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối và ban tuyên giáo cấp ủy các cấp đã tham mưu cho cấp ủy thường xuyên cung cấp thông tin, định hướng thông tin tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, công tác lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị và những vấn đề liên quan trực tiếp đến nhiệm vụ chuyên môn của từng cơ quan Trung ương, những vấn đề đang được cán bộ, đảng viên và nhân dân quan tâm, giúp cho các cơ quan báo chí tuyên truyền đúng định hướng, bảo đảm đúng tôn chỉ, mục đích, hạn chế thấp nhất tình trạng vi phạm các quy định của Đảng, Nhà nước.

Tuy nhiên, trong thực tiễn, tình trạng thông tin không đúng tôn chỉ, mục đích, không đúng đối tượng phục vụ đã được quy định trong giấy phép vẫn tiếp diễn ở một số cơ quan báo chí. Một số cơ quan báo chí thông tin không đúng sự thật; thông tin thiếu nhạy cảm về chính trị, không phù hợp với lợi ích của đất nước, của nhân dân, tiết lộ bí mật Nhà nước; đăng tải quá nhiều thông tin về mặt trái của xã hội, thông tin phản cảm, trái thuần phong mỹ tục của dân tộc, giạt gân câu khách về những vụ việc liên quan đến người nổi tiếng hoặc miêu tả các hành vi tội ác, các vụ án với nhiều chi tiết tởm, rùng rợn...

Tổ chức đảng một số cơ quan báo chí và cơ quan chủ quản không sâu sát trong việc lãnh đạo, chỉ đạo; người đứng đầu một số cơ quan báo chí buông lỏng quản lý nội dung thông tin, buông lỏng quản lý đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên, quá nhấn mạnh chức năng giải trí, chạy theo lợi nhuận

đơn thuần mà xem nhẹ các chức năng định hướng, giáo dục và thẩm mỹ của báo chí; thậm chí còn lợi dụng báo chí để mưu lợi cá nhân, lợi ích nhóm.

Tình trạng “đánh hội đồng”, đánh giá, bình luận vụ việc, hiện tượng mà không xem xét đến các quy định của pháp luật, các kết luận của cơ quan chức năng; tình trạng “suy đoán có tội” phát triển trong báo chí hiện nay gây ảnh hưởng rất lớn đến cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp, làm giảm lòng tin của công chúng và của chính quyền các cấp vào báo chí...

Có những vi phạm về tôn chỉ mục đích như vậy, song như đã phân tích ở trên, Đảng ủy Khối không trực tiếp quản lý các cơ quan báo chí ở các cơ quan Trung ương nên không thể chỉ đạo và xử lý trực tiếp. Đây cũng là một khó khăn đối với việc tham mưu của Ban Tuyên giáo Đảng ủy Khối và ban tuyên giáo cấp ủy các cấp trực thuộc Đảng ủy Khối. Đảng ủy Khối không thể can thiệp về chuyên môn, chỉ có thể chỉ đạo các tổ chức đảng trực thuộc tiến hành xử lý theo các quy định của Đảng đối với các tổ chức đảng và cá nhân đảng viên là phóng viên có vi phạm.

Trong thời gian tới, tình hình quốc tế và trong nước tiếp tục tạo ra nhiều thuận lợi và cơ hội phát triển; đồng thời, có những diễn biến phức tạp, mau lẹ và khó lường tác động mạnh đến việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và công tác xây dựng Đảng của Đảng bộ Khối, trong đó có các tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí và hoạt động của các cơ quan báo chí. Đặc biệt trong giai đoạn hiện nay, với sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch, sự bùng nổ của công nghệ thông tin, nhất là các trang mạng xã hội, thiết bị thông minh (smartphone), mạng di động 5G, mặt trái của cơ chế thị trường... sẽ tác động

manh mẽ đến đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên các cơ quan báo chí.

Trong tình hình đó, các cơ quan báo chí phải tập trung thông tin, tuyên truyền đậm nét các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, các giải pháp đẩy mạnh công tác xây dựng Đảng nhiệm kỳ Đại hội XII và công tác chuẩn bị cho Đại hội XIII của Đảng; các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, gắn với nhiệm vụ của cả nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, cả giai đoạn.

Yêu cầu đặt ra với các cơ quan báo chí, các nhà báo phải am hiểu thực tiễn, nắm vững chủ trương, đường lối, pháp luật, bản lĩnh để đương đầu với những khó khăn, thách thức để hoàn thành nhiệm vụ, tạo ra những sản phẩm báo chí có chất lượng, bảo đảm tôn chỉ mục đích của các cơ quan báo chí; tránh tình trạng “báo hóa” của các trang thông tin điện tử và “thương mại hóa” các tờ báo...

Đất nước càng đẩy mạnh phát triển kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế, nhà báo càng phải nêu cao tính tiên phong trên mặt trận tư tưởng, tiếp thu các giá trị văn hóa tiên tiến của nhân loại, chống lại thứ “văn hóa” lai căng, đồi bại, xa lạ với thuần phong mỹ tục của dân tộc, giữ gìn và phát huy những giá trị đạo đức, bản sắc văn hóa Việt Nam, làm cho mọi người, nhất là thế hệ trẻ, hình thành và phát triển nhân cách, lối sống, đạo đức, tâm hồn của con người Việt Nam.

Trong thời đại bùng nổ thông tin, nhà báo cách mạng lại càng phải có bản lĩnh cách mạng, giữ vững vai trò định hướng thông tin, đồng thời đáp ứng tốt nhất quyền thông tin của các tầng lớp nhân dân. Nói cách khác, nhà báo cách mạng phải có tinh thần cách mạng, đó là tinh thần tiến công, đấu tranh loại bỏ cái xấu, bảo vệ cái tốt, vì sự nghiệp chung của đất nước, của

nhân dân; là tinh thần tự đổi mới, tự hoàn thiện chính bản thân mình.

Các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí cần nâng cao chất lượng công tác tham mưu, xây dựng chủ trương, đường lối phát triển và quản lý báo chí, bảo đảm nguyên tắc: Báo chí luôn được đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, phù hợp với thực tiễn đất nước và xu thế phát triển chung hiện nay. Báo chí phải là vũ khí sắc bén, công cụ đắc lực của Đảng trên mặt trận tư tưởng.

Các tổ chức đảng các cơ quan báo chí và tổ chức đảng cơ quan chủ quản các báo vừa phải tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý, ngăn chặn tình trạng “thương mại hóa báo chí”, vừa phải thường xuyên phối hợp chặt chẽ, đồng bộ trong việc trao đổi, định hướng thông tin, đặc biệt là đối với các sự kiện lớn, hoặc những vấn đề còn nhiều ý kiến khác nhau, để kịp thời thông tin chính xác đến các tầng lớp nhân dân. Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý, cung cấp thông tin, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động báo chí, tạo tiếng nói chung, sự thống nhất cao giữa cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí với báo chí; khắc phục tình trạng “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược”. Đổi mới, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng để bảo đảm báo chí hoạt động đúng hướng, hiệu quả trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế và sự bùng nổ của công nghệ thông tin, truyền thông. Định hướng tốt hơn việc quản lý sử dụng dịch vụ internet và thông tin điện tử trên internet. Ngăn chặn có hiệu quả tình trạng một bộ phận báo chí, xuất bản hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích, sa vào những thông tin, sản phẩm lệch lạc, thị hiếu tầm thường.

Trong tình hình đó, cần tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ sau:

Một là, tiếp tục tập trung nâng cao vai trò của ban tuyên giáo các cấp và năng lực tham mưu của đội ngũ cán bộ làm tuyên giáo các cấp trong tham mưu cho cấp ủy về công tác tuyên giáo, trong đó có lĩnh vực quản lý, định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí. Để làm được điều đó cần có quy định cụ thể về chức năng, nhiệm vụ của các ban tham mưu của Đảng ủy Khối, trong đó ban tuyên giáo cần được bổ sung chức năng, nhiệm vụ tham mưu cho cấp ủy về công tác quản lý, định hướng thông tin đối với các cơ quan báo chí; đồng thời, tăng cường đội ngũ cán bộ ban tuyên giáo về số lượng cũng như về trình độ (trình độ chuyên môn và lý luận) và năng lực thực tiễn trong lĩnh vực báo chí, đặc biệt là cần phải nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên giáo.

Hai là, tiếp tục triển khai các giải pháp nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng, nhất là ở chi bộ. Trước hết cần tập trung nâng cao nhận thức của cấp ủy các cấp và đảng viên các cơ quan báo chí về vị trí, vai trò của chi bộ và yêu cầu cấp thiết của việc nâng cao chất lượng chi bộ. Vấn đề cốt lõi là các cấp ủy đảng cần tuyên truyền, giáo dục thông qua sinh hoạt của đảng bộ, chi bộ và các hoạt động triển khai học tập nghị quyết, tập huấn công tác đảng để mỗi cấp ủy, chi bộ, lãnh đạo đơn vị cùng toàn thể đảng viên nhận thức đầy đủ về quan điểm, nội dung, yêu cầu của việc nâng cao chất lượng chi bộ. Đồng thời, xác định rõ việc nâng cao chất lượng chi bộ là yêu cầu cấp thiết, là trách nhiệm của các cấp ủy đảng và từng đảng viên, là một khâu đột phá trong toàn bộ công tác xây dựng Đảng của Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương. Các chi bộ thực hiện việc giáo dục thường xuyên cho đảng viên về nhiệm vụ của người đảng viên và nâng cao ý thức về trách

nhiệm của người đảng viên trong cơ quan, đơn vị, trong xã hội và khi thực hiện nhiệm vụ của phóng viên, biên tập viên.

Thực hiện nghiêm nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng, phát huy dân chủ, tăng cường tinh thần tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng. Yêu cầu đầu tiên là các cấp ủy và mỗi đảng viên cần nhận thức đầy đủ và thực hiện nghiêm nên nếp sinh hoạt chi bộ cũng như việc đóng đảng phí hằng tháng theo quy định. Đặc biệt là đảng viên giữ cương vị lãnh đạo, quản lý gương mẫu thực hiện đầy đủ các buổi sinh hoạt chi bộ để đảng viên noi theo. Chi ủy phối hợp với lãnh đạo cơ quan, đơn vị bố trí thời gian, công việc hợp lý, tạo điều kiện thuận lợi cho đảng viên tham gia sinh hoạt chi bộ đầy đủ. Với các đảng viên là phóng viên thường xuyên công tác hay lưu trú dài ngày ở địa phương, nước ngoài, thành lập chi bộ lâm thời hoặc chuyển sinh hoạt tạm thời để đảng viên sinh hoạt. Trong sinh hoạt chi bộ cần mở rộng và phát huy dân chủ... Đặc biệt nhấn mạnh yếu tố tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng; tập trung vào những vấn đề cơ bản là chống suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị.

Tập trung đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ, khắc phục tính hình thức, đơn điệu trong sinh hoạt chi bộ. Nội dung sinh hoạt chi bộ cần được chuẩn bị kỹ, ngắn gọn, rõ ràng; tập trung bàn để lãnh đạo giải quyết những vấn đề cụ thể, thiết thực, bức xúc, nổi cộm, sát hợp với chức năng, nhiệm vụ của chi bộ và nguyện vọng chính đáng của đảng viên. Sinh hoạt chi bộ nhằm hai mục đích: (1) Nâng cao nhận thức chính trị, trình độ chuyên môn của đảng viên, tạo điều kiện để đảng viên nắm vững và thực hiện đúng các quy định của Đảng, Nhà nước; (2) Tập trung bàn và định hướng lãnh đạo thực hiện

nhiệm vụ chính trị, nhiệm vụ chuyên môn. Bên cạnh sinh hoạt chi bộ định kỳ cần tăng cường hình thức sinh hoạt chuyên đề (mỗi quý nên ít nhất một lần). Nội dung sinh hoạt chuyên đề tập trung vào những vấn đề số đông đảng viên trong chi bộ quan tâm, sát thực với chức năng, nhiệm vụ cũng như trình độ của đảng viên.

Ba là, làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, làm thất bại mọi âm mưu chống phá, chia rẽ đoàn kết trong Đảng, nhất là việc ngăn chặn và đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trong đó, kiên quyết, kiên trì thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI), Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” gắn với thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và thực hiện các quy định về trách nhiệm nêu gương đối với cán bộ, đảng viên của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chấp hành Trung ương; cũng như tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/ĐUK ngày 25/01/2017 của Đảng ủy Khối về tăng cường tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị trong tình hình hiện nay.

Bốn là, tăng cường giáo dục đạo đức cách mạng đối với người làm báo. Đây vừa là mục tiêu, vừa là nhiệm vụ của mỗi cấp ủy, tổ chức đảng trong cơ quan báo chí và của mỗi cán bộ, đảng viên. Trong đó tập trung vào những nội dung chính sau: (1) Đạo đức cách mạng, đạo đức nghề báo là “cái gốc” của nhà báo, mỗi cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên phải tự

trau dồi đạo đức, phong cách của người chiến sĩ trên mặt trận báo chí. Người làm báo phải có tinh thần nhân văn cao cả, có lòng bao dung, độ lượng đối với con người; (2) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải có lập trường chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân, như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Tất cả những người làm báo... phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng”¹; (3) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải luôn gắn bó với nhân dân, hết lòng phục vụ nhân dân. Do vậy, cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí phải thật sự gần dân, sát dân, lắng nghe nhân dân, đem được tâm tư, nguyện vọng, tiếng nói của nhân dân đến với Đảng, Nhà nước và đem chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước đến với nhân dân, làm cho dân hiểu, dân tin, dân làm theo; (4) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải trung thực, khách quan, tôn trọng sự thật. Thực hành tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng và thực hiện công vụ trong mọi trường hợp đều phải có động cơ trong sáng, khách quan, không thể viết vì mục đích vụ lợi, cá nhân, ích kỷ; (5) Cán bộ, đảng viên, người làm báo phải chịu khó rèn luyện, trau dồi kiến thức, học tập suốt đời và luôn nêu cao tinh thần phê bình và tự phê bình. Đây là yêu cầu rất quan trọng, đòi hỏi người làm báo thường xuyên thực hiện để không bị tụt hậu, đi sau so với yêu cầu và xu thế hội nhập, nhất là trong thời kỳ công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo phát triển mạnh mẽ hiện nay.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.166.

Năm là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát hằng năm đối với đảng viên, phóng viên, biên tập viên.

Mỗi chi ủy phải xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể để kiểm tra, giám sát đảng viên và đảng viên tham gia kiểm tra, giám sát chi ủy. Thông qua giám sát nhằm phát hiện những dấu hiệu vi phạm, biểu hiện tiêu cực, lệch lạc của đảng viên; từ đó giúp đỡ đảng viên điều chỉnh; đồng thời thông qua giám sát nhằm phát hiện những đảng viên, chi bộ điển hình tiên tiến để nhân rộng. Tuy nhiên, không phải việc gì cũng tiến hành giám sát mà chi ủy cần tập trung giám sát những biểu hiện tiêu cực, những vấn đề cần phải uốn nắn, nhất là đối với đảng viên là phóng viên thường xuyên đi công tác ở các địa phương. Cốt lõi của vấn đề là qua giám sát, đảng viên có nhận thức, hành động chuyển biến theo hướng tích cực trong thời gian tiếp theo. Đối với chi bộ, đảng ủy cơ sở phải tiến hành kiểm tra, giám sát các chi ủy thường xuyên, qua đó nâng cao trách nhiệm của chi ủy và lãnh đạo cơ quan, đơn vị về công tác này.

Báo chí phải tiên phong trên mặt trận tư tưởng, tinh táo, cảnh giác, lấy chính thực tiễn đổi mới sinh động của đất nước để tấn công, vạch trần âm mưu thâm độc của các thế lực xấu, thù địch, củng cố lòng tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước và chế độ ta; khẳng định nhất quán quan điểm, đường lối đổi mới của Đảng, kiên quyết đấu tranh chống các luận điệu xuyên tạc, bịa đặt của các thế lực thù địch, lợi dụng tự do, dân chủ, đòi đa nguyên, đa đảng; lợi dụng chống tham nhũng, tiêu cực, thổi phồng những yếu kém, khuyết điểm của một bộ phận cán bộ, đảng viên để quy kết, bôi xấu chế độ, kích động, làm giảm uy tín của Đảng, Nhà nước ta, gây nghi ngờ, chia rẽ nội bộ.

LÀM TỐT CÔNG TÁC TƯ TƯỞNG, CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TRONG VIỆC THỰC HIỆN QUY HOẠCH BÁO CHÍ CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH

Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn gồm những thanh niên tiên tiến, phấn đấu vì mục đích, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Cơ quan Trung ương Đoàn là cơ quan chuyên trách của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ở cấp Trung ương, thực hiện chức năng hoạch định và tổ chức triển khai các chủ trương, chương trình, kế hoạch công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi.

Hiện nay, cơ quan Trung ương Đoàn có 41 đơn vị trực thuộc trong đó có 05 báo, gồm: Báo *Tiền phong*, Báo *Thanh niên*, Báo *Sinh viên Việt Nam*, Báo *Thiếu niên Tiền phong* và Báo *Nhi đồng*; 02 tạp chí, gồm: Tạp chí *Thanh niên* và Tạp chí *Thời trang trẻ*, với tổng số gần 1.000 cán bộ, phóng viên, biên tập viên và người lao động, trong đó có gần 400 đảng viên sinh hoạt tại 06 đảng bộ, chi bộ trực thuộc Đảng bộ Trung ương

Đoàn và 06 đảng bộ, chi bộ trực thuộc Đảng bộ cơ sở phía Nam. Thời gian qua, công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí của Đoàn đã được triển khai nghiêm túc, hiệu quả; cán bộ, đảng viên các báo và tạp chí đã phát huy tốt vai trò tiên phong gương mẫu trong thực hiện nhiệm vụ chính trị; công tác phát triển đảng viên từ quần chúng ưu tú được chú trọng; các tổ chức đảng khối báo chí đều hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, các báo chí Trung ương Đoàn có bề dày truyền thống, luôn giữ vững tôn chỉ, mục đích hoạt động, tuyên truyền sâu rộng, hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và của Đoàn, Hội, Đội vào đời sống giới trẻ; những giá trị tốt đẹp của dân tộc, tinh hoa văn hóa thế giới cho thế hệ trẻ. Mỗi đơn vị báo chí thực sự là một cơ quan làm công tác tư tưởng - văn hóa, có ảnh hưởng tích cực đến thanh niên, thiếu nhi và xã hội, là công cụ giáo dục sắc bén, là phương tiện tuyên truyền đặc lực góp phần nâng cao hiệu quả công tác Đoàn và phong trào thanh niên, thiếu nhi, được Đảng, Nhà nước, tổ chức Đoàn, xã hội ghi nhận, đánh giá cao. Trong suốt quá trình xây dựng và trưởng thành, nhiều tập thể, cá nhân được Đảng, Nhà nước khen thưởng và Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, các bộ, ngành tặng bằng khen.

Làm tốt công tác tư tưởng, chính trị cho cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện quy hoạch báo chí của Đoàn là rất quan trọng, chính vì vậy, ngay sau khi Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025¹, Đảng ủy, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã tiến

1. Ban hành kèm theo Quyết định số 362-QĐ/TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ.

hành hợp thảo luận thống nhất quan điểm trên nguyên tắc cố gắng trong điều kiện cho phép và tuân thủ các quy định của pháp luật, việc sắp xếp hệ thống báo chí cần bảo đảm hoạt động, vận hành ổn định cho các ấn phẩm sau khi sáp nhập, hợp nhất. Trước mắt, các bộ phận chuyên môn của các báo, tạp chí sáp nhập vẫn giữ nguyên; các bộ phận hành chính, kinh doanh, trị sự, văn phòng đại diện thì sáp nhập. Chủ trương này được công bố công khai, tạo sự ổn định về tư tưởng, chính trị cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động. Đồng thời, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã tổ chức Hội nghị quán triệt mục tiêu, giải pháp và lộ trình thực hiện quy hoạch báo chí quốc gia và của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cho cán bộ chủ chốt cơ quan. Đảng ủy Trung ương Đoàn triển khai chủ trương tới các đảng bộ, chi bộ khối báo chí; giao cho cấp ủy làm công tác tư tưởng, chính trị cho đảng viên; giao cho đảng viên trao đổi, phổ biến thông tin làm công tác tư tưởng cho quần chúng là phóng viên, biên tập viên, người lao động nhằm tạo sự đồng thuận, thống nhất trong triển khai thực hiện quy hoạch báo chí của Trung ương Đoàn.

Có thể nhận thấy, chủ trương sắp xếp các cơ quan báo chí nói chung và các báo của Trung ương Đoàn nói riêng là một chủ trương đúng đắn, phù hợp với thực tiễn của đất nước cũng như xu thế chung của thời đại. Tuy nhiên, việc sắp xếp các báo và tạp chí của Trung ương Đoàn cũng phần nào gây xáo trộn về mặt tư tưởng, tình cảm của một bộ phận cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động các báo và tạp chí của Trung ương Đoàn. Hầu hết cán bộ, đảng viên băn khoăn, lo lắng vì những vấn đề liên quan đến thu nhập, điều kiện và phương tiện phục vụ tác nghiệp, về vị trí công việc và văn hóa

ứng xử, nhất là lo sợ không có việc làm khi Trung ương Đoàn còn ít đơn vị báo chí.

Nắm bắt được tâm tư, tình cảm của cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động các đơn vị báo chí và tạp chí nên các bước thực hiện quy trình sáp nhập, hợp nhất đều được Ban Bí thư Trung ương Đoàn tiến hành thận trọng, nghiên cứu kỹ các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, của Đoàn để xây dựng nội dung kế hoạch, quyết định phương án sáp nhập, hợp nhất. Đảng ủy Trung ương Đoàn tiếp tục quan tâm chỉ đạo cấp ủy trực thuộc làm công tác tư tưởng cho cán bộ, đảng viên. Giao cho các tổ chức đoàn thể Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Hội Cựu chiến binh, Chi hội Nhà báo... làm tư tưởng trong từng tổ chức, tránh xáo trộn tâm lý. Phát huy tốt vai trò của cấp ủy và bộ máy lãnh đạo từng đơn vị trong thực hiện kế hoạch của Ban Bí thư Trung ương Đoàn.

Theo kế hoạch, đến ngày 31/12/2019, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh sắp xếp còn 03 cơ quan báo chí. Khi triển khai kế hoạch, Trung ương Đoàn thành lập 3 tổ công tác do 3 đồng chí Bí thư làm Tổ trưởng, thành phần gồm: đại diện Đảng ủy, Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Ban Tổ chức, Ban Tuyên giáo, Phòng Kế hoạch tài chính Văn phòng Trung ương Đoàn, Trưởng các đơn vị, Kế toán trưởng các đơn vị sáp nhập, hợp nhất. Thành phần đa dạng như vậy vừa bảo đảm nguyên tắc, dân chủ trong làm việc, vừa tạo nhiều kênh lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động.

Quy trình tiến hành kế hoạch sáp nhập, hợp nhất được thực hiện rất dân chủ và cầu thị. Đã có nhiều hình thức và giải pháp thiết thực được triển khai. Trước hết, tổ công tác làm việc với lãnh đạo các báo và tạp chí, thông tin chính thức kế hoạch

sáp nhập, hợp nhất, những yêu cầu về lộ trình, về công tác tư tưởng, chính trị của cán bộ, phóng viên, biên tập viên các đơn vị báo chí. Ban Bí thư Trung ương Đoàn xác định phải làm tốt công tác tư tưởng cho cấp ủy, lãnh đạo đơn vị, sau đó mới làm công tác tư tưởng trong toàn đơn vị, đồng thời giao lãnh đạo đơn vị báo chí thông tin đầy đủ nội dung, quán triệt để toàn thể cán bộ đảng viên, phóng viên, biên tập viên và người lao động hiểu đây là chủ trương đúng phải thực hiện, đồng thời nêu rõ trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên trong đơn vị. Sau khi lãnh đạo các báo gặp gỡ cán bộ, phóng viên, biên tập viên, tổ công tác tổ chức gặp gỡ tập thể cán bộ, đảng viên của từng đơn vị báo chí để lắng nghe tâm tư. Việc gặp gỡ tập thể cán bộ, đảng viên của từng đơn vị báo chí là kênh trao đổi, giải đáp những vấn đề chưa rõ một cách chính thức của cơ quan chủ quản. Chính vì được trao đổi thông tin ở nhiều cấp, thông tin được cung cấp nhanh, minh bạch, rõ ràng mà đã hạn chế tối đa việc phát sinh tư tưởng chính trị trong cán bộ, phóng viên, biên tập viên và người lao động.

Song song với việc làm tốt công tác tư tưởng cho cán bộ, đảng viên; thời gian qua các báo, tạp chí của Trung ương Đoàn tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức của các ấn phẩm, tiếp tục đầu tư phát triển các hoạt động sau mặt báo góp phần tạo thêm công ăn, việc làm, nâng cao thu nhập cho người lao động. Những hoạt động nêu trên của các báo và tạp chí đã góp phần quan trọng ổn định tư tưởng, phát huy tinh thần tình nguyện, sáng tạo của cán bộ, đảng viên, anh chị em phóng viên và người lao động, tạo niềm tin trong thực hiện quy hoạch báo chí của Trung ương Đoàn.

Trong thời gian tới, việc duy trì hoạt động cũng như thực hiện chủ trương quy hoạch báo chí và tạp chí của Trung ương

Đoàn đứng trước nhiều khó khăn, thách thức. Trước hết là sự phát triển của báo mạng và các trang cá nhân trên internet làm mất dần thói quen đọc báo giấy sẽ làm cho kinh tế báo chí ngày càng khó khăn, số lượng phát hành báo in nói chung có chiều hướng sụt giảm. Bên cạnh đó là những tác động của mặt trái nền kinh tế thị trường, nguy cơ phai nhạt, đánh mất bản sắc văn hóa, xói mòn những giá trị truyền thống của dân tộc trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế; nguy cơ từ tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, trong nội bộ, trong đó có tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí ở bộ phận cán bộ, đảng viên vẫn chưa được ngăn chặn triệt để và nhất là âm mưu thực hiện “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch nhằm chống phá nước ta với những biểu hiện mới, quyết liệt và tinh vi hơn trước. Với những khó khăn, thách thức trên, trong thời gian tới, Đảng ủy và Ban Bí thư Trung ương Đoàn sẽ tiếp tục tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các báo chí và tạp chí của Đoàn thực hiện tốt các yêu cầu sau:

Một là, Đảng ủy, Ban Bí thư Trung ương Đoàn tiếp tục quán triệt, phổ biến và triển khai thực hiện quan điểm, chỉ đạo của Đảng đối với công tác báo chí và Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 của Chính phủ và Kế hoạch quy hoạch báo chí của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, tạo sự thống nhất cao trong triển khai thực hiện. Cần quan tâm chuẩn bị các điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện phục vụ tác nghiệp khi các báo sáp nhập. Tăng cường đầu tư kinh phí. Quan tâm công tác cán bộ, nhất là lựa chọn chức danh Tổng Biên tập của các báo và tạp chí.

Hai là, cấp ủy và Ban Biên tập các báo và tạp chí cần tăng cường xây dựng và thực hiện quy chế phối hợp trong lãnh đạo

thực hiện nhiệm vụ chính trị và xây dựng Đảng. Tăng cường phát huy vai trò của người đứng đầu cấp ủy và chính quyền trong triển khai các nhiệm vụ được giao. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên. Tăng cường xây dựng mối đoàn kết nội bộ. Đẩy mạnh công tác phát triển đảng viên.

Ba là, cán bộ, đảng viên của các báo và tạp chí tiếp tục nêu cao vai trò tiên phong gương mẫu trong thực hiện nhiệm vụ chính trị và tham gia xây dựng Đảng, xây dựng cơ quan vững mạnh toàn diện. Làm tốt công tác vận động quần chúng thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 và Kế hoạch quy hoạch báo chí của Ban Bí thư Trung ương Đoàn.

CHẤT LƯỢNG SINH HOẠT CHI BỘ TẠI CÁC TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ THUỘC TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG VIỆT NAM

Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam

Trong công tác xây dựng Đảng, báo chí có vai trò đặc biệt quan trọng, đó là tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên, nhân dân, người lao động. Báo chí phản ánh việc thực hiện các chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng trong cuộc sống; phản ánh những vấn đề phát sinh trong quá trình thực hiện để kịp thời điều chỉnh; phản ánh tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng, tình cảm của cán bộ, đảng viên, đoàn viên, người lao động; những cách làm hay, những mô hình tốt trong việc đưa các chủ trương, nghị quyết của Đảng vào cuộc sống...

Trong những năm qua, báo chí trong hệ thống Công đoàn (Báo Lao động, Tạp chí Lao động và Công đoàn, Báo Lao động Thủ đô, Báo Người Lao động) đã tích cực tham gia xây dựng, chỉnh đốn, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị, coi đây là trách nhiệm và quyền lợi chính trị của cán bộ, đảng viên, đoàn viên, người lao động và tổ chức công đoàn; báo chí công đoàn đã thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội, tham gia góp ý xây

dựng Đảng, xây dựng chính quyền, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; góp ý với đảng viên về phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ với hình thức phù hợp, góp phần thực hiện thành công Nghị quyết Trung ương 4 khoá XI, khoá XII về xây dựng Đảng.

Báo chí công đoàn đã tập trung tuyên truyền, giáo dục cán bộ, đảng viên, đoàn viên, người lao động nhận thức sâu sắc về giai cấp công nhân, về Đảng, về tổ chức công đoàn, về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân. Giáo dục, phát huy lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc, ý thức chính trị của công nhân lao động. Tuyên truyền, giáo dục để thống nhất nhận thức: ngày nay, thước đo lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc của cán bộ, đảng viên, đoàn viên, người lao động chính là không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt, ý thức, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động, kỹ năng nghề nghiệp, lao động cần cù, sáng tạo, để thích ứng với điều kiện lao động trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, quyết tâm chiến thắng đói nghèo, lạc hậu, không ngừng phấn đấu vì việc làm bền vững và cuộc sống tốt đẹp hơn của chính mỗi công nhân, vì sự ổn định và phát triển của doanh nghiệp, sự phồn vinh của đất nước.

Báo chí công đoàn đã tập trung thể chế hoá, cụ thể hoá các chủ trương, quan điểm của Đảng về giai cấp công nhân được thể hiện trong Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 28/01/2008 của Ban Chấp hành Trung ương về “Tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”; Nghị quyết Đại hội lần thứ XII Công đoàn Việt Nam. Tăng cường giới thiệu để bồi dưỡng kết nạp vào Đảng

những cán bộ, đoàn viên công đoàn ưu tú, xuất sắc trong các doanh nghiệp, đơn vị ngoài khu vực nhà nước, ngoài công lập.

Báo chí công đoàn đã tích cực tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng vào thực tiễn công tác công đoàn. Đặc biệt, đã kiên trì, sáng tạo và thực chất trong việc tổ chức học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 03-CT/TW và Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đề cao trách nhiệm nêu gương, tự giác học trước, làm trước của cán bộ, đảng viên công đoàn các cấp, đồng thời coi trọng việc xây dựng và nhân rộng các điển hình tiên tiến. Báo chí công đoàn đã mở chuyên mục về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh như Báo Lao động xây dựng bộ phim tài liệu “Hành trình đoàn viên công đoàn khu vực ngoài nhà nước đến với Đảng”...

Báo chí công đoàn đã tham mưu giúp lãnh đạo các cấp công đoàn tăng cường nắm bắt tình hình, diễn biến từ cơ sở để chủ động và phối hợp tổ chức tốt hơn, hiệu quả hơn các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Phát triển các phương thức tuyên truyền có tác động nhanh, sức lan tỏa rộng như internet, mạng xã hội và đưa các hoạt động văn hoá tinh thần đến đông đảo đoàn viên, người lao động. Chú trọng giáo dục giữ vững bản lĩnh, có ý thức nhạy bén chính trị, tăng sức đề kháng trước những biểu hiện tiêu cực, mặt trái của xã hội và sự chống phá, xuyên tạc của các thế lực thù địch, tuyệt đối không để các thế lực thù địch lợi dụng lòng yêu nước chân chính của công nhân, người lao động hòng kích động, lôi kéo

biểu tình, tụ tập gây rối, làm mất an ninh, trật tự, gây chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc.

Chuyển biến về nhận thức của cấp ủy và đảng viên: từ khi triển khai thực hiện Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Tổ chức Trung ương về một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, các cơ quan báo chí công đoàn đã có sự chuyển biến rõ nét trong nhận thức của cán bộ, đảng viên nói chung, nhất là các đồng chí đứng đầu cấp ủy, chi bộ trực thuộc, không còn tình trạng tổ chức sinh hoạt chi bộ chiếu lệ, hình thức, thiếu nội dung hoặc nội dung sinh hoạt chuyên môn là chủ yếu.

Các cấp ủy các cơ quan báo chí công đoàn đã xác định rõ trách nhiệm trong mỗi kỳ sinh hoạt, chuẩn bị kỹ các nội dung sinh hoạt chi bộ và coi đây là diễn đàn cho đảng viên trao đổi, thảo luận và có chính kiến trong công tác xây dựng tổ chức đảng tại đảng bộ, chi bộ.

Nền nếp sinh hoạt chi bộ của các cơ quan báo chí công đoàn được duy trì tốt hơn; số buổi sinh hoạt thực hiện đúng quy định của Điều lệ Đảng 12 buổi/năm; 100% chi bộ tổ chức được sinh hoạt chuyên đề, trong đó có nhiều chi bộ tổ chức mỗi quý 1 kỳ sinh hoạt chuyên đề; tỷ lệ đảng viên tham gia sinh hoạt đông đủ hơn, đạt trên 90% số đảng viên dự sinh hoạt; các chi bộ đều có các sổ ghi chép, trong đó sổ ghi biên bản sinh hoạt chi bộ được thống nhất theo mẫu sổ của Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương quy định.

Quy trình chuẩn bị sinh hoạt chi bộ được phân công cụ thể cho các chi ủy viên, trong đó vai trò của Bí thư chi bộ làm nòng cốt, các đảng viên tham dự đầy đủ, nghiêm túc theo quy định của Điều lệ Đảng.

Thông qua hình thức sinh hoạt chi bộ, chi bộ nắm bắt kịp thời tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, đảng viên, có biện pháp giải quyết những bức xúc trong thẩm quyền ngay từ chi bộ, đồng thời phối hợp với các ban, đơn vị liên quan để giải quyết thấu đáo vụ việc, không để trường hợp đơn thư vượt cấp, góp phần xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh.

Việc phát huy dân chủ trong sinh hoạt chi bộ ngày càng được các đảng bộ, chi bộ các cơ quan báo chí công đoàn quan tâm, do đó đã phát huy được trí tuệ tập thể của cán bộ, đảng viên, tạo sự đoàn kết gắn bó giữa cán bộ, đảng viên với cơ quan, đơn vị, đảng viên đã tích cực phát biểu trong sinh hoạt chi bộ; chi bộ đã quan tâm chăm lo bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của cán bộ, đảng viên.

Nét mới trong sinh hoạt chi bộ tại các đảng bộ, chi bộ các cơ quan báo chí công đoàn là: tăng cường công tác tuyên truyền gắn với các sự kiện chính trị, các ngày lễ lớn của đất nước, dân tộc, của ngành, đơn vị, truyền tải thông tin đến các chi bộ, đảng viên, tổ chức tọa đàm, trao đổi kinh nghiệm giữa các chi bộ trong việc thực hiện nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; xây dựng chương trình sinh hoạt cả năm, xác định nội dung của từng kỳ sinh hoạt và phân công chi ủy viên, đảng viên chuẩn bị cụ thể; sinh hoạt chi bộ kết hợp với việc thăm quan khu di tích, giáo dục truyền thống, giao lưu, trao đổi kinh nghiệm.

Việc tổ chức nghiên cứu, học tập các nghị quyết của Đảng và định hướng tư tưởng cho cán bộ, đảng viên trong việc chấp hành các chỉ thị, nghị quyết của Đảng tại các đảng bộ, chi bộ các cơ quan báo chí công đoàn trực thuộc ngày càng được chú trọng, có trên 90% các chi bộ triển khai thực hiện tốt công tác này. Các đảng bộ, chi bộ tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền

chào mừng kỷ niệm các sự kiện trọng đại của đất nước, tập trung tuyên truyền trước, trong và sau Đại hội Công đoàn Việt Nam lần thứ XII, Đại hội đại biểu Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương lần thứ XII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, phát tài liệu tuyên truyền, phát động thi đua. Triển khai tổ chức một số hoạt động nhân ngày thành lập Đảng, chương trình Tết Sum vầy, Tháng Công nhân hàng năm, ngày thành lập Công đoàn Việt Nam như: tổ chức nói chuyện chuyên đề, tư vấn pháp luật, tuyên truyền về lịch sử dân tộc, truyền thống đấu tranh cách mạng của giai cấp công nhân, của tổ chức Công đoàn Việt Nam và tình đoàn kết quốc tế; về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Nhận thức trách nhiệm của cấp ủy các cơ quan báo chí công đoàn về vị trí, vai trò của chi bộ và ý nghĩa của việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ được khẳng định và chuyển biến tốt.

Ý thức tự giác học tập, rèn luyện của cán bộ, đảng viên và tinh thần đấu tranh phê bình và tự phê bình ngày càng được nâng cao.

Công tác quản lý, kiểm tra, giám sát đảng viên được thực hiện nghiêm túc, bài bản hơn; công tác phát triển đảng và đánh giá, phân loại tổ chức đảng, đảng viên hàng năm bảo đảm về thời gian, đối tượng và chất lượng.

Việc thực hiện tiêu chí, chuẩn mực của chi bộ trong việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được duy trì và phát huy có hiệu quả trong từng đảng bộ, chi bộ và mỗi cán bộ, đảng viên.

Sự phối hợp của cấp ủy với chuyên môn được thể hiện rõ nét trong Quy chế phối hợp giữa cấp ủy với chuyên môn được xây dựng tại các đảng bộ, chi bộ đã tránh được sự chồng chéo trong quá trình chỉ đạo, lãnh đạo việc thực hiện nhiệm vụ chính trị trong mỗi cơ quan, đơn vị hằng năm.

Một số hạn chế:

Vẫn còn một số chi ủy, chi bộ nhận thức chưa đầy đủ, chưa quan tâm đúng mức việc triển khai học tập, quán triệt Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Tổ chức Trung ương, chưa đi vào nội dung thực chất, chưa tạo được chuyển biến về tư tưởng, nhận thức rõ rệt trong cấp ủy và đảng viên; thực hiện chưa nghiêm túc chế độ sinh hoạt định kỳ hằng tháng, vẫn còn một số chi bộ sinh hoạt chưa đúng thời gian quy định.

Việc lựa chọn nội dung sinh hoạt chuyên đề chưa phong phú, đa dạng; sinh hoạt chi bộ mang tính hình thức, nặng về kiểm điểm thực hiện công tác chuyên môn; tỷ lệ đảng viên tham gia sinh hoạt chi bộ chưa cao, việc phân công nhiệm vụ đảng viên còn chưa tốt, chưa rõ nhiệm vụ; việc ghi chép nội dung sinh hoạt chi bộ ở một số chi bộ còn sơ sài, chưa đầy đủ...

Ở một số cấp ủy, chi bộ, tính giáo dục, tính chiến đấu, tinh thần tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt còn yếu; tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái giảm sút.

Công tác kiểm tra, giám sát chưa được coi trọng, đôi khi còn mang tính hình thức, chưa phát hiện, ngăn chặn, xử lý kịp thời đảng viên suy giảm ý chí, vi phạm khuyết điểm, buộc phải xử lý kỷ luật đảng.

Nguyên nhân của hạn chế:

Nguyên nhân của hạn chế một phần do khách quan, song chủ yếu là do cấp ủy thiếu quan tâm sâu sát; sự lãnh đạo,

chỉ đạo, kiểm tra, giám sát của cấp ủy cấp trên đối với chi bộ chưa thường xuyên; sự phối kết hợp giữa tập thể chi ủy với lãnh đạo cơ quan, đơn vị chưa thống nhất; chưa có sự đổi mới, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ. Chưa thực sự quan tâm đến việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ chi ủy viên và bí thư chi bộ; nhiều bí thư chi bộ còn hạn chế, chưa phát huy được năng lực, vai trò lãnh đạo.

Địa bàn hoạt động rộng, cán bộ, đảng viên là các phóng viên phải thường xuyên đi công tác cơ sở nên có trường hợp không tham gia sinh hoạt chi bộ được đầy đủ.

Trong thời gian tới, để nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ và nâng cao chất lượng chi bộ tại các tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí công đoàn, cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

- *Về nâng cao chất lượng công tác chính trị, tư tưởng*

Công tác tư tưởng phải gắn chặt với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của từng đảng bộ, chi bộ, gắn với tôn chỉ, mục đích của cơ quan báo, tạp chí. Chú trọng công tác giáo dục toàn diện, kết hợp ba mặt giáo dục: chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Công tác tư tưởng phải gắn liền với công tác tổ chức, với phong trào của quần chúng, thực hiện nói đi đôi với làm. Mở rộng và khuyến khích thực hành dân chủ trong Đảng.

Bảo đảm thông tin kịp thời, đa dạng, có định hướng; ứng dụng công nghệ thông tin trong các cuộc họp chi bộ, tổ chức họp chi bộ trực tuyến đối với cán bộ, đảng viên, phóng viên đi công tác ở cơ sở.

- *Về nâng cao chất lượng công tác tổ chức đảng, đảng viên*

Thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ và các nguyên

tác xây dựng Đảng thông qua việc xây dựng Quy chế làm việc, trong việc ban hành nghị quyết và triển khai thực hiện nghị quyết, trong sinh hoạt chi bộ.

- Về nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, giám sát

Nêu cao tính chủ động trong công tác công tác kiểm tra, giám sát của các đảng bộ, chi bộ. Nêu cao tính chiến đấu trong công tác kiểm tra, giám sát; đấu tranh làm rõ đúng, sai, ưu điểm, khuyết điểm trong quá trình tiến hành kiểm tra, giám sát. Công tác kiểm tra, giám sát hướng tới việc giáo dục cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức tự giác phê và tự phê bình, làm tròn trách nhiệm đối với Đảng, với cơ quan, đơn vị, công tác kiểm tra, giám sát; chú trọng và đề cao tính hiệu quả của công tác kiểm tra, giám sát, tránh xuê xoa, hình thức.

- Về nâng cao chất lượng công tác dân vận và lãnh đạo các đoàn thể

Làm tốt hơn nữa công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên và quần chúng. Lãnh đạo, chỉ đạo các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ quan, đơn vị vận động đoàn viên, hội viên thực hiện tốt quy định, quy chế của cơ quan, đơn vị về văn hóa công sở, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, thực hiện tốt quy định về tiêu chuẩn đạo đức, lối sống mà cán bộ, đảng viên đã đăng ký với cơ quan, đơn vị.

Phối hợp với thủ trưởng cơ quan, đơn vị thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở, thực hiện các quy định của Đảng, Nhà nước về công tác dân vận. Duy trì kế hoạch làm việc của đảng ủy với các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội ở cơ quan, đơn vị hàng năm.

Chỉ đạo các tổ chức quần chúng đẩy mạnh phong trào thi đua, các hoạt động văn hóa, thể thao, tích cực thực hiện các hoạt động nhân đạo, từ thiện. Tăng cường công tác kiểm tra,

giám sát của Đảng trong đó có nội dung kiểm tra, giám sát việc thực hiện công tác dân vận.

- Về phối hợp giữa chi ủy với lãnh đạo cơ quan, đơn vị cùng cấp trong phân công nhiệm vụ cho đảng viên và trong công tác cán bộ

Các đảng bộ, chi bộ các cơ quan báo chí công đoàn cần thực hiện tốt Quy chế phối hợp giữa cấp ủy với chuyên môn, trong đó chú trọng việc phân công trách nhiệm cụ thể cho từng đồng chí cấp ủy trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và công tác cán bộ tại cơ quan, đơn vị.

GIỮ VỮNG VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA CẤP ỦY CƠ QUAN CHỦ QUẢN TRONG CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, ĐỊNH HƯỚNG ĐỂ CƠ QUAN BÁO CHÍ THỰC HIỆN TỐT TÔN CHỈ, MỤC ĐÍCH

Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh

1. Thực trạng tình hình

Thành phố Hồ Chí Minh là một trong những đô thị phát triển năng động của cả nước, hiện có khoảng 13 triệu người thường xuyên lưu trú, trong đó, dân số thành phố đạt hơn 8,99 triệu người¹. Thành phố cũng là một trung tâm báo chí lớn của cả nước và khu vực, với 38 cơ quan báo chí của thành phố và hơn 150 cơ quan báo chí Trung ương cùng các địa phương khác có trụ sở chính hoặc văn phòng đại diện trên địa bàn. Với đặc thù đó, để báo chí hoạt động hiệu quả, đúng tôn chỉ mục đích thì việc giữ vững vai trò lãnh đạo của các cấp ủy đảng, đặc biệt là cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí luôn là một yêu cầu cấp thiết, thường xuyên.

Cùng với nền báo chí cả nước, báo chí thành phố có những bước phát triển nhanh chóng, mạnh mẽ về nhiều mặt: Số lượng và phạm vi phát hành, phát sóng của các báo, tạp chí, trang tin điện tử, báo điện tử, đài phát thanh, đài truyền hình, ấn

1. Theo kết quả Tổng điều tra dân số và nhà ở Thành phố Hồ Chí Minh năm 2019, tính đến 0 giờ ngày 01/4/2019.

phẩm, chương trình ngày càng tăng; chất lượng nội dung, hình thức, công nghệ in ấn, truyền tải thông tin được cải thiện; đội ngũ nhà báo và những người làm việc trong các cơ quan báo chí phát triển cả về số lượng, trình độ lý luận chính trị và chuyên môn nghiệp vụ... Đa số các cơ quan báo chí đều hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích, đối tượng phục vụ theo quy định trong giấy phép thành lập, bảo đảm thông tin trung thực, khách quan, phù hợp với lợi ích của đất nước và nhân dân, góp phần ổn định chính trị, đáp ứng các nhu cầu chính đáng, lành mạnh của nhân dân.

Báo chí thành phố luôn phấn đấu thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, luôn bám sát thông tin các đợt sinh hoạt chính trị lớn của đất nước và thành phố; tích cực tuyên truyền các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, đồng hành cùng nhiều phong trào của nhân dân, phản ánh tâm tư, nguyện vọng chính đáng của người dân bằng nhiều diễn đàn, chuyên trang, chuyên mục; luôn quan tâm đến việc tuyên truyền, nêu gương người tốt, việc tốt, gương điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; góp phần định hình nhân cách con người mới trong nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Đặc biệt, báo chí thành phố có nhiều sáng tạo và tạo được dấu ấn hiệu quả trong tổ chức thúc đẩy các phong trào xã hội trên mặt báo và các hoạt động xã hội sau mặt báo.

Báo chí thành phố tham gia tích cực vào cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu và các tệ nạn xã hội; đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trên lĩnh vực lý luận, tư tưởng, văn hóa. Báo chí thành phố cũng góp phần quan trọng trong tuyên truyền đấu tranh bảo vệ chủ quyền biên giới, lãnh thổ, bảo vệ

các vùng biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc; góp phần quan trọng vào quá trình dân chủ hóa đời sống xã hội, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ, tạo sự đồng thuận trong xã hội. Trong công tác thông tin đối ngoại, báo chí đã góp phần làm cho người nước ngoài và người Việt Nam đang sinh sống, làm việc ở nước ngoài hiểu biết ngày càng rõ nét và đúng đắn hơn về đất nước, con người Việt Nam, về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, trên cơ sở đó tranh thủ được sự đồng tình, ủng hộ của nhân dân thế giới, sự đóng góp của cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Cấp ủy các cơ quan báo chí cũng chú trọng công tác tạo nguồn, bồi dưỡng phát triển đảng viên mới là phóng viên, biên tập viên; tạo điều kiện cho các phóng viên, biên tập viên tham gia các lớp bồi dưỡng lý luận chính trị, hành chính. Tính đến năm 2019, tại 13 cơ quan báo chí lớn của thành phố⁽¹⁾ có tổng số 939 đảng viên; trình độ lý luận chính trị cử nhân, cao cấp có 243 đồng chí (trong đó 5 trường hợp đang học), trung cấp có 361 đồng chí (trong đó 27 trường hợp đang học).

2. Những vấn đề đặt ra đối với báo chí thành phố hiện nay

Bên cạnh những ưu điểm, thành tựu, cùng với thực trạng chung của báo chí cả nước, hoạt động báo chí thành phố thời gian qua còn bộc lộ không ít hạn chế, khuyết điểm:

1. Báo Sài Gòn giải phóng, Đài Truyền hình thành phố, Đài Tiếng nói nhân dân thành phố, báo Phụ nữ Thành phố Hồ Chí Minh, báo Người Lao động, báo Tuổi trẻ, báo Khăn quàng đỏ, báo Cựu chiến binh Thành phố Hồ Chí Minh, báo Pháp luật Thành phố Hồ Chí Minh, Tuần báo Văn nghệ Thành phố Hồ Chí Minh, Thời báo Kinh tế Sài Gòn, báo Khoa học phổ thông, báo Doanh nhân Thành phố Hồ Chí Minh.

Sự nhạy bén chính trị, ý thức tự giác chấp hành định hướng chính trị, tư tưởng của một số cơ quan báo chí chưa cao; thậm chí có lúc thể hiện sự thiếu nghiêm túc trong chấp hành chỉ đạo, mà thể hiện theo ý tưởng đã được mặc định, gây ra những tác động xấu trong đời sống xã hội; vẫn còn tình trạng chưa bám sát tôn chỉ, mục đích, còn khuynh hướng “thương mại hóa”.

Một số báo chưa thận trọng trong việc kiểm chứng nguồn tin, rà soát, hoàn chỉnh câu từ, cú pháp trên các ấn phẩm; công tác biên tập tin, bài của ban biên tập và tòa soạn chưa chặt chẽ, dẫn đến một số tin, bài có chi tiết không chính xác, thiếu khách quan, đưa tít bài không phù hợp với nội dung. Việc kiểm soát và đăng tải các ý kiến bình luận của bạn đọc trên báo điện tử đôi khi còn tình trạng thả nổi, còn để xuất hiện những bình luận thiếu thiện chí, xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, bôi nhọ lãnh tụ, lãnh đạo, gây bức xúc dư luận.

Trong điều kiện hội nhập quốc tế, xu thế đưa thông tin theo dạng viết tin, bài đăng Facebook, Blog... diễn ra phổ biến đã tác động rất lớn đến hoạt động tác nghiệp của một số nhà báo nên ít nhiều làm hình thành thói quen thể hiện thông tin theo dạng phản ánh gay gắt, thiếu tinh thần xây dựng; những nội dung mang tính cổ vũ, nêu gương xuất hiện chưa đều. Đặc biệt là chất lượng một bộ phận những người làm báo của thành phố còn chưa cao, trong đó có một số chưa được đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn công tác báo chí hay giáo dục về bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức.

Hoạt động kinh tế báo chí tại một số cơ quan báo chí gặp rất nhiều khó khăn, đặc biệt đối với nhóm tuần báo và các tạp chí chuyên ngành, số lượng sụt giảm, nợ đọng, chi phí in ấn

tăng. Vấn đề cân đối trong thu - chi tài chính của một số cơ quan báo chí khó tìm ra bài toán giải quyết.

Những ưu điểm, thành tựu cũng như những hạn chế, khuyết điểm của hoạt động báo chí thời gian qua bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó nguyên nhân trước hết là do sự hạn chế, bất cập trong công tác chỉ đạo, quản lý của cơ quan chủ quản.

Thực tế cho thấy, một số cơ quan chủ quản báo chí có tình trạng buông lỏng quản lý, thiếu sâu sát, kiểm tra hoạt động của cơ quan báo chí trực thuộc. Khi cơ quan báo chí trực thuộc có sai phạm thì cơ quan chủ quản báo chí không chủ động vào cuộc kiểm tra xử lý hoặc phối hợp với các cơ quan chức năng để nắm tình hình, kiểm tra, xử lý. Không ít cơ quan chủ quản buông lỏng vai trò, trách nhiệm chỉ đạo, quản lý theo quy định đối với cơ quan báo chí thuộc quyền. Có nơi, cơ quan chủ quản sau khi xin giấy phép thành lập cơ quan báo chí đã “khoán trắng” cho cơ quan báo chí toàn quyền quyết định mọi hoạt động, dẫn đến tình trạng có những cơ quan báo chí không chịu sự chỉ đạo, quản lý của cơ quan chủ quản. Một số cơ quan chủ quản thiếu quan tâm, hỗ trợ cơ quan báo chí tháo gỡ khó khăn; có trường hợp chưa tìm được cách tháo gỡ khó khăn, phải giải thể cơ quan báo chí thuộc quyền. Nhiều trường hợp xử lý sai phạm của cơ quan báo chí không nghiêm hoặc giải quyết không dứt điểm, không kịp thời. Một số cơ quan chủ quản báo chí chưa quan tâm đúng mức tới công tác đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao trách nhiệm chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý và phóng viên, biên tập viên của cơ quan báo chí thuộc quyền. Có thể nói, vai trò, trách nhiệm chỉ đạo, quản lý của cơ quan chủ quản báo chí hiện nay chưa được thực hiện đầy đủ.

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang tác động đến nhiều ngành nghề, trong đó có báo chí. Sự phát triển công nghệ truyền thông mới, đặc biệt là sức ép cạnh tranh thông tin từ truyền thông xã hội vừa tạo ra thách thức, vừa tạo cơ hội cho đội ngũ những người làm báo Việt Nam nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng. Bên cạnh đó, việc quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 ít nhiều cũng tạo ra những thay đổi, xáo trộn về bộ máy các cơ quan báo chí trong thời gian đầu triển khai và tổ chức thực hiện, có thể nảy sinh những vấn đề về tâm tư tình cảm trong đội ngũ những người làm báo của thành phố. Do vậy, vai trò của cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí hơn bao giờ hết đòi hỏi phải thể hiện rõ nét, kịp thời lãnh đạo, định hướng các cơ quan báo chí bám sát tôn chỉ mục đích, chấp hành nghiêm chỉnh những nội dung chỉ đạo, định hướng của các cơ quan chỉ đạo báo chí cũng như các quy định của công tác quản lý nhà nước về báo chí.

3. Giải pháp nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí trong thời gian tới

Để làm tốt vai trò lãnh đạo đối với các cơ quan báo chí trực thuộc, cấp ủy các cơ quan chủ quản báo chí cần quan tâm thực hiện một số nội dung sau:

Thứ nhất, quán triệt, triển khai thực hiện có hiệu quả Chương trình hành động số 26-CTr/TU ngày 26/10/2007 của Ban Thường vụ Thành ủy thực hiện Nghị quyết số 16-NQ/TW ngày 01/8/2007 của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới; Hướng dẫn số 03-HD/TU ngày 20/02/2014 của Ban Thường vụ Thành ủy thực hiện Quyết định số 155-QĐ/TW ngày 23/4/2008 của Ban Bí thư quy định về sự phối hợp giữa Ban Tuyên giáo Trung ương,

Ban cán sự Đảng Bộ Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Việt Nam và các cơ quan Đảng, Nhà nước trong công tác chỉ đạo, quản lý báo chí và Quyết định số 157-QĐ/TW ngày 29/4/2008 của Ban Bí thư về chỉ đạo, định hướng chính trị, tư tưởng, nhất là đối với các vấn đề quan trọng, phức tạp, nhạy cảm trong nội dung thông tin của báo chí và phối hợp công tác chỉ đạo, quản lý báo chí. Nghiêm túc thực hiện các quy định đối với cơ quan chủ quản báo chí được quy định tại Mục 1, Chương III, Luật Báo chí năm 2016 và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Thứ hai, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, thường xuyên đối với hoạt động của cơ quan báo chí trực thuộc; chú trọng công tác xây dựng tổ chức đảng trong cơ quan báo chí vững mạnh về mọi mặt, đề cao vai trò, trách nhiệm đảng viên của người làm báo, nhất là những người giữ cương vị lãnh đạo, quản lý trong cơ quan báo chí. Đồng thời, cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí cần không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý và định hướng hoạt động theo đúng tôn chỉ, mục đích của cơ quan báo chí và chức năng, nhiệm vụ của người làm báo. Làm tốt những điều này, cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí bảo đảm thực hiện công tác lãnh đạo, chỉ đạo cơ quan báo chí trực thuộc thông qua các chủ trương, định hướng, không mệnh lệnh áp đặt cũng không “cầm tay chỉ việc”.

Thứ ba, lãnh đạo việc xây dựng quy chế chỉ đạo, quản lý cơ quan báo chí phù hợp với đặc điểm, tính chất của cơ quan, tổ chức; quy định chế độ kiểm tra hoạt động của cơ quan báo chí và thường xuyên tiến hành kiểm tra, giám sát các hoạt động báo chí một cách chặt chẽ và linh hoạt; tham gia đầy đủ các cuộc giao ban định kỳ giữa lãnh đạo Ban Tuyên giáo Thành ủy, Sở Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Thành phố với

đại diện cấp ủy cơ quan chủ quản báo chí để kịp thời nắm bắt tình hình hoạt động của các cơ quan báo chí trực thuộc. Quán triệt trong nội bộ lãnh đạo cơ quan chủ quản báo chí chịu trách nhiệm trước pháp luật trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình đối với các sai phạm của cơ quan báo chí trực thuộc. Làm tốt công tác tuyển chọn, đánh giá, bổ nhiệm lãnh đạo, quản lý trong cơ quan báo chí trực thuộc bảo đảm các yêu cầu về phẩm chất chính trị, đạo đức, năng lực chuyên môn nghiệp vụ, am hiểu và có kinh nghiệm thực tiễn công tác trong lĩnh vực báo chí.

Thứ tư, cơ quan chủ quản báo chí quan tâm cổ vũ, thúc đẩy việc bồi dưỡng, rèn luyện đạo đức nghề nghiệp người làm báo. Chú trọng công tác giáo dục chính trị tư tưởng, lịch sử, truyền thống dân tộc; bồi dưỡng, nâng cao nhận thức, trình độ lý luận chính trị cho đội ngũ người làm báo trong cơ quan báo chí trực thuộc; chú trọng công tác tạo nguồn, bồi dưỡng kết nạp đảng viên mới. Cấp ủy cơ quan chủ quản xây dựng chương trình, kế hoạch làm việc định kỳ với cấp ủy cơ quan báo chí để nắm bắt tình hình tư tưởng chính trị, tâm tư nguyện vọng của đội ngũ người làm báo.

4. Một số đề xuất, kiến nghị

Từ thực tế tình hình hoạt động báo chí tại thành phố, Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh có một số đề xuất, kiến nghị sau:

- Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông có những chỉ đạo, định hướng kịp thời và thống nhất với những sự kiện quan trọng. Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương có những định hướng cụ thể để Thường trực Thành ủy và Ban Tuyên giáo Thành ủy kịp thời chỉ đạo các cơ quan

chủ quản báo chí và cơ quan báo chí thành phố. Đối với những sự kiện, sự việc có tính chất “nhạy cảm”, đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương có dự báo và định hướng kịp thời để các tỉnh, thành không bị động trong việc định hướng thông tin. Đồng thời, đề nghị có sự thống nhất và đồng loạt giữa các cơ quan báo chí trung ương và địa phương trong việc chỉ đạo thông tin cho báo chí.

- Trước thực trạng số lượng trang thông tin điện tử, tạp chí điện tử tăng nhanh, hoạt động sai chức năng, vi phạm bản quyền, sở hữu trí tuệ,... gây bức xúc với nhiều nhà báo, tờ báo chân chính, trong thời gian tới, đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương có chủ trương, định hướng để Bộ Thông tin và Truyền thông chấn chỉnh hoạt động của các trang thông tin điện tử, tạp chí điện tử, quy hoạch lại để hoạt động của các trang thông tin điện tử không làm ảnh hưởng đến hoạt động báo chí của cả nước.

- Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông có cơ chế giao ban định kỳ với cơ quan chủ quản báo chí nói chung, trong đó có cơ quan chủ quản báo chí của Thành phố Hồ Chí Minh; có biện pháp quyết liệt chấn chỉnh những hạn chế của cơ quan chủ quản báo chí trong việc thực hiện vai trò lãnh đạo, quản lý cơ quan báo chí trực thuộc; kịp thời xử lý những cơ quan báo chí có biểu hiện xa rời, đi ngược tôn chỉ, mục đích đã đăng ký và được cấp phép; rà soát, chấn chỉnh việc đăng ký thành lập cơ quan báo chí một cách tràn lan, nhất là đối với một số hội, ngành ở Trung ương.

SẮP XẾP CÁC TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ THEO MÔ HÌNH TỔ CHỨC MỚI - MỘT SỐ KINH NGHIỆM CỦA QUẢNG NINH

Thường trực Tỉnh ủy Quảng Ninh

I. Đặc điểm, tình hình

Nằm ở phía đông bắc của Tổ quốc, được ví như “một Việt Nam thu nhỏ”, Quảng Ninh có vị trí địa chiến lược đặc biệt quan trọng về kinh tế, chính trị, quốc phòng, an ninh và đối ngoại; là địa phương duy nhất trong cả nước vừa có đường biên giới trên bộ và trên biển với nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa. Tỉnh có diện tích đất liền 6.102 km², trên 6.000 km² mặt biển, đường bờ biển dài trên 250 km, với 2.077 hòn đảo đá, đất; điều kiện tự nhiên phong phú đa dạng. Quảng Ninh có 14 đơn vị hành chính cấp huyện (4 thành phố, 2 thị xã, và 8 huyện; tỷ lệ đô thị hóa 65%); 186 xã, phường, thị trấn (111 xã, 67 phường, 8 thị trấn); 1.565 thôn, bản, khu phố. Dân số toàn tỉnh có trên 1,3 triệu người, với 22 dân tộc (các dân tộc thiểu số chiếm trên 11%). Đến nay, toàn Đảng bộ tỉnh có 21 đảng bộ trực thuộc tỉnh, 789 tổ chức cơ sở đảng (463 đảng bộ cơ sở, 326 chi bộ cơ sở) với 5.081 chi bộ trực thuộc và khoảng 99.950 đảng viên.

Các đặc điểm tự nhiên, kinh tế, văn hóa, xã hội tại Quảng Ninh có tác động mạnh mẽ đến hoạt động thông tin, báo chí

của tỉnh: (1) Vị trí địa lý của Quảng Ninh khiến cho vai trò của thông tin, báo chí đặc biệt quan trọng bởi ngoài chức năng, nhiệm vụ chung, thông tin, báo chí của Quảng Ninh còn phải đặt trong mối quan hệ chính trị, ngoại giao của Việt Nam với Trung Quốc, góp phần thúc đẩy mối quan hệ hợp tác giữa hai quốc gia, giữa tỉnh Quảng Ninh với tỉnh Quảng Tây và các địa phương giáp biên giới của hai tỉnh, hai nước; (2) Vị thế và văn hóa đa dạng của Quảng Ninh tạo ra nguồn tài nguyên thông tin rất lớn. Hoạt động thông tin, báo chí cần khai thác mạnh mẽ nguồn tài nguyên này, phát huy lợi thế và nét riêng biệt của Quảng Ninh; (3) Các ưu thế về phát triển du lịch tạo ra thị trường thông tin, báo chí và ngược lại, nếu phát huy tốt hoạt động thông tin, báo chí sẽ thúc đẩy du lịch Quảng Ninh phát triển; (4) Quảng Ninh là tỉnh có nền kinh tế phát triển và đang có những bước chuyển mình mạnh mẽ, mang tính chất đột phá, tiên phong cả về kinh tế, văn hóa và thể chế chính trị. Điều này sẽ tác động rất mạnh đến hoạt động của các cơ quan báo chí, từ đó tác động trở lại nhu cầu thụ hưởng các loại hình thông tin của người dân.

Với tư duy dám nghĩ, dám làm, Quảng Ninh đã mạnh dạn vận dụng, triển khai các chủ trương, nghị quyết của Đảng một cách sáng tạo, được coi là một trong những điểm sáng về xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, trong đó có những đột phá về mô hình tổ chức bộ máy tinh gọn gắn với cơ cấu lại và nâng cao chất lượng cán bộ; thực hiện nhất thể hóa chức danh và hợp nhất cơ quan tham mưu của cấp ủy và cơ quan tham mưu của chính quyền có chức năng, nhiệm vụ tương đồng, tạo tiền đề cơ sở lý luận, thực tiễn để Trung ương tổng kết, nhân rộng. Việc sắp xếp tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị tại Quảng Ninh góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ

máy từ tỉnh đến cơ sở. Từ đây nguồn lực con người được khơi thông và được khẳng định qua chính kết quả phát triển kinh tế - xã hội ngày càng toàn diện.

Trong quá trình xây dựng và phát triển, Quảng Ninh đã nhận thấy những khó khăn, bất cập trong thực hiện các nhiệm vụ phát triển và thực tế tại địa phương; trong đó, có sự chưa tương xứng giữa đổi mới hệ thống chính trị và đổi mới kinh tế. Do đó, để thực hiện tốt các nghị quyết, kết luận của Trung ương về công tác xây dựng Đảng, hệ thống chính trị, tỉnh Quảng Ninh đã chủ động tìm tòi hướng đi, cách làm, nghiêm túc rà soát trong toàn hệ thống chính trị về tổ chức bộ máy, biên chế, phát hiện những yếu kém, bất cập cần phải mạnh dạn đổi mới, sắp xếp theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn khách quan nhằm bảo đảm sự đồng bộ giữa đổi mới kinh tế với đổi mới tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới, Tỉnh ủy Quảng Ninh đã chủ động với quyết tâm chính trị cao xây dựng Đề án “Đổi mới phương thức, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng; thực hiện tinh giản bộ máy, biên chế” (gọi tắt là Đề án 25). Đề án được xây dựng công phu, bài bản; tiến hành đồng bộ từ cấp xã, cấp huyện đến cấp tỉnh; báo cáo tham vấn rất nhiều cấp lãnh đạo, ban, bộ, ngành Trung ương; có sự tham gia, góp ý trực tiếp của nhân dân, các trí thức, lão thành cách mạng, các đối tượng chịu tác động của Đề án,... và thông qua Hội đồng nhân dân các cấp. Trên cơ sở đó, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành Nghị quyết số 19-NQ/TU ngày 03/3/2015 “về đổi mới phương thức, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng; thực hiện tinh giản bộ máy, biên chế” để tập trung lãnh đạo,

chỉ đạo và tổ chức thực hiện trong cả hệ thống chính trị. Có thể nói, Đề án 25 của tỉnh Quảng Ninh là một đột phá trong công tác xây dựng Đảng và xây dựng hệ thống chính trị, là sự sáng tạo, đổi mới có hiệu quả thiết thực, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình ủng hộ; trở thành động lực quan trọng thúc đẩy sự đổi mới phát triển của tỉnh.

Việc Ban Chấp hành Trung ương ban hành Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017, Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 càng khẳng định bước đi của Quảng Ninh là đúng đắn, tạo thêm động lực, là cơ sở chính trị vững chắc để tỉnh có thêm quyết tâm tiếp tục thực hiện nhiệm vụ đổi mới hệ thống chính trị quyết liệt và ở quy mô, tầm mức cao hơn. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành Chương trình hành động số 21-CTr/TU ngày 05/02/2018 để tập trung chỉ đạo thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 khóa XII về việc tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức, quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập, trên cơ sở kế thừa, phát huy những kết quả đã đạt được từ việc triển khai Đề án 25 theo hướng toàn diện, đồng bộ và hiệu quả hơn với phương châm: (1) Đã thí điểm hiệu quả thì tiếp tục nhân rộng; (2) Những mô hình mới đặt ra phải tập trung cao để lãnh đạo, chỉ đạo đạt hiệu quả thực chất trên thực tế; (3) Tiếp tục đẩy mạnh việc sắp xếp các đơn vị sự nghiệp công theo hướng tăng cường tự chủ, nâng cao năng lực quản trị, chuyển đổi mô hình hoạt động.

II. Thực trạng các cơ quan thông tin, báo chí và quá trình triển khai

Trước năm 2019, trên địa bàn tỉnh có bốn cơ quan thông tin, báo chí, gồm: Báo Quảng Ninh, Đài Phát thanh và

Truyền hình tỉnh, Báo Hạ Long (thuộc Hội Văn học nghệ thuật tỉnh); Trung tâm thông tin- Cổng Thông tin điện tử (thuộc Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh). Ngoài ra, còn có 43 cơ quan báo chí Trung ương, bộ, ngành, đoàn thể và các địa phương khác đặt thường trú tại tỉnh, với tổng số trên 80 phóng viên; có 13 cơ quan báo chí cử phóng viên chuyên trách theo dõi địa bàn với tổng số 14 phóng viên. Tỉnh cũng đã ký hợp tác truyền thông với 32 cơ quan báo chí, truyền thông như Báo Nhân Dân, Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam, Tạp chí Cộng sản, Báo Lao động, Báo Quân đội nhân dân...

Những năm qua, tỉnh Quảng Ninh đã rất quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tạo điều kiện thuận lợi để các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh hoạt động; phát huy chức năng quan trọng của các cơ quan thông tin, báo chí trong việc giáo dục tư tưởng, tuyên truyền, cổ động, quản lý và giám sát xã hội,... qua đó góp phần đưa thông tin kịp thời, chính xác, khách quan, chân thực, trách nhiệm, nhân văn. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực, công tác thông tin báo chí của tỉnh còn bộc lộ một số hạn chế như: (1) Hoạt động của các cơ quan báo chí còn đơn lẻ, thiếu tính liên kết; (2) Một số nội dung thông tin còn trùng lặp, nhất là thông tin về những sự kiện chính trị, công tác lãnh đạo, chỉ đạo của tỉnh, dẫn đến lãng phí nhân lực; (3) Vai trò định hướng tư tưởng, dư luận xã hội chưa thực sự được phát huy; thiếu sức hấp dẫn, tính phản biện xã hội chưa cao; (4) Nội dung, hình thức, phương thức hoạt động trên một số lĩnh vực còn chậm đổi mới; một bộ phận phóng viên còn thiếu chuyên nghiệp.

Những hạn chế của các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh trong bối cảnh khoa học và công nghệ phát triển mạnh mẽ như

hiện nay, đặc biệt là Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang đặt ra yêu cầu phải đổi mới tổ chức, bộ máy cơ quan báo chí của tỉnh, tiếp tục tối ưu hóa các loại hình, phương tiện truyền thông mới, hiện đại để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ ngày càng cao của một tỉnh dịch vụ, công nghiệp trong tương lai.

Nhận rõ thực trạng hoạt động của các cơ quan thông tin, báo chí, trong quá trình hoạt động và khảo sát thực tiễn, tỉnh đã tìm ra các nguyên nhân của hạn chế, tồn tại là do cả khách quan và chủ quan, trong đó có bốn nguyên nhân chủ yếu là: (1) Mô hình tổ chức, bộ máy của các cơ quan báo chí của tỉnh chưa được kiện toàn phù hợp với xu hướng báo chí và quan điểm chỉ đạo đổi mới của Trung ương; (2) Phương thức hoạt động chưa đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao trong kỷ nguyên kỹ thuật số; (3) Một bộ phận cán bộ, phóng viên, biên tập viên thiếu chủ động, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ, chậm thích ứng với cái mới; còn có tư tưởng trông chờ, ỷ lại; (4) Tỉnh chưa có chủ trương, chính sách mang tính chiến lược, đột phá về truyền thông, báo chí; cùng với đó, nhiệm vụ lớn mà nguồn lực đầu tư cho thông tin báo chí còn hạn hẹp, kinh phí đầu tư có lúc, có thời điểm thiếu trọng tâm, trọng điểm.

Nhằm nâng cao chất lượng công tác thông tin, tuyên truyền, hoạt động thông tin, báo chí trên địa bàn tỉnh, đáp ứng yêu cầu phát triển trong tình hình mới, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tập trung chỉ đạo thành lập Tổ xây dựng Đề án thành lập Trung tâm truyền thông tỉnh Quảng Ninh; tổ chức hội nghị, hội thảo lấy ý kiến tham gia của các cấp, các ngành (trong đó có các cơ quan báo chí của tỉnh), thông qua tập thể Ban Thường vụ Tỉnh ủy.

Xác định đây là một chủ trương mới, chưa có tiền lệ, đòi hỏi phải có bước đi thận trọng, phù hợp, Ban Thường vụ Tỉnh ủy

đã báo cáo, xin ý kiến Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông. Đặc biệt, ngày 27/11/2018, tại Hội nghị Ban Bí thư Trung ương Đảng do Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng chủ trì, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh đã báo cáo xin chủ trương thành lập Trung tâm truyền thông Quảng Ninh. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước ghi nhận, đánh giá cao sự nỗ lực, cố gắng, tiên phong của tỉnh Quảng Ninh trong việc thực hiện mô hình thí điểm đầu tiên trong cả nước về đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy các cơ quan báo chí của tỉnh tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả theo tinh thần các Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017, Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII, đồng thời yêu cầu Quảng Ninh phải quyết tâm làm, thận trọng, kỹ lưỡng và công phu.

Được sự đồng ý về chủ trương của Ban Bí thư Trung ương Đảng tại Công văn số 8309-CV/VPTW ngày 30/11/2018, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã thành lập Ban Chỉ đạo triển khai Đề án thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh do đồng chí Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy làm Trưởng ban, các đồng chí là Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy - Trưởng Ban Tuyên giáo, Trưởng Ban Tổ chức, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh làm Phó trưởng ban.

Ngày 10/12/2018, Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Quyết định số 1263-QĐ/TU phê duyệt Đề án thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh và ngày 18/12/2019, ban hành Quyết định số 1276-QĐ/TU thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh trên cơ sở hợp nhất Báo Quảng Ninh, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh Quảng Ninh, Cổng thông tin điện tử thuộc Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh và Báo Hạ Long, thuộc Hội Văn học nghệ thuật tỉnh; thành lập các tiểu

ban giúp việc Ban chỉ đạo, thành lập Hội đồng Biên tập; điều động, phân công và bổ nhiệm đối với các đồng chí lãnh đạo Trung tâm; chỉ đạo kiện toàn tổ chức đảng và các đoàn thể chính trị - xã hội đồng bộ sau khi thành lập.

Trên cơ sở đó, Trung tâm Truyền thông tỉnh hoạt động từ ngày 01/01/2019, là mô hình cơ quan truyền thông cấp tỉnh đầu tiên của cả nước được thành lập trên cơ sở hợp nhất các cơ quan báo chí của tỉnh, hoạt động theo mô hình: “Tòa soạn hội tụ” ứng dụng công nghệ thông tin, tích hợp truyền thông đa phương tiện, sản xuất sản phẩm báo chí đa loại hình với tổ chức bộ máy tinh gọn; từng bước đi vào hoạt động ổn định, phát huy hiệu quả. Hiện nay, Ban Giám đốc Trung tâm Truyền thông có 8 người (1 Giám đốc và 7 Phó Giám đốc); có 14 phòng chuyên môn (giảm 8 đầu mỗi cấp phòng so với trước khi hợp nhất); lãnh đạo các phòng gồm 47 người (14 trưởng phòng, 33 phó phòng). Đối với cấp phó sẽ thực hiện theo lộ trình bảo đảm đúng theo quy định của Trung ương. Tổng số cán bộ, biên tập viên, phóng viên, nhân viên hiện nay là 294 người; thực hiện chuyển toàn bộ biên chế công chức, viên chức của Trung tâm từ khối chính quyền sang biên chế khối Đảng. Đối với các biên chế hợp đồng, có phương án, lộ trình cắt giảm hợp lý, bảo đảm nguyên tắc chỉ xem xét các vị trí công việc thực hiện nghiệp vụ, có năng lực, trình độ chuyên môn cao đáp ứng yêu cầu công việc. Đối với các vị trí phục vụ (điện, nước, bảo vệ, vệ sinh,...), thực hiện thuê khoán dịch vụ; không tuyển mới hợp đồng trong giai đoạn 2019 - 2021; xây dựng, rà soát lại danh mục vị trí việc làm của các phòng, đơn vị trực thuộc Trung tâm cho phù hợp với yêu cầu mới. Về chức năng, nhiệm vụ, Trung tâm Truyền thông tỉnh được bổ sung các chức năng xuất bản, phản biện xã hội, tổ chức sự kiện; đồng thời chỉ đạo nghiên cứu

đề xuất phương án Trung tâm Truyền thông tỉnh có công ty in bảo đảm đồng bộ.

III. Kết quả từ việc sắp xếp các tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan báo chí theo mô hình tổ chức mới

Việc thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh là một chủ trương đúng đắn nhằm cụ thể hóa các quan điểm, chủ trương, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về các giải pháp cụ thể để huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực đầu tư phục vụ việc phát triển sự nghiệp thông tin, báo chí; góp phần đưa hoạt động thông tin, báo chí tỉnh Quảng Ninh phù hợp với xu hướng phát triển trên thế giới, Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 (theo Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ); tạo bước đột phá về hoạt động thông tin, báo chí của tỉnh Quảng Ninh. Thông qua đó tăng cường hơn nữa sự lãnh đạo toàn diện của Tỉnh ủy với công tác báo chí, nâng cao vai trò quản lý nhà nước với hoạt động thông tin, báo chí trên địa bàn Quảng Ninh.

Trước khi hợp nhất, các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh có hai đảng bộ là Đảng bộ Báo Quảng Ninh và Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ninh với 2 ban chấp hành (13 đồng chí ủy viên), 2 ủy ban kiểm tra (6 đồng chí), tổng số 19 chi bộ, 189 đảng viên; hoạt động theo Quy định số 165-QĐ/TW ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa IX) về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí.

Là cơ quan ngôn luận của Đảng bộ tỉnh - tiếng nói của Đảng bộ, chính quyền, nhân dân tỉnh Quảng Ninh, để bảo đảm hoạt động của Trung tâm theo đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, việc thành lập

tổ chức đảng có vai trò là hạt nhân chính trị lãnh đạo cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và người lao động hoàn thành tốt nhiệm vụ có ý nghĩa quan trọng hàng đầu. Vì vậy, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh đã chỉ đạo xây dựng tổ chức đảng trong Trung tâm Truyền thông tỉnh với tên gọi Đảng bộ Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh, là đảng bộ cơ sở trực thuộc Đảng bộ Khối các cơ quan tỉnh Quảng Ninh.

Để việc thành lập Đảng bộ Trung tâm Truyền thông tỉnh bảo đảm đúng quy định của Điều lệ Đảng, Ban Chấp hành hai Đảng bộ đã triển khai nhiệm vụ này từ các tổ đảng, chi bộ với tinh thần dân chủ, công khai, xây dựng; sau đó đưa ra họp bàn, thống nhất trong từng Đảng bộ. Trên cơ sở đó, ngày 16/01/2019, Ban Thường vụ Đảng ủy Khối các cơ quan tỉnh Quảng Ninh ban hành Quyết định thành lập Đảng bộ Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh trên cơ sở hợp nhất Đảng bộ cơ quan Báo Quảng Ninh và Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ninh; chỉ định Ban Chấp hành Đảng bộ Trung tâm nhiệm kỳ 2019-2020 gồm 14 đồng chí, Ban Thường vụ 4 đồng chí, đồng chí Giám đốc Trung tâm giữ chức vụ Bí thư Đảng ủy, Đảng bộ có 198 đảng viên.

Ban Thường vụ Đảng ủy Trung tâm khẩn trương thực hiện công tác sắp xếp, kiện toàn 14 chi bộ theo các phòng chuyên môn (giảm 5 chi bộ so với trước); chỉ định các ban chi ủy, bí thư và phó bí thư với nguyên tắc đồng chí bí thư chi bộ là trưởng phòng, các đồng chí lãnh đạo phòng đều tham gia ban chi ủy. Nhằm góp phần bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời của Đảng bộ theo đúng quy định của Điều lệ Đảng; bảo đảm hoạt động của Trung tâm theo hướng chuyên nghiệp, hiệu quả, Ban Chấp hành Đảng bộ Trung tâm đã ban hành Quy chế làm việc

nhiệm kỳ 2019-2020. Đảng bộ Trung tâm đã bầu Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy gồm 5 ủy viên.

Sau 10 tháng vận hành theo mô hình mới, các sản phẩm truyền thông không còn trùng lặp về nội dung; hoạt động xuất bản báo, phát sóng các kênh phát thanh, truyền hình được duy trì ổn định; chất lượng các tác phẩm báo chí, các chương trình phát thanh, truyền hình có sự nâng lên rõ rệt, thông tin sâu, hình ảnh chuyên nghiệp hơn; nguồn nhân lực được tập trung, tiết kiệm biên chế, kinh phí; bước đầu khắc phục được tình trạng dàn trải trong đầu tư; đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên của Trung tâm được quan tâm đào tạo, bồi dưỡng và nhanh chóng tiếp cận được với mô hình “*Tòa soạn hội tụ*”, phóng viên đa phương tiện; số lượng tin bài tăng hơn 30% so với trước khi hợp nhất. Đời sống, việc làm của cán bộ, phóng viên, biên tập viên, nhân viên được bảo đảm và từng bước được nâng lên. Hiệu quả bước đầu của việc hợp nhất các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh thành Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh đã khẳng định sự phù hợp với yêu cầu thực tiễn, từng bước đáp ứng thị hiếu công chúng theo xu hướng báo chí hiện đại; được cán bộ, đảng viên, nhân dân đồng tình, đánh giá cao.

Mô hình Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh khẳng định quyết tâm đổi mới trong nhận thức, tư duy của tỉnh; tiếp tục cụ thể hóa Đề án 25, Nghị quyết số 19-NQ/TU của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về “*Đổi mới phương thức, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng; thực hiện tinh giản bộ máy, biên chế*”; vận dụng và cụ thể hóa Kết luận số 34-KL/TW, ngày 07/8/2018 của Bộ Chính trị về thực hiện một số mô hình thí điểm theo Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 một

số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

IV. Bài học kinh nghiệm và một số đề xuất, kiến nghị

Từ thực tiễn công tác lãnh đạo, chỉ đạo sắp xếp các tổ chức cơ sở đảng trong Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh, tỉnh Quảng Ninh rút ra một số kinh nghiệm sau:

Một là, luôn giữ vững và bảo đảm sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện, sâu sát của Đảng đối với hoạt động báo chí, truyền thông; phát huy tốt vai trò hạt nhân lãnh đạo của các tổ chức đảng trong cơ quan báo chí. Đây là những yếu tố then chốt và có tính quyết định góp phần bảo đảm tính chiến đấu, tính cách mạng, tính đảng, tính khoa học và nhân văn trong hoạt động báo chí, truyền thông. Qua đó, kịp thời phát hiện những vướng mắc, bất cập, tồn tại trong công tác tổ chức và hoạt động của cơ quan báo chí, để có những chỉ đạo kịp thời và hiệu quả.

Hai là, đổi mới phải bám sát thực tiễn, xuất phát từ thực tiễn vận động, phát triển của báo chí thế giới và khu vực, sự phát triển kinh tế, xã hội của đất nước và địa phương; nhu cầu, cách thức, phương thức tiếp cận và hưởng thụ thông tin của đội ngũ cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân để từ đó định hướng xây dựng, phát triển cơ quan báo chí, truyền thông phù hợp với tình hình mới.

Ba là, để phát huy tốt vai trò của tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan báo chí theo mô hình mới, công tác sắp xếp tổ chức cơ sở đảng, sắp xếp tổ chức bộ máy phải bảo đảm thận trọng, chu đáo, công khai, dân chủ, khoa học; mỗi cán bộ, đảng viên phải được trực tiếp tham gia quá trình đó theo từng vị trí. Trong quá trình này, các cơ quan tham mưu của Tỉnh ủy đóng vai trò quan trọng trong phối hợp, hỗ trợ tháo gỡ khó khăn đối

với Trung tâm Truyền thông tỉnh; kịp thời phát hiện những vấn đề bất hợp lý để tham mưu, đề xuất với Ban Thường vụ, Thường trực Tỉnh ủy lãnh đạo, chỉ đạo.

Bốn là, đề cao vai trò, trách nhiệm đảng viên của đội ngũ những người làm báo, nhất là người giữ cương vị lãnh đạo chủ chốt. Lãnh đạo cơ quan báo chí, nhất là người đứng đầu phải thực sự “*có nghề, có tâm*”, phải là trung tâm đoàn kết trong cấp ủy, tổ chức đảng; đội ngũ phóng viên, biên tập viên cơ quan báo chí bảo đảm “*vừa hồng, vừa chuyên*”, phát huy tinh thần tự học tập, rèn luyện, tu dưỡng; tổ chức đảng của cơ quan báo chí phải phát huy dân chủ tập thể, nhằm khai thác tối đa khả năng tư duy, sự sáng tạo của cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí, góp phần không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả thông tin, tuyên truyền của cơ quan báo chí.

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư diễn ra mạnh mẽ trên phạm vi toàn cầu đặt ra những thách thức không nhỏ, song cũng tạo ra nhiều cơ hội đối với hoạt động báo chí và công tác thông tin, truyền thông. Từ thực tiễn Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh, để góp phần tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí trong bối cảnh tình hình hiện nay, Tỉnh Quảng Ninh đề xuất một số nội dung cụ thể như sau:

1. Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương tăng cường hơn nữa công tác chỉ đạo định hướng thông tin báo chí, bảo đảm khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới theo tinh thần Nghị quyết số 35 ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị; phối hợp với các cơ quan Trung ương thực hiện tốt việc rà soát,

đánh giá đội ngũ cán bộ quản lý báo chí; thực hiện nghiêm các quy định, quy trình về bổ nhiệm, miễn nhiệm, thi đua, khen thưởng, kỷ luật đối với cán bộ lãnh đạo các cơ quan báo chí.

2. Bộ Thông tin và Truyền thông triển khai thực hiện có hiệu quả Quy hoạch báo chí theo kết luận của Bộ Chính trị và quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Tiếp tục chỉ đạo rà soát bổ sung, hoàn thiện hệ thống văn bản pháp luật về quản lý báo chí, thông tin điện tử và mạng xã hội với chế tài đủ mạnh để vừa tạo điều kiện cho báo chí phát triển đúng hướng, vững chắc, vừa xử lý kịp thời, kiên quyết, dứt điểm các sai phạm, nhất là các sai phạm lớn, mang tính chủ quan và kéo dài của các cơ quan báo chí; chấn chỉnh xu hướng thương mại hóa báo chí, tình trạng giật tít, câu view, chạy theo mạng xã hội, làm suy giảm chức năng tuyên truyền, chức năng định hướng thông tin, dư luận xã hội.

3. Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí và cơ quan chủ quản báo chí trong công tác chỉ đạo, quản lý hoạt động báo chí, truyền thông; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra thường xuyên và đột xuất, bảo đảm các cơ quan báo chí hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích, chức năng, nhiệm vụ; tuân thủ nghiêm túc sự chỉ đạo, định hướng của các cơ quan lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động báo chí. Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan chủ quản báo chí với cấp ủy, chính quyền địa phương nơi đặt văn phòng đại diện, phóng viên thường trú để góp phần quản lý đội ngũ phóng viên, nhà báo thực hiện nghiêm túc các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước, quy định của Hội Nhà báo Việt Nam.

4. Từng cơ quan báo chí phải không ngừng làm tốt công tác xây dựng Đảng, bảo đảm cấp ủy, chi bộ thực sự trong sạch, vững mạnh; đẩy mạnh công tác đấu tranh tự phê bình và phê

bình; xây dựng đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thông nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng; cấp ủy, chi bộ và mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn nêu gương trong việc chấp hành các quy định của Điều lệ Đảng và pháp luật của Nhà nước; nêu gương trong việc đảm nhận những việc mới, việc khó, những phần việc yêu cầu chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Kiên quyết xử lý những cán bộ, phóng viên, nhân viên vi phạm Luật Báo chí, Quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam, không chấp hành Quy tắc tham gia mạng xã hội của người làm báo Việt Nam, để báo chí thực sự là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp và là diễn đàn tin cậy của nhân dân.

CHỦ ĐỘNG CUNG CẤP VÀ ĐỊNH HƯỚNG THÔNG TIN BÁO CHÍ - MỘT SỐ KINH NGHIỆM CỦA HÀ NỘI

Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội

Thủ đô Hà Nội là trung tâm chính trị - hành chính quốc gia, nơi đặt trụ sở của các cơ quan Trung ương của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội, cơ quan đại diện ngoại giao, tổ chức quốc tế; là trung tâm lớn về văn hóa, giáo dục, khoa học và công nghệ, kinh tế và giao dịch quốc tế của cả nước, vì vậy trong quá trình xây dựng và phát triển, Hà Nội luôn nhận được sự quan tâm và tình cảm đặc biệt của báo chí.

Nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò quan trọng của báo chí và đánh giá cao những đóng góp của báo chí đối với sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của Thủ đô giai đoạn hiện nay, lãnh đạo thành phố luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến hoạt động và sự phát triển của báo chí. Lãnh đạo thành phố xác định công tác chỉ đạo, hợp tác, tăng cường cung cấp, định hướng thông tin, đối thoại với báo chí, tạo điều kiện để báo chí tuyên truyền, phản ánh ngày càng kịp thời, toàn diện, hiệu quả các hoạt động của đời sống chính trị - xã hội Thủ đô là một trong những nhiệm vụ thường xuyên, quan trọng.

Để phát huy vai trò của báo chí trong tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là tuyên truyền định hướng thông tin trước những

vấn đề quan trọng, phức tạp, nhạy cảm, trong những năm qua, Hà Nội đã triển khai thực hiện nhiều biện pháp để chủ động và nâng cao chất lượng cung cấp và định hướng thông tin cho báo chí.

Thực hiện kết luận của Bí thư Thành ủy Hà Nội tại Thông báo số 167-TB/TU ngày 19/5/2000, từ năm 2000 đến nay, Ban Tuyên giáo Thành ủy đã chủ trì phối hợp với các cơ quan liên quan định kỳ tổ chức Hội nghị thông tin báo chí hằng tuần với sự tham gia của trên 100 nhà báo đại diện các cơ quan thông tấn báo chí Trung ương và Hà Nội, các báo địa phương đóng trên địa bàn Thủ đô (trung bình mỗi năm tổ chức được khoảng 50 hội nghị với hơn 70 lượt các đơn vị sở, ngành, quận, huyện lên báo cáo). Tại các hội nghị, lãnh đạo các sở, ngành, địa phương, đơn vị đã chủ động cung cấp thông tin và trao đổi với các cơ quan báo chí về kết quả thực hiện các nhiệm vụ trên các lĩnh vực quản lý đất đai, trật tự xây dựng, công tác giải phóng mặt bằng, vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng cháy, chữa cháy, hoạt động phát triển kinh tế - xã hội của cơ quan, địa phương, đơn vị.

Đối với các vấn đề, vụ việc “nóng”, phức tạp, nhạy cảm xảy ra trên địa bàn thành phố được dư luận quan tâm, Ban Tuyên giáo Thành ủy chủ động phối hợp với các cơ quan, địa phương, đơn vị liên quan tổ chức họp báo để kịp thời cung cấp, định hướng thông tin báo chí, tuyên truyền tạo sự đồng thuận trong xã hội... Đáng chú ý là đã có nhiều cuộc họp báo được Ban Tuyên giáo Thành ủy tổ chức ngay tại địa bàn xảy ra vụ việc “nóng”. Thực tế cho thấy, việc kịp thời cung cấp thông tin và trả lời báo chí có tác dụng thiết thực trong việc điều hành của thành phố và góp phần giải quyết tốt những vấn đề nảy sinh, tạo sự đồng thuận trong nhân dân.

Để nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả công tác cung cấp thông tin và trả lời báo chí, Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội đã tiếp tục tham mưu Thường trực Thành ủy ban hành Chỉ thị số 25-CT/TU ngày 21/01/2014 về việc “*Cung cấp thông tin và trả lời báo chí*” và Quyết định số 6524-QĐ/TU ngày 25/9/2015 về “*Quy chế tổ chức Hội nghị Giao ban thông tin báo chí của Thành ủy Hà Nội*”; đồng thời, ban hành văn bản đề nghị các địa phương, cơ quan, đơn vị trên địa bàn thành phố thực hiện nghiêm Luật Báo chí năm 2016 và Nghị định số 09/2017/NĐ-CP ngày 09/02/2017 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước. Vì vậy chất lượng thông tin về các hoạt động chính trị, kinh tế - xã hội của Hà Nội trên báo chí ngày càng được nâng cao.

Ngày 05/9/2018, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội ban hành Quyết định số 21/2018/QĐ-UBND về việc ban hành *Quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước thành phố Hà Nội* thay thế Quyết định số 05/2014/QĐ-UBND ngày 06/02/2014 của Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội ban hành Quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của thành phố Hà Nội để nâng cao hiệu quả tuyên truyền. Theo đó, *người thực hiện phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội* gồm: Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội; Chánh Văn phòng Ủy ban nhân dân thành phố được Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố giao nhiệm vụ phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí thường xuyên; Người có trách nhiệm thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội được Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố ủy quyền thực hiện phát ngôn hoặc giao nhiệm vụ phối hợp với người phát ngôn thực

hiện phát ngôn hoặc cung cấp thông tin cho báo chí về những vấn đề cụ thể được giao.

Về hình thức phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí:
Tổ chức họp báo theo quy định tại Điều 41 Luật Báo chí. Đăng tải nội dung phát ngôn và cung cấp thông tin trên cổng thông tin điện tử, trang thông tin điện tử hoặc trang mạng xã hội chính thức của cơ quan hành chính nhà nước. Phát ngôn trực tiếp hoặc trả lời phỏng vấn của nhà báo, phóng viên. Việc trả lời phỏng vấn trên báo chí được thực hiện theo quy định tại Điều 40 Luật Báo chí.

Cùng với đó, trong những năm qua, công tác chỉ đạo, định hướng tuyên truyền trên báo chí về các sự kiện thời sự chính trị, các hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội của Thủ đô và đất nước được thực hiện thường xuyên, có nhiều đổi mới theo hướng chủ động, kịp thời, thuyết phục, hiệu quả, chất lượng ngày càng được nâng cao thông qua các hội nghị giao ban lãnh đạo các cơ quan báo chí thành phố được tổ chức định kỳ hằng tháng, hội nghị thông tin báo chí hằng tuần và các văn bản hướng dẫn được gửi đến các cơ quan báo chí. Đặc biệt, công tác chỉ đạo, định hướng các báo, đài thành phố đấu tranh chống các quan điểm sai trái, âm mưu “diễn biến hòa bình”; tuyên truyền định hướng dư luận giải quyết các vụ việc “nóng”, phức tạp, nhạy cảm liên quan đến an ninh chính trị, trật tự xã hội được chú trọng thực hiện với nhiều biện pháp, hình thức linh hoạt, hiệu quả.

Ban Tuyên giáo Thành ủy, Sở Thông tin và Truyền thông thường xuyên nâng cao chất lượng công tác điểm báo, nắm tình hình báo chí thông tin, phản ánh về Hà Nội, kịp thời tổng hợp, tham mưu lãnh đạo thành phố xử lý các vấn đề báo chí phản ánh, dư luận quan tâm. Hằng tháng, trung bình có 1.400 -

1.500 nội dung thông tin báo chí phản ánh hằng ngày được tổng hợp, báo cáo lãnh đạo Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố và gửi đến các cơ quan, địa phương, đơn vị thuộc thành phố. Trên cơ sở đó, các cơ quan hành chính nhà nước thành phố đã chỉ đạo đơn vị liên quan tiến hành xác minh, kiểm tra, làm rõ thông tin và trả lời báo chí theo quy định. Đặc biệt, đối với những vấn đề nóng, bức xúc, được dư luận và báo chí quan tâm, Ban Tuyên giáo Thành ủy, Sở Thông tin và Truyền thông tổng hợp, kịp thời tham mưu, đề xuất Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố chỉ đạo cung cấp thông tin cho báo chí, làm rõ những vấn đề báo chí phản ánh, tránh tình trạng báo chí thông tin một chiều, vừa bảo đảm sự công khai, minh bạch trong hoạt động của cơ quan nhà nước, vừa góp phần giúp báo chí phản ánh, thông tin khách quan, đầy đủ, kịp thời mọi mặt của đời sống xã hội.

Bên cạnh đó, thành phố yêu cầu các địa phương, cơ quan, đơn vị trên địa bàn Hà Nội phải chủ động thông tin cho báo chí về các hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội... diễn ra trên địa bàn, kịp thời cung cấp thông tin ngay khi có vụ việc nóng xảy ra; phối hợp với Ban Tuyên giáo Thành ủy, cung cấp thông tin cho báo chí về các hoạt động diễn ra trên địa bàn, đặc biệt dự báo các vụ việc nóng, nhạy cảm có thể phát sinh để định hướng báo chí, tuyên truyền tạo sự đồng thuận trong xã hội... Nhiều địa phương, cơ quan, đơn vị đã chủ động phân công cán bộ cung cấp thông tin, trả lời báo chí kịp thời; phản hồi các thông tin do báo chí phản ánh; tổ chức họp báo cung cấp thông tin về vấn đề, sự kiện liên quan đến địa phương, cơ quan, đơn vị; phân công và cử người phát ngôn đúng quy định pháp luật. Thực tế cho thấy, việc kịp thời cung cấp thông tin và trả lời báo

chí, truyền thông có tác dụng thiết thực trong việc điều hành của thành phố và ổn định tình hình tại các đơn vị, địa bàn khi xảy ra các vấn đề nóng, nhạy cảm.

Bên cạnh công tác chỉ đạo, điều hành việc chủ động cung cấp, định hướng thông tin và trả lời báo chí, thành phố quan tâm duy trì và nâng cao hiệu quả chương trình phối hợp công tác đối với các cơ quan báo chí Trung ương. Công tác phối hợp, cung cấp thông tin cho báo chí của các sở, ban, ngành và các quận, huyện, thị xã thuộc thành phố theo các quy định của Trung ương và thành phố được thực hiện ngày càng tốt hơn. Thành phố thường xuyên tổ chức các chuyến đi thực tế tới cơ sở để các phóng viên, các cơ quan báo chí có thể trực tiếp quan sát, phản ánh sinh động các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương, đơn vị. Mặt khác, Hà Nội cũng thực hiện tốt Luật Báo chí trên địa bàn, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho báo chí hoạt động đúng luật và hiệu quả.

*

* *

Có thể khẳng định, những kết quả, thành tựu to lớn Hà Nội đạt được trong công cuộc đổi mới, xây dựng và phát triển Thủ đô thời gian qua là do có sự cố gắng, nỗ lực, sự đoàn kết, đồng thuận của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thủ đô; sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tạo điều kiện thuận lợi của Trung ương; và sự hợp tác, đóng góp quan trọng, hiệu quả của các cơ quan thông tấn báo chí.

Với sự phát triển vượt bậc không chỉ bởi những trang thiết bị hiện đại mà còn bởi chính tư duy và cách làm đầy tính sáng tạo, những năm qua, các cơ quan thông tấn báo chí đã đồng hành cùng với Hà Nội, tích cực tuyên truyền đưa đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và

quy định của thành phố đến với mọi tầng lớp nhân dân Thủ đô, nổi bật là Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng; Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh *học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh* gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*”; Nghị quyết số 15/2008/QH12 ngày 29/5/2008 của Quốc hội về việc điều chỉnh địa giới hành chính thành phố Hà Nội và một số tỉnh có liên quan; Nghị quyết Đại hội lần thứ XVI Đảng bộ thành phố Hà Nội; các chương trình công tác toàn khóa của Thành ủy Hà Nội nhiệm kỳ 2015-2020...

Báo chí kịp thời tuyên truyền, cổ vũ sự cố gắng, nỗ lực và những kết quả đạt được của các cấp, các ngành thành phố trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội, đặc biệt là công tác cải cách hành chính; công tác quản lý trật tự đô thị, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh, xây dựng nông thôn mới... Đáng chú ý, thời gian qua, nhiều cơ quan báo chí Trung ương và Hà Nội đã mở các chuyên trang, chuyên mục đẩy mạnh tuyên truyền thực hiện “*Quy tắc ứng xử ở nơi công cộng*” và “*Quy tắc ứng xử của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong các cơ quan thuộc thành phố Hà Nội*” gắn với xây dựng văn hóa người Hà Nội thanh lịch, văn minh, tạo sự chuyển biến trong nhận thức, hành động của các cấp ủy đảng, chính quyền, cán bộ, đảng viên và người dân trong xây dựng lối sống, nét đẹp văn hoá của người Hà Nội.

Báo chí coi trọng giới thiệu, cổ vũ những nhân tố mới, những mô hình hay, biểu dương nhân rộng những tấm gương

điển hình tiên tiến, gương người tốt - việc tốt trong các phong trào thi đua yêu nước của thành phố, tạo sự lan tỏa sâu rộng trong các tầng lớp nhân dân, động viên các cấp, các ngành, các tầng lớp nhân dân Thủ đô phát huy truyền thống văn hiến, anh hùng, ra sức thi đua phấn đấu hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ chính trị, kinh tế - xã hội, góp phần vào quá trình đổi mới, xây dựng và phát triển Thủ đô ngày càng văn minh, hiện đại. Đồng thời, thời gian qua cùng với Thủ đô, báo chí đã có đóng góp thiết thực trên mặt trận công tác tư tưởng, tích cực đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng, các quan điểm sai trái, âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, góp phần quan trọng định hướng thông tin, tạo sự đồng thuận trong xã hội, bảo đảm an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn thành phố.

Báo chí ngày càng khẳng định vai trò là cầu nối quan trọng giữa chính quyền thành phố và người dân, người dân với chính quyền. Thông qua báo chí, vai trò giám sát của người dân Thủ đô đối với hoạt động của các cấp chính quyền ngày càng được phát huy. Nhiều sáng kiến, góp ý của nhân dân cho thành phố mà báo chí phản ánh đã được lãnh đạo thành phố trân trọng tiếp thu. Đồng thời, báo chí đã kịp thời phát hiện những vấn đề cấp thiết của người dân để tham mưu giúp thành phố trong các chính sách an sinh xã hội. Bên cạnh việc tuyên truyền, cổ vũ, động viên phát triển kinh tế - xã hội Thủ đô, tuyên truyền những mặt tích cực của đời sống xã hội, báo chí cũng phản ánh các vấn đề liên quan đến Thủ đô hết sức đa dạng và nhiều chiều. Từ công tác cải cách hành chính, thu hút đầu tư, nâng cao năng lực cạnh tranh và hiệu quả kinh tế; công tác giải phóng mặt bằng; tiến độ, chất lượng thực hiện các công trình trọng điểm... đến những vấn đề được dư luận quan tâm

như: quy hoạch và quản lý đô thị, chất lượng nhà tái định cư, quản lý đô thị, trật tự xây dựng, trật tự an toàn giao thông; vệ sinh môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng cháy, chữa cháy, phòng, chống dịch bệnh... Nhiều vấn đề mang tính phát hiện rất thiết thực và cả những đề xuất, kiến nghị mà báo chí nêu, lãnh đạo thành phố đã tiếp thu, họp bàn, đưa ra ý kiến chỉ đạo kịp thời, đem lại hiệu quả tích cực cho đời sống xã hội.

Tuy nhiên, cũng cần thẳng thắn nhìn nhận, thời gian qua, một số cơ quan báo chí trong quá trình thông tin về Hà Nội vẫn còn một số hạn chế như: Có một số vụ việc đưa thông tin còn phiến diện, một chiều nên chưa phản ánh đúng bản chất vấn đề, sự việc gây bức xúc không đáng có trong dư luận xã hội; còn thiếu những bài viết tuyên truyền, cổ vũ các điển hình tiên tiến trên các lĩnh vực, đúc rút kinh nghiệm, giới thiệu mô hình mới có sức thuyết phục, góp phần xây dựng và phát triển Thủ đô...

Nguyên nhân của những hạn chế trên có thể do sự “nóng vội”, thiếu thông tin, do cách tiếp cận, hoặc do người viết chưa nhìn nhận đầy đủ vấn đề... Song qua đây, có thể khẳng định rằng, thời gian qua báo chí đã vào cuộc với ý thức và trách nhiệm cao đối với Thủ đô Hà Nội, cùng vun đắp cho sự nghiệp xây dựng và phát triển Thủ đô ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại, xứng đáng với niềm tin yêu của nhân dân cả nước.

*

* *

Bên cạnh những kết quả hết sức to lớn đã đạt được, thành phố Hà Nội cũng phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức. Là đô thị lớn của đất nước, Hà Nội hiện nay chịu áp lực rất lớn trên nhiều lĩnh vực như quản lý đất đai, trật tự xây dựng, môi trường, gia tăng dân số, ùn tắc giao thông... Cùng với đó là các

vấn đề phức tạp, nhạy cảm của cả nước luôn tác động trực tiếp đến Thủ đô Hà Nội, dễ phát sinh thành điểm nóng, ảnh hưởng đến tình hình an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội của Thủ đô và từng địa bàn dân cư.

Chính vì vậy, để phát huy thế mạnh, nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả tuyên truyền trên báo chí phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển Thủ đô, đề nghị các cơ quan báo chí tiếp tục quan tâm, phối hợp chặt chẽ hơn nữa với Hà Nội, tuyên truyền cổ vũ cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân Thủ đô tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, tạo sự đồng thuận cao trong xã hội nhằm thực hiện có hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết của Trung ương; Nghị quyết Đại hội XVI của Đảng bộ thành phố Hà Nội nhiệm kỳ 2015-2020, đặc biệt là 5 nhiệm vụ chủ yếu và 3 khâu đột phá mà Nghị quyết Đại hội đã đề ra.

Đối với những vấn đề nhạy cảm, phức tạp trên địa bàn thành phố, đề nghị các cơ quan báo chí cần kiểm chứng thận trọng, chính xác và khi thông tin, tuyên truyền cần cân nhắc, bảo đảm khách quan, toàn diện, tạo sự đồng thuận trong nhân dân, vì mục tiêu phát triển chung của Thủ đô và đất nước.

QUẢN LÝ PHÒNG VIÊN THƯỜNG TRÚ VÀ TÁC NGHIỆP TẠI CÁC ĐỊA PHƯƠNG, ĐƠN VỊ, CƠ SỞ

Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng

I. HOẠT ĐỘNG CỦA VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN, PHÒNG VIÊN THƯỜNG TRÚ CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ TRÊN ĐỊA BÀN ĐÀ NẴNG

1. Hiện trạng hoạt động của các văn phòng đại diện, phóng viên thường trú báo chí tại thành phố Đà Nẵng

Đà Nẵng hiện có 5 cơ quan báo chí địa phương (Báo Đà Nẵng, Đài Phát thanh và Truyền hình Đà Nẵng, Báo Công an Đà Nẵng, Tạp chí Non Nước, Tạp chí Phát triển Kinh tế - Xã hội Đà Nẵng) và có 113 cơ quan báo chí Trung ương và địa phương khác đặt văn phòng đại diện, cử phóng viên thường trú hoạt động.

Tổng số nhân sự tại các cơ quan báo chí địa phương là 272 người, trong đó có 182 người làm báo, số người được cấp thẻ nhà báo là 135 người, chiếm 74,2% số người làm báo.

Tổng số người làm báo thuộc các cơ quan báo chí có văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trong năm 2019 (có gần 520 người) tăng 5% so với năm 2018. Trong đó, số người được cấp thẻ nhà báo khoảng 240 người (chiếm 46%).

Trong thời gian qua, hầu hết các cơ quan báo chí đều tuân thủ các quy định của pháp luật khi đăng ký văn phòng đại

diện và cử phóng viên thường trú hoạt động tác nghiệp trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. Tuy nhiên, đến nay vẫn còn một số văn phòng đại diện, phóng viên thường trú chưa tuân thủ đúng quy định tại Điều 22 Luật Báo chí năm 2016 về văn phòng đại diện, phóng viên thường trú của cơ quan báo chí. Cụ thể, một số văn phòng đại diện không có trưởng văn phòng đại diện, thậm chí chỉ có phóng viên hoạt động tác nghiệp đại diện cho cơ quan báo chí; một số cơ quan báo chí cử phóng viên thường trú tác nghiệp tại Đà Nẵng nhưng thiếu điều kiện về thẻ nhà báo; một số văn phòng đại diện khi thay đổi địa điểm, thay đổi người đứng đầu văn phòng đại diện không thông tin cho Sở Thông tin và Truyền thông thành phố theo quy định (hoặc chỉ cung cấp thông tin khi có đề nghị của Sở Thông tin và Truyền thông).

2. Kết quả quản lý nhà nước về văn phòng đại diện, phóng viên thường trú

Mặc dù số lượng các cơ quan trên địa bàn thành phố Đà Nẵng là khá lớn (sau Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh), nhưng thời gian qua, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng đã nỗ lực triển khai nhiều hoạt động nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về báo chí đối với các văn phòng đại diện, phóng viên thường trú. Cụ thể:

2.1. Phổ biến, triển khai các văn bản quy phạm pháp luật về báo chí

Ban hành văn bản đến các cơ quan báo chí trên địa bàn thành phố nhằm triển khai Luật Báo chí năm 2016, Nghị định số 08/2019/NĐ-CP ngày 08/02/2019 của Chính phủ quy định về lưu trữ điện tử đối với loại hình báo nói, báo hình, báo điện tử độc lập với cơ quan báo chí; Nghị định số 09/2019/NĐ-CP

ngày 09/02/2019 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước.

Ngay khi Luật Báo chí năm 2016 có hiệu lực thi hành, Sở Thông tin và Truyền thông tổ chức Hội nghị phổ biến Luật Báo chí năm 2016, hướng dẫn hoạt động văn phòng đại diện, phóng viên thường trú theo Luật Báo chí năm 2016 cho đại diện các cơ quan báo chí trên địa bàn thành phố và các cơ quan, đơn vị có liên quan.

2.2. Quản lý việc thành lập và hoạt động của các cơ quan báo chí

Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng thường xuyên theo dõi, phát hiện, nhắc nhở, hướng dẫn một số cơ quan báo chí tuân thủ các quy định của pháp luật khi đặt văn phòng đại diện, cử phóng viên thường trú và hoạt động tác nghiệp trên địa bàn thành phố.

Thực hiện yêu cầu của Bộ Thông tin và Truyền thông, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng đã đề nghị các cơ quan báo chí kiểm soát việc cấp giấy giới thiệu cho phóng viên, cộng tác viên, tránh nhầm lẫn với thẻ nhà báo.

Năm 2018 và năm 2019, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng tổ chức hai đợt thanh tra các văn phòng đại diện, phóng viên thường trú báo chí đang hoạt động trên địa bàn thành phố. Thông qua hoạt động thanh tra, đã thực hiện chấn chỉnh các văn phòng đại diện, phóng viên thường trú hoạt động không đúng Luật Báo chí.

2.3. Quản lý công tác phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí

Từ cuối năm 2015, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng đã tham mưu Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng thành lập

Tổ công tác thông tin báo chí thành phố Đà Nẵng¹. Tính đến nay, Tổ đã cung cấp trên 300 thông cáo báo chí về các vấn đề liên quan đến tình hình kinh tế, chính trị, xã hội của thành phố; khoảng 700 văn bản đề nghị các cơ quan, đơn vị chủ động cung cấp thông tin cho báo chí các nội dung liên quan đến báo nêu. Hằng ngày, Tổ thực hiện điểm báo 2 lần/ngày để hỗ trợ phục vụ công tác lãnh đạo, điều hành của lãnh đạo thành phố, quận, huyện; thông qua đó, phát hiện các vấn đề cần phản hồi thông tin cho báo chí thì Tổ đề nghị các đơn vị liên quan phản hồi thông tin báo nêu kịp thời... Việc chủ động xử lý thông tin báo nêu đã được thực hiện khá tích cực. Tổ đã bước đầu dự đoán được chiều hướng phát triển của một số thông tin báo nêu và đưa ra các biện pháp thích hợp. Các vấn đề “nóng” được giải quyết tương đối tốt. Hầu hết các cơ quan báo chí đã đăng, phát các phản hồi của Tổ công tác thông tin báo chí thành phố và đồng thuận với phương pháp, nội dung phản hồi. Chính việc chủ động xử lý thông tin báo nêu và kịp thời cung cấp thông tin chính thống đã làm cho các vấn đề “nóng” trong thời gian qua được giải quyết khá tốt.

Thực hiện Nghị định số 09/2019/NĐ-CP ngày 09/02/2019 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng tham mưu Ủy ban nhân dân thành phố tổ chức họp báo định kỳ hằng quý cung cấp thông tin về các chủ trương, chính sách, các vấn đề được

1. Tổ công tác thông tin báo chí thành phố do Sở Thông tin và Truyền thông làm thường trực, ngoài ra có các tổ phó là đại diện Ban Tuyên giáo Thành ủy, Văn phòng Ủy ban nhân dân thành phố và các thành viên thuộc phòng chuyên môn của Sở Thông tin và Truyền thông, Ban Tuyên giáo Thành ủy, Văn phòng Thành ủy, Công an thành phố và Văn phòng Ủy ban nhân dân thành phố.

dư luận xã hội quan tâm cho các cơ quan báo chí đóng trên địa bàn thành phố; họp báo đột xuất với các vấn đề được dư luận quan tâm hoặc các chủ trương lớn của thành phố cần được công khai để đông đảo nhân dân thành phố được biết.

2.4. Hỗ trợ cho phóng viên tại các sự kiện

Nhằm tạo điều kiện thuận lợi nhất cho phóng viên báo chí hoạt động tác nghiệp trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, Sở Thông tin và Truyền thông còn thường xuyên phối hợp với Sở Nội vụ, Sở Ngoại vụ, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Cửa khẩu Cảng Đà Nẵng và các cơ quan, đơn vị có liên quan cấp thẻ và theo dõi hoạt động tác nghiệp cho phóng viên tại các sự kiện mang tính chất quốc tế, trong đó có các sự kiện quan trọng như: Clipper Race 2015-2016, Đại hội thể thao bãi biển châu Á (ABG5) 2016; APEC 2017, Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng thường niên...

2.5. Tạo mối quan hệ đồng hành giữa cơ quan quản lý nhà nước và báo chí

Để tạo thêm sân chơi về tác nghiệp tại địa phương của đông đảo các cơ quan báo chí có mặt tại Đà Nẵng. Từ năm 2015 đến nay, Sở Thông tin và Truyền thông duy trì việc tổ chức các giải báo chí do Sở Thông tin và Truyền thông chủ trì (nội dung: về chủ đề hàng năm của thành phố; về các chủ điểm như môi trường, sự kiện lễ hội...). Giải báo chí nhận được sự hưởng ứng của đông đảo anh em tác nghiệp báo chí tại Đà Nẵng. Mỗi nội dung phát động của giải đều nhận được hàng trăm bài dự thi đủ thể loại của hầu hết các cơ quan báo chí, văn phòng đại diện, phóng viên thường trú tại Đà Nẵng tham gia.

Việc tổ chức các giải báo chí thường niên vừa tạo thêm sân chơi trong tác nghiệp của anh em văn phòng đại diện, phóng viên thường trú tại thành phố, vừa là cơ sở để báo chí khai

thác thông tin sâu hơn, tuyên truyền sát hơn, kịp thời hơn đối với các vấn đề quan trọng, chủ điểm truyền thông trong năm của thành phố; đồng thời là nơi gắn kết anh em hoạt động báo chí tại Đà Nẵng với cơ quan quản lý nhà nước. Mối quan hệ gần gũi cũng là điều kiện để phóng viên tác nghiệp tại thành phố yên tâm trong hoạt động, khi cần sự hỗ trợ từ Sở Thông tin và Truyền thông trong việc đôn đốc cơ quan liên quan trả lời phỏng vấn hoặc cung cấp thông tin cho báo chí và cũng là điều kiện để công tác quản lý báo chí tại địa phương được thuận lợi hơn.

Hiện nay, việc sử dụng mạng xã hội, ứng dụng mạng xã hội cũng được Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng đặc biệt quan tâm trong xử lý công việc nói chung và trong tương tác quản lý công việc với từng đối tác liên quan.

Đối với công tác quản lý báo chí, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng có facebook Báo chí Đà Nẵng, hoạt động theo hình thức nhóm kín - chỉ có anh em báo chí hoạt động tại Đà Nẵng là thành viên. Theo đó, thông tin trao đổi trên nhóm là các hoạt động trao đổi về nghiệp vụ, cung cấp hỗ trợ thông tin, mời họp, mời dự đưa tin trong những thời điểm họp đột xuất, bất thường của thành phố hoặc sở, ngành cần có báo chí tham gia... Cộng đồng nhóm hoạt động khá hiệu quả và là nơi kết nối, trao đổi công khai những vấn đề liên quan thông tin, đưa tin một cách kịp thời, hiệu quả.

Thông qua mạng xã hội, Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng cũng tương tác, trao đổi thông tin qua các ứng dụng của tin nhắn môi trường mạng internet một cách kịp thời với anh em báo chí tại địa phương; xử lý nhiều vấn đề thông tin hiệu quả, tạo môi trường gần gũi giữa cơ quan quản lý và báo chí.

3. Đánh giá chung về công tác quản lý nhà nước về văn phòng đại diện, phóng viên thường trú

3.1. Ưu điểm

Công tác quản lý nhà nước về văn phòng đại diện, phóng viên thường trú cơ quan báo chí thời gian qua đã được Sở Thông tin và Truyền thông chú trọng đi vào chiều sâu thông qua việc thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ, đồng hành cùng các sự kiện và cung cấp thông tin cho báo chí. Cụ thể:

- Theo dõi sâu sát hoạt động của văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trên địa bàn; kịp thời tham mưu Ủy ban nhân dân thành phố, Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông xử lý các trường hợp sai phạm, chưa tuân thủ đúng các quy định pháp luật về báo chí, góp phần cảnh báo, răn đe, chấn chỉnh hoạt động văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trên địa bàn thành phố.

- Việc thành lập Tổ công tác thông tin báo chí thành phố đã chủ động và chuyên nghiệp hóa công tác cung cấp thông tin cho báo chí, đã giúp báo chí có được nguồn thông tin chính xác, kịp thời trước các vấn đề mà báo chí quan tâm, giúp thông tin trên báo chí về thành phố Đà Nẵng được chuyển tải nhanh nhạy, kịp thời, chính xác, hạn chế đáng kể khủng hoảng truyền thông.

- Nỗ lực trong việc hỗ trợ truyền thông các sự kiện đối ngoại, đặc biệt là việc khuyến khích phóng viên báo chí tích cực truyền thông về sự kiện lớn, thông qua việc hỗ trợ trực tiếp vào tác phẩm đăng, phát, bình chọn tác phẩm báo chí tiêu biểu, đề xuất khen thưởng đã nhận được phản hồi tích cực từ báo chí và người dân thành phố, được lãnh đạo Ủy ban nhân dân thành phố tuyên dương (hỗ trợ trực tiếp các tác phẩm về

Cuộc đua Thuyền buồm quốc tế Clipper; Ủy ban nhân dân thành phố tặng bằng khen các cơ quan báo chí, nhà báo, phóng viên tại thành phố đã có đóng góp nhất định các sự kiện APEC 2017, Pháo hoa quốc tế...).

3.2. Hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý nhà nước về văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trên địa bàn thành phố trong thời gian qua cũng còn những tồn tại, hạn chế:

- Cơ quan quản lý tuy đã cố gắng theo dõi, hướng dẫn, nhắc nhở, xử lý các sai phạm của văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trong việc thành lập và hoạt động, song một số trường hợp vẫn chưa xử lý kiên quyết.

- Công tác phối hợp phản hồi thông tin báo nêu vẫn chưa được đồng bộ, một số ít trường hợp chưa bảo đảm tính kịp thời, chưa đáp ứng được tốt nhất nhu cầu thông tin của các cơ quan báo chí. Do thiếu kỹ năng, vì vậy, vẫn còn một vài đơn vị, người phát ngôn còn tâm lý né tránh, ngại tiếp xúc với báo chí.

- Những biểu hiện tiêu cực trong hoạt động tác nghiệp và thông tin trên báo chí, gây ảnh hưởng đến các cơ quan, tổ chức, cá nhân và hình ảnh của chính quyền thành phố vẫn còn.

- Điều kiện về địa điểm, cơ sở vật chất của một số văn phòng đại diện còn thiếu thốn, chưa ổn định. Việc một số cơ quan báo chí khoán chỉ tiêu quảng cáo cho phóng viên ảnh hưởng không nhỏ đến hoạt động tác nghiệp của phóng viên. Một số cơ quan báo chí không có trưởng văn phòng đại diện hoặc trưởng văn phòng đại diện hoạt động kiêm nhiệm, thiếu chặt chẽ trong quản lý phóng viên đã dẫn đến một số vấn đề tiêu cực trong hoạt động tác nghiệp, thông tin báo chí.

- Tình trạng báo chí giật tít, câu view, đưa lại thông tin nhưng thiếu kiểm chứng dẫn đến sai lệch, có dấu hiệu áp đặt, suy diễn thiếu căn cứ tuy không nhiều nhưng lại gây ảnh hưởng đến uy tín của tổ chức, cá nhân, chính quyền thành phố và cộng đồng báo chí tại Đà Nẵng.

- Tuy rất ít, nhưng tình trạng phóng viên bị hành hung trong quá trình tác nghiệp cũng đã ảnh hưởng cộng đồng người làm báo tại thành phố, gây tâm lý hoang mang, lo ngại trong việc thực hiện quyền và nghĩa vụ của người làm báo.

II. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT VỀ VIỆC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN, PHÓNG VIÊN THƯỜNG TRÚ

1. Các cơ quan báo chí có văn phòng đại diện, phóng viên thường trú

- Xây dựng cơ chế giám sát, quy trình kiểm soát thông tin chặt chẽ hơn để giảm bớt những sai sót trên mặt báo, trong đó chú trọng đến khâu biên tập và khâu kiểm định nguồn tin, tránh tình trạng thông tin sai sự thật.

- Có giải pháp khuyến khích đội ngũ phóng viên, biên tập viên tự học tập nâng cao trình độ, tự rèn luyện đạo đức nghề nghiệp.

- Rà soát quy chế hoạt động văn phòng đại diện, quy trình quản lý phóng viên thường trú. Đề nghị quy định rõ trách nhiệm phối kết hợp với địa phương, với tòa soạn và Tổng biên tập trong quá trình tác nghiệp trên địa bàn; rà soát, thực hiện những giải pháp nhằm tuân thủ đúng quy định của pháp luật về điều kiện thành lập và hoạt động của văn phòng đại diện, phóng viên thường trú, đặc biệt là điều kiện về thể nhà báo của người đứng đầu cơ quan báo chí và phóng viên thường trú;

thực hiện cấp giấy giới thiệu bảo đảm đúng quy định của pháp luật và Công văn số 3366/BTTTT-CBC ngày 28/9/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông.

- Tiếp tục quan tâm, hỗ trợ công tác thông tin, tuyên truyền góp phần cùng thành phố thực hiện thắng lợi các chỉ tiêu kinh tế - xã hội; tuân thủ các quy định của pháp luật khi thực hiện các thủ tục hành chính liên quan đến báo chí.

- Tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên về chuyên môn nghiệp vụ, đạo đức và tác phong làm báo; phổ biến quán triệt Luật Báo chí năm 2016, thường xuyên cập nhật các văn bản quy phạm pháp luật mới về báo chí cho đông đảo cán bộ, phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên.

- Phối hợp với Tổ công tác thông tin báo chí thành phố và các cơ quan, đơn vị trên địa bàn Đà Nẵng tổ chức thông tin kịp thời, chính xác các sự kiện, vấn đề trên địa bàn thành phố.

2. Sở Thông tin và Truyền thông

- Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, phổ biến, quán triệt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và sự chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

- Tiếp tục đẩy mạnh công tác quản lý báo chí, quản lý văn phòng đại diện, phóng viên thường trú trên địa bàn thành phố Đà Nẵng theo quy định của Luật Báo chí năm 2016; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra; duy trì các cuộc họp giao ban báo chí, phát triển từ giao ban báo chí định kỳ 6 tháng, 1 năm lên giao ban báo chí định kỳ hằng quý; tổ chức các giải báo chí.

- củng cố, kiện toàn Tổ công tác thông tin báo chí, tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các đơn vị có liên quan kịp thời cung cấp

thông cáo báo chí cho các cơ quan thông tấn báo chí trên địa bàn thành phố. Hỗ trợ tác nghiệp và cung cấp thông tin cho các phóng viên tại các sự kiện.

- Tiếp tục thực hiện có hiệu quả công tác quản lý nhà nước về phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí; tổ chức các hội nghị tập huấn; ban hành văn bản hướng dẫn quy trình phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí trong tình huống đột xuất, bất thường.

- Tăng cường mối quan hệ giữa cơ quan quản lý nhà nước với các cơ quan báo chí; cơ quan chỉ đạo, cơ quan quản lý nhà nước về báo chí cấp trên.

3. Ban Tuyên giáo Thành ủy, Hội Nhà báo, Công an thành phố

Đề nghị Ban Tuyên giáo Thành ủy, Hội Nhà báo, Công an thành phố tiếp tục quan tâm phối hợp, hỗ trợ Sở Thông tin và Truyền thông trong công tác chỉ đạo, định hướng tuyên truyền; xử lý vi phạm thông tin; tổ chức phản bác các thông tin sai trái của các thế lực thù địch trên báo chí...

4. Các sở, ban, ngành, Ủy ban nhân dân các quận, huyện

Tiếp tục thực hiện đúng, kịp thời, chính xác nhiệm vụ phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí.

5. Các ban, bộ, ngành liên quan của Trung ương

Đề nghị các cơ quan, đơn vị quan tâm, có cơ chế đặc thù về phòng chuyên môn quản lý báo chí đối với các sở có số lượng cơ quan báo chí hoạt động trên 100 đơn vị tại địa phương.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIẢNG VIÊN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN

PGS.TS. Lưu Văn An*

1. Vài nét về lịch sử hình thành, phát triển gắn với chức năng, nhiệm vụ đào tạo giảng viên lý luận chính trị của Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Học viện Báo chí và Tuyên truyền thuộc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, tiền thân là Trường Tuyên giáo Trung ương được thành lập ngày 16/01/1962 theo Nghị quyết số 36-NQ/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, trên cơ sở hợp nhất 3 trường: Trường Nguyễn Ái Quốc phân hiệu II, Trường Tuyên huấn và Trường Đại học Nhân dân. Năm 1983 hợp nhất Trường Tuyên huấn Trung ương I và Trường Nguyễn Ái Quốc V thành Trường Tuyên giáo Trung ương I. Ngày 20/11/1990, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (nay là Thủ tướng Chính phủ) ban hành Quyết định số 406-HĐBT về việc công nhận Trường Tuyên giáo Trung ương I là Trường Đại học Tuyên giáo. Từ đây, ngoài vai trò là một trường Đảng đào tạo cán bộ cho hệ thống chính trị, Học viện còn là trường đại học duy nhất nằm trong hệ thống trường Đảng và nằm trong hệ thống giáo

* Phó Giám đốc phụ trách Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

dục quốc dân, do Bộ Giáo dục và Đào tạo quản lý về quy chế đào tạo, các mặt khác trực thuộc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

Học viện Báo chí và Tuyên truyền là cơ sở trọng điểm đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, phóng viên báo chí, biên tập viên xuất bản, cán bộ làm công tác tư tưởng, văn hoá và các khoa học xã hội và nhân văn khác; là cơ sở nghiên cứu khoa học phục vụ mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và phục vụ việc hoạch định đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước về lĩnh vực tư tưởng, báo chí và truyền thông.

Có thể nói, trong số các nhà trường, học viện có đào tạo các ngành lý luận chính trị thì Học viện Báo chí và Tuyên truyền đến nay là cơ sở duy nhất thực hiện một cách tập trung nhất nhiệm vụ đào tạo giảng viên lý luận chính trị cho cả nước. Hiện nay, Học viện Báo chí và Tuyên truyền phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đào tạo cả 6 ngành, chuyên ngành giảng viên lý luận chính trị ở cả 3 trình độ: đại học, cao học và tiến sĩ. Đó là các ngành Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, ngoài ra các chuyên ngành khác sau khi tốt nghiệp, người học có thể lựa chọn chương trình đào tạo nghiệp vụ sư phạm với 25 tín chỉ sẽ được cấp Giấy chứng nhận giảng viên lý luận chính trị theo từng chuyên ngành.

2. Thực trạng chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị ở Học viện Báo chí và Tuyên truyền

*** Những ưu điểm:**

Về nội dung, chương trình đào tạo, đã bám sát nhu cầu của thực tiễn xã hội và yêu cầu về công tác cán bộ của Đảng và

Nhà nước để xây dựng mục tiêu và chương trình hóa các mục tiêu đào tạo, bồi dưỡng cho từng ngành học, từng môn học; đồng thời kế thừa những thành tựu lý luận trên nền tảng hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, nền văn hóa dân tộc để triển khai nội dung đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị với các hình thức, trình độ khác nhau.

Về khung chương trình đào tạo, đã được sắp xếp khoa học, hợp lý, theo đúng những yêu cầu chung của Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng như những yêu cầu cụ thể của các chuyên ngành đào tạo giảng viên lý luận chính trị. Hiện nay, chương trình khung, chương trình chi tiết các ngành đào tạo giảng viên lý luận chính trị được điều chỉnh, hoàn thiện theo hướng khoa học, hiện đại, hệ thống, bảo đảm tính cân đối giữa tri thức khoa học lý luận và tri thức thực tiễn, giữa kỹ năng, nghiệp vụ sư phạm và năng lực nghiên cứu khoa học. Nội dung chương trình về cơ bản bảo đảm ba mục tiêu về kiến thức, kỹ năng và thái độ.

Các chương trình đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị được xây dựng đa dạng về loại hình và hình thức đào tạo, bồi dưỡng. Học viện có các chương trình cử nhân văn bằng 1 và văn bằng 2 các chuyên ngành lý luận chính trị; 5 ngành lý luận chính trị đều đào tạo thạc sĩ, ngành Triết học đào tạo tiến sĩ. Nội dung và các hình thức bồi dưỡng cũng rất đa dạng và phù hợp với từng đối tượng học viên. Nội dung, chương trình cùng với các hình thức đào tạo, bồi dưỡng phong phú đã góp phần quan trọng trong việc đáp ứng nhu cầu nâng cao chất lượng của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong giai đoạn hiện nay.

Trên cơ sở xác định rõ mục tiêu đào tạo và chương trình hóa mục tiêu đào tạo bằng chương trình khung và chương trình

chi tiết, giảng viên của Học viện đã biên soạn bài giảng, giáo trình và các tài liệu tham khảo để tiến hành giảng dạy. 5 ngành và chuyên ngành đào tạo giảng viên lý luận chính trị tại Học viện, chương trình cử nhân có tổng số các môn học chuyên ngành khoảng 150 môn học tương đương với gần 400 tín chỉ đã có giáo trình; chương trình đào tạo sau đại học, có 5 ngành đào tạo thạc sĩ và 1 ngành đào tạo tiến sĩ, có trên một nửa môn học đã có giáo trình trên tổng số 78 môn học.

Về tổ chức và quản lý quá trình đào tạo, Học viện đã và đang áp dụng có hiệu quả phương thức đào tạo theo học chế tín chỉ nhằm tăng cường tính tích cực, chủ động của người học. Công tác kiểm định chất lượng đào tạo dần được khách quan hóa thông qua các cơ quan đánh giá độc lập. Công tác quản lý đào tạo được chuyên nghiệp hóa, tin học hóa, quản lý thông qua hệ thống quy chế, quy định rõ ràng, minh bạch. Việc kết hợp giữa học tập và nghiên cứu khoa học, sinh hoạt ngoại khóa nhằm rèn luyện kỹ năng, phẩm chất cho sinh viên được chú trọng đã góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị hiện nay.

Về chất lượng đội ngũ giảng viên: Trong những năm gần đây, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị của Học viện được tăng thêm về số lượng và nâng cao về chất lượng; có phẩm chất đạo đức trong sáng, bản lĩnh chính trị vững vàng, năng lực chuyên môn và kỹ năng sư phạm tốt, có uy tín cao trong sinh viên; tích cực nghiên cứu các đề tài, viết giáo trình, tài liệu tham khảo, tham gia hội thảo, trao đổi học thuật trong và ngoài trường. Đa số giảng viên lý luận chính trị đều có ý thức đổi mới phương pháp giảng dạy; nhiều giảng viên sử dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, tổ chức bài giảng rất năng động, khoa học, kết hợp giữa phương pháp thuyết trình với các

phương pháp khác, thảo luận nhóm, làm bài tập nhóm, tham quan thực tế... làm cho sinh viên hứng thú tiếp thu bài giảng. Việc sử dụng phương pháp giảng dạy tích cực được sinh viên chuyên ngành lý luận chính trị đánh giá cao và ảnh hưởng tốt tới việc nâng cao chất lượng đào tạo và bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị.

Về các điều kiện bảo đảm chất lượng đào tạo: Học viện có cơ sở học liệu, cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy và học tập cơ bản đáp ứng khá tốt yêu cầu đào tạo giảng viên lý luận chính trị. Những năm gần đây nhà trường luôn quan tâm đầu tư thêm nên đã cơ bản đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo, đây là yếu tố quan trọng góp phần vào những thành tựu trong đào tạo giảng viên lý luận chính trị trong những năm qua.

*** Những hạn chế:**

Chương trình đào tạo còn nặng về lý thuyết, kết cấu chương trình còn có chỗ chưa cập nhật so với yêu cầu. Khối kiến thức tin học, ngoại ngữ chưa được chú trọng đúng mức; còn một số giảng viên giảng dạy theo lối truyền thụ một chiều, chưa quan tâm đổi mới, ngại đổi mới phương pháp, nhất là ứng dụng công nghệ thông tin, các phương tiện hiện đại vào giảng dạy; nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay còn nhiều bất cập, giảng dạy chưa thật gắn chặt với kết quả nghiên cứu khoa học, còn mất cân đối giữa nhiệm vụ nghiên cứu khoa học và giảng dạy.

Công tác thi, kiểm tra, đánh giá hiện nay còn nhiều bất cập từ khâu lựa chọn hình thức thi, ra đề, coi thi đến chấm thi. Các hình thức thi chủ yếu tự luận, chưa nhiều hình thức vấn đáp, trắc nghiệm. Khâu ra đề thi còn nặng về kiểm tra kiến thức, chưa chú trọng kiểm tra năng lực và phẩm chất của người học; chưa tìm cách ra đề hiệu quả để đánh giá khách

quan, công bằng năng lực người học. Chế độ làm việc và chính sách đối với đội ngũ giảng viên còn nhiều mặt bất cập, nhất là chế độ thù lao nghiên cứu khoa học chưa khuyến khích giảng viên tập trung cho công tác nghiên cứu khoa học, đào sâu, mở rộng kiến thức, bổ sung kinh nghiệm thực tế cho bài giảng.

Mặc dù tỷ lệ sinh viên có việc làm sau tốt nghiệp khá cao (ở Học viện Báo chí và Tuyên truyền trên 60%), nhưng trong 3 năm trở lại đây tỷ lệ sinh viên có việc làm sau tốt nghiệp ngày càng giảm, nhất là sinh viên có việc làm đúng ngành, chuyên ngành đào tạo, một mặt do suy thoái kinh tế, tinh giản biên chế trong các cơ quan, đơn vị sự nghiệp công lập, mặt khác do nhu cầu của các trường tuyển chọn giảng viên lý luận chính trị giảm, thay đổi trong cơ cấu chương trình giảng dạy, giảm tối đa thời lượng các môn lý luận chính trị,... Mặc dù, chất lượng sinh viên tốt nghiệp của các cơ sở đào tạo giảng viên lý luận chính trị của các trường, nhất là Học viện Báo chí và Tuyên truyền không phải là thấp, nhưng xét về tiêu chuẩn khách quan thì chưa toàn diện, chủ yếu chú trọng học lực, ý thức, lập trường tư tưởng chính trị, nhưng một bộ phận sinh viên sau khi ra trường còn hạn chế về kỹ năng mềm, tư duy máy móc, sách vở, thiếu năng động, kỹ năng nghiệp vụ sư phạm và phương pháp giảng dạy còn hạn chế.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền thời gian tới

**** Về chương trình đào tạo, giáo trình, tài liệu tham khảo***

Sau khi hoàn thành thí điểm giảng dạy bằng chương trình, giáo trình lý luận chính trị mới do Bộ Giáo dục và Đào tạo

ban hành, Học viện khẩn trương rà soát, điều chỉnh, cập nhật chương trình các hệ đào tạo; đẩy mạnh việc biên soạn giáo trình, tài liệu phục vụ đào tạo giảng viên lý luận chính trị. Khuyến khích giảng viên đẩy mạnh nghiên cứu khoa học phục vụ đào tạo lý luận chính trị; hỗ trợ xuất bản, xã hội hóa các sản phẩm nghiên cứu khoa học phục vụ đào tạo.

*** Về tổ chức, quản lý đào tạo**

- Rà soát lại quy mô chỉ tiêu các ngành đào tạo, bảo đảm tuyển sinh đúng đối tượng. Xem xét điều chỉnh một số chuyên ngành đào tạo chưa sát với nhiệm vụ trọng tâm, hoặc sáp nhập một số chuyên ngành gần nhau. Điều chỉnh để ổn định quy mô chuyên ngành, quy mô lớp học của những chuyên ngành đặc thù, quy mô đào tạo bậc đại học và sau đại học, phù hợp với khả năng đội ngũ giảng viên và điều kiện cơ sở vật chất.

- Định kỳ 2 đến 3 năm/lần, rà soát, điều chỉnh chương trình khung, chương trình chi tiết các ngành, chuyên ngành để bảo đảm tính khoa học, hiện đại và thực tiễn. Tổ chức nghiên cứu khả năng đáp ứng việc làm của sinh viên sau khi ra trường để điều chỉnh nội dung chương trình sát với thực tiễn.

- Xây dựng chương trình đào tạo sau đại học theo hướng hội nhập và nâng cao chất lượng, tiến tới có đủ tài liệu tham khảo cho bậc đào tạo sau đại học. Phấn đấu tất cả các môn học sau đại học đều có đề cương bài giảng, giáo trình, sách tham khảo. Hướng tới xây dựng chương trình đào tạo chuyên ngành sâu cho bậc sau đại học. Nâng cao chất lượng trong tuyển chọn nghiên cứu sinh, tăng cường trách nhiệm của các khoa chuyên ngành trong đào tạo tiến sĩ.

- Tăng cường chỉ đạo việc áp dụng phương pháp dạy học tích cực. Khuyến khích giảng viên sử dụng các thiết bị, phương tiện giảng dạy hiện đại góp phần nâng cao chất lượng dạy và

học. Tập trung nâng cao chất lượng đào tạo, nhất là các ngành mũi nhọn của Nhà trường; nâng cao chất lượng đào tạo sau đại học theo hướng tăng cường khả năng tự nghiên cứu của học viên.

- Thường xuyên đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy, học tập. Chú trọng các phương pháp dạy học tích cực theo ba tiêu chí: tăng cường tính chủ động của người học, trang bị cách học, ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy học. Đa dạng hóa các loại hình kiểm tra, đánh giá theo hướng bảo đảm tính chính xác, khách quan, tiếp cận với phương thức kiểm tra, đánh giá của các nước tiên tiến, tạo điều kiện cho sinh viên học tập, trao đổi với chuyên gia nước ngoài.

- Thực hiện nghiêm túc quy chế thi, từ khâu ra đề, coi thi, chấm thi... bảo đảm kiểm soát được chất lượng đào tạo đạt chuẩn đầu vào, đầu ra theo các tiêu chí xác định. Tăng cường kiểm định chất lượng đào tạo. Xây dựng cơ chế động viên khuyến khích cán bộ, giảng viên, học viên, sinh viên dạy - học chủ động, sáng tạo.

- Đẩy mạnh công tác bồi dưỡng, tập trung hoàn thiện chương trình bồi dưỡng về nghiệp vụ sư phạm, bồi dưỡng chuyên môn, cập nhật kiến thức. Đẩy mạnh phối hợp, liên kết chặt chẽ với các địa phương trong tổ chức các lớp bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ; đồng thời, kiện toàn lại tổ chức bộ máy, tăng cường đội ngũ cán bộ làm công tác bồi dưỡng và đội ngũ giảng viên.

- Ứng dụng phần mềm quản lý đào tạo. Tiếp tục đổi mới công tác quản lý đào tạo; rà soát, chỉnh sửa, bổ sung, hoàn thiện các loại quy chế, quy định, quy trình và các văn bản về quản lý hoạt động đào tạo bảo đảm phát huy vai trò tự chủ, tự chịu trách nhiệm của giảng viên, đi đôi với tăng cường công tác

kiểm tra, giám sát của cơ quan quản lý. Thực hiện phương thức đào tạo theo học chế tín chỉ cho cả bậc đại học và sau đại học; triển khai đào tạo sau đại học theo định hướng nghiên cứu.

- Kiện toàn công tác tổ chức và đội ngũ cán bộ các đơn vị quản lý đào tạo; thống nhất quy chế phối hợp công tác giữa các đơn vị quản lý đào tạo với các bộ phận quản lý đào tạo tại các khoa chuyên ngành một cách khoa học, dân chủ, chống tiêu cực, chông chéo, lãng phí, bảo đảm công tác quản lý chặt chẽ, có hiệu quả; tăng cường bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý cho cán bộ chuyên trách.

- Quảng bá và xây dựng thương hiệu của các trường đào tạo giảng viên lý luận chính trị. Lấy chất lượng đào tạo và nghiên cứu làm cơ sở để quảng bá thương hiệu của trường. Có biện pháp huy động toàn thể cán bộ, sinh viên, học viên hướng tới mục tiêu chung của trường, phấn đấu đạt kết quả cao trong các lĩnh vực công tác làm căn cứ cho việc giới thiệu về Nhà trường. Sử dụng các phương tiện truyền thông một cách thích hợp.

**** Xây dựng và phát triển đội ngũ giảng viên***

- Tăng thêm về số lượng gắn với nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị của Học viện. Bồi dưỡng giảng viên về chuyên môn, nghiệp vụ, về tiếng Anh, về phương pháp giảng dạy, cách thức kiểm tra, đánh giá sinh viên, công tác quản lý sinh viên trong học tập, rèn luyện ở trong và ngoài Nhà trường.

- Tăng cường hợp tác với các trường đại học, học viện, các cơ quan của Đảng, Nhà nước ở Trung ương và địa phương trong việc trao đổi giảng viên, mời giảng viên, báo cáo viên tham gia giảng dạy tại Học viện.

- Sử dụng đội ngũ giảng viên kiêm chức, giảng viên thỉnh giảng, các chuyên gia, các nhà khoa học có đủ trình độ chuyên môn, năng lực nghề nghiệp tham gia đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị.

- Liên kết trao đổi thông tin về giảng viên bảo đảm sử dụng có hiệu quả đội ngũ giảng viên chất lượng cao ở trong nước và ngoài nước.

*** Về tài chính và cơ sở vật chất**

- Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị, quản lý và sử dụng tốt các phòng thực hành, thực tập nghề nghiệp, nâng cao chất lượng đào tạo kỹ năng thực hành nghề nghiệp cho sinh viên. Xây dựng định mức, cơ chế tài chính phù hợp với quy định hiện hành của Nhà nước để có thể mời được các chuyên gia tham gia đào tạo. Xây dựng hạ tầng cơ sở công nghệ thông tin, mạng nội bộ và nâng cấp phần mềm đào tạo của Nhà trường.

- Nhà nước dành ngân sách ưu tiên đầu tư hỗ trợ đào tạo trong thời gian 10 năm để nâng cấp cơ sở vật chất - kỹ thuật của các trường đào tạo giảng viên lý luận chính trị tương xứng với vị thế và trách nhiệm của các cơ sở đào tạo giảng viên lý luận chính trị.

- Bố trí kinh phí để nâng cấp và trang bị mới cơ sở vật chất, trang thiết bị một cách tốt nhất cho các trường; khai thác sử dụng triệt để các trang thiết bị từ các dự án, đề án, chương trình đã đầu tư cho các trường.

- củng cố hệ thống thư viện, tăng số đầu sách/sinh viên, đầu tư giáo trình, tài liệu tham khảo phục vụ cho việc học tập, nghiên cứu của sinh viên; tập hợp các tạp chí, thông tin tư liệu phát hành mới nhất ở trong và ngoài nước liên quan đến chương trình đào tạo vào thư viện và trên website của các

trường để phục vụ cho việc cập nhật kiến thức của giảng viên, cán bộ quản lý và sinh viên.

- Nâng cấp mạng internet, tăng tốc độ đường truyền; thực hiện liên kết với các trường đại học trong và ngoài nước trong việc khai thác và sử dụng có hiệu quả các nguồn học liệu mở, thư viện điện tử để phục vụ công tác giảng dạy và học tập của Học viện.

CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG GÓP PHẦN THỰC HIỆN TỐT NHIỆM VỤ CHÍNH TRỊ CỦA CƠ QUAN BÁO CHÍ

Báo Nhân Dân

Nhìn một cách tổng thể, chúng ta thấy chưa bao giờ báo chí phát triển mạnh mẽ, nhanh chóng cả về số lượng, quy mô, tốc độ lan truyền và có mức ảnh hưởng lớn đến đời sống như hiện nay. Đặc biệt là sự phát triển của khoa học công nghệ đã đặt báo chí vào một sân chơi mới, việc cạnh tranh thông tin ngày càng quyết liệt. Trước tình hình đó, đội ngũ những người làm Báo Nhân Dân đặt cho mình mục tiêu vượt qua mọi thách thức để từng bài, tin của Báo luôn giữ vững định hướng là cơ quan Trung ương của Đảng, tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân; là diễn đàn tin cậy của nhân dân; đồng thời đáp ứng nhu cầu thiết thực của các tầng lớp nhân dân một cách nhanh nhất, chính xác, trung thực nhất và hiệu quả nhất.

Tập trung làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, có trí tuệ, phẩm chất đạo đức cách mạng, có ý thức tổ chức kỷ luật, tiên phong gương mẫu, đủ năng lực hoàn thành nhiệm vụ.

Trước hết là việc tổ chức học tập, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị của Đảng. Ban Thường vụ Đảng ủy Báo Nhân Dân luôn chủ động xây dựng kế hoạch cụ thể, bám sát chỉ đạo của

Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương. Yêu cầu cán bộ, phóng viên, biên tập viên sau mỗi đợt học tập phải nắm vững tư tưởng chỉ đạo, nội dung cốt lõi của nghị quyết để triển khai thực hiện trong Đảng bộ, cơ quan; đồng thời tổ chức tuyên truyền trên các ấn phẩm của Báo, góp phần sớm đưa nghị quyết vào cuộc sống. Khi có triệu tập của Đảng ủy về việc học tập, quán triệt, triển khai chỉ thị, nghị quyết của Đảng, bồi dưỡng nghiệp vụ công tác đảng, các đảng ủy, chi ủy trực thuộc đã sắp xếp, bố trí thời gian hợp lý, bảo đảm 100% cán bộ, đảng viên được học tập. Năm 2018 và 2019, Ban Thường vụ Đảng ủy ban hành nhiều kế hoạch, tổ chức nhiều hội nghị để thông báo nhanh kết quả các hội nghị trung ương; tổ chức học tập, quán triệt các nghị quyết Hội nghị Trung ương 6, 7, 8, 9, 10 và 11 khóa XII của Đảng. Sau hội nghị, toàn thể cán bộ, đảng viên viết bài thu hoạch; qua đó đã nâng cao ý thức cho người học, mặt khác Đảng ủy, Ban Biên tập nắm được chất lượng các buổi học tập nghị quyết của Đảng để có kinh nghiệm tổ chức lớp học tốt hơn cho những đợt sau.

Thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Đảng ủy Báo Nhân Dân chỉ đạo, hướng dẫn các đảng bộ, chi bộ tổ chức sinh hoạt các chuyên đề từng năm theo hướng dẫn của Ban Tuyên giáo Trung ương; cá nhân viết đăng ký học tập và làm theo về tu dưỡng, rèn luyện theo tám gương Bác Hồ. Các đảng ủy, chi ủy trực thuộc rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện chuẩn mực đạo đức, lối sống của từng đơn vị với phương châm “sát chức năng, nhiệm vụ, ngắn gọn, dễ nhớ, dễ hiểu, dễ thực hiện”. Nhiều chi bộ đã tổ chức dã ngoại lồng ghép với thảo luận học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh như tổ chức tham

quan các cơ sở cách mạng, di tích lịch sử (An toàn khu Định Hóa - Thái Nguyên, Khu di tích K9); thăm nơi diễn ra Đại hội lần thứ II của Đảng (Đại hội quyết định ra Báo Nhân Dân) tại huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang; thăm nơi Báo Nhân Dân ra số đầu tiên tại xã Quy Kỳ, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên... Vừa chú trọng thực hiện bằng những việc làm thiết thực, hiệu quả trong cơ quan, Báo Nhân Dân vừa đẩy mạnh tuyên truyền, mở chuyên mục Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trên các ấn phẩm của báo và Truyền hình Nhân Dân, đối với báo hàng ngày mở chuyên mục vào thứ ba trong tuần. Chuyên mục này được duy trì từ Đại hội XI của Đảng đến nay.

Để nâng cao nhận thức về truyền thống của báo Đảng, những phóng viên mới thi tuyển vào cơ quan đều được tổ chức học tập quá trình hình thành và phát triển của Báo; quy trình làm báo, các quy định của cơ quan, nhất là trong tác nghiệp báo chí; phẩm chất, đạo đức người làm Báo Nhân Dân. Nhằm nâng cao ý thức chính trị và xã hội của người làm báo, ngày 23/5/2013, đồng chí Tổng Biên tập ký ban hành Quy định về sử dụng và cung cấp thông tin trên mạng internet của Báo Nhân Dân, yêu cầu cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên, nhân viên trong cơ quan tuân thủ các quy định của pháp luật về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ và thông tin điện tử trên mạng; các quy định về bảo mật dữ liệu, tư liệu; không đăng các bài phát biểu, ý kiến của mình, hoặc trích đăng lại các bài phát biểu, ý kiến khác trái với quan điểm, quy định của Đảng, nhất là quy định về những điều đảng viên không được làm; trái với chính sách, pháp luật của Nhà nước. Không được sử dụng danh nghĩa cán bộ Báo Nhân Dân tham gia các diễn đàn, trang mạng xã hội khi chưa được phép của Ban Biên tập.

Nghiêm cấm mọi hành vi tham gia truyền bá các thông tin sai sự thật, bình luận, chỉ trích,... vi phạm quyền lợi và lợi ích hợp pháp của các tổ chức cá nhân; không được truyền bá các tác phẩm báo chí, văn học nghệ thuật, xuất bản bị cấp có thẩm quyền cấm xuất bản, lưu hành. Ban Biên tập giao Trung tâm thông tin của cơ quan theo dõi, báo cáo để Ban Biên tập xử lý nghiêm cá nhân vi phạm. Ngày 23/11/2016, Ban Biên tập ban hành Quy định về nội quy làm việc và văn hóa giao tiếp. Theo đó, Quy định yêu cầu rất cụ thể về giao tiếp chung, giao tiếp với nhân dân, giao tiếp với đồng nghiệp, giao tiếp qua điện thoại, giao tiếp ứng xử nơi công cộng. Trong giao tiếp với nhân dân, cán bộ, công chức, viên chức phải thể hiện thái độ nhã nhặn, văn minh, lịch sự, khiêm tốn; lắng nghe nhân dân trình bày ý kiến, nguyện vọng và trả lời yêu cầu chính đáng của nhân dân theo đúng trách nhiệm và quyền hạn của mình; giải thích, hướng dẫn rõ ràng, cụ thể về các quy định liên quan đến công việc; không được có thái độ hách dịch, cửa quyền, những nhieu, gây khó khăn, phiền hà cho nhân dân khi thực hiện nhiệm vụ,...

Trong giáo dục chính trị tư tưởng, Đảng bộ Báo Nhân Dân hướng tới tất cả cán bộ, phóng viên, biên tập viên trong cơ quan với sự chỉ đạo, lãnh đạo, phối hợp chặt chẽ giữa Đảng ủy và Ban Biên tập. Qua đó, chuyển hóa quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước thành ý thức, hành động tự thân trong mỗi cán bộ, phóng viên. Đây là việc làm thường xuyên, lâu dài, có cách làm bài bản và là cả quá trình đồng bộ trong việc giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện và quản lý cán bộ, đảng viên của mỗi tổ chức đảng trong cơ quan. Các cấp ủy, lãnh đạo cơ quan, từng đảng viên, phóng viên và biên tập viên của Báo nhận thức đầy đủ, sâu sắc về

vai trò của công tác xây dựng Đảng nói chung và đối với báo chí nói chung. Công tác chuyên môn là trung tâm thì xây dựng Đảng phải được xác định là nhiệm vụ then chốt, để xây dựng Đảng bộ thật sự là hạt nhân chính trị, giữ vững định hướng tư tưởng của Báo. Nhiệm vụ xây dựng Đảng không chỉ là việc tổ chức học tập nghị quyết, thu đảng phí, mà quan trọng hơn là xây dựng lập trường, bản lĩnh chính trị, bồi đắp tư tưởng, tình cảm, ý chí hành động, đạo đức, lối sống cho cả đội ngũ những người làm báo, chứ không chỉ với đảng viên; vừa tạo môi trường, điều kiện tốt nhất cho nhà báo tác nghiệp, vừa có quy chế, quy định và chế tài xử phạt nghiêm minh những trường hợp vi phạm. Mặt khác, chính bản thân mỗi nhà báo cũng phải tự mình vươn lên, tự học, tự rèn luyện về phẩm chất đạo đức, lối sống, trình độ chuyên môn, có bản lĩnh chính trị, am hiểu cuộc sống và có năng lực tác nghiệp báo chí. Đặc biệt là tích cực đổi mới hoạt động của các tổ chức đảng trong lĩnh vực hoạt động đặc thù này, phù hợp với báo chí hiện đại trong thời kỳ cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Mục tiêu là bảo đảm cho báo chí phát triển đúng định hướng chính trị, tư tưởng của Đảng; đồng thời bảo đảm quyền tự do, dân chủ trong sáng tạo trên cơ sở phát huy trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân với mục đích đúng đắn.

Đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt và nâng cao toàn diện chất lượng hoạt động của chi bộ.

Bám sát định hướng của Trung ương, các văn bản chỉ đạo của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, trực tiếp là Nghị quyết số 01-NQ/ĐUK ngày 19/8/2016 về “Nâng cao chất lượng chi bộ trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương”, các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Đảng bộ Báo Nhân Dân thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt, gắn công tác xây

dựng Đảng với công tác chuyên môn và ngược lại. Trong sinh hoạt, các chi bộ đều chuẩn bị tốt các nội dung, đánh giá đúng tư tưởng, tâm tư tình cảm của cán bộ, đảng viên, quần chúng; chủ động nắm bắt tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên để kịp thời giải quyết các vấn đề phát sinh ngay từ đầu, xây dựng đơn vị đoàn kết, đồng thuận, vững mạnh; tổng hợp ý kiến đảng viên đóng góp cho hoạt động của chi bộ; xác định nhiệm vụ trọng tâm của chi bộ trong tháng tới, vấn đề cụ thể, vấn đề cấp bách, đồng thời phân công nhiệm vụ phù hợp cho từng đảng viên. Các chi bộ có đủ các loại sổ: Sổ sinh hoạt chi bộ, sổ danh sách đảng viên, sổ thu chi đảng phí, sổ theo dõi đơn thư, tố cáo, sổ theo dõi công tác bảo vệ chính trị nội bộ.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình trong các buổi sinh hoạt đảng của Đảng bộ Báo Nhân Dân được thực hiện thường xuyên, nghiêm túc, chân thành, thẳng thắn trên tinh thần đồng chí, đồng nghiệp đã tăng cường sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng bộ; có sự hiểu biết, chia sẻ với nhau; có nhận thức đầy đủ, sâu sắc những biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, làm cơ sở để mỗi cán bộ, đảng viên đánh giá ưu điểm, khuyết điểm của mình chính xác, toàn diện hơn, qua đó tự điều chỉnh bản thân và có những giải pháp cụ thể, thiết thực để sửa chữa, khắc phục khuyết điểm. Những thiếu sót, khuyết điểm như năng lực chuyên môn của một bộ phận cán bộ, đảng viên còn hạn chế; tính chiến đấu, chất lượng sinh hoạt đảng

chưa cao, việc chấp hành quy định giờ giấc làm việc của một số cán bộ, đảng viên từng bước được khắc phục. Các đảng viên được giao nhiệm vụ cụ thể trong công tác chuyên môn cũng như trong công tác đảng, hằng tháng đến kỳ sinh hoạt đều báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao, làm căn cứ cơ sở cho đánh giá chất lượng đảng viên cuối năm.

Trên nguyên tắc bảo đảm các quy định về sinh hoạt chi bộ, hình thức tổ chức sinh hoạt chi bộ được thực hiện linh hoạt phù hợp đặc điểm hoạt động của đơn vị. Đảng viên là phóng viên thường trú tại các địa phương, hằng tháng tập trung về cơ quan để sinh hoạt chi bộ sẽ khó khăn và tốn kém. Do đó, Chi bộ Ban quản lý phóng viên thường trú đã tổ chức sinh hoạt qua mạng internet mà vẫn bảo đảm chất lượng và nội dung. Khi sinh hoạt tập trung, không phải đảng viên nào cũng tham gia ý kiến vì hạn chế về thời gian, nhưng sinh hoạt trực tuyến qua mạng internet, tất cả các đảng viên đều phải tham gia ý kiến bằng văn bản để chi bộ tổng hợp theo dõi. Các ý kiến đều liên hệ với bản thân, địa phương nơi công tác và từ đó, đảng viên đề xuất đề tài để viết bài. Về sinh hoạt chuyên đề, các chi bộ đều quan tâm tổ chức với nội dung sinh hoạt phong phú, bám sát nhiệm vụ của chi bộ, chú trọng những chuyên đề về công tác chuyên môn và công tác xây dựng Đảng, về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nhiều chi bộ đã tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề như chuyên đề: Học tập phong cách nói đi đôi với làm của Bác Hồ; Xác định đề tài viết các bài điều tra về xây dựng Đảng; Tinh thần gương mẫu tự giác, chuyên cần trong công việc của cán bộ, đảng viên; Tính chủ động trong công tác biên tập và tổ chức trực xuất bản; Học tập đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh - gần gũi, tôn trọng nhân dân; Sâu sát thực tiễn, thông tin chính xác,

kip thời tình hình địa bàn thường trú; Đổi mới, nâng cao chất lượng công tác bạn đọc, bảo đảm quy trình xuất bản, quy định bảo quản tài liệu, tác giả liên quan các vụ việc...

Nhờ đổi mới, các buổi sinh hoạt chi bộ trong Đảng bộ Báo Nhân Dân không còn tình trạng tẻ nhạt về nội dung, mỗi buổi sinh hoạt là một dịp cho cán bộ, phóng viên nhận thức sâu sắc hơn về tính đảng và trách nhiệm của đảng viên trong nâng cao chất lượng từng tin, bài, trong xây dựng chi bộ và cơ quan trong sạch, vững mạnh. Các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng thuộc lĩnh vực ban chuyên môn nào tuyên truyền thì chi bộ ở ban đó tổ chức, quán triệt cho cán bộ, đảng viên trong ban học theo chuyên đề, vừa nâng cao nhận thức, vừa phục vụ cho công tác tuyên truyền trên các ấn phẩm của Báo, như các nghị quyết về phát triển kinh tế, xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, về văn hóa, y tế, giáo dục, quốc phòng, an ninh, đối ngoại, v.v.. Việc kiểm tra, giám sát của Đảng ủy, của Ủy ban kiểm tra đối với các tổ chức đảng cấp dưới, nhất là những đảng viên là phóng viên thường trú tại các địa phương, xa cơ quan luôn được coi trọng.

Đổi mới phương thức lãnh đạo và hoạt động của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí.

Trong vấn đề này, vai trò của cấp ủy, người đứng đầu rất quan trọng, không can thiệp vào hoạt động chuyên môn cũng như quá trình tác nghiệp của báo chí, mà tiến hành công tác đảng để định hướng chính trị, tư tưởng trong toàn bộ quá trình xuất bản. Ở Báo Nhân Dân có thuận lợi là 100% cán bộ chủ chốt từ cấp ban, vụ, cơ quan thường trực tại các khu vực trở lên đều là đảng viên, phần lớn tham gia cấp ủy, là bí thư, phó bí thư, có trình độ cao cấp lý luận chính trị và tốt nghiệp đại học chuyên ngành. Vì thế, công việc được bàn trong giao

ban xuất bản hằng ngày vào lúc 11 giờ; nội dung họp cán bộ chủ chốt vào sáng thứ 5 hằng tuần trên danh nghĩa họp bàn về xuất bản báo chí là chủ yếu, nhưng cán bộ tham gia đều là người làm chuyên môn và phần lớn tham gia công tác đảng cho nên việc triển khai thực hiện rất thuận lợi ở cả hai góc độ chuyên môn và tinh thần ý thức đảng. Những vấn đề đồng chí Tổng Biên tập kết luận chỉ đạo trong các hội nghị này cấp ủy đều được nắm chắc để động viên, phát huy tính tiên phong của đảng viên làm nòng cốt trong tổ chức thực hiện. Vì vậy, kết quả thực hiện nội dung từ các buổi họp bàn công tác chuyên môn có sự đóng góp rất quan trọng của công tác xây dựng Đảng thông qua cấp ủy viên các cấp và đội ngũ cán bộ chủ chốt là đảng viên. Các buổi sinh hoạt chi bộ ở các ban chuyên môn cũng vậy, bao giờ cũng gắn liền với nhiệm vụ chính trị của cơ quan; cùng với bàn công tác xây dựng chi bộ là đánh giá, kiểm điểm tinh thần ý thức, kết quả thực hiện nhiệm vụ chuyên môn của đảng viên. Điều này có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với Báo Nhân Dân trong quá trình làm báo; là sự gắn kết và thống nhất giữa tăng cường công tác xây dựng Đảng với việc định hướng, nâng cao chất lượng các tác phẩm báo chí.

Chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên có tính đảng sâu sắc.

Việc xây dựng đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên tinh thông về nghiệp vụ, vững vàng về bản lĩnh chính trị, có trình độ chuyên môn, có phẩm chất đạo đức trong sáng, đề cao nghĩa vụ công dân và trách nhiệm xã hội của từng nhà báo là công tác mà Ban Biên tập Báo Nhân Dân thường xuyên quan tâm. Năm 2018, Đảng ủy, Ban Biên tập đã cử 142 cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên tham gia các lớp cập nhật, bồi dưỡng, đào tạo lý luận chính trị, trình độ chuyên môn nghiệp

vụ. Mặt khác, Ban Thường vụ Đảng ủy giao cho Ban Tổ chức phối hợp Văn phòng Đảng ủy, Vụ Tổ chức - Cán bộ và các cấp ủy trực thuộc làm tốt công tác rà soát hồ sơ, lý lịch cán bộ, đảng viên; nắm chắc lịch sử chính trị, chính trị hiện nay của đảng viên; thực hiện tốt công tác đảng viên và bảo vệ chính trị nội bộ; lập sổ theo dõi cán bộ, đảng viên đi nước ngoài, có con học tập ở nước ngoài... Trong đào tạo, bồi dưỡng phóng viên, biên tập viên, Báo Nhân Dân luôn coi trọng cả ba mặt: (1) Nâng cao nhận thức về chính trị, trình độ nghiệp vụ chuyên môn trong hoạt động báo chí, nhất là báo chí hiện đại; (2) Trau dồi, mở rộng kiến thức về lĩnh vực được phân công theo dõi, hoặc những vấn đề liên quan đến viết bài; (3) Rèn luyện, nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống, nhất là đạo đức nghề nghiệp của người làm báo. Mục tiêu là xây dựng đội ngũ người làm báo, dù là đảng viên hay chưa, đều mang tính đảng sâu sắc, tính đảng ấy phải được thể hiện từ khâu xây dựng kế hoạch đến đi tìm hiểu, nắm bắt tình hình thực tế và quá trình viết bài. Báo Nhân Dân luôn luôn quán triệt đến từng phóng viên là mỗi tin, bài đăng trên các ấn phẩm của báo, dù ai đứng tên tác giả, nhưng đó là tiếng nói của Báo Nhân Dân. Các nhà báo cần phải hiểu sâu sắc và thực hiện đúng lời Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn trong bài *Cách viết* (1953): “Viết để làm gì? - Để giáo dục, giải thích, cổ động, phê bình. Để phục vụ quần chúng”; “Viết để nêu những cái hay, cái tốt của dân ta, của bộ đội ta, của cán bộ ta, của bạn ta. Đồng thời để *phê bình* những khuyết điểm của chúng ta, của cán bộ, của nhân dân, của bộ đội. Không nên chỉ viết cái tốt mà *giấu cái xấu*. Nhưng phê bình phải đúng đắn. Nêu cái hay, cái tốt thì phải có *chứng mực*, chớ phóng đại. Có thể nào, nói thế ấy”¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.205-206.

* *

*

Từ thực tiễn hoạt động của Báo Nhân Dân, có thể thấy để góp phần hoàn thành nhiệm vụ của cơ quan báo chí, công tác xây dựng Đảng phải gắn liền với hoạt động chuyên môn, thông qua công tác giáo dục chính trị tư tưởng giúp phóng viên, biên tập viên nắm chắc, hiểu đúng tôn chỉ mục đích, chức năng nhiệm vụ của báo chí, để tuyên truyền sâu rộng, kịp thời, có hiệu quả đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, bám sát nhiệm vụ công tác tư tưởng, tích cực tuyên truyền, cổ vũ thành tựu của công cuộc đổi mới.

Để tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí, Báo Nhân Dân xin kiến nghị một số nội dung sau:

1. Thực tế việc cạnh tranh thông tin đối với báo chí ngày càng gay gắt, nếu không có cơ chế cung cấp thông tin phù hợp cho các báo thì dẫn đến tình trạng “mạnh ai nấy được”. Không có thông tin chính thống, các nhà báo sẽ tìm thông tin không chính thống, rất dễ làm nhiễu, thậm chí là loạn thông tin. Đối với những vấn đề chính trị nhạy cảm, phức tạp, những vụ việc tác động lớn đến đời sống xã hội thì điều đó nguy hiểm vô cùng. Do vậy, Báo Nhân Dân đề nghị các cơ quan chức năng, nhất là khối nội chính, các ban Đảng Trung ương cùng các báo xây dựng quy chế phối hợp để thường xuyên làm tốt việc định hướng và cung cấp thông tin cho báo chí đối với các vấn đề quan trọng, phức tạp, nhạy cảm về đối nội, đối ngoại; quy định thẩm quyền, trách nhiệm, cơ chế phối hợp giữa các cơ quan chỉ đạo báo chí của Đảng, cơ quan quản lý báo chí của Nhà nước, Hội Nhà báo và cơ quan chủ quản báo chí đối với cơ quan báo chí và người làm báo; xây dựng chế tài đủ mạnh, xử lý dứt điểm, kịp thời, nghiêm minh các sai phạm.

2. Đề nghị các cơ quan thực hiện nghiêm *Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025* ban hành kèm theo Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ; rà soát tổ chức sắp xếp lại cho hợp lý. Hiện nay số lượng tạp chí điện tử rất nhiều, trong đó có tạp chí thuộc tổ chức hội không có tổ chức đảng, ít chú trọng hoạt động chuyên môn theo tôn chỉ mục đích mà có biểu hiện nặng về truyền thông, xin tài trợ làm từ thiện, làm quảng cáo, thậm chí lợi dụng danh nghĩa của hội để làm việc vì mục đích cá nhân. Những trường hợp này cần được chấn chỉnh kịp thời.

3. Đề nghị các cơ quan có trách nhiệm tăng cường quản lý, quyết liệt ngăn chặn những thông tin xấu, độc trên mạng xã hội.

CƠ QUAN THƯỜNG TRÚ, VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN CỦA THÔNG TẤN XÃ VIỆT NAM VỚI VIỆC THỰC HIỆN CÁC QUY ĐỊNH CỦA ĐẢNG VỀ NHIỆM VỤ CỦA TỔ CHỨC ĐẢNG, ĐẢNG VIÊN VÀ DUY TRÌ NỀN NẾP SINH HOẠT ĐẢNG

Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam

I. Đặc điểm tình hình

Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam là đảng bộ cấp trên cơ sở, hiện có hơn 950 đảng viên sinh hoạt tại 9 đảng bộ cơ sở, 6 chi bộ cơ sở và 22 chi bộ trực thuộc.

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về “Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên”, được sự đồng ý của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, ngày 06/5/2010, Ban Thường vụ Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam đã ra các quyết định thành lập 12 chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước, đưa các đảng viên là phóng viên các cơ quan thường trú trong nước về sinh hoạt tại các tổ chức đảng thuộc Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam, tạo điều kiện thuận lợi cho công tác quản lý đảng viên được thống nhất, bảo đảm nguyên tắc Đảng lãnh đạo toàn diện.

Hiện nay, Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam có 120 đảng viên là phóng viên thường trú tại 61 tỉnh, thành phố trong cả nước, sinh hoạt ở 12 chi bộ cụm, trong đó gồm 6 chi bộ cụm khu vực phía Bắc, 3 chi bộ cụm khu vực miền Trung - Tây Nguyên và 3 chi bộ cụm khu vực phía Nam. Riêng đảng viên thuộc cơ quan thường trú Hà Nội sinh hoạt tại Chi bộ cơ quan thường trú Hà Nội trực thuộc trực tiếp Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam; đảng viên thuộc cơ quan thường trú tại Thành phố Hồ Chí Minh, sinh hoạt ghép tại Chi bộ quản lý các cơ quan thường trú phía Nam (trực thuộc Đảng bộ cơ sở Cơ quan Thông tấn xã Việt Nam khu vực phía Nam). Có thể nói, với đặc thù là cơ quan báo chí duy nhất có hệ thống cơ quan thường trú tại các tỉnh, thành phố trong cả nước, việc thành lập mô hình chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước như trên là một đặc điểm riêng có của Thông tấn xã Việt Nam.

Mô hình chung của 12 chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước tại Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam hiện nay là chi bộ ghép, có các đảng viên là phóng viên các cơ quan thường trú trong khu vực được phân theo vị trí địa lý, có những điểm khá tương đồng về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội. Đây cũng là điểm thuận lợi trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ công tác thông tin đối với đảng viên trong chi bộ cụm. Mỗi chi bộ cụm hiện nay có ít nhất 3 cơ quan thường trú, nhiều nhất là 7 cơ quan thường trú. Chi bộ cụm đông đảng viên nhất là 16 đồng chí, chi bộ ít đảng viên nhất là 4 đồng chí.

Xác định chi bộ đảng là hạt nhân chính trị ở cơ sở, nhất là đối với những chi bộ cụm có đặc thù ở những địa bàn xa, đảng viên sinh hoạt ghép, vì vậy, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam luôn tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo các tổ chức

đảng và đảng viên các cơ quan thường trú thực hiện tốt vai trò, nhiệm vụ, chấp hành nghiêm túc các quy định của Đảng, không ngừng nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đảng, chất lượng đảng viên.

Việc thực hiện các nhiệm vụ của chi bộ

- Công tác lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị:

Đối với chi bộ cụm cơ quan thường trú thuộc Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam, nhiệm vụ chính trị trọng tâm là lãnh đạo thực hiện công tác thông tin, cung cấp tin, bài, ảnh, truyền hình và các sản phẩm thông tin đa phương tiện khác cho các đơn vị thông tin của ngành, phục vụ nhiệm vụ chính trị của ngành. Đặc thù của chi bộ cụm là chi bộ ghép, các đảng viên thuộc nhiều cơ quan thường trú khác nhau, nên việc lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ công tác thông tin của chi bộ đối với các cơ quan thường trú trong cụm cũng có những thuận lợi, khó khăn nhất định. Tuy nhiên, các đồng chí tham gia cấp ủy chi bộ đều là trưởng cơ quan thường trú nên việc lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chuyên môn có nhiều thuận lợi. Bên cạnh đó, đa số các đảng viên, phóng viên đều có tinh thần trách nhiệm, nêu cao tính tiên phong, gương mẫu. Trong thời gian qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Đảng ủy, Ban lãnh đạo Thông tấn xã Việt Nam, các cơ quan thường trú trong nước đã có nhiều cố gắng, có bước chuyển biến tốt trong hoạt động chuyên môn, có nhiều đóng góp trong việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị và nâng cao vị thế, vai trò của toàn ngành. Các đồng chí đảng viên, phóng viên cơ quan thường trú trong nước đã không ngừng học hỏi, cập nhật kiến thức, phương thức tác nghiệp và những khó khăn của địa bàn để hoàn thành công tác thông tin bằng các loại hình thông tin văn bản, thông tin ảnh, thông tin truyền hình.

- Công tác giáo dục, quản lý, phân công công tác cho đảng viên:

Qua hơn chín năm thành lập, các chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước thuộc Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam đã thực hiện tốt việc giáo dục, quản lý đảng viên. Mặc dù đảng viên các chi bộ cụm ở phân tán tại các cơ quan thường trú, thường xuyên công tác cơ động nhưng các chi bộ cụm đã quan tâm công tác giáo dục, quản lý đảng viên, giữ gìn đoàn kết nội bộ. Hằng năm, công tác đánh giá, phân loại chất lượng đảng viên được thực hiện khá nghiêm túc căn cứ vào kết quả thực hiện nhiệm vụ đảng viên theo quy định của Điều lệ Đảng và chức trách, nhiệm vụ được giao. Đội ngũ phóng viên cơ quan thường trú trong nước với bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thần làm việc có trách nhiệm, đã có nhiều đóng góp vào việc thực hiện nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước giao cho Thông tấn xã Việt Nam, tích cực tham gia có hiệu quả việc thông tin, tuyên truyền thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thông tin góp phần định hướng dư luận xã hội, thông tin phản bác các quan điểm sai trái, thù địch; luôn có ý thức thực hiện nghiêm nội quy, quy chế của ngành, giữ gìn đạo đức nghề nghiệp.

- Công tác vận động quần chúng và phát triển đảng:

Công tác phát triển đảng viên ở các chi bộ cụm cơ quan thường trú luôn được Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam, Đảng ủy cơ sở Cơ quan Thông tấn xã Việt Nam khu vực miền Trung - Tây Nguyên, Đảng ủy cơ sở Cơ quan Thông tấn xã Việt Nam khu vực phía Nam và các cấp ủy chi bộ cụm cơ quan thường trú quan tâm, chú trọng. Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam thường xuyên phối hợp với Trung tâm bồi dưỡng chính trị Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương tổ chức các lớp bồi dưỡng chính

trị cho đối tượng kết nạp Đảng. Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam chỉ đạo Công đoàn, Đoàn Thanh niên thành lập các công đoàn, chi đoàn khu vực, tổ chức nhiều hoạt động đoàn thể tạo môi trường rèn luyện cho phóng viên trẻ và tạo nguồn phát triển đảng. Cấp ủy các chi bộ cụm luôn quan tâm, tạo điều kiện giúp đỡ phóng viên trẻ có nguyện vọng đứng trong hàng ngũ của Đảng được phấn đấu, rèn luyện. Từ năm 2011 đến nay, 12 chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước đã kết nạp được 61 đảng viên mới, trong đó 6 chi bộ cụm cơ quan thường trú phía Bắc kết nạp 35 đảng viên mới, 3 chi bộ cụm cơ quan thường trú khu vực miền Trung - Tây Nguyên kết nạp 11 đảng viên và 3 chi bộ cụm khu vực phía Nam kết nạp 15 đảng viên.

- Công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật đảng:

Đảng ủy, Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam luôn tăng cường công tác kiểm tra, giám sát đối với các chi bộ cụm cơ quan thường trú, bảo đảm mỗi chi bộ cụm trong một nhiệm kỳ 2 năm rưỡi được kiểm tra hoặc giám sát ít nhất một lần. Cụ thể từ năm 2015 đến nay, Đảng ủy, Ủy ban Kiểm tra Thông tấn xã Việt Nam đã thực hiện chín cuộc kiểm tra, giám sát đối với các chi bộ cụm cơ quan thường trú, ngoài ra còn có các cuộc kiểm tra, giám sát của Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương khi kiểm tra, giám sát các tổ chức đảng thuộc Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam có kết hợp kiểm tra, giám sát một số chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước. Công tác kiểm tra, giám sát ở các chi bộ cụm chủ yếu thực hiện hình thức giám sát thường xuyên, thông qua việc cấp ủy nắm tình hình, tư tưởng của đảng viên và qua việc nhận xét, phân loại đảng viên cuối năm.

Từ sau khi thành lập đến nay, các chi bộ cụm cơ quan thường trú hoạt động ổn định, không có tổ chức đảng bị

kỷ luật. Đảng ủy, Ban Lãnh đạo Thông tấn xã Việt Nam đã kịp thời chấn chỉnh, xử lý nghiêm các trường hợp đảng viên vi phạm. Cụ thể, năm 2012, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam đã ban hành quyết định kỷ luật khiển trách một đảng viên là trưởng cơ quan thường trú do phát hiện khai man lý lịch kết nạp Đảng, cách chức vụ chính quyền, thuyên chuyển công tác.

- Công tác thu, nộp đảng phí:

Các chi bộ cụm trực thuộc Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam thu nộp và quản lý đảng phí theo đúng các văn bản hướng dẫn của Trung ương.

Việc thực hiện nền nếp sinh hoạt Đảng

Thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 30/3/2007 của Ban Bí thư Trung ương Đảng, Nghị quyết số 01-NQ/ĐUK ngày 10/01/2012 của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; các hướng dẫn của Ban Tổ chức Trung ương và Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương về tiêu chí đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam đã ban hành Hướng dẫn số 251-HD/ĐU ngày 04/10/2012 về sinh hoạt chi bộ trong Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam, trong đó có mục riêng về “Sinh hoạt đặc thù của các chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước”.

Đặc điểm của các chi bộ cụm cơ quan thường trú trong nước là phân tán trên địa bàn rộng, có những cơ quan thường trú trong cùng một cụm chi bộ có vị trí cách xa nhau vài trăm kilômét nên việc đi lại hết sức khó khăn, có đảng viên phải đi mất ba ngày để dự một cuộc họp. Trước thực tế đó, sau khi được sự đồng ý của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam quy định như sau:

Cho phép đảng viên được sử dụng các phương tiện liên lạc trực tuyến (internet, điện thoại di động...) để tham dự sinh

hoạt chi bộ thường kỳ hằng tháng nhưng những lần sinh hoạt chi bộ trực tuyến này vẫn phải ghi biên bản đầy đủ. Mỗi đảng viên không được phép sinh hoạt trực tuyến quá hai lần trong một quý.

Riêng đối với lễ kết nạp đảng viên và với các cuộc họp mà chi bộ sẽ biểu quyết thông qua nghị quyết hoặc các văn kiện quan trọng khác thì phải bảo đảm sự có mặt của đa số đảng viên để biểu quyết theo đúng quy định của Điều lệ Đảng.

Thực hiện quy định của Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam, hiện nay các chi bộ cụm cơ quan thường trú tổ chức sinh hoạt đảng như sau: Trong mỗi quý, chi bộ họp trực tiếp một lần; địa điểm họp luân phiên các địa bàn có phóng viên thường trú là đảng viên. Hai kỳ sinh hoạt còn lại được tổ chức với hình thức trực tuyến (sinh hoạt chi bộ gián tiếp thông qua các phương tiện thông tin: internet, điện thoại di động...). Theo quy định của Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam, các cuộc sinh hoạt chi bộ trực tuyến vẫn phải ghi biên bản đầy đủ. Cùng với thực hiện quy định sinh hoạt định kỳ mỗi tháng một lần, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam yêu cầu các chi bộ thực hiện nghiêm túc quy định tổ chức sinh hoạt chuyên đề mỗi quý một lần. Trong mỗi kỳ sinh hoạt chi bộ cụm, thường kết hợp sinh hoạt công đoàn, đoàn thành niên, trao đổi chuyên môn nghiệp vụ, tạo điều kiện cho đảng viên, đoàn viên có dịp giao lưu, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, từ đó xây dựng ý thức phấn đấu, vươn lên. Sinh hoạt chi bộ cụm giúp tăng cường đoàn kết, gắn bó giữa các đảng viên, phóng viên cơ quan thường trú trong chi bộ, cũng như giữa các chi bộ cụm với nhau.

Năm 2018, Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam có tổ chức khảo sát về hoạt động của hệ thống các chi bộ cụm cơ quan thường trú, kết quả khảo sát cho thấy, đại đa số ý kiến đều

cho rằng việc sinh hoạt chi bộ ghép một số cơ quan thường trú trong cùng khu vực, hình thức sinh hoạt chi bộ trực tuyến như hiện nay là thuận lợi đối với đảng viên là phóng viên thường trú tại địa phương. Đây cũng là điểm đặc thù, cần tiếp tục nghiên cứu, đề xuất để đổi mới phương thức hoạt động của Đảng, nhất là công tác sinh hoạt chi bộ, vừa bảo đảm nguyên tắc sinh hoạt đảng vừa tạo thuận lợi cho đảng viên công tác tại các địa bàn khác nhau.

Tuy nhiên, trong thực tế vẫn còn tồn tại một số khó khăn, vướng mắc nhất định:

Thứ nhất, việc học tập, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Trung ương và của cấp ủy cấp trên ở các chi bộ cụm cơ quan thường trú chưa bài bản do địa bàn ở cách xa cơ quan Thông tấn xã Việt Nam và các cơ quan đại diện nên các đảng viên là phóng viên thường trú, nhất là ở những địa bàn xa xôi, có những lúc không tham dự đầy đủ được.

Thứ hai, về phương thức sinh hoạt của chi bộ cụm cơ quan thường trú theo hình thức trực tuyến có mặt hạn chế do điều kiện kỹ thuật còn chưa đầy đủ nên thiếu sự tương tác, trao đổi trực tiếp giữa cấp ủy - cấp ủy, cấp ủy - đảng viên.

Thứ ba, công tác kiểm tra, giám sát tuy đã được tăng cường nhưng chưa thường xuyên, kinh nghiệm của cán bộ cấp ủy các chi bộ cụm cơ quan thường trú về công tác kiểm tra, giám sát còn hạn chế.

II. Một số kiến nghị, đề xuất

- Việc đưa các đảng viên cơ quan thường trú về sinh hoạt đảng tại Đảng bộ Thông tấn xã Việt Nam đã đem đến luồng sinh khí mới không chỉ trong công tác Đảng, đoàn thể mà còn góp phần nâng cao chất lượng chuyên môn nghiệp vụ tại các

cơ quan thường trú của Thông tấn xã Việt Nam. Nhìn chung, các chi bộ cụm đã thực hiện khá tốt 5 nhiệm vụ theo quy định của Đảng; trong đó nổi bật là công tác lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị; công tác giáo dục, quản lý và phân công công tác cho đảng viên; công tác vận động quần chúng và phát triển đảng. Chi bộ cụm cơ quan thường trú đã thể hiện rõ vai trò lãnh đạo, tạo nhiều thuận lợi cho đảng viên trong sinh hoạt đảng, trong việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, phát huy tính tiên phong gương mẫu của đảng viên là phóng viên thường trú tại địa phương. Tuy nhiên, mô hình sinh hoạt trực tuyến hiện nay mới là vận dụng, chưa có quy định chính thức. Vì vậy, mô hình này rất cần được tiếp tục nghiên cứu thấu đáo, khi điều kiện cho phép, đề xuất kiến nghị để đổi mới phương thức hoạt động của Đảng, nhất là công tác sinh hoạt chi bộ, vừa bảo đảm nguyên tắc sinh hoạt đảng vừa tạo thuận lợi cho đảng viên công tác tại các địa bàn khác nhau.

- Các đảng bộ có đảng viên sinh hoạt theo hình thức đặc thù cần được tạo điều kiện về đầu tư cơ sở vật chất, trang bị kỹ thuật để đáp ứng yêu cầu tổ chức các buổi họp, sinh hoạt chi bộ trực tuyến, bảo đảm sự tương tác giữa các cấp ủy - cấp ủy, cấp ủy - đảng viên.

PHÁT HIỆN, NGĂN CHẶN, PHÒNG NGỪA CÁC BIỂU HIỆN “TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HÓA” TRONG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN, PHÓNG VIÊN CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ

Thiếu tướng, TS. Phạm Văn Miên*

1. Kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân

Có thể khẳng định rằng trong suốt chiều dài phát triển và đặc biệt qua hơn 30 năm đổi mới, báo chí cách mạng Việt Nam đã có những bước phát triển nhanh, mạnh vượt bậc và đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Đội ngũ cán bộ, phóng viên và nhân viên hoạt động trong lĩnh vực báo chí ngày càng phát triển cả về chất lượng trình độ cũng như số lượng. Từ chức năng, nhiệm vụ của mình, báo chí đã tích cực thông tin, tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; phản ánh tâm tư, nguyện vọng chính đáng của mọi tầng lớp nhân dân. Đội ngũ các nhà báo đã bám sát thực tiễn sinh động của cuộc sống, kịp thời thông tin phản ánh những vấn đề nóng bỏng trên các lĩnh vực của đất nước. Báo chí phản ánh, tuyên truyền, biểu dương các điển hình tiên tiến, gương người tốt việc tốt; chủ động đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực, trì trệ, nạn quan liêu, tham nhũng, lãng

* Tổng Biên tập Báo Công an nhân dân.

phí; đấu tranh phản bác các luận điệu thù địch, xuyên tạc, bảo vệ quan điểm, đường lối của Đảng. Báo chí còn góp phần trong việc mở rộng quan hệ đối ngoại, đưa Việt Nam đến với bạn bè thế giới; đóng góp tích cực vào việc quảng bá, giới thiệu đất nước, con người, văn hóa Việt Nam với bạn bè quốc tế, đồng thời là cầu nối quan trọng giúp bạn đọc trong nước hiểu biết nhiều hơn về tình hình khu vực và thế giới... Báo chí cũng góp phần rất quan trọng trong tuyên truyền đấu tranh bảo vệ chủ quyền biên giới, lãnh thổ, bảo vệ các vùng biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc...

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu và đóng góp quan trọng của báo chí đối với công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, thời gian qua đã và đang xuất hiện tình trạng một bộ phận người làm báo và một số cơ quan báo chí có những dấu hiệu thể hiện khuynh hướng lệch lạc. Hội nghị lần thứ tư, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã thẳng thắn chỉ ra một cách có hệ thống những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Điều đặc biệt đáng lưu ý là xu hướng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ đội ngũ những người làm báo sẽ gây ra những hậu quả và tác động tiêu cực rất nguy hiểm cần phải có biện pháp ngăn chặn.

Sự xuất hiện của tình trạng “tự diễn biến, tự chuyển hóa” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên và ngay trong cơ quan báo chí là điều có thể nhận rõ qua các biểu hiện hết sức cụ thể. Một trong những biểu hiện rõ nhất là xu hướng tách rời hoạt động đảng với đời sống nhân dân. Không ít những tờ báo đưa tin một cách hời hợt, thiếu đầy đủ về các hoạt động của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các hoạt động kỷ niệm về những sự kiện quan trọng của đất nước. Nhiều nhà báo, tờ báo

tập trung chạy đua đưa tin, rút tít giật gân, câu khách chạy theo các vấn đề tiêu cực, những vấn đề giải trí rẻ rieden để thu hút độc giả và dư luận. Việc chỉ thiên về vấn đề đưa tin tiêu cực, khoét sâu cái xấu tạo ra cho công chúng độc giả cái nhìn thiên lệch về sự phát triển của đất nước và gây tâm lý hoang mang, tiêu cực, thậm chí là bất mãn trong một bộ phận độc giả. Điều này cũng tạo điều kiện cho các đối tượng bất mãn, chống đối, các thế lực thù địch... lợi dụng khai thác triệt để để chống phá chế độ. Nhiều cơ quan báo chí thiếu quan tâm đầu tư các bài viết về gương điển hình người tốt việc tốt, những mô hình hay, cách làm hiệu quả và tích cực trong đời sống xã hội để lấy cái tốt, cái tích cực đẩy lùi cái xấu, cái tiêu cực. Điều đặc biệt chú ý là đã xuất hiện tình trạng một số nhà báo có xu hướng phát ngôn trên mạng xã hội vi phạm quy định đạo đức người làm nghề, trái với chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Một số nhà báo viết bài, đưa tin có quan điểm khác, tuy nhiên khi lên mạng xã hội lại phát ngôn hoàn toàn khác về cùng một vấn đề. Thậm chí đã có những nhà báo lạm dụng mạng xã hội để từ đó tiếp tay cho việc phát tán, chia sẻ những bài viết của các đối tượng xấu về các vấn đề đang được dư luận quan tâm.

Bên cạnh đó còn có tình trạng một số nhà báo chạy theo xu hướng báo chí phương Tây, xem đó là chuẩn mực và tùy tiện khai thác tin tức báo chí phương Tây về các vấn đề, sự kiện không theo những định hướng chung. Đặc biệt còn có tình trạng một số nhà báo đã câu kết với nhau để phục vụ các “lợi ích nhóm” như: “đánh đấm”, dọa dẫm doanh nghiệp hoặc thực hiện các chiến dịch truyền thông để “quảng bá” cho những doanh nghiệp có dấu hiệu vi phạm, làm ăn bất chính, v.v..

Nguyên nhân của tình trạng trên có thể nhận thấy ở một số khía cạnh sau:

Nguyên cơ về “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ những người làm báo trước hết có nguyên nhân từ chính mỗi người làm báo. Những người làm báo đã không nhận thức đầy đủ sứ mệnh, vai trò của nhà báo. Trong đó trách nhiệm xã hội và đạo đức nghề nghiệp chưa thực sự được nhận thức đầy đủ. Việc tu dưỡng, rèn luyện cả về đạo đức nghề nghiệp cũng như năng lực chuyên môn đã không được chú trọng. Tình trạng chạy theo xu hướng tiêu cực, chạy theo lợi ích vật chất tầm thường và cả những sức ép của mặt trái của kinh tế thị trường đã và đang tác động trực tiếp vào hành vi và nhận thức của người làm báo. Không ít nhà báo đã ngộ nhận về bản thân mình và sử dụng việc hành nghề để mưu cầu những lợi ích cá nhân.

Bên cạnh đó thời gian qua, cùng với sự phát triển nhanh về số lượng cơ quan báo chí cũng như những người làm báo, cơ quan quản lý nhà nước trên lĩnh vực này đã chưa kịp thời có những định hướng và biện pháp quản lý chặt chẽ, hiệu quả. Việc giáo dục chính trị, đạo đức cũng như quản lý đội ngũ làm nghề và hoạt động của các cơ quan báo chí chưa được quan tâm đúng mức. Tình trạng nở rộ các loại hình báo chí, mô hình cơ quan báo chí cũng như việc nhiều cơ quan báo chí đã xa rời tôn chỉ, mục đích của mình nhưng không bị kiểm tra, xử lý kịp thời. Nhiều tờ báo đã có tình trạng phát hành các ấn phẩm phụ, mở rộng các loại văn phòng, tuyển dụng nhiều dạng cộng tác viên, cấp phát các loại thẻ tùy tiện, bất chấp quy định... mục đích để kiếm tiền từ việc quảng cáo truyền thông.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao nhận thức chính trị, đạo đức nghề nghiệp cũng như kiến thức chuyên môn đã

không được các cơ quan quản lý, cơ quan chủ quản chú trọng đúng mức. Bên cạnh đó, hiện nay sự phát triển mạnh mẽ của mạng internet cùng với mạng xã hội đã và đang trở thành đối thủ cạnh tranh khốc liệt của báo chí truyền thống. Với đặc trưng nhanh và rộng khắp, nhiều trang mạng xã hội đã liên tục đưa tin, cập nhật về nhiều mặt của xã hội và được các thế lực thù địch, chống phá lợi dụng triệt để tung tin thất thiệt, “fake news”, tin sai lệch về những “chuyện thâm cung bí sử” trong nội bộ lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước... để gây hoang mang dư luận và điều đó đã tác động không nhỏ tới đội ngũ những người làm báo.

Tất cả những nguyên nhân đó đã góp phần làm cho tình trạng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ những người làm báo ngày càng có nguy cơ gia tăng.

2. Một số giải pháp và đề xuất nhằm ngăn chặn sự “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ những người làm báo

Cần phải xác định việc đấu tranh phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ nói chung cũng như trong đội ngũ những người làm báo là việc làm thường xuyên, lâu dài và phải có giải pháp đồng bộ để thực hiện có hiệu quả. Tính đến tháng 6/2018, cả nước có khoảng 19.000 nhà báo được cấp Thẻ nhà báo; số lượng hội viên Hội Nhà báo khoảng 24.000, việc quản lý, giáo dục đội ngũ đông đảo những người làm nghề đang đặt ra nhiều vấn đề cần phải được nhìn nhận, giải quyết một cách quyết liệt.

Để ngăn chặn, phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, tại Báo Công an nhân dân đã thực hiện quyết liệt những vấn đề sau: Trước hết Đảng ủy, Ban Biên tập Báo Công

an nhân dân đã luôn chú trọng xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh, thực hiện nghiêm túc các nghị quyết của Trung ương, duy trì sinh hoạt chi bộ; Tăng cường vai trò nòng cốt của các đoàn thể như: Công đoàn, Hội Phụ nữ và Đoàn Thanh niên, chi hội Nhà báo trong việc đấu tranh phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho hội viên, *đoàn viên, thanh niên*. Tổ chức thường xuyên việc học tập, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương, nhất là quán triệt, triển khai Nghị quyết Trung ương 4 (khoá XI, XII) một cách nghiêm túc, sâu sắc đối với tập thể cán bộ, chiến sĩ, phóng viên, công nhân viên; đưa các nghị quyết của Đảng vào thực tiễn hoạt động; tập trung lãnh đạo, triển khai nhiều kế hoạch, biện pháp quản lý, giáo dục chính trị tư tưởng có hiệu quả, giải quyết kịp thời diễn biến tư tưởng trong cán bộ, phóng viên, nhân viên theo tinh thần Chỉ thị số 09/CT-BCA-X11 ngày 01/9/2011 của Bộ trưởng Bộ Công an về tăng cường công tác chính trị tư tưởng trong lực lượng Công an nhân dân giai đoạn 2011-2015; nâng cao bản lĩnh chính trị và siết chặt công tác quản lý đối với đội ngũ phóng viên, biên tập viên, nhân viên đang hoạt động trong lĩnh vực báo chí, truyền thông mà mình quản lý.

Từ thực tế kinh nghiệm tại Báo Công an nhân dân, để ngăn chặn sự “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ những người làm báo, đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông cùng Hội Nhà báo Việt Nam, các cơ quan chủ quản báo chí thực hiện các nội dung sau:

Thứ nhất, phải đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đối với báo chí. Trước hết phải rà soát, siết chặt và thực hiện nghiêm nguyên tắc kỷ luật của Đảng, các quy định đạo đức nghề nghiệp đối với đội ngũ những

người làm nghề. Kịp thời rà soát, bổ sung các văn bản pháp luật liên quan đến hoạt động báo chí để bảo đảm hoạt động báo chí vừa phát huy được quyền tự do ngôn luận, đồng thời bảo đảm tuân thủ các quy định của Hiến pháp và pháp luật. Phải đặc biệt coi trọng việc xây dựng tổ chức đảng trong cơ quan báo chí vững mạnh về mọi mặt, đề cao vai trò, trách nhiệm đảng viên của người làm báo, đặc biệt là người giữ cương vị lãnh đạo cơ quan báo chí. Thường xuyên tổ chức sinh hoạt đảng định kỳ, đều đặn. Tổ chức đảng phải kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của đội ngũ cán bộ, đảng viên, những người làm nghề để có các biện pháp chấn chỉnh, khắc phục kịp thời những hạn chế, sai sót.

Thứ hai, tăng cường công tác bồi dưỡng, giáo dục ý thức chính trị, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ cán bộ, phóng viên, những người hoạt động trên lĩnh vực báo chí. Tăng cường công tác phòng, chống chủ nghĩa cá nhân, chạy theo lợi ích vật chất tầm thường của người làm báo. Bên cạnh đó, cần phải thường xuyên nâng cao trình độ chuyên môn, đổi mới công tác đào tạo, giảng dạy nghiệp vụ báo chí để giúp cho người làm báo có đủ kỹ năng, kiến thức đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao trong xu hướng hội nhập quốc tế.

Thứ ba, đẩy nhanh việc sắp xếp báo chí theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả theo kết luận của Bộ Chính trị và các chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về quy hoạch báo chí; tiếp tục hoàn thiện hệ thống văn bản pháp luật về quản lý báo chí, thông tin điện tử và mạng xã hội. Từ đó tạo điều kiện phát huy vai trò của báo chí hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích. Xử lý kiên quyết và dứt điểm những trang báo, tạp chí, trang thông tin hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích,

đưa những thông tin rẻ tiền nhằm tìm kiếm người đọc, người xem làm ảnh hưởng đến đời sống hoạt động báo chí.

Thứ tư, các cơ quan có thẩm quyền, trong đó có Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông cùng Hội Nhà báo Việt Nam, các cơ quan chủ quản cần chủ động, tập trung nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác lãnh đạo, chỉ đạo, định hướng nội dung thông tin tuyên truyền bảo đảm khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thông tin xấu độc; chống biểu hiện thương mại hóa báo chí. Thường xuyên cung cấp kịp thời thông tin định hướng về những vấn đề thời sự trong nước và quốc tế cũng như những vấn đề nóng mà dư luận quan tâm. Hiện nay, trong xu hướng bùng nổ thông tin, hàng ngày, hàng giờ trên các hệ thống thông tin báo chí trong và ngoài nước, mạng xã hội, thông tin thường xuyên được đăng tải với tốc độ chóng mặt. Đặc biệt trước những diễn biến khó lường của tình hình thế giới, khu vực, các thế lực thù địch lợi dụng tình hình để đưa nhiều thông tin gây hoang mang dư luận, chống phá nước ta. Việc kịp thời cung cấp, quán triệt những thông tin chính thống, đúng định hướng sẽ giúp cho đội ngũ những người làm nghề có đầy đủ thông tin, từ đó kịp thời có những định hướng đúng đối với dư luận thông qua những hoạt động nghề nghiệp của mình.

Thứ năm, Nhà nước và các cơ quan chủ quản báo chí cần có chính sách quan tâm đến đời sống vật chất, tinh thần của những người làm báo. Cần sớm chấm dứt tình trạng cấp giấy phép cho những cơ quan báo, tạp chí ra đời và hoạt động với điều kiện bốn không (không trụ sở, không lương, không nhân sự và không có phương tiện, trang bị kỹ thuật để hành nghề).

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG - HÌNH THỨC GIÁO DỤC TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ HIỆU QUẢ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

TS. Nguyễn Văn Minh*

Đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống luôn là vấn đề thời sự không chỉ đối với báo chí mà còn là mối quan tâm hàng đầu của các cấp, các ngành trước yêu cầu đổi mới, phát triển đất nước trong tình hình hiện nay.

Cùng mối quan tâm đó, Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam luôn trăn trở với câu hỏi làm gì, làm như thế nào để tuyên truyền đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống mà trực tiếp, cụ thể nhất là làm cho nhận thức, tư tưởng chính trị của cán bộ và đảng viên được nâng cao, góp phần xây dựng và giữ vững niềm tin của dân với Đảng, Đảng với dân.

Với chức năng và nhiệm vụ là thông tin, tuyên truyền sâu rộng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; đồng thời là diễn đàn, cầu nối giữa dân với Đảng, Đảng với dân; cổ vũ, động viên phong trào thi đua yêu nước của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân; tham gia tuyên truyền đấu tranh chống quan điểm sai trái, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng... Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam quan

1. Trưởng Ban Xây dựng Đảng, Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam.

niệm rằng tờ báo Đảng chỉ thực sự hấp dẫn bạn đọc, có tác dụng giáo dục tư tưởng chính trị hiệu quả đối với cán bộ, đảng viên khi mà cập nhật, phản ánh kịp thời, nhanh nhất những thông tin về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Những thông tin đó đúng đắn, chính xác, kịp thời, có tính định hướng chính trị và dư luận xã hội, tính giáo dục và tính chiến đấu phản biện cao, dám đấu tranh bảo vệ cái đúng, phê phán kịp thời cái sai, đánh giá đúng mức các hiện tượng tiêu cực trong đời sống chính trị, kinh tế - xã hội. Nếu một tờ báo chỉ ca ngợi một chiều, né tránh, ngại phê phán, phản biện, chỉ nêu mặt trái thì tờ báo đó rất ít bạn đọc quan tâm và chắc chắn hiệu quả tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước sẽ hạn chế.

Từ quan niệm trên, thời gian qua Báo đã tập trung nâng cao chất lượng tin, bài nhất là tuyên truyền về đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, trên một số nội dung sau:

Trước hết, đối với phóng viên cần có bản lĩnh chính trị vững vàng, nắm được định hướng tuyên truyền, xử lý thông tin có hiệu quả. Với đội ngũ phóng viên hiện nay cần có sự phân công, định hướng, chỉ đạo sát của cán bộ quản lý để phóng viên thấy rõ cần thông tin vấn đề gì trong từng ngày, tuần, tháng... Trên thực tế, lượng thông tin hằng ngày là rất lớn, nhưng tập trung vào vấn đề gì, giải quyết ra sao, thời lượng bao nhiêu có ảnh hưởng quyết định đến chất lượng và hiệu quả thông tin tuyên truyền. Bám sát định hướng tuyên truyền của Ban biên tập, lãnh đạo các ban cụ thể định hướng hằng ngày để có kế hoạch xác định chủ đề viết tin, bài bảo đảm kịp thời, chính xác và hiệu quả. Cụ thể hoá cơ chế khuyến khích phóng viên đi cơ sở. Đây là nội dung quan trọng và quyết định đến tác phẩm

báo chí. Cuộc sống không ngừng vận động và phát triển, do đó thực tiễn cũng vô cùng phong phú và đa dạng là đề tài bất tận của báo chí. Mỗi phóng viên đi cơ sở đều phải xác định chủ đề, để tìm hiểu, khám phá xem nghị quyết của Đảng có đi vào cuộc sống không, còn bất cập hạn chế gì để đưa vào tác phẩm báo chí của mình. Những mô hình tốt, cách làm hay, những điển hình tiên tiến cần được nhân rộng và phát hiện kịp thời, tuyên truyền cổ vũ với phương châm “lấy cái đẹp dẹp cái xấu”, xây dựng niềm tin, ý thức chính trị cho bạn đọc. Những tin bài mang hơi thở của cuộc sống làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên, nhất là lãnh đạo, quản lý đề ra những chủ trương, giải pháp, quyết định chỉ đạo kịp thời.

Đối với công tác biên tập, duyệt tin, bài, cần có bản lĩnh chính trị vững vàng, hiểu biết đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nêu cao tinh thần trách nhiệm về nội dung biên tập và có chính kiến rõ ràng đảng hay không đảng. Và điều quan trọng là phải tiến tới quy chuẩn hoá tin, bài ngay từ đầu bảo đảm tính thống nhất, ít sửa chữa và chất lượng cao.

Hai là, tập trung nâng cao chất lượng một số chuyên mục như “Xây dựng, chỉnh đốn Đảng - Những việc cần làm ngay”, “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”, “Cùng bàn luận”... thể hiện rõ nét nhất bản sắc của Báo xúng tâm là một tờ báo của Đảng, cung cấp những thông tin chính thống và mang tính định hướng chính trị. Báo đã chú trọng, quan tâm đầu tư, tập hợp xây dựng lực lượng các cộng tác viên, chuyên gia có trình độ năng lực làm báo, có lập trường tư tưởng chính trị vững vàng, phẩm chất, đạo đức, lối sống tốt, trung thực, am hiểu về đường lối của Đảng, bố trí ở các vùng miền khác nhau và đa dạng lĩnh vực công tác và thành phần trong xã hội; công

nhân, nông dân, trí thức, tôn giáo, dân tộc...; Nhất là lựa chọn một số cộng tác viên “đặc biệt” chuyên viết về công tác xây dựng Đảng. Ban biên tập đã quan tâm tới việc xây dựng cơ chế chính sách, quy định hoạt động, nhất là chế độ nhuận bút, động viên khen thưởng kịp thời đối với đội ngũ cộng tác viên.

Trong những năm qua, nhiều cộng tác viên rất say sưa, nhiệt tình cộng tác với Báo. Họ không những viết tin, bài mà còn cung cấp thông tin cho Báo. Đồng thời qua đó, họ có chính kiến và phản hồi ý kiến của dư luận cũng như của cán bộ, đảng viên đối với Báo. Đây là yếu tố tương tác quan trọng giữa bạn đọc với Tòa soạn, trên cơ sở đó phát hiện những vấn đề tồn tại để Báo điều chỉnh nhanh chóng, kịp thời, hiệu quả.

Ba là, tăng cường giao lưu trực tuyến, thông qua hình thức này bạn đọc có thể tương tác online trực tuyến để trao đổi góp ý, thậm chí tranh luận những vấn đề còn chưa rõ, nhằm hiểu hơn về đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, làm cho Đảng gần dân và dân hiểu Đảng, đây thực sự là cầu nối giữa dân với Đảng và ngược lại. Thực tế thời gian qua cho thấy các hoạt động trực tuyến có hiệu quả rõ rệt, sức lan toả mạnh, thể hiện ở sự quan tâm kỳ vọng giải quyết một số vấn đề “nóng” của xã hội, nhiều câu hỏi được đặt ra đối với các nhà quản lý, lãnh đạo... Để làm tốt được nội dung này, Báo đã chú trọng công tác chuẩn bị từ lựa chọn chủ đề, hình thức đến nội dung, thành phần, tham gia giao lưu trực tuyến. Báo quan tâm xây dựng đội ngũ chuyên nghiệp, có kế hoạch dài hơi đối với các chương trình giao lưu trực tuyến, tổ chức giao lưu trực tuyến thường xuyên theo từng quý, từng tháng... Các chương trình giao lưu trực tuyến của Báo đã tạo nên những tiếng vang tốt, có hiệu quả, có sự lan toả rộng rãi trong toàn xã hội; tạo nên thương hiệu các chương trình...

Bốn là, tăng cường xây dựng hệ thống văn kiện tư liệu về Đảng, phối hợp với các cơ quan ban hành các văn bản, văn kiện Đảng như: các ban Đảng Trung ương, Cục Lưu trữ Trung ương, các Đảng ủy khối các cơ quan Trung ương, Tạp chí Cộng sản, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Nhà xuất bản Lý luận chính trị,.. Những tư liệu mà Báo cập nhật có tính đặc thù là những văn bản, sách về chủ nghĩa Mác - Lênin, về tư tưởng Hồ Chí Minh, văn kiện Đảng về quá trình cách mạng Việt Nam qua các giai đoạn lịch sử phát triển,... đây là những tư liệu rất quý, có giá trị lâu dài. Để đọc giả tra cứu dễ dàng, tìm kiếm thuận lợi những thông tin cần thiết, Báo xây dựng phần mềm tra cứu theo thể thức văn bản, thời gian ban hành văn bản, số hiệu văn bản và cơ quan ban hành văn bản. Có thể nói chuyên mục Hệ thống văn kiện Đảng đã thể hiện được bản sắc riêng của Báo.

Cùng với trang hệ thống văn kiện tư liệu, để làm sâu sắc hơn tư tưởng Hồ Chí Minh, Báo đã xây dựng Trang Thông tin điện tử Hồ Chí Minh là kênh thông tin điện tử chính thống của Ban Tuyên giáo Trung ương, là hệ thống cơ sở dữ liệu toàn diện về thân thế, cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Trang Thông tin điện tử Hồ Chí Minh có vị trí rất quan trọng nhằm góp phần tuyên truyền, giáo dục, phổ biến tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đối với mỗi người dân Việt Nam. Nhiều mô hình hay, gương điển hình tiên tiến, cách làm sáng tạo được liên tục cập nhật, đã thực sự tạo sức lan tỏa rộng rãi trong toàn Đảng, toàn dân. Bên cạnh việc khai thác, sưu tầm, số hóa và giới thiệu nhiều tư liệu quý về Chủ tịch Hồ Chí Minh bao gồm phim, ảnh, âm thanh, sách, báo, tài liệu... hiện đang lưu trữ tại các cơ quan ở Trung ương và địa phương, Báo đồng thời, xây dựng, số hóa và phát mạng

internet một số bảo tàng 3D trong hệ thống bảo tàng, di tích lưu niệm về Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Năm là, tập trung nâng cao chất lượng một số thể loại báo chí, nhất là bình luận nhằm tăng cường định hướng dư luận xã hội, thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của tờ báo. Thể loại bình luận luôn được Báo quan tâm, chỉ đạo thường xuyên và xác định một tỷ lệ thích đáng hằng ngày trên mặt báo. Trước một sự kiện xảy ra trong một thời điểm nhất định thường có những nhận thức tư tưởng chính trị đúng, sai không giống nhau, đòi hỏi Báo phải kịp thời phân tích, giúp bạn đọc hiểu một cách đúng đắn, chính xác sự kiện đó, để họ hình thành một thái độ rõ rệt, tán thành hay phản đối và biến nhận thức thành hành động cụ thể. Các bài bình luận trên Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam luôn bảo đảm tính kịp thời, song song với các “tin nóng”, nổi bật nhất.

Báo xác định thực hiện tốt nhiệm vụ trên góp phần tuyên truyền một cách khoa học, có hiệu quả các chủ trương, đường lối, chính sách và nhiệm vụ cách mạng trước mắt cũng như lâu dài của Đảng, của đất nước; đồng thời tuyên truyền những luận điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối và quan điểm của Đảng ta có liên quan đến sự kiện đó, góp phần trang bị cho bạn đọc vũ khí sắc bén để họ tự giải đáp hoặc giúp người khác giải đáp một cách đúng nhất các sự kiện đó.

Sáu là, ngoài những nội dung trên, hiện nay, tùy theo tình hình và nhiệm vụ chính trị, Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam còn xây dựng các chuyên trang để tuyên truyền.

Trang tin Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam đăng tải đầy đủ toàn văn Báo cáo Chính trị của Đại hội, các văn kiện Đại hội, hội nghị, văn bản của Đảng, chính sách, pháp luật của

Nhà nước. Liên tục cập nhật các thông tin, bám sát cơ sở để có tin, bài hay, hấp dẫn, tuyên truyền đầy đủ, đậm nét về các đảng bộ triển khai quán triệt, học tập, thực hiện tốt các nghị quyết của Đảng, nghị quyết của đơn vị, địa phương... Phản ánh kịp thời các nhân tố mới trong thực tiễn thực hiện đường lối của Đảng ở cơ sở. Thực hiện tốt nhiệm vụ giải đáp thắc mắc của cán bộ, đảng viên, nhân dân và bạn đọc; việc trả lời trực tiếp hoặc đăng tải những thông tin trên Báo tạo mối liên hệ gần gũi với bạn đọc. Đồng thời, trang tin cũng phải đăng tải những tin, bài phân tích, đánh giá làm rõ những vấn đề trong văn kiện Đại hội giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân quán triệt và hiểu sâu hơn và triển khai thực hiện thuận lợi hơn.

Với 7 ấn phẩm và 4 ngôn ngữ được bố trí, sắp xếp ở các chuyên mục trên Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, có thể nói thời gian qua Báo đã thực hiện có hiệu quả chức năng, nhiệm vụ; đã khẳng định được vị trí, vai trò là cơ quan ngôn luận của Đảng; góp phần tuyên truyền, phổ biến, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; có tác dụng thiết thực trong việc cung cấp thông tin, hướng dẫn, trao đổi, bồi dưỡng, nâng cao trình độ lý luận chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ, đảng viên làm công tác đảng từ Trung ương đến cơ sở; đáp ứng tốt nhất yêu cầu bạn đọc, góp phần giáo dục tư tưởng chính trị hiệu quả cho cán bộ, đảng viên.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SINH HOẠT CHI BỘ TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ

Ban Biên tập Báo Thanh Niên

1. Đặc điểm, tình hình chung của Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên

Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên được thành lập ngày 15/10/2009, với tổng số đảng viên ban đầu là 33 đồng chí, sinh hoạt tại 5 chi bộ trực thuộc: Chi bộ Ban Biên tập - Ban Thư ký; Chi bộ Khối Nội dung; Chi bộ Khối Hành chính - Trị sự; Chi bộ Nhà in và Chi bộ Công ty cổ phần Tập đoàn truyền thông Thanh Niên.

Qua 10 năm hoạt động, số lượng đảng viên của Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên đã tăng lên 83 đồng chí (trong đó có 9 đồng chí là đảng viên dự bị), sinh hoạt tại 10 chi bộ trực thuộc. Số lượng đảng viên sinh hoạt tại các chi bộ cụ thể như sau: Chi bộ Ban Biên tập - Ban Thư ký: 13 đồng chí, trong đó đảng viên dự bị: 3 đồng chí; Chi bộ Khối Nội dung: 16 đồng chí, trong đó đảng viên dự bị: 3 đồng chí; Chi bộ Khối Hành chính - Trị sự: 19 đồng chí, trong đó đảng viên dự bị: 2 đồng chí; Chi bộ Văn phòng Đồng bằng Sông Cửu Long: 4 đồng chí; Chi bộ Văn phòng Đông Nam Bộ: 3 đồng chí; Chi bộ Văn phòng Nam Trung Bộ: 8 đồng chí, trong đó đảng viên dự bị: 1 đồng chí;

Chi bộ Văn phòng miền Trung: 6 đồng chí; Chi bộ Nhà in Thanh Niên: 4 đồng chí; Chi bộ Công ty cổ phần tập đoàn Truyền thông Thanh Niên: 6 đồng chí; Chi bộ Công ty Cổ phần Báo Thanh Niên: 4 đồng chí.

Nhận thức được vai trò quan trọng của việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ là một trong những yếu tố cơ bản quyết định sự tồn tại và phát triển của mỗi tổ chức, góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của cơ quan, Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên luôn quán triệt, đề ra nhiều giải pháp cụ thể, thiết thực để góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt tại các chi bộ trực thuộc; chấp hành nghiêm túc việc quán triệt, triển khai cho các chi bộ thực hiện tốt các quy định, hướng dẫn của Ban Bí thư, Ban Tổ chức Trung ương về việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ theo các văn bản: Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 30/3/2007 của Ban Bí thư “Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ” trong tình hình mới; Kết luận số 18-KL/TW ngày 22/9/2017 của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW và Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Tổ chức Trung ương hướng dẫn một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ.

2. Kết quả đạt được

- *Về lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị*

- Chất lượng nội dung ngày càng được cải tiến, thu hút được đông đảo bạn đọc; bảo đảm đúng tôn chỉ, mục đích của báo; đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin - Truyền thông, cơ quan chủ quản Trung ương Đoàn. Các vấn đề thời sự, dân sinh, bài điều tra, phóng sự - ký sự... được triển khai kịp thời, mang đến thông tin phong phú, định hướng tốt cho dư luận bạn đọc.

- Kinh tế báo chí mặc dù còn gặp nhiều khó khăn nhưng đã hạn chế được đà tụt giảm, lợi nhuận trước thuế tăng so với chỉ tiêu kế hoạch đề ra; chính sách lương, thưởng được chi trả đầy đủ, kịp thời cho đội ngũ công chức, viên chức, người lao động; có trích lập các quỹ, tái đầu tư và hoàn thành các nghĩa vụ nộp thuế cho Nhà nước.

- Tổ chức bộ máy và đội ngũ công chức, viên chức, người lao động được tổ chức sắp xếp lại theo hướng tinh gọn, hiệu quả, phát huy được vai trò, năng lực của cá nhân thông qua các chính sách quản lý, điều hành hiệu quả như chính sách tiền lương và thu nhập theo năng suất; định mức nhuận bút trách nhiệm đối với phóng viên và định mức doanh thu quảng cáo đối với nhân viên khai thác quảng cáo và chính sách thưởng, phạt hàng tháng...

- *Về công tác chính trị, tư tưởng*

- Đội ngũ cán bộ, đảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, chấp hành tốt đường lối, chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tham gia đầy đủ các lớp học tập chính trị, triển khai nghị quyết do đảng bộ cấp trên tổ chức.

- Đa số cán bộ, công chức, viên chức đều thực hiện các chuẩn mực đạo đức đúng quy định, thể hiện tinh thần trách nhiệm cao trước nhiệm vụ được giao; có thái độ ứng xử văn minh, lịch sự trong giao tiếp; thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, nỗ lực rèn luyện, trau dồi đạo đức cách mạng, bản lĩnh chính trị, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; chịu khó học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn; chấp hành tốt nội quy, quy định của cơ quan, đơn vị nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị trong tình hình mới.

- Về công tác tổ chức, xây dựng Đảng và chất lượng sinh hoạt chi bộ

Đối với sinh hoạt chi bộ:

Tất cả các chi bộ đều bảo đảm lịch sinh hoạt cấp ủy và sinh hoạt chi bộ định kỳ hằng tháng theo đúng quy định; nội dung phong phú đa dạng, phù hợp với tình hình chính trị, tư tưởng và thực hiện nhiệm vụ của mỗi đơn vị ở từng giai đoạn cụ thể.

Hầu hết cấp ủy đều có sự đầu tư, chuẩn bị chu đáo về nội dung; có kế hoạch phân công nhiệm vụ cho đảng viên và chế độ kiểm tra đánh giá cụ thể hằng tháng nên chất lượng nội dung sinh hoạt ngày càng được nâng cao, bảo đảm chất lượng, phát huy tinh thần dân chủ, sức mạnh tập thể trong từng nội dung thực hiện.

Tỷ lệ đảng viên tham dự các cuộc họp chi bộ hằng tháng hầu hết là 100%; không có đảng viên vắng mặt mà không có lý do chính đáng; tỷ lệ phát biểu ý kiến đóng góp, phê và tự phê ngày càng được nâng lên ở từng chi bộ.

Đối với sinh hoạt chuyên đề:

Một trong những nội dung quan trọng góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ là nội dung sinh hoạt chuyên đề định kỳ hằng quý ở các chi bộ trực thuộc. Tùy đặc điểm, tình hình thực tế của mỗi chi bộ mà các tổ chức chi bộ lựa chọn nội dung sinh hoạt phù hợp, có nhiều chuyên đề đã được áp dụng như một sáng kiến, được triển khai áp dụng hiệu quả tại đơn vị, góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của cơ quan.

Nội dung sinh hoạt chuyên đề nhìn chung đều xuất phát từ tình hình thực tế thực hiện nhiệm vụ chính trị của mỗi chi bộ và hưởng ứng các cuộc vận động chung của Bộ Chính trị, Ban Bí thư. Một số chuyên đề điển hình, tiêu biểu như:

+ Chuyên đề *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm”* nhằm đưa ra những giải pháp thực hành tiết kiệm cụ thể trong công việc và cuộc sống thường ngày thông qua tính gương mẫu, nêu gương của mỗi đảng viên trong chi bộ nhằm vận động, triển khai đồng bộ tại các phòng - ban - đơn vị của cơ quan.

+ Chuyên đề *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về nâng cao tinh thần trách nhiệm”*; *“về tính nêu gương, gương mẫu đi đầu của người đảng viên qua những câu chuyện kể thực tế về Bác”* và *“Phát huy tính tự phê bình - phê bình và sửa chữa của đảng viên trong sinh hoạt chi bộ”*.

+ Chuyên đề *“Tuyên truyền vận động quần chúng ưu tú đứng vào hàng ngũ Đảng Cộng sản Việt Nam”*; *“Vai trò của tổ chức cơ sở đảng và quần chúng ưu tú trong công tác cán bộ”* nhằm chia sẻ thông tin về công tác cán bộ, chuẩn hóa đội ngũ và vận động quần chúng ưu tú phấn đấu đứng vào hàng ngũ của Đảng, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ *“vừa hồng vừa chuyên”*.

+ Chuyên đề góp phần hiệu quả trong công tác chuyên môn, kinh tế báo chí như: *“Một số giải pháp duy trì số lượng và tăng doanh thu phát hành”*; *Chuyên đề về đặc san 30/4...*

Hình thức tổ chức sinh hoạt chuyên đề phong phú, đa dạng. Bên cạnh các chuyên đề được thực hiện độc lập ở từng chi bộ, hàng quý các chi bộ còn phối hợp đăng cai thực hiện chuyên đề cấp Đảng bộ bộ phận Báo *Thanh Niên* dành cho tất cả đảng viên trong tòa soạn cùng tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến. Điển hình như chuyên đề *“Phát huy vai trò của chi bộ, đảng viên trong việc đăng ký và thực hiện đề tài, sáng kiến 2019”*; *Chuyên đề: “Nâng cao chất lượng kết nạp Đảng viên”...*

Ngoài ra, các buổi sinh hoạt chuyên đề còn được lồng ghép thông qua các chương trình về nguồn tìm hiểu khu di tích lịch sử, căn cứ cách mạng kết hợp công tác từ thiện - xã hội tại một số địa điểm điển hình như: Khu di tích địa đạo Củ Chi, Đền Bến Dược, nơi tưởng niệm đồng bào chiến sĩ đã chiến đấu hy sinh trên vùng đất Sài Gòn - Gia Định trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ; căn cứ cách mạng Minh Đạm, nhà tưởng niệm nữ Anh hùng Võ Thị Sáu, căn cứ Long Phước và căn cứ cách mạng tại Rừng Sác huyện Cần Giờ. Nguồn kinh phí tổ chức các hoạt động trên được chi từ chi phí hoạt động của các chi bộ và do đảng viên đóng góp.

Công tác phát triển đảng

- Số lượng đảng viên được kết nạp mới qua các năm đều tăng cả về số lượng và chất lượng; ngày càng có nhiều lực lượng trẻ được các tổ chức đoàn thể giới thiệu cho Đảng xem xét kết nạp. Đây là đội ngũ có nhiệt huyết, năng lực chuyên môn tốt, tạo nguồn vững chắc cho công tác quy hoạch, đào tạo bồi dưỡng đội ngũ kế cận.

- Nhiều chương trình, hoạt động của Ban Chấp hành Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên được đánh giá cao, thu hút đông đảo lực lượng quần chúng ưu tú tham dự. Điển hình như chương trình gặp gỡ, giao lưu chia sẻ tâm tư, nguyện vọng, tình cảm của quần chúng ưu tú đối với tổ chức đảng được tổ chức định kỳ hằng năm. Qua đó, đã giúp cho Đảng bộ và các chi bộ trực thuộc nắm rõ hơn những điều còn băn khoăn, trăn trở của quần chúng ưu tú; kịp thời giải đáp và đề ra phương hướng tổ chức phù hợp, hiệu quả.

- *Kết quả đánh giá, phân loại chi bộ, đảng viên*

Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên nhiều năm liền đạt danh hiệu Đảng bộ hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và hoàn thành tốt

nhiệm vụ; trên 72% các chi bộ trực thuộc được xếp loại hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên, không có chi bộ trực thuộc bị xếp loại không hoàn thành nhiệm vụ. Trong đó, chi bộ Khối Hành chính trị sự trực thuộc Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên là một trong những chi bộ tiêu biểu được khen thưởng cấp Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương do đạt danh hiệu chi bộ trong sạch, vững mạnh nhiều năm liền.

Tỷ lệ đảng viên được phân loại hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên chiếm trên 91%. Trong đó, có một số đồng chí đã được Đảng ủy cơ quan Trung ương Đoàn khen thưởng là đảng viên có thành tích xuất sắc trong công tác xây dựng Đảng; được Đảng bộ Trung ương Đoàn cấp chứng nhận là điển hình tiêu biểu trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và được tặng bằng khen của Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương vì hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ 5 năm liền.

3. Khó khăn, vướng mắc và kinh nghiệm tổ chức thực hiện

Việc tổ chức sinh hoạt chi bộ định kỳ hằng tháng đối với đội ngũ phóng viên thường trú còn gặp nhiều khó khăn, bị động do điều kiện đi lại khó khăn, mất nhiều thời gian.

Đội ngũ cấp ủy làm kiêm nhiệm còn hạn chế về chuyên môn, nghiệp vụ công tác đảng, công việc chuyên môn nhiều áp lực nên đôi khi không có nhiều thời gian tập trung cho công tác đảng.

Chất lượng sinh hoạt tại các chi bộ chưa đồng đều; vẫn còn một số ít chi bộ chưa chủ động xây dựng chương trình hành động cụ thể từng tháng, có lúc bị động trong việc triển khai thực hiện các nghị quyết. Nội dung sinh hoạt chi bộ và sinh hoạt chuyên đề chưa phong phú, sinh động...

Mặc dù vẫn còn một số tồn tại, vướng mắc trong công tác tổ chức sinh hoạt chi bộ và sinh hoạt chuyên đề nhưng Đảng ủy Báo Thanh Niên đã chủ động đề ra nhiều chương trình, hoạt động hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt tại các chi bộ, đạt nhiều kết quả đáng ghi nhận, luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị do Ban Bí thư Trung ương Đoàn giao.

Một số kinh nghiệm đúc kết được trong quá trình lãnh đạo, điều hành để khắc phục những khó khăn cơ bản nêu trên là:

- Kịp thời quán triệt, tổ chức cho các cấp ủy đảng nghiên cứu, thực hiện tốt các văn bản do đảng ủy các cấp triển khai, nhất là các chỉ thị, hướng dẫn về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ.

- Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ các cấp ủy đảng. Định kỳ hằng năm, Đảng ủy Báo Thanh Niên đều có kế hoạch tập huấn công tác đảng dành cho đội ngũ cấp ủy các chi bộ trực thuộc. Chương trình tập huấn luôn bám sát những nội dung còn khó khăn, vướng mắc của các chi bộ để kịp thời giải đáp, hướng dẫn, chia sẻ nghiệp vụ, kinh nghiệm cho đội ngũ cán bộ tham gia cấp ủy.

- Định kỳ hằng năm phân công các tổ công tác của Đảng ủy trực tiếp đi kiểm tra giám sát hoạt động của các chi bộ ở tất cả các mặt, như về công tác chuẩn bị của cấp ủy, nội dung sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt chuyên đề, số lượng đảng viên tham dự, phát biểu đóng góp ý kiến, phê bình và tự phê bình, biên bản họp cấp ủy, chi bộ, hồ sơ đảng vụ... thông qua các biểu mẫu thống kê, báo cáo số liệu do Đảng ủy soạn thảo. Từ đó nắm bắt được các vấn đề còn tồn tại, khó khăn của từng chi bộ để có kế hoạch tập huấn, hướng dẫn phù hợp.

- Phân công nhiệm vụ phụ trách, hướng dẫn các chi bộ cho từng đồng chí Đảng ủy viên. Theo đó, phù hợp với tình hình

thực tế, tính chất công việc và phạm vi phụ trách, mỗi đồng chí Đảng ủy viên đều được phân công hướng dẫn phụ trách 01 hoặc 02 chi bộ và báo cáo kết quả hằng tháng tại các cuộc họp định kỳ; kịp thời giải quyết những vấn đề phát sinh, tồn đọng.

- Tích cực tổ chức thực hiện tốt các nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị và các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Đảng ủy cơ quan Trung ương Đoàn, vận dụng có hiệu quả vào từng hành động của mỗi đảng viên.

- Tận dụng các hình thức họp chi bộ trực tuyến đối với đội ngũ phóng viên thường trú trong một số trường hợp cụ thể, không thể tham dự trực tiếp.

- Tổ chức sắp xếp lại các chi bộ trực thuộc và các tổ chức đoàn thể để thuận lợi hơn trong việc bố trí thời gian, nội dung sinh hoạt chi bộ nhằm phát huy sức mạnh tập thể, cá nhân, góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ của mỗi tổ chức cơ sở đảng trực thuộc.

- Thường xuyên tổ chức giao lưu, gặp gỡ đối thoại với quần chúng nhằm nắm bắt tâm tư, nguyện vọng và tình cảm của quần chúng đối với tổ chức Đảng. Từ đó đề ra các phương hướng, nhiệm vụ cụ thể để tập hợp quần chúng, góp phần nâng cao chất lượng công tác phát triển Đảng.

- Phát huy dân chủ, thực hiện tốt việc tự phê bình và phê bình trong từng đảng viên.

- Nâng cao chất lượng điều hành trong sinh hoạt chi bộ, phát huy vai trò lãnh đạo của cấp ủy, nhất là đồng chí bí thư chi bộ, trong việc tổ chức, điều hành nội dung cuộc họp; chuẩn bị tốt các nội dung và định hướng thảo luận để phát huy vai trò của từng đảng viên. Thực hiện tốt quy chế làm việc của cấp

ủy, chi bộ, có phân công rõ trách nhiệm của từng đồng chí chi ủy viên và đảng viên.

4. Một số kiến nghị, đề xuất

Trong quá trình lãnh đạo, điều hành, Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên trong phạm vi phụ trách đã chủ động tổ chức thực hiện nhiều nội dung góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt tại các chi bộ trực thuộc. Tuy nhiên, để thực hiện tốt hơn nữa các vấn đề liên quan đến tư tưởng chính trị và nghiệp vụ công tác đảng, Đảng bộ bộ phận Báo Thanh Niên đề xuất các nội dung sau:

- Tổ chức tập huấn định kỳ hằng năm cho đội ngũ đảng viên tham gia các cấp ủy đảng trực thuộc để tạo điều kiện cho các đơn vị giao lưu, học hỏi kinh nghiệm trong quá trình lãnh đạo, điều hành các hoạt động của chi bộ.

- Thường xuyên tổ chức báo cáo chuyên đề, thông tin nội bộ, đặc biệt như thông tin về quy hoạch báo chí, định hướng phát triển... để đảng viên kịp thời nắm bắt và làm tốt công tác dân vận.

NÂNG CAO TÍNH TỰ CHỦ, SÁNG TẠO CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TRONG HOẠT ĐỘNG CHUYÊN MÔN, BẮM SÁT TÔN CHỈ, MỤC ĐÍCH CỦA TÒA SOẠN VÀ ĐÒI HỎI CỦA CÔNG CHÚNG

Báo điện tử VietNamNet

Trong những năm qua, với vai trò, chức năng là cơ quan ngôn luận của Bộ Thông tin và Truyền thông, Báo VietNamNet đã làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền kịp thời, trung thực, toàn diện đời sống chính trị, kinh tế - xã hội trong nước và quốc tế; đã làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến những vấn đề mấu chốt trong công tác xây dựng Đảng.

Năm 2019 đánh dấu bước chuyển lớn của VietNamNet khi trở thành tờ báo đầu tiên thực hiện đề án quy hoạch báo chí. Báo VietNamNet đã được hợp nhất thành một pháp nhân mới, được tổ chức quy hoạch, sắp xếp lại bảo đảm tổng hợp, phát huy được thế mạnh của các bên, đồng thời duy trì được các thương hiệu và bản sắc vốn có. Hiện tại Báo VietNamNet là cơ quan báo chí đầu tiên thực hiện quy hoạch và được kỳ vọng trở thành mô hình mẫu về quy hoạch báo chí Việt Nam.

Việc quan trọng nhất sau hợp nhất chính là kiện toàn tổ chức, bộ máy của Báo. Đến thời điểm này, công tác tổ chức, nhân sự và công tác quản lý Tòa soạn chung đã bước đầu đi vào ổn định; hoàn thành xây dựng kế hoạch hoạt động, kế hoạch

công tác năm để đạt mục tiêu tăng trưởng đã đặt ra; nâng cao chất lượng các trang thông tin trên nhiều lĩnh vực: chính trị, xã hội, văn hoá, giáo dục, giải trí...

Nội dung là điều kiện sống còn của tờ báo nên luôn được đặt ưu tiên hàng đầu trong mọi kế hoạch phát triển của Báo VietNamNet. Dưới sự chỉ đạo, định hướng nhất quán của Ban lãnh đạo Báo, năm 2019 đánh dấu sự chuyển hướng nội dung của Báo. VietNamNet thực hiện tốt phương châm “Tin cậy - Trách nhiệm - Sắc sảo - Đổi mới để phụng sự Tổ quốc và nhân dân”; phản ánh những chuyển động trong Đảng, Nhà nước, kinh tế - xã hội và đặc biệt là những chuyển động trong ngành thông tin và truyền thông; đưa ra ý kiến khách quan, xây dựng từ các cơ quan quản lý nhà nước, giới chuyên môn, tâm tư, nguyện vọng của người dân, chỉ rõ những sai phạm nhưng vẫn có những quan điểm mang tính xây dựng; xây dựng các chuyên mục lớn: Diễn đàn “Vì một Việt Nam hùng cường”, “Cách mạng công nghiệp 4.0 - Make in Viet Nam”, “Công nghiệp hỗ trợ” khơi nguồn ý chí sáng tạo và cống hiến trong mỗi con người Việt Nam; củng cố niềm tin và thổi bùng ngọn lửa khát vọng về một tương lai tươi sáng của đất nước. Sản phẩm đặc trưng của Báo là *Bàn tròn*, *Góc nhìn thẳng*, *Hotface*, đưa những cái nhìn sâu, đa chiều đối với những vấn đề thời sự nổi cộm của đất nước, góp phần định hướng cho độc giả, tạo sự đồng thuận xã hội. Chuyên mục “Chuyện tử tế” giới thiệu đến công chúng nhiều gương người tốt, việc tốt, những gương mặt có nhiều thành tích nổi bật, những hành động, việc làm tốt trong cuộc sống hằng ngày để hướng bạn đọc tới những giá trị chân, thiện, mỹ.

Báo thực hiện đầu tư trang thiết bị hạ tầng mạng lưới, đường truyền, máy móc, thiết bị và nhân sự cho việc quản

lý, vận hành hạ tầng kỹ thuật, nhân sự cho việc nghiên cứu và phát triển sản phẩm,... Phấn đấu đến năm 2020, Báo VietNamNet xây dựng được Trung tâm Kỹ thuật công nghệ mạnh, chủ động trong việc cập nhật các ứng dụng, giải pháp kỹ thuật trong lĩnh vực thông tin truyền thông, đáp ứng được các yêu cầu của độc giả và nhu cầu sản xuất kinh doanh của Báo. Việc ứng dụng đổi mới, tiếp cận công nghệ làm báo hiện đại còn nhằm nâng cao chất lượng bài báo, trang báo, từ đó tạo ra những tác phẩm báo chí đa phương tiện, có giá trị, có tác động xã hội lớn, đạt hiệu quả về thông tin tuyên truyền.

VietNamNet xây dựng và triển khai mô hình tòa soạn thông minh, trợ lý ảo với những ứng dụng tiên tiến nhất như: tự động lấy tin, xử lý tin vắn, báo động nóng, tự động tương tác với độc giả, kết nối độc giả... Các công cụ này giúp các phóng viên ưu tiên công việc và sắp xếp mọi việc hiệu quả hơn, tập trung vào báo chí thực thụ trong khi các công cụ hỗ trợ hoạt động phía sau. Báo tiến hành đổi mới giao diện hiện đại hơn, đẹp hơn, hấp dẫn bạn đọc hơn và đột phá về công nghệ; nâng cao chất lượng ảnh, clip trên trang báo, đưa thêm các dạng tương tác với thiết kế đẹp, cải tiến kỹ thuật...

Đảm bảo tài chính cho báo là một trong những công việc quan trọng nhất. Báo VietNamNet là đơn vị sự nghiệp tự chủ về tài chính, do vậy song song với việc phát triển nội dung, nâng cao chất lượng tờ báo, thực hiện nhiệm vụ chính trị, Báo còn thực hiện các hoạt động kinh doanh để bảo đảm đời sống cho cán bộ, viên chức và người lao động và đầu tư, nâng cao chất lượng của Báo. Ban lãnh đạo báo đã lên kế hoạch làm tốt hơn nữa nhiệm vụ kinh doanh, bảo đảm đời sống để cán bộ, viên chức và người lao động yên tâm công tác.

Chúng ta đang sống trong thời đại có nhiều thách thức, biến động trên tất cả các mặt kinh tế, chính trị, xã hội cho đến khoa học, kỹ thuật và công nghệ, sự phát triển như vũ bão của cuộc cách mạng khoa học công nghệ 4.0...; sự đa chiều thậm chí trái chiều của các kênh thông tin; xu hướng báo chí đa phương tiện; xu hướng “báo chí công nghệ”; xu hướng sử dụng “Trí tuệ nhân tạo” và cung cấp nội dung xuyên biên giới. Báo chí có nguy cơ bị truyền thông xã hội chi phối, lấn át. Báo chí có nguy cơ phụ thuộc và bị mạng xã hội dẫn dắt bởi các tin tức giả mạo. Báo chí có thể sẽ bị phụ thuộc hoàn toàn vào mạng xã hội để tăng lượng truy cập, tạo nguồn thu. Thông tin báo chí chưa theo kịp với tình hình diễn biến thực tế. Thông tin để định hướng hoặc đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái trong nhiều vấn đề quan trọng của đất nước và xã hội còn chậm. Tình trạng lợi dụng danh nghĩa nhà báo, cơ quan báo chí dọa dẫm, sách nhiễu, thậm chí tống tiền cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp để trục lợi vẫn chưa được ngăn chặn triệt để. Vi phạm đạo đức nghề báo vẫn xảy ra.

Báo chí có lợi thế là cung cấp những thông tin chính thống và độ tin cậy cao. Do đó, báo chí cần phát huy tối đa lợi thế này thông qua việc nâng cao chất lượng thông tin, cách thức truyền tải để tạo niềm tin đối với công chúng, bạn đọc. Tòa soạn đã thực hiện tuyên truyền, phổ biến và yêu cầu đảng viên, người làm báo phải giữ chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội, khai thác lợi thế từ mạng xã hội để phục vụ công việc: Có lập trường chính trị vững vàng, không ngừng đổi mới, phát huy tối đa năng lực sáng tạo và áp dụng khoa học, công nghệ trong hoạt động báo chí.

Xác định rõ nhân tố quyết định là con người, là trí tuệ, tài năng, đạo đức và sự nỗ lực của người làm báo, cấp ủy, lãnh

đạo báo đã chỉ đạo, quán triệt sâu sắc, thực hiện nghiêm túc và có hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị, các chỉ thị, nghị quyết và kế hoạch của các cấp ủy Đảng về triển khai thực hiện việc “đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; tăng cường việc giáo dục, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, các tri thức khoa học và kỹ thuật, chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng lãnh đạo, quản lý hiện đại cho đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý; thông qua việc giáo dục, học tập nâng cao ý chí, nghị lực để giúp người làm báo giải quyết những vấn đề, những khó khăn, thử thách trong thực tế công tác, có khả năng đề kháng với những cái xấu, tiêu cực, tránh được sự cám dỗ quyền lực, đặc quyền, đặc lợi...

Báo tổ chức xây dựng và thực hiện nghiêm túc Quy chế làm việc của đơn vị, Quy chế dân chủ, tất cả mọi công việc đều thực hiện theo nguyên tắc công khai - dân chủ; nội bộ đoàn kết, không có hiện tượng đơn, thư khiếu nại, tố cáo; xây dựng kế hoạch kiểm tra giám sát đảng viên trong chi bộ về việc chấp hành Điều lệ, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và thực hiện các nhiệm vụ được giao; lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, thực hiện đúng các quy định của Đảng và Nhà nước; tổ chức đánh giá, phân loại đúng thực trạng đội ngũ cán bộ, đảng viên, người làm báo; thực hiện nghiêm túc việc đánh giá cán bộ, viên chức, phóng viên, biên tập viên hằng tháng, hằng kỳ và hằng năm để bố trí, sắp xếp các vị trí việc làm phù hợp với năng lực chuyên môn từng đối tượng; xây dựng đội ngũ phóng viên, biên tập viên, viên chức và cán bộ quản lý đủ về số lượng, bảo đảm chất lượng, có lập trường tư tưởng chính trị vững vàng, phẩm chất

đạo đức, lối sống tốt, có trình độ, năng lực chuyên môn nghiệp vụ đáp ứng với nhu cầu của xã hội và các cấp lãnh đạo. Trong công tác, sinh hoạt và tổ chức các hoạt động của đơn vị luôn được Báo chú trọng và đề cao việc xây dựng tập thể đoàn kết, thân ái, phát huy tính sáng tạo, chủ động trong công tác ở mỗi đảng viên, cán bộ, viên chức trong đơn vị, để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao theo đúng nguyên tắc tập trung dân chủ.

Báo thực hiện tốt công tác quy hoạch, đào tạo, chuẩn hoá, bồi dưỡng, điều động, luân chuyển và sử dụng cán bộ, đảng viên, viên chức trong đơn vị. Tòa soạn cũng tạo điều kiện tốt nhất để cán bộ, đảng viên, người làm báo được học tập nâng cao trình độ chuyên môn, trình độ lý luận chính trị; đồng thời khơi dậy phong trào tự giác học tập và rèn luyện, đẩy lùi những biểu hiện giáo điều, bảo thủ, trì trệ, lý luận suông trong tư duy của mỗi cán bộ, đảng viên, rèn luyện phong cách tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo, phong cách làm việc dân chủ, khoa học, kỹ lưỡng, cụ thể, tới nơi tới chốn song song với việc củng cố các kỹ năng mềm quan trọng như kỹ năng tư duy, giao tiếp, ứng xử. Người đảng viên trong tòa soạn là những người định hướng dư luận nên phải luôn hướng tư duy của mình ra bên ngoài để học hỏi, tiếp thu những tinh hoa văn hóa - tư tưởng của nhân loại để làm giàu tri thức và phát triển tư duy của mình: Phải suy ngẫm, so sánh, lọc bỏ, lựa chọn, phân biệt đúng sai, tiến bộ hay lạc hậu để biết tự điều chỉnh, tự hoàn thiện, nắm bắt được cái mới, cái hợp quy luật phát triển, nắm bắt được xu thế phát triển của thời đại, dự báo được con đường phát triển của dân tộc, của thế giới từ đó áp dụng vào thực tiễn, làm cho lý luận cách mạng thấm sâu vào quần chúng qua từng bài viết. Mỗi đảng viên cần nhận thức được sự đa chiều, thậm chí trái chiều, của các kênh thông tin; mỗi đảng viên, những người làm báo

phải có tư duy độc lập, tự chủ, để bảo vệ tính đúng đắn trong các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đồng thời nhận thấy những điểm hạn chế, bất cập trong các chính sách để có kiến nghị sửa đổi, bổ sung hợp lý.

Công tác kiểm tra, giám sát việc giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đảng viên trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được Tòa soạn đặc biệt chú trọng. Việc kiểm tra, giám sát được thực hiện thường xuyên, liên tục, ngăn ngừa những hạn chế, vướng mắc trong mỗi cán bộ, đảng viên; giữ gìn kỷ luật, kỷ cương trong Đảng, trong đơn vị.

- Để những kế hoạch và định hướng phát triển trên được triển khai có hiệu quả, Báo VietNamNet mong muốn nhận được sự chỉ đạo, hỗ trợ, tạo điều kiện từ các cấp lãnh đạo ở trong một số vấn đề sau:

- Để Báo thực sự được chủ động trong việc đầu tư, đào tạo, thu hút và “giữ chân” được nhân sự có năng lực, làm việc hiệu quả. Báo mong muốn trong thời gian gần nhất được vận dụng cơ chế tài chính như doanh nghiệp để giúp nâng cao hiệu quả quản lý tài chính, gắn chặt với sự vận hành của cơ chế thị trường.

- Được triển khai các dự án nâng cấp hạ tầng, trang thiết bị kỹ thuật để nâng cao năng lực, theo kịp xu hướng công nghệ hiện đại.

- Được triển khai thực hiện các đề án tuyên truyền của Bộ, ngành, Chính phủ.

PHÁT HUY TÍNH TIÊN PHONG, GƯƠNG MẪU CỦA NGƯỜI ĐỨNG ĐẦU CẤP ỦY, LÃNH ĐẠO CƠ QUAN BÁO CHÍ TẠI BÁO ĐẦU TƯ

Báo Đầu tư

Báo Đầu tư là cơ quan ngôn luận của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, ra đời đầu những năm 90 của thế kỷ XX, khi đất nước bắt đầu những bước đầu tiên của công cuộc Đổi mới.

Xuất bản số báo đầu tiên ngày 27/9/1991, với tờ báo in *Việt Nam Đầu tư nước ngoài* (bằng tiếng Việt) và *Vietnam Investment Review* (bằng tiếng Anh), đến nay, Báo Đầu tư đã có 5 ấn bản báo in và 4 ấn bản điện tử, cùng nhiều chuyên san, chuyên đề thường niên và các ấn phẩm đặc biệt được xuất bản kịp thời dưới sự chỉ đạo của Chính phủ, của Bộ Kế hoạch và Đầu tư để phục vụ các sự kiện lớn của đất nước và cộng đồng doanh nghiệp.

Các xuất bản phẩm của Báo Đầu tư đã phản ánh kịp thời và đậm nét các sự kiện kinh tế - chính trị quan trọng, các hoạt động hợp tác kinh tế song phương và đa phương của Việt Nam với các quốc gia trên thế giới, góp phần cùng báo chí cả nước cổ vũ và thúc đẩy công cuộc phát triển kinh tế - xã hội của đất nước theo đường lối đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tích cực hội nhập quốc tế, trở thành người đồng hành tin cậy của cộng đồng doanh nghiệp, nhà đầu tư trong và ngoài nước.

Để có được sự phát triển vững mạnh, bài học lớn nhất, sâu sắc nhất được Đảng ủy, Ban Biên tập Báo Đầu tư rút ra và thực hiện nhất quán chính là vai trò tiên phong, gương mẫu của người đứng đầu cấp ủy và lãnh đạo Báo, cụ thể là Đảng ủy và Ban Biên tập Báo Đầu tư, thể hiện ở một số điểm sau đây:

Thứ nhất, người đứng đầu Đảng ủy - Ban Biên tập Báo phải luôn có sự phối hợp chặt chẽ, đồng thuận cao nhất trong mọi công tác chỉ đạo, điều hành, tạo sự thống nhất từ chiến lược phát triển đến thống nhất trong hành động cụ thể của cơ quan.

Để cụ thể hóa sự thống nhất đó, tùy theo thực tiễn nhân sự các giai đoạn, Báo Đầu tư đã thực hiện việc nhất thể hóa chức danh Bí thư Đảng ủy với Tổng Biên tập hoặc Tổng Biên tập làm Phó Bí thư Đảng ủy. Hiện nay, tất cả các thành viên Ban Biên tập Báo Đầu tư đều là Đảng ủy viên, phân công phụ trách các mảng công tác của tòa soạn.

Đảng ủy và Ban Biên tập Báo Đầu tư duy trì họp đều đặn một lần/tháng để cho ý kiến về các chương trình, kế hoạch công tác lớn của cơ quan. Các cuộc họp liên tịch Đảng ủy - Ban Biên tập được tổ chức thường xuyên để quyết định các vấn đề lớn theo Quy chế phối hợp Đảng ủy - Ban biên tập.

Đồng thời, Ban Biên tập linh hoạt hội ý, họp để xử lý các tình huống, bảo đảm nguyên tắc tập trung dân chủ nhưng luôn đề cao vai trò của người đứng đầu và tạo tính thống nhất trong toàn Đảng bộ.

Các đồng chí ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ Báo sinh hoạt chuyên môn tại các phòng, ban chuyên môn, được giao nhiệm vụ thay mặt Đảng ủy phổ biến, thông tin những vấn đề lớn, công tác trọng tâm của Đảng ủy và toàn cơ quan tới các Chi bộ, buổi sinh hoạt chuyên môn.

Sự thống nhất bắt nguồn từ người đứng đầu cấp ủy đảng, Ban Biên tập được truyền tải tới lãnh đạo các chi ủy, lãnh đạo các phòng, ban, và các cán bộ, đảng viên, từ đó lan tỏa tới toàn bộ đội ngũ. Nhờ đó, Báo Đầu tư không chỉ luôn giữ vững tôn chỉ, mục đích, bám sát các chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước, các chủ trương, hoạt động của Bộ Kế hoạch và Đầu tư mà còn triển khai các chủ trương, chỉ thị, nghị quyết thành các đề tài báo chí nóng, phản ánh sinh động đời sống kinh tế - chính trị - xã hội của đất nước. Điển hình như các loạt đề tài về tái cơ cấu nền kinh tế; về các đột phá chiến lược của nền kinh tế; về vai trò của kinh tế tư nhân; về phòng, chống tham nhũng, lãng phí... Những năm qua, Báo Đầu tư đã đạt được nhiều giải thưởng báo chí cấp quốc gia, như các giải A, B, C Giải thưởng Báo chí quốc gia; giải B Báo chí đối ngoại; giải C “Báo chí với công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí”; giải Khuyến khích Báo chí về Xây dựng Đảng (Giải Búa liềm vàng) và nhiều giải báo chí chuyên ngành..., Các giải thưởng đó đều là các đề tài, vấn đề nóng được Đảng ủy, Ban Biên tập chỉ đạo gắn với việc triển khai các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, của Chính phủ.

Thứ hai, phải thực sự tôn trọng kỷ luật, kỷ cương, nghiêm khắc, đề cao tính tuân thủ và hiệu lực, hiệu quả trong chỉ đạo, điều hành.

Thực tiễn của Báo Đầu tư cho thấy, chỉ đạo điều hành một bộ máy gần 200 cán bộ, phóng viên, biên tập viên với nhiều xuất bản phẩm, làm sao cho vừa bảo đảm được nhiệm vụ tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, vừa đáp ứng được nhu cầu thông tin kinh tế - chính trị - xã hội của độc giả, nhà đầu tư trong và ngoài nước, vừa duy trì được sức cạnh tranh của các ấn phẩm

trên thị trường báo chí ngày càng khắc nghiệt, việc tuân thủ kỷ luật, kỷ cương trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành là vô cùng khó khăn.

Để làm được điều đó, Đảng ủy, Ban Biên tập Báo Đầu tư luôn xây dựng chương trình công tác cả năm, chương trình công tác tháng, lịch công tác tuần của cả cơ quan, của Đảng ủy, Ban Biên tập và của từng đơn vị, phòng, ban chuyên môn. Đó là cơ sở để có cái nhìn tổng thể, bao quát, định hình được những nhiệm vụ trọng tâm và hướng đi xuyên suốt cho các ấn phẩm, các đơn vị cũng như thấy rõ trách nhiệm phối hợp, kết hợp công tác của các đơn vị liên quan.

Đồng thời, các chương trình, kế hoạch và lịch công tác cũng được kịp thời bổ sung, điều chỉnh phù hợp với thực tiễn phát sinh, bảo đảm các kế hoạch được thực hiện hiệu quả nhất.

Với các chương trình, kế hoạch được chuẩn bị kỹ lưỡng đó, tính tuân thủ được đề cao từ người đứng đầu cấp ủy Đảng và Ban Biên tập, tạo sự thống nhất trong toàn hệ thống, giúp các hoạt động của Báo Đầu tư được vận hành thông suốt, không có tình trạng “vênh” nhau hay “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược”, nhất là trong công tác bảo đảm định hướng tuyên truyền, bảo đảm các nội dung tuyên truyền trọng tâm trên các xuất bản phẩm của Báo Đầu tư.

Thứ ba, để thực hiện được sự thống nhất và tính tuân thủ, trước hết người đứng đầu cấp ủy đảng, Ban Biên tập Báo phải thực sự nêu gương, làm gương.

Việc phát huy tính tiên phong, gương mẫu của người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo cơ quan được làm rõ và đi vào thực tế hơn khi thực hiện Chỉ thị 03-CT/TW ngày 14/5/2011 và sau này là Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách

Hồ Chí Minh”, người đứng đầu cấp ủy và Ban Biên tập đều có chương trình học tập, làm theo Bác và có bản cam kết, cụ thể hóa các nội dung theo nhiệm vụ, cương vị công tác của mình.

Đồng thời, lịch công tác của Đảng ủy, Ban Biên tập và cá nhân lãnh đạo Đảng ủy, Ban Biên tập đều được công khai, thông báo tới toàn Tòa soạn để các đơn vị và cán bộ, đảng viên cùng giám sát. Đó là cơ sở để cán bộ, đảng viên nắm được các đồng chí cấp ủy đảng, Ban Biên tập tuân thủ kỷ luật, chương trình công tác, làm đúng trách nhiệm, quyền hạn của người đứng đầu như thế nào.

Thực hiện Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa XI) về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp, việc nêu gương của người đứng đầu tại Báo Đầu tư được thể hiện ở các nội dung: về tư tưởng chính trị; về đạo đức, lối sống, tác phong; về tự phê bình, phê bình; về quan hệ với nhân dân; về trách nhiệm trong công tác; về ý thức tổ chức kỷ luật.

Các nội dung trên được đưa vào nội dung sinh hoạt chi bộ, được cụ thể hóa thành tiêu chí, chuẩn mực đạo đức cụ thể của đảng viên Báo Đầu tư. Đó là *Trách nhiệm, sáng tạo; Khiêm tốn, bản lĩnh; Trong sạch, liêm khiết; Chất lượng, hiệu quả; Gương mẫu, đầu tàu; Dân chủ, đoàn kết; Gắn bó, tận tụy; Văn minh, lịch lãm; Sống vui khỏe, lành mạnh*. Trong đó, chuẩn mực *Gương mẫu, đầu tàu* quy định đảng viên, nhất là người đứng đầu Báo Đầu tư phải làm gương cho quần chúng, cấp dưới và đi đầu trong công việc, đảm đương việc khó, dám làm dám chịu trách nhiệm. Trong đó, *đối với nêu gương về tư tưởng chính trị*: Lãnh đạo Báo xác định, nếu không nêu gương trong học tập, cập nhật kiến thức, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối đổi mới của Đảng,

mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội thì khó có thể chỉ đạo, định hướng để các ấn phẩm tuyên truyền đúng và bảo vệ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Lãnh đạo Báo Đầu tư đã tổ chức học tập nghiêm túc và kịp thời các nghị quyết của Đảng. Ngay trong việc này, người đứng đầu cấp ủy và đơn vị cũng luôn nêu gương trong việc học tập, đặc biệt là đi đầu xây dựng kế hoạch hành động cá nhân thực hiện nghị quyết.

Một điểm khá rõ nét tại Báo Đầu tư là chương trình hành động thực hiện các nghị quyết trung ương được xây dựng kịp thời, thiết thực, gắn chặt với nhiệm vụ chuyên môn của đơn vị, thực hiện sớm nhất có thể, nhằm bảo đảm tuyên truyền đúng, kịp thời các nghị quyết, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Nêu gương về tư tưởng chính trị còn thể hiện rõ ở tính tuân thủ định hướng tuyên truyền của Đảng và Nhà nước cũng như tôn chỉ mục đích. Trải qua quá trình xây dựng và phát triển, tập thể Ban Biên tập, cán bộ, phóng viên, biên tập viên đã luôn nỗ lực phấn đấu làm tốt nhiệm vụ chính trị, bám sát tôn chỉ mục đích, đồng hành cùng công cuộc đổi mới và hội nhập của đất nước, góp phần thiết thực vào sự phát triển của nền báo chí cách mạng Việt Nam; đạt nhiều thành tựu nổi bật, được ghi nhận, Báo Đầu tư đã được Đảng và Nhà nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhất.

Đối với nêu gương trong quan hệ với nhân dân: Lãnh đạo cấp ủy, Ban Biên tập Báo Đầu tư xác định quan hệ đó thể hiện ở thái độ khách quan, công tâm khi đưa tin đến bạn đọc; là thái độ quyết đấu tranh với những biểu hiện vô cảm, quan liêu, cửa quyền, hách dịch và các hành vi những nhiễu, gây

phiên hà doanh nghiệp. Vấn đề này càng có ý nghĩa trong bối cảnh phát triển báo chí hiện nay. Lãnh đạo Báo Đầu tư xác định nhiệm vụ của Báo là thực sự đồng hành cùng nhà đầu tư và doanh nghiệp, luôn tuân thủ pháp luật và các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ những người làm báo trong Tòa soạn.

Thứ tư, luôn nắm bắt kịp thời, tuân thủ chặt chẽ chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông về công tác báo chí.

Trong bối cảnh xã hội thông tin đa dạng nhưng không kém phần xô bồ hiện nay, điều làm nên sự riêng biệt, tạo sự tin tưởng cho độc giả chính là thông tin đúng, chân thực, trách nhiệm với đất nước nói chung, với cộng đồng doanh nghiệp, nhà đầu tư nói riêng. Chính vì thế, hơn lúc nào hết, người đứng đầu cấp ủy đảng và Ban Biên tập phải nắm vững những chỉ đạo, định hướng trong công tác tư tưởng, những nhiệm vụ trọng tâm của báo chí - truyền thông. Với cơ quan Báo Đầu tư, đó còn là những nhiệm vụ của Bộ Kế hoạch và Đầu tư với tư cách là cơ quan tham mưu tổng hợp về kinh tế - xã hội của Đảng và Chính phủ.

Khi người đứng đầu cấp ủy đảng, Ban Biên tập đã gương mẫu trong nắm bắt, quán triệt những nhiệm vụ của công tác tư tưởng và cụ thể hóa trong chỉ đạo, điều hành thì chắc chắn Tòa soạn sẽ có một đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên làm báo trách nhiệm, làm nghề chân chính, tạo ra những xuất bản phẩm hữu ích cho xã hội.

VIẾT VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG LÀ CƠ HỘI NÂNG CAO NHẬN THỨC, HIỂU BIẾT VỀ CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN CƠ QUAN BÁO CHÍ

Báo Hà Nội mới

Trong công tác xây dựng Đảng, báo chí có vai trò đặc biệt quan trọng, đó là tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nói chung, về lĩnh vực công tác xây dựng Đảng, giáo dục chính trị nói riêng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân. Báo chí phản ánh việc thực hiện các chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng trong cuộc sống; phản ánh những vấn đề phát sinh trong quá trình thực hiện để kịp thời điều chỉnh; phản ánh tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng, tình cảm của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân; phản ánh những cách làm hay, những mô hình tốt trong việc đưa các chủ trương, nghị quyết của Đảng vào cuộc sống... Chính vì vậy, Đảng ta luôn đánh giá cao vị trí, vai trò của báo chí trong công tác xây dựng Đảng. Đặc biệt, Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII đã xác định báo chí, công luận là một trong bốn hệ thống giám sát cán bộ, đảng viên.

Tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng là công việc khó khăn, gian khổ và rất dễ khô khan, kém hấp dẫn, kém hiệu quả. Khó khăn, bởi đòi hỏi mỗi cán bộ, phóng viên phải nắm đủ, nắm chắc những chủ trương, đường lối nói chung; các

chỉ thị, nghị quyết, quy định, quyết định,... của Đảng và Nhà nước nói riêng. Bên cạnh đó, mỗi cán bộ, phóng viên còn phải tìm hiểu và nắm đầy đủ các vấn đề liên quan tới những nội dung của công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức cũng như mối quan hệ, sự tác động qua lại, chi phối lẫn nhau của từng nội dung này.

Ngay cả nắm đủ, nắm chắc rồi, vẫn còn các khó khăn khác phải vượt qua là phóng viên phải bám sát thực tiễn phong phú, sinh động của các mặt công tác này. Trong quá trình sáng tạo các tác phẩm báo chí, phóng viên cũng phải làm sao để thuyết phục, hấp dẫn người đọc; tránh giáo điều, khô cứng. Không chỉ kết cấu tác phẩm, mà cả cách diễn đạt cũng đòi hỏi vừa phải chuẩn chỉ vừa phải phải sinh động, hấp dẫn.

Tuy khó khăn, vất vả vậy, nhưng tuyên truyền về xây dựng Đảng lại là công việc mang ý nghĩa quan trọng và không thể không làm tốt trong mỗi cơ quan báo Đảng. Một lỗi đĩnh chính về số liệu ở một bài viết về các lĩnh vực khác có thể dễ được người đọc thông cảm cho sự non yếu về kiến thức, nghiệp vụ, hay cách làm việc còn chưa tốt; nhưng một lỗi về công tác xây dựng Đảng trên tờ báo Đảng thì rất khó có thể bỏ qua, khó cảm thông - vì tính chất đặc biệt của nội dung mà bài viết đề cập.

Yêu cầu này đòi hỏi việc tổ chức lực lượng, tổ chức thông tin về công tác xây dựng Đảng tại mỗi cơ quan báo Đảng phải luôn đặt ở cấp độ ưu tiên cao với những giải pháp khả thi để đạt hiệu quả cao nhất.

Báo Hà Nội mới là cơ quan ngôn luận của Thành ủy Hà Nội, tiếng nói của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thủ đô, có vinh dự phục vụ Đảng bộ có số lượng đảng viên đông nhất cả nước (trên 44 vạn đảng viên), trong đó có khá đông đảng viên có tuổi Đảng cao, có trình độ nhận thức, bản lĩnh chính trị vững vàng, sắc sảo.

Xác định rõ trách nhiệm của mình, nên trong bốn năm qua, thiết thực triển khai đưa Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và nghị quyết đại hội Đảng các cấp vào cuộc sống, Báo Hà Nội mới đã bám sát sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Thành ủy Hà Nội, tập trung triển khai một số biện pháp nhằm không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng trên các ấn phẩm của mình.

Đảng ủy, Ban Biên tập Báo Hà Nội mới đã thường xuyên chỉ đạo, định hướng cụ thể cho các ban chuyên môn phục vụ cho việc tuyên truyền về nội dung này trên cả 4 ấn phẩm của báo: *Hà Nội mới hằng ngày*, *Hà Nội mới điện tử*, *Hà Nội mới cuối tuần* và *Hà Nội ngày nay* phù hợp với đặc tính từng ấn phẩm cũng như theo từng thời điểm, kết hợp với tập trung vào những vụ việc phát sinh, bảo đảm bám sát tinh thần chỉ đạo của Trung ương, Thành ủy, trung thực, chính xác, đúng định hướng.

Thời gian qua, đi đôi với việc tuyên truyền sâu rộng trên các ấn phẩm, Báo Hà Nội mới đã duy trì đều đặn 2 chuyên trang “*Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị*” hằng tuần vào thứ Ba và thứ Năm trên Hà Nội mới hằng ngày. Ngoài ra, các chuyên mục khác như: *Luận bàn - Hành động*, *Đối thoại chủ nhật*, *Suy ngẫm đầu tuần*, *Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể*, *Phóng sự*, *Sự việc - Dư luận*... cũng thường xuyên đề cập các nội dung của công tác xây dựng Đảng. Quan điểm chỉ đạo của Ban Biên tập đối với chuyên trang, chuyên mục này là phải đạt được mục đích: Lấy “xây” để “chống”, lấy cái đẹp dẹp cái xấu, lấy cái tích cực đẩy lùi cái tiêu cực...

Báo Hà Nội mới đã tập trung tuyên truyền việc thực hiện Nghị quyết Đại hội XII và các Hội nghị Trung ương (khóa XII);

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Hà Nội khóa XVI, các hội nghị thường kỳ của Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố khóa XVI. Báo đã sớm mở chuyên mục “*Làm theo Bác*” ra mỗi tuần một kỳ để phục vụ tuyên truyền chuyên sâu việc tổ chức thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đặc biệt, từ ngày 01/10/2018, Báo đã xây dựng chuyên mục mới là “*Phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”*” ra đều đặn vào thứ Hai trên báo *Hà Nội mới* hàng ngày để thiết thực phục vụ triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Lực lượng nòng cốt phục vụ cho nhiệm vụ tuyên truyền về xây dựng Đảng trên *Hà Nội mới* hàng ngày và *Hà Nội mới* điện tử (hai ấn phẩm chính tuyên truyền về xây dựng Đảng) là Ban Xây dựng Đảng - Nội chính, trong đó chuyên trách về công tác xây dựng Đảng có 2 phóng viên. Ngoài ra, có hơn 10 biên tập viên, lãnh đạo Ban Thư ký tòa soạn, Ban Xây dựng Đảng - Nội chính, Ban Báo *Hà Nội mới* điện tử, Ban Biên tập có thể tham gia viết về vấn đề này.

Để đáp ứng đòi hỏi tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, Báo không ngừng tìm tòi, đổi mới, rút ra kinh nghiệm để từng bước nâng cao hiệu quả trong tổ chức tuyên truyền.

- Trước hết là về nâng cao chất lượng cho “đội ngũ khung” tuyên truyền về xây dựng Đảng. Ban Biên tập Báo đã rà soát để bố trí cho các cán bộ, phóng viên hoàn thiện kiến thức về lý luận chính trị, nhằm nâng cao nhận thức chính trị. Chỉ tính trong vòng ba năm qua, Báo đã cử 40 lượt cán bộ, phóng viên đi học các lớp cao cấp và trung cấp lý luận chính trị. Sau khi đi học về, nhận thức của các phóng viên, biên tập viên được cải thiện; những lỗi về chính trị đã giảm. Để không ngừng

nâng cao hơn chất lượng tuyên truyền chính trị trên Báo cũng như hướng tới cách làm việc chuyên nghiệp, Ban Biên tập Báo đã xây dựng, ban hành Quy định về thưởng, phạt trong xuất bản - trong đó những lỗi về chính trị đều được đặt ở mức phạt cao. Nhờ cách làm này, phóng viên, biên tập viên đã bớt dần cách viết đại khái, viết ẩu; thay vào đó là đã chịu khó tìm hiểu, bám sát các văn kiện của Đảng, nắm các chủ trương, đường lối, chỉ thị, nghị quyết, nguyên tắc Đảng dần sâu sắc hơn.

- Báo đã tập trung tổ chức nhiều đợt tập huấn nghiệp vụ, sinh hoạt chuyên đề nhằm nâng cao kỹ năng tác nghiệp cũng như cách sáng tạo một tác phẩm báo chí về xây dựng Đảng cho cán bộ, phóng viên sao cho hiệu quả, hấp dẫn; đồng thời triển khai trong cơ quan nhiều biện pháp nhằm nâng cao chất lượng các hoạt động nghiệp vụ:

+ Để đổi mới cách viết, nâng cao hiệu quả các tác phẩm báo chí, Ban Biên tập Báo đã triển khai trong toàn cơ quan bốn yêu cầu đối với một bài viết: (1) Bài viết phải có chủ đề; (2) Phải có logic trong kết cấu bài; (3) Phải sinh động, thuyết phục thông qua các dẫn chứng, nhân chứng; (4) Xác định rõ tính mục đích của tác phẩm - viết để làm gì. Các yêu cầu này, đã giúp phóng viên tác nghiệp nhanh hơn, hiệu quả hơn, các bài viết sinh động, hấp dẫn và hiệu quả hơn. Tình trạng bài viết khô khan, chép lại báo cáo giảm rõ rệt.

+ Ban biên tập Báo đưa ra yêu cầu mang tính bắt buộc trong thực hiện tuyên truyền là phải có kế hoạch, nhất là các loạt bài viết về sự kiện lớn của Đảng. Cách thức tác nghiệp cũng liên tục được rút kinh nghiệm, hoàn thiện dần theo hướng “công thức hóa” cách làm, nhằm thông tin nhanh, hấp dẫn, trúng nhu cầu người đọc.

+ Việc ứng dụng thành tựu công nghệ thông tin vào sáng tạo các tác phẩm báo chí, nhất là trên ấn phẩm báo điện tử (như Long form, E magazin, Infografic, Megastory...) được Báo hết sức quan tâm, nhờ vậy đã tạo ra những tác phẩm báo chí sinh động, phong phú, chất lượng cao.

Qua quá trình triển khai những biện pháp nêu trên, mỗi phóng viên, biên tập viên đã có chuyển biến mạnh mẽ về ý thức, hiểu đúng, viết đúng về các mặt của công tác xây dựng Đảng. Nói cách khác, viết về xây dựng Đảng là cơ hội nâng cao nhận thức, hiểu biết về chính trị cho cán bộ, đảng viên trong cơ quan Báo Hà Nội mới. Không chỉ viết đúng, sinh động nội dung các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, quá trình đưa nghị quyết trên mọi lĩnh vực vào cuộc sống... đội ngũ phóng viên, biên tập viên, lãnh đạo Báo còn tích cực xây dựng kế hoạch, triển khai nhiều loạt bài chứa đựng chiều sâu thông tin. Vì vậy, tham gia Giải báo chí “Búa liềm vàng” năm 2017, 2018, Báo đều đạt giải. Đặc biệt, qua hai năm hưởng ứng Giải báo chí về Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị của thành phố Hà Nội năm 2018, 2019 do Thành ủy Hà Nội tổ chức, Báo Hà Nội mới đã xuất sắc đoạt 2 giải A, 2 giải B và 2 giải C về tuyên truyền xây dựng Đảng và hệ thống chính trị.

Từ thực tiễn tuyên truyền về xây dựng Đảng trên Báo Hà Nội mới, Báo rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

- Một là, phải quan tâm nâng cao chất lượng đội ngũ phóng viên, biên tập viên về xây dựng Đảng, thông qua nâng cao trình độ lý luận chính trị, bản lĩnh và trình độ làm nghề.

Yêu cầu hàng đầu đối với những người làm báo về xây dựng Đảng là phẩm chất vững vàng về chính trị. Do vậy, tự thân mỗi cơ quan báo chí, cơ quan quản lý báo chí cần chủ động nâng cao trình độ lý luận chính trị cho đội ngũ phóng viên bằng

các hình thức: Tổ chức kịp thời việc quán triệt và triển khai sâu rộng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tích cực chỉ đạo tuyên truyền, cổ vũ thành tựu công cuộc đổi mới; đồng thời cử phóng viên đi học các lớp bồi dưỡng, khóa đào tạo chính trị và tăng cường rèn luyện bản lĩnh, sự nhạy cảm chính trị trong quá trình tác nghiệp, sáng tạo tác phẩm báo chí.

- *Hai là*, quan tâm bồi dưỡng nâng cao kỹ năng trong tuyên truyền xây dựng Đảng. Yêu cầu tuyên truyền thường là theo phương châm “xây là chính” và phải “đúng, trúng, hay”, do đó, các cơ quan báo chí cần chủ động và không ngừng đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng viết về xây dựng Đảng cho phóng viên.

- *Ba là*, chú trọng đào tạo qua thực tiễn công việc: Đối với các phóng viên, việc bám sát hoạt động thực tiễn các tổ chức Đảng, đi sâu, đi sát cơ sở luôn là yêu cầu cần thiết để nâng cao trình độ chuyên môn, kiến thức về xây dựng Đảng. Điều đó rất cần khi đội ngũ phóng viên, biên tập viên được đào tạo ở nhiều chuyên ngành khác nhau. Thường xuyên đi cơ sở, rèn luyện phong cách “đi, học, đọc, viết”, phóng viên, cộng tác viên tích lũy vốn sống thực tiễn, có kiến thức sâu rộng để tác phẩm mang hơi thở cuộc sống, hấp dẫn và thu hút bạn đọc.

Định kỳ, nhóm phóng viên tổ chức rút kinh nghiệm chuyên môn, nghiệp vụ, chỉ rõ những mặt mạnh, mặt yếu, đề ra biện pháp khắc phục cụ thể. Mỗi quý một lần, các phòng, ban nghiệp vụ tổ chức họp, thảo luận từng vấn đề cụ thể như: Nâng cao chất lượng ảnh; đổi mới cách đưa tin hội nghị, rút tiêu đề cho tác phẩm... Tại các phòng, ban chuyên môn, cán bộ lãnh đạo, đảng viên quan tâm hướng dẫn nghiệp vụ cho phóng viên trẻ, phóng viên mới vào nghề theo hình thức “cầm tay chỉ việc”.

Bản thân mỗi người làm báo cần chủ động tiếp thu, vận dụng kiến thức, kỹ năng làm báo hiện đại, đáp ứng tốt hơn yêu cầu ngày càng cao của công tác tuyên truyền về xây dựng Đảng.

- *Bốn là*, phải tổ chức lực lượng đủ mạnh, khoa học và phân công rõ trách nhiệm.

Việc viết và phản ánh về xây dựng Đảng thường được coi là khó, khô và khổ, nhưng nếu nhà báo biết khai thác, biết nắm lấy mạch nguồn sự việc và lý giải được những vấn đề có lý, có tình thì nhân dân càng thêm tin tưởng báo chí, tin vào Đảng. Bởi vậy, đào tạo, bồi dưỡng để xây dựng được đội ngũ những người làm báo chuyên viết về xây dựng Đảng có trí tuệ, tâm huyết là rất cần thiết. Cùng với đó, phải xây dựng và duy trì trong thực tế cơ chế phối hợp giải quyết công việc.

Hiện nay, Báo Hà Nội mới đã tiến hành phân công rõ chức năng, nhiệm vụ của nhóm phóng viên trực tiếp phụ trách tuyên truyền về xây dựng Đảng. Báo cũng đã chủ động lập nhóm phóng viên chuyên trách đưa tin về hoạt động của các đồng chí trong Thường trực Thành ủy, nhóm phóng viên chính luận, trực tiếp tác nghiệp tại những “điểm nóng” của thành phố; tác nghiệp liên quan đến những vấn đề về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, vạch trần bộ mặt thật của các phần tử phản động, cơ hội chính trị.

Thực tế hoạt động báo chí cho thấy, viết và thông tin về xây dựng Đảng là vấn đề ít hấp dẫn với cán bộ, phóng viên là vấn đề khó từ khâu phát hiện đề tài, xác định nội dung, khai thác tài liệu cho đến việc thể hiện tác phẩm và có những yêu cầu và đòi hỏi khắt khe nhất định. Ngoài ra, các bài viết về công tác xây dựng Đảng hầu hết chưa thực sự phong phú, đa dạng, mới chỉ tập trung vào các vấn đề, sự kiện chính trị nổi bật.

Các bài viết còn thiên về phản ánh, hạn chế ngôn luận, thiếu sức thuyết phục, sức chiến đấu và tính dự báo định hướng tư tưởng đúng và kịp thời; còn chưa chủ động và thiếu giải pháp phù hợp để định hướng thông tin trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và công nghệ thông tin, mạng xã hội phát triển mạnh mẽ; thiếu giải pháp đủ mạnh để đấu tranh có hiệu quả với các thông tin sai lệch, phản bác lại những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động. Việc phát huy vai trò, trách nhiệm trong đấu tranh, ngăn chặn suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên còn hạn chế, hiệu quả chưa cao...

Nghị quyết Trung ương 5 (khoá X) về công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới chỉ rõ cần đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng phẩm chất chính trị, năng lực chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ những người làm báo. Vì vậy, từ thuận lợi, khó khăn, thách thức hiện nay, bản thân mỗi nhà báo tham gia tuyên truyền về xây dựng Đảng cần coi đây là cơ hội nâng cao nhận thức, hiểu biết về chính trị và hoàn thiện bản thân, qua đó có những tác phẩm báo chí đạt chất lượng, góp phần vào công cuộc xây dựng Đảng đang được đẩy mạnh hiện nay.

NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG QUẢN LÝ, NGĂN NGỪA, XỬ LÝ NGHIÊM CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN, PHÓNG VIÊN SAI PHẠM TRONG HOẠT ĐỘNG BÁO CHÍ

Báo Sài Gòn giải phóng

Trong khoảng một vài năm trở lại đây, chúng ta chứng kiến sự phát triển của báo chí hiện đại với hàng loạt xu hướng mới. Những khái niệm được coi là những mô hình báo chí tiên tiến trước đây như tòa soạn hội tụ, social media... thì nay đã gần như nhường chỗ cho hàng loạt xu hướng mới như: báo chí đa nền tảng, siêu tác phẩm báo chí, báo chí xã hội, báo chí dữ liệu... Một trong những thành tựu khoa học - công nghệ được ứng dụng khá nhanh trong hoạt động báo chí là trí tuệ nhân tạo (AI). Ở Việt Nam, rất nhiều cơ quan báo chí đã triển khai thực hiện các sản phẩm báo chí đa nền tảng hay báo chí sáng tạo, mang đến cho bạn đọc với những cách tiếp cận khác nhau. Tuy nhiên, cho dù hiện nay robot đã được sử dụng để thực hiện những tác phẩm báo chí với vai trò là biên tập viên, phóng viên, nhưng nhà báo “bằng xương, bằng thịt” vẫn không thể thay thế. Trong sự phát triển nhanh chóng ấy, nhà báo cũng đang đứng trước những thách thức, tác động không nhỏ của nhiều yếu tố kỹ thuật và xã hội mà bên cạnh những khía cạnh tích cực thì sự tác động ấy cũng gây ra những vấn đề tiêu cực,

đòi hỏi phải có những cơ chế và cách thức quản lý, giám sát, ngăn ngừa những hành vi tiêu cực do khách quan lẫn chủ quan mang đến.

Khoa học kỹ thuật phát triển, yếu tố kỹ thuật ngày càng đóng vai trò quan trọng cũng đặt ra thách thức cho nhà báo về vấn đề nghiệp vụ. Nếu như trước kia, để có được một bản tin nhỏ, phóng viên cũng phải trực tiếp đến cơ sở để tìm hiểu, lấy thông tin, kiểm chứng rồi mới đưa tin thì ngày nay, có những bản tin người viết chỉ cần ngồi một chỗ và thực hiện trong vài phút. Chưa bàn đến tính đúng sai của bản tin, nhưng sự thuận tiện này ngày càng dẫn đến một thực tế trong tác nghiệp báo chí hiện nay là việc người làm báo ít đi cơ sở, thiếu đối soát và cũng từ đó những thể loại báo chí khó, đòi hỏi thực tế cao như điều tra, phóng sự, đối thoại... ngày càng hiếm hoặc chất lượng không cao. Giai đoạn “nhà báo công dân” bắt đầu khi mạng xã hội phát triển mạnh mẽ đã khiến vai trò của phóng viên truyền thống ngày càng bị chia sẻ bởi nhiều yếu tố khác. Và cũng chính vì điều này mà những yếu tố tiêu cực sẽ xuất hiện nhiều hơn nếu nhà báo không đủ bản lĩnh, thiếu khách quan và khiêm tốn.

Một trong những yếu tố quan trọng nhất của báo chí là sự thật. Phóng viên là người tiếp cận sự thật, chuyển tải đến bạn đọc thông tin chính xác, đúng sự thật. Vấn đề là phóng viên tiếp cận sự thật đó như thế nào và phản ánh sự thật đó ra sao. Thực tế hiện nay, không ít phóng viên, do chạy theo nhu cầu thông tin nhanh, thị hiếu tò mò mà bỏ qua tính chính xác trong kiểm chứng và đưa thông tin khiến độ chính xác của thông tin rất thấp, thậm chí bằng không. Từ đây cũng phát sinh các vấn đề tiêu cực khi báo chí sẵn sàng đưa tin sai lệch, bóp méo sự thật nhằm phục vụ cho một mục đích nào đó.

Người làm báo ngoài năng lực chuyên môn thì còn phải giữ được đạo đức nghề báo. Nếu không, với những tác động rất lớn của các yếu tố thương mại và thị hiếu tâm thường, những sai phạm trong hoạt động báo chí sẽ có nguy cơ ngày càng nhiều và đa dạng hơn.

Nhận thức được những tác động ngày càng lớn đến hoạt động của nghề báo, trong đó có những tác động tiêu cực như trên, Đảng ủy - Ban Biên tập Báo Sài Gòn giải phóng luôn đặt trọng tâm công tác tư tưởng, định hướng, giáo dục đội ngũ những người làm báo của mình, bên cạnh thực hiện nghiêm các quy định, quy chế làm việc thì còn biết tự trang bị cho mình những kiến thức cần thiết để tránh va vấp, sai sót trong quá trình tác nghiệp. Báo Sài Gòn giải phóng là cơ quan của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, hoạt động theo Quyết định số 692-QĐ/TU của Ban Thường vụ Thành ủy quy định về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, quan hệ công tác của báo. Đảng bộ báo Sài Gòn giải phóng có 150 đảng viên, với tỷ lệ đảng viên khối nội dung chiếm khoảng 60%, Đảng bộ phấn đấu tiếp tục nâng cao tỷ lệ này theo tinh thần Chỉ thị số 16 của Ban Thường vụ Thành ủy, đồng thời nhằm giúp công tác quản lý, giám sát, ngăn ngừa và xử lý những hành vi tiêu cực trong hoạt động chặt chẽ và toàn diện hơn. Được sự thống nhất của Ban Thường vụ Thành ủy, Tổng Biên tập báo cũng được tín nhiệm giữ nhiệm vụ Bí thư Đảng ủy, đây là mô hình tối ưu giúp công tác chỉ đạo, quản lý, điều hành hoạt động của Báo đạt hiệu quả cao nhất. Bên cạnh Ban Biên tập, đội ngũ cán bộ quản lý các phòng, ban nội dung, văn phòng đại diện tại các vùng miền đều là đảng viên, cũng giữ nhiệm vụ bí thư các chi bộ; người đứng đầu các tổ chức đoàn thể như Liên chi hội Nhà báo, Công đoàn, Đoàn Thanh niên đều là đảng viên,

thành viên Ban Biên tập. Với cách tổ chức này, việc triển khai thực hiện nghị quyết, chương trình, kế hoạch của Đảng ủy hay những chỉ đạo của Ban Biên tập về tất cả các vấn đề đều được thực hiện nghiêm túc và đầy đủ, tạo sự đồng thuận và thống nhất cao trong toàn cơ quan. Báo thực hiện giao ban nghiệp vụ hằng ngày, hằng tuần, đồng thời phân công Liên chi hội Nhà báo chịu trách nhiệm tổ chức buổi sinh hoạt nghiệp vụ định kỳ 3 tháng/lần. Nội dung các buổi sinh hoạt nghiệp vụ gồm những vấn đề về chuyên môn nghiệp vụ, thông tin thời sự, trao đổi cập nhật thông tin kiến thức nghề báo, đặc biệt trao đổi sâu về chuẩn mực, đạo đức nghề báo. Ban Biên tập đã ban hành Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Sài Gòn giải phóng và Quy định về sử dụng mạng máy tính, các dịch vụ internet và mạng xã hội báo Sài Gòn giải phóng. Hai quy định này ban hành trên cơ sở nội dung 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam của Hội Nhà báo Việt Nam đồng thời dựa trên cơ sở đặc thù của cơ quan báo Đảng nên rất sát thực tế và nhận được sự đồng thuận thực hiện trong toàn cơ quan. Ngoài ra, một trong những vấn đề mà Đảng ủy - Ban Biên tập quan tâm là vai trò của người đứng đầu trong lãnh đạo, điều hành hoạt động của cơ quan. Tính nêu gương, đầu tàu, dám nhận trách nhiệm của người đứng đầu góp phần ổn định tư tưởng cán bộ, phóng viên, động viên tinh thần cống hiến, sáng tạo, hạn chế hành vi tiêu cực phát sinh trong quá trình tác nghiệp.

Trong quá trình hoạt động, Báo không tránh khỏi một số sai sót về kỹ thuật hay vẫn còn một vài thông tin chưa được kiểm chứng kỹ. Những sai sót này đều được phát hiện, ghi nhận và xử lý kịp thời. Khi tiếp nhận thông tin phản ánh về hoạt động tác nghiệp của phóng viên, Ban Biên tập đều

kip thời chỉ đạo các bộ phận liên quan (phụ trách các phòng ban, ủy ban kiểm tra, thanh tra nhân dân...) khẩn trương kiểm tra thông tin, báo cáo và đề xuất hướng xử lý một cách khách quan, tuyệt đối không bao che khi có sai phạm và cũng nhằm bảo vệ uy tín phóng viên, uy tín tờ báo trước những phản ánh không chính xác. Tuy nhiên, trước sự tác động ngày càng lớn của mạng xã hội, không ít vấn đề mới phát sinh khiến cho tình hình tư tưởng, nhận thức của một vài phóng viên nảy sinh chiều hướng tiêu cực. Mặc dù việc sử dụng mạng xã hội đã được quy định chặt chẽ, nhưng một số phóng viên vẫn chưa chấp hành nghiêm ngặt, đôi lúc có những phát ngôn thiếu kiểm chế, đưa một vài thông tin thiếu kiểm chứng, ảnh hưởng đến uy tín tờ báo. Một số người thậm chí sử dụng mạng xã hội như một phương tiện để đánh bóng tên tuổi, nhập nhèm giữa viết báo và đưa các thông tin lên mạng, lợi dụng danh nghĩa cơ quan để làm việc riêng...

Từ thực tế trên và nhìn lại những sai phạm của một số cá nhân và cơ quan báo chí trong thời gian qua, Báo Sài Gòn giải phóng mong muốn các cơ quan quản lý, cơ quan chủ quản báo chí cần chủ động hơn nữa trong công tác rà soát, xử lý đúng mức, kịp thời mọi trường hợp cố tình sai phạm. Những thông tin sai sự thật, cố tình bóp méo sự thật không những gây nguy hại cho xã hội mà còn góp phần một cách nhanh nhất làm mất uy tín nhà báo, cơ quan báo chí, vì vậy các cơ quan quản lý, chủ quản báo chí cần kịp thời hơn nữa trong việc rà soát các trang mạng hoạt động không đúng tôn chỉ mục đích, thương mại hóa báo chí, cố tình vi phạm để có giải pháp xử lý cương quyết nhất, bao gồm cả việc rút giấy phép hoạt động; có quy định cụ thể hơn về trách nhiệm người đứng đầu, không chỉ với vai trò đứng đầu cơ quan báo chí mà còn là trách nhiệm đảng viên

và người đứng đầu tổ chức đảng; đẩy mạnh hơn nữa việc phát triển đảng viên trong đội ngũ những người làm báo, nhất là ở bộ phận nội dung như phóng viên, biên tập viên. Việc tuyển dụng, phân công bố trí công việc, nhất là ủy quyền hoạt động như trạm thường trú, phóng viên thường trú, đại diện khu vực... của không ít cơ quan báo chí rất dễ dãi và thiếu kiểm soát hiện nay cũng góp phần gia tăng tiêu cực trong lĩnh vực; vì vậy việc nghiên cứu rà soát, sửa đổi những quy định bất cập về cơ chế tài chính, nhuận bút, quảng cáo, phát hành sẽ giúp cơ quan báo chí chủ động hơn trong kinh tế báo chí, đồng thời hạn chế những tiêu cực phát sinh; tạo điều kiện tiếp cận và trang bị, ứng dụng đầy đủ các phương tiện kỹ thuật hiện đại, các thiết bị thông minh và phần mềm sáng tạo để báo chí có thể cạnh tranh với mạng xã hội và các xu hướng thông tin mới hiện nay.

CHÚ TRỌNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC, RÈN LUYỆN, PHÁT TRIỂN ĐẢNG VIÊN TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ

Nguyễn Đức Nam¹

Báo Đà Nẵng là cơ quan ngôn luận của Đảng bộ thành phố Đà Nẵng, là Tiếng nói của Đảng bộ, Chính quyền và nhân dân thành phố Đà Nẵng, có chức năng, nhiệm vụ là phản ánh toàn diện hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội diễn ra trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, một số hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội quan trọng trong nước và quốc tế; chuyển tải, thể hiện chính kiến, quan điểm của Đảng và Nhà nước trong các vấn đề thời sự trên.

Về tổ chức, bộ máy hoạt động, Báo Đà Nẵng thực hiện theo Quy định số 338-QĐ/TW ngày 26/11/2010 Ban Bí thư quy định về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy cơ quan báo của đảng bộ thành phố trực thuộc Trung ương. Hiện nay, Báo Đà Nẵng gồm ban biên tập và 8 phòng (gồm 6 phòng phóng viên và 2 phòng chuyên môn), 63 cán bộ, viên chức, người lao động.

Đảng bộ Báo Đà Nẵng có 38 đảng viên sinh hoạt tại 4 chi bộ: Chi bộ Kinh tế - Thời sự - Cuối tuần, Chi bộ Văn xã - Điện tử - Bạn đọc, Chi bộ Tòa soạn và Chi bộ Hành chính - Trị sự (chiếm 60% tổng số cán bộ, viên chức, người lao động của

1. Phó Tổng Biên tập Báo Đà Nẵng.

đơn vị). Đảng ủy Báo có 7 người, gồm Bí thư Đảng ủy, Phó Bí thư Đảng ủy và 5 đảng ủy viên. Tổ chức hội, đoàn thể có: Công đoàn, Chi hội Nhà báo, Hội Cựu chiến binh và bộ phận Chi đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (sinh hoạt ghép).

Với đặc thù là cơ quan báo chí của Đảng bộ thành phố, Đảng ủy, Ban Biên tập, toàn thể đảng viên và cán bộ, viên chức, người lao động Báo Đà Nẵng ý thức rõ các yêu cầu chính sau: (1) Mỗi tổ chức đảng, đảng viên và quần chúng phải kiên định tư tưởng, bản lĩnh chính trị, nắm bắt kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước nhằm phục vụ tốt nhiệm vụ chính trị đặc thù của Báo và rèn luyện phẩm chất, đạo đức, phấn đấu mọi mặt công tác, bảo đảm đời sống của mỗi cá nhân; (2) Nhận thức rõ nhiệm vụ của tổ chức Đảng cơ sở là hạt nhân chính trị lãnh đạo ở cơ sở; lãnh đạo đảng viên, quần chúng phấn đấu thực hiện có kết quả đường lối, chính sách của Đảng; là nơi giáo dục, rèn luyện, kết nạp và sàng lọc đảng viên, nơi đào tạo cán bộ cho Đảng; (3) Đảng viên là nhân tố chủ yếu quyết định sự vững mạnh của tổ chức cơ sở Đảng. Theo đó, song hành với việc tập trung lãnh đạo thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, công tác tổ chức, cán bộ, tiền lương, thu nhập... của đơn vị, nhiều năm qua, Đảng ủy Báo Đà Nẵng tập trung lãnh đạo toàn diện việc tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị, chuyên môn và chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước, của cấp trên trong toàn Đảng bộ, cơ quan, hội đoàn thể thuộc Báo Đà Nẵng bảo đảm hiệu lực, hiệu quả; chỉ đạo công tác xây dựng Đảng, củng cố phát triển tổ chức đảng cấp dưới (các chi bộ trực thuộc), đội ngũ đảng viên mạnh về số lượng và chất lượng. Trong đó, công tác giáo dục, rèn luyện và phát triển đảng viên tại Đảng bộ Báo Đà Nẵng được quan tâm đúng mức.

Thời gian qua, Đảng ủy, Ban Biên tập Báo Đà Nẵng bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Thành ủy và các chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố, chỉ đạo tổ chức nội dung tuyên truyền trên các ấn phẩm của Báo bảo đảm định hướng chính trị, giữ vững tôn chỉ, mục đích của tờ báo; xây dựng, đăng tải các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và các cấp ủy Đảng, chính quyền thành phố Đà Nẵng... khá toàn diện, thường xuyên và tập trung theo từng chủ đề, vấn đề thời sự được bạn đọc quan tâm; tổ chức tuyên truyền thường xuyên, liên tục và đậm nét việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về *“Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*, Chỉ thị số 29-CT/TU ngày 06/11/2013 của Thành ủy Đà Nẵng về *“Tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, tăng cường kỷ luật, kỷ cương, xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đáp ứng yêu cầu xây dựng và phát triển thành phố trong tình hình mới”* và các nghị quyết của các cấp ủy đảng; khẳng định chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa; tuyên truyền kịp thời, sâu sát Đại hội Đảng các cấp, các kỳ họp Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp, tiếp xúc cử tri... Với thái độ nghiêm túc và nhạy bén, Báo Đà Nẵng đã kịp thời thể hiện chính kiến và quan điểm chính trị trong các vấn đề thời sự, chuyển tải hiệu quả chủ trương, đường lối chính trị của Đảng và chính sách của Nhà nước đến với cán bộ, nhân dân thành phố Đà Nẵng.

Đối với công tác xây dựng Đảng, Đảng ủy và Ban Biên tập là một khối lãnh đạo thống nhất, luôn tôn trọng ý kiến tập thể. Đảng ủy, các chi bộ trực thuộc bảo đảm nguyên tắc tập trung dân chủ trong tổ chức và sinh hoạt đảng, thực hiện tốt công tác bảo vệ chính trị nội bộ, dân chủ ở cơ sở, công tác kiểm tra

giám sát trong Đảng. Trong nhiều năm, 100% đảng viên đang công tác được giới thiệu về sinh hoạt, giữ mối liên hệ với cấp ủy và thực hiện nghĩa vụ công dân nơi cư trú theo Quy định số 76-QĐ/TW ngày 15/6/2000 của Bộ Chính trị¹. Chú trọng gắn nội dung xây dựng, chỉnh đốn Đảng với việc thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 30/3/2007 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, chỉ đạo duy trì tốt chất lượng sinh hoạt của các chi bộ trực thuộc. Công tác Đảng vụ được quan tâm, cải tiến theo hướng bài bản và chuyên nghiệp. Đảng ủy theo dõi sát sao việc thực hiện công tác tổ chức cán bộ, chế độ chính sách, tiền lương, bồi dưỡng, học tập nâng cao trình độ, công tác thu, chi tài chính, chi trả nhuận bút, bảo quản tài sản, thực hành tiết kiệm, bảo vệ an ninh cơ quan... Lãnh đạo các hội, đoàn thể xây dựng chương trình hoạt động cụ thể, hướng nội dung trọng tâm góp phần nâng cao chất lượng tờ báo, thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, từng bước nâng cao đời sống vật chất, đẩy mạnh các hoạt động văn nghệ, thể dục thể thao và tích cực tham gia các hoạt động xã hội...

Nỗ lực của tập thể Đảng bộ, đơn vị Báo Đà Nẵng được Đảng ủy, chính quyền cấp trên đánh giá sát hợp, biểu dương. Nhiều năm qua, Đảng bộ Báo Đà Nẵng liên tục đạt tiêu chuẩn “Tổ chức Đảng trong sạch, vững mạnh” trở lên, trong đó 5 năm liên đạt tiêu chuẩn “Tổ chức Đảng trong sạch, vững mạnh tiêu biểu” (2011-2015). Đơn vị Báo Đà Nẵng vinh dự được Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen (2014), Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba (2010), Huân chương Lao động hạng Nhì (2015) do có nhiều thành tích trong công tác,

1. Nay là Quy định số 213-QĐ/TW ngày 02/01/2020 của Bộ Chính trị về trách nhiệm của đảng viên đang công tác thường xuyên giữ mối liên hệ với tổ chức đảng và nhân dân nơi cư trú.

góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Thời gian qua, Đảng bộ Báo Đà Nẵng có nhiều cố gắng trong công tác chỉ đạo rèn luyện, giáo dục, phát triển đảng viên và đạt được kết quả đáng khích lệ. Qua quá trình thực hiện, Đảng bộ Báo Đà Nẵng tổng kết một số kinh nghiệm để làm tốt công tác này như sau:

- Đảng ủy, các chi bộ trực thuộc chú trọng công tác bồi dưỡng chính trị, tư tưởng cho đảng viên. Tăng cường giáo dục lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước bằng việc tổ chức nhiều buổi quán triệt chuyên đề, học tập nghị quyết... theo chỉ đạo của Đảng ủy cấp trên. Thường xuyên quán triệt thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Chỉ thị số 29-CT/TU của Ban Thường vụ Thành ủy về “5 xây”, “3 chống”,... vào chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ chuyên môn tại các buổi hội ý hàng ngày, họp giao ban cơ quan hàng tháng, quý, sinh hoạt định kỳ, sinh hoạt chuyên đề của chi bộ gắn với thực hiện nhiệm vụ công tác báo chí, những điều quy định đạo đức nghề báo cho đảng viên. Giám sát, đôn đốc, nhắc nhở chi bộ, đảng viên thực hiện tốt các chương trình, kế hoạch của các cấp ủy đảng.

- Trong bối cảnh truyền thông đa phương tiện, các mạng xã hội phát triển khó kiểm soát như hiện nay, Đảng ủy và Ban Biên tập luôn xác định Báo Đà Nẵng là cơ quan chính thống tuyên truyền các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước cũng như thành phố, chủ động tập trung thông tin những sự kiện được dư luận quan tâm, những vấn đề nhạy cảm về chính trị, về quan hệ đối ngoại... cho cán bộ, đảng viên, người lao động cảnh giác, đồng thời bảo đảm định hướng nội dung tuyên truyền đúng, trúng và chính xác.

- Địa bàn thành phố Đà Nẵng hiện nay có gần 115 cơ quan báo chí (trong đó báo chí địa phương 15, báo chí Trung ương khoảng 100), việc tác nghiệp trên địa bàn thành phố ít nhiều gặp những khó khăn nhất định. Đảng ủy và Ban Biên tập luôn coi trọng công tác rèn luyện tu dưỡng đạo đức người làm báo, thực hiện một số biện pháp nhằm nâng cao trách nhiệm của từng cá nhân trong hoạt động tác nghiệp; tạo phong cách làm việc năng động, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của mỗi đảng viên trong rèn luyện, phấn đấu, đặc biệt là người đảng viên phóng viên trong cơ quan báo Đảng của thành phố.

- Chỉ đạo các chi bộ trực thuộc thực hiện đầy đủ công tác phân công nhiệm vụ cho đảng viên; thực hiện tốt công tác sinh hoạt định kỳ, chuyên đề; thực hiện tốt Quy chế phối hợp giữa cấp ủy với các cấp chính quyền, hội, đoàn thể; đề cao trách nhiệm của các cấp ủy, chi bộ trực thuộc trong chỉ đạo, tổ chức, giám sát và kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ của đảng viên.

- Thực hiện thường xuyên công tác giới thiệu đảng viên về sinh hoạt với cấp ủy nơi cư trú, giữ mối liên hệ thường xuyên với địa bàn dân cư.

- Phát huy tốt vai trò của tổ chức hội, đoàn thể, đặc biệt là tổ chức Đoàn Thanh niên có nhiều đóng góp thiết thực trong công tác xây dựng Đảng và công tác tạo nguồn đảng viên. Những năm gần đây, Đảng bộ Báo Đà Nẵng thực hiện tốt công tác phát triển Đảng, nhiều cán bộ, phóng viên trẻ của Báo được vinh dự đứng vào hàng ngũ của Đảng.

- Song hành với công tác bồi dưỡng chính trị, tư tưởng cho đảng viên, Đảng ủy, Ban Biên tập chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; đặc biệt chú trọng đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ công tác xây dựng nội dung tuyên truyền và quản lý báo chí theo yêu cầu báo chí

hiện đại cho đảng viên; cử nhiều lượt cán bộ, phóng viên là đảng viên tham gia các lớp đào tạo dài hạn và bồi dưỡng ngắn hạn; khuyến khích và tạo điều kiện hợp lý cho cán bộ, phóng viên, đảng viên tự học tập nâng cao trình độ. Đồng thời, Đảng ủy, Ban Biên tập thực hiện công tác tinh giản biên chế, bộ máy đơn vị hoạt động tinh gọn, hiệu quả như từng bước tổ chức điều chỉnh/phân bổ/bổ sung/quy hoạch; thực hiện luân chuyển, đề bạt, bổ nhiệm; hoàn thiện các tiêu chí quy định của cá nhân là đảng viên thuộc diện cán bộ nguồn,... bảo đảm đúng quy trình, công khai và đáp ứng lộ trình để hoàn thành mục tiêu đề ra, qua đó góp phần nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn của đội ngũ đảng viên.

- Từng cán bộ, đảng viên chú trọng học tập phong cách làm báo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thực hiện nghiêm túc Quy định về đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, viết và chuyển tải thông tin chính xác, bảo đảm đúng định hướng tuyên truyền của Đảng.

Thực tế, Đảng bộ Báo Đà Nẵng có nhiều thuận lợi trong công tác rèn luyện, giáo dục, phát triển đảng viên. Trước tiên là sự chỉ đạo, hướng dẫn cụ thể, sát sao của cấp ủy đảng cấp trên đến các đảng bộ, chi bộ cơ sở về việc tổ chức thực hiện quán triệt nghị quyết; học tập chuyên đề; xây dựng chương trình, kế hoạch triển khai; viết thu hoạch, cam kết, kế hoạch cá nhân; hướng dẫn phổ biến các vấn đề thời sự trong sinh hoạt đảng... với nội dung, biểu mẫu, thời gian quy định cụ thể. Tiếp đến là hầu hết đảng viên và nguồn đảng viên Báo Đà Nẵng là những người làm công tác báo chí, có trình độ đại học và trên đại học, làm việc ở cơ quan báo Đảng nên có nhận thức, nên tảng kiến thức về công tác đảng và yêu cầu nhiệm vụ xây dựng tuyên truyền; đây là điều kiện rất tốt giúp họ lĩnh hội,

tiếp thu, quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, trau dồi năng lực chuyên môn, rèn luyện phẩm chất đạo đức. Một thuận lợi nữa là với yêu cầu bảo đảm công tác bảo vệ chính trị nội bộ khi tuyển dụng, xét tuyển, thi tuyển viên chức làm việc tại cơ quan báo Đảng, nhân sự khâu “đầu vào” cơ bản đáp ứng tiêu chuẩn về lịch sử chính trị và chính trị hiện nay để dự nguồn phát triển Đảng.

Tuy nhiên, với tình hình, xu hướng phát triển kinh tế báo chí hiện nay, vấn đề đạo đức đang được đặt ra cấp bách với những sự việc những nhiều cơ sở, có hành vi lợi dụng vị thế và vị trí cơ quan báo chí để trục lợi cho nhóm hoặc cá nhân; sự suy thoái, xuống cấp về đạo đức của một bộ phận cán bộ, đảng viên; sự chưa quyết liệt trong công tác phê bình và tự phê bình trong nội bộ tổ chức Đảng; các âm mưu, luận điệu xuyên tạc, chống phá của các thế lực phản động, thù địch. Đây là những khó khăn, thách thức không nhỏ đối với các tổ chức cơ sở đảng và đảng viên. Đảng bộ Báo Đà Nẵng nhận thấy cần nỗ lực hơn nữa trong chỉ đạo việc rèn luyện, giáo dục, phát triển đảng viên bảo đảm kiên định, vững vàng về tư tưởng chính trị, năng lực chuyên môn... nhằm xây dựng tổ chức Đảng bộ, đơn vị Báo Đà Nẵng ngày càng vững mạnh, để sản phẩm báo chí ngày càng chất lượng, sớm đạt mục tiêu “Là sự lựa chọn tự nhiên của người đọc”.

Trong thời đại cạnh tranh, bùng nổ thông tin như hiện nay, các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí tại địa phương cần nhanh nhạy hơn nữa, sớm nắm bắt, dự báo tình hình để chỉ đạo kịp thời các cơ quan báo chí trên địa bàn trong việc định hướng tuyên truyền, đặc biệt đối với các vấn đề nóng, nhạy cảm tại địa phương.

NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ, TRÌNH ĐỘ CHUYÊN MÔN, NGHIỆP VỤ CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

Nhà báo Đào Ngọc Anh*

Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi báo chí là một bộ phận cấu thành quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng, là vũ khí sắc bén trong công cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, trong quá trình vận động thành lập Đảng cũng như trong cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, xây dựng chủ nghĩa xã hội, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn đặc biệt quan tâm đến công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ những người làm báo.

Quan điểm của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo cán bộ báo chí tiếp tục được khẳng định trong nhiều văn kiện quan trọng của Đảng. Như Chỉ thị số 22-CT/TW ngày 17/10/1997 của Bộ Chính trị (khoá VIII) “Tiếp tục đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo, quản lý công tác báo chí, xuất bản”; Thông báo kết luận số 162-TB/TW ngày 01/12/2004 của Bộ Chính trị về “Một số biện pháp tăng cường quản lý báo chí trong tình hình mới”, nêu rõ: Quan tâm hơn nữa việc đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ đội ngũ các nhà báo về nhận thức chính trị và chuyên môn nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp, trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân. Hội nghị lần thứ 5

* Phó Tổng Biên tập Báo Thái Nguyên.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá X) đã ban hành Nghị quyết số 16-NQ/TW ngày 01/8/2007 “Về công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trước yêu cầu mới”. Nghị quyết chỉ rõ: “Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác đào tạo, bồi dưỡng phẩm chất chính trị, trình độ nghiệp vụ, năng lực chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ những người làm báo”... Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, XI, XII, Đảng đã đề ra mục tiêu chung của việc xây dựng đội ngũ cán bộ hiện nay, mà trong đó cán bộ báo chí là một bộ phận.

Triển khai thực hiện các đường lối, chủ trương của Đảng về phát triển báo chí cách mạng, Nhà nước đã thể chế hóa thành chính sách, pháp luật để các cơ quan báo chí và những người làm báo trong cả nước thực hiện. Đó là:

- Luật Báo chí năm 2016, sửa đổi, bổ sung năm 2018.
- Quy định số 338-QĐ/TW ngày 26/11/2010 của Ban Chấp hành Trung ương về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy cơ quan báo của đảng bộ tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.
- Quyết định số 362/QĐ-TTg, ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025.

I. Thực trạng tình hình đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên Báo Thái Nguyên

Báo chí là phương tiện thông tin đại chúng thiết yếu đối với đời sống xã hội; là cơ quan ngôn luận của các tổ chức của Đảng, cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội; là diễn đàn của nhân dân. Hiện nay, báo chí nước ta có sự phát triển mạnh mẽ cả về loại hình, nội dung và hình thức, từng bước đổi mới để thích ứng với xu thế phát triển của công nghệ thông tin, truyền thông hiện đại và xã hội thông tin. Dưới sự lãnh đạo trực tiếp

của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, báo chí đã có những đóng góp quan trọng vào thành tựu chung của công cuộc đổi mới đất nước. Trong bối cảnh tình hình thế giới có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường và những hạn chế nội tại của nền kinh tế đất nước, báo chí đã tích cực thông tin, tuyên truyền có hiệu quả đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; đồng thời, thể hiện rõ vai trò là giải pháp tư tưởng quan trọng trong các giải pháp chỉ đạo, điều hành của Đảng, Nhà nước. Báo chí đã thể hiện rõ nét hơn chức năng, vai trò giám sát, phản biện xã hội, giúp Đảng, Nhà nước, các cơ quan, đoàn thể ở Trung ương và địa phương xây dựng, điều chỉnh, bổ sung nhiều chủ trương, chính sách, cơ chế, quy định pháp lý và triển khai các chương trình, dự án kinh tế - xã hội phù hợp, có hiệu quả; nêu cao tính chiến đấu, tiên phong trong việc chống tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; đấu tranh, làm thất bại các luận điệu sai trái, thù địch, góp phần củng cố niềm tin của các tầng lớp nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa.

Hòa chung vào “nhịp sống” báo chí, cán bộ, phóng viên Báo Thái Nguyên đã khẳng định vai trò, trách nhiệm của nhà báo, tích cực tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân. Đa số cán bộ, phóng viên, nhà báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, đáp ứng trình độ chuyên môn và nghiệp vụ, có đạo đức nghề nghiệp. Song với mặt bằng chung và sự nghiệp đổi mới báo chí thì chất lượng đội ngũ cán bộ, phóng viên còn có mặt chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Số cán bộ, phóng viên có trình độ cao cấp, cử nhân chính trị chỉ chiếm 21,7%, trung cấp lý luận chính trị là 50%; có trình độ sau đại học là 13,3%. Phóng viên trẻ (dưới 30 tuổi) chiếm trên 20%, được đào tạo cơ bản,

chính quy, là những phóng viên năng động, sáng tạo, xông xáo, nhưng còn những hạn chế về kiến thức thực tiễn, về nhận thức lý luận chính trị... nên ảnh hưởng đến chất lượng các tác phẩm báo chí. Số lượng cán bộ, phóng viên tuy đủ nhưng chất lượng chưa đồng đều và còn yếu về kỹ năng, nghiệp vụ. Phương pháp thể hiện, vốn ngôn từ còn hạn chế, dẫn đến thể hiện tác phẩm báo chí thiếu sức hút với người đọc. Đặc biệt còn hạn chế về trình độ ngoại ngữ. Cơ cấu phóng viên còn nhiều bất cập như: Độ tuổi có chênh lệch lớn; phóng viên là dân tộc thiểu số ít và hầu hết không biết tiếng dân tộc nên khi tác nghiệp ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc lại cần sự trợ giúp, phiên dịch của cán bộ địa phương. Về đạo đức nghề nghiệp, có thời điểm, ở một số nội dung vẫn còn cán bộ, phóng viên chưa công tâm, khách quan, lợi dụng ngòi bút để phản ánh theo hướng có lợi cho nhóm lợi ích hoặc bản thân, gây bất lợi cho cơ sở. Chính sách đãi ngộ đối với cán bộ, phóng viên còn bất cập.

Từ thực tiễn này đã đặt ra những yêu cầu mà Ban Biên tập phải tập trung giải quyết. Đó là:

- Tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị, kiến thức về xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị cho đội ngũ nhà báo.

Vì vậy, việc nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, phóng viên, có cơ chế khuyến khích họ tích cực học tập, tu dưỡng đạo đức, lối sống, rèn luyện bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp, hoàn thành tốt nhiệm vụ là vấn đề cốt lõi ở cơ quan Báo Thái Nguyên hiện nay.

II. Những vấn đề đặt ra

1. Thách thức, cơ hội

Đất nước ta đang bước vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chủ động, tích cực hội nhập quốc tế trong

bối cảnh thế giới đầy biến động, diễn biến phức tạp, nhanh chóng, khó lường. Công nghệ thông tin phát triển nhanh, xã hội thông tin và các mạng xã hội phát triển. Những yếu tố tiêu cực của hội nhập quốc tế, đặc biệt là những diễn biến phức tạp của tình hình khu vực và thế giới cùng với những khó khăn trước mắt về kinh tế - xã hội trong nước, đã và đang tác động mạnh mẽ đến các mặt đời sống xã hội. Âm mưu, hoạt động “diễn biến hoà bình”, bạo loạn, lật đổ của các thế lực thù địch nhằm xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản và chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam không thay đổi; trong khi đó, những biểu hiện xa rời lý tưởng, mục tiêu chủ nghĩa xã hội, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí chưa được đẩy lùi, đang tác động làm xói mòn lòng tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân, ảnh hưởng đến vai trò lãnh đạo của Đảng, đe dọa sự tồn vong của chế độ xã hội chủ nghĩa.

Chính vì thế, hơn lúc nào hết, báo chí cần tiếp tục giữ vững, phát huy cao độ bản chất cách mạng, là công cụ công tác tư tưởng của Đảng, là một bộ phận của sự nghiệp cách mạng do Đảng lãnh đạo; hoạt động theo định hướng của Đảng, tham gia tích cực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của nhân dân ta; đồng thời, phát huy tính tiên phong trong việc tập hợp, đoàn kết, cổ vũ các giai tầng xã hội tích cực tiến hành thắng lợi công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của đất nước. Những yêu cầu khách quan đó đòi hỏi hoạt động báo chí phải hướng vào mục tiêu giữ vững ổn định chính trị, tiếp tục đẩy mạnh sự nghiệp đổi mới, từng bước xây dựng con người mới, lối sống mới, làm cho những nguyên lý cách mạng và khoa học của

chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh giữ vị trí chủ đạo trong đời sống tinh thần xã hội. Phát huy vai trò của báo chí cách mạng và tăng cường công tác quản lý nhà nước về báo chí là yêu cầu khách quan, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong tình hình hiện nay.

Trong những năm qua, Báo Thái Nguyên đã nhận được sự lãnh đạo sâu sát của Thường trực Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh; sự chỉ đạo và quan tâm của Ban Tuyên giáo Trung ương, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy; sự giúp đỡ của các cấp, các ngành, đồng đảo cộng tác viên, bạn đọc. Nội bộ Tòa soạn luôn đoàn kết; cán bộ, phóng viên nỗ lực phấn đấu trong công tác và rèn luyện phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao. Nhờ đó, chất lượng đội ngũ cán bộ, phóng viên ngày càng được nâng lên. Tuy nhiên, trong bối cảnh công nghệ thông tin phát triển mạnh mẽ và sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước hiện nay đòi hỏi Báo Thái Nguyên cần tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, trong đó đặc biệt phải chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, phóng viên đáp ứng yêu cầu của thời kỳ mới.

2. Giải pháp nâng cao chất lượng cán bộ, đảng viên, phóng viên

Chất lượng đội ngũ phóng viên, nhà báo được thể hiện ở phẩm chất chính trị; trình độ chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ báo chí; đạo đức nghề nghiệp, tri thức vốn sống, tinh thần thái độ, ý thức lao động... Vì lao động của nhà báo là lao động đặc thù, vì vậy cán bộ phóng viên không chỉ phải nhận thức sâu sắc lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước mà còn phải tinh thông nghiệp vụ, có bản lĩnh chính trị vững vàng, có tư duy độc lập, sáng tạo, khả năng vận hành, khai thác

tốt trang thiết bị hiện đại và biết ngoại ngữ. Không chỉ giỏi chuyên môn, nghiệp vụ, hiểu sâu kiến thức chuyên môn thuộc lĩnh vực, ngành mình phụ trách mà phóng viên, nhà báo còn phải có kiến thức toàn diện ở các ngành, lĩnh vực khác của đời sống xã hội.

- Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, Ban Biên tập và vai trò của các đoàn thể trong Tòa soạn đối với công tác cán bộ

Đảng ủy, Ban Biên tập cần xây dựng quy định, thực hiện nghiêm túc quy trình tuyển dụng, bố trí sử dụng, đào tạo, bồi dưỡng... cán bộ, phóng viên theo Đề án sắp xếp tổ chức bộ máy đã được phê duyệt. Đảng ủy và chi ủy các chi bộ trực thuộc phát huy vai trò hạt nhân lãnh đạo, thường xuyên quan tâm tới công tác giáo dục tư tưởng chính trị cho đảng viên và quần chúng. Các buổi sinh hoạt thường kỳ, sinh hoạt nghiệp vụ cũng như các kỳ giao ban hằng tuần, Đảng ủy, Ban Biên tập và các Chi bộ phổ biến kịp thời tình hình tư tưởng chính trị trong xã hội nói chung và địa phương nói riêng giúp cán bộ, đảng viên và quần chúng nắm được diễn biến của tình hình, xác định được lập trường tư tưởng đúng đắn trong công tác. Từ đó, tư tưởng của đảng viên và quần chúng trong đảng bộ mới kiên định mục tiêu, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Báo cần tiến hành rà soát, bổ sung, xây dựng lại tiêu chuẩn, chức danh cán bộ; quy định rõ chức trách, nhiệm vụ đối với mỗi cán bộ, phóng viên; thực hiện nghiêm túc chủ trương của Đảng và Nhà nước về tinh giản biên chế; không nể nang, kiên quyết loại bỏ những cán bộ, phóng viên thiếu tinh thần trách nhiệm trong công việc, sách nhiễu đối với cơ sở, hiệu quả công tác không cao.

Đảng ủy, Ban Biên tập, ban chấp hành các đoàn thể cần tiếp tục quan tâm đến chế độ, chính sách và quyền lợi của cán bộ, phóng viên; kịp thời khen thưởng, biểu dương đúng người, đúng việc đối với những cán bộ, phóng viên tích cực, có thành tích xuất sắc trong công tác, đồng thời phê bình, chỉ rõ những cán bộ, phóng viên thiếu tính xây dựng, chây ỳ, không hoàn thành nhiệm vụ được giao; từ đó tạo động lực để các cán bộ, phóng viên có ý thức phấn đấu vươn lên, hoàn thành tốt nhiệm vụ.

- Đẩy mạnh công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị, đạo đức cách mạng, đạo đức nghề nghiệp và nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, phóng viên

Đảng ủy, Ban Biên tập làm tốt công tác giáo dục tư tưởng chính trị cho cán bộ, đảng viên; thực hiện nghiêm túc việc quán triệt chỉ thị, nghị quyết của Đảng đến với toàn thể cán bộ, phóng viên và người lao động; tăng cường tuyên truyền, giáo dục đạo đức cách mạng, đạo đức của người làm báo thông qua các buổi sinh hoạt nghiệp vụ hoặc giao ban hàng tuần; tiếp tục đẩy mạnh thực hiện “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; nâng cao trình độ lý luận chính trị cho phóng viên bằng việc cử cán bộ, phóng viên đi học tập, nâng cao trình độ lý luận chính trị, kiến thức quản lý nhà nước hàng năm; thường xuyên bồi dưỡng đạo đức, trách nhiệm nghề nghiệp cho đội ngũ cán bộ, phóng viên; quán triệt trong cán bộ, phóng viên luôn thực hiện nghiêm túc 10 điều Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam ban hành theo Quyết định số 483/QĐ-HNBN của Hội Nhà Báo Việt Nam; quan tâm, khuyến khích cán bộ, phóng viên tham gia đào tạo, tự đào tạo kiến thức về khoa học, kỹ thuật và ngoại ngữ...

Báo cần xây dựng kế hoạch với lộ trình cụ thể để đào tạo và đào tạo lại trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, phóng viên. Hằng năm, lựa chọn, cử cán bộ, phóng viên tham gia các lớp đào tạo ngắn hạn, dài hạn; các lớp tập huấn do Trung ương và tỉnh tổ chức; tổ chức các lớp tập huấn nghiệp vụ tại cơ quan; thường xuyên tổ chức tọa đàm, trao đổi, sinh hoạt nghiệp vụ nhằm trang bị cho cán bộ, phóng viên kiến thức, nghiệp vụ chuyên sâu và tạo điều kiện để họ có điều kiện học hỏi kinh nghiệm của các đồng nghiệp trong đơn vị và các cơ quan báo chí khác.

Báo cần xây dựng cơ chế hỗ trợ phóng viên, biên tập viên, nhất là đội ngũ phóng viên trẻ có điều kiện tiếp cận và khai thác thông tin, có điều kiện học tập nâng cao trình độ, phối hợp các bộ phận khi xử lý những đề tài lớn, những vấn đề có sức tác động mạnh đến dư luận xã hội...

- Bảo đảm chế độ chính sách, đãi ngộ đối với đội ngũ cán bộ, phóng viên

Nghề báo - một nghề đặc thù, vất vả và nguy hiểm. Bởi vậy, cần có chế độ, chính sách, đãi ngộ đối với đội ngũ cán bộ, phóng viên. Để các cán bộ, phóng viên gắn bó với nghề và thu hút được nhiều nhà báo giỏi, có nhiều bài viết hay, phản ánh những vấn đề mới nảy sinh trong xã hội, được dư luận, độc giả quan tâm; các bài viết ở vùng sâu, vùng xa, Báo Thái Nguyên xác định cần xây dựng cơ chế hỗ trợ công tác phí cho cán bộ, phóng viên; hỗ trợ một phần kinh phí mua sắm phương tiện tác nghiệp; duy trì khen thưởng tác phẩm báo chí chất lượng cao hàng tháng; thực hiện khen thưởng đặc biệt đối với tác giả có tác phẩm chất lượng, phát hiện vấn đề, bài viết ở vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn...

Trong quá trình bình xét thi đua hằng tháng, 6 tháng, năm và bình xét danh hiệu thi đua đối với cán bộ, viên chức, người lao động, cần quan tâm ưu tiên đối với các cán bộ, phóng viên có nhiều bài viết chất lượng, được khen thưởng hằng tháng.

III. Một số kiến nghị

1. Đối với Bộ Thông tin Truyền thông và Hội Nhà báo Việt Nam

- Quan tâm, đề xuất chế độ phù hợp cho thang bảng lương mới theo lộ trình cải cách chính sách tiền lương của Chính phủ (thực hiện từ năm 2021 theo kế hoạch thực hiện Nghị quyết số 27-NQ/TW, Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương khóa XII), vì đây là nghề có tính chất lao động đặc thù, nguy hiểm.

- Đề xuất với Chính phủ và xây dựng cơ chế bảo vệ nhà báo, phóng viên.

2. Đối với Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên

- Quan tâm, tạo điều kiện cấp đủ biên chế đã được giao. Sớm ban hành kế hoạch triển khai thực hiện Quy hoạch báo chí toàn quốc đến năm 2025 theo Quyết định số 362/QĐ-TTg, ngày 3/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ.

- Tham mưu với Đảng, Nhà nước có chính sách phù hợp, toàn diện hơn đối với đội ngũ cán bộ, phóng viên. Ưu tiên bố trí ngân sách để thực hiện đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, phóng viên.

Hiện nay, sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học, công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin đã tác động sâu sắc đến lĩnh vực báo chí, đưa thế giới từ kỷ nguyên công nghiệp sang kỷ nguyên thông tin và phát triển kinh tế tri thức. Sự hội tụ giữa thông tin, viễn thông, tin học là một xu

hướng quan trọng trong xu thế phát triển báo chí trên phạm vi toàn cầu. Trong xu thế khách quan của toàn cầu hoá, hội nhập quốc tế, các hoạt động báo chí được mở rộng, tạo điều kiện cho giao lưu, hội nhập văn hoá, đồng thời cũng đang diễn ra cuộc đấu tranh tư tưởng gay gắt để bảo vệ độc lập, chủ quyền quốc gia và bảo vệ bản sắc văn hoá dân tộc. Chủ nghĩa đế quốc và các thế lực thù địch đã và đang sử dụng hệ thống báo chí để chống phá sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày càng tinh vi và quyết liệt hơn. Chính vì lẽ đó cần tăng cường sự quản lý chặt chẽ và có hiệu quả đối với báo chí trong giai đoạn hiện nay với mục tiêu vừa bảo đảm quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí của công dân, vừa tạo nên trật tự quản lý góp phần phát triển xã hội, ổn định an ninh trật tự trong nước và hội nhập quốc tế. Để thực hiện được điều đó, đòi hỏi các phóng viên, nhà báo phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, tâm trong sáng, kiến thức sâu rộng, giỏi nghiệp vụ.

ĐẢNG BỘ BÁO NGHỆ AN VỚI NHIỆM VỤ THƯỜNG XUYÊN ĐỔI MỚI CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN - CẦU NỐI GIỮA ĐẢNG VỚI DÂN

Báo Nghệ An

I. Thực trạng, tình hình

Báo Nghệ An là cơ quan ngôn luận của Đảng bộ Đảng Cộng sản Việt Nam tỉnh Nghệ An, tiếng nói của Đảng, chính quyền và nhân dân Nghệ An. Báo được thành lập ngày 10/11/1961, đến nay đã trải qua gần 60 năm xây dựng và phát triển. Báo có chức năng, nhiệm vụ là tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước; các nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh Nghệ An; phản ánh tâm tư nguyện vọng của quần chúng nhân dân đối với Đảng, Nhà nước; phê bình, đấu tranh với các hiện tượng tiêu cực; cổ vũ tinh thần thi đua yêu nước và động viên quần chúng nhân dân tích cực tham gia thực hiện các nhiệm vụ kinh tế, xã hội vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

* *Mô hình hoạt động*: Báo hoạt động theo mô hình “tòa soạn hội tự”, tích hợp quy trình xuất bản giữa báo in và báo điện tử.

* *Về xuất bản, phát hành*:

- Nhật báo: 7 kỳ/ tuần, mỗi kỳ 8 trang, khổ giấy 42 x 59 cm, in 4 màu trang 1, phát hành trên 1,6 vạn tờ/ kỳ.

- Nghệ An cuối tuần: 1 kỳ/tuần, 12 trang, giấy 29 x 42 cm, in 4 màu trang 1, 8, phát hành trên 1,6 vạn tờ/ kỳ;

- Chuyên trang dân tộc miền núi: 1 kỳ/tuần, 4 trang, giấy 29 x 42 cm;

- Báo Nghệ An điện tử địa chỉ: <http://www.baonghean.vn>

+ Số lượng tin, bài cập nhật/ngày bình quân từ 60 đến 80 tin, bài.

+ Lượng truy cập hằng ngày: bình quân 200 ngàn lượt/ngày, ngày cao điểm lên đến hơn 340 ngàn lượt.

* Về đội ngũ cán bộ, phóng viên, nhân viên:

- Tổng số cán bộ, phóng viên, nhân viên tòa soạn là 70 người, trong đó có 1 tiến sĩ, 16 thạc sĩ, 52 người có trình độ đại học, 2 người có trình độ cao đẳng; 20 người có trình độ cao cấp lý luận chính trị.

- Có 7 phòng chuyên môn, gồm: Phòng Xuất bản, Phòng Thời sự - Chính trị, Phòng Kinh tế, Phòng Văn xã, Phòng Bạn đọc - Cộng tác viên, Phòng Phát hành - Quảng cáo, Văn phòng.

Cách đây khoảng 8 năm, chất lượng Báo Nghệ An cả về nội dung lẫn hình thức còn thấp; tính định hướng, tính dự báo, tính chiến đấu, tính phản biện và tính thời sự chưa cao. Các tác phẩm phần lớn vẫn còn thông tin một chiều, rập khuôn theo lối mòn, gây nhàm chán cho độc giả. Thậm chí, có tác phẩm cả về nội dung lẫn văn phong gần như là sao chép từ báo cáo tổng kết năm của ngành, địa phương nên không hấp dẫn bạn đọc. Trước tình hình đó, Báo Nghệ An đã nhìn thẳng vào sự thật và xác định muốn hoàn thành tốt nhiệm vụ thì phải thay đổi hình thức tuyên truyền sao cho phù hợp với thị hiếu bạn đọc. Trước đây, có thông tin gì là đưa lên mặt báo mà không quan tâm đến nội dung có hấp dẫn hay không, có phù hợp với thị hiếu bạn đọc hay không, bạn đọc có cần thông tin

này hay không. Nay Báo xác định phải đổi mới bằng cách: Cũng là những thông tin đó, nhưng phải thể hiện làm sao cho hấp dẫn hơn; trình bày đẹp hơn; thông tin nhanh hơn, hình thức thể hiện đa dạng hơn, chú trọng những thông tin “nóng” bạn đọc có nhu cầu hơn...

Bước ngoặt trong chặng đường đổi mới của Báo Nghệ An được quyết định vào tháng 10/2011, khi Đảng ủy chỉ đạo chuyên môn xây dựng Đề án “Nâng cao chất lượng báo *Nghệ An* giai đoạn 2011 - 2015, có tính đến năm 2020” được Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An phê duyệt. Ngay sau khi Đề án được ban hành, các đồng chí trong Đảng ủy, Ban Biên tập đoàn kết, bắt tay vào thực hiện, xây dựng lộ trình, bước đi một cách phù hợp, vững chắc. Đầu tiên là sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy một cách khoa học, cơ bản bảo đảm đủ cán bộ cho các phòng. Báo thành lập mới 2 phòng: Miền núi - Cuối tuần và Phát hành - Hoạt động xã hội; tiếp đó là thu hút một số phóng viên giỏi về đầu quân và mời chuyên gia ở các lĩnh vực về làm cố vấn, cộng tác cho Báo; cử các đoàn cán bộ đi học tập mô hình các tờ báo lớn trong nước, như Báo Nhân Dân, Báo Hà Nội mới, Báo Sài Gòn giải phóng...; cử các phóng viên theo học các lớp đào tạo trình độ chính trị, nghiệp vụ báo chí trong tỉnh, trong nước. Tờ báo xác định không bao giờ được bằng lòng với mình, cứ chinh phục được đỉnh cao này lại nghĩ đến đỉnh cao hơn, có nghĩa là đã đổi mới nội dung hay hơn rồi, song phải làm sao hay hơn nữa; có nghĩa là không ngừng học hỏi. Thấy có báo nào, phóng viên nào có cách làm hay là tìm cách để học hỏi, có thể là mời báo đó về hướng dẫn, có thể là thu hút phóng viên đó về làm việc, làm hạt nhân để đào tạo các phóng viên khác. Tờ báo kiên trì và quyết liệt đổi mới, trau chuốt từng

chuyên mục, chuyên trang trên báo in hàng ngày, báo cuối tuần, rồi đến báo điện tử.

Song song với tập trung chỉ đạo đổi mới nội dung, Báo thực hiện nhiều giải pháp để xây dựng đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị, tinh thông nghề nghiệp, am hiểu phương thức làm báo hiện đại. Ngoài việc cử cán bộ, phóng viên tham gia các lớp học cao cấp lý luận chính trị, các khóa đào tạo nghiệp vụ báo chí, Báo Nghệ An còn mời chuyên gia về tập huấn nghiệp vụ làm báo đa phương tiện và chương trình, chiến lược phát triển Báo Nghệ An điện tử; quan tâm đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật - công nghệ làm báo, tạo điều kiện hành nghề thuận lợi và có chế độ đãi ngộ, khuyến khích thỏa đáng (về cơ chế nhuận bút, về phương tiện tác nghiệp...) để đội ngũ cán bộ, phóng viên yên tâm cống hiến. Bên cạnh đó, Báo còn cử đội ngũ cán bộ phóng viên, kỹ thuật viên hàng năm về các địa phương tập huấn cho hàng ngàn cộng tác viên ở các huyện, thành, thị trong tỉnh về nghiệp vụ báo chí, nhất là kỹ năng làm báo đa phương tiện trong tình hình mới.

Bên cạnh việc phản ánh những thông tin thời sự chính trị - kinh tế - văn hóa, xã hội lớn trong tỉnh cũng như cả nước, Báo Nghệ An xông xáo với các vấn đề “nóng”, bức xúc trong dư luận để gợi mở các giải pháp xử lý, góp phần giúp tỉnh và các địa phương giải tỏa được điểm nóng, ổn định tình hình cơ sở, tập trung chăm lo phát triển kinh tế... Đặc biệt là Báo đã tham gia vào các lĩnh vực khó, nhạy cảm mà trước đây còn e ngại như lĩnh vực tôn giáo. Trong những năm gần đây, bám sát sự chỉ đạo của Thường trực Tỉnh ủy, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Sở Thông tin và Truyền thông, Báo đã tổ chức các loạt bài đấu tranh với một số thành phần lợi dụng tôn giáo để trục lợi

cá nhân, vi phạm pháp luật: như vụ việc tuyên truyền đạo trái phép ở Con Cuông, vụ việc gây rối ở Nghi Phương, v.v..

Sau nhiều năm kiên trì đổi mới, chất lượng cả nội dung lẫn hình thức của các ấn phẩm Báo Nghệ An không ngừng được nâng lên, đã vững vàng là “nhạc trưởng” trong định hướng dư luận trên địa bàn tỉnh Nghệ An, đáp ứng tốt hơn nhu cầu thông tin ngày càng phong phú, đa dạng của đông đảo công chúng, đặc biệt là các tổ chức Đảng trên địa bàn tỉnh; thực hiện tốt nhiệm vụ là cầu nối giữa Đảng với nhân dân. Phóng viên của Báo đã thực hiện được nhiều chuyên đề “nóng” tạo hiệu ứng xã hội sâu rộng, được bạn đọc đánh giá cao, góp phần giữ ổn định tình hình địa phương. Điển hình như chuyên đề: *Sự thật về áp vong tìm mộ liệt sỹ; Hành trình đi tìm sự thật về tà đạo Hoàng Thiên Long; Bãng hoại đạo đức ở một bộ phận cán bộ quản lý thị trường; Hành trình cấm mốc đường biên; Ngư dân Nghệ An vươn khơi bám biển; Tình hình căng thẳng, phức tạp trên Biển Đông*; các chuyên đề về chống phá rừng; khai thác khoáng sản trái phép; chống hàng giả, hàng nhái và một số vụ việc phức tạp liên quan đến tôn giáo trên địa bàn tỉnh... Nhờ đổi mới về nội dung và hình thức các ấn phẩm nên lượng bạn đọc đến với Báo Nghệ An ngày một tăng. Năm 2011, lượng phát hành báo in Nghệ An mới chỉ xấp xỉ 9 ngàn tờ/kỳ, nay đã tăng lên hơn 16 ngàn tờ/kỳ, vươn lên nằm trong tốp đầu hệ thống báo Đảng địa phương cả nước. Báo điện tử giao diện đẹp, thông tin được cập nhật nhanh nhạy. Năm 2015, lượng truy cập bình quân hằng ngày đạt 25 ngàn lượt/ngày, nay tăng lên 200 ngàn lượt, ngày cao điểm 350 ngàn lượt, đứng trong tốp đầu hệ thống báo đảng địa phương của cả nước.

Không dừng ở đó, xác định trong xu thế truyền thông đa phương tiện hiện nay, các cơ quan báo chí nói chung và

báo đảng địa phương nói riêng nếu không nắm bắt kịp sẽ ngày càng xa rời bạn đọc, do đó, từ năm 2015, Báo Nghệ An đã bắt tay vào việc xây dựng mô hình tòa soạn hội tụ để phát huy được thế mạnh của từng ấn phẩm; tạo hiệu ứng truyền thông giữa các ấn phẩm một cách mạnh mẽ. Đến nay, mô hình “Tòa soạn hội tụ” của Báo Nghệ An đã đi vào vận hành ổn định - là mô hình tòa soạn hội tụ đầu tiên giữa báo in và báo điện tử, được nhiều cơ quan báo chí Trung ương và địa phương đến tham khảo, học tập. Nhờ xây dựng “tòa soạn hội tụ”, Báo Nghệ An đã phát huy được ưu thế của truyền thông đa phương tiện, sức lực, trí tuệ của cán bộ, phóng viên, cộng tác viên, đáp ứng một cách nhanh chóng, kịp thời nhu cầu thông tin, giải trí của bạn đọc, yêu cầu của công tác lãnh đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền trong xu thế hội nhập và mở cửa. Từ đó, Báo đã nâng cao được chất lượng các ấn phẩm, tạo được dấu ấn rõ rệt của từng ấn phẩm, tạo được sự tương tác, hỗ trợ mạnh mẽ giữa các loại hình báo chí để tạo nên hiệu ứng truyền thông mạnh mẽ, hiệu quả, bảo đảm mục tiêu, yêu cầu “Nhanh, trúng, đúng, hay”.

Nhiều năm qua Báo Nghệ An đều giành được các giải báo chí Trung ương và tỉnh, trong đó có nhiều giải cao. Đặc biệt, năm 2013 Báo Nghệ An đạt 1 giải A và 1 giải C giải Báo chí quốc gia, đây là thành tích hiếm có đối với một tờ báo Đảng địa phương của cả nước. Chỉ tính từ năm 2018 đến nay, Báo Nghệ An đạt gần 60 giải báo chí các loại. Cụ thể, 1 tác phẩm đoạt giải C giải Báo chí quốc gia; 1 giải B giải Báo chí quốc gia về môi trường do Hội Nhà báo Việt Nam tổ chức; 1 giải Khuyến khích viết về chủ đề học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; 2 giải C giải Báo chí toàn quốc về Đại đoàn kết toàn dân tộc; 1 giải Khuyến khích giải Báo chí toàn quốc Vì sự nghiệp

giáo dục Việt Nam; 1 giải C và 1 giải khuyến khích giải Báo chí quốc gia viết về nông thôn mới; 1 giải khuyến khích giải thưởng toàn quốc về thông tin đối ngoại; 1 giải khuyến khích giải Báo chí quốc gia viết về bình đẳng giới; 6 tác phẩm đạt giải Búa liềm vàng của tỉnh Nghệ An; 16 giải báo chí tỉnh Nghệ An, trong đó có 4 giải Nhì, 7 giải Ba; và hàng chục giải Nhất, Nhì, Ba và Khuyến khích do các ban, ngành và địa phương tổ chức.

Không chỉ thực hiện tốt nhiệm vụ chuyên môn, Báo Nghệ An còn tham gia có hiệu quả các hoạt động xã hội. Hằng năm, Báo đã chủ trì phối hợp với Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch, Câu lạc bộ bóng đá Sông Lam Nghệ An tổ chức giải bóng đá thiếu niên, nhi đồng toàn tỉnh, góp phần phát triển phong trào thể thao tỉnh nhà; kêu gọi doanh nghiệp, tổ chức quyên góp ủng hộ Quỹ vì người nghèo, Quỹ tình thương, giúp đỡ các vùng bị thiên tai, hộ nghèo, xã nghèo; thực hiện tốt các nhiệm vụ từ thiện, nhân đạo. Với những nỗ lực, cố gắng trong suốt chặng đường gần 60 năm qua, Báo Nghệ An liên tục được cấp trên xếp loại đơn vị hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ; được nhiều ban, bộ, ngành Trung ương và tỉnh Nghệ An tặng bằng khen các loại. Đặc biệt, năm 2015, Báo Nghệ An đã được Chủ tịch nước phong tặng danh hiệu cao quý: Đơn vị Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới.

Từ những kết quả trên, Báo Nghệ An rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, phải tập trung giáo dục nâng cao nhận thức tư tưởng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên và người lao động. Thực hiện tốt kiểm điểm, tự phê bình và phê bình theo Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) của Đảng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn với thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của

Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Qua đó góp phần làm tốt công tác tư tưởng chính trị, tạo sự đồng thuận, đoàn kết, thống nhất trong Đảng bộ nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

Thứ hai, bám sát sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Tỉnh ủy Nghệ An, xây dựng lộ trình đổi mới có tầm nhìn, phù hợp thực tiễn. Trong đó xác định rõ việc gì làm trước, việc gì làm sau và đến khi nào thì hoàn thành một cách bài bản và toàn toàn soạn cùng bắt tay vào thực hiện một cách quyết liệt.

Thứ ba, phải không ngừng đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, phóng viên có năng lực về chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ vững vàng; thực hiện các chế độ đãi ngộ xứng đáng cho đội ngũ cán bộ, phóng viên yên tâm công tác và tạo động lực khát khao cống hiến.

Thứ tư, thực hiện quy trình công khai, minh bạch, khách quan trong đánh giá, bổ nhiệm, tuyển dụng cán bộ; công tác thi đua, khen thưởng, kỷ luật được thực hiện bài bản, nghiêm minh, tạo động lực cho đội ngũ cán bộ, phóng viên, nhân viên phấn đấu...

Thứ năm, tranh thủ mọi nguồn lực, sự ủng hộ của Tỉnh ủy, các cấp, các ngành; sự đồng thuận trong tập thể lãnh đạo, phóng viên trong quá trình đổi mới.

II. Những vấn đề đặt ra hiện nay và giải pháp thực hiện

Mặc dù đã có nhiều nỗ lực đổi mới, vươn lên trong tốp đầu hệ thống báo Đảng địa phương của cả nước, song thẳng thắn nhìn nhận, sức hấp dẫn của tờ báo Đảng Nghệ An đối với bạn đọc chưa thật sự cao. Báo in chưa thực hiện được việc bán lẻ trên thị trường. Nguồn thu quảng cáo, tuyên truyền từ báo

điện tử còn ít, chưa bảo đảm thu bù chi... Nguyên nhân là môi trường hoạt động báo chí ngày càng cạnh tranh khốc liệt; đặc biệt là cạnh tranh thông tin với mạng xã hội ngày càng cao, dẫn đến việc thu hút bạn đọc đến với các ấn phẩm của báo gặp rất nhiều khó khăn. Bên cạnh đó, hầu hết đội ngũ lãnh đạo, phóng viên, biên tập viên đều trưởng thành trong môi trường làm báo cũ, chỉ phù hợp với cách làm báo in; nay chuyển sang làm báo hiện đại công nghệ cao nên gặp một số khó khăn, lúng túng.

Sự phát triển như vũ bão của truyền thông số hiện nay đang đặt ra nhiều cơ hội thuận lợi lớn đối với các cơ quan báo chí nói chung, Báo Nghệ An nói riêng. Tuy nhiên, thách thức cũng không nhỏ. Nếu không tận dụng được lợi thế của cách mạng công nghệ 4.0, các cơ quan báo chí sẽ đánh mất vai trò, sứ mệnh của mình trước mạng xã hội. Để xứng đáng là tiếng nói của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân, thực hiện tốt nhiệm vụ là “nhạc trưởng” trong binh chủng truyền thông trên địa bàn tỉnh Nghệ An, Báo Nghệ An sẽ tập trung nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động. Trong đó, nhiệm vụ trọng tâm là nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức Đảng và đảng viên, phát huy các nguồn lực đổi mới, khai thác được thế mạnh của các ứng dụng công nghệ truyền thông 4.0 để xây dựng Báo Nghệ An phát triển theo mô hình cơ quan truyền thông hiện đại, có nhiều ấn phẩm có thương hiệu; làm tốt hơn công tác tuyên truyền, định hướng dư luận xã hội. Trong đó, Báo đặc biệt chú ý thực hiện một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tập trung giáo dục, nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác- Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương, của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước cho đội ngũ cán bộ, đảng viên và người lao động. Thực hiện tốt Nghị

quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng gắn với đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; qua đó góp phần thực hiện tốt công tác chính trị tư tưởng, tạo sự đồng thuận, đoàn kết thống nhất trong Đảng bộ và cơ quan, phấn đấu xây dựng cơ quan vững mạnh toàn diện, giữ vững danh hiệu Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới.

Thứ hai, tiếp tục tập trung sức lãnh đạo xây dựng Tòa soạn Hội tụ Báo Nghệ An hoạt động ngày càng chuyên nghiệp, bảo đảm thực hiện tốt nhất cho nhiệm vụ xuất bản, trong đó chú trọng nâng cao chất lượng tuyên truyền, nhất là các chuyên đề, chuyên trang, chuyên mục trên các ấn phẩm.

Thứ ba, tiếp tục làm tốt công tác tuyển dụng, sàng lọc, quy hoạch, bồi dưỡng, đào tạo, thông qua các biện pháp chính sách, nhất là chính sách thu hút, chính sách đãi ngộ, tạo động lực thu hút nhân lực chất lượng cao, nhất là đội ngũ phóng viên trẻ về làm việc tại tòa soạn.

Thứ tư, mời gọi các chuyên gia giỏi trong và ngoài nước về đào tạo, đào tạo lại cho đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên về cách làm báo hiện đại; cập nhật các kiến thức về làm báo thời công nghệ số 4.0, phù hợp với xu hướng của bạn đọc.

Thứ năm, rà soát, bố trí, sắp xếp, hoàn thiện tổ chức bộ máy các phòng chuyên môn, bảo đảm dây chuyền làm báo tinh gọn, hợp lý, khoa học, hiện đại; xây dựng đội ngũ cán bộ cốt cán có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ nghiệp vụ thông thạo, trung thực, tâm huyết, trách nhiệm cao trong công việc, lãnh đạo quản lý giỏi. Đặc biệt, quan tâm xây dựng đội ngũ những người làm báo thực sự “tâm sáng, bút sắc, lòng trong”; giỏi một việc biết nhiều việc; đội ngũ cán bộ nhân viên phục vụ “Trung thành, sáng tạo, trách nhiệm, tận tụy, gương mẫu”.

III. Một số kiến nghị, đề xuất

1. Đối với Bộ Thông tin và Truyền thông

- Đẩy nhanh việc thực hiện Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

- Hỗ trợ các báo đảng địa phương nói chung, Báo Nghệ An nói riêng tiếp cận với các dự án đào tạo nhân lực, dự án trang bị cơ sở vật chất cho các cơ quan báo chí; hỗ trợ xây dựng hệ thống xuất bản điện tử hiện đại, đáp ứng được yêu cầu truyền thông số.

- Siết chặt quản lý hoạt động của các trang tin điện tử, các cơ quan báo, tạp chí ở ngành bởi trong thời gian qua, có tình trạng nhiều tạp chí, báo đã dung túng cho phóng viên, cộng tác viên thực hiện các hành vi không đúng tôn chỉ, mục đích...

2. Đối với Tỉnh ủy Nghệ An

- Tạo điều kiện để Báo Nghệ An xây dựng và thực hiện Đề án Nâng cao chất lượng báo Nghệ An giai đoạn 2018-2025, có tính đến năm 2030.

- Tạo điều kiện, hỗ trợ Báo Nghệ An thực hiện các chương trình đào tạo nguồn nhân lực để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự phát triển báo chí trong thời kỳ cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

- Chỉ đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy xây dựng, tham mưu các văn bản quản lý đội ngũ phóng viên thường trú, văn phòng đại diện các báo trong việc chấp hành Luật Báo chí hiện hành và các quy định của địa phương;

- Chỉ đạo Công an vào cuộc, giải quyết dứt điểm tình trạng phóng viên, cộng tác viên nhúng nhĩnh và có các biểu hiện vi phạm pháp luật ở cơ sở; tình trạng một số cá nhân mạo danh

phóng viên, cộng tác viên Báo Nghệ An gây phiền nhiễu ở cơ sở, ảnh hưởng đến uy tín của Báo Nghệ An.

3. Đối với Sở Thông tin và Truyền thông Nghệ An

- Siết chặt và quản lý chặt các hoạt động của các trang tin điện tử của các địa phương; kịp thời ngăn chặn các hành vi sao chép tin, bài trái phép cũng như các hành vi vi phạm khác.

- Thanh tra, quản lý chặt chẽ các văn phòng thường trú, các phóng viên thường trú tại các địa phương.

- Xây dựng Đề án quản lý phóng viên, cộng tác viên, thông tin viên, đặc biệt là đội ngũ phóng viên, cộng tác viên các báo Trung ương thường trú trên địa bàn Nghệ An một cách hiệu quả.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA BAN BIÊN TẬP, ĐẢNG ỦY TRONG LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỆ BÀI CHUYÊN LUẬN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRÊN CÁC SẢN PHẨM BÁO CHÍ CỦA TẠP CHÍ CỘNG SẢN

Nguyễn Tiến Nghĩa*

I. Công tác phối hợp giữa Ban Biên tập và Đảng ủy trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn của Tạp chí Cộng sản

Ban Biên tập Tạp chí Cộng sản là cơ quan lãnh đạo cao nhất và toàn diện Bộ Biên tập Tạp chí Cộng sản; đặt dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, hoạt động theo chức năng, nhiệm vụ được Trung ương quy định. Ban Chấp hành Đảng bộ Tạp chí Cộng sản là cơ quan lãnh đạo giữa hai kỳ đại hội, lãnh đạo các mặt công tác Đảng của Đảng bộ Tạp chí Cộng sản; trực thuộc Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương, hoạt động theo Quy định số 165-QĐ/TW, ngày 21/4/2006 của Ban Bí thư về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ sở trong cơ quan báo chí và các quy định khác của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương.

* Ủy viên Ban Biên tập, Trưởng Ban Thư ký Tạp chí Cộng sản.

Ban Biên tập và Ban Chấp hành Đảng bộ Tạp chí Cộng sản hoạt động trên cơ sở Nghị quyết liên tịch kèm Quy chế phối hợp công tác giữa Đảng ủy và Ban Biên tập, cùng lãnh đạo, chỉ đạo việc quán triệt, thực hiện các nghị quyết, chỉ thị và các văn bản chỉ đạo của Trung ương và cấp ủy cấp trên; thực hiện nhiệm vụ chính trị; công tác xây dựng Đảng; công tác tổ chức - cán bộ; lãnh đạo các đoàn thể..., xây dựng Tạp chí Cộng sản vững mạnh, tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh.

Hai cơ quan lãnh đạo của Tạp chí Cộng sản vừa hoạt động theo chức năng, nhiệm vụ riêng (Ban Biên tập lãnh đạo, quản lý toàn diện các mặt công tác, trọng tâm là nhiệm vụ chuyên môn; Đảng ủy là hạt nhân chính trị, tập trung lãnh đạo các mặt công tác xây dựng Đảng); đồng thời hoạt động theo quy chế phối hợp giữa hai bên, nên vừa thống nhất, vừa hỗ trợ nhau trong hoạt động. Mô hình nhất thể hóa chức danh thủ trưởng cơ quan đồng thời là bí thư cấp ủy (Tổng Biên tập đồng thời là Bí thư Đảng ủy Tạp chí Cộng sản), cùng với cơ chế tập thể lãnh đạo cơ quan (gồm cả Ban Biên tập và Ban Thường vụ Đảng ủy) tạo thêm thuận lợi trong quá trình phối hợp công tác, giúp các quyết sách lớn của Tạp chí được chỉ đạo, tổ chức thực hiện trong thực tiễn thống nhất, đồng bộ, trên cơ sở nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách.

Với vị trí là cơ quan lý luận chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Tạp chí Cộng sản tập trung thực hiện 5 nhiệm vụ chính trị chính, theo Quyết định số 199-QĐ/TW, ngày 31/7/2019 của Bộ Chính trị, về “Chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Tạp chí Cộng sản”, gồm: tuyên truyền, giáo dục lý luận chính trị; tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận; đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch,

bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, nghiên cứu khoa học; công tác đối ngoại và thông tin đối ngoại.

Để thực hiện tôn chỉ, mục đích và các nhiệm vụ chính trị trên, với đặc thù là một tạp chí lý luận chính trị, việc xây dựng và không ngừng nâng cao chất lượng **hệ bài chính luận** là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, trung tâm, xuyên suốt của Tạp chí Cộng sản.

II. Bài chuyên luận lý luận chính trị - thế mạnh riêng khẳng định vị thế, vai trò của Tạp chí Cộng sản - ngọn cờ lý luận của Đảng Cộng sản Việt Nam

1. Về bài chuyên luận trên Tạp chí Cộng sản

Trong khi các báo chủ yếu sử dụng loại thể thông tấn (nhất là thể loại tin, bài phản ánh...) và loại thể chính luận - nghệ thuật (thể loại phóng sự, tùy bút, bút ký, nhật ký phóng viên...), thì với đặc thù của tạp chí lý luận chính trị, Tạp chí Cộng sản chuyển tải thông tin chủ yếu bằng *loại thể chính luận*, gồm thể loại xã luận, bình luận và chuyên luận, trong đó *chuyên luận là chủ đạo*. Hệ bài chuyên luận lý luận chính trị là đặc trưng riêng, thế mạnh nổi trội; là linh hồn trong mọi hoạt động chuyên môn xuyên suốt, cũng như tác nghiệp hằng ngày của Tạp chí Cộng sản.

Là tạp chí lý luận chính trị, hơn nữa là tạp chí lý luận chính trị duy nhất của Ban Chấp hành Trung ương, hệ bài chính luận của Tạp chí Cộng sản có những đặc trưng, yêu cầu riêng.

Xã luận là ngọn cờ tư tưởng, ngọn cờ chính trị của Tạp chí Cộng sản, thường là xã luận chính trị (những sự kiện chính trị lớn của đất nước, của Đảng; những đường lối chính trị quan trọng), xã luận lý luận (giải thích, làm sáng rõ và truyền bá những vấn đề lý luận chính trị quan trọng) và xã luận chỉ đạo

(những quyết sách lớn, mới của Trung ương chỉ đạo quán triệt và thực hiện trong toàn Đảng). Những xã luận về các vấn đề thời sự hằng ngày, xã luận nghiệp vụ, xã luận về điển hình... ít hoặc không xuất hiện ở Tạp chí Cộng sản. Xã luận trên tạp chí lý luận chính trị phải chuẩn mực về tính chính luận, lập luận chặt chẽ, tầm khái quát cao, tư duy chỉ đạo chiến lược.

Bình luận của Tạp chí Cộng sản khác các báo khi phần bình là điểm nhấn song chủ yếu mang tính đề dẫn, còn trọng tâm là luận - luận giải, phân tích vấn đề sâu sắc - với tỷ lệ phần bình và luận tương ứng khoảng 30% - 70%; trong khi các báo ngược lại, phần bình lại mang tính trội, luận thường ngắn và nông hơn hoặc giữ mức độ cân bằng.

Đặc biệt, bài chuyên luận của Tạp chí Cộng sản không phải là chuyên luận khoa học (hay còn gọi là các bài báo khoa học như các tạp chí khoa học), cũng không phải chuyên luận lý luận chuyên ngành (như các tạp chí lý luận chuyên ngành), mà là chuyên luận lý luận chính trị, gắn liền với đường lối chính trị, bám sát và phục vụ sát sườn cho đường lối chính trị của Đảng, các chương trình nghị sự của Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Các bài chuyên luận trên Tạp chí Cộng sản lấy “hai chất liệu” chủ yếu là lý luận và chính trị để bồi đắp nên tác phẩm, nhưng không phải lý luận tách riêng, chính trị tách riêng, mà lý luận gắn chặt với chính trị. Đây không phải là những bài lý luận kinh viện khô khan, sáo rỗng hay học thuật chuyên ngành thuần túy; cũng không phải là những bài viết chạy theo dòng sự kiện thời sự chính trị nóng bỏng để phản ánh - vốn là chức năng của các nhật báo - dẫn tới hiện tượng “báo hóa” tạp chí, hạ thấp chất lượng lý luận của bài viết. Lý luận và chính trị ở đây quyện chặt, hòa tan vào nhau, dùng lý luận

dẫn đường để luận giải sáng rõ những quan điểm, chủ trương, đường lối và quyết sách chính trị quan trọng của Đảng. Đường lối chính trị của Đảng thấm thấu ở tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, do đó lĩnh vực chuyên luận của Tạp chí cũng trải rộng về diện, không khu biệt ở một chuyên ngành nào. Tuy nhiên, rộng nhưng không nông hay hời hợt dạng thức phản ánh hiện tượng, ngược lại đi sâu bóc tách, phân tích các chiều cạnh, lớp lang để sáng tỏ bản chất sự vật, đạt tới tầm khái quát mang tính lý luận và chính trị. Chính trị đi bằng “chân lý luận” và đến lượt lý luận lại được soi chiếu qua lăng kính đường lối chính trị, mang hơi thở của thời cuộc chính trị đang không ngừng vận động...

Cụ thể hơn, dạng bài chuyên luận lý luận chính trị trên Tạp chí Cộng sản thường bao gồm: (1) Chuyên luận lý luận chính trị - luận giải khẳng định làm sâu sắc thêm, góp phần phát triển các vấn đề lý luận chính trị ở những lĩnh vực khác nhau; (2) Chuyên luận phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch - dùng lý luận để phủ định, bẻ gãy từ gốc những luận điệu sai trái, thù địch.

Bài chuyên luận lý luận chính trị là một “đặc sản” riêng của Tạp chí Cộng sản, góp phần quan trọng tạo nên thương hiệu và uy tín, khẳng định vai trò, vị thế của Tạp chí, song đây cũng là một dạng thức tác phẩm báo chí đặc thù, khó, là sản phẩm kết tinh quá trình lao động sáng tạo, tâm huyết và rất công phu. Phải dụng công mới mong có “đứa con tinh thần” chất lượng. Viết chuyên luận đã khó, nhưng viết chuyên luận lý luận chính trị càng khó hơn. Phải đo thời gian bằng cả năm nghiên ngẫm, ấp ủ, đau đầu, tích lũy tri thức, dữ liệu thường xuyên và nhiều tháng chấp bút, chưa kể yếu tố đặc biệt quan trọng khác là tố chất thiên bẩm hành văn của mỗi người, cùng

năng lực tư duy và bút lực mạnh, thì mới mong có được bài chuyên luận lý luận chính trị chất lượng.

Đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, một nhà báo có 30 năm công tác tại Tạp chí Cộng sản, hiểu thấu ngọn ngành công việc của Tạp chí, từng chia sẻ: “Làm báo nào cũng khó, mỗi báo có một yêu cầu riêng, có cái khó riêng. Làm báo hằng ngày đã rất khó, nhưng phải thừa nhận rằng làm báo lý luận lại càng khó”. Đồng chí Nguyễn Phú Trọng cũng dẫn lại lời căn dặn của cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng: “Nghề làm báo rất khó, khó lắm; viết một bài lý luận lại càng khó. Vì vậy, phải lo rèn luyện, rèn luyện công phu. Phải công phu nhiều lắm. Mỗi người phải công phu tự rèn luyện mình”.

Đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước cũng nhấn mạnh: “Tạp chí Cộng sản được xác định là tạp chí hàng đầu, có vị trí cực kỳ quan trọng trong hệ thống báo chí ở nước ta. Nhiều người nói rằng Tạp chí Cộng sản là “vũ khí hạng nặng”, là “đại bác tầm xa” trên mặt trận tư tưởng, mặt trận báo chí. Cán bộ, đảng viên, nhân dân trong nước và bạn bè ở nước ngoài coi Tạp chí Cộng sản là cơ quan ngôn luận, là tiếng nói chính thức của Đảng. Còn các thế lực thù địch thì theo dõi sát sao, triệt để khai thác các bài trên Tạp chí để nghiên cứu chúng ta và tìm cách phản kích chúng ta về phương diện lý luận chính trị.

2. Thực trạng chất lượng bài chuyên luận lý luận chính trị trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản - Thành công, hạn chế và nguyên nhân của thành công, hạn chế

Các bài chuyên luận lý luận chính trị của Tạp chí Cộng sản ngày càng được chú trọng nâng cao về chất lượng. Những bài viết giàu hàm lượng lý luận và có chất lượng cao,

chuyên sâu, công phu có số lượng và tần suất xuất hiện ngày càng nhiều trong tổng số bài đăng tải trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản. Đây thường là những bài viết của các chuyên gia, nhà lý luận đầu ngành, các cây bút có bút lực, tri thức uyên bác, phát hiện và đi vào luận giải những vấn đề lý luận chính trị mới hoặc còn nhiều ý kiến khác nhau; phát triển những vấn đề lý luận cốt lõi thuộc hệ tư tưởng, đường lối chính trị của Đảng ta. Các chuyên mục quan trọng của Tạp chí Cộng sản số in ra ngày mùng 1 và 16 hằng tháng, như: Quán triệt và thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, Nghiên cứu - Trao đổi, Thế giới: Vấn đề - Sự kiện; của Tạp chí Cộng sản điện tử, như Tiêu điểm, Chính trị - Xây dựng Đảng, Kinh tế; Văn hóa - Xã hội; Thế giới: Vấn đề sự kiện; Nghiên cứu - Trao đổi; Mega story... đều có các bài chuyên luận lý luận chính trị làm rường cột. Không ít bài viết có tiếng vang, trở thành những bài chuyên luận lý luận chính trị nguồn, mẫu mực, được các phương tiện truyền thông đăng tải lại, có sức lan tỏa rộng rãi, góp phần truyền bá lý luận chính trị và có đóng góp trực tiếp vào việc bổ sung, phát triển lý luận của Đảng ta.

Tạp chí Cộng sản mở và duy trì đều đặn chuyên mục “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch” trên Tạp chí Cộng sản số in và “Đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch” trên Tạp chí Cộng sản điện tử. Phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch là một chức năng quan trọng, được thực hiện thường xuyên trong suốt lịch sử của Tạp chí Cộng sản. Tuy nhiên, để bẻ gãy từ gốc bằng lý luận những luận điệu sai trái, thù địch đòi hỏi người viết phải rất công phu trong nghiên cứu, nhuần nhuyễn về vấn đề lý luận chính trị định phản bác, có bút lực mạnh. Đây là dạng bài chuyên luận khó, rất khó; có

được nguồn bài chất lượng đã gian nan, duy trì được đều đặn hàng kỳ lại càng mất nhiều tâm sức. Chính vì độ khó đặc biệt đó, nên ở các thời kỳ trước, dù có nhiều bài chuyên luận đấu tranh tư tưởng, lý luận chất lượng trên Tạp chí Cộng sản, tuy nhiên mới chỉ xuất hiện rải rác, không đều kỳ. Do đó, đây là lần đầu tiên sau 90 năm ra đời và phát triển, Tạp chí Cộng sản có riêng chuyên mục này, xây dựng và tập hợp các bài đấu tranh tư tưởng, lý luận một cách chủ động, bài bản, có hệ thống, là một nỗ lực rất lớn của Ban Biên tập Tạp chí Cộng sản, phấn đấu hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ mà Trung ương giao. Các bài đấu tranh lý luận, tư tưởng sau khi được công bố đều có lượng độc giả truy cập rất cao, được đăng tải lại trên nhiều phương tiện truyền thông đại chúng, góp phần quan trọng phản bác danh thếp và hiệu quả các luận điệu sai trái, thù địch, kịp thời định hướng sâu sắc cho cán bộ, đảng viên và dư luận xã hội...

Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm, hệ bài chuyên luận lý luận chính trị trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản vẫn còn không ít hạn chế. Cơ số bài chuyên luận lý luận chính trị có chất lượng đã được gia tăng, song còn chiếm tỷ lệ thấp trong tổng số bài mỗi kỳ xuất bản. Nhiều bài viết còn mang tính chất báo cáo hóa hoặc theo khuôn mẫu xơ cứng, ít có tính mới, ít tính phát hiện, thiếu chiều sâu, chưa đủ sức đi vào luận giải những vấn đề lý luận mới, khó, còn nhiều ý kiến khác nhau. Những bài viết đạt tầm lý luận cao, phát hiện và dự báo những vấn đề lý luận mới, trực tiếp đóng góp vào sự phát triển lý luận của Đảng còn rất thiếu. Các bài chuyên luận đấu tranh tư tưởng còn ít về số lượng, nhiều bài hạn chế về chất lượng, tính chiến đấu chưa cao. Đặc biệt, yêu cầu phản bác và bẻ gãy từ gốc bằng lý luận của nhiều bài viết

chưa đạt được, còn yếu về lý luận và tính bút chiến, thiếu chiều sâu, biện luận chưa sắc sảo, tính hấp dẫn không cao... Mặc dù việc tạo nguồn bài đấu tranh tư tưởng đã được Ban Biên tập chỉ đạo các ban chuyên môn nỗ lực chủ động, bằng nhiều giải pháp khác nhau, song việc bị động và khan hiếm số bài có chất lượng vẫn xảy ra.

Nguyên nhân những thành công trong xây dựng hệ bài chuyên luận, trước hết, do đây là một thế mạnh truyền thống của Tạp chí Cộng sản, được duy trì, không ngừng đúc kết kinh nghiệm và phát triển trong suốt lịch sử 90 năm ra đời và phát triển của Tạp chí. Bề dày truyền thống đó là một trong những nguyên nhân khiến hệ bài chuyên luận lý luận chính trị không ngừng phát triển, là một sản phẩm báo chí đặc thù, mang bản sắc và thế mạnh riêng của Tạp chí Cộng sản.

Một nguyên nhân khác nữa là sự phối hợp và lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Ban Biên tập, Đảng ủy Tạp chí Cộng sản đối với chiến lược phát triển của Tạp chí Cộng sản. Đặc biệt, Tạp chí Cộng sản đã tiến hành cấu trúc lại toàn diện định hướng phát triển, cơ cấu và bộ máy tổ chức theo hướng tập trung cao độ nguồn lực vào thực hiện nhiệm vụ chính của cơ quan lý luận chính trị của Trung ương, không ngừng gia tăng tính chính luận và chiều sâu lý luận; không dàn trải nguồn lực, mở rộng về sản phẩm báo chí mà mạnh dạn cắt bỏ những ấn phẩm xa với tôn chỉ, mục đích của Tạp chí (bỏ ấn phẩm *Đoàn kết và phát triển* dành cho đồng bào dân tộc thiểu số; Tạp chí *Cộng sản - Chuyên đề cơ sở*), lấy hạt nhân phát triển là tạp chí in số ra ngày mùng 1 và 16 hằng tháng (tạp chí in tăng từ 1 kỳ thành 2 kỳ từ tháng 7/2019) và Tạp chí *Cộng sản điện tử*, cùng hệ bài chủ đạo, nòng cốt là chuyên luận lý luận chính trị. Các ban chuyên môn của Tạp chí (Ban Chính trị, Ban Xây

dựng Đảng, Ban Kinh tế, Ban Văn xã, Ban Quốc tế) được đầu tư về nhân lực, nguồn lực để trở thành những ban chuyên môn mạnh, chuyên sâu, thực sự là nơi tác nghiệp, nghiên cứu, sinh hoạt, đào tạo về chuyên môn có chất lượng, là chủ lực trong tạo nguồn bài chuyên luận lý luận chính trị. Cùng với đó là việc đầu tư, đổi mới mạnh mẽ hoạt động của Ban Tạp chí Cộng sản điện tử; giao diện - hệ thống Tạp chí Cộng sản điện tử hiện đại, đa tiện ích, an toàn, giữ vững chất chính luận chiều sâu... Nguồn lực của Tạp chí Cộng sản ngày càng được tập trung, hướng tâm thực hiện đúng tôn chỉ cơ quan lý luận chính trị của Trung ương Đảng, lấy hệ bài chuyên luận lý luận chính trị làm rường cột.

Nguyên nhân đem lại thành công trong xây dựng hệ bài chuyên luận còn do việc chủ động trong hoạch định chiến lược phát triển dài hạn và những quyết sách trước mắt, những nhiệm vụ chuyên môn định kỳ, như chủ động xây dựng kế hoạch biên tập; phối hợp chặt chẽ và xây dựng cơ chế đặc biệt với đội ngũ cộng tác viên chiến lược để chuẩn bị nguồn bài đấu tranh tư tưởng có chất lượng; bồi dưỡng, tạo điều kiện phát triển những cây bút có tiềm năng và thế mạnh về chuyên luận; tuyển dụng những sinh viên, cán bộ nghiên cứu xuất sắc khối lý luận và khoa học nhân văn, xã hội về công tác tại Tạp chí Cộng sản.

Nguyên nhân của những hạn chế trong xây dựng hệ bài chuyên luận của Tạp chí Cộng sản là do bản thân hệ bài chuyên luận lý luận chính trị là loại thể báo chí khó bậc nhất; càng khó hơn khi đòi hỏi và yêu cầu của Tạp chí Cộng sản rất cao đối với dạng bài viết này. Để có một bài chuyên luận lý luận chính trị chất lượng, đòi hỏi người viết (có bút lực khá mạnh) phải nghiên cứu, chuẩn bị và chấp bút nhiều tháng, cả

năm (có sự tích lũy bề dày tri thức trước đó theo năm tháng không thể tính bằng thời gian); trong khi đó chế độ nhuận bút vẫn còn thấp so với công sức bỏ ra để có được bài viết. Mặt khác, có giai đoạn Tạp chí Cộng sản mở rộng nhiều sản phẩm báo chí dẫn tới phân tán nguồn lực, trong khi nguồn nhân lực, vật lực có hạn, có phần làm suy yếu hệ bài chuyên luận lý luận chính trị. Tạp chí Cộng sản còn thiếu những cây viết có bút lực mạnh, sâu về lý luận; còn tình trạng quá lệ thuộc vào đội ngũ cộng tác viên...

III. Giải pháp nâng cao chất lượng bài chuyên luận lý luận trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản

1. Tăng cường sự phối hợp và lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Biên tập, Đảng ủy Tạp chí Cộng sản đối với việc nâng cao chất lượng hệ bài chuyên luận lý luận chính trị của Tạp chí Cộng sản

Tăng cường sự phối hợp giữa Ban Biên tập, Đảng ủy Tạp chí Cộng sản trong quán triệt sâu sắc và lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện Quyết định số 199-QĐ/TW ngày 31/7/2019 của Bộ Chính trị về “Chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Tạp chí Cộng sản”, theo đó, mô hình tổ chức của Tạp chí Cộng sản có sự tập trung nguồn lực, thực hiện 5 nhiệm vụ chính trị chính được Trung ương giao và hệ bài chuyên luận lý luận chính trị tiếp tục được xác định là rường cột, linh hồn trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản. Việc định vị rõ ràng như trên là cơ sở để Tạp chí Cộng sản tập trung nguồn lực nhằm xây dựng và nâng cao chất lượng hệ bài chuyên luận lý luận chính trị, nhất là các bài viết góp phần làm sâu sắc thêm và có đóng góp vào sự phát triển lý luận

của Đảng và các bài viết đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch.

2. Tiếp tục phát triển theo mô hình “5 trung tâm - 2 trụ cột”

Mô hình “5 trung tâm - 2 trụ cột” lấy 5 ban chuyên môn (Ban Chính trị, Ban Xây dựng Đảng, Ban Kinh tế, Ban Văn xã, Ban Quốc tế) làm trung tâm, là nơi chủ đạo tạo nguồn bài để nuôi dưỡng 2 trụ cột phát triển là Tạp chí Cộng sản số in ra ngày mùng 1, 16 hàng tháng và Tạp chí Cộng sản điện tử. Chi ủy và lãnh đạo các ban chuyên môn quán triệt toàn chi bộ và đổi mới về quan niệm, cách tiếp cận và cách thức tạo nguồn bài chuyên luận lý luận chính trị. Các ban chuyên môn phải thực sự hiểu, không ngừng trau luyện và nhuần nhuyễn, chủ động trong tác nghiệp với hệ bài chuyên luận lý luận chính trị; thực sự là những trung tâm hoạt động chuyên môn chuyên sâu trong từng lĩnh vực phụ trách, đủ sức mạnh là nơi tạo nguồn bài có chất lượng.

Cùng với chiến lược nâng cao toàn diện chất lượng các mặt công tác, các sản phẩm báo chí của mình, định hướng phát triển Tạp chí Cộng sản điện tử thành một sản phẩm báo chí chủ lực, Ban Biên tập Tạp chí Cộng sản quyết định đổi mới toàn diện hệ thống quản trị nội dung (CMS) - giao diện mới của Tạp chí Cộng sản điện tử, trên cơ sở kế thừa những tính năng tốt của hệ thống CMS trước đây, đồng thời đổi mới toàn diện, có tính đột phá so với hệ thống cũ. Đây là yêu cầu đổi mới tất yếu, bắt buộc góp phần giúp Tạp chí Cộng sản hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị được Trung ương giao; đáp ứng nhu cầu, tâm lý, thói quen có nhiều thay đổi của độc giả hiện đại trong kỷ nguyên số; bắt kịp các xu hướng, công nghệ báo chí

hiện đại chủ đạo; khắc phục một số nhược điểm của hệ thống - giao diện cũ...

Quan điểm chỉ đạo đổi mới Tạp chí Cộng sản điện tử là không chỉ nâng cấp mà đổi mới toàn diện; áp dụng những tính năng, tiện ích, công nghệ mới, hiện đại nhất, nhưng chất lượng để phù hợp với những điều kiện, yêu cầu riêng của Tạp chí, không lạm dụng hay chạy theo xu hướng thức thời, tránh “báo hóa” tạp chí; phải thận trọng, chắc chắn; sự đổi mới hệ thống - giao diện mới phải gắn liền với việc không ngừng nâng cao chất lượng các bài viết, nhất là hệ bài chuyên luận chuyên sâu là thế mạnh của Tạp chí Cộng sản; đổi mới nhưng phải giữ được chuẩn mực, phong cách, bản sắc riêng có, chiều sâu của một tạp chí lý luận chính trị hàng đầu của Trung ương Đảng.

Phiên bản mới của Tạp chí Cộng sản điện tử đã hoàn thành, được đánh giá là một hệ thống mạnh, khoa học, hiện đại, tiện ích, thẩm mỹ, an toàn và quan trọng nhất là giữ chuẩn mực phong cách của một tạp chí lý luận hàng đầu của Trung ương Đảng. Tạp chí Cộng sản điện tử phiên bản mới được xây dựng dựa trên nền tảng Liferay portal hiện đại nhất hiện nay, tích hợp nhiều công nghệ, tính năng quản trị nội dung hiện đại, mở, như phần mềm trí tuệ nhân tạo đọc tự động; trình bày dạng bài phi tuyến tính, nhúng ảnh, video, audio độ phân giải cao; tùy biến trên đa dạng thiết bị desktop, mobile, ipad; độ bảo mật cao...

Tạp chí Cộng sản điện tử phiên bản mới được kỳ vọng sẽ có đóng góp xứng đáng vào việc nâng cao hiệu quả tuyên truyền của Tạp chí Cộng sản, trải rộng phổ thông tin lý luận có chất lượng trên không gian mạng, đóng góp vào việc làm chủ thông tin trên không gian mạng của chúng ta, trong điều kiện không gian này đang trở thành mặt trận thông tin chính hiện nay,

giúp Tạp chí hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được Trung ương giao.

3. Bồi dưỡng những cây bút mạnh về chuyên luận lý luận chính trị tại chỗ kết hợp với nâng cao chất lượng, đổi mới cách thức làm việc, chế độ đối với các cộng tác viên chiến lược

Tạp chí Cộng sản muốn mạnh phải có những cây bút tại chỗ có bút lực mạnh, có chiều sâu về lý luận. Đây là quá trình phát hiện, định hướng, bồi dưỡng, thử thách lâu dài từ phía Ban Biên tập, Đảng ủy Tạp chí Cộng sản, kết hợp với quá trình tự học, rèn luyện tâm huyết, gian khổ của bản thân mỗi tác giả. Thương hiệu của mỗi cơ quan báo chí được bồi đắp thêm khi có những cây bút chủ lực mạnh, có chất lượng và bản sắc. Nguồn bài tại chỗ có chất lượng gia tăng sẽ tạo thế chủ động hơn trong việc xây dựng và thực thi kế hoạch tuyên truyền của Tạp chí Cộng sản. Cơ cấu bài ở mức độ 20-25% bài tại chỗ và 75-80% bài cộng tác viên là phù hợp với Tạp chí Cộng sản (hiện nay, mức độ này đang ở khoảng 10-15% - 85-90%).

Với nguồn bài chủ đạo đến từ cộng tác viên, đây luôn là lực lượng có vai trò quan trọng, chiến lược đối với sự phát triển của Tạp chí Cộng sản. Tuy nhiên, thay vì cách thức đặt bài đơn giản, một chiều tuyến tính, cần có sự chủ động và gia tăng sự trao đổi, thảo luận, bàn bạc xuyên suốt quá trình xây dựng và hình thành bài viết giữa biên tập viên và chuyên gia, cùng với cơ chế nhuận bút đặc thù đối với những dạng bài chuyên luận chuyên sâu trên. Nhằm kịp thời hỗ trợ Tạp chí Cộng sản về cơ chế đặc thù trên, ngày 11/10/2019, Văn phòng Trung ương Đảng có Công văn số 4069-CV/VPTW/nb về chế độ nhuận bút đặc thù của Tạp chí Cộng sản, dành cho những bài viết chất

lượng có tính bút chiến cao trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Đây là một điều kiện quan trọng để Tạp chí Cộng sản có thêm nguồn lực để tạo dựng hệ bài chuyên luận lý luận chính trị ngày càng có chất lượng.

PHÁT HUY VAI TRÒ LÃNH ĐẠO VÀ TĂNG CƯỜNG CƠ CHẾ PHỐI HỢP CỦA CHI ỦY ĐỂ ĐỔI MỚI, NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TẠP CHÍ TUYÊN GIÁO

Tạp chí Tuyên giáo

1. Đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí Tuyên giáo

Là cơ quan ngôn luận của Ban Tuyên giáo Trung ương, Tạp chí *Tuyên giáo* (Tạp chí) có chức năng tuyên truyền, định hướng thông tin và là diễn đàn trao đổi lý luận - thực tiễn về những vấn đề liên quan đến công tác tuyên giáo. Thực hiện đúng tôn chỉ mục đích, Tạp chí luôn giữ vững vai trò là một trong những kênh thông tin - tuyên truyền có ý nghĩa quan trọng, thiết thực, giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân hiểu rõ hơn về quan điểm, đường lối, chủ trương, lập trường của Đảng ta trong quá trình lãnh đạo sự nghiệp cách mạng, tiến hành công cuộc đổi mới, phát triển đất nước.

Cùng với việc cập nhật kịp thời thông tin hướng dẫn, chỉ đạo, định hướng của Ban Tuyên giáo Trung ương, Tạp chí luôn bám sát thực tiễn, phản ánh sinh động hoạt động của ngành tuyên giáo; tích cực tham gia quá trình đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, chống lại những quan điểm sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch...

Với 2 ấn phẩm chính là Tạp chí in (phát hành hằng tháng) và Tạp chí điện tử, trong những năm qua, đặc biệt là trong 2 năm trở lại đây, nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của độc giả, để “bắt nhịp” xu thế của báo chí hiện đại, Tạp chí *Tuyên giáo* đã từng bước cải tiến và có những đổi mới tích cực, rõ nét cả về nội dung và hình thức.

Bám sát phương châm “Lấy bạn đọc làm trung tâm”, “Đổi mới nhưng phải đúng. Đúng nhưng cần hấp dẫn”, việc đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí *Tuyên giáo* đã có những bước chuyển tích cực và bước đầu đạt kết quả quan trọng, được bạn đọc ghi nhận. Có thể khái quát ở một số nét cơ bản sau:

Một là, làm “mềm hóa” thông tin một cách phù hợp, thông qua cách tiếp cận, diễn giải vấn đề - nhất là đối với những vấn đề lý luận, những vấn đề “nóng” - để vừa bảo đảm chức năng chỉ đạo, định hướng thông tin, vừa khắc phục sự “khô cứng” trong nội dung và “thuật ngữ”, góp phần giải quyết những vấn đề thực tiễn đặt ra.

Việc đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả các bài viết được coi là nhiệm vụ trọng tâm và là một phần sự tồn tại, phát triển của Tạp chí. Theo đó, việc đổi mới được chú trọng từ khâu xây dựng đề cương, phân công đặt bài, viết bài đến việc lựa chọn tác giả viết bài, tổ chức biên tập, duyệt bài. Chất lượng bài viết được thể hiện trên các tiêu chí: đạt yêu cầu về dung lượng, gắn kết lý luận và thực tiễn, có sự sáng tạo và có sức thuyết phục cao, hạn chế tối đa cách viết kinh viện, “tầm chương trích cú”, xa rời thực tiễn. Nhiều bài viết về những vấn đề khó, nhạy cảm, nhất là những vấn đề mới đã được tiếp cận, luận giải một cách khoa học, “thấu lý đạt tình”. Các bài đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, phản bác quan điểm sai trái, thù địch, bên cạnh những lập luận chặt chẽ trong nội dung thì

cách đặt tít, chọn tiêu đề cũng được đổi mới nhằm “thu hút tức thì” sự quan tâm của độc giả. Nhờ đó, nhiều tác phẩm báo chí của Tạp chí đã có tác dụng rõ nét, làm phong phú thêm công tác tuyên truyền của Ban Tuyên giáo Trung ương, góp phần củng cố niềm tin và sự đồng thuận trong nhận thức của công chúng và cán bộ, đảng viên, từng bước hiện thực hóa các quan điểm của Đảng vào đời sống, chính trị, xã hội.

Hai là, bố trí hợp lý các chuyên mục trên hai ấn phẩm in và điện tử theo hướng tránh “trùng lặp” nhưng vẫn có sự “uyển chuyển”, tiếp nối; bảo đảm tính toàn diện về những vấn đề, lĩnh vực thuộc công tác tuyên giáo; hạn chế “chẻ nhỏ” nhiều tiểu mục trong một chuyên mục; gắn tính lý luận với thực tiễn trong “đặt tên” chuyên mục...

Ba là, cùng với việc chú trọng nâng cao năng lực cán bộ Tòa soạn, Tạp chí đã có những đổi mới trong chăm lo xây dựng, phát triển đội ngũ cộng tác viên, nhất là những cộng tác viên “gạo cội” có kinh nghiệm, có tinh thần sáng tạo, am hiểu lý luận và thực tiễn sâu sắc. Chính vì thế, trên các ấn phẩm Tạp chí *Tuyên giáo* đã có nhiều bài viết thể hiện rõ sự đổi mới tư duy trong nhận thức, tránh được lối viết một chiều, áp đặt, xa rời thực tiễn.

Việc tăng cường các bài viết ở thể loại phỏng vấn, đưa ý kiến “phản biện” đã tạo sự phong phú, hấp dẫn cho mỗi vấn đề, chủ đề được phản ánh; tạo được diễn đàn trao đổi tích cực, hữu ích giữa các chuyên gia nghiên cứu với bạn đọc, đồng thời tránh được sự cực đoan, một chiều, suy diễn “chệch hướng” trong thông tin, tuyên truyền.

Bốn là, từng bước “siết chặt” để bảo đảm những nội dung được đăng tải, tuyên truyền trên ấn phẩm điện tử không “sa” vào tình trạng “báo hóa tạp chí”. Cùng với “ưu tiên” bài và

chủ đề theo tiêu chí của Tạp chí (hạn chế tối đa những tin tức không liên quan đến hoạt động của ngành tuyên giáo), việc lựa chọn, sử dụng ảnh nội dung, ảnh minh họa bên cạnh tiêu chí đẹp, hấp dẫn vẫn phải bảo đảm những chức năng cơ bản của một tạp chí chuyên ngành - cơ quan ngôn luận của Ban Tuyên giáo Trung ương.

Năm là, “đẩy” sớm thời gian và bảo đảm đúng “hạn” phát hành tạp chí in hàng tháng. Điều này không chỉ khắc phục được sự “thất thường” trước đây về thời gian phát hành (có những số ấn phẩm đến tay bạn đọc muộn), mà còn tạo động lực thúc đẩy ý thức “làm báo hiện đại” đối với cán bộ trong tòa soạn, từ việc xây dựng chủ đề, viết bài, đặt bài, đôn đốc cộng tác viên - tác giả, cho đến quy trình biên tập, chế bản...

Sáu là, nâng cao tính hấp dẫn từ khâu hình thức. Việc cải tiến hình thức của Tạp chí tuy không là trọng tâm (trọng tâm là nâng cao chất lượng nội dung) nhưng đã góp phần quan trọng tạo sự “hấp dẫn ban đầu” và gây hiệu ứng để người xem “chủ động, tự nguyện” tiếp cận với nội dung. Chính vì thế, trong 2 năm qua, Tạp chí đã mạnh dạn thực hiện cải tiến những “hạng mục” liên quan đến “bộ mặt” *ấn phẩm in*, từ trình bày bìa, dàn trang tổng thể cho đến bố trí các “điểm nổi bật” trong từng chuyên mục, chuyên trang; từ chọn cách đặt “tít”, chapeau, box đến font chữ, cỡ chữ; từ thay đổi chất lượng giấy in đến tăng số lượng ảnh minh họa, sử dụng ảnh màu chất lượng tốt... Nhờ đó, Tạp chí được bạn đọc đánh giá ngày càng đẹp và “bắt mắt” hơn; mặc dù đổi mới nhưng không thoát ly những yếu tố truyền thống của một tạp chí có bề dày lịch sử hơn 60 năm.

Sau nhiều lần cải tiến, nâng cấp, giao diện *ấn phẩm điện tử* đã cơ bản thể hiện được những ưu điểm vượt trội về tính

tiện ích và hiện đại. Số lượng và tên các chuyên mục vừa “hợp lý hơn, thuận lợi hơn” cho bạn đọc trong quá trình tìm kiếm thông tin, vừa “toàn diện hơn, bao quát hơn” đối với các lĩnh vực liên quan đến nhiệm vụ của Ban Tuyên giáo Trung ương và ngành tuyên giáo.

So với nhiều tạp chí chuyên ngành khác, những đổi mới mang tính thường xuyên, liên tục về nội dung và hình thức trên các ấn phẩm của Tạp chí *Tuyên giáo* đã có những “điểm nhấn” và dấu ấn quan trọng; vừa bảo đảm chức năng cơ quan ngôn luận của Ban Tuyên giáo Trung ương, vừa đáp ứng được những yêu cầu cơ bản trong tuyên truyền, giải thích những vấn đề - nội dung khó, nhạy cảm, có nhiều vấn đề lý luận còn chưa được hoàn thiện.

Thông tin trên Tạp chí được quan tâm nâng cao chất lượng theo hướng chọn lọc những vấn đề tiêu biểu, sát thực với chủ đề tuyên truyền và nhu cầu của báo cáo viên, giảng viên; có nhiều bài phân tích, lý giải sâu sắc cơ sở lý luận và thực tiễn góp phần đổi mới và nâng cao phương thức, chất lượng công tác tuyên giáo...

Tạp chí điện tử, cùng với việc tránh “sa đà” “ôm đồm tin tức” dẫn tới tình trạng “báo hóa tạp chí” thì mục tiêu đặt ra là không ngừng nâng cao tính hấp dẫn của tin, bài; bảo đảm nhu cầu khai thác thông tin của công chúng, nhất là bạn đọc trong ngành. Tuy đưa thông tin chọn lọc, phù hợp nhưng nội dung vẫn phải phản ánh được những vấn đề mà dư luận và cán bộ tuyên giáo quan tâm; bảo đảm tính toàn diện, kịp thời - nhất là hoạt động tuyên giáo của các ngành, địa phương.

Những kết quả cơ bản, bước đầu đạt được trong quá trình đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí Tuyên giáo thời gian qua thể hiện sự nỗ lực, quyết tâm của tập thể tòa soạn, trong đó

có vai trò chỉ đạo, định hướng của cấp ủy Đảng, đặc biệt là những đổi mới liên quan đến cơ chế phối hợp giữa Chi ủy và Ban Biên tập.

2. Vai trò của cấp ủy đối với việc đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí Tuyên giáo

Chi bộ Tạp chí Tuyên giáo là tổ chức cơ sở Đảng trực thuộc Đảng bộ cơ quan Ban Tuyên giáo Trung ương; có 10 đảng viên/11 cán bộ, phóng viên. Trong số 3 đồng chí trong Ban Chấp hành Chi bộ, có 2 đồng chí (Bí thư và Chi ủy viên) là Phó Tổng biên tập; 1 đồng chí (Phó Bí thư) là Trưởng phòng Biên tập. Đây là một trong những thuận lợi để Chi ủy phát huy tốt vai trò tham mưu, chỉ đạo cũng như đổi mới, tăng cường cơ chế phối hợp với lãnh đạo Tạp chí trong quá trình xây dựng chủ trương và triển khai những nội dung liên quan cải tiến, nâng cao chất lượng Tạp chí Tuyên giáo.

Cùng với sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát của Đảng ủy cấp trên; sự phối hợp tích cực và tuân thủ đúng nguyên tắc Đảng lãnh đạo đã góp phần xây dựng tập thể lãnh đạo và tập thể tòa soạn đoàn kết, giữ vững phẩm chất đạo đức, lối sống; bảo đảm năng lực chuyên môn nghiệp vụ; phát huy tính sáng tạo, dân chủ trong đổi mới, nâng cao chất lượng công tác.

Bên cạnh những nội dung, “đầu việc” liên quan đến vai trò, nhiệm vụ của Chi ủy trong lãnh đạo công tác Đảng ở chi bộ cơ sở nói chung, việc phát huy vai trò lãnh đạo và tăng cường đổi mới cơ chế phối hợp giữa Chi ủy và Ban Biên tập Tạp chí Tuyên giáo đã tập trung vào những vấn đề trọng tâm, liên quan đến công tác chuyên môn nghiệp vụ, góp phần nâng cao chất lượng các ấn phẩm Tạp chí. Cụ thể là:

Thứ nhất, lãnh đạo công tác chính trị tư tưởng gắn liền với thực hiện có chất lượng công tác chuyên môn. Việc tăng cường giáo dục, bồi dưỡng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; nâng cao ý thức và thái độ chính trị cho cán bộ, đảng viên không chỉ là nhiệm vụ mang tính nguyên tắc của công tác Đảng, mà còn là yếu tố quan trọng nhất để mỗi cán bộ trong tòa soạn luôn tự giác “tự định hướng” trong thực hiện công tác chuyên môn.

Việc viết bài, đặt bài, lựa chọn chủ đề, thậm chí là chia sẻ thông tin, bình luận trên môi trường Internet... cũng phải đúng quy định, bảo đảm tôn chỉ mục đích, không “chệch hướng” hoặc “lập lò nước đôi”.

Đối với các bài viết liên quan đến lý luận chính trị hoặc có tính phản biện, bình luận, việc “cách tân”, “linh hoạt, đa dạng” trong lựa chọn thể loại - hình thức thông tin; sáng tạo trong đặt tit, chọn điểm nhấn, sử dụng hình ảnh... nhằm hấp dẫn người đọc, cũng phải bảo đảm mục tiêu “bất biến” là bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống quan điểm sai trái, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

Thứ hai, tăng cường định hướng, lãnh đạo đối với công tác bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị; cập nhật bổ sung kiến thức, kỹ năng chuyên môn nghiệp vụ và năng lực công tác cho cán bộ, đảng viên trong tòa soạn; Đồng thời tạo điều kiện để cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ chủ chốt trong tòa soạn được tham gia các lớp tập huấn nghiệp vụ, nâng cao năng lực công tác Đảng. Cùng với đó là tạo điều kiện để mỗi cán bộ, đảng viên thể hiện năng lực sáng tạo cá nhân, mạnh dạn đề xuất, mạnh dạn viết, mạnh dạn thử nghiệm theo phương châm “dĩ bất biến ứng vạn biến”.

Thứ ba, chú trọng chất lượng sinh hoạt Đảng, phát huy tinh thần dân chủ để đảng viên bày tỏ tâm tư nguyện vọng, đề xuất ý kiến tham mưu, kiến nghị với Chi ủy và Ban Biên tập về cải tiến lề lối, phương pháp làm việc; đổi mới nội dung, hình thức của Tạp chí. Nhiều ý kiến, sáng kiến đã góp phần làm thay đổi diện mạo của các ấn phẩm Tạp chí, đặc biệt thay đổi cung cách làm việc, phát huy tinh thần dân chủ trong cán bộ, đảng viên.

Thứ tư, bên cạnh việc tổ chức *sinh hoạt chuyên đề* theo những nội dung chỉ đạo, định hướng của Đảng ủy cấp trên và kế hoạch công tác của Chi bộ, Chi ủy Tạp chí luôn phát huy vai trò lãnh đạo và tăng cường đổi mới cơ chế phối hợp với Ban Biên tập để triển khai những cuộc sinh hoạt chuyên đề gắn với nhiệm vụ chính trị và công tác chuyên môn của Tạp chí. Ví dụ:

- Thế nào là *Thật và Nhanh* trong mỗi sản phẩm báo chí? Theo đó, thông tin thật và nhanh nhưng phải phù hợp, đúng mức độ, đúng thời điểm, không đi ngược lợi ích của Đảng, của quốc gia, dân tộc.

- Khắc phục tính khiên cưỡng, một chiều trong nội dung tuyên truyền. Việc đổi mới, nâng cao chất lượng nội dung tuyên truyền không chỉ để “phổ cập”, truyền bá đến công chúng những nội dung liên quan đến giáo dục lý luận, quan điểm, đường lối, mà còn nhằm bồi dưỡng tư tưởng, tình cảm, nhân cách, xây dựng niềm tin vào lý tưởng, đường lối, chính sách.

- Nâng cao tính thiết thực, cụ thể trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Với các tiêu chí: Trung thành - Trung thực - Tâm sáng - Nhanh nhạy - Kỷ luật, Chi ủy xây dựng kế hoạch, lựa chọn, triển khai những phần việc cụ thể gắn với nhiệm vụ chính trị của Tạp chí.

- Làm thế nào để bài viết nâng cao tính hấp dẫn? Muốn công chúng tiếp cận và thấu hiểu được cái đúng, cái chuẩn chỉ, mực thước thì trước hết mỗi sản phẩm báo chí nói chung, các bài viết trên Tạp chí nói riêng phải đạt tới tiêu chí hay, hấp dẫn. Bởi, tư tưởng dù có sâu sắc, cao xa đến đâu, nhưng bài viết không hấp dẫn thì cũng dễ bị “bỏ qua” - không đọc để biết, nghĩa là thất bại về mặt tuyên truyền. Do đó “sự ham chuộng của người đọc” phải được coi là thước đo trong đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí. Nếu không coi trọng tính hấp dẫn, bỏ qua tính hấp dẫn là làm trái những quy luật của báo chí.

Thứ năm, tăng cường lãnh đạo, phối hợp với Ban Biên tập trong việc nhận diện, chấn chỉnh, tránh “sa đà” dẫn đến tình trạng “báo hóa tạp chí”, đặc biệt là trên ấn phẩm điện tử. Theo đó, Ban Biên tập đưa ra nguyên tắc, yêu cầu đối với cán bộ, phóng viên, trong quá trình khai thác chủ đề, đăng tải tin bài trên Tạp chí điện tử phải theo đúng nội dung, tôn chỉ mục đích; tăng cường các bài viết mang tính lý luận, chỉ đạo, định hướng; nội dung thông tin phải gắn với những lĩnh vực chính trị quan trọng và hoạt động của ngành tuyên giáo, trước hết là để phục vụ cho đối tượng độc giả làm công tác tuyên giáo...

Thứ sáu, phối hợp lãnh đạo thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ thường xuyên và nhiệm vụ chính trị của Tạp chí. Bám sát chức năng, nhiệm vụ; chủ trương và sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Chi ủy cùng với Ban Biên tập, tập thể tòa soạn hoàn thành tốt việc tổ chức xuất bản Tạp chí in (hàng tháng) và phát mạng Tạp chí điện tử (24/24g) đúng kế hoạch, bảo đảm chất lượng, tiến độ đề ra.

Nhiều chuyên trang, chuyên mục được bổ sung, thay đổi, gắn với các sự kiện lớn, quan trọng của Đảng và đất nước, vừa nâng cao chất lượng nội dung và hình thức vừa đáp ứng kịp

thời nhu cầu, định hướng thông tin của bạn đọc. Các ấn phẩm đều bảo đảm đúng tôn chỉ mục đích, không để xảy ra sự cố - sai phạm.

Trên cơ sở những thành công bước đầu trong quá trình đổi mới, nâng cao chất lượng các ấn phẩm, Chi ủy và Ban Biên tập Tạp chí tiếp tục tăng cường cơ chế phối hợp nhằm cải tiến hơn nữa hình thức, nội dung theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại. Các quy trình biên tập, chế bản, đọc sửa morat Tạp chí in được đưa ra thảo luận trong Chi bộ (thảo luận chuyên đề) và thống nhất góp phần hoàn thiện các khâu, các mắt xích trong quá trình xuất bản Tạp chí; việc nâng cao chất lượng “nền tảng công nghệ” của Tạp chí điện tử được thực hiện đồng bộ.

Thông qua trao đổi, thống nhất chủ trương, quan điểm giữa Chi ủy và Ban Biên tập, việc phân công, phân nhiệm được thực hiện rõ ràng, chặt chẽ ở từng khâu; khoa học, minh bạch trong phân công các phó tổng biên tập luân phiên theo dõi nội dung các số xuất bản (Tạp chí in), trực duyệt tin bài (Tạp chí điện tử); bố trí, giao trách nhiệm cho cấp phòng đúng với quyền hạn, chức năng, nhiệm vụ... Qua đó, phát huy được trách nhiệm, tinh thần hợp tác và đoàn kết trong tập thể tòa soạn. Cùng với đó là xây dựng, duy trì, phát triển đội ngũ cộng tác viên, bảo đảm đủ số lượng bài viết trên tất cả các lĩnh vực lý luận, tư tưởng, văn hóa, khoa giáo; khích lệ sự quan tâm viết bài, tham gia đóng góp ý kiến xây dựng Tạp chí của nhiều chuyên gia, nhà khoa học, cán bộ lãnh đạo, nguyên lãnh đạo trong ngành và lãnh đạo các vụ, đơn vị trong cơ quan Ban Tuyên giáo Trung ương.

Tạp chí in giữ vững số lượng phát hành lớn, rộng rãi (25.000 bản/số); Tạp chí điện tử duy trì số lượng truy cập từ 200.000 đến 400.000 lượt/ngày, có thời điểm gần 700.000 lượt/ngày, Tạp chí *Tuyên giáo* luôn là một trong những tạp chí dẫn

đầu hệ thống tạp chí các ban Đảng Trung ương về số lượng bạn đọc của các ấn phẩm.

3. Bên cạnh những kết quả đạt được, việc phát huy vai trò lãnh đạo và tăng cường đổi mới cơ chế phối hợp giữa Chi ủy với Ban Biên tập trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của đơn vị cũng còn một số bất cập, hạn chế như: vai trò của Chi ủy trong một số công việc còn mờ nhạt (điều này xuất phát từ thực tế, 2 trong số 3 đồng chí trong Chi ủy là cán bộ Ban Biên tập, nên có những “đầu việc” liên quan đến bố trí, phân công chuyên môn chỉ thông qua Ban Biên tập); cơ chế phối hợp trong một số nội dung công việc chưa rõ ràng; chưa động viên, phát huy được tính tiên phong gương mẫu của một số cán bộ, đảng viên; việc chỉ đạo kiểm tra, đôn đốc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn đôi khi còn hạn chế, khiến cho chất lượng công tác chưa thật sự phản ánh đúng năng lực và yêu cầu đề ra. Kỷ luật lao động ở một số cán bộ còn lỏng lẻo, gây ảnh hưởng đến tiến độ, chất lượng và hiệu quả công tác chung của đơn vị...

Thực tế cho thấy, công tác tạp chí là nhiệm vụ khó, đòi hỏi yêu cầu cao cả về lý luận chính trị và kỹ năng xử lý, biên tập nội dung. Các bài viết mang tính lý luận thường là chủ đề vừa “khô” vừa “khó”, lại chứa đựng nhiều yếu tố nhạy cảm, phức tạp. Trong bối cảnh hiện nay, việc tuyên truyền nghị quyết, chỉ thị của Đảng, đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”... dường như đang bị lấn át bởi các thông tin đa chiều khác, nhất là những thông tin “lá cải” từ mạng xã hội. Vì thế, việc phát huy vai trò lãnh đạo của cấp ủy trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn gặp nhiều khó khăn, bất cập.

Nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập; phát huy mạnh mẽ, thực chất vai trò lãnh đạo của Chi ủy, góp phần thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị, nâng cao chất lượng công tác chuyên môn, một số nội dung cơ bản được xác định là:

1) Mỗi thành viên trong Chi ủy cần khắc phục biểu hiện “e ngại”, “tế nhị” trước Ban Biên tập và Tổng Biên tập khi đưa ra những chủ trương, định hướng liên quan đến công tác chính trị, công tác Đảng gắn với công tác chuyên môn. Muốn vậy, Chi ủy phải tích cực, chủ động, khoa học hơn trong quá trình xây dựng chủ trương, kế hoạch - những lĩnh vực thuộc về trách nhiệm và quyền hạn của cấp ủy Đảng. Thực hiện đúng và phát huy tốt trách nhiệm của Chi ủy cũng chính là giữ vững được vai trò và nguyên tắc Đảng lãnh đạo.

2) Chi ủy và Ban Biên tập cần phối hợp theo dõi, nắm sát tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên để có các phương pháp, giải pháp cụ thể, hợp lý nhằm “hóa giải” những biểu hiện hạn chế, tiêu cực (nếu có), đồng thời động viên, khích lệ tinh thần dân chủ, sáng tạo, dám nghĩ dám làm. Qua đó góp phần củng cố đoàn kết nội bộ, nâng cao đồng thuận, chung sức chung lòng đóng góp vào sự phát triển của Tạp chí.

3) Nghiêm khắc phê bình những phát ngôn trái đường lối, quan điểm của Đảng trong các cuộc hội họp hoặc khi tập trung nhiều người tại đơn vị; tăng cường đấu tranh phòng, chống những thông tin, quan điểm sai trái, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Tiếp tục triển khai có chất lượng những nội dung sinh hoạt chuyên đề theo hướng dẫn của Đảng ủy cơ quan và kế hoạch công tác của Chi bộ; đồng thời chủ động thực hiện lồng ghép các sinh hoạt chuyên đề gắn với công tác chuyên môn.

4) Tiếp tục thực hiện việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi ủy, chi bộ theo hướng đổi mới nội dung, tập trung vào những vấn đề thiết thực, hiệu quả.

5) Thường xuyên lãnh đạo và tăng cường phối hợp trong thực hiện các nguyên tắc “cứng” và “mềm” để Tạp chí luôn

hoạt động đúng định hướng, đúng tôn chỉ mục đích, tránh “báo hóa tạp chí”. Mạnh dạn thử nghiệm và đưa ra các giải pháp nhằm giải quyết “mâu thuẫn” giữa cái đúng và cái hay, “Đổi mới nhưng phải đúng. Đúng nhưng cần hấp dẫn”. *Trước hết*, cần xây dựng kế hoạch, tổ chức thăm dò ý kiến để nắm bắt nhu cầu bạn đọc và nhận dạng rõ hơn những “khoảng trống”, những yêu cầu mới của thực tiễn trong công tác tuyên truyền trên Tạp chí hiện nay. *Hai là*, chủ động xây dựng đề cương, xác lập tuyến bài phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của Tạp chí *Tuyên giáo*; phù hợp với định hướng tuyên truyền của Ban Tuyên giáo Trung ương và thực tiễn nhu cầu của bạn đọc. Coi đây vừa là nhiệm vụ, vừa là giải pháp nhằm khắc phục những hạn chế, tạo ra các bước đột phá, nâng cao tính hấp dẫn, thuyết phục. *Ba là*, khắc phục, hạn chế cách tuyên truyền cũ cứng nhắc, mang nặng tính hô hào; vận dụng linh hoạt những kỹ năng, nghiệp vụ truyền thông, tư duy sáng tạo và kỹ năng công tác tuyên truyền của báo chí hiện đại để thực hiện tốt mục tiêu đặt ra...

6) Chi ủy và Ban Biên tập phối hợp tích cực trong thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, tạo điều kiện cho cán bộ theo học các lớp lý luận chính trị, hành chính và chuyên môn. Sâu sát trong kiểm tra, giáo dục, bồi dưỡng bản lĩnh, tư duy chính trị, năng lực chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên của Tạp chí; khắc phục tình trạng chậm đổi mới tư duy, tư tưởng ngại trách nhiệm; có cơ chế, chính sách thỏa đáng để bổ sung biên tập viên, phóng viên khá, giỏi và tạo nguồn cán bộ cho Tạp chí; thực hiện tốt hơn việc xây dựng đội ngũ cộng tác viên chiến lược, gắn bó thường xuyên với Tạp chí và sẵn sàng tham gia viết bài, nhất là các bài liên quan đến các vấn đề nóng, nhạy cảm...

VAI TRÒ CỦA CẤP ỦY, LÃNH ĐẠO TẬP CHÍ MẶT TRẬN TRONG VIỆC THÔNG TIN VỀ CÔNG TÁC GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI

Vũ Văn Tiến*

Giám sát và phản biện xã hội là một trong những nhiệm vụ quan trọng của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội; qua đó Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện tốt hơn chức năng đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân.

Thông qua hoạt động giám sát đã góp phần xây dựng và thực hiện đúng hơn các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; kịp thời phát hiện những sai sót, khuyết điểm, yếu kém và kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp; phát hiện, phổ biến những nhân tố mới, những mặt tích cực; phát huy quyền làm chủ của nhân dân, góp phần xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Phản biện xã hội nhằm phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa đúng, chưa phù hợp trong các văn bản dự thảo của các cơ quan Đảng, chính quyền gửi đến; kiến nghị những nội dung thiết thực, góp phần bảo đảm tính đúng đắn, phù hợp

* Tổng Biên tập Tạp chí Mặt trận.

với thực tiễn đời sống xã hội và tính hiệu quả trong việc hoạch định chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân; phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội.

Trong quá trình ấy, báo chí nói chung, các cơ quan báo chí của Mặt trận nói riêng, trong đó có Tạp chí Mặt trận, đã đẩy mạnh tuyên truyền, góp phần tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ - một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng.

I. Công tác giám sát, phản biện của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

1. Thực trạng

Năm 2013, Bộ Chính trị (khóa XI) đã ban hành Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW về giám sát và phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền¹. Có thể nói Quyết định số 217-QĐ/TW và 218-QĐ/TW đã tạo cơ sở cần thiết, quan trọng để cụ thể hóa quyền, trách nhiệm về giám sát, phản biện xã hội, tham gia góp ý xây dựng Đảng, Nhà nước của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015 và Nghị quyết liên tịch số 403/2017/NQLT-UBTVQH14-CP-ĐCTUBTWMTTQVN ngày 15/6/2017 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Chính phủ và Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

1. Ngày 12/12/2013, Bộ Chính trị ban hành Quyết định số 217-QĐ/TW về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội; Quyết định số 218-QĐ/TW về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

quy định chi tiết về các hình thức giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ cũng đã đề ra giải pháp về phát huy vai trò của nhân dân và Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội trong giám sát và phản biện xã hội, tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; phát huy vai trò giám sát của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội, của nhân dân, báo chí và công luận trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên.

Nhờ có cơ chế khá đầy đủ, toàn diện, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội ngày càng được triển khai mạnh mẽ, đồng bộ, từng bước mang lại hiệu quả rõ rệt; vị thế, vai trò, quyền và trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, của các đoàn thể chính trị - xã hội được nâng lên¹.

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp đã làm tốt vai trò chủ trì phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức thành viên khác. Các hoạt động giám sát, phản biện xã hội và tham gia góp ý xây dựng Đảng, chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam từng bước đi vào nền nếp. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp đã tích cực bám sát chương trình, kế hoạch của cấp ủy, chính quyền các cấp và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng, chính quyền của địa phương,

1. Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam: Tài liệu Hội nghị sơ kết 5 năm thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị (khóa XI) về giám sát, phản biện xã hội và góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, ngày 22/2/2019, tr. 1-5.

những vấn đề xã hội, nhân dân quan tâm, bức xúc để giám sát, phản biện xã hội hằng năm.

Nhiều văn bản kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội ở một số địa phương có chất lượng tốt được các cơ quan, tổ chức, cá nhân có trách nhiệm tiếp thu, phản hồi, nhất là các kiến nghị sau giám sát, đem lại hiệu quả thiết thực.

Đến tháng 2/2019, đã có 47/63 tỉnh, thành phố ban hành Quy chế tiếp xúc, đối thoại trực tiếp của người đứng đầu cấp ủy đảng, chính quyền các cấp với nhân dân; 47/63 tỉnh, thành phố đã ban hành Quy định trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp tiếp thu góp ý của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân.

Trong 5 năm 2013-2019, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp ở cơ sở đã chủ trì phối hợp giám sát được 492.784 cuộc, trong đó cấp tỉnh là 4.093 cuộc, năm sau nhiều hơn năm trước; Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp huyện là 22.679 cuộc; Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã, chủ trì giám sát được 466.012 cuộc.

2. Những vấn đề đặt ra

Thực tế, việc thực hiện hoạt động giám sát, phản biện xã hội, tham gia góp ý xây dựng Đảng, chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở một số nơi còn hạn chế, chưa tương xứng với tiềm lực của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và sự kỳ vọng của nhân dân.

Sự phối hợp giữa cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức thành viên có liên quan trong quá trình triển khai thực hiện chưa được thường xuyên; còn nhiều vấn đề đặt ra trong vai

trò chủ trì của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và việc nêu cao trách nhiệm của các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức thành viên.

Nhiều nơi lúng túng trong lựa chọn nội dung giám sát và phản biện xã hội; chưa đưa ra được tiêu chí để lựa chọn nội dung phù hợp; kết quả giám sát và phản biện xã hội chưa đều, phản biện còn ít; một số nơi làm hình thức, thụ động; còn biểu hiện nể nang, né tránh, ngại va chạm; kỹ năng, năng lực trình độ cán bộ còn hạn chế; việc theo dõi thực hiện sau giám sát và phản biện nhiều nơi làm chưa tốt...

Một số nội dung thực tế đang đòi hỏi nhưng chưa được quy định cụ thể, chưa có cơ chế để Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; chưa có hướng dẫn cụ thể để thực hiện quy định góp ý kiến vào bản kiểm điểm hàng năm của tập thể cấp ủy các cấp; chưa có quy định cụ thể để phát huy trách nhiệm, vai trò của ban công tác mặt trận khu dân cư trong việc nhận xét, lấy ý kiến hàng năm và đột xuất đối với cán bộ, đảng viên có biểu hiện vi phạm về đạo đức, lối sống.

Những hạn chế này do phạm vi giám sát và phản biện xã hội rộng, yêu cầu cao trong khi nguồn lực con người và điều kiện vật chất của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam có hạn; nhận thức của cán bộ Mặt trận và đối tượng được giám sát, của cấp ủy, chính quyền còn nhiều biểu hiện chưa đúng, chưa đầy đủ về nhiệm vụ này.

3. Một số kiến nghị, đề xuất

Để nâng cao chất lượng công tác giám sát và phản biện xã

hội, phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, cần thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu là:

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tiếp tục phát huy vai trò chủ thể, chủ động, tích cực làm tốt việc xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch giám sát, phản biện xã hội hàng năm; tuyên truyền, nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành và nhân dân về công tác giám sát và phản biện xã hội. Làm tốt nhiệm vụ đề xuất thể chế hóa những nội dung cần giám sát, phản biện xã hội; hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa các lực lượng trong tổ chức thực hiện. Tập trung làm tốt hướng dẫn, tập huấn thực hiện quy trình giám sát, phản biện xã hội; hàng năm bồi dưỡng, tập huấn sâu theo từng chuyên đề giám sát, phản biện xã hội. Kết hợp liên thông ba nhiệm vụ: giám sát, phản biện, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; tăng giám sát vụ việc qua giám sát giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị của cử tri và nhân dân; công khai kết luận thanh tra, tính khách quan của các chỉ số hài lòng; cải thiện môi trường đầu tư, nâng cao năng lực cạnh tranh; vấn đề báo chí, dư luận đang quan tâm, nhân dân đang bức xúc, góp phần phòng, chống tham nhũng, lãng phí, ngăn chặn các biểu hiện suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, tăng đồng thuận xã hội trong thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ.

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp tiếp tục nghiên cứu, xây dựng quy trình tập hợp ý kiến nhân dân, phát huy tốt nhất vai trò và trí tuệ của các ủy viên Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, của nhân sĩ, trí thức, các giới, dân tộc, tôn giáo, các nhà khoa học, các chuyên gia, người uy tín, đoàn viên, hội viên và sự ủng hộ của nhân dân tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

II. Vai trò của cấp ủy, lãnh đạo Tạp chí Mặt trận trong công tác tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội

1. Chi bộ Tạp chí Mặt trận:

Chi bộ Tạp chí Mặt trận có 8 đảng viên (6 đảng viên chính thức và 2 đảng viên dự bị) trên tổng số 12 cán bộ, nhân viên; trong đó, có 4 đảng viên là nam, 4 đảng viên là nữ.

Hiện nay, Tạp chí có 1 ấn phẩm in, 1 Tạp chí điện tử Mặt trận và 1 bản tin Truyền hình Mặt trận.

Ngay từ đầu năm 2019, cấp ủy đã lãnh đạo toàn thể cán bộ, đảng viên, người lao động thực hiện nghiêm túc các chủ trương, Nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy định của cơ quan. Quán triệt các văn bản, nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương, Đảng ủy cơ quan, thông tin tình hình thời sự nổi bật trong và ngoài nước, trong đó có các vấn đề về công tác giám sát, phản biện xã hội, đến toàn thể đảng viên trong các kỳ sinh hoạt chi bộ.

Chi bộ đã phối hợp chặt chẽ với Ban Biên tập, Chi hội Nhà báo Tạp chí Mặt trận để xây dựng và thực hiện nhiệm vụ chính trị của Tạp chí là xuất bản và phát hành Tạp chí Mặt trận hàng tháng và Tạp chí điện tử đạt chất lượng tốt, thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích.

2. Chi bộ Tạp chí Mặt trận với công tác chỉ đạo tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội:

Giám sát và phản biện xã hội là một trong những nhiệm vụ quan trọng của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; qua đó Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện tốt hơn chức năng đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân.

Mặt khác, Đảng là thành viên lãnh đạo của Mặt trận Tổ quốc các cấp, sự quan tâm của cấp ủy quyết định hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

Bên cạnh đó, theo PGS.TS. Nguyễn Văn Dũng cơ quan báo chí cần quan tâm tới giám sát, phản biện xã hội như là một trong những chức năng hàng đầu của báo chí với quan điểm và thái độ rõ ràng vì sự phát triển bền vững của đất nước¹.

Cũng theo PGS.TS. Nguyễn Văn Dũng, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của cơ quan báo chí và lãnh đạo cơ quan báo chí thường được thể hiện ở ba góc độ: *Một là*, tòa soạn chỉ đóng vai trò tổ chức diễn đàn, còn tham gia hoạt động là các cộng tác viên, nhà nghiên cứu... *Hai là*, tòa soạn sẽ thông qua hoạt động của các nhà báo để đăng tải các bài viết về giám sát, phản biện xã hội. *Ba là*, tòa soạn mở diễn đàn đối thoại trực tiếp giữa nhà báo, khách mời và công chúng. Như vậy dù là cách thức nào thì quá trình đó, lãnh đạo tòa soạn vẫn là người “cầm lái”, người “đứng mũi chịu sào”, đồng thời là nhân tố quan trọng trong điều tiết, định hướng để hoạt động giám sát, phản biện xã hội qua báo chí đi đúng bản chất, có chất lượng, hiệu lực và hiệu quả. Tuy nhiên hoạt động này trong điều kiện hiện nay còn chịu nhiều sự chi phối, phụ thuộc nhiều vào yếu tố cá nhân của lãnh đạo tờ báo (bản lĩnh nghề nghiệp, tinh thần trách nhiệm).

Nhận thức được điều này, Tạp chí *Mặt trận* đã thường xuyên tổ chức đặt hàng các bài nghiên cứu chuyên sâu và xây dựng các chuyên mục phù hợp trên cả tạp chí in và tạp chí điện tử cho mảng đề tài về giám sát và phản biện xã hội.

1. Nguyễn Văn Dũng (Chủ biên): *Báo chí giám sát, phản biện xã hội ở Việt Nam*, Nxb. Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội, 2017, tr.355.

Để duy trì, nâng cao chất lượng các bài tuyên truyền theo chủ đề này, Chi ủy Tạp chí thường xuyên quan tâm bằng những việc làm cụ thể như: bố trí cán bộ có năng lực, trình độ, phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị phù hợp cho các công việc để có đủ khả năng thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội. Lồng ghép nội dung về báo cáo kết quả giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong các buổi sinh hoạt chi bộ, họp chuyên môn đơn vị.

Lãnh đạo Tạp chí thường xuyên tìm tòi, chỉ đạo, gợi ý cho cán bộ, phóng viên đề tài, hoặc đặt các bài nghiên cứu có chất lượng về công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Bố trí kinh phí, nhuận bút ở mức khuyến khích cao, bảo đảm các điều kiện vật chất cho các tác giả có các bài viết về giám sát, phản biện xã hội có chất lượng. Tiếp thu ý kiến góp ý của các tác giả, nhà nghiên cứu về đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí nói chung, chất lượng các tin bài, chuyên mục về giám sát, phản biện xã hội nói riêng trên tạp chí.

Kết luận:

Nhìn chung những năm qua, Chi bộ Tạp chí đã phối hợp chặt chẽ với Ban Biên tập, Chi hội Nhà báo Tạp chí xây dựng và thực hiện nhiệm vụ chính trị chung của Tạp chí, nhiệm vụ tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội nói riêng; đã xuất bản tạp chí in và tạp chí điện tử đạt chất lượng tốt, thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích của Tạp chí.

Công tác thông tin, tuyên truyền nói chung, về giám sát, phản biện xã hội nói riêng có nhiều chuyển biến tích cực. Nội dung, phương thức tuyên truyền có nhiều đổi mới và linh hoạt, bám sát nhiệm vụ chính trị của Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Cùng với đó, bên cạnh nhiệm vụ chuyển tải chủ trương, chính sách tới người dân, báo chí chính thống tại Việt Nam những năm qua đã thể hiện được bản lĩnh trong giám sát, phản biện xã hội. Bằng những tranh luận khoa học và tinh thần xây dựng, báo chí đã tham gia phản biện nhiều vấn đề nóng của đời sống, thu hút sự quan tâm của dư luận. Do vậy để tăng cường chất lượng và thực hiện tốt nhiệm vụ tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội, các cơ quan báo chí nói chung, Tạp chí Mặt trận nói riêng cần có sự phối hợp, chia sẻ thông tin để thực hiện nhiệm vụ giám sát, phản biện của mình.

Đồng thời để khắc phục những khó khăn, hạn chế ảnh hưởng đến chất lượng công tác thông tin, tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội thời gian qua, Tạp chí cần tiếp tục nâng cao chất lượng, đổi mới nội dung, phương thức tuyên truyền cho phù hợp tình hình và điều kiện của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, ảnh hưởng toàn diện đến nền báo chí.

Để thực sự nâng cao chất lượng công tác chỉ đạo tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội, Chi bộ Tạp chí Mặt trận tập trung tiến hành đồng bộ các giải pháp như:

Trước hết, thường xuyên đổi mới nội dung, phương thức tuyên truyền để nâng cao tính chiến đấu, sức thuyết phục và hiệu quả công tác tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội.

Thứ hai, nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ và tăng cường công tác tư tưởng của đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là những cán bộ, phóng viên có các công việc liên quan đến tuyên truyền về giám sát, phản biện xã hội.

Thứ ba, phát huy vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, người đứng đầu Tạp chí trong công tác chỉ đạo về tuyên truyền giám

sát, phản biện xã hội; tăng cường quan hệ gắn bó giữa Chi ủy với những cán bộ được phân công mǎng công việc này.

Thứ tư, thường xuyên có hoạt động kiểm tra, đánh giá, khuyến khích và có những hình thức hỗ trợ phù hợp đối với các cán bộ, phóng viên được phân công theo dõi mǎng thông tin về giám sát, phản biện xã hội.

CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG GẮN VỚI THỰC HIỆN NHIỆM VỤ CHÍNH TRỊ, PHÁT HUY VAI TRÒ “CHỦ LỰC” CỦA ĐÀI TRUYỀN HÌNH VIỆT NAM TRONG HỆ THỐNG THÔNG TIN TUYÊN TRUYỀN CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC

Đài Truyền hình Việt Nam

Thực hiện Nghị định số 02/2018/NĐ-CP ngày 04/01/2018 của Chính phủ, Đài Truyền hình Việt Nam là đài truyền hình quốc gia, cơ quan thuộc Chính phủ, thực hiện chức năng thông tin, tuyên truyền đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đài Truyền hình Việt Nam hoạt động tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, số lượng người làm việc; được vận dụng cơ chế tài chính, lao động, tiền lương như doanh nghiệp theo quy định của pháp luật. Đài Truyền hình Việt Nam hiện đang có 9 kênh quốc gia, phát sóng quảng bá (VTV1, VTV2, VTV3, VTV4, VTV5, VTV6, VTV7, VTV8, VTV9) với tổng thời lượng phát sóng 216 giờ/ngày. Ngoài ra, Đài Truyền hình Việt Nam còn có các kênh trên hệ thống truyền hình trả tiền gồm: VTVcab, SCTV, K+.

Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam hoạt động theo Quy định số 215-QĐ/TW ngày 26/3/2009, Quy định số 215-QĐ/TW

ngày 05/12/2013 của Ban Bí thư Trung ương Đảng¹ là Đảng bộ sự nghiệp Trung ương, Đảng bộ cấp trên cơ sở. Đảng bộ có chức năng lãnh đạo toàn diện việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, lãnh đạo công tác xây dựng Đảng và lãnh đạo các đoàn thể quần chúng. Thành lập năm 1970, từ một tổ đảng trực thuộc Chi bộ Nghiên cứu Kỹ thuật phát thanh, thuộc Cục Phát thanh, Đài Tiếng nói Việt Nam (đây là tổ chức đảng tiên thân của Đài Truyền hình Việt Nam), đến nay, toàn Đảng bộ có 41 tổ chức cơ sở đảng, gồm: 28 đảng bộ và 13 chi bộ trực thuộc (trong đó có 2 chi bộ cơ sở) với tổng số 2.350 đảng viên.

Báo chí, truyền thông là vũ khí tư tưởng sắc bén của Đảng và Nhà nước, là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, là diễn đàn để nhân dân tham gia giám sát, quản lý xã hội. Hệ thống báo chí, truyền thông ở Việt Nam đều là cơ quan của các tổ chức đảng, nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội. Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo báo chí, truyền thông bằng việc định hướng quy hoạch phát triển; định hướng tư tưởng, chính trị trong nội dung thông tin. Công tác xây dựng Đảng tại Đài Truyền hình Việt Nam được Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam xác định là nhiệm vụ kép, cùng với việc xây dựng Đảng, phát triển đội ngũ cán bộ, đảng viên, chú trọng công tác giáo dục bản lĩnh chính trị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên; Đài Truyền hình Việt Nam song hành thực hiện nhiệm vụ chính trị là đài truyền hình quốc gia - một

1. Quy định số 215-QĐ/TW ngày 26/3/2009 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Đảng ủy đơn vị sự nghiệp Trung ương.

Quy định số 215-QĐ/TW ngày 05/12/2013 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của Đảng ủy cấp trên trực tiếp tổ chức cơ sở đảng thuộc Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương.

trong những cơ quan báo chí chủ lực trong tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; cổ vũ các bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp và nhân dân thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội; thông tin kịp thời các sự kiện quan trọng của đất nước và quốc tế. Đảng bộ Đà luôn xác định kết quả thực hiện hai nhiệm vụ này không chỉ có vai trò quan trọng đối với việc thúc đẩy việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị của đơn vị mà còn có ý nghĩa cổ vũ, động viên toàn Đảng, toàn quân, tạo thành sức mạnh thực hiện thắng lợi các chỉ thị, nghị quyết của Đảng.

1. Xây dựng hệ thống tổ chức gắn với nhất thể hóa các chức danh quản lý Đảng và chính quyền, tạo sự thống nhất, thông suốt trong công tác chỉ đạo, điều hành của Đài Truyền hình Việt Nam

Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam lãnh đạo toàn diện việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, công tác cán bộ, công tác xây dựng Đảng, xây dựng cơ quan... Việc nhất thể hóa chức danh Bí thư đồng thời là Thủ trưởng đơn vị được thực hiện đồng bộ thống nhất ở các cấp trong toàn Đảng bộ. Các quyết định, chủ trương lớn của Đài Truyền hình Việt Nam đều được quyết định thông qua hội nghị tập thể Ban Thường vụ, Lãnh đạo Đài (đối với cấp Đài), Ban Chấp hành và lãnh đạo Ban (đối với cấp Ban), Chi ủy và lãnh đạo phòng (đối với cấp phòng). Việc nhất thể hóa không những giúp Đài Truyền hình Việt Nam tinh giản bộ máy, tiết kiệm chi phí nhân sự, tiền lương mà quan trọng hơn là tạo được sự thống nhất, tập trung, thông suốt, đẩy lui tình trạng chồng chéo trong khi thực hiện công việc, nâng cao trách nhiệm của từng tập thể, cá nhân trong đơn vị. Với đặc thù là cơ quan báo chí, thông tin phải nhanh,

nội dung phải cập nhật, đúng định hướng, trọng tâm, trọng điểm, phát triển theo kịp xu hướng công nghệ của thời đại là yêu cầu hàng đầu. Việc thực hiện nhất thể hóa giúp cho Đảng ủy đề ra chủ trương, yêu cầu phát triển, các chủ trương, nhiệm vụ này sau đó sẽ được tập thể Thường vụ, lãnh đạo Đài cụ thể hóa ngay vào thực tiễn gắn với nhiệm vụ giao cho từng đơn vị. Việc nhất thể hóa đã góp phần phát huy hiệu quả trong công tác chỉ đạo, điều hành, tạo sự thống nhất giữa chủ trương, nghị quyết của cấp ủy với chương trình hành động và công việc triển khai tổ chức thực hiện trong đơn vị.

Việc nhất thể hóa các chức danh tại Đài Truyền hình Việt Nam đã giúp rèn luyện cán bộ, đặc biệt là các cán bộ trẻ phấn đấu và trưởng thành, nâng cao trình độ, năng lực, khả năng tư duy toàn diện, tính quyết đoán, tự chịu trách nhiệm trước tập thể. Các đảng bộ, chi bộ trực thuộc Đảng bộ Đài thực hiện chế độ cán bộ kiêm nhiệm. Theo Quy định số 215-QĐ/TW ngày 05/12/2013 của Ban Bí thư Trung ương Đảng, giúp việc cho Đảng ủy Đài có các ban tham mưu gồm: Văn phòng, Ban Tuyên giáo, Ban Tổ chức, Ban Dân vận và cơ quan Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy. Đảng ủy Đài phân công các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ làm trưởng các ban tham mưu, giúp việc Đảng ủy (theo chế độ kiêm nhiệm). Các đồng chí Phó ban là chuyên trách tham mưu trực tiếp cho các đồng chí Trưởng ban là Lãnh đạo Đài, Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy Đài.

Chính vì việc thực hiện nhất thể hóa, thống nhất các chức danh Đảng, chính quyền nên các chủ trương, chính sách do Đảng ủy Đài Truyền hình Việt Nam đề ra được triển khai thực hiện dân chủ, thống nhất cao trong toàn đơn vị. Thực hiện Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 17/04/2015 của Bộ Chính trị về “Tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công

chức, viên chức”, Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam nhiệm kỳ 2015-2020 đã thống nhất thực hiện tinh giản biên chế đến năm 2020 ít nhất là 11% (tức là giảm 453 lao động/4.124 lao động định biên). Kết quả thực hiện đến hết năm 2019, Đài Truyền hình Việt Nam sẽ thực hiện giảm được trên 450 lao động, đạt chỉ tiêu kế hoạch của cả nhiệm kỳ. Đến hết năm 2020, Đài Truyền hình Việt Nam sẽ vượt kế hoạch do Đảng ủy Đài đề ra.

Triển khai Đề án quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025, Đài Truyền hình Việt Nam đã thực hiện sắp xếp và phát triển hệ thống các kênh truyền hình quốc gia. Từ tháng 01/2016, Đài Truyền hình Việt Nam không còn phát sóng 6 kênh truyền hình khu vực, sắp xếp các kênh khu vực thành các kênh truyền hình quốc gia phục vụ khán giả theo vùng miền (kênh truyền hình quốc gia khu vực miền Trung - Tây Nguyên VTV8, kênh truyền hình quốc gia khu vực miền Nam VTV9). Thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII, Đài Truyền hình Việt Nam đã ban hành và trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án đổi mới, tổ chức, sắp xếp lại tổ chức bộ máy của Đài giai đoạn 2018 - 2020 theo hướng giảm mạnh số lượng đầu mối các đơn vị cấp ban và số lượng đầu mối cấp phòng nhằm tập trung nguồn lực để nâng cao năng suất lao động, tiết kiệm chi phí. Theo đó, Đài Truyền hình Việt Nam đề xuất giảm mạnh số lượng đầu mối các đơn vị cấp ban, cấp phòng; tạo điều kiện thuận lợi để Đài Truyền hình Việt Nam tập trung nguồn lực, nâng cao năng suất lao động, phát huy tối đa hiệu quả cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật, tiết kiệm chi phí. Cụ thể như sau: Số lượng đầu mối các đơn vị cấp ban (và tương đương) giảm 9 đầu mối

(tương đương 21%), bổ sung 1 đơn vị quy định tại Nghị định (là Trung tâm Sản xuất và Phát triển nội dung số); số lượng đầu mỗi các đơn vị cấp phòng (và tương đương) giảm 28 đầu mỗi (tương đương 11%). Như vậy, nếu tính cả hai giai đoạn (2016-2018, 2018-2020), số lượng đầu mỗi đơn vị của Đài Truyền hình Việt Nam: cấp ban (và tương đương) sẽ giảm 11 đơn vị (tương đương 23%) và số lượng đầu mỗi đơn vị cấp phòng (và tương đương) giảm 51 đơn vị (tương đương 19%).

Việc tinh giản biên chế, sắp xếp lại bộ máy, giảm số lượng đầu mỗi là việc làm cực kỳ khó, nếu không có sự thống nhất cao từ nhận thức, tư tưởng đến hành động, từ Đảng ủy Đài đến tổ chức đảng trực thuộc, từ lãnh đạo Đài đến công chức, viên chức, người lao động thì không thể thực hiện được.

2. Xây dựng Đảng gắn liền với phát triển đội ngũ cán bộ, đảng viên, chú trọng công tác giáo dục bản lĩnh chính trị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên

Các loại hình báo chí, báo mạng điện tử internet, mạng xã hội, trang thông tin điện tử, các tài khoản facebook cá nhân phát triển với nhịp độ nhanh, cung cấp thông tin nhiều chiều về các vấn đề xã hội. Sự tác động của thông tin đa dạng, không kiểm chứng không chỉ ảnh hưởng đến người dân mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến đội ngũ những người làm báo. Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện nhiệm vụ chính trị theo sự phân công của Đảng, mỗi đảng viên, biên tập viên, phóng viên... là cán bộ chính trị của Đảng, việc nâng cao ý thức tự giác rèn luyện, tu dưỡng và thực hành đạo đức cách mạng vừa là yêu cầu, vừa là trách nhiệm để có nền tảng tư tưởng, đạo đức vững vàng, đấu tranh chống nhận thức và hành động phi đạo đức,

các quan điểm sai trái, thù địch về đạo đức, lối sống, góp phần giữ gìn sự trong sạch của Đảng, phát huy những giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc. Là cơ quan tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, hơn hết, mỗi cán bộ, phóng viên của Đài Truyền hình Việt Nam đều nhận thức vị trí của mình là cán bộ chính trị của Đảng, Nhà nước. Để thực hiện tốt vai trò đó, cùng với việc bồi dưỡng trình độ chuyên môn, cán bộ, phóng viên của Đài Truyền hình Việt Nam còn phải nâng cao trình độ chính trị, duy trì học tập thường xuyên, liên tục đối với các phóng viên, biên tập viên. Bên cạnh đó, việc xây dựng và tổ chức thực hiện chuẩn mực đạo đức cho cán bộ, phóng viên là yêu cầu cần thiết trong tình hình mới. Từ năm 2012, Đài Truyền hình Việt Nam đã ban hành *Bản Quy tắc tác nghiệp* với mục đích nâng cao phẩm chất đạo đức, trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp của nhà báo Đài Truyền hình Việt Nam trong thực hiện quy trình sáng tạo tác phẩm báo chí. Tham gia tích cực cùng với Hội Nhà báo Việt Nam ban hành mười quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, trong đó yêu cầu các nhà báo phải: “Hành nghề trung thực, khách quan, công tâm, không vụ lợi. Bảo vệ công lý và lẽ phải. Không làm sai lệch, xuyên tạc, che giấu sự thật, gây chia rẽ, kích động xã hội, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc và tình đoàn kết, hữu nghị giữa các quốc gia, dân tộc”.

Triển khai một cách nghiêm túc các đợt học tập nghị quyết của Đảng; việc đổi mới hình thức sinh hoạt học tập, cách thức quán triệt, cụ thể hóa các nghị quyết, chương trình, kế hoạch hành động thực hiện nghị quyết của Đảng phù hợp với hoạt động chuyên môn của từng đơn vị đã giúp đội ngũ cán bộ, đảng viên Đài Truyền hình Việt Nam duy trì nền nếp sinh hoạt thường xuyên, gắn sinh hoạt chi bộ với sinh hoạt chuyên

môn, lấy kết quả hoạt động chuyên môn làm cơ sở đánh giá chất lượng tổ chức đảng và đảng viên. Việc duy trì sinh hoạt chi bộ gắn với sinh hoạt chuyên môn đã góp phần khắc phục được tình trạng sinh hoạt chi bộ thiếu nội dung, chung chung, thiếu trọng tâm, đảng viên vắng nhiều và hay bỏ sinh hoạt giữa chừng. Một số chi bộ, đảng bộ triển khai sinh hoạt học tập gắn với nhiệm vụ chính trị của đơn vị một cách thiết thực như: Đảng bộ Ban Thời sự đã xây dựng chuyên mục về “Học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” trong bản tin thời sự 19 giờ; Đảng bộ Trung tâm Phim Tài liệu và Phóng sự đã sản xuất nhiều phim tài liệu, chương trình giao lưu về học tập và làm theo Bác... Bên cạnh đó, việc triển khai học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cũng thường xuyên được phản ánh trên các kênh sóng với cách làm thuyết phục, chạm đến cảm xúc của khán giả.

Công tác phát triển Đảng được Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam đặc biệt chú trọng trên cơ sở nâng cao chất lượng đảng viên. Các tổ chức đảng cơ sở đã chủ động có kế hoạch tạo nguồn, bồi dưỡng đối tượng kết nạp đảng từ những quần chúng ưu tú có phẩm chất chính trị, đạo đức tốt, được rèn luyện, thử thách trong thực tiễn, có nhận thức đúng, đầy đủ về Đảng, động cơ vào Đảng trong sáng; phân công cấp ủy viên, các đoàn thể theo dõi, giúp đỡ và giao chỉ tiêu cụ thể về phát triển đảng viên cho từng chi bộ. Hằng năm lấy kết quả công tác bồi dưỡng, phát triển đảng viên ở cơ sở làm căn cứ đánh giá năng lực tổ chức đảng. Đảng bộ Đài Truyền hình Việt Nam là Đảng bộ có tỷ lệ cán bộ, viên chức, hợp đồng lao động là đảng viên cao. Toàn Đảng bộ có 2.350 đảng viên, trong đó các đơn vị biên tập đều có số lượng đảng viên cao như: Ban Thời sự (99 đảng viên/274 lao động), Trung tâm Phim Tài liệu và

Phóng sự (49 đảng viên/76 lao động), Ban Khoa giáo (74 đảng viên/128 lao động), Ban Sản xuất các chương trình Giải trí (49 đảng viên/101 lao động)...

3. Xây dựng Đảng gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị của đài truyền hình quốc gia - Đơn vị “chủ lực” trong hệ thống thông tin tuyên truyền của Đảng, Nhà nước

Thực hiện nhiệm vụ chính trị là đài truyền hình quốc gia, Đài Truyền hình Việt Nam đã tích cực thông tin, tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; thông tin kịp thời, phong phú, đa dạng các sự kiện, vấn đề quan trọng của đời sống chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa trong nước và quốc tế, qua đó góp phần định hướng dư luận xã hội, tạo động lực cho phát triển kinh tế đất nước và hội nhập quốc tế; tích cực tham gia cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu và các tệ nạn xã hội; đấu tranh chống lại âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực lý luận, tư tưởng, văn hóa. Các chương trình của Đài Truyền hình Việt Nam cũng góp phần tuyên truyền đấu tranh bảo vệ chủ quyền biên giới, lãnh thổ, bảo vệ các vùng biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc; góp phần vào quá trình dân chủ hóa đời sống xã hội, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ, tạo sự đồng thuận trong xã hội. Ngoài các bản tin thời sự, Đài Truyền hình Việt Nam còn có hệ thống các chương trình, chuyên mục chuyên sâu về công tác chính trị, tư tưởng, dân vận như: Đảng trong cuộc sống hôm nay, Quốc hội với cử tri, Biển đảo quê hương, các chương trình tổng hợp ý kiến các phiên họp Quốc hội và các chương trình được lồng ghép, xen kẽ trong nhiều chuyên mục phát sóng trên các kênh sóng truyền hình với nhiều nội dung sinh động.

Nhận thức việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là bảo vệ Đảng, Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước, trước những vấn đề lớn và phức tạp được dư luận quan tâm, cần có sự lý giải, Đài Truyền hình Việt Nam luôn kịp thời thông tin, định hướng, phản bác những luận điểm sai trái, giúp khán giả hiểu đúng bản chất vấn đề và củng cố niềm tin của người dân vào Đảng và chế độ. Các chương trình của Đài luôn bám sát định hướng của Đảng, phản ánh hoạt động của Đảng gắn với đời sống của nhân dân. Nhiều chương trình phản ánh chân thực và tâm huyết về những tấm gương cán bộ, đảng viên vì nước vì dân, nhiều phóng sự sinh động về sự gắn bó giữa Đảng với dân được phát trên sóng truyền hình.

Triển khai thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới, là cơ quan tuyên truyền tiên phong của Đảng, Nhà nước, Đài Truyền hình Việt Nam đã chủ động xây dựng kế hoạch tuyên truyền, tăng cường cả về số lượng và chất lượng các chương trình về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Nội dung này được truyền tải bằng nhiều thể loại chương trình: phóng sự, phim tài liệu, điểm báo, tọa đàm... phát trên truyền hình truyền thống và phát trên hạ tầng internet. Những chương trình này đã góp phần tích cực nâng cao nhận thức của toàn xã hội về giá trị to lớn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về thành tựu mà Đảng ta đã đạt được trên cơ sở vận dụng đúng đắn, sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong công

cuộc đổi mới; cũng như kịp thời phản bác những quan điểm sai trái, thù địch bằng những lập luận chắc chắn, có sức thuyết phục cao, góp phần giúp cộng đồng nâng cao nhận thức cũng như sức đề kháng trước những thông tin độc hại. Trong năm 2018-2019, Đài Truyền hình Việt Nam đã thực hiện nhiều chương trình phản bác trực diện hiệu quả như: chương trình “Tiêu điểm”, phát sóng lúc 19 giờ trên kênh VTV1 với nội dung lên án và vạch trần những hành vi, thủ đoạn tung tin giả trên mạng xã hội, nhất là về những vấn đề dư luận quan tâm như: vấn đề BOT, sức khỏe, đòi tư của lãnh đạo Đảng, Nhà nước...; chương trình “Đối diện” với nội dung nhìn thẳng, nhìn thật, bóc mẽ các nội dung xuyên tạc, bóp méo về tình hình dân chủ, nhân quyền; những nội dung sai lệch về tình hình nhân quyền và tôn giáo; đòi xét lại lịch sử, xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành quả cách mạng; đòi thực hiện đa nguyên, đa đảng, các hành vi dựng chuyện chống phá, gây bất ổn xã hội của các thế lực thù địch. Các chương trình này đã đưa ra nhiều dẫn chứng có sức thuyết phục cao, đặc biệt là ý kiến của đại diện các tổ chức quốc tế ghi nhận và đánh giá cao những nỗ lực của Việt Nam trong việc bảo đảm quyền con người... Bên cạnh đó, Đài Truyền hình Việt Nam phối hợp với các cơ quan báo chí chính thống thường xuyên điểm các bài về chống các luận điệu xuyên tạc, đây cũng là một cách làm có hiệu quả tốt để lan tỏa những bài viết có sức nặng phản bác đấu tranh.

4. Thách thức đối với hệ thống thông tin tuyên truyền của Đảng, Nhà nước trong xu thế phát triển của công nghệ 4.0

Bước vào thế kỷ XXI, sự ra đời của một loạt các công nghệ mới, mang tính đột phá trong lĩnh vực vật lý, kỹ thuật số, sinh

học đã tạo ra những bước nhảy vọt để tiến tới cuộc cách mạng công nghệ 4.0. Truyền hình trong giai đoạn hiện nay với sự trợ giúp của công nghệ thông tin đã có bước phát triển đột biến về cơ sở hạ tầng công nghệ. Bên cạnh các loại dịch vụ truyền hình truyền thống, dịch vụ truyền hình internet, dịch vụ truyền hình cho các thiết bị cầm tay và màn hình thứ hai đang phát triển mạnh mẽ. Nói một cách khác, công nghệ truyền hình đang dần hội tụ trên nền tảng công nghệ thông tin. Mọi hình thức truyền dẫn, phát sóng, cung cấp dịch vụ của truyền hình đều liên quan đến hệ thống công nghệ thông tin.

Hiện nay, tình hình trong nước và quốc tế ngày càng có nhiều diễn biến phức tạp, cùng với sự tràn lan và khó kiểm soát của các nguồn thông tin trên môi trường mạng. Thông tin phát tán trên môi trường mạng với nhiều điều chưa được kiểm chứng, thông tin sai sự thật gây ảnh hưởng đến cá nhân, tổ chức; vi phạm chuẩn mực đạo đức, văn hóa, thuần phong mỹ tục; thông tin xuyên tạc lịch sử, chống phá đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tình trạng thông tin xấu độc phát tán tràn lan trên mạng xã hội trong thời gian gần đây đã trở thành vấn đề nóng, gây bức xúc, ảnh hưởng đến trật tự an toàn xã hội, làm ảnh hưởng đến lòng tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước. Tạo lập môi trường thông tin lành mạnh, an toàn, phát huy sức mạnh của truyền thông xã hội làm nền tảng cho đất nước phát triển bền vững, hạn chế những tiêu cực do loại hình truyền thông mới gây ra là yêu cầu rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay. Để tiếp tục phát huy vai trò “chủ lực” trong hệ thống thông tin tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Đảng ủy Đài Truyền hình Việt Nam đề nghị:

- Ban, bộ quan tâm chỉ đạo, sớm định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí, trong đó có Đài Truyền hình Việt Nam để truyền thông tới dư luận, nhất là trước các sự kiện lớn, quan trọng của đất nước, các vấn đề nóng, phức tạp, nhạy cảm trong xã hội để chống lại các thông tin nhiều chiều, không chính thống trên mạng xã hội.

- Các cơ quan chức năng (bộ, ban ngành, địa phương) cần cung cấp thông tin cho Đài Truyền hình Việt Nam một cách đầy đủ, công khai, minh bạch, kịp thời, nhất là với các vấn đề quan trọng được người dân quan tâm, không để cho các thế lực thù địch lợi dụng, chiếm lĩnh truyền thông xã hội.

- Chỉ đạo và quản lý báo chí điện tử, mạng xã hội và các loại hình truyền thông khác trên internet theo kịp sự phát triển của công nghệ, thúc đẩy phát triển các loại hình truyền thông theo đúng hướng gắn với quản lý chặt bằng cơ chế kiểm soát nội dung. Tăng cường hơn nữa công tác quản lý, kiểm soát hoạt động thông tin trên mạng xã hội, tăng chế tài xử phạt vi phạm đối với các tài khoản giả mạo thông tin và kiên quyết loại bỏ các tài khoản cung cấp thông tin xấu độc, sử dụng luận điệu sai trái, phản động để kích động dư luận, gây nhiễu loạn xã hội. Đồng thời, có phương án và giải pháp hữu hiệu, sử dụng chính nền tảng mạng xã hội để đấu tranh, kịp thời phản bác, đấu tranh với các thông tin sai sự thật trên mạng xã hội.

- Hỗ trợ bằng các nguồn lực (cơ chế, chính sách) cho các đơn vị truyền thông chủ lực như Đài Truyền hình Việt Nam xây dựng và phát triển các hình thức truyền hình trên internet để cạnh tranh thông tin một cách bình đẳng với các doanh nghiệp truyền thông tư nhân, phát huy vai trò chủ động, tiên phong, dẫn dắt, định hướng của báo chí trong thông tin tích cực.

Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện nhiệm vụ là cầu nối thông tin, là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, của các tổ chức chính trị - xã hội và là diễn đàn của nhân dân. Sự phát triển của Đài Truyền hình Việt Nam ngày hôm nay không thể tách rời sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng trong hoạt động thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đài Truyền hình Việt Nam. Có thể nói, công tác xây dựng Đảng chính là nòng cốt để xây dựng Đài Truyền hình Việt Nam phát triển, làm tốt công tác tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trên tất cả các lĩnh vực; giữ ổn định tăng trưởng nguồn thu, hoàn thiện cơ sở vật chất; bảo đảm đời sống người lao động.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ CÔNG TÁC GIÁO DỤC TƯ TƯỞNG, CHÍNH TRỊ ĐỐI VỚI ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

Đài Tiếng nói Việt Nam

1. Thực trạng, tình hình công tác giáo dục tư tưởng, chính trị đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí

Công tác chính trị, tư tưởng là một bộ phận cấu thành quan trọng trong toàn bộ hoạt động của Đảng, là vũ khí sắc bén nhằm tuyên truyền, cổ vũ, tập hợp nhân dân, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân.

Xây dựng Đảng về chính trị, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng của Đảng có vai trò rất quan trọng góp phần thực hiện thành công Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp, nhiệm kỳ 2015 - 2020 và thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đây chính là trách nhiệm của mỗi tổ chức đảng, mỗi cán bộ, đảng viên và cần được thực hiện đồng bộ, thống nhất.

Trong những năm gần đây, hệ thống các cơ quan báo chí, xuất bản được quy hoạch, phát triển cả chiều rộng và chiều sâu với tất cả các loại hình báo chí (báo viết, báo nói, báo hình, báo điện tử), đặc biệt là báo điện tử phát triển mạnh. Hiện nay,

Việt Nam có gần 850 cơ quan báo chí, khoảng 60 nhà xuất bản, gần 20.000 phóng viên được cấp thẻ, với trình độ, tính chuyên nghiệp ngày càng cao. Các thông tin về thời sự, tình hình trong nước và thế giới, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là các vấn đề liên quan đến tư tưởng, chính trị được tập trung tuyên truyền theo chiều sâu; nội dung và phương thức tuyên truyền phù hợp với các nhóm đối tượng. Công tác tuyên truyền, giáo dục không ngừng được đổi mới cả về nội dung, phương thức, bám sát thực tiễn cơ sở, nhanh nhạy, kịp thời, sinh động và nâng cao tính thuyết phục.

Chất lượng, hiệu quả giáo dục chính trị, tư tưởng không ngừng được nâng lên, ý thức rèn luyện phẩm chất, đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên các cơ quan báo chí được đặc biệt coi trọng. Việc lãnh đạo, chỉ đạo triển khai trên thực tế các chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước về giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên đã có tác dụng thiết thực, tạo điều kiện đổi mới, nâng cao chất lượng, đưa hoạt động này đi vào nền nếp.

Ở Việt Nam, các môn lý luận chính trị về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh được đưa vào giảng dạy ở tất cả các cấp học, bậc học trong hệ thống giáo dục Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội. Đối với cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí, đây là yêu cầu cơ bản để đánh giá khi tuyển dụng, thi nâng ngạch bậc công chức, viên chức.

Thực tiễn công tác tổ chức, triển khai việc học tập, quán triệt, tuyên truyền các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng sau các kỳ đại hội, hội nghị Trung ương cho thấy có tác dụng to lớn tới nhận thức chính trị, tư tưởng và tổ chức thực hiện đối với cán bộ, đảng viên. Nhiều chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước trong nhiệm kỳ đại hội được tổ chức học tập,

quán triệt, viết thu hoạch, thảo luận, xây dựng chương trình hành động; được đưa vào sinh hoạt chi bộ, một số nội dung được cụ thể hóa theo các đối tượng trực tiếp liên quan, đưa vào các chương trình tọa đàm, trao đổi chính sách, các chuyên trang, chuyên mục trên các phương tiện thông tin đại chúng. Tất cả cán bộ, đảng viên đang công tác trong các cơ quan báo chí đều phải học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng.

Việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng là một biện pháp quan trọng trong giáo dục chính trị, tư tưởng đối với cán bộ, đảng viên. Tấm gương của Người về đạo đức, phong cách, về khát vọng độc lập, tự do, dân giàu nước mạnh, về chiều sâu văn hóa có sự ảnh hưởng to lớn tới mỗi cán bộ, đảng viên.

Các cơ quan báo chí coi trọng đấu tranh chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ đi đôi với đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên không chỉ quan tâm tới nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức về lý luận chính trị, thông tin thời sự, chính sách, mà còn coi trọng đấu tranh phê phán những quan điểm, nhận thức sai trái - nguyên nhân chủ yếu dẫn tới “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đồng thời, đấu tranh có hiệu quả âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận. Cấp ủy các cấp thường xuyên được cung cấp thông tin, nâng cao nhận thức về tầm quan trọng, trách nhiệm lãnh đạo trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Các cơ quan báo chí coi trọng việc tổ chức lực lượng, cung cấp luận cứ, tổ chức viết tin, bài đấu tranh trên các phương tiện thông tin đại chúng, kể cả mạng xã hội, đem lại những kết quả tích cực.

Đài Tiếng nói Việt Nam là cơ quan thuộc Chính phủ, là đài phát thanh quốc gia, thực hiện chức năng thông tin, tuyên truyền đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; là phương tiện thông tin đối ngoại chủ lực, sắc bén của Đảng, Nhà nước với thế giới; góp phần nâng cao dân trí, dân chủ, kỷ cương, phục vụ đời sống tinh thần của nhân dân bằng các chương trình phát thanh, truyền hình và các loại hình báo chí, truyền thông đa phương tiện khác. Đảng ủy Đài Tiếng nói Việt Nam là đảng ủy đơn vị sự nghiệp Trung ương hoạt động theo Quy định số 215-QĐ/TW, ngày 26/3/2009 của Ban Bí thư Trung ương Đảng, có chức năng lãnh đạo toàn diện việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, công tác chuyên môn, công tác cán bộ, công tác xây dựng Đảng, đoàn thể, xây dựng Đài về mọi mặt. Đảng bộ Đài Tiếng nói Việt Nam có 33 tổ chức cơ sở đảng, trong đó có 15 đảng bộ cơ sở, 18 chi bộ cơ sở và 96 chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở. Thời gian qua, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên từng bước được đổi mới, có chiều sâu, khoa học và hiệu quả, góp phần quan trọng trong việc khơi dậy tinh thần yêu nước, lao động sáng tạo của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và người lao động trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, giữ gìn, củng cố sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Các tổ chức đảng thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận.

Các hình thức giáo dục chính trị, tư tưởng Đài Tiếng nói Việt Nam đang thực hiện:

Tổ chức học tập tại các lớp học do Đài tổ chức và mời các báo cáo viên cao cấp, các đồng chí lãnh đạo quán triệt nghị quyết; thông báo, phổ biến tới chi bộ.

Đổi mới sinh hoạt chi bộ theo chuyên đề.

Tổ chức các chuyến đi về nguồn ở những di tích lịch sử, qua đó góp phần giáo dục truyền thống cách mạng, ghi nhớ công ơn của thế hệ đi trước, truyền lửa cách mạng cho thế hệ trẻ.

Ứng xử với mạng xã hội tuân thủ quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo, quy tắc sử dụng mạng xã hội tại Đài Tiếng nói Việt Nam.

Đấu tranh chống quan điểm sai trái; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Tổ chức các lớp học, hội thảo, nói chuyện chuyên đề.

Nâng cao trình độ lý luận, bồi dưỡng kiến thức cho cán bộ, đảng viên như học trung cấp chính trị, cao cấp chính trị...

- *Khó khăn, vướng mắc*

Học tập lý luận chính trị là công việc thường xuyên, lâu dài đối với mỗi cán bộ, đảng viên nhằm hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, cách mạng, từ đó vận dụng vào thực tiễn công tác. Tuy nhiên, ở một số nơi, việc học tập lý luận chính trị chưa được coi trọng đúng mức. Nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên về công tác giáo dục chính trị, tư tưởng chưa cao; nội dung, chương trình tuy đã có nhiều đổi mới, nhưng vẫn còn trùng lặp và dàn trải, việc cập nhật thông tin, kiến thức mới chưa theo kịp đòi hỏi của cuộc sống.

Việc chưa coi trọng học tập lý luận chính trị bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan, chủ yếu nhất là từ chính cá nhân người học, như: người học không xác định được mục đích đúng đắn của việc học tập lý luận chính trị, học không vì mục đích tự thân mà vì lý do thăng tiến, học để lấy bằng cấp, để đáp ứng tiêu chuẩn được đề bạt, bổ nhiệm lên những vị trí cao hơn...

- *Nguyên nhân thành công*

Đạt được những kết quả trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trước hết là nhờ sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng trong cơ quan báo chí, sự nhận thức đúng đắn về vai trò, tầm quan trọng của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với công tác xây dựng Đảng nói chung và xây dựng đội ngũ cán bộ nói riêng.

Đội ngũ cán bộ, đảng viên được rèn luyện, thử thách, có bản lĩnh chính trị vững vàng, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng. Công cuộc đổi mới đất nước cùng với quá trình xây dựng và phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, hội nhập quốc tế đòi hỏi cán bộ, đảng viên không ngừng nâng cao trình độ chính trị, đáp ứng yêu cầu phát triển mới của đất nước.

- *Kinh nghiệm*

Từ thực tiễn có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm về công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên:

Thực hiện nhất quán nguyên tắc Đảng thống nhất lãnh đạo công tác cán bộ, coi trọng xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức; quan tâm đúng mức công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận; nắm vững tình hình tư tưởng, tâm trạng của cán bộ, đảng viên, kịp thời định hướng tư tưởng, cung cấp thông tin.

Đổi mới nội dung, phương thức công tác giáo dục chính trị, tư tưởng theo hướng thiết thực, hiệu quả, phù hợp đối tượng; đa dạng hóa các hình thức học tập đi đôi với tăng cường ứng dụng công nghệ hiện đại.

Coi trọng ý thức tự rèn luyện, tu dưỡng đạo đức cách mạng, nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng đi đôi với hoàn thiện văn bản quy định về quản lý cán bộ, đảng viên.

Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên được làm thường xuyên, liên tục, là trách nhiệm của cả hệ thống, trực tiếp là của cấp ủy đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị và ý thức tự giác của mỗi cán bộ, đảng viên.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

- Thách thức, cơ hội

Tình hình thế giới hiện nay và thời gian tới tiếp tục có những thay đổi nhanh chóng, khó lường, thời cơ và thách thức đan xen, tuy nhiên nổi lên một số vấn đề đáng quan tâm. Đó là, chủ nghĩa cường quyền áp đặt của nước lớn, chủ nghĩa dân tộc cực đoan, chủ nghĩa dân túy và thực dụng với các mức độ khác nhau, đang chi phối ở nhiều quốc gia, dân tộc, ảnh hưởng lớn đến quan hệ quốc tế. Những điểm nóng về tranh chấp lãnh thổ, biển đảo, khủng bố quốc tế, nguy cơ chiến tranh thương mại, bảo hộ mậu dịch, an ninh truyền thống, an ninh phi truyền thống... đang thực sự đe dọa hòa bình, ổn định ở khu vực và trên thế giới. Tiến bộ về khoa học, công nghệ có những bước đột phá mới, đặc biệt là cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, đã làm thay đổi mọi mặt của đời sống xã hội, làm sâu sắc hơn quá trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế của mỗi quốc gia.

Sau hơn 30 năm tiến hành công cuộc đổi mới đất nước, sức mạnh tổng hợp, thế và lực của Việt Nam tăng lên rõ rệt, vị thế, uy tín quốc tế không ngừng được nâng cao. Quá trình đổi mới kinh tế, đưa đất nước sớm trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại tiếp tục được đẩy mạnh, đời sống của nhân dân không ngừng được nâng cao, xã hội ổn định. Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đạt được tiến bộ và kết quả quan trọng, củng cố lòng tin của nhân dân với Đảng.

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức, những yếu kém trong quản lý kinh tế, đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn, phân hóa giàu nghèo, tồn tại một số điểm nóng, bức xúc xã hội, khiếu kiện về đất đai, môi trường chậm được giải quyết, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên còn diễn biến phức tạp; sự chống phá của các thế lực thù địch, nhất là sử dụng mạng xã hội, facebook, tác động của mặt trái kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, những diễn biến phức tạp về tình hình Biển Đông... Những vấn đề này đòi hỏi công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với cán bộ, đảng viên trong điều kiện mới phải được quan tâm hơn nữa, đổi mới cả về nội dung, phương thức thực hiện.

- Giải pháp thực hiện

Để nâng cao trình độ lý luận của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay, đòi hỏi phải có những giải pháp kiên quyết và đồng bộ, cả từ phía người học và từ công tác giáo dục lý luận chính trị. Tập trung vào các nhóm giải pháp sau:

Xác định công tác giáo dục tư tưởng, chính trị có vai trò quan trọng, quyết định đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên trong cơ quan báo chí.

Đổi mới nội dung giáo dục tư tưởng, lý luận chính trị theo hướng lý luận phải gắn liền với thực tiễn, phục vụ nhu cầu công tác của người học. Cụ thể: Xây dựng các chương trình đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị cần tăng cường phần nội dung về tình hình, nhiệm vụ cụ thể của ngành; tăng phần kiến thức về kỹ năng giải quyết các vấn đề thực tế trong các lĩnh vực công tác; giảm những nội dung lý luận chung, trừu tượng, trùng lặp trong nhiều chương trình đào tạo.

Đổi mới phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng phát huy tính độc lập, tích cực của người học, học đi đôi với hành.

Đa dạng hóa các phương thức giáo dục lý luận chính trị, kết hợp giữa mở các lớp học với quá trình tự học của cán bộ, đảng viên.

Các giải pháp nêu trên sẽ góp phần thực hiện nghiêm túc Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, nhất là trong việc ngăn chặn hiện tượng lười học lý luận chính trị, một biểu hiện rất đáng quan ngại, nếu không được ngăn chặn kịp thời, sự suy thoái đó sẽ dễ dàng dẫn đến nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý.

3. Một số kiến nghị, đề xuất

- Với cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí, cơ quan chủ quản báo chí

Tiếp tục tăng cường công tác chỉ đạo, định hướng thông tin; thực hiện tốt hơn phương châm chủ động, nhạy bén, kịp thời, hiệu quả trong định hướng tư tưởng chính trị, nội dung thông tin; nguyên tắc một đầu mối trong chỉ đạo, định hướng thông tin, tạo sự thống nhất, kịp thời, nâng cao hiệu lực, hiệu quả trong chỉ đạo.

Cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí tiếp tục bám sát tình hình thực tiễn, phát hiện, dự báo sớm các vấn đề phát sinh, góp phần tăng cường tính chủ động, tính thuyết phục trong công tác chỉ đạo, định hướng thông tin đối với các vấn đề, sự kiện

có tính chất phức tạp, nhạy cảm; phát huy vai trò của cơ quan chủ quản báo chí.

Tăng cường chỉ đạo, định hướng thông tin về công tác đảng, tập trung nội dung tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh phòng chống, ngăn chặn suy thoái trong đạo đức lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; công tác chuẩn bị tổ chức đại hội Đảng bộ cấp cơ sở, đặc biệt là công tác nhân sự, tránh hiện tượng báo chí bị lợi dụng vào những mục đích không trong sáng; tăng cường thông tin tích cực, đấu tranh phản bác, ngăn chặn hiệu quả thông tin xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch trên các phương tiện truyền thông, ấn phẩm xuất bản, nhất là trên không gian mạng.

Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức học tập nghị quyết, nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác giáo dục lý luận chính trị; cập nhật kịp thời kiến thức mới cho cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý.

Tập trung đào tạo, xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý báo chí, phóng viên, biên tập viên có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức và năng lực, nghiệp vụ giỏi.

- Với các cấp ủy, ban, ngành, địa phương có liên quan

Các cấp ủy đảng, chính quyền, nhất là người đứng đầu, quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp, toàn diện công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, thực hiện thống nhất trong toàn bộ hệ thống chính trị. Tiếp tục nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về tầm quan trọng của nghiên cứu, học tập lý luận chính trị trong điều kiện mới. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền phải nêu gương về ý thức, thái độ học tập lý luận, coi đây là công việc thường xuyên, là nhu cầu tự thân của mỗi cán bộ, đảng viên. Trong từng nhiệm kỳ đại hội Đảng,

cấp ủy đảng, chính quyền phải xây dựng kế hoạch hằng năm, căn cứ theo từng đối tượng cán bộ, đảng viên để xây dựng nội dung, chương trình, loại hình tổ chức học tập phù hợp. Kết quả học tập là một tiêu chí đánh giá chất lượng cán bộ, đảng viên.

Đẩy mạnh tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, bổ sung và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong điều kiện mới, vận dụng sáng tạo vào thực tiễn. Đây là vấn đề có ý nghĩa quan trọng đối với chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên. Tổ chức tổng kết thực tiễn những mô hình hay, phát huy dân chủ, sáng tạo trong nghiên cứu lý luận chính trị và giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên một cách thiết thực, hiệu quả.

Đổi mới nội dung, phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng theo hướng thiết thực, hiện đại, phù hợp đối tượng.

Phát huy vai trò của hệ thống các cơ quan báo chí, truyền thông trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên; coi trọng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, bản lĩnh chính trị cho lãnh đạo, phóng viên các cơ quan báo chí. Đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền các sự kiện chính trị, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phù hợp đối tượng, tăng tính hấp dẫn, thuyết phục.

Nâng cao tính chủ động, phát hiện, dự báo âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, đặc biệt là trên mạng xã hội.

XÂY DỰNG, BỒI DƯỠNG LÝ LUẬN CHO CÁN BỘ, PHÓNG VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN NHẪM ĐÁP ỨNG YÊU CẦU TUYÊN TRUYỀN BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG, ĐẤU TRANH PHẢN BÁC CÁC LUẬN ĐIỆU SAI TRÁI

Truyền hình Nhân Dân

Những năm gần đây, cùng với sự bùng nổ của các mạng xã hội toàn cầu và những vấn đề nảy sinh từ mặt trái của kinh tế thị trường, các lực lượng thù địch tăng cường nhiều phương thức, thủ đoạn mới để chống phá Đảng, Nhà nước ta. Bên cạnh việc xuyên tạc lịch sử, đòi xét lại lịch sử, phủ nhận những thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử mà đất nước ta đã đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng, chúng còn lợi dụng những hạn chế, sai sót trong lãnh đạo, quản lý để thổi phồng, xuyên tạc, chống phá. Chúng dồn dập tung ra các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc, hòng phá hoại nền tảng tư tưởng, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân ta mất phương hướng về chính trị, tư tưởng. Vì thế bên cạnh nhiệm vụ giám sát, phát hiện các hành vi, vụ án tiêu cực, tham nhũng, báo chí lại đảm đương một nhiệm vụ mới, cam go phức tạp hơn, đó là bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái.

Ngày 22/10/2018, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 35-NQ/TW về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới” (Nghị quyết 35). Nghị quyết 35 nhấn mạnh: Bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác có hiệu quả các quan điểm sai trái, thù địch là một nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó lực lượng tuyên giáo các cấp là nòng cốt; là công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp; của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, của từng cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu.

Tiếp thu tinh thần Nghị quyết 35, Báo Nhân Dân - cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Việt Nam, tiếng nói của Đảng, Nhà nước của Nhân dân Việt Nam, ngọn cờ đầu trong công tác tư tưởng của Đảng đã chủ động xây dựng kế hoạch tuyên truyền tổng thể cho từng năm, từng quý và phân công nhiệm vụ cụ thể cho các ban chuyên môn, đặc biệt là bộ phận chuyên biệt về lĩnh vực lý luận. Kế hoạch tuyên truyền xác định rõ mục tiêu thông qua công tác tuyên truyền, khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng với sự nghiệp cách mạng của dân tộc, nhất là trong tiến trình đổi mới, hội nhập quốc tế và phát triển bền vững đất nước; khẳng định những thành tựu quan trọng, có ý nghĩa trong công tác xây dựng Đảng, phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh - quốc phòng. Quán triệt và tổ chức tuyên truyền về đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống “diễn biến hòa bình”; vạch trần âm mưu, thủ đoạn của những kẻ lợi dụng các vấn đề dân chủ, nhân quyền, tôn giáo, sắc tộc để chống phá Đảng, Nhà nước,

chống phá khối đại đoàn kết toàn dân tộc; kịp thời phản bác luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch khi trong nước có các sự kiện quan trọng. Cụ thể hóa các quan điểm của Đảng về đấu tranh phòng, chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, phòng, chống, ngăn chặn nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Phản ánh sinh động việc tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về “tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng” gắn với Chỉ thị số 05-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, làm cho đội ngũ cán bộ của Đảng trong hệ thống chính trị thực sự là những công bộc của dân, nói đi đôi với làm, vì lợi ích của nhân dân, của quốc gia - dân tộc, củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước, với chế độ. Khẳng định sự đúng đắn của Đảng trong lãnh đạo đường lối phát triển kinh tế, sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ và sự nỗ lực của các cấp, ngành, địa phương, các tầng lớp nhân dân trong việc thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp phát triển kinh tế - xã hội đất nước.

Trong tuyên truyền, chú trọng việc kết hợp tuyên truyền giữa “xây” và “chống”, qua đó tuyên truyền, giải thích để nhân dân hiểu rõ chủ trương, đường lối, chính sách đúng đắn của Đảng, Nhà nước, tin tưởng và thực hiện theo sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, không mắc mưu hiểm độc của các thế lực chống đối; đồng thời vạch rõ bộ mặt thật của những kẻ núp bóng, đội lốt dưới nhiều danh nghĩa khác nhau hòng phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Liên hệ chặt chẽ với một số cơ quan chức năng của Ban Tuyên giáo Trung ương, Ban Đối ngoại Trung ương, Bộ Ngoại giao, Bộ Công an, Ban Tôn giáo Chính phủ, Văn phòng nhân quyền... để nắm bắt, kiểm tra thông tin, thống nhất ý kiến về các vấn đề có liên quan để nội dung

tuyên truyền không làm ảnh hưởng tới hoạt động của một số cơ quan khác, không làm ảnh hưởng tới quan hệ của Việt Nam với một số quốc gia. Nội dung các bài viết, các chương trình được giao cho những phóng viên có trình độ, có bản lĩnh thực hiện, bám sát thực tiễn đời sống; bảo đảm tuyệt đối chính xác; sinh động, ngắn gọn, tránh công thức và khô cứng.

Là một đơn vị của Báo Nhân Dân, Truyền hình Nhân Dân đã căn cứ vào kế hoạch này để có kế hoạch cụ thể phổ biến đến cán bộ, phóng viên, biên tập viên về cơ sở lý luận, định hướng sản xuất các chương trình của Truyền hình Nhân Dân. Truyền hình Nhân Dân cũng đã quán triệt tới các cán bộ, phóng viên, biên tập viên về sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng và các đơn vị, ban chuyên môn trong Báo Nhân Dân.

Qua thực tế triển khai tại đơn vị, tìm hiểu, đúc rút kinh nghiệm của các đơn vị trong ngành, Truyền hình Nhân Dân xin có một số ý kiến đóng góp về vấn đề bồi dưỡng lý luận cho cán bộ, phóng viên, biên tập viên nhằm đáp ứng yêu cầu tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác với các luận điệu sai trái như sau:

1. Để phòng, chống nguy cơ sai lầm về đường lối thì việc trang bị, cập nhật cho cán bộ, phóng viên, biên tập viên có kiến thức nền tảng về lý luận chính trị và quan điểm, đường lối của Đảng phải được xác định là công việc thường xuyên, liên tục và đặc biệt quan trọng. Đây là cơ sở cho việc củng cố nền tảng tư tưởng, nâng cao tầm nhìn và năng lực tư duy chiến lược, năng lực chuyên môn, hoàn thiện phương pháp, tu dưỡng, rèn luyện nhân cách của người cán bộ, biên tập viên, phóng viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của đất nước trong tình hình mới. Bên cạnh đó cũng phải nhìn nhận, những vấn đề về tư tưởng trong nước không tách rời với thế giới, đặc biệt là trong xu thế

toàn cầu hóa hiện nay. Vì vậy người cán bộ, phóng viên, biên tập viên càng mở rộng suy nghĩ, hiểu biết của mình ra thế giới, học hỏi những kinh nghiệm của thế giới thì càng có nhiều điều kiện hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình, đó là cách tốt nhất nhằm đáp ứng yêu cầu tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, để đối phó kịp thời, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái. Luôn quán triệt nguyên tắc công tác tư tưởng bao giờ cũng phải đi trước một bước. Đây là cách phòng vệ tốt nhất.

2. Một cơ quan báo chí nhất thiết phải tạo được một bộ phận công chúng nhất định của mình. Nếu không nắm được công chúng thì chúng ta viết ra, sản xuất chương trình ra như đánh vào không khí. Khi có được bộ phận công chúng của mình, chính họ sẽ tin yêu, theo dõi và lan tỏa sức ảnh hưởng tạo nên giá trị của mỗi cơ quan báo chí. Vậy nên mỗi cơ quan báo chí phải xác định cho rõ đối tượng mà mình nhắm tới là ai. Rồi từ đây bản thân từng cá nhân cán bộ, phóng viên, biên tập viên phải năng động, sáng tạo thu hút độc giả, khán giả. Điểm mới ngày nay phải lưu ý là báo tìm người đọc, chứ không chỉ là người đọc tìm báo. Vì vậy sản xuất xong một chương trình hay, viết xong một bài báo hay thì chưa hẳn là người cán bộ, phóng viên, biên tập viên đã xong nhiệm vụ mà phóng viên, biên tập viên cần phải biết chia sẻ, quảng bá tác phẩm của mình sao cho độc giả có thể chú ý...

Mặt khác lãnh đạo các cơ quan báo chí cần chỉ đạo, tạo điều kiện để các phóng viên, biên tập viên có thể dấn thân nắm bắt tình hình thực tiễn của cuộc sống, hòa đồng vào cơ sở, nắm bắt thông tin. Trong thời đại công nghệ thông tin phát triển, mạng xã hội ảnh hưởng từng ngày, từng giờ đến đời sống của mỗi con người, người phóng viên, phải rèn luyện kỹ năng giao tiếp để nắm thông tin xã hội, cùng chung “nhịp đập, hơi thở”

với người dân. Người phóng viên phải ý thức rèn luyện để nâng cao nghiệp vụ, có cách tiếp cận riêng, độc lập để kiểm chứng, xử lý thông tin. Lãnh đạo các cơ quan báo chí xử lý nghiêm hiện tượng phóng viên lười đi, viết bài qua việc nghe thông tin truyền miệng. Đây là điều rất nguy hiểm. Cần quán triệt những gì khẳng định phải khẳng định đến nơi, cái gì phủ định là phủ định đến nơi, đưa tin chính xác có nguồn gốc xuất xứ cụ thể. Làm được như vậy nghĩa là chúng ta đã có những biện pháp tốt để phòng, chống nguy cơ quan liêu, xa rời thực tiễn cuộc sống, xa rời nhân dân như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn.

3. Thời gian qua báo chí đã đóng vai trò tích cực trong công cuộc đấu tranh chống tham nhũng và suy thoái cũng như yêu cầu tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái. Tuy vậy trong cuộc chiến đó đã có một số nhà báo không giữ được phẩm chất của mình, bị hấp dẫn bởi đồng tiền hay không giữ được lập trường tư tưởng để các thế lực thù địch thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ngay trong nội bộ. Đây là cũng chính là nguy cơ thứ ba “chủ nghĩa cá nhân - căn bệnh gốc, từ đó mà sinh ra những thói hư, tật xấu” mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra. Để giải quyết vấn đề này, chúng ta cần chung tay tạo ra dư luận xã hội. Khi một người sai phạm thì người đó bị kỷ luật, nhưng về nơi cư trú sẽ như thế nào? Người đó phải tự biết xấu hổ. Còn hiện nay nhiều đồng chí nhận kỷ luật vẫn dương dương tự đắc. Dư luận hiện nay chưa đủ sức mạnh giáo dục cho mọi người ý thức về danh dự của con người, của bản thân, của gia đình. Đây là nhiệm vụ của báo chí chúng ta. Mặt khác, các cơ quan báo chí phải chú trọng tạo môi trường để các cán bộ, phóng viên, biên tập viên

ý thức không thể làm sai, phải thực hiện nghiêm túc, mục đích của cơ quan. Bản thân lãnh đạo các cơ quan báo chí phải nghiêm khắc với các hiện tượng tiêu cực, phải nêu gương trong sinh hoạt và công tác.

4. Một số vấn đề bàn thêm trong tình hình mới:

- Lênin đã nói “Tờ báo không phải chỉ là người tuyên truyền tập thể và người cổ động tập thể, mà lại còn là người tổ chức tập thể nữa”¹. Báo chí làm công tác tư tưởng của Đảng, báo chí viết ra là gợi mở vấn đề để công chúng đọc và suy nghĩ. Đây là một điểm rất đáng chú ý, nếu làm tốt sẽ rất hiệu quả trong đấu tranh phản bác với các luận điệu sai trái.

- Ngày nay môi trường mạng internet là môi trường lan tỏa, tiếp cận chủ yếu cho mọi hoạt động, trong đó có nhiệm vụ tuyên truyền. Khi thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền, đấu tranh trên môi trường mạng có đặc điểm là tính chất rất phức tạp và diễn biến rất nhanh. Chúng ta tiếp cận thông tin nhiều khi chưa kịp suy nghĩ, phản bác thì thông tin đã bị trôi đi. Điều này rất khác báo in, khi chúng ta có thể trầm tư suy nghĩ trên những con chữ. Vì vậy ngoài ý thức bồi dưỡng nâng cao kiến thức, nghiệp vụ, những người làm báo ngày nay cần chú trọng học hỏi để tinh thông về công nghệ thông tin, cập nhật các tiện ích mới trong lĩnh vực này.

1. Lênin: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, t.6, tr.210.

VAI TRÒ LÃNH ĐẠO VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA CẤP ỦY TRONG TUYÊN TRUYỀN VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG

Truyền hình Quốc hội Việt Nam

1. Truyền hình Quốc hội thực hiện tuyên truyền về xây dựng Đảng

Nhìn lại 4 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XII về công tác xây dựng Đảng, chúng ta đều cảm nhận được công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã được Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các cấp ủy, tổ chức đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện vừa toàn diện, đồng bộ, vừa có trọng tâm, trọng điểm và chọn đúng khâu đột phá để thực hiện với quyết tâm chính trị cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt. Đã kết hợp chặt chẽ giữa xây dựng và chỉnh đốn Đảng, trong đó “xây dựng” được đẩy mạnh, “chỉnh đốn” được tăng cường; đề cao trách nhiệm của cấp ủy và sự gương mẫu của cấp trên, người đứng đầu các cấp; tăng cường sự đoàn kết thống nhất trong Đảng và sự đồng thuận trong xã hội và huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị. Vì vậy, công tác xây dựng Đảng đã đạt được kết quả khá toàn diện trên các mặt, nhất là đã từng bước khắc phục được một số hạn chế, yếu kém kéo dài đối với một số lĩnh vực khó, phức tạp, nhạy cảm. Những kết quả nêu trên đã góp phần xây dựng

Đảng trong sạch, vững mạnh; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng; giữ vững ổn định chính trị, xã hội; thúc đẩy phát triển kinh tế của đất nước; củng cố, tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Là một trong bảy kênh truyền hình thiết yếu quốc gia, ngay từ khi thành lập và chính thức phát sóng (06/01/2016), Truyền hình Quốc hội Việt Nam xác định tuyên truyền về xây dựng Đảng là nhiệm vụ chính trị quan trọng hàng đầu. Với đặc thù là cầu nối giữa Quốc hội với cử tri và ngược lại, cấp ủy thường xuyên quán triệt sâu sắc đến cán bộ, đảng viên những điểm mới quy định trong các chỉ thị, nghị quyết của Đảng. Từ sự định hướng của cấp ủy, mỗi cán bộ, đảng viên đã phát huy tốt hơn vai trò tìm hiểu, phát hiện những nguồn tin có giá trị, thể hiện qua các tác phẩm truyền hình có tính thuyết phục cao, được khán giả đánh giá tốt.

Với vai trò là cầu nối giữa Quốc hội với cử tri, cấp ủy luôn coi trọng việc nắm bắt, phản ánh tâm tư, nguyện vọng, ý chí của nhân dân với Đảng. Truyền hình Quốc hội Việt Nam đã phối hợp chặt chẽ với Ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội để tiếp nhận thông tin, chuyển tải thông tin đến các cơ quan chức năng, địa phương xem xét giải quyết (Hiện nay chương trình truyền hình “21 giờ” phát sóng trên Truyền hình Quốc hội Việt Nam được nhiều khán giả quan tâm). Bên cạnh đó, lãnh đạo đơn vị cũng rất coi trọng nguồn thông tin tập hợp qua kênh Mặt trận Tổ quốc, coi đây là nguồn thông tin chính thống để định hướng thực hiện tuyên truyền, nhất là những nội dung liên quan đến xây dựng Đảng và công tác cán bộ. Trong sinh hoạt cấp ủy định kỳ, ngoài việc quán triệt các nghị quyết, văn bản của Đảng, cấp ủy đặc biệt coi trọng những đề xuất của đảng viên mang tính phản biện những phát sinh

trong thực hiện nghị quyết với mục đích cao nhất là đưa nghị quyết, chính sách của Đảng vào cuộc sống.

Xác định tuyên truyền xây dựng Đảng là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, thời gian qua, cấp ủy Truyền hình Quốc hội Việt Nam coi trọng và thường xuyên quán triệt sâu sắc đến cán bộ, đảng viên bốn nội dung chính trong công tác xây dựng Đảng: xây dựng Đảng về chính trị, xây dựng Đảng về tư tưởng, xây dựng Đảng về tổ chức và xây dựng Đảng về đạo đức. Trong xây dựng Đảng về chính trị thì quan trọng nhất là Đảng phải xây dựng được Cương lĩnh, đề ra chủ trương, đường lối, các chiến lược, kế hoạch, nghị quyết đúng đắn để xây dựng và phát triển đất nước. Quan trọng nữa là mục tiêu xây dựng Đảng về chính trị là Cương lĩnh, đề cương, đường lối cách mạng của Đảng đúng đắn, khoa học, phù hợp thực tiễn và có tính khả thi. Chính vì vậy, trước mỗi Hội nghị Trung ương, các đợt lấy ý kiến của cán bộ, đảng viên, Truyền hình Quốc hội Việt Nam đều mở chuyên mục “Ý kiến đảng viên” về các nội dung mà Trung ương đang bàn thảo, quyết sách. Đây là một trong những cơ sở để Đảng lắng nghe, tiếp thu, chỉnh sửa, bổ sung những quyết sách, đường lối xây dựng, phát triển đất nước. Trong xây dựng Đảng về tổ chức, các quy định của Đảng về công tác tổ chức, công tác cán bộ được cấp ủy đảng cơ sở đặc biệt quan tâm. Nhiều chương trình, bài viết của phóng viên đã bám sát nguyên tắc xây dựng Đảng về tổ chức, biểu dương các tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh, nêu gương những đảng viên tiên phong, gương mẫu, đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng. Trong xây dựng Đảng về đạo đức, từng cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ đều nhận thức rõ xây dựng Đảng về đạo đức là nền gốc tinh thần vững chắc của Đảng, bảo đảm cho Đảng thật sự là đảng cách mạng, chân chính,

“là đạo đức, là văn minh”, thật sự trong sạch, vững mạnh. Cùng với việc coi trọng những tấm gương điển hình, những tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, cần lên án những tổ chức, cán bộ, đảng viên chưa chuẩn mực về đạo đức, tha hóa, biến chất làm ảnh hưởng đến uy tín của Đảng.

Tóm lại, thời gian qua, cấp ủy Truyền hình Quốc hội Việt Nam luôn coi trọng công tác tuyên truyền về xây dựng Đảng, thể hiện rõ nét qua định hướng tuyên truyền hằng tuần, hằng tháng và hằng quý. Trên cơ sở nhiệm vụ cả năm, cấp ủy xây dựng những trọng tâm tuyên truyền về xây dựng Đảng để các chi bộ quán triệt tới từng đảng viên. Bên cạnh đó, tùy vào thời điểm khác nhau, trên sơ sở yêu cầu của Đảng ủy cấp trên, cấp ủy sẽ xây dựng và triển khai những kế hoạch tuyên truyền cụ thể, có định hướng tập trung. Trong xây dựng kế hoạch tuyên truyền về công tác Đảng, cấp ủy chủ động lấy ý kiến đóng góp của các đảng viên, nhằm tạo sự đồng thuận cao. Bên cạnh đó đồng chí Bí thư Đảng ủy cơ sở luôn sát sao, bám sát chủ trương, đường lối, chính sách gắn với kiểm tra, đôn đốc quá trình thực hiện tuyên truyền về xây dựng Đảng của đơn vị. Có thể nói, cùng với các cơ quan báo chí khác, thời gian qua Truyền hình Quốc hội Việt Nam đã góp phần tuyên truyền hiệu quả hai nhiệm vụ về xây dựng Đảng mà Đại hội toàn quốc lần thứ XII của Đảng đã đề ra: (i) Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và (ii) Xây dựng tổ chức bộ máy của toàn bộ hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu.

Kinh nghiệm được rút ra là khi cấp ủy coi trọng xây dựng Đảng thì ngay từ đầu năm, kế hoạch tuyên truyền đã được

cụ thể hóa, sau đó bổ sung theo từng quý, từng tháng. Đây là căn cứ quan trọng để cán bộ, phóng viên trong đơn vị thực hiện, phát huy trong những sản phẩm truyền hình. Nội dung trọng tâm tuyên truyền xây dựng Đảng luôn được cấp ủy nêu ra trong sinh hoạt định kỳ hoặc sinh hoạt chuyên đề, để các đảng viên cùng trao đổi, thống nhất. Ngoài ra, sự quan tâm, tạo điều kiện của cấp ủy, Ban lãnh đạo đối với những đề tài về xây dựng Đảng cũng là yếu tố quan trọng, góp phần tạo nên sự thành công trong từng sản phẩm truyền hình. Ngoài vai trò “đầu tàu” trong định hướng tuyên truyền, nếu cấp ủy và đồng chí Bí thư sát sao, gắn với kiểm tra, đôn đốc kịp thời quá trình thực hiện thì sẽ đạt hiệu quả cao.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, trong thực hiện tuyên truyền về xây dựng Đảng cũng còn một số khó khăn như tuyên truyền chưa thường xuyên, một số phóng viên chưa thực sự mặn mà với các đề tài về xây dựng Đảng; hình thức tuyên truyền nhiều khi chưa linh hoạt và sáng tạo, dễ dẫn đến khô cứng. Bên cạnh đó, cấp ủy cơ sở cần được phổ biến kịp thời hơn định hướng những vấn đề đang được dư luận quan tâm, theo dõi, nhất là với những vấn đề quan trọng, phức tạp. Trong bối cảnh bùng nổ thông tin hiện nay, cần có giải pháp ngăn chặn hiệu quả, xử lý, xóa bỏ những thông tin xấu, độc trên internet và mạng xã hội. Mặc dù rất coi trọng tuyên truyền “nêu gương” nhưng đôi khi các cơ quan báo chí còn thiếu thông tin về những mô hình hay, cách làm mới của cán bộ, đảng viên trên toàn quốc.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

Trong giai đoạn hiện nay, xây dựng Đảng đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ mới nhằm thu hút sự tham gia tích cực của cả hệ

thống chính trị, các tầng lớp nhân dân góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng, giúp cho Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng. Do vậy, mục đích đặt ra là phải khẳng định sự đúng đắn trong đường lối, chủ trương của Đảng; sự chỉ đạo quyết liệt của các cấp ủy đảng, chính quyền và sự nỗ lực của các cấp, ngành, địa phương; tạo sự đồng thuận trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, từ đó tăng thêm niềm tin và tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân; cung cấp thông tin và tạo diễn đàn để nhân dân tích cực tham gia góp ý kiến xây dựng tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ trong sạch, vững mạnh. Báo chí cần tiếp tục phát huy vai trò trong giám sát, phản biện xã hội để công tác xây dựng Đảng và phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong nội bộ đạt kết quả cao. Đẩy mạnh tuyên truyền, cổ vũ thi đua thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, đưa các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Trung ương Đảng về xây dựng Đảng ngày càng đi vào thực chất, cụ thể, thiết thực.

Từ mục đích này, yêu cầu đặt ra đối với hoạt động thông tin, tuyên truyền thời gian tới là cần bám sát yêu cầu, nhiệm vụ chính trị, vừa đáp ứng yêu cầu thường xuyên, cơ bản, lâu dài, vừa đáp ứng nhiệm vụ đột xuất, trước mắt, trọng tâm là sáu nhiệm vụ Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đã đề ra, trong đó có hai nhiệm vụ trọng tâm về xây dựng Đảng. Công tác thông tin, tuyên truyền cần triển khai tích cực, thường xuyên với nhiều hình thức linh hoạt, sáng tạo, bám sát sự chỉ đạo của Đảng, tổ chức thực hiện của các cấp, các ngành, của từng địa phương; kết hợp lồng ghép với tuyên truyền thực hiện các nhiệm vụ chính trị của đất nước theo tinh thần đổi mới, thiết thực, hiệu quả. Thông tin đa chiều về kết quả và những

khó khăn, vướng mắc, hạn chế, bất cập để tiếp tục nâng cao chất lượng tuyên truyền về xây dựng Đảng trên báo chí theo hướng kết hợp giữa “xây” và “chống”, trong đó lấy “xây” là cơ bản, chiến lược, lâu dài, lấy “chống” là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, cấp bách; “lấy tích cực đẩy lùi tiêu cực”. Kịp thời phản ánh những cách làm hay, sáng tạo, hiệu quả trong công tác xây dựng Đảng, đồng thời, phê bình, nhắc nhở các tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên không thực hiện tốt nhiệm vụ. Định hướng kịp thời những vấn đề đang được dư luận quan tâm, theo dõi; chủ động thông tin đối với những vấn đề quan trọng, phức tạp, nhạy cảm liên quan đến công tác xây dựng Đảng, từ đó đề xuất, xây dựng định hướng tuyên truyền, định hướng dư luận xã hội phù hợp và hiệu quả. Bên cạnh đó cần coi trọng công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại, đấu tranh phản bác những thông tin sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch.

3. Một số kiến nghị, đề xuất

- Tiếp tục thực hiện hiệu quả Kế hoạch số 205-KH/BTCTW ngày 12/4/2019 của Ban Tổ chức Trung ương trong việc tăng cường phối hợp giữa Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông với Hội Nhà báo Việt Nam trong việc định hướng, cung cấp thông tin kịp thời, hiệu quả cho các cơ quan báo chí về các nội dung liên quan đến công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong giai đoạn hiện nay.

- Trên cơ sở định hướng tuyên truyền, đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Việt Nam và một số cơ quan thông tấn, báo chí ở Trung ương mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị cho đội ngũ phóng viên, biên tập

viên các cơ quan báo chí trong cả nước trực tiếp làm nhiệm vụ tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị.

- Đề nghị các Ban Tổ chức Tỉnh ủy, Thành ủy, Đảng ủy trực thuộc Trung ương căn cứ tình hình thực tiễn tại địa phương, cơ quan, đơn vị chủ động phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo và các cơ quan báo chí, xây dựng kế hoạch tuyên truyền, cung cấp thông tin xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị. Chủ động cung cấp thông tin về những cách làm mới, sáng tạo, hiệu quả trong thực hiện nghị quyết của Đảng ở các địa phương, đơn vị để các cơ quan báo chí tiếp cận và tuyên truyền kịp thời, chính xác.

Toàn Đảng đang tích cực chuẩn bị cho đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Vì vậy, cùng với các cơ quan thông tấn báo chí, Truyền hình Quốc hội Việt Nam tiếp tục chú trọng tuyên truyền, phổ biến, nhân rộng những điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt với phương châm “Lấy tích cực đẩy lùi tiêu cực”; chú trọng bồi dưỡng các phóng viên, biên tập viên chuyên trách tuyên truyền về xây dựng Đảng. Chủ động mở các chuyên mục truyền hình mới về xây dựng Đảng có hình thức thể hiện hấp dẫn, thuyết phục và có tính lan tỏa. Tiếp tục tạo điều kiện để mỗi cán bộ, phóng viên trong đơn vị không ngừng nâng cao nhận thức chính trị, chủ động nghiên cứu, học tập, trau dồi kiến thức nhằm đáp ứng đòi hỏi của công tác thông tin, tuyên truyền xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay.

CÔNG TÁC LÃNH ĐẠO CỦA TỔ CHỨC ĐẢNG QUA CÁC CHƯƠNG TRÌNH PHÒNG, CHỐNG “TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HÓA” - KINH NGHIỆM CỦA TRUNG TÂM PHÁT THANH - TRUYỀN HÌNH QUÂN ĐỘI

Thiếu tướng Nguyễn Kim Tôn*

Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội là cơ quan báo chí của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng do Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam trực tiếp quản lý. Với hai loại hình báo chí là “báo nói” và “báo hình”, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội đã thực hiện tốt vai trò là tiếng nói của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, của cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị trong toàn quân; là diễn đàn tin cậy của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân về hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tích cực tham gia hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, góp phần tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; xây dựng và củng cố vững chắc nền quốc phòng toàn dân bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

* Giám đốc Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội.

Những năm qua, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và Tổng cục Chính trị, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội có sự phát triển vượt bậc. Với những nỗ lực sáng tạo không ngừng, các chương trình Phát thanh Quân đội, Truyền hình Quân đội và kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam luôn bám sát tôn chỉ, mục đích, hình thức thể hiện sinh động, hiện đại, hấp dẫn. Là kênh truyền hình duy nhất ở Việt Nam duy trì đều đặn chuyên mục “Nhận diện sự thật” phát mới 15 phút một tuần và phát lại nhiều lần trong tuần. Đây là chương trình chuyên luận đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, làm thất bại âm mưu thủ đoạn trong chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, qua đó góp phần quan trọng vào việc định hướng dư luận trước những vấn đề phức tạp, nhạy cảm. Bên cạnh chuyên mục “Nhận diện sự thật” còn có chương trình “Giữ trọn lời thề” là một chương trình mới, chuyên biệt về xây dựng Đảng trên kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam. Chương trình “Giữ trọn lời thề” đã lựa chọn, giới thiệu những vấn đề về công tác xây dựng Đảng; mô hình, kinh nghiệm, cách làm hay trong công tác xây dựng Đảng ở các đơn vị, địa phương. Thông qua từng chương trình giúp khán giả có cái nhìn sâu sắc hơn về vai trò, hiệu lực lãnh đạo của Đảng, tính đảng và những phẩm chất cao quý của người đảng viên Cộng sản.

Lời tuyên thệ trước Đảng thực chất là bốn nhiệm vụ của người đảng viên được quy định trong Điều lệ Đảng. Nếu không giữ trọn lời thề trước Đảng, không phấn đấu rèn luyện thì cấp ủy, tổ chức đảng và từng đảng viên sẽ không hoàn thành nhiệm vụ. Đó cũng là tiêu chí mà chương trình “Giữ trọn lời thề” đã và đang hướng tới.

Việc tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là những vấn đề về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trên truyền hình rất khó, vì không có hình ảnh để minh họa. Bằng cách làm mới, chương trình đã tạo được những dấu ấn, mang tính phát hiện, giới thiệu từng vấn đề, từng mô hình, giúp cho khán giả có cái nhìn chân thực về nguyên tắc Đảng lãnh đạo quân đội, hiệu lực lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, vai trò của cơ quan chính trị và mỗi cán bộ, đảng viên.

Bên cạnh các chương trình chuyên biệt như “Nhận diện sự thật”, “Giữ trọn lời thề”, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội đã chỉ đạo sản xuất hàng nghìn tin, bài, phóng sự trong các chương trình thời sự và các chương trình chuyên đề khác trên kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam, nhằm tuyên truyền về chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, sơ kết 3 năm và 5 năm thực hiện cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” phản bác, vạch trần những âm mưu, thủ đoạn diễn biến hòa bình của các đối tượng thù địch trên mọi mặt trận của quân và dân ta. Các tin, bài, phóng sự được các phóng viên thực hiện với nhiều chủ đề, nội dung phong phú, đề cập các sự kiện trong nước và quốc tế.

Với đặc thù là “báo nói” của Bộ đội Cụ Hồ, từ năm 2015 đến nay, Ban Biên tập Phát thanh Quân đội nhân dân đã tuyên truyền đều đặn về công tác xây dựng Đảng, nhất là các mô hình, kinh nghiệm về công tác xây dựng Đảng, duy trì thường xuyên chuyên mục “Đấu tranh chống diễn biến hòa bình” phát trên kênh Thời sự VOV1 - Đài Tiếng nói Việt Nam. Các nội dung tuyên truyền đều bảo đảm chất lượng tốt, đúng định hướng chính trị, không có sai sót về nội dung, quan điểm

trên làn sóng Đài Tiếng nói Việt Nam, tạo được hiệu ứng sâu rộng tới người nghe, nhất là với cán bộ, chiến sĩ thuộc các đơn vị trong toàn quân. Nhiều đơn vị đã lấy lại nội dung trong chuyên mục “Đấu tranh chống diễn biến hòa bình” để phát lại trên truyền thanh nội bộ của đơn vị. Qua đó, góp phần định hướng thông tin và tư tưởng cho bộ đội, đấu tranh làm thất bại âm mưu thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” chống phá Đảng, Nhà nước và quân đội ta của các thế lực thù địch, phản động.

Tuy nhiên, nhiều chương trình, tác phẩm phát sóng trên Phát thanh Quân đội, Truyền hình Quân đội và kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam chưa có chiều sâu, tính chuyên nghiệp chưa cao. Đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên được tuyển dụng từ nhiều nguồn khác nhau, phần lớn còn trẻ tuổi, am hiểu về công tác xây dựng Đảng chưa nhiều; trong khi đó, việc tuyển dụng, bồi dưỡng tại chỗ chưa đồng bộ theo quy hoạch thống nhất nên trình độ chuyên môn nghiệp vụ, ngoại ngữ, tin học, khả năng tổng hợp, xử lý thông tin của đội ngũ phóng viên, biên tập viên có mặt chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ, không theo kịp quy trình làm báo hiện đại. Còn có biểu hiện “thiếu nhạy cảm và trách nhiệm chính trị, trách nhiệm xã hội; thông tin thiếu tầm nhìn bao quát và chiều sâu tư tưởng”¹. Nội dung thông tin có mặt chưa bám sát thực tiễn đời sống, chưa phản ánh rõ nét và đáp ứng nhu cầu phong phú về nhiều mặt của bộ đội và nhân dân. Hình thức thể hiện chưa sinh động, hấp dẫn, ít được cải tiến, các tác phẩm về đấu tranh phòng, chống “diễn biến hòa bình”, nhận diện những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự

1. Bộ Quốc phòng (2015): *Đề án hiện đại hóa các cơ quan báo chí quân đội giai đoạn 2014-2018*.

diễn biến”, “tự chuyển hóa” được tổ chức thường xuyên, liên tục, nhưng chưa tạo được sức mạnh tổng hợp nhằm phản bác lại những quan điểm sai trái của các thế lực thù địch, phân tử cơ hội về chính trị chống phá sự nghiệp cách mạng của Đảng, chống phá quân đội.

Từ thực tế phát huy vai trò của cấp ủy, tổ chức đảng trong tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội rút ra một số kinh nghiệm như sau:

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị của Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội trong tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng.

Công tác báo chí là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng, đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng. Trong tình hình phức tạp hiện nay, nhất là trước sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch đối với cách mạng nước ta, đòi hỏi phải tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của các cấp ủy đảng và sự quản lý, điều hành của cơ quan chủ quản đối với Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội.

Cần tiếp tục quán triệt, nâng cao nhận thức trong các cấp ủy đảng và cán bộ, đảng viên về vai trò, tầm quan trọng trong tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng. Trước hết, cấp ủy, chỉ huy các phòng, ban của Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội cần tiếp tục quán triệt, thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 22-CT/TW của Bộ Chính trị khóa VIII về Tiếp tục đổi mới, tăng cường lãnh đạo và quản lý báo chí, xuất bản, Nghị quyết Trung ương 5 khóa X về công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trước yêu cầu mới; Chỉ thị số 47-CT/ĐUQSTW của Thường vụ Đảng ủy Quân sự Trung ương (nay

là Thường vụ Quân ủy Trung ương) “Về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan Báo chí Quân đội trong tình hình mới”; Quy chế quản lý báo chí trong Quân đội nhân dân Việt Nam, v.v.. Đặc biệt là cần tiếp tục quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Hướng dẫn, chỉ đạo của Ban Chỉ đạo 35 Quân ủy Trung ương về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; Chỉ thị số 855-CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương về đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới, coi đây là một nhiệm vụ trọng yếu của công tác tư tưởng, văn hóa, một mặt hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, một mũi tiến công cách mạng của nghệ thuật quân sự Việt Nam. Qua đó để mọi cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên nhận thức sâu sắc về yêu cầu, tiến hành phù hợp, có hiệu quả nhiệm vụ đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong giai đoạn hiện nay.

Để tạo ra bước chuyển trong nhận thức, trách nhiệm phải kết hợp chặt chẽ nhiều hình thức, biện pháp tuyên truyền giáo dục làm cho cấp ủy, chỉ huy các phòng, ban nắm chắc tình hình nhiệm vụ, trên cơ sở đó nhận thức được vị trí, vai trò, thế mạnh của Phát thanh Quân đội, Truyền hình Quân đội và kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam trong tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng. Riêng cán bộ trực tiếp quản lý, cần nắm và giải quyết tốt công tác tư tưởng, kịp thời động viên, khuyến khích và tạo mọi điều kiện để cán bộ, phóng viên, biên tập viên phát huy tính tích cực, tự giác học

tập, tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, vận dụng vào giải quyết các vấn đề trong thực tiễn tác nghiệp báo chí.

Hai là, động viên tích cực tự giác học tập, rèn luyện nâng cao tính chuyên nghiệp của đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên trong sản xuất các chương trình, chuyên mục về xây dựng Đảng.

Tự học tập, tự bồi dưỡng, rèn luyện là một yêu cầu khách quan đối với đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên, bởi vì thực tiễn cuộc sống luôn vận động biến đổi không ngừng, công tác tuyên truyền luôn có sự phát triển, công tác tư tưởng văn hóa có yêu cầu ngày càng cao. Tình hình và nhiệm vụ mới luôn đòi hỏi cao về bản lĩnh và trí tuệ, năng lực chuyên môn và trình độ nghề nghiệp của đội ngũ những người làm báo ở Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội.

Viết về xây dựng Đảng là lĩnh vực khó đối với các nhà báo. Từ khâu xác định nội dung, phát hiện đề tài, khai thác tư liệu, cho đến thể hiện tác phẩm về công tác xây dựng Đảng, đều có những yêu cầu và đòi hỏi khắt khe nhất định. Nếu không có nghiệp vụ tốt khó có thể viết được những tác phẩm báo chí sinh động, hấp dẫn, thu hút công chúng về đề tài xây dựng Đảng.

Việc tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng trên truyền hình được Đảng và Nhà nước ta rất quan tâm. Thực tế ở nước ta những năm gần đây chỉ có kênh VTV1 Đài Truyền hình Việt Nam có chương trình “Đảng trong cuộc sống hôm nay” phát sóng với tần suất 15 phút/tuần. Một số đài phát thanh - truyền hình ở các tỉnh, thành phố có mở chuyên mục “Xây dựng Đảng” nhưng chưa đều và thường xuyên. Các kênh truyền hình thiết yếu chỉ có phóng sự, phim tài liệu, tọa đàm về chủ đề xây dựng Đảng nhưng tần suất không đều, thời

lượng phát sóng còn khiêm tốn. Với vai trò là một kênh truyền hình thiết yếu, chuyên biệt tuyên truyền về nhiệm vụ quân sự quốc phòng, kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam rất cần xây dựng chương trình về xây dựng Đảng. Vì vậy, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội đã xây dựng chương trình “Giữ trọn lời thề” nhằm tuyên truyền những vấn đề công tác xây dựng Đảng; hoạt động công tác đảng, công tác chính trị trong quân đội; mô hình, kinh nghiệm, cách làm trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Nhìn xa hơn, kỳ vọng hơn, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội mong muốn việc tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng trên kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam sau này sẽ được quan tâm nhiều hơn, đặc biệt là sự quan tâm của Quân ủy Trung ương, lãnh đạo Bộ Quốc phòng, Thủ trưởng Tổng cục Chính trị và các cơ quan chức năng, để hình thành một cơ chế cung cấp thông tin, định hướng tuyên truyền kịp thời, chính xác, phản ánh những vấn đề mới, thiết thực trong cuộc sống. Và theo đó, hy vọng rằng khán giả xem truyền hình thường xuyên có được chương trình về xây dựng Đảng hấp dẫn hơn, độc đáo hơn.

Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội đã chú trọng tuyển chọn, bồi dưỡng, mở rộng lực lượng phóng viên, biên tập viên tham gia sản xuất các chương trình, chuyên mục về xây dựng Đảng. Đồng thời, thông qua thực tiễn làm báo để bồi dưỡng lẫn nhau, động viên các phóng viên, biên tập viên tự học tập, rèn luyện vươn lên làm chủ trang bị, phương tiện kỹ thuật và tình yêu nghề nghiệp. Rèn luyện đội ngũ phóng viên, biên tập viên trong thực tiễn hoạt động báo chí là tạo điều kiện cho họ tích cực, chủ động, tự giác tham gia quá trình thực hiện

các nhiệm vụ của cơ quan báo chí. Đó cũng là quá trình kiểm nghiệm những tri thức được trang bị, hoàn thiện và bổ sung những tri thức mới, nhất là những tri thức kinh nghiệm từ hoạt động thực tiễn của mình. Chỉ có qua rèn luyện thực tiễn, bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn và tính chuyên nghiệp trong làm báo hình của phóng viên, biên tập viên mới được thử thách, nâng cao.

Ba là, khắc phục những khó khăn, bất cập trong tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng. Trong công tác xây dựng Đảng, báo chí có vai trò đặc biệt quan trọng, đó là báo chí tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nói chung, và nói riêng về lĩnh vực công tác xây dựng Đảng, giáo dục chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân thấm nhuần tư tưởng, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng. Trong thực tiễn hoạt động, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội đã luôn coi trọng tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng. Hằng năm, Đảng ủy Trung tâm đã giao một đồng chí Đảng ủy viên phụ trách nhiệm vụ này, chỉ đạo kiện toàn bộ phận chuyên sâu, bồi dưỡng, hướng dẫn về phương pháp tiến hành và cụ thể hóa nội dung trong nghị quyết lãnh đạo, các kế hoạch công tác của người chỉ huy; có biện pháp tiến hành đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, nhất là khi có tình huống xảy ra. Từ đó tổ chức giáo dục, quán triệt xây dựng ý thức, trách nhiệm cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên của Trung tâm nhận thức đúng đắn về đối tượng, nội dung, phương pháp tiến hành đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trung tâm đã tổ chức bốn nhóm đặc trách sản xuất chương trình “Nhận diện sự thật” và Phòng

Khoa giáo tổ chức sản xuất chương trình “Giữ trọn lời thề” dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Ban Giám đốc. Hằng tháng, tổ chức họp nhóm rút kinh nghiệm các chương trình đã sản xuất và phát sóng, đồng thời trên cơ sở tình hình thời sự trong nước và quốc tế, những vấn đề “nóng” đang diễn ra và định hướng, hướng dẫn của Ban Chỉ đạo 35 để xác định chủ đề, nội dung các số tiếp theo. Ngoài ra, sẵn sàng tổ chức các chương trình theo chỉ đạo của cấp trên hoặc theo diễn biến mới của thực tế.

Thực tế việc tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, đấu tranh tư tưởng, phòng, chống “diễn biến hòa bình”, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trên sóng truyền hình, làm các phóng sự, video clip về lĩnh vực này rất khó bởi vì thiếu và rất khó khai thác sử dụng hình ảnh. Việc tham gia làm khách mời và trả lời phỏng vấn của lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, các chuyên gia, nhà khoa học cho phóng sự, chương trình truyền hình đã góp phần khắc phục thiếu hụt về hình ảnh, nếu không có hình thì dùng phỏng vấn để minh họa. Thực tế cũng cho thấy để có được 1 phút hình bảo đảm ngôn ngữ hình ảnh và kỹ thuật trên truyền hình phải mất nhiều giờ lao động. Mặt khác, việc trả lời phỏng vấn của các chuyên gia, nhà khoa học và cộng tác viên sẽ bổ sung, làm rõ cho lời bình, tạo ra tiết tấu sinh động, hấp dẫn cho tác phẩm truyền hình, đồng thời tạo ra sự chân thật, khách quan, tin cậy, biểu hiện tình cảm, tâm huyết, trách nhiệm của mỗi chuyên gia, nhà khoa học và cộng tác viên. Việc tham gia làm khách mời, trả lời phỏng vấn, xuất hiện trên chương trình “Nhận diện sự thật” là hình thức đấu tranh trực diện, vạch trần những thủ đoạn xuyên tạc, bịa đặt của các thế lực thù địch và những phần tử cơ hội chính trị. Vì vậy, đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học và cộng tác viên phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, có kiến thức chuyên sâu, am

hiệu thực tiễn, có khả năng diễn đạt tốt, đặc biệt là phải có “dũng khí” để lập luận, phản bác những âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch. Do những vấn đề nhạy cảm và yêu cầu cao của chương trình nên thời gian qua, một số chuyên gia, nhà khoa học và cộng tác viên còn ít tham gia, hoặc khi tham gia trả lời phỏng vấn còn thiếu tự tin, e ngại. Chính vì vậy, cần phải phát huy vai trò của đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học và cộng tác viên tham gia các chương trình về xây dựng Đảng trong thời gian tới. Cần có quy chế để phát huy vai trò, trách nhiệm của cán bộ đương chức trong việc trả lời phỏng vấn, thông tin cho báo chí.

Phát huy vai trò của cấp ủy, tổ chức đảng ở Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội trong tổ chức tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng là nhiệm vụ có ý nghĩa hết sức quan trọng và cấp thiết. Quán triệt, thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng về phương hướng, nhiệm vụ công tác lãnh đạo, quản lý báo chí, xuất bản; việc nâng cao chất lượng tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng là thiết thực góp phần bảo đảm cho Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội “thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, đối tượng phục vụ, nâng cao tính tư tưởng, nhân văn và khoa học, đề cao trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, góp phần xây dựng văn hóa và con người Việt Nam”¹ trong thời kỳ mới.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr.129.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG ĐÁP ỨNG YÊU CẦU, NHIỆM VỤ CỦA CỤC TRUYỀN THÔNG CÔNG AN NHÂN DÂN TRONG TÌNH HÌNH MỚI

Cục Truyền thông Công an nhân dân

1. Đặc điểm tình hình và kết quả hoạt động của cục Truyền thông Công an nhân dân

Cục Truyền thông Công an nhân dân là đơn vị trực thuộc Bộ Công an, được thành lập mới trên cơ sở hợp nhất ba đơn vị cấp cục là Báo Công an nhân dân, Nhà xuất bản Công an nhân dân, Trung tâm Phát thanh, Truyền hình, Điện ảnh Công an nhân dân và bổ sung nhiệm vụ quản lý nhà nước trên lĩnh vực báo chí, xuất bản, điện ảnh trong Công an nhân dân. Cục Truyền thông Công an nhân dân là cơ quan ngôn luận và xuất bản của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an; giúp Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an thống nhất quản lý, chỉ đạo hoạt động báo chí, xuất bản trong Công an nhân dân; có chức năng tuyên truyền, giáo dục chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ trưởng Bộ Công an về công tác bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội và xây dựng lực lượng Công an nhân dân; tổ

chức xuất bản, phổ biến các xuất bản phẩm về đề tài an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội.

Về tổ chức Đảng: Đảng bộ Cục Truyền thông Công an nhân dân là đảng bộ cơ sở gồm ba đảng bộ bộ phận và bảy chi bộ trực thuộc với gần 400 đảng viên.

Ngay sau khi được thành lập, Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân đã bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ Công an, lãnh đạo, chỉ đạo đơn vị thực hiện có hiệu quả công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng và các mặt công tác chuyên môn. Đã khẩn trương ban hành phương hướng, nhiệm vụ của Đảng bộ nhiệm kỳ 2018-2020, ban hành quy chế làm việc của Đảng ủy Cục, phân công công tác cho các đồng chí trong Đảng ủy, kịp thời kiện toàn các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc; triển khai thực hiện tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục truyền thống cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên thông qua tổ chức, quán triệt kịp thời các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, Nhà nước, Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an như Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng; Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Quy định số 08-QĐi/TW, ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; Quy định số 192-QĐ/TW ngày 18/5/2019 của Ban Chấp hành Trung ương về tổ chức đảng trong Công an nhân dân; Quy định số 01-QĐi/ĐUCA-X03 ngày 28/01/2019 của Đảng ủy Công an Trung ương quy định trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên. Đặc biệt là triển khai thực hiện nghiêm túc Nghị quyết số 22-NQ/TW ngày 15/3/2018 của Bộ

Chính trị về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”. Làm tốt công tác tổ chức cán bộ với phương châm “Đánh giá đúng, sử dụng đúng, lấy hiệu quả làm thước đo”.

Qua hơn 1 năm đi vào hoạt động, mô hình mới đã phát huy được hiệu quả, bộ máy tinh gọn hơn, công tác chỉ đạo, định hướng cho hoạt động báo chí, xuất bản đảm bảo nhanh chóng, kịp thời và có sự tập trung thống nhất cao hơn trước. Đã tổ chức tuyên truyền kịp thời, đầy đủ các chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước, của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an về bảo đảm an ninh, trật tự, xây dựng lực lượng Công an nhân dân, cũng như gương người tốt, việc tốt, những điển hình tiên tiến trong bảo vệ an ninh, trật tự, thực sự là cầu nối giữa lực lượng Công an nhân dân với các ban, ngành, đoàn thể và nhân dân trong bảo vệ an ninh chính trị, bảo đảm trật tự an toàn xã hội.

Dưới sự tác động mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học công nghệ lần thứ tư, các thế lực thù địch và phần tử xấu lợi dụng triệt để không gian mạng, đặc biệt là mạng xã hội để xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước. Dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân đã chỉ đạo quyết liệt các cấp ủy và Ban chuyên môn tăng cường các tin, bài, phóng sự về chống “diễn biến hòa bình”, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, góp phần định hướng dư luận, nâng cao ý thức cảnh giác của nhân dân trước âm mưu chia rẽ khối đoàn kết toàn dân tộc. Hiện nay, Cục Truyền thông Công an nhân dân duy trì số lượng các bài viết đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch 5-6 bài/tuần. Trong

đó, Báo Công an nhân dân điện tử đăng tải hàng trăm tin, bài vạch trần bộ mặt thật của những đối tượng cơ hội, suy thoái về tư tưởng chính trị; phản ánh kịp thời kết quả đấu tranh, xử lý các đối tượng lợi dụng quyền tự do, dân chủ để kích động gây rối an ninh trật tự trên chuyên mục “Phòng, chống diễn biến hòa bình”; Truyền hình Công an nhân dân duy trì và tăng cường các chuyên mục: “Phim tài liệu”, “Đối thoại trường quay”, “Xây dựng Đảng” và “Góc nhìn sự thật” để đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, phản động, thù địch...

Hiện nay, Báo Công an nhân dân được xác định là một trong sáu cơ quan truyền thông đa phương tiện, có nhiều bài viết chính luận sắc bén, kịp thời đấu tranh, phản bác với các quan điểm sai trái, thù địch với 6 ấn phẩm báo in và 1 báo điện tử, có số lượng phát hành và số lượng độc giả rất lớn, luôn khẳng định được uy tín, thương hiệu và vị thế của mình trong làng báo chí cách mạng Việt Nam. Kênh Truyền hình Công an nhân dân (ANTV) được xác định là một trong bảy kênh tuyên truyền nhiệm vụ chính trị thiết yếu quốc gia. Các chương trình luôn bám sát định hướng tuyên truyền, không ngừng đổi mới, sáng tạo, nâng cao chất lượng theo hướng truyền thông hiện đại, hiện có chỉ số khán giả người xem đứng vị trí top 5 ở khu vực phía Bắc, top 10 tại khu vực phía Nam trong gần 200 kênh truyền hình của cả nước. Phát thanh Công an nhân dân là đơn vị có bề dày truyền thống, không ngừng đổi mới, sản xuất nhiều chương trình hấp dẫn, một số chương trình có số lượng lớn thính giả quan tâm như: “Câu chuyện cảnh giác” truyền thanh, chương trình phát sóng trực tiếp “Tiêu điểm an ninh trật tự”, chương trình “Vì an ninh Tổ quốc” phát sóng hằng ngày. Các tác phẩm báo chí, điện ảnh đều đạt giải cao trong các kỳ liên hoan. Ghi nhận những thành tích xuất sắc, năm

2018 Cục Truyền thông Công an nhân dân đã vinh dự được Bộ trưởng Bộ Công an tặng Cờ thi đua “Đơn vị xuất sắc trong phong trào thi đua Vì an ninh Tổ quốc”.

Với những kết quả đạt được, có thể khẳng định, mô hình tổ chức bộ máy của Cục Truyền thông Công an nhân dân bước đầu đã phát huy được hiệu lực, hiệu quả trong quá trình hoạt động và phù hợp với xu thế của truyền thông hiện đại, đa phương tiện.

2. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác xây dựng Đảng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của Cục Truyền thông Công an nhân dân trong tình hình mới

Để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, xác định công tác xây dựng Đảng là then chốt, Cục Truyền thông Công an nhân dân đưa ra một số giải pháp sau:

Một là: Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân tiếp tục quán triệt và tổ chức thực hiện có hiệu quả hơn nữa chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước như: Nghị quyết số 22-NQ/TW ngày 15/3/2018 của Bộ Chính trị về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; Nghị định số 01/2018/NĐ-CP ngày 06/8/2018 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Công an; Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 và đề án của Bộ Công an: “sắp xếp báo in theo đúng quy hoạch của Chính phủ; nâng cao chất lượng báo hình; đầu tư phát triển báo điện tử Công an nhân dân”.

Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân phải xác định mục tiêu xây dựng Cục Truyền thông Công an

nhân dân là cơ quan truyền thông chủ lực, đa phương tiện, nòng cốt, đi đầu trong thực hiện nhiệm vụ công tác tuyên truyền, giáo dục đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an về công tác bảo đảm an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội và xây dựng lực lượng Công an nhân dân. Tổ chức thực hiện nghiêm túc nghị quyết của Bộ Chính trị về tham gia Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, theo đó, tập trung xây dựng Báo điện tử Công an nhân dân theo mô hình tòa soạn hội tụ - xu thế tất yếu của truyền thông hiện đại, đa phương tiện. Tranh thủ mọi nguồn lực nhằm phát huy tối đa hiệu quả các nội dung, chương trình và lợi thế của khoa học - công nghệ.

Hai là: Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng, phát huy vai trò tiên phong gương mẫu của đội ngũ đảng viên. Là một đơn vị quân số đông, nhiều đầu mối, phong phú, đa dạng về mô hình chuyên môn nghiệp vụ, tập thể Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân phải thường xuyên nêu cao tinh thần trách nhiệm, đoàn kết, thống nhất, thực hiện nghiêm túc nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy vai trò của người lãnh đạo chỉ huy, nhất là vai trò của người đứng đầu; quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ công tác chuyên môn. Thường xuyên đổi mới tư duy, cách nghĩ, cách làm nhằm lãnh đạo, chỉ đạo đơn vị hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu công tác trong tình hình mới.

Tập trung thực hiện tốt công tác bố trí, sắp xếp cán bộ mục tiêu là bố trí đúng người, đúng việc, phù hợp với năng lực, sở trường theo phương châm “Đánh giá đúng, sử dụng đúng, lấy hiệu quả làm thước đo”. Xây dựng mục tiêu ngắn hạn, trung hạn

và dài hạn nhằm phát triển đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị của đơn vị. Có kế hoạch đào tạo cụ thể theo từng năm và theo từng giai đoạn nhằm đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên bảo đảm tính liên tục, có phẩm chất chính trị vững vàng, tinh thông về chuyên môn nghiệp vụ và có đạo đức nghề nghiệp. Đối mới, nâng cao chất lượng công tác học tập, quán triệt, triển khai nghị quyết của Đảng bằng nhiều hình thức phong phú, phù hợp với thực tiễn của đơn vị báo chí, truyền thông Công an nhân dân như tổ chức các cuộc thi tìm hiểu nghị quyết, các buổi tọa đàm, nói chuyện thời sự... Qua đó, giúp cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên cập nhật kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đường lối, chủ trương lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an; nâng cao kiến thức cho bản thân để phục vụ tốt nhất cho việc thực hiện công tác chuyên môn. Làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, phát huy tính tự giác, thường xuyên tự học tập, tự nghiên cứu để nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức của đội ngũ cán bộ, đảng viên, cấp ủy viên, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng, xây dựng tổ chức đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Ba là: Chủ động đấu tranh góp phần tích cực làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình”, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của các thế lực thù địch. Đảng ủy, lãnh đạo Cục phải nhạy bén, kịp thời trong lãnh đạo, chỉ đạo xử lý tuyên truyền các vụ việc phức tạp về an ninh trật tự theo định hướng của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, của Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an. Tổ chức xây dựng kế hoạch, phương án tuyên truyền, phản bác

có hiệu quả các thông tin sai trái, “che phủ”, lẫn át các thông tin xấu độc, lệch lạc, để tạo niềm tin, sự đồng tình, ủng hộ của nhân dân. Tăng cường hơn nữa các chuyên trang, chuyên mục như “Góc nhìn sự thật”, “Xây dựng Đảng”, “Phòng chống diễn biến hòa bình”... Đảng ủy, lãnh đạo Cục luôn xem đây là công tác đặc biệt quan trọng, thường xuyên và lâu dài. Hằng tuần, hằng tháng yêu cầu thống kê số lượng tin bài đã đăng tải và phát sóng, qua đó tổ chức đánh giá về chất lượng, số lượng để có giải pháp khắc phục những tồn tại và ngày càng nâng cao hiệu quả công tác.

Có thể nói, trong muôn vàn khó khăn của một đơn vị mới được thành lập, công tác xây dựng Đảng luôn được Đảng ủy, lãnh đạo Cục Truyền thông Công an nhân dân quan tâm chú trọng. Từ đó góp phần tạo nên những kết quả công tác quan trọng được cấp trên ghi nhận, đánh giá cao. Thời gian tới, Cục Truyền thông Công an nhân dân sẽ kiên trì và quyết liệt thực hiện đồng bộ các giải pháp trên để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

KINH NGHIỆM CỦA QUẢNG NINH TRONG THỰC HIỆN THÍ ĐIỂM MÔ HÌNH TRUNG TÂM TRUYỀN THÔNG

Mai Vũ Tuấn*

1. Mô hình Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh

Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh là đơn vị sự nghiệp báo chí trực thuộc Tỉnh ủy Quảng Ninh. Trung tâm được thành lập theo Quyết định số 1276-QĐ/TU ngày 18/12/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh trên cơ sở hợp nhất các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh gồm: Báo *Quảng Ninh*, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh Quảng Ninh, Cổng thông tin điện tử tổng hợp tỉnh Quảng Ninh (thuộc Văn phòng Đoàn đại biểu quốc hội - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh), Báo *Hạ Long* (thuộc Hội Văn học nghệ thuật tỉnh Quảng Ninh). Đây là mô hình đầu tiên trong cả nước thực hiện thí điểm hợp nhất các cơ quan thông tin, báo chí cấp tỉnh.

Trước khi hợp nhất, các cơ quan Báo *Quảng Ninh*, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, Báo *Hạ Long*, Cổng thông tin điện tử tổng hợp tỉnh đều là những đơn vị có bề dày truyền thống, có năng lực và uy tín trong lĩnh vực thông tin, báo chí. Trong những năm qua, tỉnh Quảng Ninh đã tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo đối với hoạt động thông tin, báo chí của tỉnh và dành

* Giám đốc Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh.

sự quan tâm đầu tư về cơ sở vật chất, trang thiết bị, nguồn kinh phí hoạt động cho các cơ quan đài, báo của tỉnh. Vì vậy, báo chí Quảng Ninh luôn có sự phát triển cao hơn so với mặt bằng báo chí địa phương chung của cả nước.

Trước xu thế phát triển, hội nhập, sự đổi mới trong công tác quản lý điều hành nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của tổ chức, bộ máy, việc hợp nhất các cơ quan, đơn vị có chức năng, nhiệm vụ tương đồng là tất yếu đáp ứng yêu cầu phát triển, tinh gọn đầu mối và nâng cao hiệu quả hoạt động. Đồng thời khắc phục tình trạng chồng chéo, dàn trải đầu tư; gắn với việc xác định rõ trách nhiệm lãnh đạo, quản lý báo chí của các cấp ủy đảng, chính quyền, nhất là của người đứng đầu cơ quan chủ quản. Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý, phóng viên, biên tập viên có đủ phẩm chất, năng lực, đáp ứng yêu cầu phát triển báo chí trong tình hình mới. Tăng cường năng lực sản xuất, nâng cao chất lượng thông tin, chất lượng nguồn nhân lực hoạt động báo chí của tỉnh Quảng Ninh trên các kênh truyền thông Báo *Quảng Ninh*, Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ninh, phù hợp với xu thế phát triển của nền báo chí thế giới và xu hướng vận động của báo chí cách mạng Việt Nam; tăng tính chủ động về tài chính đối với hoạt động của Trung tâm thông qua cơ chế tỉnh đặt hàng thông tin; tiết kiệm kinh phí và cơ sở vật chất, do việc thống nhất các dự án về hạ tầng riêng rẽ của các đơn vị thành một dự án chung.

Việc thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh nhằm tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TU ngày 03/3/2015 “về đổi mới phương thức, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng; thực hiện tinh giản bộ máy, biên chế”; Chương trình hành động số 21-CTr/TU ngày 05/02/2018 “về thực hiện các Nghị quyết số 18, 19-NQ/TW Hội nghị lần thứ

sáu Ban Chấp hành Trung ương khóa XII”; triển khai Nghị quyết số 10-NQ/TU ngày 18/12/2017 “về một số giải pháp đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng trong tình hình mới”, Nghị quyết số 11-NQ/TU ngày 09/3/2018 của Tỉnh ủy “về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Quảng Ninh đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững”, xuất phát từ tình hình thực tiễn và yêu cầu khách quan cần thiết phải đổi mới tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các cơ quan báo chí của tỉnh.

Do là mô hình mới, chưa có tiền lệ nên trong quá trình triển khai xây dựng Đề án thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh đã báo cáo, xin ý kiến Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông về chủ trương này. Trên cơ sở đó, ngày 07/8/2018, Tỉnh ủy Quảng Ninh đã báo cáo xin ý kiến Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh tại Công văn số 1388-CV/TU ngày 07/8/2018 và được Ban Bí thư Trung ương Đảng “hoan nghênh, đánh giá cao và đồng ý về chủ trương thành lập Trung tâm Truyền thông Quảng Ninh trực thuộc Tỉnh ủy Quảng Ninh trên cơ sở hợp nhất các cơ quan thông tin, báo chí của tỉnh”.

Triển khai chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh đã ban hành các quyết định phê duyệt đề án thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh trực thuộc Tỉnh ủy; quyết định thành lập ban chỉ đạo, các tiểu ban giúp việc ban chỉ đạo; quyết định thành lập Trung tâm; ban hành quy định tổ chức, bộ máy các phòng chuyên môn trực thuộc Trung tâm; quyết định điều động, phân công và bổ nhiệm các đồng chí lãnh đạo Trung tâm Truyền thông tỉnh; đồng bộ kiện toàn tổ chức đảng và các đoàn thể; chỉ đạo tổ chức

Lễ công bố thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh và chính thức đi vào hoạt động từ ngày 01/01/2019.

Kết quả đạt được

Sau gần một năm thành lập, Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh đã từng bước đi vào hoạt động ổn định, phát huy hiệu quả hoạt động theo mô hình “Tòa soạn hội tụ” ứng dụng công nghệ thông tin, tích hợp truyền thông đa phương tiện, sản xuất sản phẩm báo chí đa loại hình với tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, có kết quả tốt. Việc thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh đã mang lại những hiệu quả như sau:

- Giúp tăng cường sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh, hiệu lực, hiệu quả quản lý của chính quyền; xác định rõ trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo định hướng thông tin báo chí của các cấp ủy đảng; nâng cao vị thế, vai trò của các cơ quan, báo chí của tỉnh (lãnh đạo đứng đầu Trung tâm Truyền thông tỉnh là Tỉnh ủy viên) qua đó tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động thông tin, báo chí trên địa bàn tỉnh.

- Bước đầu khắc phục được tình trạng dàn trải trong đầu tư, tình trạng chồng chéo trong tổ chức sản xuất các chương trình; duy trì ổn định và ngày càng nâng cao hiệu quả hoạt động xuất bản báo, phát sóng các kênh phát thanh, truyền hình.

- Chất lượng các tác phẩm báo chí, các chương trình phát thanh, truyền hình có sự nâng lên rõ rệt bảo đảm phục vụ nhiệm vụ chính trị của tỉnh; thông tin sâu, đồng bộ, kịp thời, hình ảnh chuyên nghiệp hơn.

- Phát huy được các sản phẩm truyền thông báo chí truyền thống, bước đầu đa dạng hóa các loại hình báo chí, nhất là các sản phẩm truyền thông hiện đại, ứng dụng công nghệ kỹ thuật số, tích hợp dữ liệu, để xây dựng mô hình “Tòa soạn hội tụ”;

số lượng tin bài tăng hơn 30% so với trước khi hợp nhất các cơ quan thông tin, báo chí. Hiện nay, Trung tâm tiếp tục duy trì ổn định các kênh truyền thông, gồm: (1) Truyền hình có 2 kênh QTV1, QTV3; (2) Phát thanh có 2 kênh QNR1, QNR2; (3) báo in, gồm: báo *Quảng Ninh hằng ngày*, báo *Quảng Ninh cuối tuần*, báo *Hạ Long*, đặc san *Hoa Sen*; (4) báo Quảng Ninh điện tử (baoquangninh.vn, baoquangninh.org.vn, baoquangninh.com.vn); (5) Cổng thông tin điện tử (quangninh.gov.vn); (6) các trang: QTV tube, QTVFanpage.

- Đội ngũ cán bộ, phóng viên của Trung tâm được quan tâm đào tạo, bồi dưỡng và đã nhanh chóng tiếp cận với mô hình “Tòa soạn hội tụ”, đa phương tiện. Đời sống, việc làm của cán bộ, phóng viên, biên tập viên, nhân viên được bảo đảm và từng bước được nâng lên.

- Bộ máy Trung tâm giảm từ 22 đầu mỗi phòng chuyên môn xuống còn 14 phòng trực thuộc (giảm 08 phòng).

Hiệu quả bước đầu của việc hợp nhất các cơ quan báo chí, truyền thông của tỉnh thành Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh đã khẳng định sự phù hợp với yêu cầu thực tiễn của tỉnh, từng bước đáp ứng thị hiếu công chúng theo xu hướng báo chí hiện đại; được cán bộ, đảng viên, nhân dân đồng tình, đánh giá cao. Đến nay, đã có khoảng gần 30 địa phương, cơ quan trong cả nước đến trao đổi kinh nghiệm.

Khó khăn, vướng mắc, nguyên nhân

- Do mô hình mới, chưa có tiền lệ, hợp nhất giữa hai cơ quan thuộc khối Đảng và chính quyền nên các vấn đề liên quan đến cơ chế tài chính chưa thể xử lý nhanh gọn. Thời gian đầu, việc vận hành liên quan đến cơ chế tài chính được triển khai theo hình thức tạm ứng và tạm thời (phương án tự chủ tài chính của Trung tâm trình Thường trực Tỉnh ủy đã được

phê duyệt chủ trương và được Ủy ban nhân dân tỉnh quyết định giao quyền tự chủ tài chính năm 2019 tại Quyết định số 3240/QĐ-UBND ngày 06/8/2019); việc thực hiện các thủ tục thanh quyết toán tại Kho bạc Nhà nước có nhiều vướng mắc cần có sự hướng dẫn quy chuẩn chung.

- Để vận hành theo mô hình “Tòa soạn hội tụ”, đa phương tiện, đòi hỏi mỗi cán bộ, phóng viên, biên tập viên, nhân viên phải có trình độ kỹ năng nghề nghiệp, công nghệ, biết tổng hợp các loại hình báo chí trong thực hiện tác phẩm. Tuy nhiên, hiện nay, các phóng viên, biên tập viên của Trung tâm trình độ chưa đồng đều, cần tiếp tục được đào tạo, đào tạo lại. Thực tế sau khi hợp nhất, các phóng viên viết báo in đã thực hiện cả các tác phẩm phát thanh - truyền hình. Nhưng ngược lại, chỉ có số ít các phóng viên phát thanh - truyền hình viết cho báo in.

- Số lượng cấp phó hiện nay còn dồi dư, Ban Thường vụ Tỉnh ủy chỉ đạo Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh thực hiện giảm dần theo lộ trình đến sau năm 2021, bảo đảm số lượng cấp phó theo quy định (hiện nay, lãnh đạo Trung tâm đang có 08 đồng chí (dư 04 đồng chí); 14 phòng trực thuộc với 14 trưởng phòng và 33 phó trưởng phòng (dư 05 phó trưởng phòng)).

Kinh nghiệm

- Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh là mô hình mới. Sự ra đời của Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh và những kết quả tích cực đạt được thể hiện quyết tâm chính trị của tỉnh trong việc triển khai thực hiện chủ động, sáng tạo các chỉ thị, nghị quyết của Trung ương trên lĩnh vực báo chí, thông qua đó nhằm góp phần bảo đảm cho hoạt động thông tin, báo chí của tỉnh phát triển theo hướng chuyên nghiệp và hiệu quả, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại

hóa, phù hợp với xu hướng phát triển chung của báo chí thế giới và khu vực; đồng thời góp phần phát triển báo chí phù hợp với chiến lược, quy hoạch ngành và quy hoạch chung về kinh tế - xã hội của tỉnh.

- Sự quan tâm, phối hợp, giúp đỡ của các ban, bộ, ngành Trung ương, đặc biệt là sự nhất trí, ủng hộ của Ban Bí thư Trung ương Đảng, đứng đầu là đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng.

- Sự lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, sâu sát của Ban Thường vụ, Thường trực Tỉnh ủy; sự phối hợp, hỗ trợ của các ban, sở ngành chức năng của tỉnh Quảng Ninh. Sự tích cực, chủ động, năng động, quyết tâm của tập thể lãnh đạo Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh trong xây dựng khối đoàn kết thống nhất, tạo đồng thuận trong Trung tâm trên cơ sở cơ chế vận hành dân chủ, công khai, minh bạch; gắn trách nhiệm và đề cao vai trò của từng cá nhân, bộ phận với các công việc, nhiệm vụ được giao, trong tập trung thực hiện đổi mới mô hình hoạt động, nâng cao chất lượng tác phẩm báo chí.

- Đội ngũ lãnh đạo, cán bộ, phóng viên Trung tâm Truyền thông tỉnh có bản lĩnh chính trị vững vàng, thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của tỉnh, sự điều động, phân công của tập thể lãnh đạo Trung tâm; không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ để tiếp cận và vận hành mô hình “Tòa soạn hội tụ” đa phương tiện, áp dụng khoa học - công nghệ để cho ra đời các sản phẩm báo chí đa phương tiện.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

Thách thức, cơ hội

- Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư với các mô hình ứng dụng khoa học - công nghệ cao, sự xuất hiện của nhiều

phương tiện truyền thông hiện đại và sự đa dạng, bùng nổ về thông tin tác động sâu rộng đến mọi mặt đời sống xã hội. Sự cạnh tranh của các loại hình báo chí, với các loại hình hiện đại, như mạng xã hội, sách điện tử. Thực tế đó đòi hỏi các cơ quan báo chí phải đổi mới và nâng cao chất lượng, thích ứng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông; cần bám sát, cập nhật công nghệ mới, phương thức tổ chức sản xuất thông tin mới. Bên cạnh đó, cần có một chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ báo chí đáp ứng yêu cầu của tình hình hiện nay.

- Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 của Chính phủ đặt ra vấn đề tự chủ tài chính, cân đối tài chính. Điều này là cần thiết để góp phần giảm dần gánh nặng ngân sách nhà nước; tăng tính chủ động của các cơ quan báo chí. Tuy nhiên, đối với các tờ báo Đảng, phục vụ nhiệm vụ chính trị, tuyên truyền, trong đó có báo Đảng địa phương, yếu tố giải trí, thương mại trong các sản phẩm báo chí chưa được đề cao, điều đó dẫn đến hạn chế số lượng độc giả, khó thu hút công chúng. Thực tế thời gian vừa qua, các cơ quan báo in (trong đó có báo *Quảng Ninh*) phải đối mặt với sự sụt giảm doanh thu, báo điện tử phải cạnh tranh với mạng xã hội. Điều này dẫn đến áp lực không nhỏ đối với các cơ quan báo Đảng trong việc tăng dần mức tự chủ kinh phí.

- Trong xu hướng dịch chuyển của báo chí hiện đại, báo mạng điện tử đã và sẽ chiếm vị trí quan trọng trong việc truyền tải thông tin đến công chúng. Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh được định hướng phải trở thành một cơ quan báo chí đa phương tiện, mỗi sản phẩm báo chí có nhiều loại hình thông tin được kết hợp với nhau, như văn bản, hình ảnh, video, đồ họa... để mang lại tính tương tác cao, cung cấp thông

tin cho độc giả một cách linh hoạt. Những kết quả của Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh trong sản xuất các tác phẩm báo chí đa phương tiện thể hiện quyết tâm lớn của Tỉnh ủy, Ban lãnh đạo Trung tâm, sự nỗ lực, cố gắng của đội ngũ cán bộ, phóng viên. Tuy nhiên, để xây dựng được đội ngũ phóng viên, nhà báo đa phương tiện, đòi hỏi đội ngũ phóng viên, nhà báo phải được đào tạo bài bản, chuyên nghiệp, hoặc phải được đào tạo lại một cách chính quy, hiện đại, để góp phần sản xuất được những tác phẩm báo chí đa phương tiện có chất lượng cao.

Biện pháp khắc phục

- Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh tiếp tục nghiên cứu để cải tiến mô hình quản lý cho phù hợp với tình hình thực tiễn. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý, điều hành và thực hiện các nhiệm vụ ở tất cả các vị trí công tác. Nâng cao chất lượng tác phẩm báo chí, xây dựng mô hình “Tòa soạn hội tụ”, tác phẩm báo chí đa phương tiện trên các hạ tầng của Trung tâm, nâng số lượng các chương trình phát thanh, truyền hình tự sản xuất, chương trình phát thanh, truyền hình trực tiếp, phim tài liệu, khoa giáo,... Chú trọng sản xuất các chương trình có thể hợp tác trao đổi được với các cơ quan truyền thông lớn, tạo đột phá trong chất lượng chương trình giải trí.

- Đón đầu xu hướng phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và vai trò của báo điện tử, mạng xã hội triển khai thực hiện một số đề án, dự án để nâng cao khả năng vận hành của Trung tâm như: Công tác xây dựng trụ sở mới, nâng cấp hệ thống kỹ thuật truyền hình chuẩn HD, hệ thống sản xuất chương trình, truyền dẫn phát sóng phát thanh, nâng cao chất lượng các sản phẩm, ấn phẩm báo chí của Trung tâm Truyền thông tỉnh, vừa đáp ứng yêu cầu phục vụ nhiệm vụ chính trị

của tỉnh, vừa đáp ứng nhu cầu giải trí, nhu cầu thông tin của công chúng.

- Đặt vấn đề kinh tế báo chí và giải quyết vấn đề kinh tế báo chí một cách khoa học, phù hợp với đặc điểm của cơ quan báo Đảng của tỉnh, phù hợp trong bối cảnh và xu hướng phát triển truyền thông hiện đại. Chủ động, nỗ lực đa dạng hóa nguồn thu, mở rộng thị trường, đối tượng khách hàng; xây dựng lộ trình, kế hoạch thu hút quảng cáo, dịch vụ trên các loại hình báo chí; đổi mới công tác quản lý hoạt động quảng cáo, dịch vụ, nâng cao năng lực của cán bộ làm công tác khai thác quảng cáo, dịch vụ; tăng cường công tác kiểm soát chi bảo đảm chi đúng, chi đủ theo chế độ hiện hành. Tăng cường hoạt động đa phương tiện của phóng viên để tiết kiệm chi phí.

- Thực hiện nghiêm túc các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước về công tác báo chí, hoạt động báo chí, 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam; tăng cường rèn luyện, bồi dưỡng đội ngũ nhà báo của Trung tâm có bản lĩnh chính trị, nêu cao trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân và đạo đức nghề nghiệp; gắn với phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ phóng viên, nhà báo của Trung tâm Truyền thông tỉnh.

- Nâng cao chất lượng quản lý sản lượng báo phát hành, chất lượng phủ sóng phát thanh, truyền hình thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin để bảo đảm tính chính xác, nhanh chóng, có trọng tâm thay vì phương thức toàn diện mà hiệu quả không cao.

- Mở rộng hợp tác với các hãng thông tấn lớn: Đài Phát thanh - Truyền hình Gangwon Hàn Quốc, Tập đoàn báo chí Quảng Tây nhật báo, Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Tây

(Trung Quốc), các đài trong nước (như Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai,...) để trao đổi kinh nghiệm, mở ra các cơ hội hợp tác sản xuất chương trình trong các môi trường khác nhau.

Giải pháp thực hiện

- Tiếp tục duy trì ổn định hoạt động, nâng cao chất lượng tác phẩm báo chí, xây dựng mô hình “Tòa soạn hội tụ”, tác phẩm báo chí đa phương tiện

Thực hiện giao ban trực tuyến hằng ngày theo mô hình “Tòa soạn hội tụ” nhằm điều phối chỉ đạo thông tin trên các kênh của Trung tâm.

Chỉ đạo xây dựng các tác phẩm báo chí đa phương tiện, phóng viên, biên tập viên là một “Tòa soạn hội tụ” nhỏ.

Trong giai đoạn 2019-2021, thực hiện đổi mới toàn diện các kênh truyền thông của Trung tâm. Cụ thể là:

+ Tăng số lượng, nâng cao chất lượng các chương trình phát thanh, truyền hình do Trung tâm sản xuất nhằm nâng cao uy tín, thương hiệu của Trung tâm, giảm các chương trình mua để phát sóng trên phát thanh, truyền hình. Trong đó tự thực hiện sản xuất mới các chương trình: phim tài liệu; phim khoa giáo về ngành sản xuất than, phối hợp với các Đài Phát thanh - Truyền hình khu vực phía Bắc sản xuất bản tin trong nước khu vực Đông Bắc, thực hiện truyền hình trực tiếp các trận đấu của đội bóng đá Than Quảng Ninh, sản xuất seri phim tài liệu về giá trị ngoại hạng của Vịnh Hạ Long bằng 3 ngôn ngữ (Việt, Anh, Trung) để quảng bá trong nước và quốc tế... Đặc biệt, sản xuất mới một số chương trình “đỉnh” phát sóng vào các khung giờ vàng.

+ Tăng cường thời lượng, chất lượng phát sóng bản tin thời sự tổng hợp.

+ Xây dựng ứng dụng (app) truyền hình Quảng Ninh, app phát thanh Quảng Ninh trên internet.

+ Đổi mới toàn diện báo *Quảng Ninh điện tử*; xây dựng các chuyên mục gần gũi hơn với độc giả, với định hướng phát triển của tỉnh; thực hiện các tác phẩm báo chí đa phương tiện kèm video cho các tin, bài trên báo điện tử. Báo cáo tỉnh cho phép Trung tâm xây dựng, vận hành Trang Du lịch thông minh Hạ Long - Quảng Ninh (Ha Long - Quang Ninh smart tourism) bằng 3 ngôn ngữ (Việt, Anh, Trung). Đây là trang du lịch chuyên biệt nhằm quảng bá rộng rãi hình ảnh về du lịch của tỉnh Quảng Ninh, cùng các tiện ích phục vụ du khách trong nước và quốc tế.

+ Khảo sát cụ thể lượng người xem, đọc, truy cập trên từng kênh (truyền hình, phát thanh, báo in, báo điện tử, báo *Hạ Long*, Cổng thông tin điện tử) để có đánh giá hiệu quả các chương trình sản xuất, chỉ đạo, điều chỉnh phù hợp.

Tăng cường thông tin về tỉnh Quảng Ninh trên mạng xã hội bằng ngoại ngữ (tiếng Anh, tiếng Trung, tiếng Pháp).

- Thực hiện các giải pháp tăng thu

Đổi mới công tác quản lý hoạt động quảng cáo, dịch vụ bảo đảm thu đúng, thu đủ, thu kịp thời; xây dựng cơ chế đặt hàng sát thực tiễn phù hợp với cơ quan báo chí hiện đại.

Nâng cao năng lực của cán bộ làm công tác khai thác quảng cáo, dịch vụ, chủ động mở rộng thị trường, đối tượng khách hàng, hạn chế nợ xấu. Đón đầu xu hướng phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và vai trò của báo điện tử, mạng xã hội; xây dựng lộ trình, kế hoạch thu hút quảng cáo, dịch vụ trên các loại hình báo chí.

Hỗ trợ quảng bá làm dịch vụ các kênh sóng của Trung tâm để thu hút khán, thính giả, độc giả.

- Quyết liệt tiết kiệm chi

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý, điều hành và thực hiện các nhiệm vụ ở tất cả các vị trí công tác.

Tăng cường công tác kiểm soát chi bảo đảm chi đúng, chi đủ theo chế độ hiện hành.

Tăng cường hoạt động đa phương tiện của phóng viên để tiết kiệm chi phí.

- Tăng lượng phát hành báo, phủ sóng phát thanh, truyền hình.

Nâng cao chất lượng quản lý sản lượng báo phát hành, chất lượng phủ sóng phát thanh, truyền hình thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin để bảo đảm tính chính xác, nhanh chóng.

Chuyển đổi phương thức phát hành, phủ sóng có trọng tâm thay vì phương thức toàn diện mà không hiệu quả như hiện nay.

3. Một số kiến nghị, đề xuất

Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh là mô hình mới, cần có quyết tâm của cả hệ thống chính trị; triển khai tổ chức thực hiện quyết liệt bằng cách làm bài bản, khoa học, triển khai đến cùng trên cơ sở nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động, giữ vững đoàn kết nội bộ, chú trọng xây dựng, sử dụng và phát huy tốt nhất năng lực, từng bước nâng cao đời sống đội ngũ cán bộ, phóng viên, kỹ thuật viên.

Để triển khai mô hình Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh đạt hiệu quả như kỳ vọng của Ban Bí thư Trung ương Đảng, nâng cao chất lượng hoạt động và phát huy hiệu quả của cơ chế tự chủ đối với Trung tâm Truyền thông tỉnh

Quảng Ninh, Trung tâm kiến nghị với Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông một số nội dung sau:

- Tiếp tục rà soát, bổ sung các quy định của pháp luật về báo chí, viễn thông cho phù hợp với thực tiễn hoạt động báo chí. Có cơ chế hướng dẫn cụ thể đối với việc thành lập, cấp phép hoạt động đối với các cơ quan báo chí có tính chất đặc thù (như việc thành lập Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh).

- Bộ Thông tin và Truyền thông tăng cường hướng dẫn hoạt động báo chí, nhất là trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình, báo điện tử; nghiên cứu xây dựng bộ đơn giá mới phát thanh, truyền hình phù hợp với sự thay đổi về mô hình, tác nghiệp báo chí mới làm cơ sở cho cấp địa phương xây dựng cơ chế đặt hàng dịch vụ sự nghiệp công.

- Có cơ chế chính sách tạo điều kiện cho các cơ quan báo chí, nhất là báo Đảng địa phương giảm chi phí, tăng nguồn thu, cũng như cơ chế tài chính đối với các cơ quan báo chí chuyên phục vụ nhiệm vụ chính trị, tuyên truyền như các cơ quan báo Đảng ở địa phương; có hướng dẫn về định mức sử dụng phương tiện phục vụ hoạt động tác nghiệp đối với hoạt động báo chí đặc thù, nhất là hoạt động phát thanh, truyền hình.

- Chỉ đạo các cơ sở đào tạo báo chí trong cả nước tăng cường công tác đào tạo mới, đào tạo lại nguồn nhân lực báo chí một cách bài bản, chuyên nghiệp, chính quy, hiện đại, đáp ứng được yêu cầu hoạt động, tác nghiệp trong môi trường công nghiệp 4.0 đang phát triển mạnh mẽ hiện nay.

CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ BỒI DƯỠNG TRÌNH ĐỘ LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO PHÓNG VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN TRONG BỐI CẢNH PHÁT TRIỂN CỦA TRUYỀN THÔNG VÀ MẠNG XÃ HỘI

Đài Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh

1. Đặc điểm tình hình

Tính đến hết năm 2018, Đài Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh có 26 đơn vị đầu mối với gần 843 cán bộ, viên chức, người lao động. Đài đang trực tiếp sản xuất 17 kênh, Hệ thống truyền hình Cáp (HTVC) của Đài đang quản lý gần 100 kênh phát sóng 24/24 giờ.

Đài thực hiện nhiệm vụ thông tin tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, tình hình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng của Thành phố và đất nước, cung cấp các chương trình văn hóa, văn nghệ, khoa học, giáo dục, y tế, xã hội phục vụ đời sống văn hóa tinh thần, chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho người dân,... là diễn đàn của người dân Thành phố.

Đến tháng 9/2019, Đảng bộ Đài có 370 đảng viên, sinh hoạt tại 16 chi bộ trực thuộc. Đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đài có trình độ nhận thức chính trị khá cao, nhạy bén, năng động trong công tác và các hoạt động chính trị - xã hội.

2. Kết quả hoạt động

Trong hoạt động báo chí, Đài luôn chấp hành nghiêm sự chỉ đạo của Thành ủy, Ủy ban nhân dân, Ban Tuyên giáo Thành ủy về định hướng tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Thành phố và Trung ương, nổi bật là xây dựng nhiều chương trình tuyên truyền cụ thể hóa các nội dung, mục tiêu cơ bản của Nghị quyết Trung ương 4, 5, 6, 7, 8 khóa XII của Đảng, Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp”; Quy định số 55-QĐ/TW ngày 19/12/2016 của Bộ Chính trị về một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên; Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ X; Nghị quyết số 54/2017/QH14 của Quốc hội về thí điểm cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh và 07 chương trình đột phá của Thành phố.

Đài đã bám sát tôn chỉ mục đích, vững vàng về quan điểm lập trường, thực hiện được nhiều chương trình, đặc biệt là các chương trình trực tiếp, các cầu truyền hình nhân các ngày lễ lớn của Đảng, của dân tộc và của Thành phố... với nhiều nội dung phong phú có sức lan tỏa rộng, được đông đảo công chúng quan tâm, chuyển tải, phản ánh và định hướng dư luận xã hội, đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đi vào thực tiễn cuộc sống; hạn chế tối đa những sai sót về quan điểm chính trị.

Tuy nhiên, sự phức tạp của môi trường truyền thông, mạng xã hội thời gian qua đã tác động không nhỏ đến đội ngũ những

người làm báo hình tại Đài Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh, những thông tin giả, tin xấu độc đã tác động không ít đến một bộ phận, nhất là những phóng viên, biên tập viên trẻ, do vậy việc bồi dưỡng chính trị, tư tưởng cho đội ngũ này được đặc biệt quan tâm.

- Bồi dưỡng chính trị, tư tưởng cho đội ngũ cán bộ, viên chức của Đài

Ngoài việc cử cán bộ tham gia các lớp chính trị do Thành ủy và Đảng ủy Khối tổ chức, Đài còn chủ động xây dựng kế hoạch đào tạo theo hình thức liên kết, mở nhiều lớp đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị. Tính đến hết năm 2018, Đài đã cử và tổ chức cho 462 lượt cán bộ, đảng viên, viên chức tham gia 25 khóa đào tạo, cụ thể là:

Đào tạo về trình độ lý luận chính trị: Đài tập trung cử cán bộ quản lý, kỹ sư, quay phim, chuyên viên đi học lớp trung cấp lý luận chính trị; đề cử với Thành ủy cán bộ quản lý diện quy hoạch các chức danh lãnh đạo quản lý học các lớp cao cấp và cử nhân lý luận chính trị, phối hợp với Học viện Cán bộ Thành phố tổ chức lớp cập nhật kiến thức quản lý cho toàn bộ cán bộ, đảng viên thuộc đối tượng 4.

Cử nhiều quần chúng ưu tú học lớp nhận thức về Đảng, gần 30 đảng viên dự bị học lớp đảng viên mới do Đảng ủy Khối Dân - Chính - Đảng Thành phố tổ chức trong năm 2018.

Bên cạnh đó, Đảng ủy Đài cũng đã duy trì tổ chức các hoạt động về nguồn mang tên “Tự hào Tổ quốc Việt Nam” cho 180 đảng viên và quần chúng ưu tú tại Khu di tích Địa đạo Củ Chi vào tháng 10/2018, kết hợp với việc kết nạp đảng viên tại Đền Bến Dược - Củ Chi, góp phần giáo dục truyền thống và tinh thần đoàn kết cho toàn thể cán bộ, đảng viên của Đài.

- Từng bước nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ

Tập trung đổi mới, nâng cao năng lực lãnh đạo của các tổ chức Đảng, trọng tâm là nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ theo Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 30/3/2007 của Ban Bí thư và Chương trình trọng tâm số 11 của Đảng ủy Khối. Các chi bộ duy trì tốt chế độ sinh hoạt định kỳ. Phương pháp ra nghị quyết được đổi mới, nội dung sinh hoạt đã đi vào trọng tâm, bám sát nhiệm vụ chính trị của đơn vị.

Trong sinh hoạt tại Đảng ủy đã có nhiều đổi mới, hàng tháng các chi ủy chú ý nắm bắt tình hình diễn biến tư tưởng của đội ngũ đảng viên và quần chúng trong việc hoàn thành nhiệm vụ chuyên môn ở đơn vị. Các chi bộ thực hiện nhiều nội dung sinh hoạt chuyên đề gắn với việc nâng cao tinh thần trách nhiệm và hiệu quả của công tác đảng và công tác chuyên môn.

- Thông qua nhiều hình thức hoạt động chuyên môn tạo môi trường để mỗi cán bộ, đảng viên rèn luyện, nâng cao nhận thức, tư tưởng chính trị, đạo đức nghề nghiệp

Là một cơ quan tuyên truyền lớn của Thành phố, Đảng ủy và Ban Tổng giám đốc Đài ý thức rất rõ về công tác giáo dục chính trị tư tưởng và rèn luyện đạo đức nghề nghiệp, nâng cao bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên, biên tập viên, phóng viên và người lao động theo tôn chỉ “Nói đúng, viết đúng và làm đúng”. Vì vậy, không chỉ bó hẹp trong các đợt sinh hoạt chính trị gắn với kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm mà thông qua việc phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng cá nhân trong đội ngũ cán bộ trẻ tham gia thực hiện các chuyên mục, chương trình, sự kiện chính trị lớn của Thành phố và đất nước với việc tiếp cận các thông tin dữ liệu, nhân chứng, di tích lịch sử... cũng được xem là một hình thức, phương pháp giáo dục truyền thống.

Việc đưa thông tin là nhiệm vụ hằng ngày của đội ngũ phóng viên, biên tập - và đây cũng là đối tượng rất nhạy cảm với những vấn đề chính trị, xã hội, tuy nhiên cách chỉ đạo đưa thông tin cũng hết sức uyển chuyển, nhất là những thông tin có nội dung tiêu cực gần đây. Việc đưa dạng tin này phải bảo đảm cập nhật theo chỉ đạo tuyên truyền, thông tin rõ nguồn, không bình luận, suy diễn, thổi phồng...

Chủ trương tuyên truyền của Đảng ủy, Ban Tổng giám đốc đến đội ngũ phóng viên, biên tập là các thông tin khi phát trên sóng HTV phải có tính định hướng dư luận, đưa nhiều thông tin tích cực từ các ngành, các cấp để tạo sự động viên toàn xã hội. Đối với những vấn đề còn tồn tại trên các lĩnh vực, các mặt của đời sống xã hội khi đưa tin phải có sự cân nhắc với liều lượng phù hợp theo chỉ đạo, kết hợp giữa “xây và chống”, không đưa tin giật gân, gây hoang mang, làm phức tạp thêm tình hình.

- Nắm bắt và kiên quyết đấu tranh với âm mưu “diễn biến hòa bình”, thông tin xấu độc và các tình huống phát sinh từ mạng xã hội

Hiện nay việc sử dụng mạng xã hội đã trở thành trào lưu với nhu cầu chia sẻ của cá nhân rất cao, tuy nhiên những hệ lụy mà mạng xã hội mang lại cũng vô cùng phức tạp, đối với những diễn biến về quan điểm, tư tưởng lại càng phức tạp hơn.

Đội ngũ cán bộ, nhân viên của Đài sử dụng mạng xã hội rất nhiều vì đây không chỉ là sự kết nối giữa cá nhân với cá nhân mà còn là kênh thông tin kết nối với xã hội. Thời gian qua cũng có một vài trường hợp do nhận thức chưa tới, nhất là về những vấn đề liên quan đến Trung Quốc, chủ quyền biển, đảo và một số vụ việc trong nước... đã có những chia sẻ, bình

luyện chưa chuẩn. Để chấn chỉnh những biểu hiện này, bộ phận Bảo vệ chính trị nội bộ của Đài và nhiều kênh thông tin ở các đơn vị được giao nhiệm vụ thường xuyên theo dõi, báo cáo và phối hợp với các bộ phận phòng, ban có phương pháp thuyết phục, giáo dục... và những trường hợp này đều gỡ ngay những thông tin chưa chuẩn. Điều đáng nói là với quan điểm “nói đúng - làm đúng”, những hiện tượng có quan điểm trên mạng xã hội khác với mục tiêu, tôn chỉ của Đài thời gian qua không xảy ra trong đội ngũ phóng viên, biên tập viên HTV- lực lượng thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền chủ lực của Đài.

Hiện trên mạng xã hội có nhiều tài khoản ảo, không rõ tên tuổi, nhưng đối với những tài khoản là cán bộ, công nhân viên, người lao động công tác tại HTV thì công tác nắm bắt và xử lý các tình huống chưa chuẩn luôn được giải quyết kịp thời. Đài đã ban hành quy chuẩn ứng xử trong cơ quan, trong đó có cả Quy chế về sử dụng mạng xã hội của cán bộ, công nhân viên, người lao động. Ngày 16/10/2019, Đài đã tổ chức buổi nói chuyện chuyên đề với nội dung: “Văn hóa ứng xử trên mạng xã hội của viên chức - người lao động”, đồng thời cuối tháng 10/2019, Đảng ủy Đài tổ chức Hội nghị đảng viên để quán triệt Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị: “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới” kết hợp nội dung “Vấn đề an ninh mạng và việc đấu tranh trên không gian mạng tại Thành phố Hồ Chí Minh”.

Tính đến thời điểm hiện nay, không có đảng viên nào trong Đảng bộ Đài suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống với 27 biểu hiện suy thoái mà Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII đã chỉ ra, không có quan điểm, tư tưởng, phát ngôn lệch lạc.

3. Những hạn chế, khó khăn

Trong môi trường truyền thông hiện nay, việc cạnh tranh trong lĩnh vực truyền thông - truyền hình ngày càng trở nên gay gắt, đòi hỏi công tác lãnh đạo định hướng của Đài ngày càng phải đổi mới, nhanh nhạy trong thực hiện kinh tế truyền thông nhưng cũng phải kiên định giữ vững lập trường, tôn chỉ mục đích của một cơ quan báo chí ngôn luận của Đảng và Nhà nước.

Đảng bộ Đài luôn coi công tác giáo dục chính trị tư tưởng là một nhiệm vụ hết sức quan trọng trong quá trình thực hiện công tác chuyên môn. Tuy nhiên, một số chi bộ tuy có đổi mới trong công tác lãnh đạo công tác tư tưởng chính trị nhưng chưa thật sâu sát; việc nắm bắt, đánh giá, định hướng tư tưởng đảng viên và quần chúng trong phạm vi lãnh đạo của Chi bộ chưa có sự chuyển biến rõ nét, còn hình thức.

Vẫn còn chi bộ trong nội dung sinh hoạt ít thể hiện việc kiểm điểm, đánh giá tình hình thực hiện nhiệm vụ được phân công của đảng viên, chông chéo giữa công tác đảng và công tác chuyên môn.

4. Một số giải pháp khắc phục khó khăn, hạn chế

- Để khắc phục những hạn chế đã nêu, Đảng ủy Đài tiếp tục chú ý tăng cường công tác kiểm tra, giám sát trong việc thực hiện các nhiệm vụ, công tác đảng của các đơn vị. Triển khai đầy đủ, chính xác các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và của Đài đến người lao động, tổ chức đảng và chính quyền. Qua nhiều kênh thông tin, tiếp tục nắm bắt, phát hiện những biểu hiện không chuẩn để có hướng giải quyết kịp thời ngay từ cơ sở, không để có những phát ngôn gây ảnh hưởng đến dư luận xã hội, ảnh hưởng đến uy tín cơ quan.

- Tiếp tục đổi mới nội dung sinh hoạt chi bộ và các buổi họp giao ban, tổ chức các lớp bồi dưỡng trình độ chính trị, cập nhật nghiệp vụ chuyên môn và tình hình thời sự trong nước và quốc tế cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên và người lao động.

- Hằng năm bảo đảm đúng chỉ tiêu kết nạp đảng viên trong đội ngũ phóng viên, biên tập viên, tuy nhiên hết sức chú trọng đến chất lượng kết nạp đảng viên, bảo đảm tiêu chuẩn trách nhiệm của người đảng viên mới, đẩy mạnh tính nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cơ quan, đơn vị để quần chúng, đảng viên noi theo.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA CẤP ỦY, LÃNH ĐẠO CƠ QUAN BÁO CHÍ TRONG TUYÊN TRUYỀN ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC, CÁC BIỂU HIỆN SUY THOÁI VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, “TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HÓA”

Đài Tiếng nói Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh

Báo chí cách mạng Việt Nam là tiếng nói của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị, xã hội, nghề nghiệp, là diễn đàn tin cậy của nhân dân. Gần 95 năm qua, kể từ số báo *Thanh niên* đầu tiên (21/6/1925), báo chí Việt Nam không ngừng phát triển, nâng cao chất lượng nội dung, phong phú và đa dạng về hình thức, góp phần quan trọng trong việc cung cấp thông tin cũng như định hướng dư luận, đấu tranh với các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch. Trong tình hình hiện nay, khi mà các trang mạng xã hội còn đưa những thông tin sai lệch, xuyên tạc thì báo chí cách mạng càng thể hiện rõ vai trò tuyên truyền, định hướng của mình, đặc biệt với mảng đề tài chính trị, chống diễn biến, chống suy thoái mà Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII đã chỉ ra. Trên mặt trận tư tưởng, công tác đối phó với các luận điệu xuyên tạc của kẻ thù không phải là việc làm một sớm một chiều mà đòi hỏi tính liên tục và bền vững. Trong đó, báo chí đóng vai trò hết sức quan trọng khi

phải đồng thời phản biện ý đồ xuyên tạc chống phá từ bên ngoài, nâng cao ý thức, trách nhiệm công dân, lên án những biểu hiện xa rời quần chúng của đảng viên. Bên cạnh đó, báo chí còn phải thực hiện chức năng biểu dương khen ngợi, tuyên truyền sâu rộng gương người tốt, việc tốt nhằm tạo hiệu ứng xã hội tốt, tạo năng lượng tích cực trong nhân dân.

Trong tình hình hiện nay, có thể tóm lược hai mô hình mà truyền thông xã hội đang “lái” dư luận. Thứ nhất, các đối tượng lợi dụng truyền thông xã hội tung ra những “tin giả” để tạo sóng, gây xôn xao dư luận nhằm tăng lượng truy cập, chia sẻ để nổi tiếng nhanh, trục lợi cá nhân hoặc chống phá chế độ. Thứ hai, khi có một sự việc thu hút sự quan tâm của xã hội thì truyền thông xã hội và thậm chí một số cơ quan báo chí đưa tin dồn dập, đẩy sự việc lên mức khủng hoảng, kèm theo nhận định, bình luận và kết luận chủ quan. Điều này khiến dư luận bị lái theo hướng nhận định mà truyền thông xã hội vô tình hay cố ý tạo ra, tạo thành áp lực cho việc ra quyết định của cơ quan chịu trách nhiệm xử lý. Hơn thế, khi các cơ quan đã có kết luận chính thức nhưng không theo hướng như các đối tượng mong muốn thì họ tiếp tục bình luận bóp méo, xuyên tạc, cố tình làm nhiễu loạn thông tin, gây rối dư luận, từ đó khiến người dân mất niềm tin vào cán bộ, chính quyền, dần dần tạo ra tâm lý chán nản, thờ ơ với thời cuộc, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Trước tình hình đó, những năm qua, các cơ quan báo chí nước ta nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng - trong đó có Đài Tiếng nói Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (VOH) đã tập trung tuyên truyền rất mạnh về lĩnh vực này. Cụ thể Đài đã xây dựng các tiết mục như “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” theo Chỉ thị số 05-CT/TW

của Bộ Chính trị, tiết mục “Từ Sài Gòn đến Thành phố Hồ Chí Minh”, tiết mục “Cà phê không đường”, “Chuyện phố phường với Hai Sài Gòn”... có nội dung vừa xây vừa chống. Đây là điều cần thiết trong bối cảnh hiện nay. Các nội dung thông tin đa dạng và phong phú, đặc biệt là các tuyến bài mang tính phản bác, hoặc bình luận chuyên sâu thì ngày càng được đầu tư hơn với sự tham gia của các nhà bình luận, của các chuyên gia, của các nhà báo vững tay nghề.

Thực tế cho thấy, dưới sự định hướng của Đảng và chính quyền các cấp, không chỉ có báo in, báo điện tử mà đài phát thanh - truyền hình luôn chủ động xây dựng chuyên mục, tuyến bài thời sự giới thiệu người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến trong lao động, sáng tạo. Lấy cái đẹp lấn át cái xấu, lấy tích cực làm mờ tiêu cực, đó là điều mà cơ quan báo chí luôn muốn đồng hành cùng người đọc, người nghe của mình. Có lẽ không có điều gì cản được bước chân của các nhà báo khi họ mang trong mình trái tim của nhiệt huyết, nỗi thấu cảm và sự sẻ chia.

Tiếp bước truyền thống anh hùng của Đài Phát thanh Giải phóng, Đài Tiếng nói Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh 44 năm qua luôn song hành việc phê phán cái ác, cái xấu trong xã hội với tuyên truyền nêu gương người tốt việc tốt, điển hình tiên tiến. Tiêu biểu như sự thành công của chương trình “Sát cánh cùng gia đình Việt” - một trong những chương trình được Thành phố tuyên dương là gương điển hình tiên tiến, bằng những việc làm thiết thực, hiệu quả, tập trung quan tâm cho các địa phương, gia đình và đối tượng có hoàn cảnh khó khăn và những mảnh đời cần sự giúp đỡ mà VOH đã làm một cách âm thầm, kiên trì, bền bỉ. Việc làm đó đã từng bước đem lại kết quả cụ thể, tạo nên gam sáng cho đời sống báo chí Thành phố.

Ngoài những lợi ích không thể phủ nhận thì sự phát triển vượt bậc của công nghệ cũng đem lại những tiêu cực hạn chế. Các tin tức từ mạng xã hội lan truyền nhanh chóng khi chưa được kiểm chứng, sàng lọc đang thách thức báo chí cách mạng Việt Nam phải thể hiện được vai trò định hướng, dẫn dắt của mình. Hai câu thơ “Chở bao nhiêu đạo, thuyền không khẳm/ Đâm mấy thằng gian, bút chẳng tà” của nhà thơ Nguyễn Đình Chiểu luôn là tôn chỉ của người cầm bút. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng từng nhắc nhở những người làm báo: “Không biết rõ, hiểu rõ, chớ nói, chớ viết. Khi không có gì cần nói, không có gì cần viết, chớ nói, chớ viết càn”¹. Người khẳng định báo chí nắm sứ mệnh là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và quần chúng, “cho nên, làm báo phải hết sức cẩn thận về hình thức, về nội dung, về cách viết”². Chính vì vậy, cá nhân các nhà báo VOH với ý thức “bút sắc, lòng trong”, luôn bản lĩnh trong từng bài viết, dùng luận cứ chính xác để chống lại sự xuyên tạc của các thế lực thù địch trên trang báo và ngay cả trên mạng xã hội.

Trong xu thế phát triển công nghệ hiện nay, việc nhanh chóng tiếp cận, sử dụng những phương thức hiện đại là hết sức cần thiết. Thông qua website: voh.com.vn, các thông tin thời sự chính trị luôn được phổ biến nhanh chóng, kịp thời, chính xác. Đặc biệt, VOH luôn có những bài viết, chương trình phù hợp, kịp thời tuyên truyền về việc phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” để người dân hiểu đúng, không bị các thế lực thù địch lôi kéo. Những vấn đề “nóng” như công tác quản lý trật tự xây dựng, phòng ngừa trộm cắp hay phòng chống lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của nhân dân luôn được đội ngũ phóng

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.342.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.465.

viên, biên tập viên của VOH đi sâu khai thác. Do vậy, đã có những cảnh báo kịp thời giúp người dân phòng tránh những thủ đoạn lừa đảo của kẻ xấu. Nhờ vậy, Đài đã nhận được nhiều phản hồi, góp ý xây dựng của nhân dân.

Ngoài việc lên án cái xấu, phản biện xã hội, VOH còn trở thành “hạt nhân” lan tỏa những thông điệp tích cực trong cuộc sống, nhân rộng gương người tốt, việc tốt trong xã hội. Thông qua website, Đài phản ánh các gương người tốt, việc tốt, những mô hình, cách làm hay của cán bộ, đảng viên, của nhân dân các địa phương, mang đến những nguồn sáng tinh thần cho đời sống Thành phố. Từ đó góp phần thúc đẩy xã hội phát triển phồn thịnh, đưa đất nước tiếp tục đi lên.

Có thể thấy, qua việc phản ánh, nêu gương, báo chí đã động viên, khích lệ cũng như nhân rộng những gương điển hình tốt, các mặt tích cực của đời sống xã hội; đồng thời báo chí cũng cảnh tỉnh, đấu tranh, lên án những biểu hiện suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống. Tuy nhiên, có một bộ phận người cầm bút chuyển biến tư tưởng tiêu cực, bị lôi kéo bởi những lợi ích cá nhân dẫn đến việc tạo ra luồng thông tin trái chiều, kích động dư luận. Thậm chí xuất hiện tình trạng “tự diễn biến, tự chuyển hóa” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên và ngay trong cơ quan báo chí. Sự thoái hóa biến chất ấy được thể hiện ở các biểu hiện: Thái độ hai mặt về chính trị, cơ hội chủ nghĩa, xuất hiện xu hướng tách rời định hướng của Đảng với quyền tự do báo chí, tách rời hoạt động của Đảng khỏi cuộc sống của nhân dân; tùy tiện khai thác tin tức từ báo chí phương Tây, coi báo chí phương Tây là chuẩn mực của tự do báo chí; sử dụng quyền tự do báo chí để phục vụ các “nhóm lợi ích”, xu hướng hư vô về chính trị, thiếu đạo đức nghề nghiệp trong một bộ phận người làm báo; sự thiếu trách nhiệm, bất cập trong công tác chỉ đạo,

quản lý của một số cơ quan chủ quản báo chí... Chính vì vậy, để góp phần giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, cần tạo được sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động, nâng cao chất lượng, hiệu quả của cuộc đấu tranh phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong thời kỳ mới.

Vấn đề này đòi hỏi vai trò quản lý phải được thắt chặt. Song song đó, mặt trận chống diễn biến suy thoái tư tưởng cần phải đầu tư đúng trọng tâm, trọng điểm, bảo đảm đủ uy tín và có sức hút qua việc đưa thông tin chủ động; viết bài hoặc đặt hàng các cộng tác viên, chuyên gia trong các lĩnh vực viết bài có chất lượng đấu tranh với các thông tin xuyên tạc, bịa đặt... Ngoài bản lĩnh của mỗi phóng viên thì cách thức tổ chức chặt chẽ, khoa học của tòa soạn là biện pháp giúp phóng viên không rơi vào vòng xoáy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Bởi nhìn lại loạt vụ nhà báo, nhóm nhà báo tống tiền doanh nghiệp, đưa thông tin sai sự thật... thời gian gần đây, sẽ dễ dàng nhận thấy hầu hết cơ quan chủ quản của những nhà báo này còn quản lý lỏng lẻo.

Mặt khác, hiện nay nhiều nhà báo sử dụng công cụ mạng xã hội một cách quá đà, đăng tải bài viết và bình luận chưa đúng chuẩn mực. Cá biệt, một số trường hợp viết hẳn bài trên facebook cá nhân bày tỏ quan điểm về vấn đề “nóng” đang diễn ra trong xã hội nhưng lại đi ngược với chính quan điểm của nhà báo đó khi viết bài đăng trên ấn phẩm báo chí. Chính việc nhà báo tự cho mình quyền phán xét hoặc tìm cách câu view, hòa theo đám đông và bản lĩnh chính trị kém nên mới dễ rơi vào hiện tượng “tự diễn biến, tự chuyển hóa”. Để sử dụng mạng xã hội đúng, hiệu quả, nhà báo phải nhìn nhận những gì mình phát ngôn trên mạng xã hội không chỉ là với tư cách

cá nhân mà còn là người làm báo với vai trò cung cấp thông tin, định hướng thông tin và dẫn dắt dư luận. Muốn vậy, bên cạnh những quy định chung, nhà báo cần tự đề ra nguyên tắc cho bản thân khi tham gia mạng xã hội như: bình tĩnh trong mọi trường hợp, chia sẻ có ý thức, đọc có chọn lọc, bình luận có trách nhiệm...

Ngoài ra, để nâng cao chất lượng, hiệu quả tuyên truyền, cần tiếp tục giáo dục cán bộ, phóng viên các cơ quan báo chí nhận thức sâu sắc vai trò, tính chất vô cùng quan trọng của nhiệm vụ chống “diễn biến hòa bình”, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong tình hình hiện nay. Đây là vấn đề căn cốt nhằm thực hiện một nhận định rất quan trọng của công tác tư tưởng đã được nhấn mạnh trong Nghị quyết Trung ương 5 khóa X là “Công tác tư tưởng phải giữ vai trò đi trước, mở đường cho toàn bộ tiến trình cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng”.

Về thao tác nghiệp vụ, cần nâng cao tính cụ thể hóa Nghị quyết bằng những chi tiết, con số, việc làm cụ thể để chứng minh những luận điểm nêu trong Nghị quyết. Cần có những bài bình luận, chuyên luận phân tích có hệ thống những biểu hiện, kết hợp nhuần nhuyễn giữa lý luận và thực tiễn, thể hiện rõ tính chiến đấu đi liền tính thuyết phục. Ngoài ra, cần kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống, lấy “xây” là chính, “chống” để “xây” tốt hơn. Bên cạnh đó, cần mạnh dạn khai thác và ứng dụng truyền thông xã hội, công nghệ mới để tạo ra nhiều sản phẩm và kênh cung cấp thông tin. Về phía các cơ quan chức năng, cần có sự chủ động, cung cấp sớm thông tin nguồn, chính thức cho các cơ quan báo chí để kịp thời đăng tải, nhất là trong trường hợp có những vụ việc nhạy cảm.

Nguy cơ “tự diễn biến, tự chuyển hóa”, suy thoái đạo đức luôn rình rập, không có giới hạn và không chừa một ai, nhất là với nghề báo vốn phải làm việc trong môi trường nhiều tiếp xúc, va chạm cũng như cám dỗ. Do vậy, giữ vững ngòi bút trong cuộc chiến chống “tự diễn biến, tự chuyển hóa” chính là một phần cần được khắc cốt ghi tâm, trui rèn với mỗi nhà báo, phóng viên hay bất cứ ai tham gia vào lĩnh vực truyền thông. Một khi trách nhiệm đặt trên vai càng lớn, tầm ảnh hưởng càng sâu rộng thì người làm báo càng phải thể hiện rõ bản lĩnh chính trị, rèn luyện bản thân, tu dưỡng đạo đức để phục vụ cho nhân dân, đất nước.

THƯỜNG XUYỀN TỰ PHÊ BÌNH VÀ PHÊ BÌNH GÓP PHẦN NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

TS. Nguyễn Tiến Dũng*

Báo chí cách mạng Việt Nam đã trải qua 94 năm hình thành và phát triển. Ngày 21/6/1925, tờ báo *Thanh niên* do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập ra số đầu tiên đánh dấu sự khởi đầu của dòng chảy báo chí cách mạng Việt Nam. Kể từ đó đến nay, báo chí cách mạng Việt Nam luôn đồng hành và phục vụ tích cực cho sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc trước đây cũng như trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước ngày nay. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ. Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình, cán bộ báo chí cần phải tu dưỡng đạo đức cách mạng, “cố gắng trau dồi tư tưởng, nghiệp vụ và văn hóa; chú trọng học tập chính trị để nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng và Chính phủ; đi sâu vào thực tế, đi sâu vào quần chúng lao động”¹. Theo Người, báo chí là một lĩnh vực đặc biệt, đòi hỏi năng lực cao về lĩnh vực trí tuệ, hiểu biết, kinh nghiệm sống phong phú và

* Phó Tổng Giám đốc Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.13, tr.466.

nhiều năng lực nghề nghiệp. Trong đó, mỗi nhà báo làm ra sản phẩm lao động là các giá trị tinh thần cụ thể được xã hội hóa ở mức rất cao. Nếu nhà báo không có trách nhiệm sâu sắc đối với sản phẩm mà mình làm ra thì hậu quả sẽ khôn lường. Vì thế, hơn ai hết nhà báo phải luôn trau dồi đạo đức cách mạng, đạo đức nghề nghiệp thì mới đáp ứng được yêu cầu của Đảng, của nhân dân, của xã hội.

Trong bối cảnh đất nước đang phát triển bền vững và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng trên các lĩnh vực, đòi hỏi cơ quan báo chí và những người làm báo tiếp tục phát huy truyền thống báo chí cách mạng và tiếp nhận những sự đổi mới, phát triển của khoa học - công nghệ của cuộc cách mạng công nghệ 4.0 đang diễn ra trên thế giới. Sự phát triển của khoa học - công nghệ đã tạo ra nhiều thay đổi trong lĩnh vực báo chí, đặc biệt là sức ép của sự cạnh tranh thông tin, tốc độ lan truyền thông tin từ mạng xã hội. Đây thực sự là thách thức và cũng là cơ hội cho người làm báo Việt Nam. Ngày nay, mỗi nhà báo không chỉ cần giỏi về chuyên môn, nghiệp vụ trong từng lĩnh vực, mà còn phải biết ứng dụng khoa học công nghệ vào quá trình tác nghiệp, sáng tạo tác phẩm báo chí của mình; mỗi tác phẩm báo chí có thể được sử dụng cho các loại hình báo chí và đưa được thông tin nhanh nhất có thể. Nhiều nhà báo, cơ quan báo chí đã tận dụng được lợi thế của mạng xã hội về tốc độ thông tin, điểm đến của đối tượng công chúng, để đưa những tác phẩm báo chí chính thống, những bài viết phản biện chính xác, bảo đảm tính trung thực, chính xác, sâu sắc và kịp thời, có sức thuyết phục đến với người đọc, người xem. Đây là một cơ hội để nhà báo, cơ quan báo chí khẳng định vị trí của mình, thu hút thêm công chúng, phát triển thương hiệu trong lòng công chúng. Tuy nhiên, một số nhà báo trong thời gian qua đã

lợi dụng sự tiện dụng của mạng xã hội để phát ngôn sai trái dưới danh nghĩa là “tự do ngôn luận”. Đặc biệt có hiện tượng một nhà báo, với cùng một vấn đề, nhưng trong tác phẩm báo chí và khi tham gia mạng xã hội lại có những góc nhìn, quan điểm khác nhau, thậm chí đối lập nhau. Cách làm báo được nhiều người ví von là “hai mặt” này khiến dư luận xã hội khó xác định chính xác thông tin đúng - sai. Bên cạnh đó, có một số trang (fanpage), nhóm (group) được lập ra với mục đích chia sẻ thông tin cũng đã bị một số nhà báo lạm dụng.

Tại Hội nghị Trung ương 6 (lần 2, khóa VIII) năm 1999, Đảng ta chính thức xác định, báo chí là một trong bốn hệ thống giám sát xã hội: “Sử dụng đồng bộ hệ thống giám sát cán bộ, đảng viên, nhất là sự giám sát của tổ chức đảng, trước hết là từ chi bộ, sự giám sát của nhân dân và các cơ quan đại diện nhân dân, sự giám sát của công luận”¹. “Sự giám sát của công luận” chính là cánh cửa mở rộng cho báo chí, truyền thông vào cuộc mạnh mẽ, quyết liệt để cùng toàn Đảng, toàn dân từng bước đẩy lùi “quốc nạn” tham nhũng ra khỏi bộ máy công quyền và đời sống xã hội. Tiếp tục đẩy mạnh công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ là những nhiệm vụ trọng tâm mà Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII đã nêu. Vì vậy, thông tin, tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng sâu rộng, kịp thời, chính xác là trách nhiệm và nghĩa vụ của các cơ quan thông tấn, báo chí. Lãnh đạo các cơ quan báo chí cần hiểu rõ trách nhiệm của mình trong công tác xây dựng Đảng,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2015, t.58, tr.62.

đồng thời bồi dưỡng kỹ năng lựa chọn đề tài, khai thác, xử lý thông tin, truyền đạt kinh nghiệm sáng tạo tác phẩm viết về công tác xây dựng Đảng cho các phóng viên, biên tập viên chuyên trách tuyên truyền về xây dựng Đảng.

Năm 2019 là năm thứ tư thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng; năm kỷ niệm 50 năm thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh và tiếp tục đẩy mạnh thực hiện các nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng cùng các nghị quyết Trung ương khóa XII với tinh thần tích cực, khẩn trương hơn; là năm chuẩn bị các công việc cần thiết cho đại hội đảng các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ đối với cấp ủy, tổ chức đảng các cấp cần tập trung lãnh đạo việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm về xây dựng Đảng của nhiệm kỳ và trong thời gian tới; tạo sự đồng thuận trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, từ đó tăng thêm niềm tin và tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân, cung cấp thông tin và tạo diễn đàn để nhân dân tích cực tham gia góp ý kiến xây dựng tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ trong sạch, vững mạnh. Qua đó, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch hòng chống phá Đảng, Nhà nước ta. Đồng thời, phát huy vai trò của các cơ quan báo chí, lực lượng báo cáo viên, tuyên truyền viên, cán bộ, đảng viên và nhân dân trong việc giám sát, phản biện xã hội để công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị và phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ đạt kết quả cao. Cổ vũ toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ra sức thi đua thực hiện thắng lợi

Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, cùng các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Trung ương Đảng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng ngày càng đi vào thực chất, cụ thể và thiết thực.

Tự phê bình và phê bình là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong công tác xây dựng Đảng hiện nay, là quy luật phát triển của Đảng, là phương pháp để giáo dục, rèn luyện đảng viên, là vũ khí sắc bén để chống tả khuynh và hữu khuynh; uốn nắn những lệch lạc trong nhận thức; ngăn chặn sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; khắc phục tư tưởng ngại khó, ngại khổ; tư tưởng chủ quan, nóng vội, duy ý chí; nói thẳng, nói thật; nhận rõ những khuyết điểm, yếu kém, sai phạm... nhằm mục đích để xây dựng, củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, tăng cường đoàn kết, thống nhất từ trong tư duy, nhận thức, lý tưởng đến hành động cách mạng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng tự phê bình và phê bình là để học cái hay, tránh cái dở, chứ không phải để nói xấu nhau. Phê bình và tự phê bình là để trị bệnh cứu người, dân chủ trong Đảng tốt hơn, kỷ luật cao hơn, cán bộ, đảng viên gương mẫu, có tinh thần trách nhiệm hơn, làm cho mỗi tổ chức mạnh hơn, lãnh đạo tốt hơn. Người thường nhắc nhở “mỗi cán bộ, mỗi đảng viên, mỗi ngày phải tự kiểm điểm, tự phê bình, tự sửa chữa như mỗi ngày phải rửa mặt”¹, mỗi tổ chức đảng coi tự phê bình và phê bình là công việc thường xuyên. nêu cao tính tự giác, tính chiến đấu, tính nêu gương, chân thành, thẳng thắn, khách quan, trung thực, làm rõ những ưu, khuyết điểm, nguyên nhân, đề xuất những biện pháp phát huy ưu

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.279.

điểm, khắc phục khuyết điểm... được như thế thì trong Đảng sẽ không có bệnh mà “Đảng sẽ mạnh khỏe vô cùng”¹.

Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội là cơ quan ngôn luận của Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội; với mô hình là tổ hợp truyền thông bao gồm: 2 kênh truyền hình, 3 kênh phát thanh, báo điện tử; thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, đồng thời là diễn đàn của các tầng lớp nhân dân Thủ đô. Những năm gần đây, ngành Phát thanh - Truyền hình cả nước gặp rất nhiều khó khăn. Nguồn thu quảng cáo liên tục sụt giảm do có sự cạnh tranh khốc liệt trong lĩnh vực quảng cáo truyền hình và mạng xã hội internet. Tuy nhiên, bằng nỗ lực phấn đấu, cùng với sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, ban, ngành thành phố, Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội đã lãnh đạo thực hiện tốt công tác tuyên truyền các nhiệm vụ chính trị của thành phố, tìm mọi giải pháp khắc phục khó khăn về tài chính, bảo đảm ổn định tư tưởng của cán bộ, đảng viên, quần chúng trong đơn vị và triển khai đầy đủ các hoạt động theo chỉ đạo.

Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội hiện có 429 đảng viên thuộc 34 chi bộ và 1 đảng bộ bộ phận, trong đó: khối quản lý: 5 chi bộ; khối biên tập 14 chi bộ; khối kỹ thuật 6 chi bộ và 9 chi bộ thuộc Đảng bộ bộ phận Công ty cổ phần Truyền hình cáp Hà Nội.

Ý thức được vai trò, trách nhiệm của một cơ quan báo chí truyền thông lớn của Thủ đô, ngoài việc thực hiện nhiệm vụ chính trị là tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; chủ trương, nghị quyết

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.279.

và các chương trình công tác của Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân; bản thân đơn vị luôn gương mẫu đi đầu trong công tác xây dựng Đảng và đặc biệt là thường xuyên tự phê bình và phê bình góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên, nhất là đội ngũ cán bộ phóng viên, biên tập viên làm báo hình, báo nói. Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội căn cứ vào tình hình thực tiễn, nhiệm vụ chính trị của đơn vị, thực hiện nghiêm túc, có nền nếp tự phê bình và phê bình thông qua sinh hoạt chi bộ hằng tháng. Đây là việc làm mang tính xây dựng, phát triển nội dung sinh hoạt, lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nhiệm vụ của tổ chức đảng, đảng viên; giúp chi bộ, đảng viên nhận thức, vận dụng đúng quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến lĩnh vực công tác; thực hiện giải pháp cải tiến, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, sửa đổi lối làm việc, thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, đề cao ý thức tổ chức kỷ luật, tác phong làm việc của mỗi cán bộ, đảng viên, để mỗi người cán bộ, đảng viên, mỗi chi bộ và toàn Đảng bộ ngày càng tốt hơn, ưu điểm nhiều hơn, khuyết điểm ít hơn.

Tự phê bình và phê bình là nhu cầu nội tại của Đảng bộ và từng đảng viên của Đài. Bởi vậy, để công việc này có kết quả đòi hỏi quá trình thực hiện phải bảo đảm đúng mục đích, đúng phương pháp, công bằng, công minh và công khai. Đánh giá các vấn đề một cách nghiêm túc, không nể nang, không “dĩ hòa vi quý”, không thêm bớt, đủ căn cứ và thực tiễn để đánh giá, phân tích các ưu, khuyết điểm; các vấn đề mang tính chủ quan và khách quan; đưa ra các phương án khắc phục, sửa chữa kịp thời. Lãnh đạo cấp ủy chi bộ, Đảng bộ luôn tự giác, gương mẫu tự phê bình trước, cán bộ, đảng viên phê bình sau, để ai cũng

thực hiện tự phê bình và phê bình. Việc tự phê bình và phê bình luôn bảo đảm dân chủ, không mệnh lệnh, áp đặt; giúp cán bộ, đảng viên có nhiều sáng kiến, tập trung được trí tuệ; tránh tình trạng mất dân chủ, không để “các đảng viên và cán bộ dù có ý kiến cũng không dám nói, dù muốn phê bình cũng sợ, không dám phê bình”. Tuyệt đối không lợi dụng phê bình để tranh cãi, gây mất đoàn kết hoặc khuyết điểm chưa rõ thì tìm cách che giấu... khiến cho tính chiến đấu, dân chủ giảm sút, năng lực lãnh đạo, chất lượng sinh hoạt đảng của chi bộ không thiết thực, những khuyết điểm của tổ chức đảng chậm được phát hiện.

Thực hiện sự chỉ đạo của cấp ủy cấp trên, Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội đã triển khai việc tự phê bình và phê bình trong các kỳ sinh hoạt chi bộ bảo đảm đúng quan điểm chỉ đạo, quy trình, nguyên tắc. Tăng cường giáo dục cho đảng viên thấy rõ sự cần thiết của tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt chi bộ để mọi người thống nhất tư tưởng và hành động, khắc phục những biểu hiện buông lỏng sinh hoạt Đảng, coi nhẹ tự phê bình và phê bình. Yêu cầu các cấp ủy phải đánh giá, nhận xét kết quả, khắc phục khuyết điểm của các kỳ sinh hoạt trước, để chỉ ra những ưu điểm, hạn chế còn phải khắc phục tiếp hoặc biểu dương những khuyết điểm đã được sửa chữa sau khi tự phê bình và phê bình. Đặc biệt đối với những đảng viên là phóng viên theo dõi lĩnh vực nội chính phải luôn luôn tự phê bình và phê bình, khắc phục những điểm hạn chế mặc dù có thể xem là nhỏ; biểu dương để đảng viên phát huy những điểm mạnh sau khi đã tự phê bình và phê bình. Vì vậy, chất lượng đảng viên trong Đảng bộ đã được nâng lên rõ rệt, nội bộ đảng viên từ cấp chi bộ, đến Đảng

bộ luôn đoàn kết, cùng quyết tâm thực hiện các nhiệm vụ của Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân giao.

Tuy nhiên công tác tự phê bình và phê bình vẫn còn những tồn tại, hạn chế như: một số đảng viên còn nể nang, ngại va chạm, ít phát biểu ý kiến trong sinh hoạt còn diễn ra khá phổ biến (việc phát biểu ý kiến chỉ tập trung vào đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, đảng viên lớn tuổi, còn một số đảng viên trẻ rất ít phát biểu trong các kỳ sinh hoạt); nhiều đảng viên có nêu ra các khuyết điểm, ưu điểm nhưng mang tính chung chung, không cụ thể nên việc tự phê bình và phê bình đôi khi không hiệu quả; vẫn còn tình trạng “*ngồi lê đôi mách*”, “*không phê bình trước mặt mà để nói sau lưng*” làm mất uy tín người khác hay có đảng viên thể hiện phê bình qua những dòng tâm sự trên mạng xã hội; qua đó cho thấy tinh thần đấu tranh tự phê bình và phê bình của đảng viên còn hạn chế, chưa nêu cao tính xây dựng, tính chiến đấu của người đảng viên. Nguyên nhân của hạn chế nêu trên là do tư tưởng “ngại va chạm”, tính chủ động, tinh thần trách nhiệm, tinh thần tự phê bình và phê bình của một số đảng viên chưa cao.

Để thực hiện tốt nguyên tắc tự phê bình và phê bình, Đảng bộ Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội đưa ra một số giải pháp cụ thể trong thời gian tới như sau:

Một là, đảng viên trong cơ quan báo chí là lực lượng chủ lực trên mặt trận tư tưởng, có vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền nghị quyết, chỉ thị, chủ trương của Đảng; phát hiện các biểu hiện sai trái, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên qua những bài viết của mình. Do đó, các chi bộ, đảng bộ bộ phận cần quan tâm chỉ đạo các đảng viên nghiên cứu, học tập để hiểu đầy đủ, sâu sắc nội dung, ý nghĩa của việc tự phê bình và phê bình trong Đảng,

giúp đỡ đảng viên nâng cao bản lĩnh chính trị trong sinh hoạt Đảng, trong đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực, đồng thời tạo cho đảng viên trong chi bộ ý thức nghiêm túc trong tự phê bình và phê bình.

Hai là, thực hiện nền nếp, duy trì thường xuyên việc tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng. Trong đó bí thư, người đứng đầu cấp ủy phải giữ vai trò tiêu biểu, gương mẫu trong thực hiện nguyên tắc cũng như trong việc tự phê bình và phê bình. Biểu dương kịp thời những hạn chế đã được khắc phục; tiếp tục theo sát những hạn chế còn tồn tại để đưa ra hướng sửa chữa kịp thời và dứt điểm. Trong mỗi kỳ sinh hoạt phải tạo không khí tự phê bình và phê bình một cách thẳng thắn, chân thật, có tính phản biện cao.

Ba là, cần đề ra những chủ trương, nhiệm vụ và biện pháp xây dựng đảng bộ, chi bộ trong sạch, vững mạnh gắn với nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên, nhất là việc phát hiện và đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí và các biểu hiện tiêu cực khác, chú trọng củng cố, xây dựng và nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, bảo đảm có tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu.

Bốn là, tăng cường bồi dưỡng nâng cao trình độ chính trị tư tưởng bao gồm cả việc hiểu biết về chủ trương, đường lối của Đảng liên quan đến cán bộ, đảng viên; thực hiện nghiêm 10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam.

Năm là, việc tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt chi bộ có ý nghĩa quan trọng, trực tiếp góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng, giữ gìn phẩm chất, tư cách đảng viên, nâng cao uy tín của Đảng và củng cố niềm tin của quần chúng đối với Đảng. Điều đó có ý nghĩa hết sức quan trọng đối cơ sở đảng trong cơ quan báo chí, mỗi đảng

viên thực hiện tốt tự phê bình và phê bình ngoài việc tốt cho bản thân còn ảnh hưởng tích cực đến phân tích, đánh giá liên quan đến vấn đề này trong các tác phẩm báo chí.

Tóm lại, tự phê bình và phê bình là biện pháp quan trọng nâng cao trí tuệ, phát hiện và giải quyết những mâu thuẫn trong Đảng, là quy luật phát triển của Đảng. Tự phê bình và phê bình đòi hỏi phải có tính đảng và tính nguyên tắc cao, phải bảo đảm tăng cường sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, tăng cường mối quan hệ chặt chẽ giữa Đảng và quần chúng. Để tự phê bình và phê bình hiệu quả, trong mỗi cơ quan báo chí đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên phải tự giác học tập và rèn luyện đạo đức, lối sống; trong sinh hoạt đảng phải đề cao nguyên tắc tập trung dân chủ, nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Trong tự phê bình và phê bình phải thể hiện trách nhiệm cá nhân, có thái độ thực sự cầu thị, biết lắng nghe ý kiến phê bình của người khác. Trong sinh hoạt tự phê bình và phê bình phải bảo đảm tính giáo dục, tính chiến đấu cao, giúp cho cán bộ, đảng viên sau mỗi lần sinh hoạt trưởng thành hơn về nhận thức tư tưởng, tinh thần đoàn kết, ý thức đấu tranh chống những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, giúp hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị được giao.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÓ MỘT TÁC PHẨM HẤP DẪN VỀ CHỦ ĐỀ XÂY DỰNG ĐẢNG

Nhà báo Lê Trường Giang*

Là một người làm báo đã có 17 năm gắn bó với Lào Cai, một tỉnh miền núi, biên giới, nơi có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, tôi xin được nêu một vài suy nghĩ về việc “*Làm thế nào để có được những tác phẩm hấp dẫn, có giá trị tuyên truyền cao về đề tài xây dựng Đảng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số*”. Phóng viên của chúng tôi khi đi đưa tin về hoạt động của một đoàn công tác Trung ương tới một thôn người Tày ở vùng cao Lào Cai kể lại rằng: Khi tiếp xúc với đồng bào, một người trong đoàn hỏi: Ở thôn mình cây gì, con gì là mũi nhọn? Bà con ngó ra một lúc, rồi một bác trả lời là mũi nhọn thì chỉ có con gà, thỉnh thoảng bẫy thêm được mấy con chim. Đồng bào trả lời thế, vì quanh họ, chỉ có gà với chim là mỏ nhọn - đó là một cách hiểu trực quan.

Như vậy, làm báo ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, để có một tác phẩm báo chí tốt, nhất là các tác phẩm về công tác xây dựng Đảng thì điều đầu tiên cần quan tâm là phải *hướng đến sự phù hợp về nhận thức*.

* Phó Giám đốc Đài Phát thanh - Truyền hình Lào Cai.

Các tác phẩm báo chí về đề tài xây dựng Đảng thường có xu hướng nặng về thông tin chủ trương, nghị quyết, đưa ra những vấn đề mang tính vĩ mô. Trong khi với đại đa số đồng bào vùng cao, khả năng tiếp nhận những thông tin kiểu như vậy là rất hạn chế. Chủ trương, nghị quyết của Đảng hay các chính sách, chương trình đầu tư mục tiêu của Nhà nước chỉ thực sự đến được với bà con khi nó đã trở thành những việc cụ thể, thông qua những con người cụ thể. Đồng bào vùng cao sẽ không thể hiểu Nghị quyết số 37-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển vùng trung du và miền núi Bắc Bộ là gì, không thể hiểu Chương trình 135 hay chương trình giảm nghèo bền vững cụ thể ra sao. Nhưng nếu công tác tuyên truyền đi vào những công trình hạ tầng phúc lợi xã hội cụ thể, những mô hình chuyển đổi cơ cấu kinh tế phù hợp, phản ánh về những giống cây con mà đồng bào được hỗ trợ, nguồn vốn ưu đãi mà mỗi hộ gia đình được vay... thì ngay lập tức người vùng cao sẽ hiểu đó là sự quan tâm, chăm lo của Đảng và Nhà nước để giúp bà con thoát nghèo.

Cũng tương tự như vậy, đồng bào vùng cao không phải ai cũng có thể hiểu về hệ thống chính trị, về xây dựng, phát triển Đảng, nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng. Trong suy nghĩ của đồng bào, Đảng là những cán bộ, đảng viên cụ thể quanh họ. Có lần, tôi và các đồng nghiệp thực hiện một phóng sự truyền hình về gương đảng viên, cán bộ xã người dân tộc thiểu số theo sự giới thiệu của huyện. Hơn một năm sau, khi có dịp quay lại để thực hiện một đề tài khác, tại đúng thôn mà cán bộ đó đang sinh sống thì người dân nhất định không hợp tác. Nguyên nhân là cán bộ được đưa ra làm gương thực ra không tốt, không tốt mà vẫn được lên truyền hình nên bà con không tin luôn cả truyền hình.

Và từ những câu chuyện như vậy chúng tôi nhận thấy rằng, vấn đề thứ hai, vấn đề cốt tử cần quan tâm để có một tác phẩm báo chí tốt về chủ đề xây dựng Đảng khi làm báo ở vùng cao, vùng đồng bào dân tộc thiểu số là *sự chân thực, chân thành, phản ánh đúng thực tiễn cuộc sống, đi đúng với suy nghĩ, nhìn nhận của đồng bào*, chứ tuyệt đối không phụ thuộc vào cái nhìn chủ quan của người làm báo.

Thực tế là trong những năm qua, Đài Phát thanh - Truyền hình Lào Cai đã có khá nhiều tác phẩm báo chí tốt về chủ đề xây dựng Đảng. Trong đó có những tác phẩm đoạt giải báo chí quốc gia, giải Búa liềm vàng, hay đoạt giải tại các cuộc liên hoan Phát thanh - Truyền hình toàn quốc. Và hầu hết các đề tài đoạt giải đều gắn liền với cơ sở, hình thành từ quá trình quan sát, cảm nhận và lắng nghe của phóng viên trong những chuyến tác nghiệp tới vùng cao.

Tôi còn nhớ về câu chuyện ngẫu nhiên phát hiện ra tấm gương trưởng thôn Phàn Phù Lìn ở một bản người Dao của huyện Bát Xát. Khi đó, chúng tôi đang thực hiện một phóng sự về vụ thu hoạch lúa nương thì được đồng bào thông tin là ở bản trên, dù cư trú cao hơn nhưng bà con đã làm được lúa nước. Với quyết tâm giúp dân bản thoát nghèo, ông Lìn đã cùng với các con của mình ròng rã đào mương suốt gần hai năm, dẫn dòng nước từ trên thác cao về để trồng lúa nước. Phóng sự được chúng tôi gửi cộng tác phát sóng trong một chương trình thời sự của VTV, ông Phàn Phù Lìn sau đó được Chủ tịch nước gửi thư khen, phóng sự về ông được Nhà xuất bản Giáo dục chuyển soạn thành bài đọc thêm “Ngu Công trên đất Trịnh Tường” trong sách giáo khoa lớp 5. Ông được cả cộng đồng tôn vinh, trở thành người uy tín, có tiếng nói vô cùng trọng lượng, hỗ trợ rất nhiều cho hệ thống chính trị địa phương trong công

tác vận động quần chúng, tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Dù đó là một tác phẩm không đậm đặc về công tác xây dựng Đảng, nhưng lại có sức lay động, lan tỏa rộng lớn. Bởi khi những tấm gương người tốt, đảng viên gương mẫu, việc làm tốt trong cộng đồng mình được tôn vinh thì đồng bào rất phấn khởi, vững tin, dốc sức làm theo mọi chủ trương, định hướng của cấp ủy, chính quyền địa phương.

Hay gần đây, trong thực hiện nghị quyết của Đảng về phát triển nông nghiệp, nông thôn, nông dân và xây dựng nông thôn mới, nếu chỉ tuyên truyền, hô hào chung chung thì rất khó tác động đến đồng bào. Vì vậy trong các chương trình thời sự hay chuyên đề, chuyên mục Phát thanh - Truyền hình, đặc biệt là chuyên mục Xây dựng Đảng, Đài Phát thanh - Truyền hình Lào Cai đã dành nhiều thời lượng để kể lại những câu chuyện về người thật, việc thật ở cơ sở. Như câu chuyện về 100% đảng viên của một đảng bộ xã vùng cao hiểm đất, góp công, góp của để mở đường giao thông nông thôn và xây dựng các công trình phúc lợi xã hội, với khẩu hiệu “làm nhà, làm bếp xếp sau làm đường”, “mở đường làng đất vàng cũng hiến”. Hay câu chuyện về nữ đảng viên người Phù Lá Sùng Phà Sủi, đang làm Chủ tịch Hội Phụ nữ xã thì xin về phụ trách công tác tuyên vận ở một thôn vùng cao khó khăn nhất, nơi mà hầu như hộ dân nào cũng có người vượt biên trái phép sang Trung Quốc làm thuê. Bà Sủi về thôn, dốc sức xây dựng những mô hình kinh tế nhỏ nhưng hiệu quả và phù hợp với năng lực sản xuất của đồng bào Phù Lá, tạo ra những mô hình trực quan để khi được vận động trở về, bà con có đủ niềm tin và quyết tâm thoát nghèo trên chính đồng đất quê mình.

Chúng tôi nhận thức rằng, dù lý luận thế nào, phương pháp, kỹ năng nghiệp vụ thế nào, thì mục tiêu cuối cùng mà một tác phẩm báo chí về đề tài xây dựng Đảng hướng đến vẫn là đưa được chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với người dân, để người dân thêm tin yêu Đảng, yêu chế độ, tích cực học tập, lao động, sản xuất, từ đó làm đổi thay cuộc sống của chính mình. Và vì vậy không nhất thiết phải là những đề tài lớn, những tác phẩm đề cập trực diện tới chủ trương, nghị quyết, mà chính những người thực, việc thực, những đảng viên gương mẫu, những tổ chức cơ sở đảng biết lắng nghe dân... chính là những đề tài sinh động nhất, hiệu quả nhất cho các tác phẩm báo chí về công tác xây dựng Đảng.

Cuối cùng, *phương pháp thể hiện* là yếu tố góp phần làm nên thành công của một tác phẩm báo chí về đề tài xây dựng Đảng có đối tượng hướng đến là người dân ở các khu vực vùng cao, vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Về thể loại, để phù hợp với thói quen nghe, xem và năng lực tiếp nhận của đồng bào, Đài hạn chế tối đa việc xây dựng các tác phẩm báo chí về chủ đề xây dựng Đảng có thời lượng dài. Các chuyên đề, chuyên mục thường được cắt ra thành nhiều modun nhỏ, thể hiện sinh động, tránh gây ra sự mệt mỏi, nhàm chán cho người xem. Chúng tôi chấp nhận, thậm chí khuyến khích phóng viên thực hiện những sản phẩm có thể chưa chuẩn mực về thể loại nhưng bảo đảm được hiệu quả tuyên truyền. Mục tiêu cuối cùng là người dân nghe được, xem được và hiểu rõ nội dung, thông điệp mà tác phẩm báo chí đề cập.

Đài cũng yêu cầu các phóng viên sử dụng nhiều câu đơn, câu khẳng định, cách hành văn đơn giản, dễ hiểu nhất, gần

gũi với ngôn ngữ nói của đồng bào. Đối với các nội dung cần khác sâu thì khuyến khích thể hiện thêm bằng phụ đề, hỗ trợ cho các đối tượng khán thính giả là người dân tộc thiểu số có kỹ năng nghe hoặc đọc tiếng phổ thông không thật tốt.

Cũng về phương pháp diễn đạt, khi tuyên truyền về các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chúng tôi thường diễn nôm theo cách dễ hiểu, dễ nhớ nhất ngay trên sóng Phát thanh - Truyền hình. Ví dụ: Tỉnh ủy Lào Cai khóa XV có “Nghị quyết số 22 về hỗ trợ phát triển nhanh và bền vững huyện Si Ma Cai”, là huyện nghèo nhất của tỉnh. Nội dung chính của nghị quyết là hỗ trợ sinh kế, hỗ trợ con giống để đồng bào phát triển chăn nuôi đại gia súc. Khi đưa vào tác phẩm báo nói, báo hình, chúng tôi diễn đạt là Nghị quyết của Tỉnh về hỗ trợ bà con phát triển chăn nuôi trâu bò. Vì thực tế tại cơ sở, khi đến tuyên truyền, vận động bà con, những người có uy tín trong cộng đồng cũng chỉ nói ngắn gọn là Nghị quyết về nuôi trâu và ai cũng hiểu.

Một nguyên tắc nữa mà Đài áp dụng với các phóng viên là trong quá trình tác nghiệp ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, các nội dung phỏng vấn phải được tách ra thành nhiều ý nhỏ, theo kiểu hỏi đáp trực tiếp để tạo ra đoạn phỏng vấn liên mạch. Sở dĩ có yêu cầu này là do khả năng tư duy logic, sắp xếp các ý và diễn đạt khi trả lời phỏng vấn của người dân vùng cao khá hạn chế, nhất là đối với các vấn đề có liên quan trực tiếp đến công tác xây dựng Đảng. Phóng viên tuyệt đối không được “môi” nội dung trả lời phỏng vấn, vì sản phẩm thu về sẽ không phản ánh đúng suy nghĩ của đồng bào. Với cách làm như vậy, trong nhiều cuộc phỏng vấn với người dân vùng cao, chúng tôi đã thu được những ý rất đắt, rất độc đáo, tạo ra sức hấp dẫn khác biệt cho cả tác phẩm báo chí.

THỰC HIỆN CHỈ THỊ SỐ 05-CT/TW CỦA BỘ CHÍNH TRỊ LÀ ĐỘNG LỰC QUAN TRỌNG GÓP PHẦN HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN CƠ QUAN BÁO CHÍ

Nguyễn Như Khôi*

Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An là cơ quan báo chí hoạt động dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Nghệ An. Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An hiện có 188 cán bộ, viên chức, trong đó 140 là đảng viên, sinh hoạt tại 9 chi bộ Đảng; thuộc Đảng bộ Khối các cơ quan cấp tỉnh Nghệ An.

Hằng ngày Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An phát sóng 24 giờ truyền hình, 20 giờ phát thanh; trong đó tự sản xuất 9 giờ truyền hình; 8 giờ phát thanh. Hiện kênh Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã được phát sóng qua vệ tinh Vinassat1; tiếp phát trên các hạ tầng của VTVcab, VTC, Viettel, MyTV... Trang Thông tin điện tử Truyenhinhnghean.vn được duy trì hoạt động từ năm 2011. Những năm gần đây, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã tích cực khai thác, ứng dụng các hạ tầng facebook, youtube, fanpage, mở rộng sự lan

* Giám đốc Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh Nghệ An.

tỏa nội dung chương trình tới khán thính giả, độc giả, nhất là cộng đồng người Nghệ An trong và ngoài nước.

Thực hiện Nghị quyết số 26-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển tỉnh Nghệ An đến năm 2020 và quán triệt sâu sắc Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, trong 5 năm gần đây, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã có bước phát triển mạnh mẽ trên tất cả các mặt, từ chất lượng nội dung chương trình, hiện đại hóa cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật, đến đổi mới phương thức quản lý, nâng cao tính chuyên nghiệp và vững vàng trên lộ trình từng bước tự chủ về tài chính, phát huy vai trò của một cơ quan báo chí chủ lực tại địa phương trong các hoạt động xã hội...

1. Kết quả đạt được trong thực hiện nhiệm vụ chính trị

Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *“Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”*¹; ý thức đầy đủ vinh dự và trách nhiệm của nhà báo trên quê hương Bác Hồ, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã triển khai thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW bằng những việc làm cụ thể, mang lại hiệu quả thiết thực cho việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân.

- Trước hết, Đài đã tập trung nâng cao chất lượng nội dung chương trình. Hằng ngày Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An có 5 bản tin thời sự, 01 bản tin tiếng Thái, 01 bản tin tiếng Mông và 01 bản tin tiếng Anh. Tin tức, phóng sự tập trung phản ánh các hoạt động thực hiện nghị quyết đại hội đảng các

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.466.

cấp, những vấn đề đặt ra từ thực tiễn cơ sở, tiếng nói của người dân và cộng đồng doanh nghiệp đối với cấp ủy, chính quyền. Đáng mừng là trong hầu hết các nội dung mà Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An phản ánh được Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh yêu cầu các địa phương, đơn vị trong tỉnh trả lời, xử lý thì hầu hết là phản ánh đúng, có trách nhiệm.

Với đặc thù của một Đài Phát thanh - Truyền hình địa phương, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã chọn hướng đi là chú trọng khai thác, phát huy bản sắc văn hóa xứ Nghệ; giới thiệu, quảng bá bản sắc văn hóa xứ Nghệ tới khán giả trong và ngoài nước. Kết quả đạt được rất thuyết phục: Nhiều năm nay Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An là một trong số ít cơ quan báo chí địa phương liên tục giành được nhiều giải cao trong các mùa Giải Báo chí quốc gia, Liên hoan Phát thanh - Truyền hình toàn quốc.

Cạnh đó, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã duy trì tốt các hoạt động xã hội, vì cộng đồng. Chỉ tính từ năm 2013 đến nay, thông qua các chương trình: Tết vì người nghèo, Nhịp cầu nhân ái, Tiếp sức đến trường do Đài chủ trì hoặc phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh tổ chức, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã vận động được 280 tỷ đồng giúp đỡ người nghèo trên địa bàn tỉnh; và kết quả vận động năm sau đều cao hơn so với năm trước, được Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh đánh giá cao.

Để tạo tiền đề cho nâng cao chất lượng nội dung, mở rộng diện phủ sóng, những năm qua Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã tập trung đầu tư xây dựng nhà làm việc, nâng cấp hệ thống trang thiết bị từ sản xuất tiên kỳ tới phát sóng đều được đầu tư đồng bộ theo chuẩn HDTV. Đáng chú ý, hơn 50% số kinh phí cho đầu tư trang thiết bị kỹ thuật được huy động

từ nguồn thu dịch vụ quảng cáo của Đài. Đến thời điểm này, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An được Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam đánh giá là một trong những đài hàng đầu của cả nước.

Để đạt được những kết quả nêu trên, trước hết, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An luôn giữ vững tôn chỉ, mục tiêu của mình là một cơ quan báo chí phục vụ nhiệm vụ chính trị của Đảng, Nhà nước, của cấp ủy, chính quyền, đồng hành với doanh nghiệp và quan tâm phản ánh nguyện vọng chính đáng cũng như đáp ứng nhu cầu thông tin, giải trí của người dân. Phát huy vai trò của Ban Chấp hành Đảng bộ, các chi ủy, chi bộ và tính tiên phong gương mẫu của cán bộ đảng viên, trước hết từ người đứng đầu.

Hai là, cụ thể các nội dung của cuộc vận động Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng phong trào thi đua sôi nổi, sâu rộng với những nội dung thiết thực, thông qua hệ thống tiêu chí đánh giá xác thực, kịp thời. Với đặc trưng của nghề báo là bảo đảm tính định hướng chính trị của cơ quan báo chí trên cơ sở phát huy được năng lực sáng tạo của từng cá nhân, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đã xây dựng và thực hiện bộ quy chế quản lý điều hành khoa học, sâu sát. Quy chế này được xây dựng trên tinh thần phát huy dân chủ, năng lực sáng tạo của tất cả cán bộ, viên chức và người lao động. Ví dụ: cán bộ, viên chức tự dành thời gian học thêm các chứng chỉ về chuyên môn, ngoại ngữ thì được cơ quan hỗ trợ 100% học phí; cán bộ, phóng viên có đề tài, ý tưởng tốt thì được cung cấp phương tiện, kinh phí thực hiện. Các tác giả, nhóm tác giả đoạt giải cao Giải Báo chí quốc gia, giải vàng, giải bạc Liên hoan Phát thanh - Truyền hình toàn

quốc thì được cơ quan thưởng gấp hai lần giá trị giải thưởng của Trung ương...

Học tập Bác về tôn vinh người tốt việc tốt, tại Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An nhiều năm nay, mọi cá nhân tích cực đều được khích lệ, biểu dương, khen thưởng; những hành vi tiêu cực, thiếu trách nhiệm được nhắc nhở, phê bình, xử lý kịp thời, nghiêm túc. Hoạt động này được lượng hóa bằng hệ thống tiêu chí để mỗi cán bộ, đảng viên, viên chức, người lao động tự đánh giá hiệu quả công việc cá nhân hàng tuần, xếp loại mức hoàn thành nhiệm vụ trong tháng và cả năm của mình trước khi Hội đồng cơ quan xem xét, quyết định. Đây là căn cứ quan trọng để thực hiện việc chi thu nhập, xét thưởng trong năm cũng như để xem xét quy hoạch, bồi dưỡng, đề bạt, bổ nhiệm, miễn nhiệm cán bộ quản lý hàng năm.

Để thực hiện tốt phong trào thi đua, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An xác định yếu tố quyết định là người đứng đầu phải thực sự nêu gương trước cấp dưới; cán bộ đảng viên phải thực sự làm gương trước quần chúng. Thực tế diễn ra đúng như lời dạy của Bác: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”¹. Sự tâm huyết, tận tụy, trong sáng, công bằng, tử tế của người đứng đầu, của tập thể lãnh đạo luôn đóng vai trò quyết định trong việc dẫn dắt tập thể phát triển và ngược lại.

Ba là, quan tâm việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, phóng viên, kỹ thuật viên để đủ năng lực khai thác, ứng dụng nhanh nền tảng internet và kỹ thuật công nghệ số trong tất cả các khâu từ sản xuất đến phát sóng, nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đài.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.1, tr.284.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

Trước hết đó là sự phát triển của truyền thông mới, nhất là áp lực cạnh tranh ngày càng lớn giữa báo chí nói chung, phát thanh - truyền hình nói riêng với mạng xã hội. Bên cạnh những thuận lợi lớn từ việc khai thác mạng xã hội để mở rộng phạm vi ảnh hưởng của mình, có thêm nhiều đề tài, vấn đề dư luận quan tâm, điều chỉnh kịp thời hoạt động của mình, cũng như nhiều cơ quan báo chí khác, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An đang từng ngày, từng giờ đối mặt với yêu cầu: Làm sao đưa được tin nhanh, thu hút nhiều người xem, nâng cao chỉ số rating với việc thông tin phải chính xác, có tính định hướng cao. Vụ việc 39 người Việt Nam, trong đó chủ yếu là người Nghệ An, Hà Tĩnh, bị thiệt mạng trong container ở Anh (tháng 10/2019) là một dẫn chứng rất điển hình về thách thức nói trên của báo chí chính thống và mạng xã hội.

Thứ hai, đó là sự thay đổi trong phương thức tiếp cận thông tin từ báo chí. Giờ đây, người dân không cần phải chờ đến 19g45 hằng ngày để xem một sự kiện, vụ việc xảy ra trên địa bàn tỉnh như tai nạn giao thông, hỏa hoạn, vụ án... Một bộ phận lớn khán giả đã xem qua smartphone. Vì vậy, một cơ quan báo chí cấp tỉnh như Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An cần phải đổi mới hoạt động theo mô hình đa phương tiện, vừa làm truyền hình, phát thanh, vừa làm báo điện tử, lại vừa có tài khoản facebook, youtube... Vấn đề làm sao vừa bảo đảm được tính đặc trưng của thể loại truyền thống, lại vừa ngắn gọn, nhanh, phù hợp với thực tế là việc tiếp cận thông tin qua smartphone ngày càng tăng. Lúc này lời dạy “Viết cho ai xem?... Viết thế nào...?”¹ của Bác Hồ càng là yêu cầu thường trực của mỗi nhà báo, mỗi cơ quan báo chí.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.465.

Thứ ba, yêu cầu thay đổi để tồn tại và phát triển đi liền với việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và đầu tư trang thiết bị công nghệ. Trong khi đó, với một cơ quan mới tự chủ 50% về tài chính như Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An, việc thu hút thêm người giỏi, người có kiến thức, kỹ năng mới là không dễ. Và trong bối cảnh cạnh tranh của báo chí truyền thống với truyền thông mới hiện nay, hầu hết các đài Phát thanh - Truyền hình cấp tỉnh đều đang và sẽ còn tiếp tục bị giảm nguồn thu từ quảng cáo. Theo từng bước tự chủ về tài chính, đây sẽ là một áp lực rất lớn đối với hầu hết các đài Phát thanh - Truyền hình địa phương.

3. Giải pháp để phát triển

Từ thực tiễn đời sống báo chí và sự phát triển của công nghệ hiện nay, Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An xác định một số giải pháp cụ thể sau:

- Tiếp tục tập trung nâng cao chất lượng nội dung chương trình. Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An xác định không chạy theo lượt views, nỗ lực bảo đảm: nhanh nhưng phải chính xác; đúng sự kiện, vụ việc, vấn đề song cần đúng định hướng chính trị, thể hiện trách nhiệm cao với xã hội, với khán thính giả, độc giả.

- Đầu tư hệ thống trang thiết bị sản xuất chương trình và truyền dẫn theo hướng số hóa đồng bộ. Phát triển Đài theo mô hình đa phương tiện, trong đó chú trọng khai thác, phát huy nền tảng internet và các phương tiện truyền thông mới để nâng cao hiệu quả hoạt động tuyên truyền của báo chí cách mạng tới công chúng.

- Nâng cao vai trò của tổ chức đảng, của cán bộ lãnh đạo, của mỗi đảng viên trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, chuyên

môn của cơ quan báo chí. Đổi mới cơ chế quản lý, phát huy dân chủ, năng lực sáng tạo của đội ngũ cán bộ phóng viên, viên chức và người lao động.

- Mở rộng hợp tác vì mục tiêu phát triển. Trên cơ sở chất lượng nội dung và sự lan tỏa, thu hút khán thính giả, độc giả, khai thác tốt hơn nguồn thu từ hoạt động quảng cáo, dịch vụ, từng bước tự chủ về tài chính theo Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc tới năm 2025 của Chính phủ.

NÂNG CAO KIẾN THỨC, ĐÀO TẠO KỸ NĂNG TUYÊN TRUYỀN VỀ CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG CHO PHÓNG VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN

Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Nai

1. Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Nai với nhiệm vụ tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng

- Kết quả đạt được

Thực tiễn hoạt động hơn 40 năm qua, Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai luôn coi trọng công tác xây dựng Đảng từ khâu tổ chức, cán bộ đến xác định nội dung tuyên truyền, phương pháp thể hiện. Trong đó, tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng được Đài coi là nhiệm vụ chính trị đặc biệt quan trọng, là cầu nối đưa chủ trương, nghị quyết của Đảng đến với đời sống xã hội, biến chủ trương của Đảng thành ý chí, quyết tâm của quần chúng nhân dân. Để tuyên truyền đậm nét công tác xây dựng Đảng cả về chính trị, tư tưởng và tổ chức, đạo đức và đổi mới phương thức lãnh đạo, Đài dành tỷ lệ thời lượng thích đáng, đầu tư nhân lực, phương tiện cho lĩnh vực này.

Cụ thể, bên cạnh tin, bài thường xuyên tuyên truyền về xây dựng Đảng trong các chương trình thời sự, Đài còn duy trì các chuyên đề “Đảng và cuộc sống”, “Đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống”, “Chung một bóng cờ” lên sóng hằng tuần

với nội dung chuyên về xây dựng Đảng. Nội dung các chương trình tuyên truyền sâu rộng trong toàn xã hội để mọi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân thấy rõ vai trò, tầm quan trọng của công tác xây dựng Đảng, từ đó tạo sự quan tâm của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với việc tham gia công tác xây dựng Đảng. Với phương châm “xây là chính”, “lấy cái tích cực đẩy lùi tiêu cực”, “lấy cái đẹp dẹp cái xấu”, Đài sản xuất nhiều tin, bài liên tục biểu dương, nhân rộng những cách làm hay, những mô hình tốt, những tấm gương điển hình tiêu biểu. Có khá nhiều bài viết khắc họa sinh động, rõ nét hình ảnh người đảng viên trong đời thường, trong mối quan hệ với quần chúng, tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, tệ nạn xã hội... Thông qua những ghi nhận, phản ánh của Đài, nhiều vụ việc, bức xúc của người dân được các cấp ủy trong tỉnh chỉ đạo giải quyết kịp thời, góp phần giảm dần tình trạng khiếu nại, tố cáo, làm cho mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân ngày càng gắn bó. Ngoài ra, chương trình “Rộng đường dư luận” phát sóng định kỳ hằng tuần trên cả sóng phát thanh và truyền hình cũng thường có các bài bình luận nhanh nhạy, sắc bén, phản bác quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch liên quan đến lý tưởng, uy tín, vai trò của Đảng, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ta.

Các bài viết quan trọng về lĩnh vực xây dựng Đảng được Ban Giám đốc trực tiếp chỉnh sửa, chau chuốt để tác phẩm vừa chuẩn xác, đúng đường lối, quan điểm chính trị, vừa hấp dẫn bạn đọc. Thực tế quá trình chuyển tải thông tin về công tác xây dựng Đảng trên sóng Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai thời gian qua diễn ra khá suôn sẻ, đúng định hướng, tuyệt đối không để xảy ra sai sót về chính trị. Ngay cả khi đụng chạm những vấn đề tiêu cực ở cơ sở, tập thể những người

làm báo ở Đài đã biết khai thác, nắm lấy mạch nguồn sự việc và lý giải vấn đề có lý, có tình... từ đó góp phần giúp cho quần chúng nhân dân càng thêm tin tưởng vào năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng bộ địa phương.

Tại các buổi họp giao ban lãnh đạo chủ chốt và triển khai nghị quyết của Đảng, lãnh đạo Đài đã nhanh chóng phối hợp thông tin đến tập thể cơ quan những nội dung tổng quan về Đảng và công tác xây dựng Đảng; những điểm mới về xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong Văn kiện Đại hội XII và các nghị quyết, chỉ thị liên quan. Đặc biệt, đi sâu tìm hiểu và tuyên truyền việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Lãnh đạo Đài luôn kịp thời định hướng nội dung trọng tâm tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng theo từng thời điểm (như hiện nay là đẩy mạnh thông tin tuyên truyền về đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng). Trên tinh thần đó, lãnh đạo các phòng nghiệp vụ trao đổi, gợi ý phóng viên, nhất là những phóng viên trẻ về những kỹ năng lựa chọn đề tài, khai thác, xử lý thông tin về xây dựng Đảng, dẫn chứng thuyết phục, cách thể hiện dễ hiểu, dễ nhớ, văn phong giản dị, trong sáng.

Đối với những bài, phóng sự trực tiếp tuyên truyền các nghị quyết của Đảng, không bắt buộc bắt đầu bằng nghị quyết mà bằng câu chuyện, chi tiết, nhân vật cụ thể và nhanh chóng đi đến kết luận. Tránh dài dòng, khuôn sáo, dễ mang lại cảm giác nhàm chán, nặng nề cho công chúng tiếp nhận thông tin. Những ví dụ phải chuyển tải thông điệp khác nhau. Viết sâu về một nghị quyết cụ thể nào đó, phóng viên phải nắm được

cái “hồn” của nghị quyết, nếu chỉ biết lơ mơ, thì bài viết sẽ hời hợt, không có tác dụng.

Trên sóng của Đài còn thường xuyên tăng cường tuyên truyền công tác xây dựng Đảng ở những địa bàn đặc thù như vùng có đông đồng bào tôn giáo, vùng dân tộc thiểu số. Ví dụ phóng sự: *Phát huy vai trò hạt nhân là đảng viên dân tộc thiểu số ở xã Tà Lài huyện miền núi Tân Phú; Vùng đông đồng bào có đạo Xuân Định: Cách làm sáng tạo và vai trò tập thể của cấp ủy, v.v..*

Cùng với việc chú trọng chỉ đạo, định hướng, lãnh đạo Đài còn có chế độ khuyến khích phóng viên đi công tác vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, hải đảo để các tay bút, tay máy nhanh chóng trưởng thành. Cử phóng viên tham gia nghiêm túc các buổi tập huấn do Hội Nhà báo tổ chức xoay quanh nội dung nâng cao kỹ năng viết tin, bài về xây dựng Đảng; lớp tập huấn viết bài bình luận phản bác luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch do Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức. Ban Giám đốc Đài cũng khích lệ động viên anh chị em phóng viên, biên tập viên tích cực đầu tư, chăm chút tác phẩm tham gia Giải báo chí Búa liềm vàng tỉnh Đồng Nai và hưởng ứng Giải Báo chí toàn quốc về xây dựng Đảng (Giải Búa liềm vàng), nhằm hướng tới kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam. Lãnh đạo Đài Đồng Nai duy trì đều đặn hình thức khen thưởng đột xuất những tác phẩm báo chí chất lượng cao trong các buổi chào cờ đầu tuần, nhất là những phóng sự, phim tài liệu hay về xây dựng Đảng.

- *Những khó khăn, vướng mắc và nguyên nhân*

Đội ngũ phóng viên, biên tập viên chuyên viết về xây dựng Đảng còn “mỏng”; chưa có nhiều bài viết về xây dựng Đảng thật sự sắc bén, có tính thuyết phục cao, nhất là những bài đấu

tranh với những tư tưởng, quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Tin, bài viết về xây dựng Đảng chưa thực sự phong phú, đa dạng, mới chỉ tập trung vào các vấn đề, sự kiện chính trị nổi bật. Tính phản biện, dự báo diễn biến tình hình tư tưởng cán bộ, đảng viên và xã hội chưa cao. Tỷ lệ tin, bài về đấu tranh phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực (đề tài được đánh giá là rất gai góc, nhạy cảm) vẫn còn ít. Phần lớn các tác phẩm tuyên truyền chống tiêu cực là dạng thông tin đưa một lần sau khi đã có kết luận của cơ quan chức năng.

Kiến thức về mảng đề tài xây dựng Đảng của phóng viên, biên tập viên, nhất là những người chưa là đảng viên, nhìn chung chưa đồng đều, cần có ý thức tự học tập, rèn luyện, trau dồi nhiều hơn nữa. Các phóng viên trẻ chưa xây dựng cho mình lối tư duy mở trong việc lựa chọn, phát hiện đề tài lĩnh vực xây dựng Đảng và xây dựng hệ thống chính trị.

Tuyên truyền về xây dựng Đảng là một nhiệm vụ chính trị mà nhiều phóng viên ngại làm quen, tiếp cận, xâm nhập bởi lâu nay tồn tại quan niệm cho rằng đây là đề tài “khó, khô và khổ”. Thực tế, viết về xây dựng Đảng vẫn là công việc ít hấp dẫn với một bộ phận không nhỏ phóng viên, biên tập viên mới vào nghề. Việc xây dựng đội ngũ phóng viên, cộng tác viên chuyên viết về đề tài xây dựng Đảng vẫn đang là bài toán đặt ra.

Quá trình tiếp cận nguồn tin, khai thác thông tin mang tính chất nhạy cảm liên quan đến công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên còn khá khó khăn, nên phần nào bị giới hạn về thời điểm, hiệu quả tuyên truyền.

- *Kinh nghiệm*

Tuy hiệu quả tuyên truyền công tác xây dựng Đảng chưa mang lại hiệu quả như mong muốn, song Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai cũng đã tự rút ra một số kinh nghiệm và xem đây là bài học để tiếp tục nâng “tâm” phóng viên, biên tập viên đảm trách lĩnh vực này cũng như nâng cao chất lượng tin, bài:

- Đối với các phóng viên, việc bám sát hoạt động thực tiễn của các tổ chức đảng, lẫn lộn đi sâu, đi sát cơ sở luôn là yêu cầu cần thiết để nâng cao trình độ chuyên môn, kiến thức về xây dựng Đảng. Thường xuyên đi cơ sở, rèn luyện phong cách “đi, học, đọc, viết”, phóng viên sẽ tích lũy vốn sống thực tiễn, có kiến thức sâu rộng để tác phẩm mang hơi thở cuộc sống, thu hút công chúng.

- Để tăng sức thuyết phục, sinh động cho những bài viết về xây dựng Đảng, cần cố gắng tạo sự lôi cuốn bằng sự linh hoạt, mềm mại của ngôn từ. Có những bài báo không nhất thiết phải nói chủ trương, đường lối trước mà có thể tiếp cận từ cơ sở, tầm vi mô rồi mới nói đến những vấn đề lớn. Một bài báo viết về xây dựng Đảng tốt, tránh đơn thuần chỉ tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng theo kiểu một chiều từ trên xuống, mà cần tiếp cận đa chiều, phản ánh được sự tác động của chủ trương, nghị quyết đến cuộc sống và phản hồi của thực tế cuộc sống đến chủ trương, nhất là phải nói lên tiếng nói của người dân, tạo được cầu nối giữa dân với Đảng. Những tác phẩm này luôn thu hút bạn đọc nhờ chuyển tải được cả hai chiều chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và tâm tư, nguyện vọng của nhân dân, nhất là mang tính thời sự rất cao.

- Định kỳ, ban biên tập tổ chức rút kinh nghiệm chuyên môn, nghiệp vụ, chỉ rõ những mặt mạnh, mặt yếu, đề ra biện

pháp khắc phục cụ thể. Tại các buổi họp định kỳ, các phòng nghiệp vụ tổ chức họp, thảo luận từng vấn đề cụ thể như: nâng cao chất lượng hình ảnh; đổi mới cách thức tuyên truyền; phong cách dẫn hiện trường theo hình thức “cầm tay chỉ việc”. Cách nâng cao kiến thức xây dựng Đảng cho đội ngũ phóng viên, biên tập nhanh nhất hiện nay vẫn là “cầm tay chỉ việc”. Do vậy, cần có nhiều hơn nữa các nhà báo “cây đa, cây đề” đi trước truyền cho các đồng nghiệp trẻ kinh nghiệm quý báu và đặc biệt là truyền “lửa” khi viết tin, bài về xây dựng Đảng.

- Dù Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai chuyển sang hoạt động theo mô hình đơn vị tự hạch toán độc lập, tự chủ tài chính hoàn toàn từ năm 2008, nhưng cơ quan tuyệt đối không đặt vấn đề các phóng viên viết mảng xây dựng Đảng “tìm” quảng cáo, tài trợ như các chuyên mục kinh tế và các lĩnh vực khác. Điều đó giúp anh chị em yên tâm, toàn tâm toàn ý theo đuổi lĩnh vực mình phụ trách.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

- Thách thức, cơ hội

Từ thực tiễn hơn 30 năm đổi mới và qua các văn kiện Đại hội Đảng, qua Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI, nhất là Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, có thể thấy những nhận thức mới của Đảng về xây dựng Đảng vừa mang lại cơ hội, đồng thời cũng đặt ra thêm thách thức cho đội ngũ những người làm báo khi chuyển tải lĩnh vực này, nhất là khi làm quen, phản ánh những khái niệm mới, những định hướng lớn trong xây dựng Đảng ta hiện nay. Ngoài xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức, thì xây dựng Đảng về đạo đức, văn hóa, đổi mới phương thức lãnh đạo và phong cách

công tác là những vấn đề mới mà báo chí gần đây đẩy mạnh tuyên truyền.

Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ngày càng lan tỏa sâu rộng đã trở thành mạch nguồn quan trọng nuôi dưỡng, làm phong phú đời sống báo chí. Từ Đại hội X đến Đại hội XI, XII cho thấy sự phát triển tiếp nối những nhận thức của Đảng về di sản, tư tưởng Hồ Chí Minh ngày càng đầy đủ và sâu sắc hơn. Nhất là trong việc học tập và làm theo tấm gương của Bác hiện nay, Đảng ta nhấn mạnh trách nhiệm và tính tiên phong gương mẫu của cấp ủy, của người đứng đầu cấp ủy, đề cao tự phê bình, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, trách nhiệm để thực sự tạo ra chuyển biến tích cực, hướng trực tiếp vào xây dựng, chỉnh đốn Đảng, kiên quyết và kiên trì phòng ngừa, đẩy lùi sự suy thoái, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ với 27 biểu hiện nhận diện và là căn cứ để xử lý vi phạm.

Năm 2019 là năm trước thêm đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ đối với cấp ủy, tổ chức đảng các cấp cần tập trung lãnh đạo việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm về xây dựng Đảng của nhiệm kỳ, đồng thời tích cực chuẩn bị đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Đối với công tác xây dựng Đảng, có thể nói, đây là thời điểm nhạy cảm liên quan đến việc bố trí sắp xếp cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ chủ chốt, người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị. Nóng hổi hiện nay là Quy định số 205-QĐ/TW ngày 23/9/2019 của Bộ Chính trị về việc kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ và chống chạy chức, chạy quyền.

Những thực tế trên đặt ra yêu cầu ngày càng cao hơn, khắt khe hơn đối với hoạt động thông tin, tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng. Nhiệm vụ của nhà báo là làm sao, thu hút sự tham gia tích cực của cả hệ thống chính trị, các tầng lớp nhân dân, góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng. Từ đó, tăng thêm niềm tin và tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân, cung cấp thông tin và tạo diễn đàn để nhân dân tích cực tham gia góp ý kiến xây dựng tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ trong sạch, vững mạnh. Qua đó, góp phần vào việc bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch hòng chống phá Đảng, Nhà nước ta. Cần nhấn mạnh rằng, những người viết về công tác xây dựng Đảng phải luôn đặt mình như người trong cuộc, trải nghiệm, tìm kiếm giải pháp cùng các tổ chức đảng.

Sức ép cạnh tranh thông tin từ mạng xã hội vừa tạo ra thách thức, vừa tạo cơ hội cho những người làm báo, nhất là thông tin về những vấn đề tiêu cực, tham nhũng, lãng phí. Vì những lẽ đó, nếu mỗi phóng viên, biên tập không tự trang bị, làm mới kỹ năng, kiến thức của mình, thì khó tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng vừa đáp ứng yêu cầu thường xuyên, cơ bản, lâu dài, vừa đáp ứng nhiệm vụ đột xuất, trước mắt, góp phần định hướng cũng như phản biện dư luận xã hội hiệu quả.

- Biện pháp khắc phục

Tiếp tục xác định “báo chí là vũ khí tư tưởng quan trọng của Đảng”, Đài chủ động tìm các giải pháp chăm lo, đầu tư toàn diện về mọi mặt để anh chị em gắn bó, toàn tâm toàn ý với công việc. Viết về xây dựng Đảng là một đề tài khó, nhưng

không phải không có cách để thu hút công chúng. Chuyển tải nội dung sự kiện, sự việc đến bạn đọc nhanh nhất, chính xác nhất là ưu tiên số một của Đài.

Để đem lại cho khán thính giả những sản phẩm truyền hình, phát thanh sắc nét, chân thật, sống động, lãnh đạo Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai xác định xu hướng mới là làm báo tiếp cận với công nghệ hiện đại. Do đó, luôn tạo điều kiện thuận lợi để phóng viên nâng cao kiến thức về xây dựng Đảng, trình độ chính trị, chuyên môn nghiệp vụ; ngoại ngữ; ứng dụng, sử dụng tốt công nghệ để phục vụ tác nghiệp. Có giải pháp chặt chẽ quản lý, định hướng, kiểm duyệt, nhằm hạn chế tối đa tình trạng phóng viên do non nớt, do kém hiểu biết đã vô tình vi phạm những quy định đạo đức nghề nghiệp. Kịp thời khen thưởng, biểu dương những tác phẩm xuất sắc viết về xây dựng Đảng. Có cơ chế bảo vệ phóng viên khi mạnh dạn thực hiện những tác phẩm báo chí chống tiêu cực, phải đối mặt với nguy hiểm. Tăng cường kết nạp những phóng viên là quần chúng ưu tú vào Đảng, bổ sung thêm lực lượng phóng viên chuyên viết về xây dựng Đảng, gắn với mở rộng mạng lưới cộng tác viên viết về xây dựng Đảng.

- Giải pháp thực hiện

Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Nai coi việc bổ sung kiến thức mới là yêu cầu thiết yếu, bởi phóng viên, biên tập viên phải trang bị cho mình đầy đủ kiến thức mới dám đương đầu với khó khăn, tìm những vấn đề hóc búa để dẫn thân, phát hiện, lý giải và dũng cảm đi đến cùng, bảo vệ cái đúng, bảo vệ lẽ phải, đấu tranh với những tiêu cực xã hội. Ví dụ, khi viết về đấu tranh chống tham nhũng, nếu không hiểu rõ pháp luật, bản chất vấn đề, không có kỹ năng khai thác, xử lý thông tin, có thể trở thành võ đoán, quy chụp, và khó tránh khỏi tình

trạng chỉ cần gặp một thông tin hoặc áp lực ngược chiều là nản chí, thoái lui.

Tạo mọi điều kiện để phóng viên, biên tập viên được nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ về tuyên truyền xây dựng Đảng. Tiếp tục chủ động nâng cao trình độ chính trị cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên bằng các hình thức: tổ chức kịp thời việc quán triệt và triển khai sâu rộng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; cử phóng viên đi học các lớp bồi dưỡng, khóa đào tạo cao cấp, trung cấp lý luận chính trị; mời các nhà báo kỳ cựu, lão thành chia sẻ nhiều vấn đề về các tình huống tác nghiệp thường gặp khi viết tin, bài liên quan đến xây dựng Đảng cũng như cách thức tuyên truyền các chỉ thị, nghị quyết của Đảng đi vào cuộc sống, đáp ứng yêu cầu tuyên truyền về xây dựng Đảng trong tình hình hiện nay.

Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai đã đổi mới trong đào tạo, đào tạo lại, mạnh dạn đầu tư, tuyển dụng người đã qua hoạt động thực tiễn có năng khiếu báo chí, được tôi luyện và thử thách, tạo nên động lực, sự cạnh tranh lành mạnh trong đội ngũ phóng viên, biên tập viên. Dành kinh phí thích hợp cho việc đào tạo lại đội ngũ phóng viên, biên tập viên để có kiến thức chuyên sâu.

Chú trọng xây dựng mạng lưới cộng tác viên thông qua việc chủ động phối hợp với các phòng, ban, ngành, đơn vị, cấp ủy địa phương... để viết bài hoặc cung cấp thông tin về lĩnh vực xây dựng Đảng.

Chuẩn bị sớm mở chuyên mục chào mừng Đại hội Đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội lần thứ XIII của Đảng; tiết mục đóng góp ý kiến vào các dự thảo văn kiện trình Đại hội XIII của Đảng và Đại hội XI của tỉnh Đảng bộ. Đây là đợt cao điểm

tuyên truyền để huy động thêm các phóng viên, biên tập viên vào cuộc viết về xây dựng Đảng cũng như rèn giũa, nâng cao tay nghề.

3. Một số kiến nghị, đề xuất

- *Với cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí*

Để phóng viên, biên tập viên thêm nhạy bén, có thông tin chính thống viết về xây dựng Đảng đúng và trúng, kiến nghị Sở Thông tin và Truyền thông chủ trì, phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, người phát ngôn của các sở, ban, ngành, các huyện, thành phố, thị xã trên địa bàn tỉnh tổ chức giao ban báo chí thường kỳ và đột xuất. Các cấp ủy trực thuộc Đảng bộ tỉnh căn cứ tình hình thực tiễn tại địa phương, cơ quan, đơn vị để chủ động phối hợp với ban tuyên giáo và các cơ quan báo chí xây dựng kế hoạch tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, cũng như hỗ trợ phóng viên thâm nhập thực tế để kịp thời nắm bắt thông tin ở cơ sở và kịp thời tuyên truyền trên sóng phát thanh, truyền hình.

Không ngừng đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng viết về xây dựng Đảng cho phóng viên. Các cấp hội nhà báo phối hợp tổ chức nhiều hơn nữa các lớp bồi dưỡng chính trị và nghiệp vụ theo hướng chuyên sâu về công tác xây dựng Đảng, tuyên truyền Đại hội Đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội XIII của Đảng... cho đội ngũ phóng viên ngay tại Đồng Nai. Cử phóng viên, biên tập viên các cơ quan báo chí trong tỉnh đi tham quan, học tập kinh nghiệm tuyên truyền và viết về xây dựng Đảng tại một số cơ quan báo chí lớn, uy tín, có thế mạnh về lĩnh vực này. Thông qua các khóa đào tạo bồi dưỡng với quy mô lớn hơn, dài ngày hơn, các phóng viên

có thêm cơ hội tiếp cận những kỹ năng làm báo hiện đại, thay đổi tư duy cách thể hiện tác phẩm báo chí về xây dựng Đảng.

- Với cơ quan chủ quản báo chí

Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, tạo điều kiện thuận lợi cho phóng viên, biên tập viên tác nghiệp trong và ngoài nước.

- Với các cấp ủy, ban, ngành, địa phương có liên quan

Một thái độ ứng xử đúng mực, cầu thị của các cấp ủy, ban, ngành, địa phương với báo chí, nhất là những vấn đề mang tính phản biện, sẽ là điều kiện để đề tài xây dựng Đảng không còn “khó, khổ”, đồng thời tăng tính hấp dẫn của mỗi tác phẩm báo chí viết về công tác xây dựng Đảng.

Cần có quy chế phối hợp tuyên truyền giữa các ban đảng của Tỉnh ủy, các cơ quan nội chính với cơ quan báo chí, để phóng viên được thông tin kịp thời về công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là lĩnh vực phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong quản lý đất đai... từ đó có những bài viết tạo dư luận tốt, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng.

PHÁT HUY VAI TRÒ HẠT NHÂN CHÍNH TRỊ CỦA TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG CƠ QUAN BÁO CHÍ NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG THÔNG TIN, TUYÊN TRUYỀN VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG

Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang

Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang là cơ quan thông tấn báo chí địa phương, đặt dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh. Trong những năm qua, Đảng bộ Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang luôn xác định rõ mục tiêu phải thường xuyên chăm lo công tác xây dựng Đảng vững mạnh; nâng cao công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đảng viên, viên chức nắm vững mọi quan điểm, đường lối, nghị quyết của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; phát huy vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan, góp phần nâng cao công tác thông tin, tuyên truyền, đặc biệt là tuyên truyền công tác xây dựng Đảng - một trong những nhiệm vụ trọng yếu của Đài.

Đảng bộ Đài hiện có 10 chi bộ trực thuộc với 120 đảng viên. Đội ngũ đảng viên, viên chức phần lớn đã được đào tạo cơ bản, có trình độ lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ; có tư tưởng, lập trường vững vàng; khả năng tiếp cận thông tin nhanh, chính xác; luôn phát huy tinh thần trách nhiệm,

ý thức tổ chức kỷ luật, có nhiều sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị.

Sau đây là một số kinh nghiệm của Đài trong công tác xây dựng Đảng, nhằm nâng cao chất lượng thông tin, tuyên truyền nhiệm vụ chính trị, đặc biệt là tuyên truyền về xây dựng Đảng trên sóng phát thanh, truyền hình.

1. Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang với công tác xây dựng Đảng bộ và tuyên truyền về xây dựng Đảng

- Kết quả đạt được

Ban Chấp hành Đảng bộ Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang và các cấp ủy, chi bộ luôn quan tâm quán triệt, triển khai toàn diện, đồng bộ và đi vào chiều sâu các mặt công tác xây dựng Đảng; từng bước xây dựng tổ chức, bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, hoạt động dần đi vào nền nếp. Phương thức lãnh đạo ngày càng có nhiều đổi mới, tập trung vào những vấn đề có liên quan mật thiết đến thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị. Đặc biệt, Đảng bộ thường xuyên quán triệt, cụ thể hóa các nghị quyết của Trung ương; chương trình, kế hoạch của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh thành những chương trình, kế hoạch trọng tâm, trọng điểm; xây dựng nghị quyết chuyên đề đối với những vấn đề cốt yếu, phù hợp với đặc thù của Đảng bộ Đài; trên cơ sở đó, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện đạt hiệu quả nhiệm vụ chuyên môn.

Công tác giáo dục chính trị tư tưởng được tăng cường, kịp thời nắm tình hình tư tưởng và cơ bản giải quyết những vấn đề tư tưởng phát sinh; phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, chệch hướng, lợi ích nhóm trong đảng viên, viên chức. Công tác kiểm tra, giám sát được đẩy mạnh,

dẫn đi vào nền nếp, chất lượng, hiệu quả được nâng lên; công tác quản lý, phát triển đảng viên và bảo vệ chính trị nội bộ triển khai có hiệu quả, góp phần xây dựng Đảng bộ Đà trong sạch, vững mạnh; đáp ứng tốt các yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Đội ngũ cấp ủy, cán bộ quản lý từng bước được củng cố, kiện toàn, nâng cao về chất lượng. Đảng bộ thường xuyên rà soát, sửa đổi, bổ sung và ban hành các quy chế, quy định, quy trình để tổ chức thực hiện một cách thống nhất, tập trung triển khai sau các nhiệm kỳ đại hội. Qua đó, ngày càng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng; chất lượng, hiệu quả công tác cán bộ, đảng viên và vai trò, vị thế của Đảng bộ Đà từng bước được nâng lên.

Đảng bộ đã nghiêm túc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII) một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng và Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về tiếp tục “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Thường xuyên giáo dục đảng viên, viên chức nhận diện rõ các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Qua công tác kiểm tra giám sát hàng năm, chưa phát hiện đảng viên vi phạm tư cách đến mức phải thi hành kỷ luật; thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ; Đảng bộ nhiều năm liền đạt danh hiệu trong sạch vững mạnh; 100% chi bộ trực thuộc hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên; 100% đảng viên đều hoàn thành tốt nhiệm vụ; không có đảng viên không hoàn thành nhiệm vụ; không có đảng viên vi phạm kỷ luật.

Cũng chính làm tốt công tác xây dựng Đảng của cơ quan đã góp phần quan trọng để Đà Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang hoàn thành nhiệm vụ chính trị được giao; từng

bước nâng cao chất lượng, nội dung, chương trình phát thanh, truyền hình phục vụ có hiệu quả công tác tuyên truyền nhiệm vụ chính trị của địa phương, đặc biệt là tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng.

Phát huy vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan, đơn vị, những năm qua Đảng ủy, Ban Giám đốc Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang luôn xác định công tác tuyên truyền về xây dựng Đảng là nhiệm vụ trọng yếu; từ đó, kịp thời chỉ đạo các phòng chuyên môn bám sát định hướng tuyên truyền của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, hướng dẫn của Sở Thông tin và Truyền thông; xây dựng kế hoạch đề ra các giải pháp tuyên truyền có trọng tâm, trọng điểm. Trong đó, tập trung đẩy mạnh tuyên truyền kịp thời, hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; các chương trình, kế hoạch, hoạt động của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh;...

Tăng thời lượng tuyên truyền Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị, gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII) và nhiệm vụ chính trị của các cấp, ngành, đơn vị. Kết hợp tuyên truyền đậm nét những thành tựu của tỉnh thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh và công tác đối ngoại; đấu tranh phản bác các thông tin trái chiều, phòng chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch; phản bác những quan điểm sai trái, phần tử cơ hội chính trị lợi dụng vấn đề dân chủ, dân tộc, tôn giáo... để chống phá Đảng, Nhà nước, làm phương hại đến khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Trong các chương trình thời sự chính luận hằng ngày, Đài đều dành thời lượng để kịp thời phản ánh khá sâu sắc và toàn diện công tác xây dựng Đảng trên phạm vi toàn tỉnh; phát

hiện những mặt tích cực của tập thể, cá nhân tiêu biểu, điển hình trong học tập, công tác, lao động, sản xuất..., góp phần cổ vũ, động viên toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của địa phương. Đồng thời, phê phán những biểu hiện tiêu cực, hách dịch, cửa quyền; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí và những biểu hiện lệch lạc trong xã hội. Thông qua các bản tin, bài viết trong chương trình thời sự chính luận, thể hiện rõ định hướng công tác xây dựng Đảng trong từng giai đoạn cách mạng, góp phần đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống.

Đảng ủy, Ban Giám đốc Đài luôn chủ động, tích cực phối hợp chặt chẽ với các sở, ban, ngành tỉnh mở các chuyên đề, chuyên mục định kỳ trên sóng phát thanh, truyền hình, như: “Đảng trong cuộc sống hôm nay”, “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, “Công tác Dân vận”, “Pháp luật - chính sách”, “Đại đoàn kết toàn dân tộc”, “Hoa đẹp cuộc sống”... Nội dung các chuyên đề, chuyên mục tập trung tuyên truyền có hiệu quả các mô hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt; những cán bộ, đảng viên làm tốt việc nêu gương, những cách làm hay, sáng tạo, hiệu quả trong tổ chức thực hiện nghị quyết của Đảng. Đồng thời phát hiện, ngăn ngừa, cảnh báo, phê phán những việc làm sai trái; đấu tranh mạnh mẽ với các biểu hiện chủ nghĩa cá nhân, thói ích kỷ vụ lợi, “lợi ích nhóm”; đi sâu phản ánh những ý kiến tâm huyết và nguyện vọng của các tầng lớp nhân dân trong triển khai, thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; phát huy quyền làm chủ, quyền dân chủ về chính trị của các tầng lớp nhân dân.

- Một số khó khăn, vướng mắc

Mặc dù đạt nhiều kết quả tích cực, cơ bản thực hiện tốt

công tác lãnh đạo, chỉ đạo phát huy vai trò của tổ chức đảng trong triển khai thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị; song trên một số lĩnh vực Đài vẫn còn có những khó khăn, vướng mắc:

Công tác xây dựng Đảng dù đã được quan tâm, song trước những diễn biến khó lường trong nước và trong tỉnh, vẫn còn có lúc, có thời điểm chưa theo kịp tình hình; công tác giáo dục chính trị tư tưởng còn thiếu chiều sâu; một bộ phận đảng viên, viên chức năng lực có mặt còn hạn chế, từng lúc còn chậm triển khai cụ thể hóa chương trình, kế hoạch của Đảng bộ, Ban Giám đốc.

Công tác tuyên truyền tuy được quan tâm lãnh đạo và đạt được những kết quả nhất định, nhưng có lúc thiếu chiều sâu; chưa có nhiều bài viết phân tích, đánh giá sâu sát tình hình, tính định hướng dư luận chưa cao; chưa có nhiều sản phẩm báo chí mang tính phát hiện; công tác tuyên truyền, vận động quần chúng thực hiện các chủ trương lớn có liên quan đến lợi ích chung và lợi ích của nhân dân hiệu quả có mặt chưa cao.

Việc lãnh đạo đề ra các giải pháp kêu gọi, huy động các nguồn lực thực hiện chủ trương xã hội hóa lĩnh vực phát thanh, truyền hình còn hạn chế, chưa phát huy hết tiềm năng trong tỉnh; chất lượng công tác thông tin, tuyên truyền có mặt còn hạn chế.

- Nguyên nhân của những khó khăn, vướng mắc là do:

Chương trình, kế hoạch đã được ban hành nhiều, nhưng công tác tham mưu phối hợp có mặt còn chậm; công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết kết quả triển khai thực hiện từng lúc chưa kịp thời...

Năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của số ít chi bộ, cùng với số ít đảng viên, viên chức năng lực còn hạn chế; hiệu quả

triển khai công việc có mặt chưa thật sự sâu sắc; còn thiếu tính chủ động trong đổi mới; chưa tích cực đề ra những giải pháp nâng cao chất lượng công tác xây dựng Đảng với nhiệm vụ chính trị của đơn vị; vẫn còn hiện tượng trông chờ ỷ lại vào sự chỉ đạo, lãnh đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc.

Sự phối hợp, định hướng, cung cấp thông tin cho các cơ quan báo chí của một số cơ quan chức năng có lúc thiếu chặt chẽ, từ đó, việc kiểm chứng thông tin cũng gặp nhiều khó khăn.

- Kinh nghiệm

Từ những kết quả đạt được trong việc phát huy vai trò hạt nhân chính trị của tổ chức đảng, nâng cao chất lượng công tác thông tin, tuyên truyền, Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, tăng cường sự đoàn kết, nhất trí, phát huy vai trò lãnh đạo, hạt nhân chính trị của tổ chức đảng; đề cao trách nhiệm của Ban Chấp hành, trực tiếp là Ban Thường vụ Đảng ủy, Ban Giám đốc Đài; bám sát thực tiễn, tích cực đổi mới phương thức lãnh đạo, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng; giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, vai trò của tổ chức đảng phù hợp với nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị.

Thứ hai, phải thường xuyên coi trọng làm tốt công tác chính trị tư tưởng, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; lựa chọn những vấn đề trọng tâm, trọng điểm, ban hành các nghị quyết chuyên đề để tập trung chỉ đạo, giải quyết phù hợp với thực tiễn; tăng cường tính tiên phong, gương mẫu của đảng viên, viên chức, nhất là người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị; chú trọng nâng cao chất lượng sinh hoạt chi ủy, chi bộ và hiệu quả trong công tác cán bộ.

Thứ ba, bám sát các nghị quyết, chương trình, kết luận của Trung ương, của Tỉnh ủy; định hướng của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, hướng dẫn của Sở Thông tin và Truyền thông trong công tác tuyên truyền, bảo đảm đúng định hướng, sát hợp tình hình thực tế của địa phương, đơn vị; kịp thời phát hiện, nhân rộng những nhân tố tích cực, điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt; phản ánh “đúng”, “trúng” những vấn đề bức xúc ở các địa phương; đề xuất hướng xử lý bảo đảm có tình, có lý và tuân thủ đúng pháp luật.

Thứ tư, không ngừng nâng cao trình độ, năng lực nhận thức, xây dựng đội ngũ phóng viên, biên tập viên chuyên viết về công tác xây dựng Đảng có bản lĩnh chính trị vững vàng; rèn luyện tu dưỡng phẩm chất đạo đức; có khả năng phân tích, rút ra những kết luận chính xác; có vốn sống phong phú, kiến thức sâu rộng về nhiều mặt, phương pháp hoạt động báo chí một cách khoa học, hiệu quả. Đặc biệt, hiểu biết đúng đắn chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước; dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, chống lại cái xấu, cái ác vì lợi ích của Đảng, của nhân dân.

Thứ năm, duy trì tốt mối quan hệ phối hợp, gặp gỡ và trao đổi với những người am hiểu về lĩnh vực xây dựng Đảng, như: tổ chức, tuyên giáo, dân vận, kiểm tra; các mối quan hệ giữa cấp ủy, tổ chức đảng các cấp để tìm hiểu kinh nghiệm trong công tác xây dựng Đảng của cấp ủy và tổ chức đảng nhằm có những bài viết hay, đúng, trúng, sát hợp với tình hình thực tế của từng địa phương, đơn vị.

2. Những vấn đề đặt ra hiện nay

- *Thách thức, cơ hội*

Trong những năm tới, hoạt động báo chí cả nước nói chung

tiếp tục có nhiều thời cơ, thuận lợi. Sự phát triển công nghệ truyền thông mới là cơ hội để mở rộng giao lưu quốc tế, chủ động nguồn thông tin, góp phần nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền. Tuy nhiên, sự phát triển của công nghệ truyền thông cũng đem đến nhiều thách thức mới, nhất là sức ép cạnh tranh thông tin trên các trang mạng xã hội có mặt lấn lướt; xuất hiện thông tin thiếu trách nhiệm công dân, sai sự thật; tuyên truyền những sản phẩm văn hóa lai căng, đồi trụy, ảnh hưởng tiêu cực đến văn hóa, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, nhất là giới trẻ. Một số đối tượng thù địch lợi dụng mạng xã hội tuyên truyền xuyên tạc chống phá Đảng, Nhà nước; nói xấu chế độ, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc bằng những thông tin sai trái, xấu độc, bóp méo sự thật; xuyên tạc đường lối, quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

Đội ngũ phóng viên, biên tập viên tuy đã được đào tạo bài bản, nhưng nhìn chung vẫn còn có mặt hạn chế; thiếu tầm nhìn bao quát trong quá trình phân tích, nhận định tình hình trước những thông tin trái chiều trên các trang mạng xã hội; kỹ thuật thu - phát thông tin chưa tốt là những khó khăn, bất cập cho quá trình chất lọc thông tin của nhà báo nói riêng và báo chí truyền thông nói chung.

Từ những thách thức và cơ hội, Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang tiếp tục phát huy tốt vai trò hạt nhân chính trị của tổ chức đảng, nâng cao chất lượng, nội dung công tác tuyên truyền; thực hiện tốt chức năng của cơ quan thông tin chính thống, góp phần tuyên truyền sâu rộng đường lối, quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với người dân; quan tâm phản ánh tâm tư, nguyện vọng của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước; thực hiện tốt vai trò phản biện xã hội và định hướng dư luận xã hội.

- Biện pháp khắc phục

Tiếp tục phát huy tốt vai trò hạt nhân chính trị của tổ chức đảng trong lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý các hoạt động của cơ quan báo chí; không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng nội dung, hình thức và khả năng chi phối thông tin trên sóng phát thanh, truyền hình, nhất là những thông tin về công tác xây dựng Đảng, góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của địa phương.

Thường xuyên tổ chức tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng; tổ chức các khóa đào tạo, tập huấn nhằm nâng cao kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên giàu tâm huyết, có kiến thức và kinh nghiệm, có đạo đức nghề nghiệp, có vốn sống, hiểu biết; khả năng phân tích, nắm bắt thông tin để chủ động có những bài viết đấu tranh chống lại các thông tin, quan điểm sai trái, thù địch trên một số trang mạng xã hội; góp phần định hướng dư luận xã hội.

Tiếp tục đổi mới công nghệ, thiết bị theo hướng hiện đại; mở rộng diện phủ sóng phát thanh, truyền hình trên các hạ tầng truyền dẫn, đặc biệt là hạ tầng số mặt đất, kịp thời đưa thông tin chính thống đến tất cả các vùng dân cư, nhất là vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số, tôn giáo, vùng biên giới, biển đảo...

- Giải pháp thực hiện

Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xây dựng Đảng trong cơ quan, đơn vị; tăng cường lãnh đạo, quản lý, giáo dục đảng viên chấp hành các quy định của Đảng, Nhà nước; coi trọng công tác chính trị tư tưởng; xây dựng đội ngũ đảng viên, nhất là phóng viên, biên tập viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; thống nhất nhận thức và hành động; nói, viết và làm theo nghị

quyết, chỉ thị của Đảng; quyết tâm thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ nghị quyết đại hội Đảng bộ các cấp; tăng cường kỷ luật đảng đối với đảng viên; nâng cao sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng, tinh thần trách nhiệm của đảng viên.

Đề cao vai trò đảng viên của phóng viên, biên tập viên, nhất là người giữ cương vị lãnh đạo cơ quan, đơn vị. Trên cơ sở đó, nâng cao năng lực lãnh đạo, chỉ đạo, định hướng hoạt động của tổ chức đảng đối với hoạt động báo chí phát thanh, truyền hình bảo đảm đúng tôn chỉ, mục đích, chức năng, nhiệm vụ; góp phần xây dựng Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang thực sự là tiếng nói của Đảng bộ, chính quyền tỉnh Kiên Giang và là diễn đàn tin cậy của nhân dân trong tỉnh.

Nâng cao nhận thức và ý thức phòng chống chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Kiên quyết đấu tranh chống các quan điểm sai trái, chống tư tưởng cơ hội, thực dụng, nói, viết và làm trái chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; cương quyết đấu tranh với những biểu hiện mất dân chủ, quan liêu, thiếu tinh thần trách nhiệm.

Chú trọng tăng số lượng các sản phẩm báo chí phản ánh những cách làm hay, nhân tố tích cực; thường xuyên nêu gương điển hình tiêu biểu trên sóng phát thanh, truyền hình nhằm tạo sức lan tỏa mạnh mẽ hơn trong xã hội; kịp thời phát hiện các vụ việc tiêu cực, cương quyết đấu tranh, phê phán những biểu hiện lợi dụng các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước nhằm lôi kéo, kích động, gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

MỤC LỤC

	Trang
Lời Nhà xuất bản	5
Phần thứ nhất	
XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ LÀ YẾU TỐ CÓ Ý NGHĨA QUYẾT ĐỊNH VÀ BẢO ĐẢM BÁO CHÍ VIỆT NAM XỨNG ĐÁNG VỚI VAI TRÒ LÀ TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC, TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI, LÀ DIỄN ĐÀN CỦA NHÂN DÂN	9
- Xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí là nhiệm vụ thường xuyên, quan trọng, có ý nghĩa then chốt đối với công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động báo chí và sự phát triển của hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam	
<i>Võ Văn Thường</i>	11
- Tăng cường công tác xây dựng Đảng trong các cơ quan báo chí nhằm nâng cao chất lượng hoạt động của các cơ quan báo chí, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ công tác thông tin, tuyên truyền trong tình hình mới	
<i>Lê Mạnh Hùng</i>	19
- Giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên các cơ quan báo chí - Thực trạng và giải pháp	
<i>PGS.TS. Hoàng Phúc Lâm</i>	24
- Vi phạm quy tắc đạo đức nghề nghiệp, biểu hiện của suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” - Liên hệ với hoạt động báo chí hiện nay	
<i>Cao Văn Thống</i>	39
- Chuẩn mực đạo đức của cán bộ, đảng viên trong các cơ quan báo chí của Việt Nam hiện nay	
<i>PGS. TS. Mai Đức Ngọc</i>	57

- Tính Đảng của nền báo chí cách mạng Việt Nam: Vấn đề, hiện thời và phát triển	<i>TS. Nhị Lê</i>	69
- Những nét đặc sắc trong tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh và ý nghĩa đối với lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý báo chí ở Việt Nam hiện nay	<i>GS.TS. Hoàng Chí Bảo</i>	83
- Nâng cao hiệu quả lãnh đạo của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí	<i>Ngô Minh Tuấn</i>	104
- Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam - nhiệm vụ và giải pháp của cấp ủy, lãnh đạo cơ quan báo chí	<i>Vũ Đức Nam</i>	121
- Xây dựng Đảng về đạo đức trong cơ quan báo chí	<i>Phạm Anh Thiện</i>	131
- Báo chí với nhiệm vụ đấu tranh phản bác những luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch	<i>Đoàn Tuyết Nhung</i>	144
- Đổi mới công tác giáo dục chính trị trong tổ chức đảng ở cơ quan báo chí, góp phần nâng cao chất lượng đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng	<i>Đại tá Phùng Kim Lân</i>	160
- Tư tưởng Hồ Chí Minh về tính nhân dân của nền báo chí cách mạng	<i>GS. TS. Trần Văn Phòng</i>	172
Phần thứ hai		
TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG		
TRONG HỆ THỐNG BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM		
- Công tác lãnh đạo, chỉ đạo báo chí quân đội tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và quân đội tới cán bộ, chiến sĩ, đảng viên hiện nay	<i>Thượng tướng Nguyễn Trọng Nghĩa</i>	183

- Nêu cao đạo đức nghề nghiệp và uy tín của cán bộ, đảng viên, người làm báo trong thời kỳ cách mạng công nghiệp lần thứ tư
Hội Nhà báo Việt Nam 195
- Xây dựng tổ chức đảng trong cơ quan báo chí trong sạch, vững mạnh
Đỗ Ngọc An 210
- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật của Đảng đối với tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên ở các cơ quan báo chí
TS. Trương Xuân Cừ 221
- Vai trò tham mưu về định hướng thông tin cho báo chí của Ban Tuyên giáo cho cấp ủy trong Đảng bộ Khối các cơ quan Trung ương
TS. Nguyễn Minh Chung 233
- Làm tốt công tác tư tưởng, chính trị cho cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện Quy hoạch báo chí của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh
Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh 251
- Chất lượng sinh hoạt chi bộ tại các tổ chức đảng trong các cơ quan báo chí thuộc Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam
Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam 258
- Giữ vững vai trò lãnh đạo của cấp ủy cơ quan chủ quản trong công tác chỉ đạo, định hướng để cơ quan báo chí thực hiện tốt tôn chỉ, mục đích
Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh 268
- Sắp xếp các tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan báo chí theo mô hình tổ chức mới - Một số kinh nghiệm của Quảng Ninh
Thường trực Tỉnh ủy Quảng Ninh 277
- Chủ động cung cấp và định hướng thông tin báo chí - Một số kinh nghiệm của Hà Nội
Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội 292

- Quản lý phóng viên thường trú và tác nghiệp tại các địa phương, đơn vị, cơ sở
Sở Thông tin và Truyền thông Đà Nẵng 302
- Nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giảng viên lý luận chính trị tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền
PGS. TS. Lưu Văn An 313
- Công tác xây dựng Đảng góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của cơ quan báo chí
Báo Nhân Dân 324
- Cơ quan thường trú, văn phòng đại diện của Thông tấn xã Việt Nam với việc thực hiện các quy định của Đảng về nhiệm vụ của tổ chức đảng, đảng viên và duy trì nền nếp sinh hoạt Đảng
Đảng ủy Thông tấn xã Việt Nam 336
- Phát hiện, ngăn chặn, phòng ngừa các biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, phóng viên các cơ quan báo chí
Thiếu tướng, TS. Phạm Văn Miên 345
- Đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống - Hình thức giáo dục tư tưởng chính trị hiệu quả cho cán bộ, đảng viên
TS. Nguyễn Văn Minh 353
- Nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong cơ quan báo chí
Ban Biên tập Báo Thanh niên 360
- Nâng cao tính tự chủ, sáng tạo của cán bộ, đảng viên trong hoạt động chuyên môn, bám sát tôn chỉ, mục đích của tòa soạn và đòi hỏi của công chúng
Báo điện tử VietNamNet 370
- Phát huy tính tiên phong, gương mẫu của người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo cơ quan báo chí tại Báo Đầu tư
Báo Đầu tư 377
- Viết về xây dựng Đảng là cơ hội nâng cao nhận thức, hiểu biết về chính trị cho cán bộ, đảng viên cơ quan báo chí
Báo Hà Nội mới 384

- Những vấn đề đặt ra trong quản lý, ngăn ngừa, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên, phóng viên sai phạm trong hoạt động báo chí
Báo Sài Gòn giải phóng 393
- Chú trọng công tác giáo dục, rèn luyện, phát triển đảng viên trong cơ quan báo chí
Nguyễn Đức Nam 399
- Nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của cán bộ, đảng viên
Nhà báo Đào Ngọc Anh 407
- Đảng bộ Báo Nghệ An với nhiệm vụ thường xuyên đổi mới công tác tuyên truyền - Cầu nối giữa Đảng với dân
Báo Nghệ An 418
- Phát huy vai trò của Ban biên tập, Đảng ủy trong lãnh đạo xây dựng và nâng cao chất lượng hệ bài chuyên luận lý luận chính trị trên các sản phẩm báo chí của Tạp chí Cộng sản
Nguyễn Tiến Nghĩa 430
- Phát huy vai trò lãnh đạo và tăng cường cơ chế phối hợp của Chi ủy để đổi mới, nâng cao chất lượng Tạp chí Tuyên giáo
Tạp chí Tuyên giáo 445
- Vai trò của cấp ủy, lãnh đạo Tạp chí Mặt trận trong việc thông tin về công tác giám sát, phản biện xã hội
Vũ Văn Tiến 458
- Công tác xây dựng Đảng gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát huy vai trò “chủ lực” của Đài Truyền hình Việt Nam trong hệ thống thông tin, tuyên truyền của Đảng, Nhà nước
Đài Truyền hình Việt Nam 469
- Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục tư tưởng, chính trị đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên
Đài Tiếng nói Việt Nam 483

- Xây dựng, bồi dưỡng lý luận cho cán bộ, phóng viên, biên tập viên nhằm đáp ứng với yêu cầu tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái
Truyền hình Nhân Dân 494
- Vai trò lãnh đạo và trách nhiệm của cấp ủy trong tuyên truyền về xây dựng Đảng
Truyền hình Quốc hội Việt Nam 501
- Công tác lãnh đạo của tổ chức đảng qua các chương trình phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” - Kinh nghiệm của Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội
Thiếu tướng Nguyễn Kim Tôn 509
- Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác xây dựng Đảng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của Cục Truyền thông Công an nhân dân trong tình hình mới
Cục Truyền thông Công an nhân dân 520
- Kinh nghiệm của Quảng Ninh trong thực hiện thí điểm mô hình Trung tâm truyền thông
Mai Vũ Tuấn 528
- Công tác xây dựng Đảng và bồi dưỡng trình độ lý luận chính trị cho phóng viên, biên tập viên trong bối cảnh phát triển của truyền thông và mạng xã hội
Đài Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh 542
- Phát huy vai trò của cấp ủy, lãnh đạo cơ quan báo chí trong tuyên truyền đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”
Đài Tiếng nói Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh 550
- Thường xuyên tự phê bình và phê bình góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên
TS. Nguyễn Tiến Dũng 558
- Làm thế nào để có một tác phẩm hấp dẫn về chủ đề Xây dựng Đảng
Nhà báo Lê Trường Giang 569

- Thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị là động lực quan trọng góp phần hoàn thành nhiệm vụ chính trị cho cán bộ, đảng viên cơ quan báo chí

Nguyễn Như Khôi 575
- Nâng cao kiến thức, đào tạo kỹ năng tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng cho phóng viên, biên tập viên

Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Nai 583
- Phát huy vai trò hạt nhân chính trị của tổ chức đảng trong cơ quan báo chí nhằm nâng cao chất lượng thông tin, tuyên truyền về xây dựng Đảng

Đài Phát thanh và Truyền hình Kiên Giang 596

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT, Số 6/88 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 000.40221, Fax: 000.40222, Email: suthat@sxhctng.vn, Website: www.sxhctng.vn**

**TĂNG CƯỜNG
CÔNG TÁC
XÂY DỰNG ĐẢNG**
TRONG CÁC CƠ QUAN BÁO CHÍ

Giá: 288.000đ